

[illegible]

ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ
ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ,

ET LOCUPLES OMNIS GENERIS

GRÆCORUM AUCTORUM
DELECTUS,

Usui adolescentium φιλελληνικῶν, qui
librorum copia non abundant,

EDITUS AB

JOHANNE PATUSA ATHENIENSI,

Nova ejus delectus

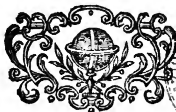
PRO REGIA NEAP. ACADEMIA,

Adspersis, quæ desiderabantur Græcorum
lucubrationibus, detractisque quæ
parum ad rem facerent,

Curata magis atque elegantior

ἘΚΔΟΣΙΣ.

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

VENETIIS,

Excudit FRANCISCUS PITTERI
ANNO MDCCXLI.
PUBLICA AUCTORITATE,

NOBILISSIMIS ADOLESCENTIBUS
Germanis Fratribus,

BERARDO & FERDINANDO GALLIANIS,

Illustrissimi Archiepiscopi Thessalonicensis

CÆLESTINI GALIANI

Regiæ Academiæ Neapolitanæ præfecti vigilantissimi Fratris Filiis.

Πολλὰ διαπράττειν.

IRETUR *nemo si sub vestris adolescentium auspiciis lucis usuræ donemus Græcanicum opus; vestroque fere Puerorum nomini, secundum τὴν φράσιν Mazochii τοῦ πάνυ, ἐγκαινίζωμεν, cum antea ma-*

ximæ famæ viris librorum ἐκδόσεις ſacrare ſollemne fuerit : Enim vero cum hujuſmodi Ἐγκυκλοπαιδείαν, in qua Græcorum fere omnium Auctorum tum prorſæ orationis tum ligatæ partes fortaſſe ſelectiores adoleſcentium dumtaxat captui tradamus, pretium operæ fieri duximus, ut opportune omnia & belle cadant, ex omnibus hujus frequentiſſimæ civitatis pueris huic libello eorum Nomina adponeremus, qui & græcantiſſimi ſint, atque opus ornent concinne, cæteriſque φιλοπονωτικοῖς adoleſcentibus calcar inderent, atque exemplo forent. Cum autem mihi non ſemel veſtra duorum Adoleſcentium conſuetudine frui datum ſit, miratus ſum profecto, quas dotes Baglietius, quam mentis feſtivitatem, ἀκρίβειαν, atque πρόληψιν illam τὸ πρέπον dignoſcendi in ſexcentis litteratis infantibus reperit, qui olim & in Græcia Latioque floruere, vel ætas noſtra alit, alit enim quamplurimos, vos duo Adoleſcentium capita in vos unos opportune omnia, abſit verbis invidia, contraxiſſe : Et quod peculiare eſt & novum, æmulam virtutem ita veſtros animos accendere, ut nec Minoris vividum, atque

acre

acre ingenium , Majoris modestiam , & compositam discendi honestissimas artes felicitatem superet : & si in altero improbus sciendi ardor in universas artes , tanquam incendium in silvas , invadit , in primo cernere sit vigorem quendam virilem atque constantem industriam scientiarum fontes rimantem. Verum quibus facultatibus potissimum præstare vos prædicem, cum fere omnibus, quæ ceteri quasi viri edidicere , vos florenti ætate apprime instituti ad æmulationem inclarescitis? vos veluti arbores præcoces & tempestivæ, hortorum decus frugem uberem , & fructus electissimos fertis. Mirantur omnes in Te , Clarissime Berarde præter Romanam Græcamque institutionem & priscarum gentium morum historiam , δεινότητα illam , ac felicitatem maximam in Mathematicis disciplinis penitioribus , quas vel Oxoniensibus Academiis , vel Berolinensibus , vel Petropolitanis , vel nostris Bononiensibus nuper acceptas referimus : hæc quidem Tibi deliciæ sunt , quas ceteri juvenes hispidas squalentesque exhorrent : insani quidem certe , cum omnium doctrinarum Mathesis si non sit princeps & gu-

bernatrix , reliquæ labent necesse sit atque vacillent . Miramur etiam animi tui vires tam bene pronas ad legales disciplinas hac tua ætate , ita ut Te brevi alterum adolescentem Publium Juventium Celsum , qui felici Hadriani Imp. tempestate jura publice Romæ interpretatus est , unde nomen Juventii meruit , suspiciamus universi. Quid autem de Te , Ferdinande jucundissime , dicam cum pæne infans specimina litteratissimi Viri , ac vetusti moris indolem præ Te feras : De Te quæ Quintilianus pater de filio puellulo denato spe ipsius , voluptate & solatio belle usurpabo „ qui decimo ætatis anno non tan„ tum ingenii igniculos , sed jam certos & „ deformatos fructus ostendebat , jurat idem „ Quintilianus per mala sua , per manes nu„ mina doloris sui invidisse in illo has in„ genii virtutes non modo ad perspiciendas „ disciplinas , quo ingenio nihil præstantius „ cognovit plurima expertus , studiique jam „ tum non coacti , sciunt præceptores , sed „ probitatis , pietatis , liberalitatis : Etiam „ illa fortuita aderant omnia , vocis jucun„ ditas claritasque , oris suavitas & in u-

„ *tra-*

„ traque lingua tamquam ad eam natus eſ-
„ ſet eſpreſſa proprietas omnium litterarum :
Hæc olim ille clariſſimus Rhetor de filio, quæ omnia & dubio procul meliora Tibi Ferdinande, aptari poſſe norunt qnotquot Tecum ſemel verſati ſunt. Sed quoniam laudes puerorum facile detinent, jucundeque alliciunt auditorem ſimul atque eloquentem, ne longius vagemur, dicam omnia συντόμως: Vos ſecundum magnam partem earum præceptionum morumque regulas quas Anglicus auctor ille nobiliſſimus in infantibus in libello de Infant. educat. concupiverat, inſtitutos eſſe videre videor. Novi autem vos ita bene imbutos atque excultos a teneris Patruo veſtro Cæleſtino magno litterarum patrono atque benemerenti, Neapolitanæque Academiæ inſtauratori debere, qui felicius ſapientiam ad heredes tranſmitti jam tum norat quam divitias, hæ etenim ſuperbientes illos reddunt, vereque nepotes, illa probos ac reipublicæ neceſſarias: tantine eſt ad familiæ bonum Vir litteratiſſimus? Ipſe alter ab M. Aurelio, quem etiam ad imperium philoſophia evexerat, & qui plus in filii ſui Commodi inſtitutione conſum-

sumsit otii , quam in totius orbis regimine , se Patrem iratis Diis natum compellans , si filium reliquisset litteraram rudem & exsortem. Ceterum uterque , florentissimi Pueri , spes bona , quam omnes de vobis fovent agite ut magis ac magis increscat, ut cum ætas arriserit , alter quidem sacrorum ministrorum albo adlectus primis Ecclesiasticis muniis decoretur , Patruumque Cælestinum quam fieri possit simillime diu repræsentet , memoriamque tanti Viri servet alatque : alter reipublicæ bono natus optime æternumque de ea mereatur paternam virtutem æmulatus Clarissimæ familiæ perpetuum nomen creet atque gloriam generi parem. Neap. a.d. VII. Kal. Octobres MDCCXL.

Jacobus Martorellus
in Reg. Neapolitana Academia Lin. Græc.
professor Cultor obsequentissimus.

L E-

LECTORI BENEVOLENTISSIMO

FRANCISCUS PITTERI.

CUM pro adolescentium in Græca lingua institutione, ægre semper fuerit juventuti libros auctorum melioris notæ sibi curare, quis enim Plutarchum aut Lucianum emeret, quis Xenophontem vel Thncididem? ne de poetis, quorum omnium exemplaria vel caritate vel raritate vel mole tanta laborant, ut nunquam juvenes hujus Linguæ studiosissimi emendo satis esse possint. Quæ incommoda cum animadverterint doctissimi quique συλλογὰς quasdam, *Gymnasmata*, *Miscellanea*, *Fasciculos*, Ἀνθολογικὰ Græcæ litteraturæ, uti *Michael Mattaire*, *Jac. Schudt*, *Hieron. Freyerius*, *Matth. Dresserus* & *Johan. Vorstius* & sexcenti alii eo consilio tironum usui congessere atque obtulere, ut adolescentes in scholis non unum sed fere omnes Græcos auctores dignoscere valerent, atque deinceps mature ad lectitanda eorum cetera allicerentur. Et mirum profecto esse debet horum florentissima ingenia virorum ad has opellas collectionesque adlaborasse, certe fatendum est, eos ad Græcanicam philologiam excolendam necessarias omnino atque apprime facere in animum induxisse suum. Inter omnes autem id genus collectiones insignis profecto & locupletissima extabat illa *Johannis Patusa* Rectoris Gymnasii Græcorum Veneti, quod *Flanginianum* adpellant in quatuor tomos in 8. dispensata inscriptaque Εγκυκλοπαιδεία φιλολογική, quæ anno 1710. prœlum evaserat, quam ego recudendam non sine operæ pretio existimavi, non paucis additis, & superfluis bene multis erasis, ut & mole esset ferendo juvenibus opportunior, characteribus luculentior, nullisque horreret σφάλμασι, quibus non paucis prima ἔκδοσις squalet. Itaque hujus ἐγκυκλοπαιδείας tomos quatuor in duos contraximus expuncto omnino secundo in quo sacri, πνεύ-

ματι.

μαστικοί, ascetici que SS. Patrum atque quorundam Episcoporum sequioris ætatis sermones aggesti erant; pro sacris Seminariis apprime facere illi videbantur, ipse autem scholarum usui studuisse fateor. Verum cum quidam principes Græcæ locutionis poetæ a *Patusa* deserti sint, veluti *Homerus*, *Callimachus*, *Theocritus*, *Anacreon* &c. horum etiam selectiores partes expressi ut adolescentium desiderio & eorum præceptoribus consultum irem, quare si mole minor videtur nostra ἔκδοσις, auctoribus vero est uberior : neque sicuti prioris editionis pretium juvenes, qui pecuniam pro libris sibi vindicandis vel ægerrime proferunt, vel sæpe laborant, deterret. Si autem huic opellæ sors arriserit ut ocissime ab φιλελλωνικοῖς adolescentibus omnia exemplaria exhauriantur, spero me selectiorem atque prædivitem ἐγκυκλοπαιδείαν & omnino novam luci daturum, & insigniter de re Græca litteraria meriturum: Brevique etiam novum Græcæ Grammaticæ methodum, si de hac lingua eruditissimi probaverint; quæ Romæ hoc anno edita est typis mandabo meis non paucis expunctis, & quæ propriora sunt adjectis plurimis. Cum autem Italia nostra Græcas antiquitates penitiores non minus quam duobus abhinc seculis, felici scilicet Manutiorum tempestate, jam iterum rimetur atque scrutetur; postquam ad umbilicum perduxero magnum opus luculentæ, castigatissimæ atque locupletissimæ editionis *S. Joh. Chrysostomi*, quod Illustrissimus *Montefauconius* ætatis nostræ decus τηλαυγές, maximos quosque auctores Græcos in lucem dare aggrediar, & *Oxoniensibus*, Batavis & Parisinis typographiis Italiam nostram invidiam creaturam spero. Hæc & majora mecum toto pectore optabunt quotquot virtutem, & Græciam omnium scientiarum matrem fontemque magni faciunt, & qui saniorum litterarum amore ducuntur. Vale.

Π Ι'-

Π Ι' Ν Α Ξ

Τῶν ἐν τῷ ά. Τόμῳ Περιεχομένων.

ΔΙΑ'ΛΟΓΟΙ ΔΙΑΦΟ'ΡΩΝ

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ.

Ε'ΠΙΣΤΟΛΑΙ' ΔΙΑΦΟ'ΡΩΝ.

Ε'κ

ΤΕΛΟΣ.

ΛΟΥ-

ΛΟΥΚΙΑΝΟΥ
ΣΑΜΟΣΑΤΕΩΣ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΕΝΥΠΝΙΟΥ
ἤτοι βίος Λουκιανοῦ.

Ἄρτι μὲν ἐπεπαύμην εἰς τὰ διδασκαλεῖα φοιτῶν, ἤδη τὴν ἡλικίαν πρόσηβος ὤν· ὁ δὲ πατὴρ ἐσκοπεῖτο μετὰ τῶν φίλων ὅ, τι καὶ διδάξαιτό με. τοῖς πλείστοις οὖν ἔδοξε, παιδεία μὲν, καὶ πόνου πολλοῦ, καὶ χρόνου μακροῦ, καὶ δαπάνης οὐ σμικρᾶς, καὶ τύχης δεῖσθαι λαμπρᾶς. τὰ δὲ ἡμέτερα, μικρά τε εἶναι, καὶ ταχεῖάν τινα τὴν ἐπικουρίαν ἀπαιτεῖν. εἰ δέ τινα τέχνην τῶν βαναύσων τούτων ἐκμάθοιμι, τὸ μὲν πρῶτον εὐθὺς ἂν αὐτὸς ἔχειν τὰ ἀρκοῦντα παρὰ τῆς τέχνης, καὶ μηκέτι οἰκόσιτος εἶναι, τηλικοῦτος ὤν· οὐκ εἰς μακρὰν δὲ καὶ τὸν πατέρα εὐφρανεῖν, ἀποφέρων ἀεὶ τὸ γιγνόμενον. Δευτέρας οὖν σκέψεως ἀρχὴ προυτέθη, τίς ἀρίστη τῶν τεχνῶν, καὶ ῥάστη ἐκμαθεῖν, καὶ ἀνδρὶ ἐλευθέρῳ πρέπουσα, καὶ πρόχειρον ἔχουσα τὴν χορηγίαν, καὶ διαρκῆ τὸν πόρον. ἄλλου τοίνυν ἄλλην ἐπαινοῦντος, ὡς ἕκαστος γνώμης ἢ ἐμπειρίας εἶχεν, ὁ πατὴρ εἰς τὸν θεῖον ἀπιδὼν (παρῆν γὰρ ὁ πρὸς μητρὸς θεῖος, ἄριστος ἑρμογλύφος εἶναι δοκῶν, καὶ λιθοξόος ἐν τοῖς μάλιστα εὐδοκίμοις) οὐ θέμις, εἶπεν, ἄλλην τέχνην ἐπικρατεῖν, σοῦ παρόντος. ἀλλὰ τοῦτον ἄγε, δείξας ἐμὲ, καὶ δίδασκε παραλαβὼν λίθων ἐργάτην ἀγαθὸν εἶναι, καὶ συναρμοστὴν, καὶ ἑρμογλυφέα. δύναται γὰρ καὶ τοῦτο, φύσεώς γε ὡς οἶσθα ἔχων δεξιῶς. ἐτεκμαίρετο δὲ ταῖς ἐκ τοῦ κηροῦ παιδιαῖς· ὁπότε γὰρ ἀφεθείην ὑπὸ τῶν διδασκάλων, ἀποξέων ἂν τὸν κηρὸν, ἢ βόας, ἢ ἵππους, ἢ καὶ νὴ δί' ἀνθρώπους ἀνέπλαττον, εἰκότως, ὡς ἐδόκουν τῷ πατρί. ἐφ' οἷς, παρὰ μὲν τῶν διδασκάλων, πληγὰς ἐλάμβανον. τότε δὲ ἔπαινος εἰς τὴν εὐφυΐαν καὶ ταῦτα ἦν. καὶ χρηστὰς εἶχον ἐπ' ἐμοὶ τὰς ἐλπίδας, ὡς ἐν βραχεῖ μαθήσομαι τὴν τέχνην, ἀπ' ἐκείνης γε τῆς πλαστικῆς. ἅμα τε οὖν ἐπιτήδειος ἐδόκει ἡμέρα τέχνης ἐνάρχεσθαι. κἀγὼ παρεδεδόμην τῷ θείῳ, μὰ τὸν Δί' οὐ σφόδρα τῷ πράγματι ἀχθόμενος. ἀλλά μοι καὶ παιδιάν τινα οὐκ ἀτερπῆ ἐδόκει ἔχειν, καὶ πρὸς τοὺς ἡλικιώτας ἐ-

πίδειξιν, εἰ φαινοίμlω θεούς τε γλύφων, καὶ ἀγαλμάτιά τινα μικρὰ κατασκδυάζων ἐμαυτῷ τε, κἀκείνοις, οἷς προηρούμlω, ϗ τόγε πρῶτον ἐκεῖνο ϛ᾽ σιώηθες τοῖς ἀρχομένοις ἐγίγνετο. ἐγκοπέα γάρ τινά μοι δοὺς ὁ θεῖος, ἐκέλδυσέ μοι ἠρέμα καθικέσθαι πλακὸς ἐν μέσῳ κειμένης, ἐπειπὼν τὸ κοινὸν, Ἀρχὴ δέ τοι ἥμισυ παντός. σκληρότερον δὲ κατενεγκόντος ὑπ᾽ ἀπειρίας, κατεάγη μὲν ἡ πλάξ. ὁ δὲ ἀγανακτήσας, σκυτάλlω τινὰ κειμένlω πλησίον λαβὼν, οὐ πρᾴως, οὐδὲ προτρεπτικῶς μου κατήρξατο. ὥςε δάκρυά μοι τὰ προοίμια τῆς τέχνης. ἀποδρὰς οιῶ ἐκεῖθεν, ἐπὶ τlὼ οἰκίαν ἀφικνοῦμαι, σιωεχὲς ἀνολολύζων, ϗ δακρύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπόπλεως, ϗ διηγοῦμαι τlὼ σκυτάλlω, ϗ τὰς μώλωπας ἐδείκνυον. ϛ᾽ κατηγόρουω πολλlὼ τινὰ ὠμότητα, προσθεὶς ὅτι ὑπὸ φθόνου ταῦτα ἔδρασε, μὴ αὐτὸν ὑπερβάλωμαι κατὰ τlὼ τέχνlω. ἀγανακτησαμένης δὲ τῆς μητρὸς, ϗ πολλὰ τῷ ἀδελφῷ λοιδορησαμένης, ἐπεὶ νὺξ ἐπῆλθε, κατέδαρθον ἔτι ἔνδακρυς, ϛ᾽ τlὼ νύχθ᾽ ὅλlω ἐννοῶν. Μέχει μὲν δὴ τούτων γελάσιμα, ϗ μειρακιώδη τὰ εἰρημένα. τὰ μετὰ ταῦτα δὲ, οὐκέτι εὐκαταφρόνητα, ὦ ἄνδρες, ἀκούσεσθε, ἀλλὰ ϗ πάνυ φιληκόων ἀκροατῶν δεόμενα· ἵνα γὰρ καθ᾽ Ὅμηρον εἴπω, Θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος ἀμβροσίlω διὰ νύκτα, ἐναργὴς οὕτως, ὥςε μηδὲν ἀπολείπεσθαι τῆς ἀληθείας. ἔτι γοιῶ ϗ μετὰ τοσοῦτον χρόνον, τά τε σχήματά μοι τῶν φανέντων ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παραμένει, ϗ ἡ φωνὴ τῶν ἀκουσθέντων ἔναυλος, οὕτω σαφῆ πάντα lῶ. Δύο γιωαῖκες λαβόμεναι ταῖν χεροῖν, εἷλκόν με πρὸς ἑαυτlὼ ἑκατέρα μάλα βιαίως, ϗ καρτερῶς. μικροῦ γοιῶ με διεσπάσαντο πρὸς ἀλλήλας φιλοτιμούμεναι. ϗ γὰρ ἄρτι μὲν ἂν, ἡ ἑτέρα ἐπεκράτει, ϗ παραμικρὸν ὅλον εἶχέ με. ἄρτι δὲ ἂν, αὖθις ὑπὸ τῆς ἑτέρας εἰχόμlω. ἐβόων δὲ πρὸς ἀλλήλας ἑκατέρα· ἡ μὲν, ὡς αὐτῆς ὄντα με κεκτῆσθαι βούλοιτο. ἡ δὲ, ὡς μάτlω τῶν ἀλλοτρίων ἀντιποιοῖτο. lῶ δὲ ἡ μὲν ἐργατικὴ, ϗ ἀνδρικὴ, ϗ αὐχμηρὰ τlὼ κόμlω, τὼ χεῖρε τύλων ἀνάπλεως, διεζωσμένη τlὼ ἐσθῆτα, τιτάνου καταγέμουσα, οἷος lῶ ὁ θεῖος ὁπότε ξέοι τὰς λίθους· ἡ ἑτέρα δὲ μάλα εὐπρόσωπος, ϗ τὸ σχῆμα εὐπρεπὴς, ϗ κόσμιος τlὼ ἀναβολlὼ. τέλος δ᾽ οιῶ, ἐφιᾶσί μοι δικάζειν ὁποτέρᾳ βουλοίμlω σιωεῖναι αὐτῶν. προτέρα δὲ ἡ σκληρὰ ἐκείνη, ϛ᾽

ἀν-

ἀνδρώδης ἔλεξεν. Ἐγὼ φίλε παῖ, ἑρμογλυφικὴ τέχνη εἰμὶ, ἣν χθὲς ἤρξω μανθάνειν, οἰκεία τέ σοι καὶ συγγενὴς οἴκοθεν. ὅ, τε γὰρ πάππος σου, εἰποῦσα τοὔνομα τοῦ μητροπάτορος, λιθοξόος ἦν, καὶ τὼ θείω ἀμφοτέρω. καὶ μάλα εὐδοκιμεῖτον δι' ἡμᾶς. εἰδὲ θέλοις λήρων μὲν καὶ φλυάρων τῶν παρὰ ταύτης ἀπέχεσθαι, δέξασα τὴν ἑτέραν, ἕπεσθαι δὲ καὶ συνοικεῖν ἐμοὶ, πρῶτα μὲν θρέψῃ γεννικῶς, καὶ τοὺς ὤμους ἕξεις καρτερούς, φθόνου δὲ παντὸς ἀλλότριος ἔσῃ, καὶ οὔποτε ἄπει ἐπὶ τὴν ἀλλοδαπὴν, τὴν πατρίδα, καὶ τοὺς οἰκείους καταλιπών. οὐδὲ ἐπὶ λόγοις ἐπαινέσονταί σε πάντες. μὴ μυσαχθῇς δὲ τοῦ σώματος τὸ εὐτελὲς, μηδὲ τῆς ἐσθῆτος τὸ πιναρόν. ἀπὸ γὰρ τῶν τοιούτων ὁρμώμενος καὶ Φειδίας ἐκεῖνος ἔδειξε τὸν Δία, καὶ Πολύκλειτος τὴν Ἥραν εἰργάσατο, καὶ Μύρων ἐπῃνέθη, καὶ Πραξιτέλης ἐθαυμάσθη, προσκυνοῦνται γοῦν οὗτοι μετὰ τῶν θεῶν. εἰ δὴ τούτων εἷς γένοιο, πῶς μὲν οὐ κλεινὸς αὐτὸς παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις γένοιο; ζηλωτὸν δὲ καὶ τὸν πατέρα ἀποδείξεις. περίβλεπτον δὲ ἀποφανεῖς καὶ τὴν πατρίδα. ταῦτα, καὶ ἔτι τούτων πλείονα, διαπταίουσα, καὶ βαρβαρίζουσα, πάμπολλα εἶπεν ἡ τέχνη, μάλα δὴ σπουδῇ συνείρουσα, καὶ πείθειν με πειρωμένη. ἀλλ' οὐκέτι μέμνημαι. τὰ πλεῖστα γάρ ἤδη μου τὴν μνήμην διέφυγεν. ἐπεὶ δ' οὖν ἐπαύσατο, ἄρχεται ἡ ἑτέρα ὧδέ πως. Ἐγὼ δὲ, ὦ τέκνον, παιδεία εἰμὶ ἤδη συνήθης σοι, καὶ γνωρίμη, εἰ καὶ μηδέπω εἰς τέλος μου πεπείρασαι. ἡλίκα μὲν οὖν τὰ ἀγαθὰ ποριῇ λιθοξόος γινόμενος, αὕτη προείρηκεν. οὐδὲν γὰρ ὅτι μὴ ἐργάτης ἔσῃ, τῷ σώματι πονῶν, κἀν τούτῳ τὴν ἅπασαν ἐλπίδα τοῦ βίου τεθειμένος. ἀφανὴς μὲν αὐτὸς ὢν, ὀλίγα καὶ ἀγεννῆ λαμβάνων, ταπεινὸς τὴν γνώμην, εὐτελὴς δὲ τὴν πρόσοδον, οὔτε φίλοις ἐπιδικάσιμος, οὔτε ἐχθροῖς φοβερὸς, οὔτε τοῖς πολίταις ζηλωτὸς, ἀλλ' αὐτὸ μόνον ἐργάτης, καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς, ἀεὶ τὸν προὔχοντα ὑποπτήσσων, καὶ τὸν λέγειν δυνάμενον θεραπεύων, λαγὼ βίον ζῶν, καὶ τοῦ κρείττονος ἕρμαιον ὤν. εἰ δὲ καὶ Φειδίας, ἢ Πολύκλειτος γένοιο, καὶ θαυμαστὰ πολλὰ ἐξεργάσαιο, τὴν μὲν τέχνην ἅπαντες ἐπαινέσονται, οὐκ ἔστι δὲ ὅς τις τῶν ἰδόντων, εἰ νοῦν ἔχοι, εὔξαιτ' ἂν σοὶ ὅμοιος γενέσθαι. οἷος γὰρ ἂν ἦς, βάναυσος, καὶ χειρῶναξ, καὶ ἀποχειροβίωτος νομισθήσῃ. ἢν δὲ μοι πείθῃ, πρῶτον μέν σοι πολλὰ ἐπιδείξω

παλαιῶν ἀνδρῶν ἔργα, ϗ πράξεις θαυμασὰς, ϗ λόγους αὐτῶν ἀπαγγέλλουσα, ϗ πάντων ὡς εἰπεῖν ἔμπειρον ἀποφαίνουσα· ϗ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σοι κυριώτατόν ἐστι, κατακοσμήσω πολλοῖς, ϗ ἀγαθοῖς κοσμήμασι, σωφροσύνῃ, δικαιοσύνῃ, εὐσεβείᾳ, πραότητι, ἐπιεικείᾳ, συνέσει, καρτερείᾳ, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὁρμῇ. ταῦτα γάρ ἐστιν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος ὡς ἀληθῶς κόσμος. λήσει δέ σε οὔτε παλαιὸν οὐδὲν, οὔτε νῦν γενέσθαι δέον, ἀλλὰ ϗ τὰ δέοντα προόψει μετ' ἐμοῦ· ϗ ὅλως, ἅπαντα ὁπόσα ἐστὶ τάτε θεῖα, τάτε ἀνθρώπινα, οὐκ εἰς μακρὰν σε διδάξομαι. ϗ ὁ νῦν πένης, ὁ τοῦ δεῖνος, ὁ βουλευσάμενός τι περὶ ἀγεννοῦς οὕτω τέχνης, μετ' ὀλίγον ἅπασι ζηλωτὸς, ϗ ἐπίφθονος ἔσῃ, τιμώμενος, ϗ ἐπαινούμενος, ϗ ἐπὶ τοῖς ἀρίστοις εὐδοκιμῶν, ϗ ὑπὸ τῶν γένει ϗ πλούτῳ προὐχόντων ἀποβλεπόμενος· ἐσθῆτα μὲν τοιαύτην ἀμπεχόμενος, δείξασα τὴν ἑαυτῆς, πάνυ δὲ λαμπρὰν ἐφόρει, ἀρχῆς δὲ καὶ προεδρείας ἀξιούμενος· κἄν που ἀποδημῇς, οὐδ' ἐπὶ τῆς ἀλλοδαπῆς ἀγνὼς, οὐδ' ἀφανὴς ἔσῃ. τοιαῦτά σοι περιθήσω τὰ γνωρίσματα, ὥστε τῶν ὁρώντων ἕκαστος, τὸν πλησίον κινήσας, δείξει σε τῷ δακτύλῳ, οὗτος ἐκεῖνος λέγων· ἂν δέ τι σπουδῆς ἄξιον ᾖ, ϗ τοὺς φίλους, ἢ ϗ τὴν πόλιν ὅλην καταλαμβάνῃ, εἰς σὲ πάντες ἀποβλέψονται· κἄν που τι λέγων τύχῃς, κεχηνότες οἱ πολλοὶ ἀκούσονται, θαυμάζοντες ϗ εὐδαιμονίζοντές σε τῶν λόγων τῆς δυνάμεως, ϗ τὸν πατέρα τῆς εὐποτμίας. ὃ δὲ λέγουσιν ὡς ἄρα ἀθάνατοι γίγνονταί τινες ἐξ ἀνθρώπων, τοῦτό σοι περιποιήσω· ϗ γὰρ ἢν αὐτὸς ἐκ τοῦ βίου ἀπέλθῃς, οὔποτε παύσῃ συνὼν τοῖς πεπαιδευμένοις, ϗ προσομιλῶν τοῖς ἀρίστοις. ὁρᾷς τὸν Δημοσθένην ἐκεῖνον, τίνος υἱὸν ὄντα, ἐγὼ ἡλίκον ἐποίησα; ὁρᾷς τὸν Αἰσχίνην, ὃς τυμπανιστρίας υἱὸς ἦν, ἀλλ' ὅμως αὐτὸν δι' ἐμὲ Φίλιππος ἐθεράπευσεν; ὁ δὲ Σωκράτης, ϗ αὐτὸς ὑπὸ τῇ ἑρμογλυφικῇ ταύτῃ τραφεὶς, ἐπειδὴ τάχιστα συνῆκε τοῦ κρείττονος, καὶ δραπετεύσας παρ' αὐτῆς, ηὐτομόλησεν ὡς ἐμὲ, ἀκούεις ὡς παρὰ πάντων ᾄδεται; ἀφεὶς δὲ αὐτοὺς τηλικούτους, ϗ τοιούτους ἄνδρας, ϗ πράξεις λαμπρὰς, ϗ λόγους σεμνοὺς, ϗ σχῆμα εὐπρεπὲς, ϗ τιμὴν, ϗ δόξαν, ϗ ἔπαινον, ϗ προεδρείας, ϗ δύναμιν, ϗ ἀρχὰς, ϗ τὸ ἐπὶ λόγοις εὐδοκιμεῖν, ϗ τὸ ἐπὶ συνέσει εὐδαιμονίζεσθαι,

χιτώνιόν τε πιναρὸν ἐνδύσῃ, καὶ σχῆμα δουλοπρεπὲς ἀναλήψῃ, καὶ μοχλία, καὶ γλυφεῖα, καὶ κοπέας, καὶ κολαπτῆρας ἐν ταῖν χεροῖν ἕξεις, κάτω νενευκὼς εἰς τὸ ἔργον, χαμαιπετὴς, καὶ χαμαίζηλος, καὶ πάντα τρόπον ταπεινός. ἀνακύπτων δὲ οὐδέποτε, οὐδὲ ἀνδρῶδες, οὐδὲ ἐλευθέριον οὐδὲν ἐπινοῶν, ἀλλὰ τὰ μὲν ἔργα ὅπως εὔρυθμα, καὶ εὐσχήμονα ἔσται σοι προνοῶν, ὅπως δὲ αὐτὸς εὔρυθμός τε, καὶ κόσμιος ἔσῃ, ἥκιστα πεφροντικὼς, ἀλλ' ἀτιμότερον ποιῶν σεαυτὸν λίθων. Ταῦτα ἔτι λεγούσης αὐτῆς, οὐ περιμείνας ἐγὼ τὸ τέλος τῶν λόγων, ἀναστὰς ἀπεφηνάμην. καὶ τὴν ἄμορφον ἐκείνην, καὶ ἐργατικὴν ἀπολιπὼν, μετέβαινον πρὸς τὴν παιδείαν μάλα γεγηθὼς, καὶ μάλιστα ἐπεί μοι καὶ εἰς νοῦν ἦλθεν ἡ σκυτάλη, καὶ ὅτι πληγὰς εὐθὺς οὐκ ὀλίγας ἀρχομένῳ μοι χθὲς ἐνετείψατο. ἡ δὲ ἀπολειφθεῖσα, τὸ μὲν πρῶτον ἠγανάκτει, καὶ τὼ χεῖρε συνεκρότει, καὶ τοὺς ὀδόντας ἐνέπριε. τέλος δὲ, ὥσπερ τὴν Νιόβην ἀκούομεν, ἐπεπήγει, καὶ εἰς λίθον μετεβέβλητο. εἰ δὲ παράδοξα ἔπαθε, μὴ ἀπιστήσητε. θαυματοποιοὶ γὰρ οἱ ὄνειροι. ἡ ἑτέρα δὲ πρός με ἀπιδοῦσα, τοιγαροῦν ἀμείψομαί σε ἔφη τῆς δὲ τῆς δικαιοσύνης, ὅτι καλῶς τὴν δίκην ἐδίκασας. καὶ ἐλθὲ ἤδη, ἐπίβηθι τούτου τοῦ ὀχήματος, δείξασά τι ὄχημα ὑποπτέρων ἵππων τινῶν, τῷ Πηγάσῳ ἐοικότων, ὅπως ἴδῃς οἷα καὶ ἡλίκα μὴ ἀκολουθήσας ἐμοὶ, ἀγνοήσειν ἔμελλες. ἐπεὶ δὲ ἀνῆλθον, ἡ μὲν ἤλαυνε, καὶ ὑφηνιόχει. ἀρθεὶς δὲ εἰς ὕψος ἐγὼ, ἐπεσκόπουν ἀπὸ τῆς ἕω ἀρξάμενος ἄχρι πρὸς ἑσπέραν, πόλεις, καὶ ἔθνη, καὶ δήμους, καθάπερ ὁ Τριπτόλεμος ἀποσπείρων τι ἐς τὴν γῆν. οὐκέτι μέντοι μέμνημαι ὅ, τι τὸ σπειρόμενον ἐκεῖνο ἦν, πλὴν τοῦτο μόνον, ὅτι κάτωθεν ἀφορῶντες οἱ ἄνθρωποι ἐπῄνουν, καὶ μετ' εὐφημίας καθ' οὓς γενοίμην τῇ πτήσει, παρέπεμπον. δείξασα δέ μοι τὰ τοσαῦτα, κἀμὲ τοῖς ἐπαινοῦσιν ἐκείνοις, ἐπανήγαγεν αὖθις, οὐκέτι τὴν αὐτὴν ἐσθῆτα ἐκείνην ἐνδεδυκότα, ἣν εἶχον ἀφιπτάμενος. ἀλλ' ἐμοὶ ἐδόκουν εὐπάρυφός τις ἐπανήκειν· καταλαβοῦσα οὖν καὶ τὸν πατέρα ἑστῶτα, καὶ περιμένοντα, ἐδείκνυεν αὐτῷ ἐκείνην τὴν ἐσθῆτα, κἀμὲ, οἷος ἥκοιμι. καί τι καὶ ὑπέμνησεν οἷα μικροῦ δεῖν περὶ ἐμοῦ ἐβουλεύσαντο. ταῦτα μέμνημαι ἰδὼν, ἀντίπαις ἔτι ὢν, ἐμοὶ δοκεῖ ἐκταραχθεὶς πρὸς τὸν τῶν πληγῶν φόβον. Μεταξὺ δὲ λέγοντος, Ἡράκλεις ἔφη τις, ὡς μακρὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ δικανικόν. εἶτ' ἄλλος ὑπέ-

πέκρυσε, χειμερινὸς ὄνειρος, ὅτι μήκισαί εἰσιν αἱ νύκτες. ἢ τάχα που τειέσπερος ὥσπερ ὁ Ἡρακλῆς καὶ αὐτός ἐςι. τί δ᾽ οὖν ἐπῆλθεν αὐτῷ ληρῆσαι ταῦτα πρὸς ἡμᾶς, καὶ μνησθῆναι παιδικῆς νυκτὸς, καὶ ὀνείρων παλαιῶν, καὶ ἤδη γεγηρακότων; ἕωλος γὰρ ἡ ψυχρολογία. μὴ ὀνείρων τινῶν ἡμᾶς ὑποκειτάς τινας ὑπείληφεν; οὐκ ὦ᾽γαθέ· οὐδὲ γὰρ ὁ Ξενοφῶν ποτε διηγούμενος τὸ ἐνύπνιον, ὡς ἐδόκει αὐτῷ, καὶ ἐν τῇ πατρῴᾳ οἰκίᾳ, καὶ τὰ ἄλλα. ἴςε γὰρ οὐχ ὑπόκεισιν τὴν ὄψιν, οὐδὲ ὡς φλυαρεῖν ἐγνωκὼς αὐτὰ διεξῄει· καὶ ταῦτα ἐν τῷ πολέμῳ, καὶ ἀπογνώσει πραγμάτων, περιεςώτων πολεμίων. ἀλλά τι καὶ χρήσιμον εἶχεν ἡ διήγησις· καὶ τοίνυν κἀγὼ τοῦτον ὄνειρον ὑμῖν διηγησάμην ἐκείνου ἕνεκα, ὅπως οἱ νέοι πρὸς τὰ βελτίω τρέπωνται, καὶ παιδείας ἔχωνται· καὶ μάλισα εἴ τις αὐτῶν ὑπὸ πενίας ἐθελοκακεῖ, καὶ πρὸς τὰ ἥττω ἀποκλίνει, φύσιν οὐκ ἀγεννῆ διαφθείρων, ἐπιῤῥωσθήσεται εὖ οἶδ᾽ ὅτι κἀκεῖνος ἀκούσας τοῦ μύθου, ἱκανὸν ἑαυτοῦ παράδειγμα ἐμὲ προςησάμενος, ἐννοῶν οἷος μὲν ὢν, πρὸς τὰ κάλλισα ὥρμησα, καὶ παιδείας ἐπεθύμησα, μηδὲν ἀποδειλιάσας πρὸς τὴν πενίαν τὴν τότε, οἷος δὲ πρὸς ὑμᾶς ἐπανελήλυθα, εἰ καὶ μηδὲν ἄλλο, οὐδενὸς γοῦν τῶν λιθογλύφων ἀδοξότερος.

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑ'ΛΟΓΟΙ.

Διογένους, καὶ Πολυδεύκους.

ΔΙΟΓΕ'ΝΗΣ.

Ὦ Πολύδευκες, ἐντέλλομαί σοι ἐπειδὰν τάχισα ἀνέλθῃς, σὸν γάρ ἐςιν, οἶμαι, τὸ ἀναβιῶναι αὔριον, ἤν που ἴδῃς Μένιππον τὸν κύνα (εὕροις δ᾽ ἂν αὐτὸν ἐν Κορίνθῳ κατὰ τὸ Κράνειον, ἢ ἐν Λυκείῳ, τῶν ἐριζόντων πρὸς ἀλλήλους Φιλοσόφων καταγελῶντα) εἰπεῖν πρὸς αὐτὸν, ὅτι σοι, ὦ Μένιππε, κελεύει ὁ Διογένης, εἴ σοι ἱκανῶς τὰ ὑπὲρ γῆς καταγεγέλασαι, ἥκειν ἐνθάδε πολλῷ πλείω ἐπιγελασόμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν ἀμφιβόλῳ σοι ἔτι ὁ γέλως ἦν, καὶ πολὺ τὸ, τίς γὰρ ὅλως οἶδε τὰ μετὰ τὸν βίον; ἐνταῦθα δὲ οὐ παύσῃ βεβαίως γελῶν, καθάπερ ἐγὼ νῦν, μάλιστα ἐπειδὰν ὁρᾷς τοὺς πλουσίους, καὶ σατράπας, καὶ τυράννους, οὕ-

ταπεινοὺς καὶ ἀσήμους, ἐκ μόνης οἰμωγῆς διαγινωσκομένους, καὶ ὅτι μαλθακοὶ καὶ ἀγεννεῖς εἰσι, μεμνημένοι τῶν ἄνω. ταῦτα λέγε αὐτῷ, καὶ προσέτι ἐμπλησάμενον τὴν πήραν ἥκειν θέρμων τε πολλῶν, καὶ εἴπου εὕροι ἐν τῇ τριόδῳ Ἑκάτης δεῖπνον κείμενον, ἢ ὠὸν ἐκ καθαρσίου, ἤ τι τοιοῦτο. Πολ. Ἀλλ' ἀπαγγελῶ ταῦτα, ὦ Διόγενες. ὅπως δὲ εἰδῶ μάλιστα, ὁποῖός τίς ἐστι τὴν ὄψιν. Διο. Γέρων, φαλακρός, τριβώνιον ἔχων πολύθυρον, ἅπαντι ἀνέμῳ ἀναπεπταμένον, καὶ ταῖς ἐπιπτυχαῖς τῶν ῥακίων ποικίλον· γελᾷ δ' ἀεί, καὶ τὰ πολλὰ τοὺς ἀλαζόνας τούτους φιλοσόφους ἐπισκώπτει. Πολ. Ῥᾴδιον εὑρεῖν ἀπό γε τούτων. Διο. Βούλει, καὶ πρὸς αὐτοὺς ἐκείνους ἐντείλωμαί τι τοὺς φιλοσόφους; Πολ. Λέγε, οὐ βαρὺ γὰρ οὐδὲ τοῦτο. Διο. Τὸ μὲν ὅλον, παύσασθαι αὐτοῖς παρεγγύα ληροῦσι, καὶ περὶ τῶν ὅλων ἐρίζουσι, καὶ κέρατα φύουσιν ἀλλήλοις, καὶ κροκοδείλους ποιοῦσι, καὶ τοιαῦτα ἄπορα ἐρωτᾶν διδάσκουσι τὸν νοῦν. Πολ. Ἀλλ' ἐμὲ ἀμαθῆ καὶ ἀπαίδευτον εἶναι φήσουσι, κατηγοροῦντα τῆς σοφίας αὐτῶν. Διο. Σὺ δὲ οἰμώζειν αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ λέγε. Πολ. Καὶ ταῦτα ὦ Διόγενες ἀπαγγελῶ. Διο. Τοῖς πλουσίοις δέ, ὦ φίλτατον Πολυδεύκιον, ἀπάγγελλε ταῦτα παρ' ἡμῶν. τί ὦ μάταιοι τὸν χρυσὸν φυλάττετε; τί δὲ τιμωρεῖσθαι ἑαυτοὺς, λογιζόμενοι τοὺς τόκους, καὶ τάλαντα ἐπὶ ταλάντοις συντιθέντες, οὓς χρὴ ἕνα ὀβολὸν ἔχοντας, ἥκειν μετ' ὀλίγον; Πολυ. Εἰρήσεται καὶ ταῦτα πρὸς ἐκείνους. Διο. Ἀλλὰ καὶ τοῖς καλοῖς γε καὶ ἰσχυροῖς λέγε, Μεγίλλῳ τε τῷ Κορινθίῳ, καὶ Δαμοξένῳ τῷ παλαιστῇ, ὅτι παρ' ἡμῖν οὔτε ἡ ξανθὴ κόμη, οὔτε τὰ χαροπὰ ἢ μέλανα ὄμματα, ἢ ἐρύθημα ἐπὶ τοῦ προσώπου ἔτι ἐστίν, ἢ νεῦρα εὔτονα, ἢ ὦμοι καρτεροί, ἀλλὰ πάντα, μία ἡμῖν κόνις, φασί, κρανία γυμνὰ τοῦ κάλλους. Πο. Οὐ χαλεπὸν οὐδὲ ταῦτα εἰπεῖν πρὸς τοὺς καλοὺς καὶ ἰσχυρούς. Διο. Καὶ τοῖς πένησιν, ὦ Λάκων, πολλοὶ δ' εἰσί, καὶ ἀχθόμενοι τῷ πράγματι, καὶ οἰκτείροντες τὴν ἀπορίαν, λέγε μήτε δακρύειν, μήτ' οἰμώζειν, διηγησάμενος τὴν ἐνταῦθα ἰσοτιμίαν, καὶ ὅτι ὄψονται τοὺς ἐκεῖ πλουσίους οὐδὲν ἀμείνους αὐτῶν. καὶ Λακεδαιμονίοις δὲ τοῖς σοῖς ταῦτα, εἰ δοκεῖ, παρ' ἐμοῦ ἐπιτίμησον, λέγων ἐκλελύσθαι αὐτούς. Πο. Μηδέν, ὦ Διόγενες, περὶ Λακεδαιμονίων λέγε, οὐ γὰρ ἀνέξομαί γε. ἃ δὲ πρὸς ἄλλους ἔφησθα, ἀπαγ-

παγγελῶ. Διο. Ἐάσωμεν τούτους, ἐπείσοι δοκεῖ. σὺ δὲ οἷς προεῖπον, ἀπένεγκαι παρ᾽ ἐμοῦ τοὺς λόγους.

Πλούτων, ἢ κατὰ Μενίππου.
ΚΡΟΙΣΟΣ.

ΟΥ' φέρομεν, ὦ Πλούτων, Μένιππον τουτονὶ τὸν κύνα παροικοῦντα, ὥστε ἢ ἐκεῖνόν ποι κατάστησον, ἢ ἡμεῖς μετοικήσωμεν εἰς ἕτερον τόπον. Πλού. Τί δ᾽ ὑμᾶς δεινὸν ἐργάζεται ὁμόνεκρος ὤν; Κροῖ. ἐπειδὰν ἡμεῖς οἰμώζομεν, καὶ σένομεν, ἐκείνων μεμνημένοι τῶν ἄνω, Μίδας μὲν οὑτοσὶ τοῦ χρυσίου, Σαρδανάπαλος δὲ τῆς πολλῆς τρυφῆς, ἐγὼ δὲ τῶν θησαυρῶν, ἐπιγελᾷ, καὶ ἐξονειδίζει, ἀνδράποδα καὶ καθάρματα ἡμᾶς ἀποκαλῶν. ἐνίοτε δὲ καὶ ᾄδων, ἐπιταράττει ἡμῶν τὰς οἰμωγάς, καὶ ὅλως, λυπηρός ἐστι. Πλού. Τί ταῦτα φασίν, ὦ Μένιππε; Μέ. Ἀληθῆ ὦ Πλούτων. μισῶ γὰρ αὐτοὺς ἀγεννεῖς, καὶ ὀλεθρίους ὄντας, οἷς οὐκ ἀπέχρησε βιῶναι κακῶς, ἀλλὰ καὶ ἀποθανόντες ἔτι μέμνηνται, καὶ περιέχονται τῶν ἄνω. χαίρω τοιγαροῦν ἀνιῶν αὐτούς. Πλού. Ἀλλ᾽ οὐ χρή, λυποῦνται γὰρ οὐ μικρῶν στερόμενοι. Μέ. Καὶ σὺ μωραίνεις, ὦ Πλούτων, ὁμόψηφος ὢν τοῖς τούτων στεναγμοῖς; Πλού. Οὐδαμῶς, ἀλλ᾽ οὐκ ἂν ἐθελήσαιμι στασιάζειν ὑμᾶς. Μέ. Καὶ μὴν ὦ κάκιστοι Λυδῶν καὶ Φρυγῶν καὶ Ἀσσυρίων, οὕτω γινώσκετε, ὡς οὐδὲ παυσομένου μου, ἔνθα γὰρ ἂν ἴητε, ἀκολουθήσω ἀνιῶν καὶ κατᾴδων καὶ καταγελῶν. Κροῖ. ταῦτα οὐχ ὕβρεις; Μέ. Οὔκ, ἀλλ᾽ ἐκεῖνα ὕβρεις ἦν, ἃ ὑμεῖς ἐποιεῖτε, προσκυνεῖσθαι ἀξιοῦντες, καὶ ἐλευθέροις ἀνδράσιν ἐντρυφῶντες, καὶ τοῦ θανάτου τοπαράπαν οὐ μνημονεύοντες. τοιγαροῦν οἰμώζετε, πάντων ἐκείνων ἀφῃρημένοι. Κροῖ. πολλῶν γε, ὦ θεοί, καὶ μεγάλων κτημάτων. Μίν. Ὅσου μὲν ἐγὼ χρυσοῦ. Σαρ. Ὅσης δ᾽ ἐγὼ τρυφῆς. Μέ. Εὖγε οὕτω ποιεῖτε. ὀδύρεσθε μὲν ὑμεῖς, ἐγὼ δέ, τὸ γνῶθι σαυτὸν πολλάκις συνείρων, ἐπᾴσομαι ὑμῖν. πρέποι γὰρ ἂν ταῖς τοιαύταις οἰμωγαῖς ἐπᾳδόμενον.

Ἑρμοῦ, καὶ Χάρωνος.
ἙΡΜΗΣ.

ΛΟγισώμεθα ὦ πορθμεῦ, εἰ δοκεῖ, ὁπόσα μοι ὀφείλεις ἤδη, ὅπως μὴ αὖθις ἐρίζωμέν τι περὶ αὐτῶν. Χα. Λογισώμεθα ὦ Ἑρμῆ, ἄμεινον γὰρ ὁρίσαι περὶ αὐτῶν, καὶ ἀπραγμονέστερον. Ἑρ. Ἄγκυραν ἐντειλαμένῳ ἐκόμι-

κόμι-

κόμισα πέντε δραχμῶν. Χά. Πολλοῦ λέγεις. Ἑρ. Νὴ τὸν Ἀϊδωνέα, τὴν πέντε ὠνησάμην, καὶ τροπωτῆρα δύο ὀβολῶν. Χά. Τίθει πέντε δραχμὰς, καὶ ὀβολοὺς δύο. Ἑρ. Καὶ ἀκέστραν ὑπὲρ τοῦ ἱστίου πέντε ὀβολοὺς ἐγὼ κατέβαλον. Χά. Καὶ τούτους προστίθει. Ἑρ. Καὶ κηρὸν, ὡς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεῳγότα, καὶ ἥλους δὲ, καὶ καλώδιον, ἀφ' οὗ τὴν ὑπέραν ἐποίησας, δύο δραχμῶν ἅπαντα. Χά. Εὖγε ἄξια ταῦτα ὠνήσω. Ἑρ. Ταῦτά ἐστιν, εἰ μή τι ἄλλο ἡμᾶς διέλαθεν ἐν τῷ λογισμῷ. πότε δ' οὖν ταῦτ' ἀποδώσειν φῄς; Χά. Νῦν μὲν ὦ Ἑρμῆ ἀδύνατον, ἢν δὲ λοιμός τις, ἢ πόλεμος καταπέμψῃ ἀθρόους τινὰς, ἐνέσται τότε ἀποκερδᾶναι ἐν τῷ πλήθει παραλογιζόμενον τὰ πορθμεῖα. Ἑρ. Νῦν οὖν ἐγὼ καθεδοῦμαι, τὰ κάκιστα εὐχόμενος γενέσθαι, ὡς ἂν ἀπὸ τούτων ἀπολαύοιμι; Χά. Οὐκ ἔστιν ἄλλως, ὦ Ἑρμῆ, νῦν δ' ὀλίγοι, ὡς ὁρᾷς, ἀφικνοῦνται ἡμῖν, εἰρήνη γάρ. Ἑρ. Ἄμεινον οὕτως, εἰ καὶ ἡμῖν παρατείνοιτο ὑπὸ σοῦ τὸ ὄφλημα. πλὴν ἀλλ' οἱ μὲν παλαιοὶ, ὦ Χάρων οἶσθα, οἷοι παρεγίνοντο, ἀνδρεῖοι ἅπαντες, αἵματος ἀνάπλεῳ, καὶ τραυματίαι οἱ πολλοὶ, νῦν δὲ ἢ φαρμάκῳ τις ὑπὸ τοῦ παιδὸς ἀποθανὼν, ἢ ὑπὸ τῆς γυναικὸς, ἢ ὑπὸ τρυφῆς ἐξῳδηκὼς τὴν γαστέρα καὶ τὰ σκέλη, ὠχροὶ γὰρ ἅπαντες, καὶ ἀγεννεῖς, οὐδὲ ὅμοιοι ἐκείνοις. οἱ δὲ πλεῖστοι αὐτῶν, διὰ χρήματα ἥκουσιν, ἐπιβουλεύοντες ἀλλήλοις, ὡς ἐοίκασι. Χά. Πάνυ γὰρ περιπόθητά ἐστι ταῦτα. Ἑρ. Οὐκοῦν οὐδ' ἐγὼ δόξαιμι ἂν ἁμαρτάνειν, πικρῶς ἀπαιτῶν τὰ ὀφειλόμενα παρὰ σοῦ.

Πλούτωνος, καὶ Ἑρμοῦ.

ΠΛΟΥΤΩΝ.

Τὸν γέροντα οἶσθα, τὸν πάνυ γεγηρακότα λέγω, τὸν πλούσιον Εὐκράτην, ᾧ παῖδες μὲν οὐκ εἰσὶν, οἱ τὸν κλῆρον δὲ θηρῶντες, πεντακισμύριοι; Ερ. Ναὶ, τὸν Σικυώνιον φῄς; τί οὖν; Πλού. Ἐκεῖνον μὲν, ὦ Ἑρμῆ, ζῆν ἔασον ἐπὶ τοῖς ἐνενήκοντα ἔτεσιν, ἃ βεβίωκεν, ἐπιμετρήσας ἄλλα τοσαῦτα, εἴγε οἷόν τε ἦν, καὶ ἔτι πλείω. τοὺς δέ γε κόλακας αὐτοῦ, Χαρῖνον τὸν νέον, καὶ Δάμωνα, καὶ τοὺς ἄλλους, κατάσπασον ἐφεξῆς ἅπαντας. Ἑρ. Ἄτοπον ἂν δόξειε τὸ τοιοῦτον. Πλού. Οὐμενοῦν, ἀλλὰ δικαιότατον. τί γὰρ ἐκεῖνοι παθόντες, εὔχονται ἀποθανεῖν ἐκεῖνον; ἢ τῶν χρημάτων ἀντιποιοῦνται, οὐδὲν προσήκοντες; ὃ δὲ πάντων

ἐςὶ μιαρώτατον, ὅτι καὶ τοιαῦτα εὐχόμενοι, ὅμως θεραπεύουσιν ἔν γε τῷ φανερῷ. καὶ νοσοῦντος, ἃ μὲν βυλεύονται, πᾶσι πρόδηλα. θύσειν δὲ ὅμως ὑπισχνοῦνται, ἢν ῥαΐσῃ. καὶ ὅλως, ποικίλη τις ἡ κολακεία τῶν ἀνδρῶν. διὰ ταῦτα, ὁ μὲν, ἔςω ἀθάνατος. οἱ δὲ, προαπίτωσαν αὐτῦ μάτην ἐπιχανόντες. Ἑρ. Γελοῖα πείσονται, πανῦργοι ὄντες. πολλὰ κἀκεῖνος εὖ μάλα διαβυκολεῖ αὐτὺς, καὶ ἐπελπίζει. καὶ ὅλως, ἀεὶ θανόντι ἔοικως, ἔῤῥωται πολὺ μᾶλλον τῶν νέων. οἱ δὲ, ἤδη τὸν κλῆρον ἐν σφίσι διῃρημένοι, βόσκονται, ζωὴν μακαρίαν πρὸς ἑαυτὺς τιθέντες. Πλϫ. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως, ἀνηβησάτω. οἱ δ᾽ ἀπὸ μέσων τῶν ἐλπίδων τὸν ὀνειροπολνθέντα πλῦτον ἀπολιπόντες, ἡκέτωσαν ἤδη κακοὶ κακῶς ἀποθανόντες. Ἑρ. Ἀμέλησον ὦ Πλύτων. μετελεύσομαι γάρ σοι ἤδη αὐτὺς καθ᾽ ἕνα ἑξῆς, ἑπτὰ δὲ οἶμαι εἰσι. Πλϫ. Κατάσπα. ὁ δὲ παραπέμψει ἕκαςον, ἀντὶ γέροντος αὖθις πρωθήβης γενόμενος.

Τερψίωνος, καὶ Πλύτωνος.

ΤΕΡΨΙΩΝ.

Τοῦτο ὦ Πλύτων δίκαιον, ἐμὲ μὲν τεθνάναι, τριάκοντα ἔτη γεγονότα, τὸν δὲ ὑπὲρ τὰ ἐννενήκοντα γέροντα, Θύκριτον ζῆν ἔτι; Πλϫ. Δικαιότατον μὲν οὖν, ὦ Τερψίων, εἴγε ὁ μὲν ζῇ, μηδένα εὐχόμενος ἀποθανεῖν τῶν φίλων, σὺ δὲ παρὰ πάντα τὸν χρόνον ἐπεβούλευες αὐτῷ, περιμένων τὸν κλῆρον. Τερ. Οὐ γὰρ ἐχρῆν γέροντα ὄντα, καὶ μηκέτι χρήσασθαι τῷ πλούτῳ αὐτὸν δυνάμενον, ἀπελθεῖν τῦ βίυ, παραχωρήσαντα τοῖς νέοις; Πλϫ. Καινὰ ὦ Τερψίων νομοθετεῖς, τὸν μηκέτι τῷ πλύτῳ χρήσασθαι δυνάμενον πρὸς ἡδονὴν ἀποθνήσκειν, τὸ δὲ ἄλλως ἡ Μοῖρα καὶ ἡ φύσις διέταξε. Τερ. Οὐκῦν ταύτην αἰτιῶμαι τῆς διατάξεως, ἐχρῆν γὰρ τὸ πρᾶγμα ἑξῆς πως γίνεσθαι, τὸν πρεσβύτερον, πρότερον, καὶ μετὰ τῦτον, ὅςις καὶ τῇ ἡλικίᾳ μετ᾽ αὐτὸν, ἀναςρέφεσθαι δὲ μηδαμῶς, μηδὲ ζῆν μὲν τὸν ὑπέργηρων, ὀδόντας τρεῖς ἔτι λοιποὺς ἔχοντα, μόγις ὁρῶντα, οἰκέταις τέτρασιν ἐπικεκυφότα, κορύζης μὲν τὴν ῥῖνα, λήμης δὲ τὺς ὀφθαλμὺς μεςὸν ὄντα, οὐδὲν ἔτι ἡδὺ εἰδότα, ἔμψυχόν τινα τάφον ὑπὸ τῶν νέων καταγελώμενον, ἀποθνήσκειν δὲ καλλίςυς, καὶ ἐῤῥωμενεςάτυς νεανίσκους, ἄνω γὰρ ποταμῶν τῦτό γε. ἢ τὸ τελευ-

λυσιτελοῦν εἰδέναι ἐχρῆν, πότε καὶ τεθνήξεται τῶν γερόντων ἕκαστος, ἵνα μὴ μάτην ἂν ἐνίους ἐθεράπευον. νῦν δὲ τὸ τῆς παροιμίας, Ἡ ἄμαξα τὸν βοῦν πολλάκις ἐκφέρει. Πλού. Ταῦτα μὲν, ὦ Τερψίων, πολὺ συνετώτερα γίνεται, ἤπερ σοὶ δοκεῖ. καὶ ὑμεῖς δὲ τί παθόντες, ἀλλοτρίοις ἐπιχαίνετε, καὶ τοῖς ἀτέκνοις τῶν γερόντων εἰσποιεῖτε, φέροντες αὐτοὺς; τοιγαροῦν γέλωτα ὀφλισκάνετε, πρὸς ἐκείνων κατορυττόμενοι, καὶ τὸ πρᾶγμα τοῖς πολλοῖς ἥδιστον γίνεται. ὅσῳ γὰρ ὑμεῖς ἐκείνους ἀποθανεῖν εὔχεσθε, τοσούτῳ ἅπασιν ἡδὺ, προαποθανεῖν ὑμᾶς αὐτῶν. καινὴν γάρ τινα ταύτην τέχνην ἐπινενοήκατε, γραῶν καὶ γερόντων ἐρῶντες, καὶ μάλιστα εἰ ἄτεκνοι εἶεν, οἱ δὲ ἔντεκνοι, ὑμῖν ἀνέραστοι. καίτοι πολλοὶ ἤδη τῶν ἐρωμένων, συνέντες ὑμῶν τὴν πανουργίαν τοῦ ἔρωτος, ἣν καὶ τύχωσι παῖδας ἔχοντες, μισεῖν αὐτοὺς πλάττονται, ὡς καὶ αὐτοὶ ἐραστὰς ἔχωσιν. εἶτα ἐν ταῖς διαθήκαις, ἀπεκλείσθησαν μὲν οἱ πάλαι δορυφορήσαντες, ὁ δὲ παῖς, καὶ ἡ φύσις, ὥσπερ ἐστὶ δίκαιον, κρατοῦσι πάντων, οἱ δὲ ὑποπρίουσι τοὺς ὀδόντας, ἀποσμηγέντες. Τερ. Ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐμοῦ γοῦν Θούκριτος πόσα κατέφαγεν, ἀεὶ τεθνήξεσθαι δοκῶν, καὶ ὁπότε ἐσίοιμι ὑποστένων, καὶ μύχιόν τι, καθάπερ ἐξ ᾠοῦ νεοττὸς ἀτελὴς ὑποκρώζων, ὥστ᾽ ἔγωγε ὅσον αὐτίκα οἰόμενος ἐπιβήσειν αὐτὸν τῆς σοροῦ, ἔπεμπόν τε πολλὰ ὡς μὴ ὑπερβάλλοιντό με οἱ ἀντερασταὶ τῇ μεγαλοδωρεᾷ. καὶ τὰ πολλὰ ὑπὸ φροντίδων ἄγρυπνος ἐκείμην, ἀριθμῶν ἕκαστα, καὶ διατάττων. ταῦτα γοῦν μοι καὶ τοῦ ἀποθανεῖν αἴτια γεγένηται, ἀγρυπνία, καὶ φροντίδες, ὁ δὲ τοσοῦτόν μοι δέλεαρ καταπιὼν, ἐφειστήκει θαπτομένῳ πρώην ἐπιγελῶν. Πλού. Εὖγε ὦ Θούκριτε ζῴης ἐπιμήκιστον, πλουτῶν ἅμα, καὶ τῶν τοιούτων καταγελῶν, μὴ δὲ πρότερόν γε σὺ ἀποθάνοις, ἢ προπέμψεις πάντας τοὺς κόλακας. Τερ. Τοῦτο μὲν, ὦ Πλούτων, καὶ ἐμοὶ ἥδιστον ἤδη, εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεται Θουκρίτου. Πλού. Θάρρει ὦ Τερψίων, καὶ Φείδων γὰρ, καὶ Μέλαντος, καὶ ὅλως ἅπαντες προελεύσονται αὐτοῦ, ὑπὸ ταῖς αὐταῖς φροντίσιν. Τερ. Ἐπαινῶ ταῦτα. ζῴης ἐπιμήκιστον, ὦ Θούκριτε.

Ζηνοφάντου καὶ Καλλιδημίδου.

ΖΗΝΟΦΑΝΤΗΣ.

ΣΥ δὲ, ὦ Καλλιδημίδη, πῶς ἀπέθανες; ἐγὼ μὲν γὰρ, ὅτι παράσιτος ὢν Δεινίου, πλέον τοῦ ἱκανοῦ

ἐμφαγὼν ἀπεπνίγην, οἶδα, παρῆς γὰρ ἀποθνήσκοντί μοι. Καλ. Παρῆν ὦ Ζηνόφαντες, τὸ δὲ ἐμὸν, παράδοξόν τι ἐγένετο· οἶδα γὰρ ἢ σύ που Πτοιόδωρον τὸν γέροντα. Ζη. Τὸν ἄτεκνον, τὸν πλούσιον, ὧ σε τὰ πολλὰ ᾔδειν συνόντα; Καλ. Ἐκεῖνον αὐτὸν ἀεὶ ἐθεράπευον, ὑπισχνύμενος ἐπ' ἐμοὶ τεθνήξεσθαι. ἐπὶ δὲ τὸ πρᾶγμα ἐς μήκιστον ἐπεγίνετο, καὶ ὑπὲρ τὸν Τιθωνὸν ὁ γέρων ἔζη, ἐπίτομόν τινα ὁδὸν ἐπὶ τὸν κλῆρον ἐξεῦρον. πριάμενος γὰρ φάρμακον, ἀνέπεισα τὸν οἰνοχόον, ἐπειδὰν τάχιστα ὁ Πτοιόδωρος αἰτήσῃ πιεῖν, πίνει δ' ἐπιεικῶς, ζωρότερον ἐμβαλόντα ἐς κύλικα, ἕτοιμον ἔχειν αὐτὸ, καὶ ἐπιδοῦναι αὐτῷ, εἰ δὲ τοῦτο ποιήσει, ἐλεύθερον ἐπωμοσάμην ἀφήσειν αὐτόν. Ζη. Τί οὖν ἐγένετο; πάνυ γάρ τι παράδοξον ἐρεῖν ἔοικας. Καλ. Ἐπεὶ τοίνυν λουσάμενοι ἥκομεν, δύο ἤδη ὁ μειρακίσκος κύλικας ἑτοίμους ἔχων, τὴν μὲν τῷ Πτοιοδώρῳ, τὴν ἔχουσαν τὸ φάρμακον, τὴν δ' ἑτέραν ἐμοὶ, σφαλεὶς οὐκ οἶδ' ὅπως, ἐμοὶ μὲν τὸ φάρμακον, Πτοιοδώρῳ δὲ τὸ ἀφάρμακτον ἐπέδωκεν· εἶτα ὁ μὲν ἔπινεν, ἐγὼ δὲ αὐτίκα μάλα ἐκτάδην ἐκείμην, ὑποβολιμαῖος ἀντ' ἐκείνου νεκρός. τί τοῦτο γελᾷς, ὦ Ζηνόφαντες; καὶ μὴν οὐκ ἔδει γε ἑταίρῳ ἀνδρὶ ἐπιγελᾶν. Ζη. Ἀστεῖα γὰρ ὦ Καλλιδημίδη πέπονθας. ὁ γέρων δὲ τί πρὸς ταῦτα; Καλ. Πρῶτον μὲν ὑπεταράχθη πρὸς τὸ αἰφνίδιον, εἶτα συνεὶς οἶμαι τὸ γεγενημένον, ἐγέλα ἢ αὐτὸς, οἷά γε ὁ οἰνοχόος εἴργασαι. Ζη. Πλὴν ἀλλ' οὐδὲ σὲ τὴν ἐπίτομον ἐχρῆν τραπέσθαι. ἧκε γὰρ ἄν σοι διὰ τῆς λεωφόρου ἀσφαλέστερον, εἰ καὶ ὀλίγῳ βραδύτερος ἦν.

Κνήμωνος, ἢ Δαμνίππου.
ΚΝΗΜΩΝ.

ΤΟῦτο ἐκεῖνο τὸ τῆς παροιμίας, Ὁ νεβρὸς τὸν λέοντα. Δα. Τί ἀγανακτεῖς ὦ Κνήμων; Κνη. Πυνθάνῃ ὅ, τι ἀγανακτῶ; κληρονόμον ἀκούσιος καταλέλοιπα, κατασοφισθεὶς ὁ ἄθλιος, οὓς ἐβουλόμην ἂν μάλιστα σχεῖν τἀμὰ, παραλιπών. Δα. Πῶς τοῦτ' ἐγένετο; Κνη. Ἑρμόλαον τὸν πάνυ πλούσιον ἄτεκνον ὄντα, ἐθεράπευον ἐπὶ θανάτῳ. κἀκεῖνος οὐκ ἀηδῶς τὴν θεραπείαν προσίετο. ἔδοξε δή μοι ἢ σοφὸν τοῦτ' εἶναι, θέσθαι διαθήκας ἐς τὸ φανερὸν, ἐν αἷς ἐκείνῳ καταλέλοιπα τἀμὰ πάντα, ὡς κἀκεῖνος ζηλώσειε, ἢ τὰ αὐτὰ πράξειε. Δα. Τί οὖν δὴ

ἐκεῖ-

ἐκεῖνος; Κυν. Ὅ, τι μὲν οὖν αὐτὸς ἐνέγραψε ταῖς ἑαυτοῦ διαθήκαις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ γοῦν ἄφνω ἀπέθανον, τοῦ τέγους μοι ἐπιπεσόντος. καὶ νῦν Ἑρμόλαος ἔχει πάμα, ὥσπερ τις λάβραξ καὶ τὸ ἄγκιστρον τῷ δελέατι συγκατασπάσας. Δα. Οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ αὐτόν σε τὸν ἁλιέα. ὥστε σόφισμα κατὰ σαυτοῦ συντέθεικας. Κυν. Ἔοικα. οἰμώζω τοιγαροῦν.

Χάρωνος, καὶ Ἑρμοῦ
ΧΑΡΩΝ.

Ἀκούσατε ὡς ἔχει ὑμῖν τὰ πράγματα. μικρὸν μὲν ὑμῖν ὡς ὁρᾶτε, τὸ σκαφίδιον, καὶ ὑπόσαθρόν ἐστι, καὶ διαῤῥεῖ τὰ πολλά. καὶ ἢν τραπῇ ἐπὶ θάτερα, οἰχήσεται περιτραπέν. ὑμεῖς δὲ τοσοῦτοι ἅμα ἥκετε, πολλὰ ἐπιφερόμενοι ἕκαστος. ἢν οὖν μετὰ τούτων ἐμβῆτε, δέδια μὴ ὕστερον μετανοήσητε. καὶ μάλιστα ὁπόσοι νεῖν οὐκ ἐπίστασθε. Νεκροί. πῶς οὖν ποιήσαντες, εὐπλοήσομεν; Χα. Ἐγὼ ὑμῖν φράσω. γυμνοὺς ἐπιβαίνειν χρὴ, τὰ περιττὰ ταῦτα πάντα ἐπὶ τῆς ἠϊόνος καταλιπόντας. μόλις γὰρ ἂν καὶ οὕτω δέξαιτο ὑμᾶς τὸ πορθμεῖον. Σοὶ δὲ ὦ Ἑρμῆ, μελήσει τὸ ἀπὸ τούτου μηδένα παραδέχεσθαι αὐτῶν, ὃς ἂν μὴ ψιλὸς ᾖ, καὶ τὰ ἔπιπλα, ὥσπερ ἔφην, ἀποβαλών. παρὰ δὲ τὴν ἀποβάθραν ἑστὼς, διαγίνωσκε αὐτοὺς, καὶ ἀναλάμβανε, γυμνοὺς ἐπιβαίνειν ἀναγκάζων. Ἑρ. Εὖ λέγεις, καὶ οὕτω ποιήσωμεν. οὑτοσὶ τίς ὁ πρῶτός ἐστι; Μη. Μένιππος ἔγωγε. ἀλλ' ἰδοὺ ἡ πήρα μοι ὦ Ἑρμῆ, καὶ τὸ βάκτρον, ἐς τὴν λίμνην ἀποῤῥίφθων. τὸν τρίβωνα δὲ οὐδ' ἐκόμισα, εὖ ποιῶν. Ἑρ. Ἔμβαινε ὦ Μένιππε ἀνδρῶν ἄριστε, καὶ τὴν προεδρίαν ἔχε παρὰ τὸν κυβερνήτην ἐφ' ὑψηλοῦ, ὡς ἐπισκοπῇς ἅπαντας. Ὁ καλὸς δ' οὗτος τίς ἐστι; Χαρ. Χαρμόλεως ὁ μεγαρικὸς, ὁ ἐπέραστος, οὗ τὸ φίλημα διτάλαντον ἦν. Ἑρ. Ἀπόδυθι τοιγαροῦν τὸ κάλλος, καὶ τὰ χείλη αὐτοῖς φιλήμασι, καὶ τὴν κόμην τὴν βαθεῖαν, καὶ τὸ ἐπὶ τῶν παρειῶν ἐρύθημα, καὶ τὸ δέρμα ὅλον. ἔχει καλῶς. εὔζωνος εἶ. ἐπίβαινε ἤδη. Ὁ δὲ τὴν πορφυρίδα οὑτοσὶ, καὶ τὸ διάδημα, ὁ βλοσυρὸς, τίς ὢν τυγχάνεις; Λα. Λάμπιχος, Γελῴων τύραννος. Ἑρ. Τί οὖν ὦ Λάμπιχε τοσαῦτα ἔχων πάρει; Λα. Τί οὖν; ἐχρῆν ὦ Ἑρμῆ, γυμνὸν ἥκειν τύραννον ἄνδρα; Ἑρ. Τύραννον μὲν οὐδαμῶς, νεκρὸν δὲ μάλα. ὥστε ἀπόθου ταῦτα. Λα. Ἰδού σοι ὁ πλοῦτος ἀπέῤῥιπται. Ἑρ. Καὶ τὸν τῦφον ἀπόῤῥι-

πόρριψον ὦ Λάμπιχε, καὶ τὴν ὑπεροψίαν. βαρήσει γὰρ τὸ πορθμεῖον, συνεμπεσόντα. Λα. Οὐκοῦν ἀλλὰ τὸ διάδημα ἔασόν με ἔχειν, καὶ τὴν ἐφεστρίδα. Ἑρ. Οὐδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. Εἶεν. τί ἔτι; πάντα γὰρ ἀφῆκα ὡς ὁρᾷς. Ἑρ. Καὶ τὴν ὠμότητα, καὶ τὴν ἄνοιαν, καὶ τὴν ὕβριν, καὶ τὴν ὀργὴν, καὶ ταῦτα ἄφες. Λα. Ἰδού σοι ψιλός εἰμι. Ἑρ. Ἔμβαινε ἤδη. Σὺ δὲ ὁ παχὺς, ὁ πολύσαρκος, τίς εἶ; Δα. Δαμασίας ὁ ἀθλητής. Ἑρ. Ναὶ ἔοικας. οἶδα γάρ σε πολλάκις ἐν ταῖς παλαίστραις ἰδών. Δα. Ναὶ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ παράδεξαί με γυμνὸν ὄντα. Ἑρ. Οὐ γυμνὸν ὦ βέλτιστε, τοσαύτας σάρκας περιβεβλημένον. ὥστε ἀπόδυθι αὐτάς, ἐπεὶ καταδύσεις τὸ σκάφος, τὸν ἕτερον πόδα ὑπερθεὶς μόνον. ἀλλὰ καὶ τοὺς στεφάνους τούτους ἀπόρριψον, καὶ τὰ κηρύγματα. Δα. Ἰδού σοι γυμνὸς ὡς ὁρᾷς ἀληθῶς εἰμι, καὶ ἰσοστάσιος τοῖς ἄλλοις νεκροῖς. Ἑρ. Οὕτως ἄμεινον ἀβαρῆ εἶναι. ὥστε ἔμβαινε. καὶ σὺ δὲ τὸν πλοῦτον ἀποθέμενος ὦ Κράτων, καὶ τὴν μαλακίαν δὲ προσέτι, καὶ τὴν τρυφὴν, μηδὲ τὰ ἐντάφια κόμιζε, μηδὲ τὰ τῶν προγόνων ἀξιώματα. κατάλιπε δὲ καὶ γένος, καὶ δόξαν. καὶ εἴ ποτέ σε ἡ πόλις ἀνεκήρυξεν εὐεργέτην δηλονότι, καὶ τὰς τῶν ἀνδριάντων ἐπιγραφάς· μηδὲ ὅτι μέγαν τάφον ἐπὶ σοὶ ἔχωσαν λέγε. βαρύνει γὰρ καὶ ταῦτα μνημονευόμενα. Κρα. Οὐχ ἑκὼν μὲν, ἀπορρίψω δέ. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοιμι; Ἑρ. Βαβαί. σὺ δὲ ὁ ἔνοπλος, τί βούλει; ἢ τί τὸ τρόπαιον τοῦτο φέρεις; Κρα. Ὅτι ἐνίκησα ὦ Ἑρμῆ, καὶ ἠρίστευσα, καὶ ἡ πόλις ἐτίμησέ με. Ἑρ. Ἄφες ἐν γῇ τὸ τρόπαιον. ἐν ᾅδου γὰρ εἰρήνη, καὶ οὐδὲν ὅπλων δεήσει. Ὁ σεμνὸς δὲ οὗτος ἀπό γε τοῦ σχήματος, καὶ βρενθυόμενος, ὁ τὰς ὀφρῦς ἐπηρκὼς, ὁ ἐπὶ τῶν φροντίδων, τίς ἐστιν, ὁ τὸν βαθὺν πώγωνα καθειμένος; Με. Φιλόσοφός τις ὦ Ἑρμῆ, μᾶλλον δὲ γόης, καὶ τερατείας μεστός. ὥστε ἀπόδυσον καὶ τοῦτον. ὄψει γὰρ πολλὰ καὶ γελοῖα ὑπὸ τῷ ἱματίῳ κρυπτόμενα. Ἑρ. Κατάθου σὺ τὸ σχῆμα πρῶτον, εἶτα καὶ ταυτὶ πάντα. ὦ Ζεῦ, ὅσην μὲν τὴν ἀλαζονείαν κομίζει, ὅσην δὲ ἀμαθίαν, καὶ ἔριν, καὶ κενοδοξίαν, καὶ ἐρωτήσεις ἀπόρους, καὶ λόγους ἀκανθώδεις, καὶ ἐννοίας πολυπλόκους· ἀλλὰ καὶ ματαιοπονίαν μάλα πολλὴν, καὶ λῆρον οὐκ ὀλίγον, καὶ ὕθλους, καὶ μικρολογίαν. νὴ Δία, καὶ χρυσίον γε τουτὶ, καὶ ἡδυπάθειαν δὲ, καὶ ἀναισχυντίαν, καὶ ὀργὴν, καὶ τρυφὴν, καὶ μαλακίαν. οὐ

λέ-

λέληθε γάρ με, εἰ καὶ μάλα περικρύπτεις αὐτά. καὶ τὸ ψεῦδος δὲ ἀπόθυ, καὶ τὸν τῦφον, καὶ τὸ οἴεσθαι ἀμείνω εἶναι τῶν ἄλλων. ὡς εἴγε πάντα ταῦτα ἔχων ἐμβαίνοις, ποία πεντηκόντορος δέξαιτο ἄν σε; Φιλο. Ἀποτίθεμαι τοίνυν αὐτά, ἐπείπερ οὕτω κελεύεις. Με. Ἀλλὰ καὶ τὸν πώγωνα τοῦτον ἀποθέσθω, ὦ Ἑρμῆ, βαρύν τε ὄντα, καὶ λάσιον ὡς ὁρᾷς. πέντε μνῶν τρίχες εἰσὶ τοὐλάχιστον. Ἑρ. Εὖ λέγεις. ἀπόθου καὶ τοῦτον. Φιλο. Καὶ τίς ὁ ἀποκείρων ἔσται; Ἑρ. Μένιππος ούτοσὶ, λαβὼν πέλεκυν τῶν ναυπηγικῶν, ἀποκόψει αὐτὸν, ἐπικόπῳ τῇ ἀναβάθρᾳ χρησάμενος. Με. Οὐκ ὦ Ἑρμῆ. ἀλλὰ πρίονά μοι ἀνάδος. γελοιότερον γὰρ τοῦτο. Ἑρ. Ὁ πέλεκυς ἱκανός. Με. Εὖγε. Ἀνθρωπινώτερον γὰρ νῦν ἀναπέφηνας, ἀποθέμενος αὐτοῦ τὴν κινάβραν. βούλει μικρὸν ἀφέλωμαι καὶ τῶν ὀφρύων; Ἑρ. Μάλιστα. ὑπὲρ τὸ μέτωπον γὰρ καὶ ταύτας ἐπῆρκεν, οὐκ οἶδ᾽ ἐφ᾽ ὅτῳ ἀνατείνων ἑαυτόν. τί τοῦτο; καὶ δακρύεις ὦ κάθαρμα, καὶ πρὸς θάνατον ἀποδειλιᾷς; ἔμβηθι δ᾽ οὖν. Με. Ἓν ἔτι τὸ βαρύτατον ὑπὸ μάλης ἔχει. Ἑρ. Τί ὦ Μένιππε; Με. Κολακίαν ὦ Ἑρμῆ, πολλὰ ἐν τῷ βίῳ χρησιμεύσασαν αὐτῷ. Φιλο. Οὐκοῦν καὶ σὺ ὦ Μένιππε, ἀπόθου τὴν ἐλευθερίαν, καὶ παῤῥησίαν, καὶ τὸ ἄλυπον, καὶ τὸ γενναῖον, καὶ τὸν γέλωτα. μόνος γοῦν τῶν ἄλλων γελᾷς; Ἑρ. Μηδαμῶς. ἀλλὰ καὶ ἔχε ταῦτα, κοῦφα γὰρ καὶ πάνυ εὔφορα ὄντα, καὶ πρὸς τὸν κατάπλουν χρήσιμα. καὶ ὁ ῥήτωρ δὲ σὺ, ἀπόθου τῶν ῥημάτων τὴν τοσαύτην ἀπεραντολογίαν, καὶ ἀντιθέσεις, καὶ παρισώσεις, καὶ περιόδους, καὶ βαρβαρισμοὺς, καὶ τἆλλα βάρη τῶν λόγων. Ῥη. Ἤν ἰδοὺ ἀποτίθεμαι. Ἑρ. Εὖ ἔχει. ὥστε λύε τὰ ἀπόγεια. τὴν ἀποβάθραν ἀνελώμεθα. τὸ ἀγκύριον ἀνεσπάσθω. πέτασον τὸ ἱστίον. εὔθυνε ὦ πορθμεῦ τὸ πηδάλιον. εὖ πάθωμεν. τί οἰμώζετε ὦ μάταιοι, καὶ μάλιστα ὁ φιλόσοφος σὺ, ὁ ἀρτίως τὸν πώγωνα δεδῃωμένος; Φιλ. Ὅτι ὦ Ἑρμῆ οὐκ ἀθάνατον ᾤμην τὴν ψυχὴν ὑπάρχειν. Με. Ψεύδεται. ἄλλα γὰρ ἔοικε λυπεῖν αὐτόν. Ἑρ. Τὰ ποῖα; Με. Ὅτι μηκέτι δειπνήσει πολυτελῆ δεῖπνα. μηδὲ νύκτωρ ἐξιὼν, ἅπαντας λανθάνων, τῷ ἱματίῳ τὴν κεφαλὴν κατειλήσας, περίεισιν ἐν κύκλῳ τὰ χαμαιτυπεῖα. καὶ ἕωθεν ἐξαπατῶν τοὺς νέους ἐπὶ τῇ σοφίᾳ, ἀργύριον λήψεται. ταῦτα λυπεῖ αὐτόν. Φιλ. Σὺ δὲ ὦ Μένιππε, οὐκ ἄχθῃ ἀποθανών; Με. Πῶς, ὃς ἔσπευσα ἐπὶ θάνατον, καλέσαντος μηδενός; ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, οὐ

κραυγή τις ἀκούεται, ὥσπέρ τινων ἀπὸ γῆς βοώντων; Ἑρ. Ναὶ ὦ Μένιππε. οὐκ ἀφ' ἑνός γε χώρου. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐς τὴν ἐκκλησίαν συνελθόντες, ἄσμενοι γελῶσι πάντες ἐπὶ τῷ Λαμπίχου θανάτῳ, καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ συνέχεται πρὸς τῶν γυναικῶν, καὶ τὰ παιδία νεογνὰ ὄντα, ὁμοίως κἀκεῖνα ὑπὸ τῶν παίδων βάλλεται ἀφθόνοις τοῖς λίθοις. ἄλλοι δὲ Διόφαντον τὸν ῥήτορα ἐπαινοῦσιν ἐν Σικυῶνι, ἐπιταφίους λόγους διεξιόντα ἐπὶ Κράτωνι τούτῳ. καὶ νὴ Δία γε, ἡ Δαμασίου μήτηρ κωκύουσα, ἐξάρχει τοῦ θρήνου σὺν γυναιξὶν ἐπὶ τῷ Δαμασίᾳ. σὲ δὲ οὐδεὶς ὦ Μένιππε δακρύει; καθ' ἡσυχίαν δὲ κεῖσαι μόνος; Με. Οὐδαμῶς, ἀλλ' ἀκούσῃ τῶν κυνῶν μετ' ὀλίγον ὠρυομένων οἰκτισον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ τῶν κοράκων τυπτομένων τοῖς πτεροῖς, ὁπότ' ἂν συνελθόντες, θάπτωσί με. Ἑρ. Γεννάδας εἶ ὦ Μένιππε. ἀλλ' ἐπεὶ καταπεπλεύκαμεν ἡμεῖς, ὑμεῖς μὲν ἄπιτε πρὸς τὸ δικαστήριον, εὐθεῖαν ἐκείνην προϊόντες. ἐγὼ δὲ, καὶ ὁ πορθμεὺς, ἄλλους μετελευσόμεθα. Με. Εὐπλοεῖτε ὦ Ἑρμῆ. προΐωμεν δὲ καὶ ἡμεῖς. τί οὖν ἔτι καὶ μέλλετε; δικασθῆναι δεήσει. καὶ τὰς καταδίκας φασὶν εἶναι βαρείας, τροχοὺς, καὶ γύπας, καὶ λίθους. δειχθήσεται δὲ ὁ ἑκάστου βίος..

Ἀλεξάνδρου, Ἀννίβου, Μίνωος, καὶ Σκηπίωνος,

Α'ΛΕ'ΞΑΝΔΡΟΣ.

ΕΜὲ δεῖ προκεκεῖσθαί σου, ὦ Λίβυ, ἀμείνων γάρ εἰμι. Ἀν. Οὐμενουν, ἀλλ' ἐμέ. Ἀλ. Οὐκοῦν ὁ Μίνως δικασάτω. Μί. Τίνες δ' ἐστέ; Αλ. Οὗτος μὲν Ἀννίβας ὁ Καρχηδόνιος, ἐγὼ δὲ Ἀλέξανδρος ὁ Φιλίππου. Μί. Νὴ Δία ἔνδοξοί γε ἀμφότεροι. ἀλλὰ περὶ τίνος ὑμῖν ἡ ἔρις; Ἀλ. Περὶ προεδρείας, φησὶ γὰρ οὗτος ἀμείνων γεγενῆσθαι στρατηγὸς ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ, ὥσπερ ἅπαντες ἴσασιν, οὐχὶ τούτου μόνον, ἀλλὰ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸ ἐμοῦ φημὶ διενεγκεῖν τὰ πολέμια. Μί. Οὐκοῦν ἐν μέρει ἑκάτερος εἰπάτω, σὺ δὲ πρῶτος ὁ Λίβυς λέγε. Ἀν. Ἐγὼ μὲν τοῦτο ὦ Μίνως ὠνάμην, ὅτι ἐνταῦθα καὶ τὴν Ἑλλάδα φωνὴν ἐξέμαθον, ὥστε οὐδὲ ταύτῃ πλέον οὗτος ἐνέγκαιτό μου. φημὶ δὲ τούτους μάλιστα ἐπαίνου ἀξίους εἶναι, ὅσοι τὸ μηδὲν ἐξ ἀρχῆς ὄντες, ὅμως ἐπὶ μέγα προεχώρησαν, δι' αὑτῶν δύναμίν τε περιβαλλόμενοι, καὶ ἄξιοι δόξαντες ἀρχῆς. ἐγὼ γοῦν μετ' ὀλίγων ἐξορμήσας ἐς τὴν Ἰβηρίαν, τὸ πρῶ-

πρῶ-

πρῶτον ὕπαρχος ὢν τῷ ἀδελφῷ, μεγίστων ἠξιώθην, ἄριστος κριθείς. καὶ τούς γε Κελτίβηρας εἷλον, καὶ Γαλατῶν ἐκράτησα τῶν Ἑσπερείων. καὶ τὰ μεγάλα ὄρη ὑπερβὰς, τὰ περὶ τὸν Ἠριδανὸν, ἅπαντας κατέδραμον, καὶ ἀναστάτους ἐποίησα τοσαύτας πόλεις. καὶ τὴν πεδινὴν Ἰταλίαν ἐχειρωσάμην, καὶ μέχρι τῶν προαστείων τῆς προὐχούσης πόλεως ἦλθον, καὶ τοσούτους ἀπέκτεινα μιᾶς ἡμέρας, ὥστε τοὺς δακτυλίους αὐτῶν μεδίμνοις ἀπομετρῆσαι, καὶ τοὺς ποταμοὺς γεφυρῶσαι νεκροῖς. καὶ ταῦτα πάντα ἔπραξα, οὔτε Ἄμμωνος υἱὸς ὀνομαζόμενος, οὔτε θεὸς εἶναι προσποιούμενος, ἢ ἐνύπνια τῆς μητρὸς διεξιὼν, ἀλλ᾽ ἄνθρωπος εἶναι ὁμολογῶν, στρατηγοῖς τε τοῖς συνετωτάτοις ἀντεξεταζόμενος, καὶ στρατιώταις τοῖς μαχιμωτάτοις συμπλεκόμενος, οὐ Μήδους καὶ Ἀρμενίους καταγωνιζόμενος, ὑποφεύγοντας πρὶν διώκειν τινὰ, καὶ τῷ τολμήσαντι παραδιδόντας εὐθὺ τὴν νίκην. Ἀλέξανδρος δὲ, πατρῴαν ἀρχὴν παραλαβὼν, ηὔξησε, καὶ παραπολὺ ἐξέτεινε, χρησάμενος τῇ τῆς τύχης ὁρμῇ. ἐπεὶ δ᾽ οὖν ἐνίκησέ τε, καὶ τὸν ὄλεθρον ἐκεῖνον, Δαρεῖον ἐν Ἰσσῷ τε καὶ Ἀρβήλοις ἐκράτησεν, ἀποστὰς τῶν πατρῴων, προσκυνεῖσθαι ἠξίου. καὶ εἰς δίαιταν τὴν Μηδικὴν μετεδιῄτησεν ἑαυτὸν, καὶ ἐμιαιφόνει ἐν τοῖς συμποσίοις τοὺς φίλους, καὶ συνελάμβανεν ἐπὶ θανάτῳ. ἐγὼ δὲ ἦρξα ἐπίσης τῆς πατρίδος, καὶ ἐπειδὴ μετεπέμπετο, τῶν πολεμίων μεγάλῳ στόλῳ ἐπιπλευσάντων τῆς Λιβύης, ταχέως ὑπήκουσα, καὶ ἰδιώτην ἐμαυτὸν παρέσχον. καὶ καταδικασθεὶς, ἤνεγκα εὐγνωμόνως τὸ πρᾶγμα. καὶ ταῦτ᾽ ἔπραξα, βάρβαρος ὢν, καὶ ἀπαίδευτος παιδείας τῆς Ἑλληνικῆς. καὶ οὔτε Ὅμηρον ὥσπερ οὗτος, ἐῤῥαψῳδῶν, οὔτε ὑπ᾽ Ἀριστοτέλει τῷ σοφιστῇ παιδευθεὶς, μόνῃ δὲ τῇ φύσει ἀγαθῇ χρησάμενος. ταῦτά ἐστιν, ἃ ἐγὼ Ἀλεξάνδρου ἀμείνων φημὶ εἶναι. εἰ δ᾽ ἐστὶ καλλίων οὑτοσὶ, διότι διαδήματι τὴν κεφαλὴν διεδέδετο, Μακεδόσι μὲν ἴσως καὶ ταῦτα σεμνά. οὐ μὴν διὰ τοῦτ᾽ ἀμείνων δόξειεν ἂν γενναίου καὶ στρατηγικοῦ ἀνδρὸς, τῇ γνώμῃ πλέον, ἤπερ τῇ τύχῃ κεχρημένου. ΜΙ. Ὁ μὲν εἴρηκεν οὐκ ἀγεννῆ τὸν λόγον, οὐδ᾽ ὡς Λίβυν εἰκὸς ἦν, ὑπὲρ αὑτοῦ. σὺ δὲ ὦ Ἀλέξανδρε, τί πρὸς ταῦτα φῄς; ΑΛ. Ἐχρῆν μὲν ὦ Μίνως, μηδὲν πρὸς ἄνδρα οὕτω θρασύν. ἱκανὴ γὰρ ἡ φήμη διδάξαι σε, οἷος μὲν ἐγὼ Βασιλεὺς, οἷος δὲ οὗτος λῃστὴς ἐγένετο. ὅμως δὲ ὅρα, εἰ κατ᾽ ὀλίγον αὐτοῦ διήνεγκα· ὃς νέος ὢν ἔτι, παρελθὼν ἐπὶ τὰ πράγματα, καὶ τὴν ἀρχὴν τεταραγμένην κατέσχον,

καὶ τοὺς

καὶ τοὺς φονέας τοῦ πατρὸς μετῆλθον, καταφοβήσας τὴν Ἑλλάδα τῇ Θηβαίων ἀπωλείᾳ, στρατηγὸς ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθεὶς, οὐκ ἠξίωσα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν περιέπων, ἀγαπῶν ἄρχειν, ὁπόσων ὁ πατὴρ κατέλιπεν, ἀλλὰ πᾶσαν ἐπινοήσας τὴν γῆν, καὶ δεινὸν ἡγησάμενος, εἰ μὴ ἁπάντων κρατήσαιμι, ὀλίγους ἄγων, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἀσίαν. καὶ ἐπί τε Γρανικῷ ἐκράτησα μεγάλῃ μάχῃ. καὶ τὴν Λυδίαν λαβὼν, καὶ Ἰωνίαν καὶ Φρυγίαν, καὶ ὅλως τὰ ἐν ποσὶν ἀεὶ χειρούμενος, ἦλθον ἐπὶ Ἰσσὸν, ἔνθα Δαρεῖος ὑπέμεινε, μυριάδας πολλὰς στρατοῦ ἄγων, καὶ τὸ ἀπὸ τούτου, ὦ Μίνως, ὑμεῖς ἴστε, ὅσους ὑμῖν νεκροὺς ἐπὶ μιᾶς ἡμέρας κατέπεμψα. φησὶ γοῦν ὁ πορθμεὺς, μὴ διαρκέσαι αὐτοῖς τότε τὸ σκάφος, ἀλλὰ σχεδίας διαπηξαμένους, τοὺς πολλοὺς αὐτῶν διαπλεῦσαι. καὶ ταῦτα δὲ ἔπραττον, αὐτὸς προκινδυνεύων, καὶ τιτρώσκεσθαι ἀξιῶν. καὶ ἵνα σοι μὴ τὰ ἐν Τύρῳ, μηδὲ τὰ ἐν Ἀρβήλοις διηγήσωμαι, ἀλλὰ καὶ μέχρις Ἰνδῶν ἦλθον, καὶ τὸν Ὠκεανὸν, ὅρον ἐποιησάμην τῆς ἀρχῆς. καὶ τοὺς ἐλέφαντας αὐτῶν εἷλον, καὶ Πῶρον ἐχειρωσάμην. καὶ Σκύθας δὲ, οὐκ εὐκαταφρονήτους ἄνδρας, ὑπερβὰς τὸν Τάναϊν, ἐνίκησα μεγάλῃ ἱππομαχίᾳ. καὶ τοὺς ἐχθροὺς ἠμυνάμην. εἰ δὲ καὶ θεὸς ἐδόκουν τοῖς ἀνθρώποις, συγγνωστοὶ ἐκεῖνοι, παρὰ τὸ μέγεθος τῶν πραγμάτων, καὶ τοιοῦτόν τι πιστεύσαντες περὶ ἐμοῦ. τὸ δ' οὖν τελευταῖον ἐγὼ μὲν βασιλεύων ἀπέθανον, οὗτος δὲ ἐν φυγῇ, παρὰ Προυσίᾳ τῷ Βιθυνῷ, καθάπερ ἄξιον ἦν, πανουργότατον καὶ ὠμότατον ὄντα. ὡς γὰρ δὴ ἐκράτησε τῶν Ἰταλῶν, ἐῶ λέγειν, ὅτι οὐκ ἰσχύϊ, ἀλλὰ πονηρίᾳ καὶ ἀπιστίᾳ καὶ δόλοις. νόμιμον ἢ προφανὲς, οὐδέν. ἐπεὶ δέ μοι ὠνείδισε τὴν τρυφὴν, ἐκλελῆσθαί μοι δοκεῖ, οἷα ἐποίει ἐν Καπύῃ, ἑταίραις συνὼν, καὶ τοὺς τοῦ πολέμου καιροὺς ὁ θαυμάσιος καθηδυπαθῶν. ἐγὼ δὲ, εἰ μὴ μικρὰ τὰ Ἑσπέρια δόξας, ἐπὶ τὴν ἕω μᾶλλον ὥρμησα; τί ἂν μέγα ἔπραξα, Ἰταλίαν ἀναιμωτὶ λαβὼν, καὶ Λιβύην, καὶ τὰ μέχρι Γαδείρων ὑπαγόμενος; ἀλλ' οὐκ ἀξιόμαχα ἔδοξέ μοι ἐκεῖνα, ὑποπτήσσοντα ἤδη, καὶ δεσπότην ὁμολογοῦντα. εἴρηκα. σὺ δὲ ὦ Μίνως δίκαζε, ἱκανὰ γὰρ ἀπὸ πολλῶν καὶ ταῦτα. Σκη. Μὴ πρότερον, ἢν μὴ καὶ ἐμοῦ ἀκούσῃς. Μί. Τίς γὰρ εἶ, ὦ βέλτιστε; ἢ πόθεν ὢν ἐρεῖς; Σκη. Ἰταλιώτης Σκηπίων, στρατηγὸς, ὁ καθελὼν Καρχηδόνα, καὶ κρατήσας Λιβύων μεγάλαις μάχαις. Μί. Τί οὖν καὶ σὺ ἐρεῖς; Σκη. Ἀλεξάνδρου μὲν ἥττων εἶναι, τοῦ δ'

Α'ννίβυ ἀμείνων, ὃς ἐδίωξα νικήσας αὐτὸν, ϗ φυγεῖν καταναγκάσας ἀτίμως. πῶς οὖν οὐκ ἀναίσχυντος οὗτος, ὃς πρὸς Α'λέξανδρον ἁμιλλᾶται, ᾧ οὐδὲ Σκηπίων ἐγὼ, ὁ νενικηκὼς αὐτὸν, παραβάλλεσθαι ἀξιῶ; Μι. Νὴ δί' εὐγνώμονα φὴς, ὦ Σκηπίων, ὥστε πρῶτος μὲν κεκείσθω Α'λέξανδρος, μετ' αὐτὸν δὲ σὺ, εἶτα εἰ δοκεῖ, τρίτος Α'ννίβας, οὐδὲ οὗτος εὐκαταφρόνητος ὤν.

Διογένους, ϗ Α'λεξάνδρυ.

ΔΙΟΓΕ'ΝΗΣ.

ΤΙ' τοῦτο, ὦ Α'λέξανδρε; ϗ σὺ τέθνηκας, ὥσπερ ἡμεῖς ἅπαντες; Αλ. Ο'ρᾷς ὦ Διόγενες, οὐ παράδοξον δὲ, εἰ ἄνθρωπος ὢν, ἀπέθανον. Δι. Οὐκοῦν ὁ Α'μμων ἐψεύδετο, λέγων ἑαυτοῦ σε εἶναι υἱὸν, σὺ δὲ Φιλίππου ἄρα ἦσθα; Αλ. Φιλίππου δηλαδὴ, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκειν Α'μμωνος ὤν. Δι. ϗ μὴν ϗ περὶ τῆς Ο'λυμπιάδος ὅμοια ἐλέγοντο, δράκοντα ὁμιλεῖν αὐτῇ, ϗ βλέπεσθαι ἐν τῇ εὐνῇ, εἶτα οὕτω σε τεχθῆναι, τὸν δὲ Φίλιππον ἐξηπατῆσθαι, οἰόμενον πατέρα σου εἶναι. Αλ. Κἀγὼ ταῦτα ἤκουον, ὥσπερ σύ. νῦν δὲ ὁρῶ, ὅτι οὐδὲν ὑγιὲς οὔτε ἡ μήτηρ, οὔτε οἱ τῶν Α'μμωνίων προφῆται ἔλεγον. Δι. Α'λλὰ τὸ ψεῦδος αὐτῶν, οὐκ ἄχρηστόν σοι, ὦ Α'λέξανδρε, πρὸς τὰ πράγματα ἐγένετο. πολλοὶ γὰρ ὑπέπτησσον, θεὸν εἶναί σε νομίζοντες. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τίνι τὴν τοσαύτην ἀρχὴν καταλέλοιπας; Αλ. Οὐκ οἶδα, ὦ Διόγενες, οὐ γὰρ ἔφθασα ἐπισκῆψαί τι περὶ αὐτῆς, ἢ τοῦτο μόνον, ὅτι ἀποθνήσκων, Περδίκκᾳ τὸν δακτύλιον ἐπέδωκα. πλὴν ἀλλὰ τί γελᾷς, ὦ Διόγενες; Δι. Τί γὰρ ἄλλο, ἢ ἀνεμνήσθην, οἷα ἐποίει ἡ Ε'λλὰς, ἄρτι σε παρειληφότα τὴν ἀρχὴν, κολακεύοντες, καὶ προστάτην αἱρούμενοι, καὶ στρατηγὸν ἐπὶ τοὺς Βαρβάρους, ἔνιοι δὲ ϗ τοῖς δώδεκα θεοῖς προστιθέντες, καὶ νεὼς οἰκοδομούμενοι, ϗ θύοντες, ὡς δράκοντος υἱῷ. ἀλλ' εἰπέ μοι, ποῦ σε οἱ Μακεδόνες ἔθαψαν; Α'λ. Ε'τι ἐν Βαβυλῶνι κεῖμαι, τρίτην ταύτην ἡμέραν. ὑπισχνεῖται δὲ Πτολεμαῖος ὁ ὑπασπιστὴς, ἤν ποτε ἀγάγῃ σχολὴν ἀπὸ τῶν θορύβων τῶν ἐν ποσὶν, ἐς Αἴγυπτον ἀπαγαγών με, θάψειν ἐκεῖ, ὡς γενοίμην εἷς τῶν Αἰγυπτίων θεῶν. Δι. Μὴ γελάσω, ὦ Α'λέξανδρε, ὁρῶν ἐν Α'δου ἔτι σε μωραίνοντα, καὶ ἐλπίζοντα Α'νουβιν ἢ Ο'σιριν γενέσθαι;

πλὴν

πλὴν ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ὦ θειότατε, μὴ ἐλπίσῃς. οὐ γὰρ θέμις, ἀνελθεῖν τινα τῶν ἅπαξ διαπλευσάντων τὴν λίμνην, καὶ ἐς τὸν εἴσω τοῦ στομίου παρελθόντων. οὐ γὰρ ἀμελὴς ὁ Αἰακὸς. οὐδ' ὁ Κέρβερος εὐκαταφρόνητος. ἐκεῖνα δὲ ἡδέως ἂν μάθοιμι παρὰ σοῦ, πῶς φέρεις, ὁπότ' ἂν ἐννοήσῃς, ὅσην εὐδαιμονίαν ὑπὲρ γῆς ἀπολιπὼν, ἀφῖξαι, σωματοφύλακας καὶ ὑπασπιστὰς καὶ σατράπας, καὶ χρυσὸν τοσοῦτον, καὶ ἔθνη προσκυνοῦντα, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Βάκτρα, καὶ τὰ μεγάλα θηρία, καὶ τιμὴν καὶ δόξαν; καὶ τὸ ἐπίσημον εἶναι, ἐλαύνοντα, διαδεδεμένον ταινίᾳ λευκῇ τὴν κεφαλὴν· πορφυρίδα ἐμπεπορπημένον. οὐ λυπεῖ ταῦτά σε ὑπὸ τὴν μνήμην ἰόντα; τί δακρύεις, ὦ μάταιε; οὐδὲ ταῦτά σε ὁ σοφὸς Ἀριστοτέλης ἐπαίδευσε, μὴ οἴεσθαι βέβαια εἶναι τὰ παρὰ τῆς τύχης; Ἀλ. Σοφὸς ἀπ' ἐκεῖνος κολάκων ἁπάντων ἐπιτριπτότατος ὤν, ἐμὲ μόνον ἔασον τὰ Ἀριστοτέλους εἰδέναι ὅσα μὲν ᾔτησε παρ' ἐμοῦ, οἷα δὲ ἐπέστελλεν, ὡς δὲ κατεχρῆτό μου τῇ περὶ παιδείαν φιλοτιμίᾳ, θωπεύων καὶ ἐπαινῶν, ἄρτι μὲν ἐς τὸ κάλλος, ὡς καὶ τοῦτο μέρος ὂν τἀγαθοῦ, ἄρτι δ' ἐς τὰς πράξεις, καὶ τὸν πλοῦτον, καὶ γὰρ αὖ τοῦτ' ἀγαθὸν ἡγεῖτ' εἶναι, ὡς μὴ αἰσχύνοιτο καὶ αὐτὸς λαμβάνων. γόης ὦ Διόγενες ἄνθρωπος, καὶ τεχνίτης. πλὴν ἀλλὰ τοῦτό γε ἀπολέλαυκα αὐτοῦ τῆς σοφίας, τὸ λυπεῖσθαι ὡς ἐπὶ μεγίστοις ἀγαθοῖς, ἃ κατηριθμήσω μικρῷ γε ἔμπροσθεν. Δ ι ο. Ἀλλ' οἶσθα ὃ δράσεις; ἄκος γάρ σοι τῆς λύπης ὑποθήσομαι. ἐπεὶ ἐνταῦθά γε ἐλλέβορος οὐ φύεται, σὺ δὲ, κἂν τὸ Λήθης ὕδωρ χανδὸν ἐπισπασάμενος πίε, καὶ αὖθις πίε καὶ πολλάκις. οὕτω γὰρ ἂν παύσῃ ἐπὶ τοῖς Ἀριστοτέλους ἀγαθοῖς ἀνιώμενος. καὶ γὰρ καὶ Κλεῖτον ἐκεῖνον ὁρῶ καὶ Καλλισθένη, καὶ ἄλλους ἐπὶ σὲ ὁρμῶντας, ὡς διασπάσαιντο, καὶ ἀμύναιντό σε ὧν ἔδρασας αὐτούς. ὥστε τὴν ἑτέραν σὺ ταύτην βάδιζε. καὶ πῖνε πολλάκις, ὡς ἔφην.

Ἀλεξάνδρου, καὶ Φιλίππου.

Φ Ι Λ Ι Π Π Ο Σ.

Νῦν μὲν ὦ Ἀλέξανδρε, οὐκ ἂν ἔξαρνος γένοιο, μὴ οὐκ ἐμὸς υἱὸς εἶναι, οὐ γὰρ ἂν ἐτεθνήκεις, Ἄμμωνός γε ὤν. Ἀλε. Οὐδ' αὐτὸς ἠγνόουν ὦ πάτερ, ὡς Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου υἱός εἰμι, ἀλλ' ἐδεξάμην τὸ μάντευμα, ὡς

ὡς χρήσιμον τὰ πράγματα οἰόμενος εἶναι. Φίλ. Πῶς λέγεις; χρήσιμονές ἔδοξε σοι τὸ παρέχειν σεαυτὸν ἐξαπατηθησόμενον ὑπὸ τῶν προφητῶν; Α'λε. Οὐ τοῦτο, ἀλλ' οἱ βάρβαροι κατεπλάγησάν με, καὶ οὐδεὶς ἔτι ἀνθίστατο, οἰόμενοι θεῷ μάχεσθαι. ὥστε ῥᾷον ἐκράτουν αὐτῶν. Φιλ. Τίνων ἐκράτησας σύγε ἀξιομάχων ἀνδρῶν, ὃς δειλοῖς ἀεὶ συνηνέχθης, τοξάρια, καὶ πελτάρια, καὶ γέρρα οἰσύϊνα προβεβλημένοις; Ἑλλήνων κρατεῖν ἔργον ἦν, Βοιωτῶν, καὶ Φωκέων, καὶ Α'θηναίων, καὶ τὸ Α'ρκάδων ὁπλιτικὸν, καὶ Θετταλὴν ἵππον, καὶ τοὺς Η'λείων ἀκοντιστὰς, καὶ τὸ Μαντινέων πελταστικὸν, ἢ Θρᾶκας, ἢ καὶ Παίονας χειρώσασθαι, ταῦτα μεγάλα. Μήδων δὲ, καὶ Περσῶν, καὶ Χαλδαίων, καὶ χρυσοφόρων ἀνθρώπων, καὶ ἁβρῶν, οὐκ οἶσθα ὡς πρὸ σοῦ μύριοι μετὰ Κλεάρχου ἀνελθόντες, ἐκράτησαν, οὐδ' εἰς χεῖρας ὑπομεινάντων ἐλθεῖν ἐκείνων, ἀλλὰ πρὶν ἢ τόξευμα ἐξικνεῖσθαι, φυγόντων; Α'λε. Αλλ' οἱ Σκύθαι γε ὦ πάτερ, καὶ οἱ Ἰνδῶν ἐλέφαντες, οὐκ εὐκαταφρόνητόν τι ἔργον. καὶ ὅμως οὐ διαστήσας αὐτοὺς, οὐδὲ προδοσίαις ὠνούμενος τὰς νίκας, ἐκράτουν αὐτῶν. οὐδ' ἐπιώρκησα πώποτε, ἢ ὑποσχόμενος ἐψευσάμην, ἢ ἄπιστον ἔπραξά τι τοῦ νικᾶν ἕνεκα. καὶ τοὺς Ἕλληνας δὲ, τοὺς μὲν ἀναιμωτὶ παρέλαβον. Θηβαίους δὲ, ἴσως ἀκούεις ὅπως μετῆλθον. Φιλ. Οἶδα ταῦτα πάντα. Κλεῖτος γὰρ ἀπήγγειλέ μοι, ὃν σὺ τῷ δορατίῳ διελάσας μεταξὺ δειπνοῦντα, ἐφόνευσας, ὅτι με πρὸς τὰς σὰς πράξεις ἐπαινέσαι ἐτόλμησε. σὺ δὲ καὶ τὴν Μακεδονικὴν χλαμύδα καταβαλὼν, κάνδυν ὥς φασι μετενέδυς, καὶ τιάραν ὀρθὴν ἐπέθου, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ Μακεδόνων, ὑπ' ἐλευθέρων ἀνδρῶν ἠξίους. καὶ τὸ πάντων γελοιότατον, ἐμιμοῦ τὰ τῶν νενικημένων. ἐῶ γὰρ λέγειν ὅσα ἄλλα ἔπραξας, λέουσι συγκατακλείων πεπαιδευμένους ἄνδρας, καὶ γάμους τοιούτους γαμῶν, καὶ Ἡφαιστίωνα ὑπεραγαπῶν. ἓν ἐπήνεσα μόνον ἀκούσας, ὅτι ἀπέσχου τῆς τοῦ Δαρείου γυναικὸς καλῆς οὔσης, καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ τῶν θυγατέρων ἐπεμελήθης. βασιλικὰ γὰρ ταῦτα. Α'λε. Τὸ φιλοκίνδυνον δὲ ὦ πάτερ οὐκ ἐπαινεῖς, καὶ τὸ ἐν Ο'ξυδράκαις πρῶτον καθάλασθαι εἰς τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ τοσαῦτα λαβεῖν τραύματα; Φιλ. Οὐκ ἐπαινῶ τοῦτο ὦ Α'λέξανδρε. οὐχ ὅτι μὴ καλὸν εἶναι οἶμαι καὶ τιτρώσκεσθαι ποτὲ τὸν βασιλέα, καὶ προκινδυνεύειν τοῦ στρατοῦ, ἀλλ' ὅτι

σοι

σοι τοῦτο ἥκιστα συνέφερε. θεὸς γὰρ εἶναι δοκῶν, εἴ ποτε τρωθείης, καὶ βλέποιέν σε φοράδην τοῦ πολέμου ἐκκομιζόμενον, ὀ μώζοντα ἐπὶ τῷ τραύματι, ταῦτα γέλως ἦν τοῖς ὁρῶσι. καὶ ὁ Ἄμμων, γόης, καὶ ψευδόμαντις ἠλέγχετο. καὶ οἱ προφῆται κόλακες. ἢ τίς οὐκ ἂν ἐγέλασεν ὁρῶν τὸν τοῦ Διὸς υἱὸν λειποψυχοῦντα, δεόμενον τῶν ἰατρῶν βοηθεῖν; νῦν μὲν γὰρ ὁπότε ἤδη τέθνηκας, οὐκ οἴει πολλοὺς εἶναι τοὺς τὴν προσποίησιν ἐκείνην ἐπικερτομοῦντας, ὁρῶντας τὸν νεκρὸν τοῦ θεοῦ ἐκτάδην κείμενον, μυδῶντα ἤδη, καὶ ἐξῳδηκότα, κατὰ νόμον σωμάτων ἁπάντων; ἄλλως τε καὶ τὸ χρήσιμον ὃ ἔφης Ἀλέξανδρε, τὸ διὰ τοῦτο κρατεῖν ῥᾳδίως, πολύ σε τῆς δόξης ἀφῃρεῖτο τῶν κατορθουμένων. πᾶν γὰρ ἐδόκει ἐνδεὲς ὑπὸ θεοῦ γίνεσθαι δοκοῦν. Ἀλε. Οὐ ταῦτα φρονοῦσιν οἱ ἄνθρωποι περὶ ἐμοῦ, ἀλλ' Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ ἐνάμιλλον τιθέασί με. καίτοι τὴν Ἄορνον ἐκείνην, οὐδετέρου ἐκείνων λαβόντος, ἐγὼ μόνος ἐχειρωσάμην. Φιλ. Ὁρᾷς ὅτι ταῦτα ὡς υἱὸς Ἄμμωνος λέγεις, ὃς Ἡρακλεῖ καὶ Διονύσῳ παραβάλλεις σεαυτόν, καὶ οὐκ αἰσχύνῃ ὦ Ἀλέξανδρε, οὐδὲ τὸν τῦφον ἀπομαθήσῃ, καὶ γνώσῃ σεαυτὸν, καὶ σιωπῇς ἤδη νεκρὸς ὤν;

Διογένους, καὶ Ἡρακλέους.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Οὐχ Ἡρακλῆς οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος μὰ τὸν Ἡρακλέα. τὸ τόξον, τὸ ῥόπαλον; ἡ λεοντῆ, τὸ μέγεθος, ὅλος Ἡρακλῆς ἐστιν. εἶτα τέθνηκε Διὸς υἱὸς ὤν; εἰπέ μοι ὦ καλλίνικε, νεκρὸς εἶ; ἐγὼ γάρ σοι ἔθυον ὑπὲρ γῆς ὡς θεῷ. Ἡρα. Καὶ ὀρθῶς ἔθυες. αὐτὸς μὲν γὰρ ὁ Ἡρακλῆς ἐν οὐρανῷ τοῖς θεοῖς σύνεστι, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην. ἐγὼ δ' εἴδωλον εἰμὶ αὐτοῦ. Διο. Πῶς λέγεις εἴδωλον τοῦ θεοῦ, καὶ δυνατὸν ἐξ ἡμισείας μέν τινα θεὸν εἶναι, τεθνάναι δὲ τῷ ἡμίσει; Ἡρα. Ναί. οὐ γὰρ ἐκεῖνος τέθνηκεν, ἀλλ' ἐγὼ ἡ εἰκὼν αὐτοῦ. Διο. Μανθάνω. ἀντανδρόν σε τῷ Πλούτωνι παρέδωκεν ἀνθ' ἑαυτοῦ, καὶ σὺ νῦν ἀντ' ἐκείνου νεκρὸς εἶ. Ἡρα. Τοιοῦτό τι. Διο. Πῶς οὖν ἀκριβὴς ἂν ὁ Αἰακὸς, οὐκ ἔγνω σε μὴ ὄντα ἐκεῖνον, ἀλλὰ παρεδέξατο ὑποβολιμαῖον Ἡρακλέα παρόντα; Ἡρα. Ὅτι ἐῴκειν ἀκριβῶς. Διο. Ἀληθῆ λέγεις. ἀκριβῶς γὰρ, ὥστε αὐτὸς ἐκεῖνος εἶναι. ὅρα γοῦν μὴ τὸ ἐναντίον ἐστί. σὺ μὲν εἶ ὁ Ἡρακλῆς, τὸ δὲ εἴδωλον γεγάμηκε τὴν

Ἥβην

Η῞βlω παρὰ τοῖς θεοῖς. Ηρκ. Θρασὺς εἶ, ϗ λάλος· ϗ εἰ μὴ παύσῃ σκώπτων ἐς ἐμὲ, εἴσῃ αὐτίκα οἷυ θεῦ εἴδωλόν εἰμι. Δι. Τὸ μὲν τόξον γυμνὸν, ϗ πρόχειρον. ἐγὼ δὲ, τί ἂν ἔτι φοβοίμlω σε, ἅπαξ τεθνεώς; ἀτὰρ εἰπέ μοι πρὸς τῦ σῦ Ηρακλέυς, ὁπότε ἐκεῖνος ἔζη, συνῇς αὐτῷ, ϗ τότε εἴδωλον ὢν; ἢ εἷς μὲν ἦτε παρὰ τὸν βίον, ἐπειδ' ἀπεθάνετε, διαιρεθέντες, ὁ μὲν, ἐς θεὺς ἀπέπτατο, σὺ δὲ τὸ εἴδωλον, ὥσπερ εἰκὸς lῶ, εἰς ᾅδυ πάρει. Ηρ. Ἐχρlῶ μὲν μηδ' ἀποκρίνασθαι πρὸς ἄνδρα ἐπίτηδες ἐρεσχελῦντα. ὅμως δ' ὖν ϗ τῦτ' ἄκυσον. ὁπόσον μὲν Α᾽μφιτρύωνος ἐν τῷ Ηρακλεῖ lῶ, τῦτο τέθνηκε, ϗ εἰμὶ ἐγὼ ἐκεῖνο πᾶν. ὃ δὲ lῶ τοῦ Διὸς, ἐν ὐρανῷ σιωεςι τοῖς θεοῖς. Διο. Σαφῶς νιῶ μανθάνω. δύο γὰρ φὴς ἔτεκεν ἡ Α᾽λκμlώη κατὰ τὸ αὐτὸ Ηρακλέας. τὸν μὲν, ὑπ' Α᾽μφιτρύωνι, τὸν δὲ, παρὰ τῦ Διός. ὥςε ἐλελήθειτε δίδυμοι ὄντες ὁμομήτριοι. Ηρα. Οὐκ ὦ μάταιε. ὁ γὰρ αὐτὸς ἄμφω ἦμεν. Διο. Οὐκ ἔςι μαθεῖν τῦτο ῥάδιον, συνθέτυς δύ' ὄντας Ηρακλέας, ἐκτὸς εἰ μὴ ὥσπερ ἱπποκένταυρός τις ἦτε, εἰς ἓν συμπεφυκότες, ἄνθρωπος, ϗ θεός. Ηρα. Οὐ γὰρ ϗ πάντες ὕτω σοι δοκῦσι συγκεῖσθαι ἐκ δυοῖν, ψυχῆς, ϗ σώματος; ὥςε τί τὸ κωλύον ἐςὶ τlὼ μὲν ψυχlὼ ἐν ὐρανῷ εἶναι, ἥπερ lῶ ἐκ Διὸς, τὸ δὲ θνητὸν ἐμὲ, παρὰ τοῖς νεκροῖς; Διο. Αλλ' ὦ βέλτιςε Α᾽μφιτρυωνιάδη, καλῶς ἂν ταῦτ' ἔλεγες, εἰ σῶμα ἦσθα. νιῶ δὲ ἀσώματον εἴδωλον εἶ. ὥςε κινδιωδεύεις τριπλῦν ἤδη ποιῆσαι τὸν Ηρακλέα. Ηρα. Πῶς τριπλῦν; Διο. Ω῞δέ πως. εἰ γὰρ ὁ μέν τις ἐν ὐρανῷ, ὁ δὲ, παρ' ἡμῖν σὺ τὸ εἴδωλον, τὸ δὲ σῶμα ἐν Οἴτῃ κόνις ἤδη γενόμενον, τρία δὴ ταῦτα γίνεται, ϗ σκόπει ὅντινα δὴ πατέρα τρίτον ἐπινοήσεις τῷ σώματι. Ηρα. Θρασύς τις εἶ, ϗ σοφιςής. τίς δὲ ϗ ὢν τυγχάνεις; Διο. Διογένυς τῦ σινωπέως εἴδωλον. αὐτὸς δὲ, ὐ μὰ Δία μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν, ἀλλὰ τοῖς βελτίςοις νεκρῶν σιωὼν, Ο᾽μήρυ, ϗ τῆς τοσαύτης ψυδρολογίας καταγελῶν.

Μενίππυ, ϗ Ταντάλυ.

ΜΕ´ΝΙΠΠΟΣ.

ΤΙ' κλάεις ὦ Τάνταλε; ἢ τί σεαυτὸν ὀδύρῃ, ἐπὶ τῇ λίμνῃ ἑςώς; Τάν. Ο῞τι ὦ Μένιππε ἀπόλωλα ὑπὸ τῦ δίψυς. Μέ. Οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας

πιεῖν,

πιεῖν, ἢ καὶ νὴ Δί᾽ ἀρυσάμενος κοίλῃ τῇ χειρί; Ταν. Οὐδὲν ὄφελος, εἰ ἐπικύψαιμι. φεύγει γὰρ τὸ ὕδωρ, ἐπειδὰν προσιόντα αἴσθηταί με. ἢν δέ ποτε καὶ ἀρύσωμαι, καὶ προσενέγκω τῷ στόματι, οὐ φθάνω βρέξας ἄκρον τὸ χεῖλος, καὶ διὰ τῶν δακτύλων διαῤῥυὲν, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως αὖθις ἀπολείπει ξηρὰν τὴν χεῖρά μου. Μέ. Τεράσιόν τι πάσχεις, ὦ Τάνταλε. ἀτὰρ εἰπέ μοι, τί γὰρ καὶ δέῃ τοῦ πιεῖν; οὐ γὰρ σῶμα ἔχεις, ἀλλ᾽ ἐκεῖνο μὲν ἐν Λυδίᾳ που τέθαπται, ὅπερ καὶ πεινῆν καὶ διψῆν ἐδύνατο. σὺ δὲ ἡ ψυχὴ, πῶς ἂν ἔτι ἢ διψώης, ἢ πίνοις; Ταν. Τοῦτ᾽ αὐτὸ ἡ κόλασίς ἐστι, τὸ διψῆν μου τὴν ψυχὴν, ὡς σῶμα οὖσαν. Με. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὕτω πιστεύσομεν, ἐπεὶ φῂς τῷ δίψει κολάζεσθαι. τίδ᾽ οὖν σοι τὸ δεινὸν ἔσται; ἢ δέδιας, μὴ ἐνδείᾳ τοῦ ποτοῦ ἀποθάνῃς; οὐχ ὁρῶ γὰρ ἄλλον μετὰ τοῦτον Ἅδην, ἢ θάνατον ἐντεῦθεν εἰς ἕτερον τόπον. Τάν. Ὀρθῶς μὲν λέγεις. καὶ τοῦτο δ᾽ οὖν μέρος τῆς καταδίκης, τὸ ἐπιθυμεῖν, μηδὲν δεόμενον. Μέ. Ληρεῖς ὦ Τάνταλε, καὶ ὡς ἀληθῶς ποτοῦ δεῖσθαι δοκεῖς, ἀκράτου γε ἐλλεβόρου, νὴ Δία, ὅστις τοὐναντίον τοῖς ὑπὸ τῶν λυττώντων κυνῶν δεδηγμένοις πέπονθας, οὐ τὸ ὕδωρ, ἀλλὰ τὴν δίψαν πεφοβημένος. Ταν. Οὐδὲ τὸν ἐλλέβορον, ὦ Μένιππε. ἀναίνομαι πιεῖν, γένοιτό μοι μόνον. Μέ. Θάῤῥει ὦ Τάνταλε, ὡς οὔτε σὺ, οὔτε ἄλλος πίεται τῶν νεκρῶν, ἀδύνατον γάρ. καίτοι οὐ πάντες, ὥσπερ σὺ, ἐκ καταδίκης διψῶσι, τοῦ ὕδατος αὐτοὺς οὐχ ὑπομένοντος.

Μενίππου, καὶ Ἑρμοῦ.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Ποῦ δὲ οἱ καλοί εἰσιν, ἢ αἱ καλαὶ, ὦ Ἑρμῆ; ξενάγησόν με νέηλυν ὄντα. Ἑρ. Οὐ σχολὴ μὲν, ὦ Μένιππε. πλὴν κατ᾽ ἐκεῖνο αὐτὸ ἀπόβλεψον, ὡς ἐπὶ τὰ δεξιὰ, ἔνθα Ὑάκινθός τε ἐστι, καὶ ὁ Νάρκισσος καὶ Νιρεὺς καὶ Ἀχιλλεὺς, καὶ Τυρὼ καὶ Ἑλένη καὶ Λήδα, καὶ ὅλως, τὰ ἀρχαῖα κάλλη πάντα. Μέ. Ὀστᾶ μόνον ὁρῶ, καὶ κρανία, τῶν σαρκῶν γυμνὰ, ὅμοια τὰ πολλά. Ἑρ. Καὶ μὴν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ πάντες οἱ ποιηταὶ θαυμάζουσι τὰ ὀστᾶ; ὧν σὺ ἔοικας καταφρονεῖν. Μέ. Ὅμως τὴν Ἑλένην μοι δεῖξον, οὐ γὰρ ἂν διαγνοίην ἔγωγε. Ἑρ. Τουτὶ τὸ κρανίον ἡ Ἑλένη ἐστίν. Μέ. Εἶτα αἱ χίλιαι νῆες διὰ τοῦτο ἐπλη-

ἐπληρώθησαν, ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος, καὶ τοσοῦτοι ἔπεσον Ἕλληνές τε καὶ βάρβαροι, καὶ τοσαῦται πόλεις ἀνάστατοι γεγόνασιν; Ἑρ. Ἀλλ' οὐκ εἶδες, ὦ Μένιππε, ζῶσαν τὴν γυναῖκα. ἔφης γὰρ ἂν καὶ σὺ, ἀνεμέσητον εἶναι, τοιῇδ' ἀμφὶ γυναικὶ, πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν. ἐπεὶ καὶ τὰ ἄνθη ξηρὰ ὄντα, εἴτις βλέποι ἀποβεβληκότα τὴν βαφὴν, ἄμορφα δηλονότι αὐτῷ δόξει. ὅτε μέντοι ἀνθεῖ, καὶ ἔχει τὴν χροιὰν, κάλλιστά ἐστιν. Μέ. Οὐκοῦν τοῦτο ὦ Ἑρμῆ θαυμάζω, εἰ μὴ συνίεσαν οἱ Ἀχαιοὶ περὶ πράγματος, οὕτως ὀλιγοχρονίου, καὶ ῥᾳδίως ἀπανθοῦντος πονοῦντες. Ἑρ. Οὐ σχολή μοι, ὦ Μένιππε, συμφιλοσοφεῖν σοι. ὥστε ἀπιλεξάμενος τόπον, ἔνθα ἂν ἐθέλῃς, κεῖσο καταβαλὼν σεαυτόν. ἐγὼ δὲ τοὺς ἄλλους νεκροὺς ἤδη μετελεύσομαι.

Μενίππου, Αἰακοῦ, Πυθαγόρου, καὶ Σωκράτους.

ΜΕΝΙΠΠΟΣ.

Πρὸς τοῦ Πλούτωνος, ὦ Αἰακὲ, περιήγησαί μοι τὰ ἐν Ἅδου πάντα. Αἰ. Οὐ ῥᾴδιον, ὦ Μένιππε, ἅπαντα. ὅσα μέντοι κεφαλαιώδη, μάνθανε. Οὗτος μὲν, ὅτι Κέρβερός ἐστιν οἶσθα. καὶ τὸν πορθμέα τοῦτον, ὅς σε διεπέρασε, καὶ τὴν λίμνην, καὶ τὸν Πυριφλεγέθοντα ἤδη ἑώρακας εἰσιών. Με. Οἶδα ταῦτα καὶ σὲ, ὅτι πυλωρεῖς. καὶ τὸν βασιλέα εἶδον, καὶ τὰς Ἐριννῦς. τοὺς δ' ἀνθρώπους μοι τοὺς πάλαι δεῖξον, καὶ μάλιστα τοὺς ἐπισήμους αὐτῶν. Αἰ. Οὗτος μὲν Ἀγαμέμνων, οὗτος δ' Ἀχιλλεὺς, οὗτος δὲ, Ἰδομενεὺς πλησίον, ἔπειτα Ὀδυσσεὺς, εἶτα Αἴας, καὶ Διομήδης, καὶ οἱ ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων. Μέ. Βαβαὶ Ὅμηρε, οἷά σοι τῶν ῥαψῳδιῶν τὰ κεφάλαια χαμαὶ ἔῤῥιπται, ἄγνωστα καὶ ἄμορφα, κόνις πάντα, καὶ λῆρος πολύς. ἀμενηνὰ ὡς ἀληθῶς κάρηνα, οὗτος δὲ, ὦ Αἰακὲ, τίς ἐστι; Αἰ. Κῦρός ἐστιν. οὗτος δὲ Κροῖσος, καὶ παρ' αὐτῷ Σαρδανάπαλος. ὁ δ' ὑπὲρ τούτους Μίδας. ἐκεῖνος δὲ Ξέρξης. Μέ. Εἶτα σὲ, ὦ κάθαρμα, ἡ Ἑλλὰς ἔφριττε, ζευγνύντα μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διὰ δὲ τῶν ὀρῶν πλεῖν ἐπιθυμοῦντα; οἷος δὲ καὶ ὁ Κροῖσός ἐστι; τὸν Σαρδανάπαλον δὲ, ὦ Αἰακὲ, πατάξαι μοι κατὰ κόῤῥης ἐπίτρεψον. Αἰ. Μηδαμῶς, διαθρύψεις γὰρ αὐτοῦ τὸ κρανίον γυναικεῖον ὄν. Μέ. Οὐκοῦν ἀλλὰ προσπτύξομαί γε πάν-

πας ἀνδρογυνῶ ὄντι. Αἰ. βέλει σοὶ ἐπιδείξω καὶ τὲς σοφὲς; Μέ. Νὴ δία γε. Αἰ. Πρῶτος οὗτός σοι ὁ Πυθαγόρας ἐςί. Με. Χαῖρε ὦ Εὔφορβε, ἢ Α'πολλον, ἢ ὅ, τι αὖ ἐθέλῃς. Πυ. Νὴ, καὶ σύγε ὦ Μένιππε. Μέ. Οὐκ ἔτι χρυσοῦς ὁ μηρὸς ἐςί σοι; Πυ. Οὐ γὰρ, ἀλλὰ φέρε ἴδω, εἴτι σοι ἐδώδιμον ἡ πήρα ἔχει. Μέ. Κυάμες ὦ ἀγαθέ, ὥςε ὲ τῦτό σοι ἐδώδιμον. Πυ. Δὸς μόνον, ἄλλα παρὰ νεκροῖς δόγματα. ἔμαθον γὰρ, ὡς οὐδὲν ἴσον, κύαμοι, καὶ κεφαλαὶ τοκήων ἐνθάδε. Αἰ. Οὗτος δὲ Σόλων ὁ Ε'ξηκεςίδου, καὶ Θαλῆς ἐκεῖνος, καὶ παρ' αὐτὸς Πιττακὸς, καὶ οἱ ἄλλοι. ἑπτὰ δὲ πάντες εἰσὶν, ὡς ὁρᾷς. Μέ. Α'λυποι οὗτοι, ὦ Αἰακὲ, μόνοι καὶ φαιδροὶ τῶν ἄλλων. ὁ δὲ σποδοῦ πλέως, ὥσπερ ἐγκρυφίας ἄρτος, ὁ ταῖς φλυκταίναις ὅλος ἐξηνθηκὼς, τίς ἐςιν; Αἰ. Ε'μπεδοκλῆς, ὦ Μένιππε, ἡμίεφθος ἀπὸ τῆς Αἴτνης παρών. Μέ. Ω῏ χαλκόπου βέλτιςε, τί παθὼν σεαυτὸν ἐς τὲς κρατῆρας ἐνέβαλες; Ε'μ. Μελαγχολία τὶς, ὦ Μένιππε. Μέ. Οὐ μὰ Δία, ἀλλὰ κενοδοξία καὶ τύφος, καὶ πολλὴ κόρυζα. ταῦτά σε ἀπηνθράκωσεν αὐταῖς κρηπῖσιν οὐκ ἄξιον ὄντα, πλὴν ἀλλ' ἐδέν σε τὸ σόφισμα ὤνησεν, ἐφωράθης γὰρ τεθνεώς. ὁ Σωκράτης δὲ, ὦ Αἰακὲ, πῦ ποτε ἄρα ἐςί; Αἰ. Μετὰ Νέςορος καὶ Παλαμήδους ἐκεῖνος ληρεῖ τὰ πολλά. Μέ. Ο'μως ἐβουλόμην ἰδεῖν αὐτὸν, εἴπε ἐνθάδε ἐςίν. Αἰ. Ο'ρᾷς τὸν φαλακρόν; Μέ. ἅπαντες φαλακροί εἰσιν, ὥςε πάντων αὖ εἴη τοῦτο τὸ γνώρισμα. Αἰ. Τὸν σιμὸν λέγω. Μέ. Καὶ τοῦθ' ὅμοιον, σιμοὶ γὰρ ἅπαντες. Σω. Ε'μὲ ζητεῖς, ὦ Μένιππε; Μέ. Καὶ μάλα, ὦ Σώκρατες. Σω. Τί τὰ ἐν Α'θήναις; Μέ. Πολλοὶ τῶν νέων φιλοσοφεῖν λέγουσι. καὶ τάγε σχήματα αὐτὰ, καὶ τὰ βαδίσματα εἰ θεάσαιτό τις, ἄκροι φιλόσοφοι, μάλα πολλοί. τὰ δ' ἄλλα ἑώρακας, οἶμαι, οἷος ἧκε παρὰ σοὶ Α'ρίςιππος, καὶ Πλάτων αὐτὸς, ὁ μὲν ἀποπνέων μύρε, ὁ δὲ τὲς ἐν Σικελίᾳ τυράννες θεραπεύειν ἐκμαθών. Σω. Περὶ ἐμοῦ δὲ τί φρονῦσιν; Μέ. Εὐδαίμων, ὦ Σώκρατες, ἄνθρωπος εἶ. τάγε τοιαῦτα πάντες ἕν σε θαυμάσιον οἴονται ἄνδρα γεγενῆσθαι, καὶ πάντα ἐγνωκέναι ταῦτα, δεῖ γὰρ, οἶμαι, τἀληθὲς λέγειν, ὲδὲν εἰδότα. Σω. Καὶ αὐτὸς ἔφασκον ταῦτα πρὸς αὐτὲς, οἱ δὲ εἰρωνείαν ᾤοντο τὸ πρᾶγμα εἶναι. Μέ. Τίνες δὲ ὗτοί εἰσιν, οἱ περὶ σέ; Σω. Χαρμίδης, ὦ Μένιππε,

πε,

πε, καὶ Φαῖδρος, καὶ ὁ τοῦ Κλεινίου. Με. Εὖγε ὦ Σώκρατες, ὅτι κἀνταῦθα μέτει τὴν σαυτοῦ τέχνην, καὶ οὐκ ὀλιγωρεῖς τῶν καλῶν. Σω. Τί γὰρ ἂν ἄλλο ἥδιον πράττοιμι; ἀλλὰ πλησίον ἡμῶν κατάκεισο, εἰ δοκεῖ. Με. Μὰ Δί', ἐπὶ τὸν Κροῖσον γὰρ καὶ Σαρδανάπαλον ἄπειμι, πλησίον οἰκήσων αὐτῶν. ἔοικα γοῦν οὐκ ὀλίγα γελάσεσθαι, οἰμωζόντων ἀκούων. Αἰ. Κἀγὼ ἤδη ἄπειμι, μή καί τις ἡμᾶς νεκρῶν λάθη διαφυγών. τὰ πολλὰ δ' ἐσαῦθις ὄψει ὦ Μένιππε. Με. Ἄπιθι. καὶ ταυτὶ γὰρ ἱκανὰ ὦ Αἰακέ.

Χάρωνος, Μενίππου, καὶ Ἑρμοῦ.

ΧΑΡΩΝ.

Ἀπόδος ὦ κατάρατε τὰ πορθμία. Με. Βόα, εἰ τοῦτό σοι ἥδιον ὦ Χάρων. Χα. Ἀπόδος φημί, ἀνθ' ὧν σε διεπορθμευσάμην. Με. Οὐκ ἂν λάβοις παρὰ τοῦ μὴ ἔχοντος. Χα. Ἔστι δέ τις ὀβολὸν μὴ ἔχων; Με. Εἰ μὲν καὶ ἄλλος τις, οὐκ οἶδα. ἐγὼ δὲ, οὐκ ἔχω. Χα. Καὶ μὴν ἄγξω σε νὴ τὸν Πλούτωνα ὦ μιαρὲ, ἢν μὴ ἀποδῷς. Με. Κἀγὼ τῷ ξύλῳ σου πατάξας, διαλύσω τὸ κρανίον. Χα. Μάτην οὖν ἔσῃ πεπλευκὼς τοσοῦτον πλοῦν; Με. Ὁ Ἑρμῆς ὑπὲρ ἐμοῦ σοι ἀποδότω, ὅς με παρέδωκέ σοι. Ἑρ. Νὴ Δία ὀναίμην, εἰ μέλλω γε καὶ ὑπερεκτίνειν τῶν νεκρῶν. Χα. Οὐκ ἀποστήσομαί σου. Με. Τούτου γε ἕνεκα νεωλκήσας τὸ πορθμεῖον, παράμενε. πλὴν ἀλλ' ὅ γε μὴ ἔχω, πῶς ἂν λάβοις; Χα. Σὺ δ' οὐκ ᾔδεις ὡς κομίζειν δέον; Με. Ἤδειν μὲν, οὐκ εἶχον δέ. τί οὖν, ἐχρῆν διὰ τοῦτο μὴ ἀποθανεῖν; Χα. Μόνος οὖν αὐχήσεις προῖκα πεπλευκέναι; Με. Οὐ προῖκα ὦ βέλτιστε. καὶ γὰρ ἤντλησα, καὶ τῆς κώπης ἐπελαβόμην, καὶ οὐκ ἔκλαιον μόνος τῶν ἄλλων ἐπιβατῶν. Χα. Οὐδὲν ταῦτα πρὸς τὰ πορθμία. τὸν ὀβολὸν ἀποδοῦναί σε δεῖ. οὐ γὰρ θέμις ἄλλως γενέσθαι. Με. Οὐκοῦν ἀπάγαγέ με αὖθις ἐς τὸν βίον. Χα. Χαρίεν λέγεις, ἵνα καὶ πληγὰς ἐπὶ τούτῳ παρὰ τοῦ Αἰακοῦ προσλάβω. Με. Μὴ ἐνόχλει οὖν. Χα. Δεῖξον τί ἐν τῇ πήρᾳ ἔχεις. Με. Θέρμους εἰ θέλεις, καὶ τῆς Ἑκάτης τὸ δεῖπνον. Χα. Πόθεν τοῦτον ἡμῖν ὦ Ἑρμῆ τὸν κύνα ἤγαγες; οἷα δὲ καὶ ἐλάλει παρὰ τὸν πλοῦν, τῶν ἐπιβατῶν ἁπάντων καταγελῶν, καὶ ἐπισκώπτων, καὶ μόνος ᾄδων, οἰμωζόντων ἐκείνων. Ἑρ. Ἀγνοεῖς ὦ Χάρων ὁποῖον ἄνδρα διεπόρθμευσας; ἐλεύθερον ἀκριβῶς, κοὐδενὸς αὐτῷ

μέλει. ἔτος ἐςὶν ὁ Μένιππος. Χα. Καὶ μὴν ἄν σε λάβω ποτέ. Με. Ἄν λάβης ὦ βέλτιςε, δὶς δὲ ἐκ ἂν λάβοις.

Διογένες, καὶ Μαυσώλε.

ΔΙΟΓΕΝΗΣ.

Ὦ Κάρ, ἐπὶ τίνι μέγα φρονεῖς, καὶ πάντων ἡμῶν προτιμᾶσθαι ἀξιοῖς; Μαυ. Καὶ ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ μὲν ὦ Σινωπεῦ, ὃς ἐβασίλευσα Καρίας μὲν ἁπάσης, ἦρξα δὲ καὶ Λυδῶν ἐνίων. καὶ νήσους δέ τινας ὑπηγαγόμην, καὶ ἄχρι Μιλήτε ἐπέβην, τὰ πολλὰ τῆς Ἰωνίας καταςρεφόμενος. καὶ καλὸς ἦν, καὶ μέγας, καὶ ἐν πολέμοις καρτερός. τὸ δὲ μέγιςον, ὅτι ἐν Ἁλικαρνασῷ μνῆμα παμμέγεθες ἔχω ἐπικείμενον, ἡλίκον οὐκ ἄλλος νεκρὸς, ἀλλ' οὐδὲ οὕτως ἐς κάλλος ἐξησκημένον, ἵππων, καὶ ἀνδρῶν ἐς τὸ ἀκριβέςατον εἰκασμένων λίθου τε καλλίςου, οἷον οὐδὲ νεὼν εὕρη τις ἂν ῥᾳδίως. ἐ δοκῶ σοι δικαίως ἐπὶ τέτοις μέγα φρονεῖν; Διο. Ἐπὶ τῇ βασιλείᾳ φὴς, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῷ βάρει τε τάφε; Μα. Νὴ δί' ἐπὶ τέτοις. Δι. Ἀλλ' ὦ καλὲ Μαύσωλε, οὔτε ἡ ἰσχὺς ἔτι σοι ἐκείνη, οὔτε ἡ μορφὴ πάρεςιν. εἰ γοῦν τινα ἑλοίμεθα δικαςὴν εὐμορφίας πέρι, οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνος ἕνεκα τὸ σὸν κρανίον προτιμηθείη ἂν τε ἐμοῦ. φαλακρὰ γὰρ ἄμφω, καὶ γυμνά· καὶ τὲς ὀδόντας ὁμοίως προφαίνομεν, καὶ τὲς ὀφθαλμοὺς ἀφῃρήμεθα, καὶ τὰς ῥῖνας ἀποσεσιμώμεθα. ὁ δὲ τάφος, καὶ οἱ πολυτελεῖς ἐκεῖνοι λίθοι, Ἁλικαρνασεῦσι μὲν ἴσως εἶεν ἐπιδείκνυσθαι, καὶ φιλοτιμεῖσθαι πρὸς τὲς ξένους, ὡς δή τι μέγα οἰκοδόμημα αὐτοῖς ἐςί. σὺ δὲ ὦ βέλτιςε, οὐχ ὁρῶ ὅ, τι ἀπολαύεις αὐτοῦ, πλὴν εἰ μὴ τετο φὴς, ὅτι μᾶλλον ἡμῶν ἀχθοφορεῖς ὑπὸ τηλικούτοις λίθοις πιεζόμενος. Μαυ. Ἀνόνητα ἐν μοι ἐκεῖνα πάντα. καὶ ἰσότιμος ἔςαι Μαύσωλος, καὶ Διογένης; Διο. Οὐκ ἰσότιμος ὦ γενναιότατε. οὐ γάρ. Μαύσωλος μὲν γὰρ οἰμώξεται, μεμνημένος τῶν ὑπὲρ γῆς, ἐν οἷς εὐδαιμονεῖν ᾤετο. Διογένης δὲ καταγελάσεται αὐτε. καὶ τάφον ὁ μὲν, ἐν Ἁλικαρνασῷ ἐρεῖ ἑαυτῷ ὑπὸ Ἀρτεμισίας τῆς γυναικὸς καὶ ἀδελφῆς κατεσκευασμένον. ὁ Διογένης δὲ, τε μὲν σώματος, εἰ καί τινα τάφον ἔχει, οὐκ οἶδεν. ἐδὲ γὰρ ἔμελεν αὐτῷ τέτε. λόγον δὲ τοῖς ἀρίςοις περὶ αὐτε καταλέλοιπεν, ἀνδρὸς βίον βεβιωκὼς ὑψηλότερον,

τερον, ὦ Καρῶν ἀνδραποδῶδέςατε, τῦ σῦ μνήματος, ϗ ἐν βεβαιοτέρῳ χωρίῳ κατεσκδασμένον.

Νιρέως, Θερσίτε, & Μενίππε.

ΝΙΡΕΥΣ.

ΙΔοὺ δὴ Μένιππος ὅτοσὶ δικάσει, πότερος εὐμορφότερός ἐςιν. εἰπὲ ὦ Μένιππε, οὐ καλλίων σοι δοκῶ; Με. Τίνες δὲ ϗ ἐςὲ πρότερον οἶμαι; χρὴ γὰρ τῦτο εἰδέναι. Νι. Νιρεὺς, ϗ Θερσίτης. Με. Πότερος ὁ Νιρεὺς, ϗ πότερος οὖν ὁ Θερσίτης; οὐδέπω γὰρ τῦτο δῆλον. Θέρ. Ἓν μὲν ἤδη τῦτ᾽ ἔχω, ὅτι ὅμοιός εἰμί σοι, ϗ οὐδὲν τηλικοῦτον διαφέρεις, ἡλίκον σε Ὅμηρος ἐκεῖνος ὁ τυφλὸς ἐπῄνεσεν, ἁπάντων εὐμορφότατον προσειπών. ἀλλ᾽ ὁ φοξὸς ἐγὼ, ϗ ψεδνὸς, οὐδὲν χείρων ἐφάνlw τῷ δικαςῇ. ὅρα δέ σοι ὦ Μένιππε ὅν τινα ϗ εὐμορφότερον ἡγῇ. Νι. Ἐμέ γε τὸν Ἀγλαΐας, ϗ Χάροπος, ὃς κάλλιςος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον. Με. ἀλλ᾽ οὐχὶ ϗ ὑπὸ γῆν ὡς οἶμαι κάλλιςος ἦλθες, ἀλλὰ τὰ μὲν ὀςᾶ, ὅμοια. τὸ δὲ κρανίον, ταύτῃ μόνον ἄρα διακρίνοιτο ἀπὸ τῦ Θερσίτου κρανίου, ὅτι εὔθρυπτον τὸ σόν. ἀλαπαδνὸν γὰρ αὐτὸ, ϗ ἐκ ἀνδρῶδες ἔχεις. Νι. Καὶ μlw ἔρου Ὅμηρον, ὁποῖος lw, ὁπότε συνεςράτευον τοῖς Ἀχαιοῖς. Με. Ὀνείρατά μοι λέγεις. ἐγὼ δὲ βλέπω ἃ ϗ νῦν ἔχεις. ἐκεῖνα δὲ, οἱ τότε ἴσασιν. Νι. Οὐκοῦν ἐγὼ ἐνταῦθα εὐμορφότερός εἰμι ὦ Μένιππε; Με. Οὔτε σὺ, ὔτε ἄλλος εὔμορφος. ἰσοτιμία γὰρ ἐν ᾅδου. ϗ ὅμοιοι ἅπαντες. Θέρ. Ἐμοὶ μὲν ϗ τῦτο ἱκανόν.

Ἑρμοῦ, Χάρωνος, Κροίσου, ϗ Σόλωνος, ἢ ἐπισκοποῦντες.

ΕΡΜΗΣ.

ΤΙ γελᾷς ὦ Χάρων; ἢ τί τὸ πορθμεῖον ἀπολιπὼν, δεῦρο ἀνελήλυθας ἐς τlw παρῦσαν ἡμέραν, ὐ πάνυ εἰωθὼς ἐπιχωριάζειν τοῖς ἄνω πράγμασιν; Χά. Ἐπεθύμησα ὦ Ἑρμῆ ἰδεῖν, ὁποῖά ἐςι τὰ ἐν τῷ βίῳ, ϗ ἃ πράττουσιν οἱ ἄνθρωποι ἐν αὐτῷ, ἢ τίνων ςερούμενοι, πάντες οἰμώζουσι κατιόντες παρ᾽ ἡμᾶς. οὐδεὶς γὰρ αὐτῶν ἀδακρυτὶ διέπλευσεν. αἰτησάμενος οὖν παρὰ τῦ Ἀΐδου ϗ αὐτὸς, ὥσπερ ϗ ὁ Θετταλὸς ἐκεῖνος νεανίσκος, μίαν ἡμέραν λειπόνεως γενέσθαι, ἀνελήλυθα ἐς τὸ φῶς,

καί μοι δοκεῖ ἐς δέον ἐντετυχηκέναι σοι. ξεναγήσεις γὰρ σὺ οἶδ' ὅτι με ξυμπερινοστῶν, καὶ δείξεις ἕκαστα, ὡς ἂν εἰδὼς ἅπαντα. Ἑρ. Οὐ σχολή μοι ὦ πορθμεῦ. ἀπέρχομαι γάρ τι διακονησόμενος τῷ ἄνω Διῒ τῶν ἀνθρωπικῶν. ὁ δὲ, ὀξύθυμός τε ἐστὶ, καὶ δέδια μὴ βραδύναντά με, ὅλον ὑμέτερον ἐάσῃ εἶναι, παραδοὺς τῷ ζόφῳ. ἢ ὅπερ τὸν Ἥφαιστον πρώην ἐποίησε, ῥίψῃ κἀμὲ τεταγὼν τοῦ ποδὸς ἀπὸ τοῦ θεσπεσίου βηλοῦ, ὡς ὑποσκάζων, γέλωτα παρέχοιμι καὶ αὐτὸς οἰνοχοῶν. Χα. Περιόψει οὖν με ἄλλως πλανώμενον ὑπὲρ γῆς, καὶ ταῦτα, ἑταῖρος, καὶ ξύμπλους, καὶ συνδιάκτορος ὤν; καὶ μὴν καλῶς εἶχεν ὦ παῖ Μαίας ἐκείνων γοῦν σε μεμνῆσθαι, ὅτι μὴ δὲ πώποτέ σε ἢ ἀντλεῖν ἐκέλευσα, ἢ πρόσκωπον εἶναι. ἀλλὰ σὺ μὲν ῥέγκεις ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκταθεὶς, ὤμους οὕτω καρτεροὺς ἔχων, ἢ εἴ τινα λάλον νεκρὸν εὕροις, ἐκείνῳ παρ' ὅλον τὸν πλοῦν διαλέγῃ. ἐγὼ δὲ πρεσβύτης ὢν, τὴν δικωπίαν ἕλκων, ἐρέττω μόνος. ἀλλὰ πρὸς τοῦ πατρὸς ὦ φίλτατον Ἑρμήδιον, μὴ καταλίπῃς με. περιήγησαι δὲ τὰ ἐν τῷ βίῳ ἅπαντα, ὥς τι καὶ ἰδὼν ἐπανέλθοιμι. ὡς ἢν με σὺ ἀφῇς, οὐδὲν τῶν τυφλῶν διοίσω. καθάπερ γὰρ ἐκεῖνοι σφάλλονται διολισθαίνοντες ἐν τῷ σκότῳ, οὕτω δὴ κἀγώ σοι πάλιν ἀμβλυώττω πρὸς τὸ φῶς. ἀλλὰ δὸς ὦ Κυλλήνιέ μοι ἐς ἀεὶ μεμνησομένῳ τὴν χάριν. Ἑρ. Τουτὶ τὸ πρᾶγμα, πληγῶν αἴτιον καταστήσεταί μοι. ὁρῶ γοῦν ἤδη τὸν μισθὸν τῆς περιηγήσεως οὐκ ἀκόνδυλον παντάπασιν ἡμῖν ἐσόμενον. ὑπουργητέον δὲ ὅμως. τί γὰρ ἂν καὶ πάθῃ τις, ὁπότε φίλος τις ὢν βιάζοιτο; Πάντα μὲν οὖν σε ἰδεῖν καθ' ἕκαστον ἀκριβῶς ἀμήχανόν ἐστιν ὦ πορθμεῦ. πολλῶν γὰρ ἂν ἐτῶν ἡ διατριβὴ γένοιτο. εἶτα ἐμὲ μὲν κηρύττεσθαι δεήσει, καθάπερ ἀποδράντα ὑπὸ τοῦ Διός. σὲ δὲ καὶ αὐτὸν κωλύσει ἐνεργεῖν τὰ τοῦ θανάτου ἔργα, καὶ τὴν Πλούτωνος ἀρχὴν ζημιοῦν, μὴ νεκραγωγοῦντα πολλοῦ τοῦ χρόνου. καὶ ὁ τελώνης Αἰακὸς ἀγανακτήσει, μηδ' ὀβολὸν ἐμπολῶν. ὡς δὲ τὰ κεφάλαια τῶν γιγνομένων ἴδῃς, τοῦτ' ἤδη σκεπτέον. Χα. Αὐτὸς ὦ Ἑρμῆ ἐπινόει τὸ βέλτιστον. ἐγὼ δὲ, οὐδὲν οἶδα τῶν ὑπὲρ γῆς, ξένος ὤν. Ἑρ. Τὸ μὲν ὅλον ὦ Χάρων, ὑψηλοῦ τινος ἡμῖν ἔδει χωρίου, ὡς ἀπ' ἐκείνου πάντ' ἴδοις. σοὶ δὲ εἰ μὲν ἐς τὸν οὐρανὸν ἀνελθεῖν δυνατὸν ἦν, οὐκ ἂν ἐκάμνον. ἐκ περιωπῆς γὰρ ἂν ἀκριβῶς ἅπαντα καθεώρας.

ἐπεὶ

ἐπεὶ δὲ οὐ θέμις εἰδώλοις ἀεὶ ξυνόντα ἐπιβατεύειν τῶν βασιλείων τοῦ Διὸς, ὥρα ἡμῖν ὑψηλόν τι ὄρος περισκοπεῖν. Χα. Οἶσθα ὦ Ἑρμῆ ἅπερ εἴωθα λέγειν ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς, ἐπειδὰν πλέωμεν; ὁπόταν γὰρ τὸ πνεῦμα καταιγίσαν, πλαγίᾳ τῇ ὀθόνῃ ἐμπέσῃ, καὶ τὸ κῦμα ὑψηλὸν ἀρθῇ, τότε ὑμεῖς μὲν ὑπ᾽ ἀγνοίας κελεύετε τὴν ὀθόνην στεῖλαι, ἢ ἐνδοῦναι ὀλίγον τοῦ ποδὸς, ἢ συνεκδραμεῖν τῷ πνεύματι. ἐγὼ δὲ, τὴν ἡσυχίαν ἄγειν παρακελεύομαι ὑμῖν. αὐτὸς γὰρ εἰδέναι τὰ βελτίω. κατὰ ταυτὰ δὴ καὶ σὺ πράττε, ὁπόσα καλῶς ἔχειν νομίζεις, κυβερνήτης νῦν γε ὤν. ἐγὼ δὲ ὥσπερ ἐπιβάταις νόμος, σιωπῇ καθεδοῦμαι, πάντα πειθόμενος κελεύοντί σοι. Ἑρ. Ὀρθῶς λέγεις. αὐτὸς γὰρ εἴσομαι τί ποιητέον, κἀξευρήσω τὴν ἱκανὴν σκοπήν. ἆρ᾽ οὖν ὁ Καύκασος ἐπιτήδειος, ἢ ὁ Παρνασὸς ὑψηλότερος, ἢ ἀμφοῖν ὁ Ὄλυμπος ἐκεινοσί; καί τοι οὐ φαῦλόν τι ἀνεμνήσθην ἐς τὸν Ὄλυμπον ἀπιδών. συγκαμεῖν δέ τι καὶ ὑπουργῆσαι καὶ σὲ δεῖ. Χα. πρόσαττε. ὑπουργήσω γὰρ ὅσα δυνατά. Ἑρ. Ὅμηρος ὁ ποιητής φησι, τοὺς Ἀλωέως υἱέας, δύο καὶ αὐτοὺς ὄντας, ἔτι παῖδας, ἐθελῆσαί ποτε τὴν Ὄσσαν ἐκ βάθρων ἀνασπάσαντας, ἐπιθεῖναι τῷ Ὀλύμπῳ, εἶτα τὸ Πήλιον ἐπ᾽ αὐτῇ, ἱκανὴν ταύτην κλίμακα ἕξειν οἰομένους, καὶ πρόσβασιν ἐπὶ τὸν οὐρανόν. ἐκείνω μὲν οὖν τὼ μειρακίω, ἀτασθάλω γὰρ ἤστην, δίκας ἐτισάτην. νὼ δὲ, οὐ γὰρ ἐπὶ κακῷ τῶν θεῶν ταῦτα βουλευόμεθα, τί οὐχὶ οἰκοδομοῦμεν καὶ αὐτοὶ κατὰ τὰ αὐτὰ, ἐπικυλινδοῦντες ἐπάλληλα τὰ ὄρη, ὡς ἔχοιμεν ἀφ᾽ ὑψηλοτέρου ἀκριβεστέραν τὴν σκοπήν; Χα. Καὶ δυνησόμεθα ὦ Ἑρμῆ δύ᾽ ὄντες ἀναθέσθαι ἀράμενοι τὸ Πήλιον, ἢ τὴν Ὄσσαν; Ἑρ. Διατί δ᾽ οὐκ ἂν ὦ Χάρων; ἢ ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀγεννεστέρους εἶναι τοῖν βρεφυλλίοιν ἐκείνοιν, καὶ ταῦτα, θεοὺς ὑπάρχοντας; Χα. Οὐκ. ἀλλὰ τὸ πρᾶγμα δοκεῖ μοι ἀπίθανόν τινα τὴν μεγαλουργίαν ἔχειν. Ἑρ. Εἰκότως. ἰδιώτης γὰρ εἶ ὦ Χάρων, καὶ ἥκιστα ποιητικός. ὁ δὲ γεννάδας Ὅμηρος, ἀπὸ δυοῖν στίχοιν αὐτίκα ἡμῖν ἀμβατὸν ἐποίησε τὸν οὐρανὸν, οὕτω ῥᾳδίως συνθεὶς τὰ ὄρη. καὶ θαυμάζω εἴ σοι ταῦτα τεράστια εἶναι δοκεῖ, τὸν Ἄτλαντα δηλαδὴ εἰδότι, ὃς τὸν πόλον αὐτὸν, εἷς ὤν, φέρει, ἀνέχων ἡμᾶς ἅπαντας. ἀκούεις δὲ ἴσως καὶ τοῦ ἐμοῦ ἀδελφοῦ πέρι, τοῦ Ἡρακλέους, ὡς διαδέξοιτό ποτε αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν Ἄτλαντα, καὶ ἀναπαύσειε πρὸς ὀλίγον τοῦ ἄχθους, ὑπο-

θεὶς ἑαυτὸν τῷ φορτίῳ. Χα. Ἀκούω καὶ ταῦτα. εἰ δὲ ἀληθῆ ἐςι, σὺ ἂν ὦ Ἑρμῆ, καὶ οἱ ποιηταὶ εἰδῆτε. Ἑρ. Ἀληθέςατα ὦ Χάρων. ἢ τίνος γὰρ ἕνεκα σοφοὶ ἄνδρες ἐψεύδοντο ἄν; ὥςε ἀναμοχλεύωμεν τὴν Ὄσσαν πρῶτον, ὥσπερ ἡμῖν ὑφηγεῖται τὸ ἔπος, καὶ ὁ ἀρχιτέκτων Ὅμηρος, Αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ Πήλιον εἰνοσίφυλλον. ὁρᾷς, ὅπως ῥᾳδίως ἅμα καὶ ποιητικῶς ἐξειργασάμεθα; φέρε οὖν ἀναβὰς ἴδω, εἰ καὶ ταῦτα ἱκανὰ, ἢ ἐποικοδομεῖν ἔτι δεήσει. παπαί. κάτω ἔτι ἐσμὲν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ τοῦ οὐρανοῦ. ἀπὸ μὲν γὰρ τῶν ἑώων, μόγις Ἰωνία, καὶ Λυδία φαίνεται. ἀπὸ δὲ τῆς ἑσπέρας, οὐ πλέον Ἰταλίας, καὶ Σικελίας. ἀπὸ δὲ τῶν ἀρκτώων, τὰ ἐπὶ τάδε τοῦ Ἴςρου μόνα. κἀκεῖθεν, ἡ Κρήτη οὐ πάνυ σαφῶς. μετακινητέα ἡμῖν ὦ πορθμεῦ καὶ ἡ Οἴτη ὡς ἔοικεν. εἶτα ὁ Παρνασσὸς ἐπὶ πᾶσιν. Χα. Οὕτω ποιῶμεν. ὅρα μόνον μὴ λεπτότερον ἐξεργασώμεθα τὸ ἔργον, ἀπομηκύνοντες πέρα τοῦ πιθανοῦ. εἶτα συγκαταῤῥιφθέντες αὐτῷ, πικρᾶς τῆς Ὁμήρου οἰκοδομητικῆς πειραθῶμεν ξυντριβέντες τῶν κρανίων. Ἑρ. Θάῤῥει. ἀσφαλῶς γὰρ ἕξει ἅπαντα. μετατίθει τὴν Οἴτην. ἐπικυλινδείσθω καὶ ὁ Παρνασσός. ἰδοὺ, ἐπάνειμι αὖθις. εὖ ἔχει. πάντα ὁρῶ. ἀνάβαινε ἤδη καὶ σύ. Χα. Ὄρεξον ὦ Ἑρμῆ τὴν χεῖρα, οὐ γὰρ ἐπὶ μικράν με ταύτην τὴν μηχανὴν ἀναβιβάζεις. Ἑρ. Εἴγε καὶ ἰδεῖν ἐθέλεις ὦ Χάρων ἅπαντα. οὐκ ἔνι δὲ ἄμφω, καὶ ἀσφαλῆ, καὶ φιλοθεάμονα εἶναι. ἀλλ' ἔχου μου τῆς δεξιᾶς, καὶ φείδου μὴ κατὰ τοῦ ὀλισθηροῦ πατεῖν. εὖγε, ἀνελήλυθας καὶ σύ. καὶ ἐπείπερ δικόρυμβος ὁ Παρνασσός ἐςι, μίαν ἑκάτερος ἄκραν ἐπιλαβόμενοι, καθεζώμεθα. σὺ δέ μοι ἤδη ἐν κύκλῳ περιβλέπων, ἐπισκόπει ἅπαντα. Χα. Ὁρῶ γῆν πολλὴν, καὶ λίμνην τινὰ μεγάλην περιῤῥέουσαν, καὶ ὄρη, καὶ ποταμοὺς, τοῦ Κωκυτοῦ, καὶ Πυριφλεγέθοντος μείζονας. καὶ ἀνθρώπους πάνυ σμικροὺς, καί τινας φωλεοὺς αὐτῶν. Ἑρ. Πόλεις ἐκεῖναί εἰσιν, οὓς φωλεοὺς εἶναι νομίζεις. Χα. Οἶδα ὦ Ἑρμῆ, ὡς οὐδὲν ἡμῖν πέπρακται, ἀλλὰ μάτην τὸν Παρνασσὸν αὐτῇ Κασαλίᾳ, καὶ τὴν Οἴτην, καὶ τὰ ἄλλα ὄρη μετεκινήσαμεν. Ἑρ. Ὅτι τί; Χα. Οὐδὲν ἀκριβὲς ἔγωγε ἀπὸ τοῦ ὑψηλοῦ ὁρῶ. ἐβουλόμην δὲ οὐ πόλεις καὶ ὄρη αὐτὰ μόνον ὥσπερ ἐν γραφαῖς ὁρᾶν, ἀλλὰ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, καὶ ἃ πράττουσι, καὶ οἷα λέγουσιν. ὥσπερ ὅτε με τὸ πρῶτον ἐντυχὼν εἶδες γελῶντα, καὶ

ἤρου με ὅτι γελῶεν. ἀκούσας γάρ τινος, ἧκον ἐς ὑπερβολιώ. Ἑρ. Τί δὲ τοῦτ' ἦν; Χα. Ἐπὶ δεῖπνον οἶμαι κληθεὶς ὑπό τινος τῶν φίλων, ἐς τὴν ὑστεραίαν μάλιστα ἥξω ἔφη. καὶ μεταξὺ λέγοντος, ἀπὸ τοῦ τέγους κεραμὶς ἐπιπεσοῦσα, οὐκ οἶδ' ὅτου κινήσαντος, ἀπέκτεινεν αὐτόν. ἐγέλασα οὖν, οὐκ ἐπιτελέσαντος τὴν ὑπόσχεσιν. ἔοικα δὲ καὶ νῦν ὑποκαταβήσεσθαι, ὡς μᾶλλον βλέποιμι, καὶ ἀκούοιμι. Ἑρ. Ἔχ' ἀτρέμας. καὶ τοῦτο γὰρ ἐγὼ ἰάσομαί σοι, καὶ ὀξυδερκέστατον ἐν βραχεῖ ἀποφανῶ, παρ' Ὁμήρου τινὰ καὶ πρὸς τοῦτο ἐπῳδὴν λαβών. κἀπειδὰν εἴπω τὰ ἔπη, μέμνησο μηκέτι ἀμβλυώττειν, ἀλλὰ σαφῶς πάντα ὁρᾷν. Χα. Λέγε μόνον. Ἑρ. Ἀχλὺν δ' αὖ τοι ἀπ' ὀφθαλμῶν ἕλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν, ὄφρ' εὖ γινώσκῃς ἠμὲν θεὸν, ἠδὲ καὶ ἄνδρα. Χα. Τί ἐστιν; Ἑρ. Ἤδη ὁρᾷς; Χα. Ὑπερφυῶς γε. τυφλὸς ὁ Λυγκεὺς ἐκεῖνος, ὡς πρὸς ἐμέ. ὥστε σὺ τὸ ἐπὶ τούτῳ προσδίδασκέ με, καὶ ἀποκρίνου ἐρωτῶντι. ἀλλὰ βούλει κατὰ τὸν Ὅμηρον κἀγὼ ἔρωμαί σε, ὡς μάθῃς οὐδ' αὐτὸν ἀμελῆ ὄντα με τῶν Ὁμήρου; Ἑρ. Καὶ πόθεν σὺ ἔχεις τι τῶν ἐκείνου εἰδέναι, ναύτης ἀεὶ καὶ πρόσκωπος ὤν; Χα. Ὁρᾷς ὀνειδιστικὸν τοῦτο ἐς τὴν τέχνην. ἐγὼ δὲ ὁπότε διεπόρθμευον αὐτὸν ἀποθανόντα, πολλὰ ῥαψῳδοῦντος ἀκούσας, ἐνίων ἔτι μέμνημαι. καίτοι χειμὼν ἡμᾶς οὐ μικρὸς τότε κατέλαβεν. ἐπεὶ γὰρ ἤρξατο ᾄδειν οὐ πάνυ αἴσιόν τινα ᾠδὴν τοῖς πλέουσι, ὡς ὁ Ποσειδῶν συνήγαγε τὰς νεφέλας, καὶ ἐτάραξε τὸν πόντον, ὥσπερ τορύνην τινὰ ἐμβαλὼν τὴν τρίαιναν, καὶ πάσας τὰς θυέλλας ὀρόθυνε, καὶ ἄλλα πολλὰ κυκῶν τὴν θάλασσαν ὑπὸ τῶν ἐπῶν, χειμὼν ἄφνω καὶ γνόφος ἐμπεσὼν, ὀλίγου δεῖν περιέτρεψεν ἡμῖν τὴν ναῦν. ὅτεπερ καὶ ναυτιάσας ἐκεῖνος, ἀπήμεσε τῶν ῥαψῳδιῶν τὰς πολλὰς αὐτῇ Σκύλλῃ, καὶ Χαρύβδει, καὶ Κύκλωπι. Ἑρ. Οὐ χαλεπὸν οὖν ἦν ἐκ τοσούτου ἐμέτου ὀλίγα γοῦν διαφυλάττειν. Χα. Εἰπέ γάρ μοι. τίς γὰρ ὅδ' ἐστὶ παχιστος ἀνὴρ, ἠΰς τε, μέγας τε, ἔξοχος ἀνθρώπων κεφαλήν, καὶ εὐρέας ὤμους; Ἑρ. Μίλων οὗτος ὁ ἐκ Κρότωνος ἀθλητής. ἐπικροτοῦσι δ' αὐτῷ οἱ Ἕλληνες, ὅτι τὸν ταῦρον ἀράμενος, φέρει διὰ τοῦ σταδίου μέσου. Χα. Καὶ πόσῳ δικαιότερον ἂν ἐμὲ ὦ Ἑρμῆ ἐπαινοῖεν, ὃς αὐτόν σοι τὸν Μίλωνα μετ' ὀλίγον ξυλλαβὼν, ἐνθήσομαι ἐς τὸ σκαφίδιον, ὁπόταν ἥκῃ πρὸς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ ἀμαχωτάτου τῶν ἀνταγωνιστῶν καταπαλαισθεὶς τοῦ θανάτου, μὴ δὲ ξυνιεὶς ὅπως

αὐτὸν ὑποσκελίζει; κἆτα οἰμώξεται ἡμῖν δηλαδὴ, μεμνημένος ςεφάνων τούτων, καὶ τοῦ κρότου. νῦν δὲ μέγα φρονεῖ, θαυμαζόμενος ἐπὶ τῇ τοῦ ταύρου φορᾷ. τί οὖν οἰηθῶμεν, ἆρα ἐλπίζειν αὐτὸν καὶ τεθνήξεσθαί ποτε; Ἑρ. Πόθεν ἐκεῖνος θανάτου νῦν μνημονεύσειεν ἂν ἐν ἀκμῇ τοσαύτῃ; Χα. Ἔα τοῦτον οὐκ εἰς μακρὰν γέλωτα ἡμῖν παρέξοντα, ὁπότ᾽ ἂν πλέῃ, μὴ δὲ ἐλπίδα οὐχ ὅπως ταῦρον ἔτι ἄρασθαι δυνάμενος. σὺ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπὲ, τίς τ᾽ ἄρ᾽ ὅδ᾽ ἄλλος ὁ σεμνὸς ἀνήρ; οὐχ Ἕλλην ὡς ἔοικεν ἀπὸ γοῦν τῆς ςολῆς. Ἑρ. Κῦρος ὦ Χάρων ὁ Καμβύσου, ὃς τὴν ἀρχὴν, πάλαι Μήδων ἐχόντων, νῦν Περσῶν ἤδη ἐποίησεν εἶναι. καὶ Ἀσσυρίων ἔναγχος οὗτος ἐκράτησε, καὶ Βαβυλῶνα παρεςήσατο. καὶ νῦν ἐλασείοντι ἐπὶ Λυδίαν ἔοικεν, ὡς καθελὼν τὸν Κροῖσον, ἄρχοι ἁπάντων. Χα. Ὁ Κροῖσος δὲ ποῦ ποτε κἀκεῖνός ἐςιν. Ἑρ. Ἐκεῖσε ἀπόβλεψον ἐς τὴν μεγάλην ἀκρόπολιν, τὴν τὸ τριπλοῦν τεῖχος. Σάρδεις ἐκεῖναι. καὶ τὸν Κροῖσον αὐτὸν ὁρᾷς ἤδη ἐπὶ κλίνης χρυσῆς καθήμενον, Σόλωνι τῷ Ἀθηναίῳ διαλεγόμενον; βούλει, ἀκούσωμεν αὐτῶν, ὅ, τι καὶ λέγουσι; Χα. Πάνυ μὲν οὖν. Κροῖ. Ὦ ξένε Ἀθηναῖε, εἶδες γάρ μου τὸν πλοῦτον, καὶ τοὺς θησαυροὺς, καὶ ὅσος ἄσημος χρυσός ἐςιν ἡμῖν, καὶ τὴν ἄλλην πολυτέλειαν, εἰπέ μοι, τίνα ἡγῇ τῶν πάντων ἀνθρώπων εὐδαιμονέςατον εἶναι; Χα. Τί ἆρα ὁ Σόλων ἐρεῖ; Ἑρ. Θάῤῥει, οὐδὲν ἀγεννὲς, ὦ Χάρων. Σό. Ὦ Κροῖσε, ὀλίγοι μὲν οἱ εὐδαίμονες. ἐγὼ δὲ ὧν οἶδα, Κλέοβιν, καὶ Βίτωνα ἡγοῦμαι εὐδαιμονεςάτους γενέσθαι, τοὺς τῆς ἱερείας παῖδας. Χα. Τῆς Ἀργόθεν φησὶν οὗτος, τοὺς ἅμα πρώην ἀποθανόντας, ἐπεὶ τὴν μητέρα ὑποδύντες, εἵλκυσαν ἐπὶ τῆς ἀπήνης, ἄχρι πρὸς τὸ ἱερόν. Κροῖ. Ἔςω, ἐχέτωσαν τὰ πρῶτα ἐκεῖνοι τῆς εὐδαιμονίας. ὁ δεύτερος δὲ τίς ἂν εἴη; Σό. Τέλλος ὁ Ἀθηναῖος, ὃς εὖ τε ἐβίω, καὶ ἀπέθανεν ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Κροῖ. Ἐγὼ δὲ κάθαρμα, οὔ σοι δοκῶ εὐδαίμων εἶναι; Σό. Οὐδέπω οἶδα Κροῖσε, ἢν μὴ πρὸς τὸ τέλος ἀφίκῃ τοῦ βίου. Ὁ γὰρ θάνατος, ἀκριβὴς ἔλεγχος τῶν τοιούτων, καὶ τὸ ἄχρι πρὸς τὸ τέρμα εὐδαιμόνως διαβιῶναι. Χα. Κάλλιςα, ὦ Σόλων, ὅτι ἡμῶν οὐκ ἐπιλέλησαι, ἀλλὰ τὸ πορθμεῖον αὐτὸ ἀξιοῖς γενέσθαι, τὴν περὶ τῶν τοιούτων κρίσιν. ἀλλὰ τίνας ἐκείνους ὁ Κροῖσος ἐκπέμπει, ἢ τί καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων φέρουσι; Ἑρ. Πλίνθους τῷ Πυθίῳ χρυσᾶς ἀνατίθησι, μισθὸν τῶν χρησμῶν,

ὑφ' ὧν ἢ ἀπολεῖται μικρὸν ὕςερον, φιλόμαντις δὲ ἀνὴρ ἐκτόπως. Χά. Ε'κεῖνο γάρ ἐςιν ὁ χρυσὸς, τὸ λαμπρὸν, ὃ ἀποςίλβει τὸ ὑπωχρον μετ' ἐρυθήματος; νῦν γὰρ πρῶτον εἶδον, ἀκέων ἀεί. Ε'ρ. Ε'κεῖνο, ὦ Χάρων, τὸ ἀοίδιμον ὄνομα, ἢ περιμάχητον. Χά. Καὶ μὴν ἐχ ὁρῶ, ὅ,τι ἀγαθὸν αὐτῷ πρόσεςιν, εἰμὴ ἄρα τῦτο μόνον, ὅτι βαρύνονται οἱ φέροντες αὐτό. Ε'ρ. Οὐ γὰρ οἶσθα, ὅσοι πόλεμοι διὰ τῦτο, ἢ ἐπιβουλαὶ ἢ λῃςεῖαι, ἢ ἐπιορκίαι ἢ φόνοι ἢ δεσμὰ, ἢ πλοῦς μακρὸς, ἢ ἐμπορεῖαι, καὶ δουλεῖαι; Χά. Διὰ τῦτο, ὦ Ε'ρμῆ, τὸ μὴ πολὺ τῦ χαλκῦ διαφέρον; οἶδα γὰρ τὸν χαλκὸν, ὀβολὸν, ὡς οἶσθα, παρὰ τῶν καταπλεόντων ἑκάςε ἐκλεγων. Ε'ρ. Ναί. ἀλλ' ὁ χαλκὸς μὲν πολὺς, ὥςε οὐ πάνυ σπεδάζεται ὑπ' αὐτῶν. τῦτον δὲ ὀλίγον ἐκ πολλῦ τῦ βάθες οἱ μεταλλεύοντες ἀνορύττεσι, πλὴν ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ἢ οὗτος, ὥσπερ ὁ μόλιβδος, ἢ τἄλλα. Χά. Δεινήν τινα λέγεις τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀβελτηρίαν, οἳ τοσῦτον ἔρωτα ἐρῶσιν ὠχροῦ ἢ βαρέος κτήματος. Ε'ρ. Α'λλ' ἐ Σόλων γε ἐκεῖνος, ὦ Χάρων, ἐρᾷν αὐτῦ φαίνεται, ὡς ὁρᾷς, καταγελᾷ γὰρ τῦ Κροίσε, ἢ τῆς μεγαλαυχίας τῦ βαρβάρε. καί μοι δοκεῖν, ἐρέσθαι τι βέλεται αὐτὸν, ἐπακέσωμεν οὖν. Σό. Εἰπέ μοι ὦ Κροῖσε, οἴει γάρ τι δεῖσθαι τῶν πλίνθων τέτων τὸν Πύθιον; Κροῖ. Νὴ Δί', ἐ γάρ ἐςιν αὐτῷ ἐν Δελφοῖς ἀνάθημα ἐδὲν τοιῦτον. Σό. Οὐκοῦν μακάριον οἴει τὸν θεὸν ἀποφαίνειν, εἰ κτήσαιτο ἐν τοῖς ἄλλοις ἢ πλίνθες χρυσᾶς; Κροῖ. Πῶς γὰρ ἔ; Σό. Πολλήν μοι λέγεις, ὦ Κροῖσε, πενίαν ἐν τῷ ἐρανῷ, εἰ ἐκ Λυδίας μεταςέλλεσθαι τὸ χρυσίον δεήσει αὐτὲς, ἢν ἐπιθυμήσωσι. Κροῖ. Πῦ γὰρ τοσῦτος ἂν γένοιτο χρυσὸς, ὅσος παρ' ἡμῖν; Σό. Εἰπέ μοι, σίδηρος δὲ φύεται ἐν Λυδίᾳ. Κροῖ. Οὐ πάνυ τι. Σό. Τῦ βελτίονος ἄρα ἐνδεεῖς ἐςέ. Κροῖ. Πῶς ἀμείνων ὁ σίδηρος χρυσίε; Σό. Η'ν ἀποκρίνῃ μηδὲν ἀγανακτῶν, μάθοις ἄν. Κροῖ. Ε'ρώτα ὦ Σόλων. Σό. Πότερον ἀμείνες οἱ σώζοντες τινὰς, ἢ οἱ σωζόμενοι πρὸς αὐτῶν; Κροῖ. Οἱ σώζοντες δηλαδή. Σό. Α'ρ' ἔν ἢν Κῦρος, ὡς λογοποιῦσί τινες, ἐπίῃ Λυδοῖς, χρυσᾶς μαχαίρας σὺ ποιήσεις τῷ ςρατῷ, ἢ ὁ σίδηρος ἀναγκαῖος τότε; Κροῖ. Ο' σίδηρος δηλαδή. Σό. Καὶ εἴγε μὴ τῦτον παρασκευάσαιο, οἴχοιτο ἄν σοι ὁ χρυσὸς ἐς Πέρσας αἰχμάλωτος. Κροῖ. Εὔφημει ὦ ἄνθρωπε. Σό. Μὴ γένοιτο μὲν οὖν οὕ-

τῷ ταῦτα, φαίνῃ δ' οὖν ἀμείνω τὸν σίδηρον ὁμολογῶν. Κροῖ. Οὐκοῦν καὶ τῷ θεῷ κελεύεις σιδηρᾶς πλίνθους ἀνατιθέναι με, τὸν δὲ χρυσὸν ὀπίσω αὖθις ἀνακαλεῖν; Σό. Οὐδὲ σιδήρου ἐκεῖνός γε δεήσεται. ἀλλ' ἤν τε χαλκὸν, ἤν τε χρυσὸν ἀναθῇς, ἄλλοις μέν ποτε κτῆμα, καὶ ἕρμαιον ἔσῃ ἀνατεθεικὼς, Φωκεῦσιν, ἢ Βοιωτοῖς, ἢ Δελφοῖς αὐτοῖς, ἤ τινι τυράννῳ λῃστῇ, τῷ δὲ θεῷ ὀλίγον μέλει τῶν σῶν χρυσοποιῶν; Κροῖ. Αἰεὶ σύ μου τῷ πλούτῳ προσπολεμεῖς, καὶ φθονεῖς. Ἑρ. Οὐ φέρει ὁ Λυδὸς, ὦ Χάρων, τὴν παῤῥησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων, ἀλλὰ ξένον αὐτῷ δοκεῖ τὸ πρᾶγμα, πένης ἄνθρωπος οὐχ ὑποπτήσσων, τὸ δὲ παριστάμενον ἐλευθέρως λέγων. μεμνήσεται δ' οὖν μικρὸν ὕστερον τοῦ Σόλωνος, ὅταν αὐτὸν δέῃ ἁλόντα, ἐπὶ τὴν πυρὰν ὑπὸ τοῦ Κύρου ἀναχθῆναι. ἤκουσα γὰρ τῆς Κλωθοῦς πρώην ἀναγινωσκούσης τὰ ἑκάστῳ ἐπικεκλωσμένα, ἐν οἷς καὶ ταῦτ' ἐγέγραπτο, Κροῖσον μὲν ἁλῶναι ὑπὸ Κύρου, Κῦρον δὲ αὐτὸν, ὑπ' ἐκεινησὶ τῆς Μασσαγέτιδος ἀποθανεῖν. ὁρᾷς τὴν Σκυθίδα, τὴν ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ λευκοῦ ἐξελαύνουσαν; Χά. Νὴ Δία. Ἑρ. Τόμυρις ἐκείνη ἐστί. καὶ τὴν κεφαλήν γε ἀποτεμοῦσα τοῦ Κύρου αὕτη, ἐς ἀσκὸν ἐμβαλεῖ πλήρη αἵματος. ὁρᾷς δὲ καὶ τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν νεανίσκον; Καμβύσης ἐκεῖνός ἐστιν. οὗτος βασιλεύσει μετὰ τὸν πατέρα, καὶ μυρία σφαλεὶς ἔν τε Λιβύῃ καὶ Αἰθιοπίᾳ, τὸ τελευταῖον μανεὶς ἀποθανεῖται, ἀποκτείνας τὸν Ἆπιν. Χά. Ὢ πολλοῦ γέλωτος. ἀλλὰ νῦν τίς ἂν αὐτοὺς προσβλέψειεν οὕτως ὑπερφρονοῦντας τῶν ἄλλων; ἢ τίς ἂν πιστεύσειεν, ὡς μετ' ὀλίγον οὗτος μὲν αἰχμάλωτος ἔσαι, οὗτος δὲ τὴν κεφαλὴν ἕξει ἐν ἀσκῷ αἵματος; ἐκεῖνος δὲ τίς ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ τὴν πορφυρᾶν ἐφεστρίδα ἐμπεπορπημένος, ὁ τὸ διάδημα, ᾧ τὸν δακτύλιον ὁ μάγειρος ἀναδίδωσι, τὸν ἰχθὺν ἀνατεμὼν νήσῳ ἐν ἀμφιῤῥύτῳ, βασιλεύς δέ τις εὔχεται εἶναι; Ἑρ. Εὖγε παρῳδεῖς, ὦ Χάρων. ἀλλὰ Πολυκράτην ὁρᾷς τὸν Σαμίων τύραννον, πανευδαίμονα οἰόμενον εἶναι; ἀτὰρ καὶ οὗτος αὐτὸς, ὑπὸ τοῦ παρεστῶτος οἰκέτου Μαιανδρίου προδοθεὶς Ὀροίτῃ τῷ σατράπῃ, ἀνασκολοπισθήσεται, ἄθλιος ἐκπεσὼν τῆς εὐδαιμονίας ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου, καὶ ταῦτα γὰρ τῆς Κλωθοῦς ἐπήκουσα. Χά. Εὖγε ὦ Κλωθοῖ, γενικῶς καὶ αὐτοὺς, ὦ βελτίστη, καὶ τὰς κεφαλὰς ἀπότεμε, καὶ ἀνασκολόπι-

ζε, ὡς εἰδῶσιν ἄνθρωποι ὄντες. ἐν τοσούτῳ δὲ ἐπαιρέσθων, ὡς ἂν ἀφ' ὑψηλοτέρου ἀλγεινότερον καταπεσούμενοι. ἐγὼ δὲ γελάσομαι, τότε γνωρίσας αὐτῶν ἕκαστον γυμνὸν ἐν τῷ σκαφιδίῳ, μήτε πορφυρίδα, μήτε τιάραν, ἢ κλίνην χρυσῆν κομίζοντας. Ἑρ. Καὶ τὰ μὲν τούτων ὧδε ἕξει. τὴν δὲ πληθὺν, ὦ Χάρων ὁρᾷς, τοὺς πλέοντας αὐτῶν, τοὺς πολεμοῦντας, τοὺς δικαζομένους, τοὺς γεωργοῦντας, τοὺς δανείζοντας, τοὺς προσαιτοῦντας; Χά. Ὁρῶ ποικίλην τινα τύρβην, καὶ μεστὸν ταραχῆς τὸν βίον, καὶ τὰς πόλεις γε αὐτῶν, ἐοικυίας τοῖς σμήνεσιν, ἐν οἷς ἅπας μὲν ἴδιόν τι κέντρον ἔχει, καὶ τὸν πλησίον κεντεῖ. ὀλίγοι δέ τινες, ὥσπερ σφῆκες, ἄγουσι, καὶ φέρουσι τὸν ὑποδεέστερον. Ὁ δὲ περιπετόμενος αὐτοὺς ἐκ τἀφανοῦς οὗτος ὄχλος, τίνες εἰσίν; Ἑρ. Ἐλπίδες, ὦ Χάρων, καὶ δείματα καὶ ἄνοιαι, καὶ ἡδοναὶ καὶ φιλαργυρίαι, καὶ ὀργαὶ καὶ μίση, καὶ τὰ τοιαῦτα. τούτων δὲ ἡ ἄγνοια μὲν κάτω ξυναναμέμικται αὐτοῖς, καὶ ξυμπολιτεύεταί γε νὴ Δία, καὶ τὸ μῖσος, καὶ ἡ ὀργὴ, καὶ ζηλοτυπία καὶ ἀμαθία, καὶ ἀπορία καὶ φιλαργυρία. ὁ φόβος δὲ, καὶ ἐλπίδες, ὑπεράνω πετόμενοι, ὁ μὲν ἐμπίπτων ἐκπλήττει ἐνίοτε, καὶ ὑποπτήσσειν ποιεῖ· αἱ δ' ἐλπίδες ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρούμεναι, ὁπότ' ἂν μάλιστα οἴηταί τις ἐπιλήψεσθαι αὐτῶν, ἀνιπτάμεναι οἴχονται, κεχηνότας αὐτοὺς ἀπολιποῦσαι, ὅπερ καὶ τὸν Τάνταλον κάτω πάσχοντα ὁρᾷς ὑπὸ τοῦ ὕδατος. ἢν δ' ἀτενίσῃς, κατόψει καὶ Μοίρας ἄνω ἐπικλωθούσας ἑκάστῳ τὸν ἄτρακτον, ἀφ' οὗ ἠρτῆσθαι ξυμβέβηκεν ἅπαντας ἐκ λεπτῶν νημάτων. ὁρᾷς, καθάπερ ἀράχνιά τινα καταβαίνοντα ἐφ' ἕκαστον ἀπὸ τῶν ἀτράκτων; Χά. Ὁρῶ πάνυ λεπτὸν ἑκάστῳ νῆμα ἐπιπεπλεγμένον γε τὰ πολλὰ, τοῦτο μὲν ἐκείνῳ, ἐκεῖνο δὲ ἄλλῳ. Ἑρ. Εἰκότως ὦ πορθμεῦ. εἵμαρται γὰρ ἐκείνῳ μὲν, ὑπὸ τούτου φονευθῆναι, τούτῳ δὲ, ὑπ' ἄλλου, καὶ κληρονομῆσαί γε τοῦτον μὲν ἐκείνου, ὅτου ἂν ᾖ μικρότερον τὸ νῆμα, ἐκεῖνον δὲ αὖ τούτου, τοιόνδε γάρ τι ἡ ἐπιπλοκὴ δηλοῖ. ὁρᾷς δ' οὖν ἀπὸ λεπτοῦ κρεμαμένους ἅπαντας; καὶ οὗτος μὲν ἀνασπασθεὶς ἄνω, μετέωρός ἐστι, καὶ μετὰ μικρὸν καταπεσὼν, ἀπορραγέντος τοῦ λίνου, ἐπειδὰν μηκέτι ἀντέχῃ πρὸς τὸ βάρος, μέγαν τὸν ψόφον ἐργάσεται. οὗτος δὲ ὀλίγον ἀπὸ γῆς αἰωρούμενος, ἢν καὶ πέσῃ, ἀψοφητὶ κείσεται, μόγις καὶ τοῖς γείτοσιν ἐξακουσθέντος τοῦ πτώματος. Χά. Παγγέλοια ταῦ-

τα,

τα, ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. Καὶ μὴν ἐδ' εἰπεῖν ἔχοις ἂν κατὰ τὴν ἀξίαν, ὅπως ἐςὶ καταγέλαςα, ὦ Χάρων. ἢ μάλιςα αἱ ἄγαν σπεδαὶ αὐτῶν, ἢ τὸ μεταξὺ τῶν ἐλπίδων οἴχεσθαι, ἀναρπάςες γιγνομένες ὑπὸ τε βελτίςε θανάτε. ἄγγελοι δὲ αὐτε ἢ ὑπηρέται μάλα πολλοὶ, ὡς ὁρᾷς, ἠπίαλοι ἢ πυρετοὶ, ἢ φθόαι ἢ περιπνευμονίαι, ἢ ξίφη ἢ λῃςήρια ἢ κώνεια, ἢ δικαςαὶ ἢ τύραννοι. ἢ τούτων οὐδὲν ὅλως αὐτὲς εἰσέρχεται, ἐς τ' ἂν εὖ πράττωσιν, ὅταν ᾗ σφαλῶσι, πολὺ τὸ ὀττοτοῖ, ἢ αἶ, αἶ, ἢ ὤμοι μοι. εἰ δ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐνενόουν, ὅτι θνητοί τέ εἰσιν αὐτοὶ, ἢ ὀλίγον τοῦτον χρόνον ἐπιδημήσαντες τῷ βίῳ, ἀπίασιν, ὥσπερ ἐξ ὀνείρατος, πάντα ὑπὲρ γῆς ἀφέντες, ἔζων τε ἂν σωφρονέςερον, ἢ ἧττον ἠνιῶντο ἀποθανόντες. νῦν δὲ ἐς ἀεὶ ἐλπίσαντες χρῆσθαι τοῖς παρᾶσιν, ἐπειδὰν ἐπιςὰς ὁ ὑπηρέτης καλῇ, ἢ ἀπάγῃ, πεδήσας τῷ πυρετῷ ἢ τῇ φθόῃ ἀγανακτᾶσι πρὸς τὴν ἀγωγὴν, ἅποτε προσδοκήσαντες ἀποσπασθήσεσθαι αὐτῶν. ἢ τί γὰρ οὐκ ἂν ποιήσειεν ἐκεῖνος, ὁ τὴν οἰκίαν σπεδῇ οἰκοδομέμενος, ἢ τὲς ἐργάτας ἐπισπέρχων, εἰ μάθοι, ὅτι ἡ μὲν ἕξει τέλος αὐτῷ, ὁ δὲ ἄρτι ἐπιθεὶς τὸν ὄροφον ἄπιοι, τῷ κληρονόμῳ καταλιπὼν ἀπολαύειν αὐτῆς, αὐτὸς μὴ δὲ δειπνήσας ἄθλιος ἐν αὐτῇ; ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὁ χαίρων, ὅτι ἄῤῥενα παῖδα ἔτεκεν αὐτῷ ἡ γυνὴ, ἢ φίλες διὰ τοῦτο ἑςιῶν, ἢ τοὔνομα τε παιδὸς τιθέμενος, εἰ ἠπίςατο, ὡς ἑπτέτης γενόμενος ὁ παῖς τεθνήξεται, ἆρα ἄν σοι δοκῇ χαίρειν ἐπ' αὐτῷ γεννωμένῳ; ἀλλὰ τὸ αἴτιον, ὅτι τὸν μὲν εὐτυχοῦντα ἐπὶ τῷ παιδὶ ἐκεῖνον ὁρᾷ, τὸν τε ἀθλητε πατέρα, τε Ὀλύμπια νενικηκότος, τὸν γείτονα δὲ τὸν ἐκκομίζοντα τὸ παιδίον ἐχ ὁρᾷ, ἐδὲ οἶδεν, ἀφ' οἵας αὐτῷ κρόκης ἐκρέματο. τὲς μὲν γὰρ περὶ τῶν ὅρων διαφερομένους ὁρᾷς, ὅσοι εἰσὶ, ἢ τὲς ξυναγείροντας τὰ χρήματα, εἶτα πρὶν ἀπολαῦσαι αὐτῶν καλεμένες, ὑφ' ὧν εἶπον, ἐπιόντων ἀγγέλων τε ἢ ὑπηρετῶν. Χα. Ὁρῶ πάντα ταῦτα, ἢ πρὸς ἐμαυτὸν ἐγὼ ἐννοῶ, τί τὸ ἡδὺ αὐτοῖς παρὰ τὸν βίον, ἢ τί ἐκεῖνό ἐςιν, οὗ ςερούμενοι ἀγανακτᾶσιν; Ἑρ. Ἢν γοῦν τοὺς βασιλέας ἴδῃ τις αὐτῶν, οἵπερ εὐδαιμονέςατοι εἶναι δοκᾶσιν, ἔξω τε ἀβεβαίου, ἢ ὡς φῂς, ἀμφιβόλου τῆς τύχης, πλείω τῶν ἡδέων τὰ ἀνιαρὰ εὑρήσει προσόντα αὐτοῖς, φόβες ἢ ταραχὰς, ἢ μίση ἢ ἐπιβελὰς, ἢ ὀργὰς ἢ κολακείας, τούτοις γὰρ ἅπαντες

ξυνεί-

ξυώεισιν. ἐῶ πένθη καὶ νόσυς, καὶ πάθη, ὑφ' ἰσοτιμίας δηλαδὴ ἄρχοντα αὐτῶν. ὅπυ δὲ τὰ τούτων πονηρὰ, λογίζεσθαι καιρὸς, οἷα τὰ τῶν ἰδιωτῶν ἂν εἴη. Χά. Ἐθέλω γοῦν σοι ὦ Ἑρμῆ εἰπεῖν, ὧτινι ἐοικέναι μοι ἔδοξαν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὁ βίος ἅπας αὐτῶν. ἤδη ποτὲ πομφόλυγας ἐν ὕδατι ἐθεάσω, ὑπὸ κρυνῷ τινι καταῤῥάττοντι ἀνισαμένας, τὰς φυσαλλίδας λέγω, ἀφ' ὧν ξυναγείρεται ὁ ἀφρός; ἐκείνων τοίνυν αἱ μέν τινες μικραί εἰσι, καὶ αὐτίκα ἐκραγεῖσαι ἀπέσβησαν, αἱ δ' ἐπὶ πλέον διαρκοῦσι, καὶ προσχωρουσῶν αὐταῖς τῶν ἄλλων αὗται ὑπερφυσώμεναι, ἐς μέγισον ὄγκον αἴρωνται, εἶτα μέντοι κἀκεῖναι πάντως ὑπεξεῤῥάγησάν ποτε, οὐ γὰρ οἷόν τε ἄλλως γενέσθαι· τοῦτό ἐστιν ὁ ἀνθρώπων βίος. ἅπαντες ὑπὸ πνεύματος ἐμπεφυσημένοι, οἱ μὲν μείζυς, οἱ δ' ἐλάττυς. καὶ οἱ μὲν ὀλιγοχρόνιον ἔχυσι καὶ ὠκύμορον τὸ φύσημα, οἱ δὲ ἅμα τῷ ξυστῆναι ἐπαύσαντο. πᾶσι δ' οὖν ἀποῤῥαγῆναι ἀναγκαῖον. Ἑρ. Οὐδὲν χεῖρον σὺ τοῦ Ὁμήρυ εἴκασας ὦ Χάρων, ὃς φύλλοις τὸ γένος αὐτῶν ὁμοιοῖ. Χά. Καὶ τοιοῦτοι ὄντες, ὦ Ἑρμῆ ὁρᾷς, οἷα ποιοῦσι, καὶ ὡς φιλοτιμοῦνται πρὸς ἀλλήλυς ἀρχῶν πέρι, καὶ τιμῶν καὶ κτήσεων ἁμιλλώμενοι, ἅπερ ἅπαντα καταλιπόντας αὐτὺς, δεήσει ἕνα ὀβελὸν ἔχοντας, ἥκειν παρ' ἡμᾶς; Βύλει οὖν, ἐπείπερ ἐφ' ὑψηλῷ ἐσμὲν, ἀναβοήσας παμμέγεθες, παραινέσω αὐτοῖς, ἀπέχεσθαι μὲν τῶν ματαίων πόνων, ζῆν δὲ, ἀεὶ τὸν θάνατον πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντας, λέγων, ὦ μάταιοι, τί ἐσπουδάκατε περὶ ταῦτα; παύσασθε κάμνοντες, ὐ γὰρ ἐς ἀεὶ βιώσεσθαι. ὐδὲν τῶν ἐνταῦθα σεμνῶν ἀΐδιόν ἐστιν, οὐδ' ἂν ἀπάγοι τις αὐτῶν τι ξὺν αὐτῷ ἀποθανών. ἀλλ' ἀνάγκη τὸν μὲν γυμνὸν οἴχεσθαι, τὴν οἰκίαν δὲ, καὶ τὸν ἀγρὸν καὶ τὸ χρυσίον ἀεὶ ἄλλων εἶναι, καὶ μεταβάλλειν τοὺς δεσπότας. εἰ ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὑφ' ἐπήκοα ἐμβοήσαιμι αὐτοῖς, οὐκ ἂν οἴει μέγα ὠφεληθῆναι τὸν βίον, καὶ σωφρονεστέρους ἂν γενέσθαι παραπολύ; Ἑρ. Ὦ μακάριε οὐκ οἶσθα, ὅπως αὐτὺς ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη διατεθείκασιν, ὡς μήδ' ἂν ξυπάνῳ ἔτι διανοιχθῆναι αὐτοῖς τὰ ὦτα· τοσύτῳ κηρῷ ἔβυσαν αὐτὰ, οἷόνπερ Ὀδυσσεὺς τοὺς ἑταίρυς ἔδρασε, δέει τῆς Σειρήνων ἀκροάσεως. πόθεν οὖν ἂν ἐκεῖνοι δυνηθεῖεν ἀκοῦσαι, ἢν καὶ σὺ κεκραγὼς διαῤῥαγῇς; ὅπερ γὰρ παρ' ὑμῖν ἡ λήθη δύναται, τῦτο ἐνταῦθα ἡ ἄγνοια ἐργάζεται. πλὴν ἀλλ' εἰσὶν αὐτῶν ὀλίγοι, οὐ

παρα-

παραδεδεγμένοι τὸν κηρὸν ἐς τὰ ὦτα, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀποκλίναντες, ὀξὺ δεδορκότες, ἐς τὰ πράγματα, καὶ κατεγνωκότες, οἷα ἐστιν. Χά. Οὐκοῦν ἐκείνοις γοῦν ἐμβοήσαιμεν; Ἑρ. Περιττὸν τοῦτο λέγειν πρὸς αὐτοὺς, ἃ ἴσασιν. ὁρᾷς, ὅπως ἀποστάντες τῶν πολλῶν, καταγελῶσι τῶν γιγνομένων, καὶ οὐδαμῆ οὐδαμῶς ἀρέσκονται αὐτοῖς, ἀλλὰ δῆλοί εἰσι, δρασμὸν ἤδη βουλεύοντες παρ' ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ βίου, καὶ γὰρ καὶ μισοῦνται, ἐλέγχοντες αὐτῶν τὰς ἀμαθίας. Χά. Εὖγε ὦ γεννάδαι, πλὴν πάνυ ὀλίγοι εἰσιν, ὦ Ἑρμῆ. Ἑρ. Ἱκανοὶ καὶ οὗτοι. ἀλλὰ κατίωμεν ἤδη. Χά. Ἓν ἔτι ἐπόθουν εἰδέναι, ὦ Ἑρμῆ, καί μοι δείξας αὐτὸ, ἐντελῆ ἔσῃ τὴν περιήγησιν πεποιηκὼς, τὰς ἀποθήκας τῶν σωμάτων, ἵνα κατορύττουσι, θεάσασθαι. Ἑρ. Ἠρία, ὦ Χάρων, καὶ τύμβους καὶ τάφους καλοῦσι τὰ τοιαῦτα. πλὴν τὰ πρὸ τῶν πόλεων ἐκεῖνα τὰ χώματα ὁρᾷς, καὶ τὰς στήλας καὶ πυραμίδας; ἐκεῖνα πάντα νεκροδοχεῖα καὶ σωματοφυλάκιά ἐστι. Χά. Τί οὖν ἐκεῖνοι στεφανοῦσι τοὺς λίθους, καὶ χρίουσι μύρῳ; οἱ δὲ καὶ πυρὰν νήσαντες, πρὸ τῶν χωμάτων, καὶ βόθρον τινὰ ὀρύξαντες, καίουσί τε ταυτὶ τὰ πολυτελῆ δεῖπνα, καὶ εἰς τὰ ὀρύγματα οἶνον καὶ μελίκρατον, ὡς γοῦν εἰκάσαι, ἐγχέουσιν; Ἑρ. Οὐκ οἶδα, ὦ πορθμεῦ, τί ταῦτα πρὸς τοὺς ἐν Ἅδου. πεπιστεύκασι δ' οὖν τὰς ψυχὰς ἀναπεμπομένας κάτωθεν, δειπνεῖν μὲν, ὡς οἷόν τε, περιπετομένας, τὴν κνῖσαν καὶ τὸν καπνὸν, πίνειν δὲ ἀπὸ τοῦ βόθρου τὸ μελίκρατον. Χά. Ἐκείνους ἔτι πίνειν ἢ ἐσθίειν, ὧν τὰ κρανία ξηρότατα; καίτοι γελοῖος εἰμί σοι λέγων ταῦτα, ὁσημέραι κατάγοντι αὐτούς. οἶσθ' οὖν, εἰ δύναιντ' ἂν ἔτι ἀνελθεῖν ἅπαξ, ὑποχθόνιοι γενόμενοι. ἐπεί τοι καὶ παγγέλοια ἂν, ὦ Ἑρμῆ, ἔπασχον, οὐκ ὀλίγα πράγματ' ἔχων, εἰ ἔδει μὴ κατάγειν μόνον αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ αὖθις ἀνάγειν πιομένους. ὦ μάταιοι, τῆς ἀνοίας, οὐκ εἰδότες, ἡλίκοις ὅροις διακέκριται τὰ νεκρῶν, καὶ τὰ ζώντων πράγματα, καὶ οἷα τὰ παρ' ἡμῖν ἐστι. καὶ ὅτι Κάτθαν' ὁμῶς ὅ, τ' ἄτυμβος ἀνὴρ, ὅς τ' ἔλαχε τύμβου. Ἐν δ' ἰῇ τιμῇ Ἶρος, κρείων τ' Ἀγαμέμνων. Θερσίτῃ δ' ἶσος Θέτιδος παῖς ἠϋκόμοιο. Πάντες δ' εἰσὶν ὁμῶς νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα, γυμνοί τε ξηροί τε, κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα. Ἑρ. Ἡράκλεις, ὡς πολὺν τὸν Ὅμηρον ἐπαντλεῖς. ἀλλ' ἐπείπερ ἀνέμνησάς με, θέλω σοι δεῖξαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως τάφον. ὁρᾷς τὸν

ἐπὶ τῇ θαλάττῃ; Σίγειον μὲν ἐκεῖνο τὸ Τρωϊκὸν, ἀντικρὺ δὲ ὁ Αἴας τέθαπται ἐν τῷ Ῥοιτείῳ. Χά. Οὐ μεγάλοι, ὦ Ἑρμῆ, οἱ τάφοι. τὰς πόλεις τὰς ἐπισήμους ἤδη δεῖξόν μοι, ἃς κάτω ἀκούομεν, τὴν Νῖνον τὴν Σαρδαναπάλου, καὶ Βαβυλῶνα, καὶ Μυκήνας, καὶ Κλεωνὰς καὶ τὴν Ἴλιον αὐτήν. πολλοὺς γοῦν μέμνημαι διαπορθμεύσας ἐκεῖθεν, ὡς δέκα ὅλων ἐτῶν μὴ δὲ νεωλκῆσαι, μὴ δὲ διαψύξαι τὸ σκαφίδιον. Ἑρ. Ἡ Νῖνος μὲν, ὦ πορθμεῦ, ἀπόλωλεν ἤδη, καὶ οὐδὲν ἴχνος ἔτι λοιπὸν αὐτῆς, οὐδ' ἂν εἴποις, ὅπου ποτ' ἦν. ἡ Βαβυλὼν δέ σοι ἐκείνη ἐστὶν, ἡ εὔπυργος, ἡ τὸν μέγαν περίβολον, οὐ μετὰ πολὺ καὶ αὐτὴ ζητηθησομένη, ὥσπερ ἡ Νῖνος. Μυκήνας δὲ καὶ Κλεωνὰς αἰσχύνομαι δεῖξαί σοι, καὶ μάλιστα τὴν Ἴλιον. ἀποπνίξεις γάρ, εὖ οἶδ', ὅτι τὸν Ὅμηρον κατελθὼν, ἐπὶ τῇ μεγαληγορίᾳ τῶν ἐπῶν. πλὴν ἀλλὰ πάλαι μὲν ἦσαν εὐδαίμονες, νῦν τεθνήκασι καὶ αὗται. ἀποθνήσκουσι γὰρ, ὦ πορθμεῦ, καὶ πόλεις, ὥσπερ ἄνθρωποι, καὶ τὸ παραδοξότερον, καὶ ποταμοὶ ὅλοι. Ἰνάχου οὖν οὐδὲ τάφος ἐν Ἄργει ἔτι καταλείπεται. Χά. Παπαὶ τῶν ἐπαίνων Ὅμηρε, καὶ τῶν ὀνομάτων, Ἴλιον ἱρὴν καὶ εὐρυάγυιον, καὶ ἐϋκτίμεναι Κλεωναί. Ἀλλὰ μεταξὺ λόγων, τίνες εἰσὶν οἱ πολεμοῦντες ἐκεῖνοι, ἢ ὑπὲρ τίνος ἀλλήλους φονεύουσιν; Ἑρ. Ἀργείους ὁρᾷς, ὦ Χάρων, καὶ Λακεδαιμονίους, καὶ τὸν ἡμιθνῆτα ἐκεῖνον στρατηγὸν Ὀθρυάδην, τὸν ἐπιγράφοντα τὸ τρόπαιον τῷ αὐτοῦ αἵματι; Χά. Ὑπὲρ τίνος δ' αὐτοῖς, ὦ Ἑρμῆ, ὁ πόλεμος; Ἑρ. Ὑπὲρ τοῦ πεδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ μάχονται. Χά. Ὢ τῆς ἀνοίας, οἵγε οὐκ ἴσασιν, ὅτι κἂν ὅλην τὴν Πελοπόννησον ἕκαστος αὐτῶν κτήσωνται, μόγις ἂν ποδιαῖον λάβοιεν τόπον παρὰ τοῦ Αἰακοῦ. τὸ δὲ πεδίον τοῦτο ἄλλοτε ἄλλοι γεωργήσουσι, πολλάκις ἐκ βάθρων τὸ τρόπαιον ἀνασπάσαντες τῷ ἀρότρῳ. Ἑρ. Οὕτω μὲν ταῦτα ἔσται. ἡμεῖς δὲ καταβάντες ἤδη, καὶ κατὰ χώραν εὐθετήσαντες αὖθις τὰ ὄρη ἀπαλλαττώμεθα, ἐγὼ μὲν καθ' ἃ ἐστάλην, σὺ δ' ἐπὶ τὸ πορθμεῖον. ἥξω δέ σοι μετ' ὀλίγον καὶ αὐτὸς νεκροστολῶν. Χά. Εὖγε ἐποίησας ὦ Ἑρμῆ, εὐεργέτης ἀεὶ ἀναγεγράψῃ. ὠνάμην δέ τι διὰ σὲ τῆς ἀποδημίας, οἷά ἐστι τὰ τῶν κακοδαιμόνων ἀνθρώπων πράγματα, βασιλεῖς, πλίνθοι χρυσαῖ, ἑκατόμβαι, μάχαι. Χάρωνος δὲ οὐδεὶς λόγος.

Τίμων, ἢ Μισάνθρωπος.

ΤΙΜΩΝ.

Ω Ζεῦ φίλιε, καὶ ξένιε, καὶ ἑταιρεῖε, καὶ ἐφέσιε, καὶ ἀστεροπητά, καὶ ὅρκιε, καὶ νεφεληγερέτα, καὶ ἐρίγδουπε, καὶ εἴτι ἄλλο οἱ ἐμβρόντητοι ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ μάλιστα ὅταν ἀπορῶσι πρὸς τὰ μέτρα, τότε γὰρ αὐτοῖς πολυώνυμος γινόμενος, ὑπερείδεις τὸ πῖπτον τοῦ μέτρου, καὶ ἀναπληροῖς τὸ κεχηνὸς τοῦ ῥυθμοῦ, ποῦ σοι νῦν ἡ ἐρισμάραγος ἀστραπὴ, καὶ ἡ βαρύβρομος βροντὴ, καὶ οἱ αἰθαλόεις, καὶ ἀργήεις, καὶ σμερδαλέος κεραυνός; ἅπαντα γὰρ ταῦτα λῆρος ἤδη ἀναπέφηνε, καὶ καπνὸς ποιητικὸς ἀτεχνῶς, ἔξω τοῦ πατάγου τῶν ὀνομάτων. τὸ δὲ ἀοίδιμόν σου, καὶ ἑκηβόλον ὅπλον, καὶ πρόχειρον, οὐκ οἶδ᾽ ὅπως τελέως ἀπέσβη, καὶ ψυχρόν ἐστι, μὴ δὲ ὀλίγον σπινθῆρα ὀργῆς κατὰ τῶν ἀδικούντων διαφυλάττον. θᾶττον γοῦν τῶν ἐπιορκεῖν τις ἐπιχειρούντων ἕωλον θρυαλλίδα φοβηθείη ἂν, ἢ τὴν τοῦ πανδαμάτορος κεραυνοῦ φλόγα. οὕτω δαλόν τινα ἐπανατείνασθαι δοκεῖς αὐτοῖς, ὡς πῦρ μὲν ἢ καπνὸν ἀπ᾽ αὐτοῦ μὴ δεδιέναι, μόνον δὲ τοῦτο οἴεσθαι ἀπολαύειν τοῦ τραύματος, ὅτι ἀναπλησθήσονται τῆς ἀσβόλου, ὥστε ἤδη διὰ ταῦτά σοι καὶ ὁ Σαλμωνεὺς ἀντιβροντᾶν ἐτόλμα, οὐ πάνυ τοι ἀπίθανος ὢν πρὸς οὕτω ψυχρὸν τὴν ὀργὴν Δία, θερμουργὸς ἀνὴρ, καὶ μεγαλαυχούμενος. πῶς γάρ, ὅπου γε καθάπερ ὑπὸ μανδραγόρα καθεύδεις, ὃς οὔτε τῶν ἐπιορκούντων ἀκούεις, οὔτε τοὺς ἀδικοῦντας ἐπισκοπεῖς; λημᾷς δὲ, καὶ ἀμβλυώττεις πρὸς τὰ γιγνόμενα, καὶ τὰ ὦτα ἐκκεκώφωσαι, καθάπερ οἱ παρηβηκότες. ἐπεὶ νέος γε ἔτι, καὶ ὀξύθυμος ὢν, καὶ ἀκμαῖος τὴν ὀργὴν, πολλὰ κατὰ τῶν ἀδίκων, καὶ βιαίων ἐποίεις, καὶ οὐδέ ποτε ἦγες τότε πρὸς αὐτοὺς ἐκεχειρίαν, ἀλλ᾽ ἀεὶ ἐνεργὸς πάντως ὁ κεραυνὸς ἦν, καὶ ἡ αἰγὶς ἐπεσείετο, καὶ ἡ βροντὴ ἐπαταγεῖτο, καὶ ἡ ἀστραπὴ συνεχὲς ὥσπερ εἰς ἀκροβολισμὸν προηκοντίζετο. οἱ σεισμοὶ δὲ κοσκινηδὸν, καὶ ἡ χιὼν σωρηδὸν, καὶ ἡ χάλαζα πετρηδόν. καὶ ἵνα σοι φορτικῶς διαλέγωμαι, ὑετοί τε ῥαγδαῖοι, καὶ βίαιοι, ποταμὸς ἑκάστη σταγών. ὥστε τηλικαύτη ἐν ἀκαρεῖ χρόνου ναυαγία ἐπὶ τοῦ Δευκαλίωνος ἐγένετο, ὡς ὑποβρυχίων ἁπάντων καταδεδυκότων, μόγις ἕν τι κιβώτιον περισωθῆναι προσοκεῖλαν τῷ Λυκωρεῖ, ζώπυρόν τι τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος διαφυλάττον εἰς ἐπιγονὴν κακίας μείζονος.

ζονος. τοιγάρτοι ἀκόλουθα τῆς ῥαθυμίας τἀπίχειρα κομίζῃ παρ' αὐτῶν, οὔτε θύοντος ἔτι σοι τινὸς, οὔτε στεφανοῦντος, εἰ μήτις ἄρα πάρεργον ὀλυμπίων, καὶ οὗτος οὐ πάνυ ἀναγκαῖα ποιεῖν δοκῶν, ἀλλ' εἰς ἔθος τι ἀρχαῖον συντελῶν. καὶ κατ' ὀλίγον Κρόνον σε ὦ θεῶν γενναιότατε ἀποφαίνουσι, παρωσάμενοι τῆς τιμῆς. ἐῶ λέγειν ὁποσάκις ἤδη σου τὸν νεὼν σεσυλήκασιν. οἱ δὲ καὶ αὐτῷ σοι τὰς χεῖρας ὀλυμπιάσιν ἐπιβεβλήκασι. καὶ σὺ ὁ ὑψιβρεμέτης ὤκνησας, ἢ ἀναστῆσαι τοὺς κύνας, ἢ τοὺς γείτονας ἐπικαλέσασθαι, ὡς βοηδρομήσαντες αὐτοὺς συλλάβοιεν, ἔτι συσκευαζομένους πρὸς τὴν φυγήν. ἀλλ' ὁ γενναῖος, καὶ γιγαντολέτωρ, καὶ τιτανοκράτωρ ἐκάθησο, τοὺς πλοκάμους περικειρόμενος ὑπ' αὐτῶν, δεκάπηχυν κεραυνὸν ἔχων ἐν τῇ δεξιᾷ. ταῦτα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, πηνίκα παύσεται οὕτως ἀμελῶς παρορώμενα; ἢ πότε κολάσεις τὴν τοσαύτην ἀδικίαν; πόσοι Φαέθοντες, ἢ Δευκαλιῶνες, ἱκανοὶ πρὸς οὕτως ὑπέραντλον ὕβριν τοῦ βίου; ἵνα γὰρ τὰ κοινὰ ἐάσας, τἀμὰ εἴπω, τοσούτους Ἀθηναίων εἰς ὕψος ἄρας καὶ πλουσίους ἐκ πενεστάτων ἀποφήνας, καὶ πᾶσι τοῖς δεομένοις ἐπικουρήσας, μᾶλλον δὲ ἀθρόον ἐς εὐεργεσίαν τῶν φίλων ἐκχέας τὸν πλοῦτον, ἐπειδὴ πένης διὰ ταῦτα ἐγενόμην, οὐκ ἔτι οὐδὲ γνωρίζομαι πρὸς αὐτῶν, οὔτε προσβλέπουσιν οἱ τέως ὑποπτήσσοντες καὶ προσκυνοῦντες, κἀκ τοῦ ἐμοῦ νεύματος ἀνηρτημένοι. ἀλλ' ἤνπου καὶ ὁδῷ βαδίζων ἐντύχοιμι τινὶ αὐτῶν, ὥσπερ τινὰ στήλην παλαιοῦ νεκροῦ ὑπτίαν, ὑπὸ τοῦ χρόνου ἀνατετραμμένην παρέρχονται, μηδὲ ἀναγνόντες. οἱ δὲ καὶ πόρρωθεν ἰδόντες, ἑτέραν ἐκτρέπονται, δυσάντητον καὶ ἀποτρόπαιον θέαμα ὄψεσθαι ὑπολαμβάνοντες, τὸν οὐ πρὸ πολλοῦ σωτῆρα, καὶ εὐεργέτην αὐτῶν γεγενημένον. ὥς τε ὑπὸ τῶν κακῶν ἐπὶ ταύτην τὴν ἐσχατιὰν τραπόμενος, ἐναψάμενος διφθέραν, ἐργάζομαι τὴν γῆν, ὑπόμισθος ὀβολῶν τεσσάρων, τῇ ἐρημίᾳ, καὶ τῇ δικέλλῃ προσφιλοσοφῶν ἐνταῦθα. τοῦτο γοῦν μοι δοκῶ κερδανεῖν, μηκέτι ὄψεσθαι πολλοὺς παρὰ τὴν ἀξίαν εὖ πράττοντας, ἀνιαρότερον γὰρ τοῦτόγε. ἤδη ποτὲ οὖν ὦ Κρόνου καὶ Ῥέας υἱὲ, τὸν βαθὺν τοῦτον ὕπνον ἀποσεισάμενος καὶ νήδυμον (ὑπὲρ τὸν Ἐπιμενίδην γὰρ κεκοίμησαι) καὶ ἀναρριπίσας τὸν κεραυνὸν, ἢ ἐκ τῆς Οἴτης ἐναυσάμενος, μεγάλην ποιήσας τὴν φλόγα, ἐπιδείξαιό τινα χολὴν ἀνδρώδους καὶ νεανικοῦ Διὸς, εἰ μὴ ἀληθῆ ἐστι τὰ ὑπὸ Κρητῶν

περὶ

περὶ σοῦ, καὶ τῆς σῆς ταφῆς μυθολογούμενα. Ζ. Τίς οὗτός ἐστιν, ὦ Ἑρμῆ, ὁ κεκραγὼς ἐκ τῆς Ἀττικῆς, παρὰ τὸν Ὑμηττὸν ἐν τῇ ὑπωρείᾳ; πιναρὸς ὅλος, καὶ αὐχμῶν, καὶ ὑποδίφθερος, σκάπτει δέ, οἶμαι, ἐπικεκυφώς, λάλος ἄνθρωπος, καὶ θρασύς. ἦπου φιλόσοφός ἐστιν, οὐ γὰρ ἂν οὕτως ἀσεβεῖς τοὺς λόγους διεξῄει καθ' ἡμῶν. Ἑρ. Τί φῄς, ὦ πάτερ; ἀγνοεῖς Τίμωνα τὸν Ἐχεκρατίδου, τὸν Κολυττέα; οὗτός ἐστιν, ὁ πολλάκις ἡμᾶς καθ' ἱερῶν τελείων ἑστιάσας, ὁ νεόπλουτος, ὁ τὰς ὅλας ἑκατόμβας, παρ' ᾧ λαμπρῶς εἰώθαμεν ἑορτάζειν τὰ Διάσια. Ζ. Φεῦ τῆς ἀλλαγῆς. ὁ καλὸς ἐκεῖνος, ὁ πλούσιος, περὶ ὃν οἱ τοσοῦτοι φίλοι; τί παθὼν οὖν τοιοῦτός ἐστιν; αὐχμηρός, ἄθλιος, καὶ σκαπανεύς, καὶ μισθωτός, ὡς ἔοικεν, οὕτω βαρεῖαν καταφέρων τὴν δίκελλαν. Ἑρ. Οὑτωσὶ μὲν εἰπεῖν, χρηστότης ἐπέτριψεν αὐτόν, καὶ φιλανθρωπία, καὶ ὁ πρὸς τοὺς δεομένους ἅπαντας οἶκτος. ὡς δὲ ἀληθεῖ λόγῳ, ἄνοια, καὶ εὐήθεια, καὶ ἀκρισία περὶ τοὺς φίλους· ὃς οὐ συνίει κόραξι, καὶ λύκοις χαριζόμενος. ἀλλ' ὑπὸ γυπῶν τοσούτων ὁ κακοδαίμων κειρόμενος τὸ ἧπαρ, φίλους εἶναι αὐτούς, καὶ ἑταίρους ᾤετο, ὑπ' εὐνοίας τῆς πρὸς αὐτὸν χαίροντας τῇ βορᾷ. οἱ δὲ τὰ ὀστᾶ γυμνώσαντες ἀκριβῶς, καὶ περιτραγόντες, εἴ τις καὶ μυελὸς ἐνῆν, ἐκμυζήσαντες καὶ τοῦτον εὖ μάλα ἐπιμελῶς, ᾤχοντο, αὖον αὐτὸν καὶ τὰς ῥίζας ὑποτετμημένον ἀπολιπόντες, οὐδὲ γνωρίζοντες ἔτι, οὐδὲ προσβλέποντες (πόθεν γάρ;) ἢ ἐπικουροῦντες, ἢ ἐπιδιδόντες ἐν τῷ μέρει. διὰ ταῦτα δικελλίτης, καὶ διφθερίας, ὡς ὁρᾷς, ἀπολιπὼν ὑπ' αἰσχύνης τὸ ἄστυ, μισθοῦ γεωργεῖ, μελαγχολῶν τοῖς κακοῖς, ὅτι οἱ πλουτοῦντες παρ' αὐτοῦ, μάλα ὑπεροπτικῶς παρέρχονται, οὐδὲ τοὔνομα εἰ Τίμων καλοῖτο εἰδότες. Ζ. Καὶ μὴν οὐ παροπτέος ἀνήρ, οὐδὲ ἀμελητέος, εἰκότα γὰρ ἠγανάκτει δυστυχῶν, ἐπεὶ καὶ ὅμοια ποιήσομεν τοῖς καταράτοις κόλαξιν ἐκείνοις, ἐπιλελησμένοι ἀνδρὸς τοσαῦτα ταύρων τε καὶ αἰγῶν πιότατα καύσαντος ἡμῖν ἐπὶ τῶν βωμῶν. ἔτι γοῦν ἐν ταῖς ῥισὶ τὴν κνῖσαν αὐτῶν ἔχω, πλὴν ὑπ' ἀσχολίας τε, καὶ θορύβου πολλοῦ τῶν ἐπιορκούντων, καὶ βιαζομένων, καὶ ἁρπαζόντων, ἔτι δὲ καὶ φόβου τοῦ παρὰ τῶν ἱεροσυλούντων (πολλοὶ γὰρ οὗτοι, καὶ δυσφύλακτοι, καὶ οὐδὲ ἐπ' ὀλίγον καταμῦσαι ἡμῖν ἐφιᾶσι) πολὺν ἤδη χρόνον οὐδ' ἀπέβλεψα εἰς τὴν Ἀττικήν, καὶ μάλιστα ἐξ οὗ φιλοσοφία, καὶ λόγων ἔριδες

ἐπε-

ἐπεπόλασαν αὐτοῖς. μαχομένων γὰρ πρὸς ἀλλήλους, ϗ κεκραγότων, οὐδὲ ἐπακούειν ἐστὶ τῶν εὐχῶν. ὥστε ἢ ἐπιβυσάμενον χρὴ τὰ ὦτα καθῆσθαι, ἢ ἐπιτριβῆναι πρὸς αὐτῶν, ἀρετήν τινα, ϗ ἀσώματα, ϗ λήρους μεγάλῃ τῇ φωνῇ ξυνειρόντων. διὰ ταῦτά τοι ϗ τοῦτον ἀμεληθῆναι συνέβη πρὸς ἡμᾶς οὐ φαῦλον ὄντα. ὅμως δὲ τὸν Πλοῦτον ὦ Ἑρμῆ παραλαβὼν, ἄπιθι παρ᾽ αὐτὸν κατὰ τάχος. ἀγέτω δὲ ὁ Πλοῦτος ϗ τὸν Θησαυρὸν μετ᾽ αὐτοῦ, ϗ μενέτωσαν ἄμφω παρὰ τῷ Τίμωνι, μὴ δὲ ἀπαλλαττέσθωσαν οὕτω ῥᾳδίως, κἂν ὅτι μάλιστα ὑπὸ χρηστότητος αὖθις ἐκδιώκῃ αὐτοὺς τῆς οἰκίας. περὶ δὲ τῶν κολάκων ἐκείνων, ϗ τῆς ἀχαριστίας, ἣν ἐπεδείξαντο πρὸς αὐτὸν, ϗ αὖθις μὲν σκέψομαι, ϗ δίκην δώσουσιν, ἐπειδὰν τὸν κεραυνὸν ἐπισκευάσω. κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ, ϗ ἀποστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγισται, ὁπότε φιλοτιμότερον ἠκόντισα πρώην ἐπὶ τὸν σοφιστὴν Ἀναξαγόραν, ὃς ἔπειθε τοὺς ὁμιλητὰς μηδὲ ὅλως εἶναί τινας ἡμᾶς τοὺς θεούς. ἀλλ᾽ ἐκείνου μὲν διήμαρτον, ὑπερέσχε γὰρ αὐτοῦ τὴν χεῖρα Περικλῆς. ὁ δὲ κεραυνὸς εἰς τὸ ἀνάκειον παρασκήψας, ἐκεῖνό τε κατέφλεξε, ϗ αὐτὸς ὀλίγου δεῖν, συνετρίβη παρὰ τὴν πέτραν. πλὴν ἱκανὴ ἐν τοσούτῳ ϗ αὕτη τιμωρία ἔσται αὐτοῖς, εἰ ὑπερπλουτοῦντα τὸν Τίμωνα ὁρῶσιν. Ἑρ. Οἷον ἦν τὸ μέγα κεκραγέναι, ϗ ὀχληρὸν εἶναι, ϗ θρασύν. οὐ τοῖς δικαιολογοῦσι μόνοις ἀλλὰ ϗ τοῖς εὐχομένοις τοῦτο χρήσιμον. ἰδοὺ γὰρ αὐτίκα μάλα πλούσιος ἐκ πενεστάτου καταστήσεται ὁ Τίμων, βοήσας, ϗ παῤῥησιασάμενος ἐν τῇ εὐχῇ, ϗ ἐπιστρέψας τὸν Δία. εἰ δὲ σιωπῇ ἔσκαπτεν ἐπικεκυφὼς, ἔτι ἂν ἔσκαπτεν ἀμελούμενος. Πλοῦ. Ἀλλ᾽ ἐγὼ οὐκ ἂν ἀπέλθοιμι ὦ Ζεῦ παρ᾽ αὐτόν. Ζ. Διατί ὦ ἄριστε Πλοῦτε, ϗ ταῦτα, ἐμοῦ κελεύσαντος; Πλ. Ὅτι νὴ Δία ὕβριζεν εἰς ἐμὲ, ϗ ἐξεφόρει, ϗ εἰς πολλὰ κατεμέριζε. ϗ ταῦτα, πατρῷον αὐτῷ φίλον ὄντα, ϗ μόνον οὐχὶ δικράνοις με ἐξεώθει τῆς οἰκίας, καθάπερ οἱ τὸ πῦρ ἐκ τῶν χειρῶν ἀποῤῥιπτοῦντες. αὖθις οὖν ἀπέλθω παρασίτοις ϗ κόλαξι, ϗ ἑταίραις παραδοθησόμενος; ἐπ᾽ ἐκείνους ὦ Ζεῦ πέμπε με, τοὺς αἰσθησομένους τῆς δωρεᾶς, τοὺς περιέψοντας, οἷς τίμιος ἐγὼ, ϗ περιπόθητος. οὗτοι δὲ οἱ λάροι, τῇ πενίᾳ ξυνέστωσαν ἣν προτιμῶσιν ἡμῶν, ϗ διφθέραν παρ᾽ αὐτῆς λαβόντες, ϗ δίκελλαν, ἀγαπάτωσαν ἄθλιοι, τέτταρας ὀβολοὺς ἀ-

ποφέ-

προφέροντες, οἱ δεκαταλάντους δωρεὰς ἀμελητὶ προϊέμενοι. Ζ. Οὐδὲν ἔτι τοιοῦτον ὁ Τίμων ἐργάσεται περὶ σέ. πάνυ γὰρ αὐτὸν ἡ δίκελλα πεπαιδαγώγηκεν, εἰ μὴ παντάπασιν ἀνάλγητός ἐστι τὴν ὀσφῦν, ὡς χρῆν σε ἀντὶ τῆς πενίας προαιρεῖσθαι. σὺ μέντοι πάνυ μεμψίμοιρος εἶναί μοι δοκεῖς, ὃς νῦν μὲν τὸν Τίμωνα αἰτιᾷ, διότι σοι τὰς θύρας ἀναπετάσας, ἠφίει περινοστεῖν ἐλευθέρως, οὔτε ἀποκλείων, οὔτε ζηλοτυπῶν. ἄλλοτε δὲ τοὐναντίον ἠγανάκτεις κατὰ τῶν πλουσίων, κατακεκλεῖσθαι λέγων πρὸς αὐτῶν ὑπὸ μοχλοῖς, καὶ κλεισὶ, καὶ σημείων ἐπιβολαῖς, ὡς μηδὲ παρακύψαι σοι ἐς τὸ φῶς δυνατὸν εἶναι. ταῦτα γοῦν ἀπωδύρου πρός με, ἀποπνίγεσθαι λέγων ἐν πολλῷ τῷ σκότῳ. καὶ διὰ τοῦτο ὠχρὸς ἡμῖν ἐφαίνου, καὶ φροντίδος ἀνάπλεως, συνεσπακὼς τοὺς δακτύλους πρὸς τὸ ἔθος τῶν συλλογισμῶν, καὶ ἀποδράσασθαι ἀπειλῶν, εἰ καιροῦ λάβοιο παρ' αὐτῶν. καὶ ὅλως τὸ πρᾶγμα ὑπέρδεινον ἐδόκει σοι, ἐν χαλκῷ ἢ σιδηρῷ θαλάμῳ, καθάπερ τὴν Δανάην παρθενεύεσθαι ὑπ' ἀκριβέσι καὶ παμπονήροις παιδαγωγοῖς ἀνατρεφόμενον, τῷ τόκῳ καὶ τῷ λογισμῷ. ἄτοπα γοῦν ποιεῖν ἔφασκες αὐτοὺς, ἐρῶντας μὲν εἰς ὑπερβολὴν, ἐξὸν δὲ ἀπολαύειν οὐ τολμῶντας, οὐδὲ ἐπ' ἀδείας χρωμένους τῷ ἔρωτι, κυρίους γε ὄντας, ἀλλὰ φυλάττειν ἐγρηγορότας, ἐς τὸ σημεῖον καὶ τὸν μοχλὸν ἀσκαρδαμυκτὶ βλέποντας, ἱκανὴν ἀπόλαυσιν οἰομένους, οὐ τὸ αὐτοὺς ἀπολαύειν ἔχειν, ἀλλὰ τὸ μηδενὶ μεταδιδόναι τῆς ἀπολαύσεως, καθάπερ τὴν ἐν τῇ φάτνῃ κύνα, μήτε αὐτὴν ἐσθίουσαν τῶν κριθῶν, μήτε τῷ ἵππῳ πεινῶντι ἐπιτρέπουσαν. καὶ προσέτι γε καὶ κατεγέλας αὐτῶν φειδομένων, καὶ φυλαττόντων, καὶ τὸ καινότατον αὐτοὺς ζηλοτυπούντων· ἀγνοούντων δὲ ὡς κατάρατος οἰκέτης, ἢ οἰκονόμος, ἢ παιδοτρίψ ὑπεισιὼν λαθραίως ἐμπαροινήσει τὸν κακοδαίμονα καὶ ἀνέραστον δεσπότην, πρὸς ἀμαυρόν τι καὶ μικρόστομον λυχνίδιον, καὶ διψαλέον θρυαλλίδιον, ἐπαγρυπνεῖν ἐάσας τοῖς τόκοις. πῶς οὖν οὐκ ἄδικον, πάλαι μέν σου ταῦτα αἰτιᾶσθαι, νῦν δὲ τῷ Τίμωνι τὰ ἐναντία ἐπικαλεῖν; Πλ. Καὶ μὴν εἴγε τἀληθῆ ἐξετάζοις, ἄμφω σοι εὔλογα δόξω ποιεῖν. τοῦ τε γὰρ Τίμωνος τὸ πάνυ τοῦτο ἀνειμένον, ἀμελὲς καὶ οὐκ εὐνοϊκὸν ὡς πρὸς ἐμὲ εἰκότως ἂν δοκοίη. τούς τε αὖ κατάκλειστον ἐν θύραις, καὶ σκότῳ φυλάττοντας, ὅπως αὐτοῖς παχύτερος γενοίμην, καὶ πιμελὴς, καὶ ὑπέρογκος ἐπιμελουμένους, οὔτε προσαπτομέ-

τομέ-

τομένους αὐτοὺς, οὔτε εἰς τὸ φῶς προάγοντας, ὡς μηδὲ ὀφθείην πρός τινος, ἀνοήτους ἐνόμιζον εἶναι, καὶ ὑβριστὰς, οὐδὲν ἀδικοῦντά με ὑπὸ τοσούτοις δεσμοῖς κατασήποντας, οὐκ εἰδότας, ὡς μετὰ μικρὸν ἀπίασιν ἄλλῳ τινὶ τῶν εὐδαιμόνων με καταλιπόντες. οὔτ' οὖν ἐκείνους, οὔτε τοὺς πάνυ προχείρους εἰς ἐμὲ τούτους ἐπαινῶ, ἀλλὰ τοὺς, ὅπερ ἄριστόν ἐστι, μέτρον ἐπιθήσοντας τῷ πράγματι, καὶ μήτε ἀφεξομένους τοπαράπαν, μήτε προησομένους τὸ ὅλον. σκόπει γὰρ, ὦ Ζεῦ, πρὸς τοῦ Διὸς, εἴτις νόμῳ γήμας γυναῖκα νέαν, καὶ καλὴν, ἔπειτα μήτε φυλάττοι, μήτε ζηλοτυποῖ τὸ παράπαν, ἀφιεὶς καὶ βαδίζειν ἔνθα ἂν ἐθέλοι νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν καὶ ξυνεῖναι τοῖς βουλομένοις, μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἀπάγοι μοιχευθησομένην, ἀνοίγων τὰς θύρας, καὶ μαστροπεύων, καὶ πάντας ἐπ' αὐτὴν καλῶν, ἆρα ὁ τοιοῦτος ἐρᾶν δόξειεν ἄν; οὐ σύ γε, ὦ Ζεῦ, τοῦτο φαίης ἂν, ἐρασθεὶς πολλάκις. εἰ δέ τις ἔμπαλιν ἐλευθέραν γυναῖκα εἰς τὴν οἰκίαν νόμῳ παραλαβὼν ἐπ' ἀρότῳ παίδων γνησίων, ὁ δὲ μήτε αὐτὸς προσάπτοιτο ἀκμαίας καὶ καλῆς παρθένου, μήτε ἄλλῳ προσβλέπειν ἐπιτρέποι, ἄγονον δὲ καὶ στεῖραν κατακλείσας, παρθενεύοι, καὶ ταῦτα ἐρᾶν φάσκων, καὶ δῆλος ὢν ἀπὸ τῆς χρόας, καὶ τῆς σαρκὸς ἐκτετηκυίας, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ὑποδεδυκότων, ἔσθ' ὅπως ὁ τοιοῦτος οὐ παραπαίειν δόξειεν ἂν, δέον παιδοποιεῖσθαι, καὶ ἀπολαύειν τοῦ γάμου, καταμαραίνων εὐπρόσωπον οὕτω καὶ ἐπέραστον κόρην, καθάπερ ἱέρειαν τῇ Θεσμοφόρῳ τρέφων διὰ παντὸς τοῦ βίου; ταῦτα καὶ αὐτὸς ἀγανακτῶ πρὸς ἐνίων μὲν ἀτίμως λακτιζόμενος καὶ λαφυσσόμενος, καὶ ἐξαντλούμενος, ὑπ' ἐνίων δὲ, ὥσπερ στιγματίας δραπέτης πεπεδημένος. Ζ. Τί οὖν ἀγανακτεῖς κατ' αὐτῶν; διδόασι γὰρ ἄμφω καλὴν τὴν δίκην. οἱ μὲν ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευστοι, καὶ ξηροὶ τὸ στόμα, ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ. οἱ δὲ, καθάπερ ὁ Φινεὺς ἀπὸ τῆς φάρυγγος τὴν τροφὴν ὑπὸ ἁρπυιῶν ἀφαιρούμενοι. ἀλλ' ἄπιθι ἤδη σωφρονεστέρῳ παρὰ πολὺ τῷ Τίμωνι ἐντευξόμενος. Πλ. Ἐκεῖνος γάρ ποτε παύσεται ὥσπερ ἐκ κοφίνου τετρυπημένου, πρὶν ὅλως εἰσρυῆναί με, κατὰ σπουδὴν ἐξαντλῶν, φθάσαι βουλόμενος τὴν ἐπιρροὴν, μὴ ὑπέραντλος εἰσπεσὼν, ἐπικλύσω αὐτόν; ὥστε ἐς τὸν τῶν Δαναΐδων πίθον ὑδροφορήσειν μοι δοκῶ, καὶ μάτην ἐπαντλήσειν, τοῦ κύτους μὴ στέγοντος, ἀλλὰ πρὶν εἰσρυῆναι, σχεδὸν ἐκχυθησομένου

τοῦ

τοῦ ἐπιῤῥέοντος. οὕτως εὐρύτερον τὸ πρὸς τὴν ἔκχυσιν κεχηνὸς τοῦ πίθου, καὶ ἀκώλυτος ἡ ἔξοδος. Ζ. Οὐκοῦν εἰ μὴ ἐμφράξηται τὸ κεχηνὸς τοῦτο, καὶ εἰς τὸ ἅπαξ ἀναπεπταμένον, ἐκχυθέντος ἐν βραχεῖ σου, ῥαδίως εὑρήσει τὴν διφθέραν αὖθις, καὶ τὴν δίκελλαν ἐν τῇ ζυγῇ τοῦ πίθου. ἀλλ' ἄπιτε ἤδη, καὶ πλουτίζετε αὐτόν. σὺ δὲ μέμνησο, ὦ Ἑρμῆ, ἐπανιὼν, πρὸς ἡμᾶς ἄγειν τοὺς Κύκλωπας ἐκ τῆς Αἴτνης, ὅπως τὸν κεραυνὸν ἀκονήσαντες ἐπισκευάσωσιν, ὡς ἤδη γε τεθηγμένου αὐτοῦ δεησόμεθα. Ερ. Προΐωμεν, ὦ Πλοῦτε. τί τοῦτο ὑποσκάζεις; ἐλελήθεις με, ὦ γεννάδα, οὐ τυφλὸς μόνον, ἀλλὰ καὶ χωλὸς ὤν. Πλ. Οὐκ ἀεὶ τοῦτο, ὦ Ἑρμῆ, ἀλλ' ὁπόταν μὲν ἀπίω παρά τινα, πεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ Διὸς, οὐκ οἶδ', ὅπως βραδύς εἰμι καὶ χωλὸς ἀμφοτέροις, ὡς μόλις τελεῖν ἐπὶ τὸ τέρμα, προγηράσαντος ἐνίοτε τοῦ περιμένοντος. ὁπόταν δὲ ἀπαλλάττεσθαι δέῃ, πτηνὸν ὄψει, πολὺ τῶν ὀρνέων ὠκύτερον. ἅμα γοῦν ἔπεσεν ἡ ὕσπληγξ, κἀγὼ ἤδη ἀνακηρύττομαι νενικηκὼς, ὑπερπηδήσας τὸ στάδιον, οὐδὲ ἰδόντων ἐνίοτε τῶν θεατῶν. Ερ. Οὐκ ἀληθῆ ταῦτα φής. ἐγὼ δὲ καὶ πολλοὺς ἂν εἰπεῖν ἔχοιμί σοι, χθὲς μὲν οὐδὲ ὀβολὸν ὥστε πρίασθαι βρόχον ἐσχηκότας, ἄφνω δὲ τήμερον πλουσίους, καὶ πολυτελεῖς, ἐπὶ λευκοῦ ζεύγους ἐξελαύνοντας, οἷς οὐδὲ κἂν ὄνος ὑπῆρξε πώποτε, καὶ ὅμως πορφυροῖ, καὶ Χρυσόχειρες περιέρονται, οὐδ' αὐτοὶ πιστεύοντες οἶμαι ὅτι μὴ ὄναρ πλουτοῦσιν. Πλ. Ἑτεροῖον τοῦτ' ἐστὶν, ὦ Ἑρμῆ, καὶ οὐχὶ τοῖς ἐμαυτοῦ ποσὶ βαδίζω τότε, οὐδὲ ὁ Ζεὺς, ἀλλ' ὁ Πλούτων ἀποστέλλει με παρ' αὐτοὺς, ἅτε πλουτοδότης, καὶ μεγαλόδωρος καὶ αὐτὸς ὤν· δηλοῖ γοῦν καὶ τῷ ὀνόματι. ἐπειδὰν τοίνυν μετοικισθῆναι δέῃ με παρ' ἑτέρου πρὸς ἕτερον, ἐς δέλτον ἐμβαλόντες με, καὶ κατασημηνάμενοι ἐπιμελῶς, φορηδὸν ἀράμενοι μετακομίζουσι. καὶ ὁ μὲν νεκρὸς ἐν σκοτεινῷ που τῆς οἰκίας πρόκειται, ὑπὲρ τὰ γόνατα παλαιᾷ τῇ ὀθόνῃ σκεπόμενος, περιμάχητος ταῖς γαλαῖς, ἐμὲ δὲ οἱ ἐπελπίσαντες, ἐν τῇ ἀγορᾷ περιμένουσι κεχηνότες, ὥσπερ τὴν χελιδόνα προσπετομένην τετριγότες οἱ νεοττοί. ἐπειδὰν δὲ τὸ σημεῖον ἀφαιρεθῇ, τὸ λίνον ἐντμηθῇ, καὶ ἡ δέλτος ἀνοιχθῇ, καὶ ἀνακηρυχθῇ μου ὁ καινὸς δεσπότης, ἤτοι συγγενής τις, ἢ κόλαξ, ἢ καταπύ-

γων

γων οἰκέτης, ἐκ παιδικῶν τίμιος, ὑπεξυρημένος ἔτι τὴν γνάθον, ἀντὶ ποικίλων καὶ παντοδαπῶν ἡδονῶν, ἃς ἤδη ἔξωρος ὢν ὑπηρέτησεν αὐτῷ μέγα τὸ μίσθωμα ὀψώνιον ἀπολαβὼν, ἐκεῖνος μὲν, ὅςις ἂν ᾖ ποτὲ, ἁρπασάμενός με αὐτῇ δέλτῳ, θέει φέρων, ἀντὶ τοῦ τέως Πυῤῥίου, ἢ Δρόμωνος, ἢ Τιβίου, Μεγακλῆς, ἢ Μεγάβυζος, ἢ Πρώταρχος μετονομασθεὶς, τοὺς μάτην κεχηνότας ἐκείνους εἰς ἀλλήλους ἀποβλέποντας καταλιπὼν, ἀληθὲς ἄγοντας τὸ πένθος, οἷος αὐτοὺς ὁ θύννος ἐκ μυχοῦ τῆς σαγήνης διέφυγεν, οὐκ ὀλίγον τὸ δέλεαρ καταπιών. ὁ δὲ ἐμπεσὼν ἀθρόως ἐς ἐμὲ ἀπειρόκαλος καὶ παχύδερμος ἄνθρωπος, ἔτι τὴν πέδην πεφρικὼς, καὶ εἰ παριὼν ἄλλος μαςίξειέ τις, ὄρθιον ἐφιςὰς τὸ οὖς, καὶ τὸν μυλῶνα, ὥσπερ τὸ ἀνάκτορον προσκυνῶν, οὐκ ἔτι φορητός ἐςι τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ἀλλὰ τούς τε ἐλευθέρους ὑβρίζει, τοὺς ὁμοδούλους μαςιγοῖ, ἀποπειρώμενος εἰ καὶ αὐτῷ τὰ τοιαῦτα ἔξεςιν· ἄχρις ἂν ἢ ἐς πορνίδιόν τι ἐμπεσὼν, ἢ ἱπποτροφίας ἐπιθυμήσας, ἢ κόλαξι παραδοὺς ἑαυτὸν ὀμνύουσιν, ἢ μὴν εὐμορφότερον μὲν Νιρέως εἶναι αὐτὸν, εὐγενέςερον δὲ τοῦ Κέκροπος, ἢ Κόδρου, συνετώτερον δὲ τοῦ Ὀδυσσέως, πλουσιώτερον δὲ συνάμα Κροίσων ἑκκαίδεκα, ἐν ἀκαρεῖ τοῦ χρόνου ἄθλιος ἐκχέῃ τὰ κατ᾽ ὀλίγον ἐκ πολλῶν ἐπιορκιῶν καὶ ἁρπαγῶν, καὶ πανουργιῶν συνειλεγμένα. Ἑρ. Αὐτά που σχεδὸν φὴς τὰ γιγνόμενα. ὁπόταν δ᾽ οὖν αὐτόπους βαδίζῃς, πῶς οὕτω τυφλὸς ὢν εὑρίσκεις τὴν ὁδόν. ἢ πῶς διαγινώσκεις, ἐφ᾽ οὓς ἄν σε ὁ Ζεὺς ἀποςείλῃ, κρίνας εἶναι τοῦ πλουτεῖν ἀξίους. Πλοῦ. Οἴει γὰρ εὑρίσκειν με οἵτινές εἰσι; Ἑρ. Μὰ τὸν Δία οὐ πάνυ. οὐ γὰρ Ἀριςείδην καταλιπὼν, Ἱππονίκῳ καὶ Καλλίᾳ προσῄεις, καὶ πολλοῖς ἄλλοις Ἀθηναίων, οὐδὲ ὀβολοῦ ἀξίοις. πλὴν ἀλλὰ τί πράττεις καταπεμφθείς; Πλοῦ. Ἄνω καὶ κάτω πλανῶμαι περινοςῶν, ἄχρις ἂν λάθω τινὶ ἐμπεσών. ὁ δὲ ὅςις ἂν πρῶτός μοι περιτύχῃ, ἀπαγαγὼν ἔχει, σὲ τὸν Ἑρμῆν ἐπὶ τῷ παραλόγῳ τοῦ κέρδους προσκυνῶν. Ἑρ. Οὐκ οὖν ἐξηπάτηται ὁ Ζεὺς οἰόμενός σε κατὰ τὰ αὐτῷ δοκοῦντα πλουτίζειν, ὅσους ἂν οἴηται τοῦ πλουτεῖν ἀξίους; Πλοῦ. Καὶ μάλα δικαίως ὦ ἀγαθέ. ὅςγε τυφλὸν ὄντα εἰδὼς, ἔπεμπεν ἀναζητήσοντα δυσεύρετον οὕτω χρῆμα, καὶ προπολλοῦ ἐκλελοι-

πὸς τῦ βίυ, ὅπερ οὐδ' ὁ Λυγκεὺς ἂν ὀξέωροι ῥᾳδίως· ἀμαυρὸν οὕτω καὶ μικρὸν ὄν. τοιγαροῦν ἅτε τῶν μὲν ἀγαθῶν ὀλίγων ὄντων, πονηρῶν δὲ πλείσων ἐν ταῖς πόλεσι τὸ πᾶν ἐπεχόντων, ῥᾷον ἐς τοὺς τοιούτυς ἐμπίπτω περιϊὼν, καὶ σαγηνεύομαι πρὸς αὐτῶν. Ἑρ. Εἶτα πῶς ἐπειδὰν καταλίπῃς αὐτοὺς, ῥᾳδίως φεύγεις οὐκ εἰδὼς τὴν ὁδόν; Πλοῦ. Ὀξυδερκὴς τότε πῶς καὶ ἀρτίπους γίγνομαι πρὸς μόνον τὸν καιρὸν τῆς φυγῆς. Ἑρ. Ἔτι δή μοι καὶ τοῦτο ἀπόκειναι, πᾶς τυφλός ἂν, (εἰρήσεται γὰρ) προσέτι ὠχρὸς, καὶ βαρὺς ἐκ τοῖν σκελοῖν, τοσούτυς ἐραςὰς ἔχεις, ὥςε πάντας ἀποβλέπειν εἰς σὲ, καὶ τυχόντας μὲν εὐδαιμονεῖν οἴεσθαι, εἰ δὲ ἀποτύχοιεν, οὐκ ἀνέχεσθαι ζῶντας; οἶδα γοῦν τινας οὐκ ὀλίγυς αὐτῶν οὕτω σε δυσέρωτας ὄντας, ὥςε καὶ εἰς βαθυκήτεα πόντον φέροντες, ἔρριψαν αὐτοὺς, καὶ πετρῶν κατ' ἠλιβάτων, ὑπερορᾶσθαι νομίζοντες ὑπὸ σοῦ, ὅτιπερ οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἑώρας αὐτούς. πλὴν ἀλλὰ καὶ σὺ ἂν, εὖ οἶδα, ὅτι ὁμολογήσειας, εἴτι ξυνίης σαυτοῦ κορυβαντιᾶν αὐτοὺς, ἐρωμένῳ τοιούτῳ ἐπιμεμηνότας. Πλ. Οἴει γὰρ τοιοῦτον, οἷός εἰμι, ὁρᾶσθαι αὐτοῖς χωλὸν, ἢ τυφλὸν, ἢ ὅσα ἄλλα μοι πρόσεστιν; Ἑρ. Ἀλλὰ πῶς ὦ Πλοῦτε, εἰ μὴ τυφλοὶ καὶ αὐτοὶ πάντες εἰσί. Πλ. Οὐ τυφλοὶ ὦ ἄριςε. ἀλλ' ἡ ἄγνοια, καὶ ἡ ἀπάτη, αἵπερ νῦν κατέχυσι τὰ πάντα, ἐπισκιάζυσιν αὐτούς. ἔτι δὲ καὶ αὐτὸς ὡς μὴ παντάπασιν ἄμορφος εἴην, προσωπεῖον περιθέμενος ἐρασμιώτατον, διάχρυσον, καὶ λιθοκόλλητον, καὶ ποικίλα ἐνδὺς ἐντυγχάνω αὐτοῖς. οἱ δὲ αὐτοπρόσωπον οἰόμενοι ὁρᾷν τὸ κάλλος, ἐρῶσι, καὶ ἀπόλλυνται μὴ ἐντυγχάνοντες. ὡς εἴγέ τις αὐτοῖς ὅλον ἀπογυμνώσας, ἐπέδειξέ με, δῆλον ὡς κατεγίνωσκον ἂν αὐτῶν, ἀμβλυώττοντες τὰ τηλικαῦτα, καὶ ἐρῶντες ἀνεράςων καὶ ἀμόρφων πραγμάτων. Ἑρ. Τί οὖν καὶ ἐν αὐτῷ ἤδη τῷ πλυτεῖν γενόμενοι, καὶ τὸ προσωπεῖον αὐτὸ περιθέμενοι ἔτι ἐξαπατῶνται; καὶ ἤν τις ἀφαιρῆται αὐτοὺς, θᾶττον ἂν τὴν κεφαλὴν ἢ τὸ προσωπεῖον πρόοιντο; οὐ γὰρ δεῖ καὶ τό τε ἀγνοεῖν εἰκὸς αὐτοὺς, ὡς ἐπίχειςος ἡ εὐμορφία ἐςιν, ἔνδοθεν τὰ πάντα ὁρᾶντας. Πλ. Οὐκ ὀλίγα ὦ Ἑρμῆ καὶ πρὸς τῦτό μοι συναγωνίζεται. Ἑρ. Τὰ ποῖα; Πλ. Ἐπειδάν τις ἐντυχὼν τοπρῶτον, ἀναπετάσας τὴν θύραν εἰσδέχεταί με, συμπαρεισέρχεται μετ' ἐμοῦ λαθὼν

θῶν ὁ τῦφος, καὶ ἡ ἄνοια, καὶ ἡ μεγαλαυχία, καὶ ἡ μαλακία, καὶ ὕβρεις, καὶ ἀπάτη, καὶ ἄλλα ἄττα μυρία. ὑπὸ δὴ τούτων πάντων καταληφθεὶς τὴν ψυχὴν, θαυμάζει τε τὰ οὐ θαυμαστὰ, καὶ ὀρέγεται τῶν φευκτῶν. κἀμὲ τὸν πάντων ἐκείνων πατέρα τῶν εἰσεληλυθότων κακῶν τέθηπε, δορυφορούμενον ὑπ' αὐτῶν. καὶ πάντα πρότερον πάθοι ἂν, ἢ ἐμὲ προέσθαι ὑπομείνειεν ἄν. Ἑρ. Ὡς δὲ λεῖος εἶ ὦ πλοῦτε, καὶ ὀλισθηρὸς, καὶ δυσκάθεκτος, καὶ διαφευκτικὸς, οὐδεμίαν ἀντιλαβὴν παρεχόμενος βεβαίαν, ἀλλ' ὥσπερ ἐγχέλεις, ἢ οἱ ὄφεις διὰ τῶν δακτύλων δραπετεύεις, οὐκ οἶδα ὅπως. ἡ πενία δ' ἔμπαλιν ἰξώδης τε, καὶ εὐλαβὴς, καὶ μυρία τὰ ἄγκιστρα ἐκπεφυκότα ἐξ ἅπαντος τοῦ σώματος ἔχουσα, ὡς πλησιάσαντας εὐθὺς ἔχεσθαι, καὶ μὴ ἔχειν ῥαδίως ἀπολυθῆναι. Ἀλλὰ μεταξὺ ἤδη φλυαροῦντας ἡμᾶς πρᾶγμα οὐ μικρὸν διέλαθε. Πλ. Τὸ ποῖον; Ἑρ. ὅτι τὸν θησαυρὸν οὐκ ἐπηγαγόμεθα, οὗπερ ἔδει μάλιστα; Πλ. Θάρρει τούτουγε ἕνεκα. ἐν τῇ γῇ αὐτὸν καταλείπων, ἀνέρχομαι παρ' ὑμᾶς, ἐπισκήψας ἔνδον μένειν ἐπικλεισάμενον τὴν θύραν, ἀνοίγειν δὲ μηδενὶ, ἢν μὴ ἐμοῦ ἀκούσῃ βοήσαντος. Ἑρ. Οὐκοῦν ἐπιβαίνωμεν ἤδη τῆς Ἀττικῆς, καί μοι ἕπου ἐχόμενος τῆς χλαμύδος, ἄχρις ἂν πρὸς τὴν ἐσχατιὰν ἀφίκωμαι. Πλ. Εὖ ποιεῖς ὦ Ἑρμῆ χειραγωγῶν, ἐπεὶ ἤνγε ἀπολίπῃς με, Ὑπερβόλῳ, τάχα ἢ Κλέωνι ἐμπεσοῦμαι περινοστῶν, ἀλλὰ τίς ὁ ψόφος οὗτός ἐστι, καθάπερ σιδήρου πρὸς λίθον; Ἑρ. Ὁ Τίμων οὑτοσὶ σκάπτει πλησίον ὀρεινὸν καὶ ὑπόλιθον γήδιον. παπαὶ, καὶ ἡ πενία πάρεστι, καὶ ὁ πόνος ἐκεῖνος. ἡ καρτερεία δὲ, καὶ ἡ σοφία, καὶ ἡ ἀνδρεία, καὶ ὁ τοιοῦτος ὄχλος τῶν ὑπὸ τῷ λιμῷ ταττομένων ἁπάντων, πολὺ ἀμείνους τῶν σῶν δορυφόρων. Πλοῦ. Τί οὖν οὐκ ἀπαλλαττόμεθα ὦ Ἑρμῆ τὴν ταχίστην; οὐ γὰρ ἄν τι ἡμεῖς δράσαιμεν ἀξιόλογον πρὸς ἄνδρα ὑπὸ τηλικούτου στρατοπέδου περιεσχημένον. Ἑρ. Ἄλλως ἔδοξε τῷ Διΐ, μὴ ἀποδειλιῶμεν οὖν. Πε. Ποῖ τοῦτον ἀπάγεις ὦ Ἀργειφόντα χειραγωγῶν; Ἑρ. Ἐπὶ τουτονὶ τὸν Τίμωνα, ὁπότε αὐτὸν ἐγὼ κακῶς ἔχοντα ὑπὸ τῆς τρυφῆς παραλαβοῦσα, τουτοισὶ παραδοῦσα, τῇ σοφίᾳ καὶ τῷ πόνῳ, γενναῖον ἄνδρα καὶ πολλοῦ ἄξιον ἀπέδειξα; οὕτως ἄρα εὐκαταφρόνητος ἡμῖν ἡ πενία δοκῶ, καὶ εὐαδίκητος,

ὥσθ᾽ ὃ μόνον κτῆμα εἶχον, ἀφαιρεῖσθέ με ἀκριβῶς πρὸς ἀρετὴν ἐξηργασμένον, ἵν᾽ αὖθις ὁ πλοῦτος παραλαβὼν αὐτὸν, ὕβρει καὶ τύφῳ ἐγχειρήσας ὅμοιον τῷ πάλαι μαλθακὸν καὶ ἀγεννῆ καὶ ἀνόητον ἀποφήνας, ἀποδῷ πάλιν ἐμοὶ ῥάκος ἤδη γεγενημένον; Ἑρ. Ἔδοξε ταῦτα ὦ πενία τῷ Διΐ. Πε. Ἀπέρχομαι. καὶ ὑμεῖς δὲ ὦ πόνε, καὶ σοφία, καὶ οἱ λοιποὶ ἀκολουθεῖτέ μοι. οὗτος δὲ τάχα εἴσεται, οἵαν με οὖσαν ἀπολείψει, ἀγαθὴν συνεργὸν καὶ διδάσκαλον τῶν ἀρίστων, ᾗ συνὼν, ὑγιεινὸς μὲν τὸ σῶμα, ἐῤῥωμένος δὲ τὴν γνώμην διετέλεσεν, ἀνδρὸς βίον ζῶν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀποβλέπων, τὰ δὲ περιττὰ καὶ πολλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐστὶν, ἀλλότρια ὑπολαμβάνων. Ἑρ. Ἀπέρχονται ἡμεῖς δὲ προσίωμεν αὐτῷ. Τί. Τίνες ἐστὲ ὦ κατάρατοι; ἢ τί βουλόμενοι δεῦρο ἥκετε, ἄνδρα ἐργάτην καὶ μισθοφόρον ἐνοχλήσοντες; ἀλλ᾽ οὐ χαίροντες ἄπιτε, μιαροὶ πάντες ὄντες. ἐγὼ γὰρ ἡμᾶς αὐτίκα μάλα βάλλων τοῖς βώλοις, καὶ τοῖς λίθοις συντρίψω. Ἑρ. Μηδαμῶς ὦ Τίμων μὴ βάλῃς. οὐ γὰρ ἀνθρώπους ὄντας βαλεῖς, ἀλλ᾽ ἐγὼ μὲν Ἑρμῆς εἰμι, οὗτος δὲ, ὁ Πλοῦτος, ἔπεμψε δὲ ὁ Ζεὺς ἐπακούσας τῶν εὐχῶν. ὥστε ἀγαθῇ τύχῃ δέχου τὸν ὄλβον, ἀποστὰς τῶν πόνων. Τί. Καὶ ὑμεῖς οἰμώξεσθε ἤδη, καί τοι θεοὶ ὄντες, ὥς φατε. πάντας γὰρ ἅμα καὶ θεοὺς καὶ ἀνθρώπους μισῶ. τουτονὶ δὲ τὸν τυφλὸν, ὅστις ἂν ᾖ, καὶ ἐπιτρίψειν μοι δοκῶ τῇ δικέλλῃ. Πλου. Ἀπίωμεν ὦ Ἑρμῆ πρὸς τοῦ Διὸς, μελαγχολᾶν γὰρ ὁ ἄνθρωπος οὐ μετρίως μοι δοκεῖ, μήτι κακὸν ἀπέλθω προσλαβών. Ἑρ. Μηδὲν σκαιὸν ὦ Τίμων. ἀλλὰ τὸ πάνυ τοῦτο ἄγριον, καὶ τραχὺ καταβαλὼν, προτείνας τὼ χεῖρε, λάμβανε τὴν ἀγαθὴν τύχην, καὶ πλούτει πάλιν, καὶ ἴσθι Ἀθηναίων τὰ πρῶτα, καὶ ὑπερόρα τῶν ἀχαρίστων ἐκείνων, μόνος αὐτὸς εὐδαιμονῶν. Τί. Οὐδὲν ὑμῶν δέομαι, μὴ ἐνοχλεῖτέ μοι. ἱκανὸς ἐμοὶ πλοῦτος ἡ δίκελλα, τὰ δ᾽ ἄλλα εὐδαιμονέστατός εἰμι, μηδενός μοι πλησιάζοντος. Ἑρ. Οὕτως ὦ τὰν ἀπανθρώπως; τόνδε φέρω Διῒ μῦθον ἀπηνέα τε, κρατερόν τε; καὶ μὴν εἰκὸς ἦν μισάνθρωπον μὲν εἶναί σε, τοσαῦτα ὑπ᾽ αὐτῶν δεινὰ πεπονθότα, μισόθεον δὲ μηδαμῶς, οὕτως ἐπιμελουμένων σου τῶν θεῶν. Τί. Ἀλλὰ σοὶ μὲν ὦ Ἑρμῆ, καὶ τῷ Διῒ πλείστη χάρις τῆς ἐπιμελείας, τουτονὶ δὲ τὸν πλοῦτον οὐκ ἂν λάβοιμι. Ἑρ.

Τί

Τί δή; Τί. Ὅτι καὶ πάλαι μυρίων κακῶν μοι αἴτιος οὗτος κατέστη, κόλαξί τε παραδοὺς, καὶ ἐπιβούλους ἐπαγαγὼν, καὶ μῖσος ἐπεγείρας, καὶ ἡδυπαθείᾳ καταφθείρας, καὶ ἐπίφθονον ἀποφήνας, τέλος δὲ, ἄφνω καταλιπὼν, οὕτως ἀπίστως ἀπίστως καὶ προδοτικῶς. ἡ βελτίστη δὲ πενία πόνοις με τοῖς ἀνδρικωτάτοις καταγυμνάσασα, καὶ μετ' ἀληθείας καὶ παῤῥησίας προσομιλοῦσα, τά τε ἀναγκαῖα κάμνοντι παρεῖχε, καὶ τῶν πολλῶν ἐκείνων καταφρονεῖν ἐπαίδευεν, ἐξ αὐτοῦ ἐμοῦ τὰς ἐλπίδας ἀπαρτήσασά μοι τοῦ βίου, καὶ δείξασα ὅστις ἦν ὁ πλοῦτος ὁ ἐμὸς, ὃν οὔτε κόλαξ θωπεύων, οὔτε συκοφάντης φοβῶν, οὐ δῆμος παροξυνθεὶς, οὐκ ἐκκλησιαστὴς ψηφοφορήσας, οὐ τύραννος ἐπιβουλεύσας, ἀφελέσθαι δύναιτ' ἄν. ἐῤῥωμένος τοιγαροῦν ὑπὸ τῶν πόνων, τουτονὶ τὸν ἀγρὸν φιλοπόνως ἐπεργαζόμενος, οὐδὲν ὁρῶν τῶν ἐν ἄστει κακῶν, ἱκανὰ καὶ διαρκῆ ἔχω τὰ ἄλφιτα παρὰ τῆς δικέλλης. ὥστε παλίνδρομος ἄπιθι ὦ Ἑρμῆ, τὸν πλοῦτον ἀπαγαγὼν τῷ Διΐ. ἐμοὶ δὲ τοῦτο ἱκανὸν ἦν πάντας ἀνθρώπους ἡβηδὸν οἰμώζειν ποιῆσαι. Ἑρ. Μηδαμῶς ὦ ἀγαθέ. οὐ γὰρ πάντες εἰσὶν ἐπιτήδειοι πρὸς οἰμωγήν. ἀλλ' ἔα τὰ ὀργίλα ταῦτα, καὶ μειρακιώδη, καὶ τὸν πλοῦτον παράλαβε. οὔτοι ἀπόβλητα εἰσὶ τὰ δῶρα τὰ παρὰ τοῦ Διός. Πλοῦ. Βούλει ὦ Τίμων, δικαιολογήσομαι πρὸς σέ; ἢ χαλεπαίνεις μοι λέγοντι; Τί. Λέγε. μὴ μακρὰν μέντοι, μὴ δὲ μετὰ προοιμίων, ὥσπερ οἱ ἐπίτριπτοι ῥήτορες. ἀνέξομαι γάρ σε ὀλίγα λέγοντα διὰ τὸν Ἑρμῆν τουτονί. Πλου. Ἐχρῆν μέντοι ἴσως καὶ μακρὰ εἰπεῖν, οὕτω πολλὰ ὑπὸ σοῦ κατηγορηθέντα. ὅμως δὲ ὅρα, εἴ τι σε, ὡς φὴς, ἠδίκηκα, ὃς τῶν μὲν ἡδίστων ἁπάντων αἴτιός σοι κατέστην, τιμῆς, καὶ προεδρίας, καὶ στεφάνων, καὶ τῆς ἄλλης τρυφῆς. περίβλεπτος δέ τοι καὶ ἀοίδιμος δι' ἐμὲ ἦσθα, καὶ περισπούδαστος. εἰ δέ τι χαλεπὸν ἐκ τῶν κολάκων πέπονθας, ἀναίτιος ἐγώ σοι. μᾶλλον δὲ αὐτὸς ἠδίκημαι τοῦτο ὑπὸ σοῦ, διότι με οὕτως ἀτίμως ὑπέβαλλες ἀνδράσι καταράτοις, ἐπαινοῦσι, καὶ καταγοητεύουσι, καὶ πάντα τρόπον ἐπιβουλεύουσί μοι. καὶ τό γε τελευταῖον ἔφησθα, ὡς προδέδωκά σε, τοὐναντίον δὲ αὐτὸς ἐγκαλέσαιμί σοι πάντα τρόπον ἀπελαθεὶς ὑπὸ σοῦ, καὶ ἐπὶ κεφαλὴν ἐξωσθεὶς τῆς οἰκίας. τοιγαροῦν ἀντὶ μαλακῆς χλαμύδος, ταύτην τὴν διφθέραν ἡ τιμιωτάτη σοι πενία περιτέθηκεν. ὥστε μάρτυς ὁ Ἑρμῆς οὑτοσὶ, πῶς ἱκέτευον τὸν

Δία μήθ᾽ ἥκειν παρὰ σὲ, ἔτω δυσμενῶς μοι προσενηνεγμένον. Ἑρ. Ἀλλὰ νῦν ὁρᾷς ὦ Πλοῦτε, οἷος ἤδη γεγένηται. ὥστε θαρρῶν, ξυνδιάτριβε αὐτῷ, καὶ σὺ μὲν σκάπτε, ὡς ἔχεις. σὺ δὲ τὸν θησαυρὸν ὑπάγαγε τῇ δικέλλῃ, ὑπακούσεται γὰρ ἐμβοήσαντί σοι. Τι. Πειστέον ὦ Ἑρμῆ, καὶ αὖθις πλουτητέον. τί γὰρ ἂν καὶ πάθοι τις, ὁπόταν οἱ θεοὶ βιάζοιντο; πλὴν ὅραγε, εἰς οἷά με πράγματα ἐμβαλεῖς τὸν κακοδαίμονα, ὃς ἄχρι νῦν εὐδαιμονέστατα διάγων, χρυσὸν ἄφνω τοσοῦτον λήψομαι οὐδὲν ἀδικήσας, καὶ τοσαύτας φροντίδας ἀναδέξομαι. Ἑρ. Ὑπόστηθι ὦ Τίμων δι᾽ ἐμὲ, καὶ εἰ χαλεπὸν τοῦτο, καὶ οὐκ οἰσόν ἐστιν, ὅπως οἱ κόλακες ἐκεῖνοι διαῤῥαγῶσιν ὑπὸ τοῦ φθόνου, ἐγὼ δὲ ὑπὲρ τὴν Αἴτνην, ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναπτήσομαι. Πλϑ. Ὁ μὲν ἀπελήλυθεν, ὡς δοκεῖ τεκμαίρομαι γὰρ τῇ εἰρεσίᾳ τῶν πτερῶν. σὺ δὲ αὐτοῦ περίμενε, ἀναπέμψω γάρ σοι τὸν θησαυρὸν ἀπελθών. μᾶλλον δὲ παῖε. σέ φημι θησαυρὲ χρυσοῦ, ὑπάκουσον Τίμωνι τουτοϊ, καὶ πάρασχε σεαυτὸν ἀνελέσθαι. σκάπτε ὦ Τίμων, βαθείας καταφέρων, ἐγὼ δὲ ὑμῖν ὑποστήσομαι. Τι. Ἄγε δὴ ὦ δίκελλα, νῦν μοι ἐπιῤῥωσον σεαυτήν. καὶ μὴ κάμῃς ἐκ τοῦ βάθους τὸν θησαυρὸν ἐς τοὐμφανὲς προκαλουμένη. ὦ Ζεῦ τεράστιε, καὶ φίλοι Κορύβαντες, καὶ Ἑρμῆ κερδῷε, πόθεν χρυσίον τοσοῦτον; ἢ που ὄναρ ταῦτά ἐστι; δέδια γοῦν, μὴ ἄνθρακας εὕρω ἀνεγρόμενος. ἀλλὰ μὴν χρυσίον ἐστὶν ἐπίσημον, ὑπέρυθρον, βαρὺ, καὶ τὴν πρόσοψιν ὑπερήδιστον. ὦ χρυσὲ, δεξίωμα κάλλιστον βροτοῖς, αἰθόμενον γὰρ πῦρ ἅτε διαπρέπεις καὶ νύκτωρ, καὶ μεθ᾽ ἡμέραν. ἐλθὲ ὦ φίλτατε, καὶ ἐρασμιώτατε. νῦν πείθομαί γε καὶ Δία ποτὲ γενέσθαι χρυσόν. τίς γὰρ οὐκ ἂν παρθένος ἀναπεπταμένοις τοῖς κόλποις ὑποδέξαιτο οὕτω καλὸν ἐραστὴν διὰ τοῦ τέγους καταῤῥέοντα; ὦ Μίδα, καὶ Κροῖσε, καὶ τὰ ἐν Δελφοῖς ἀναθήματα, ὡς οὐδὲν ἄρα ἦτε ὡς πρὸς Τίμωνα, καὶ τὸν Τίμωνος πλοῦτον, ᾧγε οὐδὲ βασιλεὺς ὁ Περσῶν ἴσος. ὦ δίκελλα, καὶ φιλτάτη διφθέρα, ὑμᾶς μὲν τῷ Πανὶ τούτῳ ἀναθεῖναι καλόν. αὐτὸς δὲ ἤδη πᾶσαν πριάμενος τὴν ἐσχατιὰν, πυργίον οἰκοδομησάμενος ὑπὲρ τοῦ θησαυροῦ, μόνῳ ἐμοὶ ἱκανὸν ἐνδιαιτᾶσθαι, τὸν αὐτὸν καὶ τάφον ἀποθανὼν ἕξειν μοι δοκῶ. δεδόχθω δὲ ταῦτα, καὶ νενομοθετήσθω πρὸς τὸν ἐπίλοιπον βίον, ἀμιξία πρὸς ἅπαντας, καὶ ἀγνωσία, καὶ ὑπεροψία. φίλος δὲ, ἢ ξένος, ἢ ἑ-

ἢ ἑταῖρος, ἢ ἐλέου βωμὸς ὕθλος πολύς. καὶ τὸ οἰκτεῖραι δακρύοντα, ἢ ἐπικουρῆσαι δεομένῳ, παρανομία, καὶ κατάλυσις τῶν ἐθῶν. μονήρης δὲ ἡ δίαιτα, καθάπερ τοῖς λύκοις. καὶ φίλος εἷς Τίμων, οἱ δὲ ἄλλοι πάντες, ἐχθροὶ, καὶ ἐπίβουλοι, καὶ τὸ προσομιλῆσαί τινι αὐτῶν, μίασμα, καὶ εἴ τινα ἴδω μόνον, ἀποφρὰς ἡ ἡμέρα, καὶ ὅλως ἀνδριάντων λιθίνων, ἢ χαλκῶν, μηδὲν ἡμῖν διαφερέτωσαν, καὶ μήτε κήρυκα δεχώμεθα παρ᾽ αὐτῶν, μήτε σπονδὰς σπενδώμεθα. ἡ ἐρημία δὲ, ὅρος ἔσω πρὸς αὐτούς. φυλέται δὲ, καὶ φράτορες, καὶ δημόται, καὶ ἡ πατρὶς αὐτὴ, ψυχρὰ καὶ ἀνωφελῆ ὀνόματα, καὶ ἀνοήτων ἀνδρῶν φιλοτιμήματα. πλουτείτω δὲ Τίμων μόνος, καὶ ὑπεροράτω ἁπάντων, καὶ τρυφάτω μόνος καθ᾽ ἑαυτὸν, κολακείας καὶ ἐπαίνων φορτικῶν ἀπηλλαγμένος. καὶ θεοῖς θυέτω, καὶ εὐωχείτω μόνος ἑαυτῷ γείτων καὶ ὅμορος ἐκσείων τῶν ἄλλων. καὶ ἅπαξ ἑαυτὸν δεξιώσασθαι δεδόχθω, ἢν δέῃ ἀποθανεῖν, ἢ αὐτῷ στέφανον ἐπενεγκεῖν. καὶ ὄνομα μὲν ἔσω ὁ μισάνθρωπος ἥδιστον. τοῦ τρόπου δὲ γνωρίσματα, δυσκολία, καὶ τραχύτης, καὶ σκαιότης, καὶ ὀργὴ, καὶ ἀπανθρωπία, εἰ δέ τινα ἴδοιμι ἐν πυρὶ διαφθειρόμενον, καὶ σβεννύναι ἱκετεύοντα, πίττῃ καὶ ἐλαίῳ κατασβεννύναι. καὶ ἤν τινα τοῦ χειμῶνος ὁ ποταμὸς παραφέρῃ, ὁ δὲ τὰς χεῖρας ὀρέγων, ἀντιλαβέσθαι δέηται, ὠθεῖν καὶ τοῦτον ἐπὶ κεφαλὴν βαπτίζοντα, ὡς μὴ δὲ ἀνακύψαι δυνηθείη, οὕτω γὰρ ἂν τὴν ἴσην ἀπολάβοιεν. εἰσηγήσατο τὸν νόμον Τίμων Ἐχεκρατίδης Κολυττεὺς, ἐπεψήφισε τῇ ἐκκλησίᾳ Τίμων ὁ αὐτὸς, εἶεν. ταῦτα ἡμῖν δεδόχθω, καὶ ἀνδρείως ἐμμένωμεν αὐτοῖς. πλὴν ἀλλὰ περὶ πολλοῦ ἂν ἐποιησάμην ἅπασι γνώρισμά πως ταῦτα γενέσθαι, διότι ὑπερπλουτῶ. ἀγχόνη γὰρ ἂν τὸ πρᾶγμα γένοιτο αὐτοῖς. καίτοι τί τοῦτο; φεῦ τοῦ τάχους. πανταχόθεν συνθέουσι κεκονιμένοι, καὶ πνευστιῶντες, οὐκ οἶδα ὅθεν ὀσφραινόμενοι τοῦ χρυσίου. πότερον οὖν ἐπὶ τὸν πάγον τοῦτον ἀναβὰς ἀπελαύνω αὐτοὺς τοῖς λίθοις ἐξ ὑπερδεξίων ἀκροβολιζόμενος; ἢ τόγε τοσοῦτον παρανομήσομεν, εἰσάπαξ αὐτοῖς ὁμιλήσαντες, ὡς πλέον ἀνιῷντο παρορώμενοι; τοῦτο οἶμαι καὶ ἄμεινον. ὥστε δεχώμεθα ἤδη αὐτοὺς ὑποστάντες. φέρε ἴδω τίς ὁ πρῶτος αὐτῶν οὗτός ἐστι; Γναθωνίδης ὁ κόλαξ, ὁ πρώην ἔρανον αἰτήσαντί μοι ὀρέξας τὸν βρόχον, πίθους ὅλους παρ᾽ ἐμοὶ πολλάκις ἐμημεκώς. ἀλλ᾽ εὖγε ἐποίησεν ἀφικόμενος, οἰ-

μώζεται γὰρ πρὸ τῶν ἄλλων. Γνα. Οὐκ ἐγὼ ἔλεγον, ὡς οὐκ ἀμελήσουσι Τίμωνος ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οἱ θεοί; χαῖρε Τίμων εὐμορφότατε, καὶ ἥδιστε, καὶ συμποτικώτατε. Τί. Νὴ καὶ σύγε ὦ Γναθωνίδη γυπῶν ἁπάντων βορώτατε, καὶ ἀνθρώπων ἐπιτριπτότατε. Γνα. Ἀεὶ φιλοσκώμμων σύγε. ἀλλὰ ποῦ τὸ συμπόσιον; ὡς καινόν τι σοι ᾆσμα τῶν νεοδιδάκτων διθυράμβων ἥκω κομίζων; Τί. Καὶ μὴν ἐλεγεῖα γε ᾄσῃ μάλα περιπαθῶς ὑπὸ ταύτῃ τῇ δικέλλῃ. Γνα. Τί τοῦτο; παίεις ὦ Τίμων; μαρτύρομαι ὦ Ἡράκλεις. ἰοὺ, ἰού. προκαλοῦμαί σε τραύματος εἰς Ἄρειον πάγον. Τί. Καὶ μὴν ἄνγε μικρὸν ἐπιβραδύνῃς, φόνου τάχα προκεκλήσῃ με. Γνα. Μηδαμῶς, ἀλλὰ σύγε πάντως τὸ τραῦμα ἴασαι μικρὸν ἐπιπάσας τοῦ χρυσίου. δεινῶς γὰρ ἴσχαιμόν ἐστι τὸ φάρμακον. Τί. Ἔτι μένεις; Γνα. Ἄπειμι, σὺ δὲ οὐ χαιρήσεις οὕτω σκαιὸς ἐκ χρηστοῦ γενόμενος. Τί. Τίς οὗτός ἐστιν ὁ προσιὼν, ὁ ἀναφαλαντίας; Φιλιάδης, Κολάκων ἁπάντων ὁ βδελυρώτατος. οὗτος δὲ παρ' ἐμοῦ ἀγρὸν ὅλον λαβὼν, καὶ τῇ θυγατρὶ προῖκα δύο τάλαντα μισθὸν τοῦ ἐπαίνου, ὁπότε ᾄσαντά με, πάντων σιωπώντων, μόνος ὑπερεπῄνεσεν, ἐπωμοσάμενος ᾠδικώτερον εἶναι τῶν κύκνων, ἐπειδὴ νοσοῦντα πρώην εἶδέ με, καὶ προσῆλθον ἐπικουρίας δεόμενος, πληγὰς ὁ γενναῖος προσενέτεινε. Φι. Ὢ τῆς ἀναισχυντίας. νῦν Τίμωνα γνωρίζετε; νῦν Γναθωνίδης φίλος καὶ συμπότης; τοιγαροῦν δίκαια πέπονθεν οὗτος ἀχάριστος ὤν. ἡμεῖς δὲ οἱ πάλαι ξυνήθεις, καὶ ξυνέφηβοι καὶ δημόται, ὅμως μετριάζομεν, ὡς μὴ ἐπιπηδᾶν δοκῶμεν. Χαῖρε ὦ δέσποτα. καὶ ὅπως τοὺς μιαροὺς τούτους κόλακας φυλάξῃ, τοὺς ἐπὶ τῆς τραπέζης μόνον, τὰ ἄλλα δὲ, κοράκων οὐδὲν διαφέροντας, οὐκ ἔτι πιστευτέα τῶν νῦν οὐδενί. πάντες ἀχάριστοι καὶ πονηροί. ἐγὼ δὲ τάλαντόν σοι κομίζων, ὡς ἔχοις πρὸς τὰ κατεπείγοντα χρῆσθαι, καθ' ὁδὸν ἤδη πλησίον ἤκουσα ὡς πλουτοίης ὑπερμεγέθη τινὰ πλοῦτον. ἥκω τοιγαροῦν ταῦτά σε νουθετήσων. καίτοι σύγε οὕτω σοφὸς ὢν, οὐδὲν ἴσως δεήσῃ τῶν παρ' ἐμοῦ λόγων, ὃς καὶ τῷ Νέστορι τὸ δέον παραινέσειας ἄν. Τί. Ἔσται ταῦτα ὦ Φιλιάδη. πλὴν ἀλλὰ πρόσιθι, ὡς καὶ σὲ φιλοφρονήσομαι τῇ δικέλλῃ. Φι. Ἄνθρωποι, κατέαγα τοῦ κρανίου ὑπὸ τοῦ ἀχαρίστου, διότι τὰ συμφέροντα ἐνουθέτουν αὐτόν. Τί. Ἴδου τρίτος οὗτος ὁ ῥήτωρ Δημέας προσέρχεται, ψήφισμα ἔχων ἐν

τῇ

τῇ δεξιᾷ, καὶ συγγενὴς ἡμέτερος εἶναι λέγων. οὗτος ἐκκαίδεκα παρ' ἐμοῦ τάλαντα μιᾶς ἡμέρας ἐκτίσας τῇ πόλει, κατεδεδίκαστο γὰρ, καὶ ἐδέδετο, οὐκ ἀποδιδοὺς, κἀγὼ ἐλεήσας, ἐλυσάμην αὐτὸν, ἐπειδὴ πρώην ἔλαχε τῇ Ἐρεχθηΐδι φυλῇ διανέμειν τὸ θεωρικὸν κἀγὼ προσῆλθον αἰτῶν τὸ γιγνόμενον, οὐκ ἔφη γνωρίζειν πολίτην ὄντα με. Δη. Χαῖρε ὦ Τίμων, τὸ μέγα ὄφελος τοῦ γένους, τὸ ἔρεισμα τῶν Ἀθηναίων, τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλλάδος, καὶ μὴν πάλαι σε ὁ δῆμος ξυνειλεγμένος, καὶ αἱ βουλαὶ ἀμφότεραι περιμένουσι. πρότερον δὲ ἄκουσον τὸ ψήφισμα, ὃ ὑπὲρ σοῦ γέγραφα. Ἐπειδὴ Τίμων ὁ Ἐχεκρατίδου Κολυττεὺς, ἀνὴρ οὐ μόνον καλὸς κἀγαθὸς, ἀλλὰ καὶ σοφὸς, ὡς οὐκ ἄλλος ἐν τῇ Ἑλλάδι, παρὰ πάντα χρόνον διατελεῖ τὰ ἄριστα πράττων τῇ πόλει. νενίκηκε δὲ πὺξ, καὶ πάλην, καὶ δρόμον ἐν ὀλυμπίᾳ μιᾶς ἡμέρας, καὶ τελείῳ ἅρματι, καὶ συνωρίδι πωλικῇ. Τί. Ἀλλ' οὐ δὲ ἐθεώρησα ἐγὼ πώποτε εἰς ὀλυμπίαν. Δη. Τί οὖν; θεωρήσεις ὕστερον. τὰ τοιαῦτα δὲ πολλὰ προσκεῖσθαι ἄμεινον. καὶ ἠρίστευσε δὲ ὑπὲρ τῆς πόλεως πέρυσι πρὸς Ἀχαρνέας, καὶ κατέκοψε Πελοποννησίων δύο μοίρας. Τί. Πῶς; διὰ γὰρ τὸ μὴ ἔχειν ὅπλα, οὐδὲ προεγράφην ἐν τῷ καταλόγῳ. Δη. Μέτρια τὰ περὶ σαυτοῦ λέγεις, ἡμεῖς δὲ ἀχάριστοι ἂν εἴημεν ἀμνημονοῦντες. ἔτι δὲ καὶ ψηφίσματα γράφων, καὶ συμβουλεύων, καὶ στρατηγῶν, οὐ μικρὰ ὠφέλησε τὴν πόλιν. ἐπὶ τούτοις ἅπασι δεδόχθαι τῇ βουλῇ, καὶ τῷ δήμῳ, καὶ τῇ Ἡλιαίᾳ κατὰ φυλὰς καὶ τοῖς δήμοις ἰδίᾳ, καὶ κοινῇ πᾶσι χρυσοῦν ἀναστῆσαι τὸν Τίμωνα, παρὰ τὴν Ἀθηνᾶν ἐν τῇ ἀκροπόλει, κεραυνὸν ἐν τῇ δεξιᾷ ἔχοντα, καὶ ἀκτῖνας ἐπὶ τῇ κεφαλῇ, καὶ στεφανῶσαι αὐτὸν χρυσοῖς στεφάνοις ἑπτὰ, καὶ ἀνακηρυχθῆναι τοὺς στεφάνους σήμερον διονυσίοις τραγῳδοῖς καινοῖς. ἀχθῆναι γὰρ δι' αὐτὸν δεῖ τήμερον τὰ διονύσια. εἶπε τὴν γνώμην Δημέας ὁ ῥήτωρ συγγενὴς αὐτοῦ, ἀγχιστεὺς, καὶ μαθητὴς αὐτοῦ ὤν. καὶ γὰρ ῥήτωρ ἄριστος ὁ Τίμων, καὶ τὰ ἄλλα πάντα ὁπόσα ἂν ἐθέλοι. τουτὶ μὲν οὖν σοι τὸ ψήφισμα. ἐγὼ δέ σοι καὶ τὸν υἱὸν ἐβουλόμην ἀγαγεῖν παρὰ σὲ, ὃν ἐπὶ τῷ σῷ ὀνόματι Τίμωνα ὠνόμακα. Τί. Πῶς ὦ Δημέα, ὃς οὐδὲ γεγάμηκας, ὅσα γε καὶ ἡμᾶς εἰδέναι. Δη. Ἀλλὰ γαμῶ, ἢν διδῷ θεὸς ἐς νέωτα, καὶ παιδοποιήσομαι. καὶ τὸ γεννηθησόμενον, ἄῤῥεν γὰρ ἔσται, Τίμωνα ἤδη καλῶ.

Τί. Οὐκ οἶδα, εἰ γαμήσεις ἔτι ὦ οὗτος, τηλικαύτην παρ' ἐμοῦ πληγὴν λαμβάνων. Δη. Οἴμοι. Τί τοῦτο; τυραννίδι Τίμων ἐπιχειρεῖς, καὶ τύπτεις τοὺς ἐλευθέρους, οὐ καθαρῶς ἐλεύθερος, οὐδ' ἀστὸς ὤν; ἀλλὰ δώσεις ἐν τάχει τὴν δίκην, τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι τὴν ἀκρόπολιν ἐνέπρησας. Τί. Ἀλλ' οὐκ ἐμπέπρησται ὦ μιαρὲ ἡ ἀκρόπολις. ὥστε δῆλος εἶ συκοφαντῶν. Δη. Ἀλλὰ καὶ πλουτεῖς, τὸν ὀπισθόδομον διορύξας. Τί. Οὐ διώρυκται οὐδὲ οὗτος. ὥς τε ἀπίθανά σου καὶ ταῦτα. Δημ. Διορυχθήσεται μὲν ὕστερον, ἤδη δὲ σὺ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ ἔχεις. Τί. Οὐκοῦν καὶ ἄλλην λάμβανε. Δημ. Οἴμοι τὸ μετάφρενον. Τί. Μὴ κέκραχθι, κατοίσω γάρ σοι καὶ τρίτην. ἐπεὶ γελοῖα πάμπαν πάθοιμι, δύο μὲν Λακεδαιμονίων μοίρας κατακόψας ἄνοπλος, ἐν δὲ μιαρὸν ἀνθρώπιον μὴ ἐπιτρίψας. μάτην γὰρ ἂν εἴην καὶ νενικηκὼς ὀλύμπια πὺξ, καὶ πάλην. ἀλλὰ τί τοῦτο; οὐ Θρασυκλῆς ὁ φιλόσοφος οὗτός ἐστιν; οὐ μὲν οὖν ἄλλος. ἐκπετάσας γοῦν τὸν πώγωνα, καὶ τὰς ὀφρῦς ἀνατείνας, καὶ βρενθυόμενός τι πρὸς αὑτὸν ἔρχεται, τιτανῶδες βλέπων, ἀνασεσοβημένος τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου κόμην, Αὐτοβορέας τις, ἢ Τρίτων, οἵους ὁ Ζεῦξις ἔγραφεν. οὗτος ὁ τὸ σχῆμα εὐσταλὴς, καὶ κόσμιος τὸ βάδισμα καὶ σωφρονικὸς τὴν ἀναβολὴν, ἕωθεν μυρία ὅσα περὶ ἀρετῆς διεξιὼν, καὶ τῶν ἡδονῇ χαιρόντων κατηγορῶν, καὶ τὸ ὀλιγαρκὲς ἐπαινῶν, ἐπειδὴ λουσάμενος ἀφίκοιτο ἐπὶ τὸ δεῖπνον, καὶ ὁ παῖς μεγάλην τὴν κύλικα ὀρέξειεν αὐτῷ (τῷ ζωροτέρῳ δὲ χαίρει μάλιστα) καθάπερ τὸ Λήθης ὕδωρ ἐκπιὼν, ἐναντιώτατα ἐπιδείκνυται τοῖς ἑωθινοῖς ἐκείνοις λόγοις, προαρπάζων ὥσπερ Ἰκτῖνος τὰ ὄψα, καὶ τὸν πλησίον παραγκωνιζόμενος, καρύκης τὸ γένειον ἀνάπλεως, κυνηδὸν ἐμφορούμενος, ἐπικεκυφὼς, καθάπερ ἐν ταῖς λοπάσι τὴν ἀρετὴν εὑρήσειν προσδοκῶν, ἀκριβῶς τὰ τρύβλια τῷ λιχανῷ ἀποσμήχων, ὡς μηδὲ ὀλίγον τοῦ μυττωτοῦ καταλίποι. μεμψίμοιρος ἀεὶ, ὡς τὸν πλακοῦντα ὅλον, ἢ τὸν σῦν μόνος τῶν ἄλλων λάβοι, ὅτι περ λιχνείας καὶ ἀπληστίας ὄφελος· μέθυσος, καὶ πάροινος, οὐκ ἄχρις ᾠδῆς καὶ ὀρχηστύος μόνον, ἀλλὰ καὶ λοιδορίας, καὶ ὀργῆς προσέτι. καὶ λόγοι πολλοὶ ἐπὶ τῇ κύλικι, τότε δὴ καὶ μάλιστα περὶ σωφροσύνης καὶ κοσμιότητος. καὶ ταῦτά φησιν ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀκράτου πονήρως ἔχων, καὶ ὑποτραυλίζων γελοίως, εἶτα ἔμετος ἐπὶ τούτοις. καὶ τὸ τελευταῖον, ἀράμενοί τινες, ἐκφέρουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ

συμ-

συμποσίου τῆς αὐλητρίδος ἀμφοτέραις ἐπειλημμένον· πλὴν ἀλλὰ καὶ νήφων, οὐδενὶ τῶν πρωτείων παραχωρήσειεν ἄν, ψεύσματος ἕνεκα, ἢ θρασύτητος, ἢ φιλαργυρίας. ἀλλὰ καὶ κολάκων ἐστὶ τὰ πρῶτα, καὶ ἐπιορκεῖ προχειρότατα. καὶ ἡ γοητεία προηγεῖται, καὶ ἡ ἀναισχυντία παρομαρτεῖ. καὶ ὅλως πάνσοφον τὸ χρῆμα, καὶ πανταχόθεν ἀκριβὲς, καὶ ποικίλως ἐντελές. οἰμώξεται τοιγαροῦν οὐκ εἰς μακρὰν χρηστὸς ὤν. τί τοῦτο; παπαῖ, χρόνιος ἡμῖν Θρασυκλῆς. Θρασυ. οὐ κατὰ ταυτὰ ὦ Τίμων τοῖς πολλοῖς τούτοις ἀφῖγμαι, ὥσπερ οἱ τὸν πλοῦτόν σοι τεθηπότες, ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ δείπνων πολυτελῶν ἐλπίδι συνδεδραμήκασι, πολλὴν τὴν κολακείαν ἐπιδειξόμενοι πρὸς ἄνδρα, οἷον σε ἁπλοϊκὸν, καὶ τῶν ὄντων κοινωνικόν. οἶσθα γὰρ ὡς μάζα μὲν ἐμοὶ δεῖπνον ἱκανόν. ὄψον δὲ ἥδιστον θύμον, ἢ κάρδαμον, ἢ εἴποτε τρυφῴην ὀλίγον τῶν ἁλῶν. ποτὸν δὲ ἡ ἐννεάκρουνος. ὁ δὲ τρίβων οὗτος, ἧς βούλει, πορφυρίδος ἀμείνων. τὸ χρυσίον μὲν γὰρ, οὐδὲν τιμιώτερον τῶν ἐν τοῖς αἰγιαλοῖς ψηφίδων μοι δοκεῖ. σοῦ δὲ αὐτοῦ χάριν ἐστάλην, ὡς μὴ διαφθείρῃ σε τὸ κάκιστον τοῦτο καὶ ἐπιβουλότατον κτῆμα ὁ πλοῦτος, ὁ πολλοῖς πολλάκις αἴτιος ἀνηκέστων συμφορῶν γεγενημένος. εἰ γάρ μοι πείθοιο, μάλιστα ὅλον εἰς τὴν θάλατταν ἐμβαλεῖς αὐτὸν, οὐδὲν ἀναγκαῖον ἀνδρὶ ἀγαθῷ ὄντα, καὶ τὸν φιλοσοφίας πλοῦτον ὁρᾷν δυναμένῳ, μὴ μέντοι ἐς βάθος ὦγαθὲ, ἀλλ' ὅσον ἐς βουβῶνας ἐπεμβὰς ὀλίγον πρὸ τῆς κυματώδους γῆς, ἐμοῦ ὁρῶντος μόνου. εἰδὲ μὴ τοῦτο βούλει, σὺ δὲ ἄλλον τρόπον ἀμείνω κατὰ τάχος ἐκφόρησον αὐτὸν ἐκ τῆς οἰκίας, καὶ μηδ' ὀβολὸν αὑτῷ ἀνεὶς, διαδιδοὺς ἅπασι τοῖς δεομένοις. ᾧ μὲν πέντε δραχμὰς, ᾧ δὲ μνᾶν, ᾧ δὲ τάλαντον. εἰ δέ τις φιλόσοφος εἴη, διμοιρίαν ἢ τριμοιρίαν φέρεσθαι δίκαιος. ἐμοὶ δὲ καί τοι οὐκ ἐμαυτοῦ χάριν αἰτῶ, ἀλλ' ὅπως μεταδῶ τῶν ἑταίρων τοῖς δεομένοις, ἱκανὸν εἰ ταύτην τὴν πήραν ἐμπλήσας παράσχοις, οὐδὲ ὅλους δύο μεδίμνους χωροῦσαν Αἰγινητικούς. ὀλιγαρκῆ δὲ καὶ μέτριον χρὴ εἶναι τὸν φιλοσοφοῦντα, καὶ μηδὲν ὑπὲρ τὴν πήραν φρονεῖν. Τί. Ἐπαινῶ ταῦτά σου ὦ Θρασύκλεις. πρὸ γοῦν τῆς πήρας, εἰ δοκεῖ, φέρε σοι τὴν κεφαλὴν ἐμπλήσω κονδύλων, ἐπιμετρήσας τῇ δικέλλῃ. Θρασυ. Ὦ δημοκρατία καὶ νόμοι, παιόμεθα ὑπὸ τοῦ καταράτου ἐν ἐλευθέρᾳ τῇ πόλει. Τί. Τί ἀγανακτεῖς ὦγαθὲ

Θρασύκλεις; μῶν παρακέχρυσμαί σε; καὶ μὴν ἐπεμβαλῶ χοίνικας ὑπὲρ τὸ μέζον τέτταρας. ἀλλὰ τί τοῦτο; πολλοὶ ξυνέρχονται. Βλεψίας ἐκεῖνος, καὶ Λάχης, καὶ Γνίφων, καὶ ὅλως τὸ σύνταγμα τῶν οἰμωξομένων. ὥστε τί οὐκ ἐπὶ τὴν πέτραν ταύτην ἀνελθὼν, τὴν μὲν δίκελλαν ὀλίγον ἀναπαύω πάλαι πεπονηκυῖαν, αὐτὸς δὲ ὅτι πλείσους λίθους ξυμφορήσας, ἐπιχαλαζῶ πόῤῥωθεν αὐτούς; Μὴ βάλλε ὦ Τίμων, ἄπιμεν γάρ. Τίμ. Ἀλλ' οὐκ ἀναιμωτίγε ὑμεῖς, οὐδὲ ἄνευ τραυμάτων.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ.

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΩΝ

Βιβλίον τέταρτον.

Ούτω δὲ ὁ Σωκράτης ἦν ἐν παντὶ πράγματι καὶ πάντα τρόπον ὠφέλιμος, ὥστε τῷ σκοπουμένῳ τοῦτο, καὶ εἰ μετρίως αἰσθανομένῳ, φανερὸν εἶναι, διότι οὐδὲν ὠφελιμώτερον ἦν τοῦ Σωκράτει συνεῖναι καὶ μετ' ἐκείνου διατρίβειν, ὁπουοῦν καὶ ἐν ὁτῳοῦν πράγματι. ἐπεὶ καὶ τὸ ἐκείνου μεμνῆσθαι μὴ παρόντος, οὐ μικρὰ ὠφέλει τοὺς εἰωθότας τε αὐτῷ συνεῖναι καὶ ἀποδεχομένους ἐκεῖνον. καὶ γὰρ παίζων οὐδὲν ἧττον ἢ σπουδάζων ἐλυσιτέλει τοῖς συνδιατρίβουσι. πολλάκις γὰρ ἔφη μὲν ἄν τινος ἐρᾶν, φανερὸς δ' ἦν οὐ τῶν τὰ σώματα πρὸς ὥραν, ἀλλὰ τῶν τὰς ψυχὰς πρὸς ἀρετὴν εὖ πεφυκότων ἐφιέμενος. ἐτεκμαίρετο δὲ τὰς ἀγαθὰς φύσεις ἐκ τοῦ ταχύ τε μανθάνειν οἷς προσέχοιεν, καὶ μνημονεύειν ἃ ἂν μάθοιεν, καὶ ἐπιθυμεῖν τῶν μαθημάτων πάντων, δι' ὧν ἔστιν οἰκίαν τε καλῶς καὶ πόλιν, καὶ τὸ ὅλον, ἀνθρώποις τε καὶ ἀνθρωπίνοις πράγμασιν εὖ χρῆσθαι. τοὺς γὰρ τοιούτους ἡγεῖτο παιδευθέντας οὐκ ἂν μόνον αὐτούς τε εὐδαίμονας εἶναι, καὶ τοὺς ἑαυτῶν οἴκους καλῶς οἰκεῖν, ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους καὶ πόλεις δύνασθαι εὐδαίμονας ποιεῖν. οὐ τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐπὶ πάντας ᾔει, ἀλλὰ τοὺς μὲν οἰομένους φύσει ἀγαθοὺς εἶναι, μαθήσεως δὲ καταφρονοῦντας, ἐδίδασκεν ὅτι αἱ ἄρισται δοκοῦσαι εἶναι φύσεις μάλιστα παιδείας δέονται. ἐπιδεικνύων τῶν τε ἵππων τοὺς εὐφυεστάτους θυμοειδεῖς τε καὶ σφοδροὺς ὄντας, εἰ μὲν ἐκ νέων δαμασθεῖεν, εὐχρηστοτάτους καὶ ἀρίστους γιγνομένους, εἰ δὲ ἀδάμαστοι γένοιντο, δυσκαθεκτοτάτους

καὶ

καὶ φαυλοτάτους· καὶ τῶν κυνῶν τῶν εὐφυεστάτων, φιλοπόνων τε οὐσῶν καὶ ἐπιθετικῶν τοῖς θηρίοις, τὰς μὲν καλῶς ἀχθείσας ἀρίστας γίγνεσθαι πρὸς τὰς θήρας καὶ χρησιμωτάτας, ἀναγώγους δὲ γιγνομένας, ματαίους τε καὶ μανιώδεις καὶ δυσπειθεστάτας. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν ἀνθρώπων τοὺς εὐφυεστάτους, ἐρρωμενεστάτους τε ταῖς ψυχαῖς ὄντας καὶ ἐξεργαστικωτάτους ὧν ἂν ἐγχειρῶσι, παιδευθέντας μὲν καὶ μαθόντας ἃ δεῖ πράττειν, ἀρίστους τε καὶ ὠφελιμωτάτους γίγνεσθαι· (πλεῖστα γὰρ καὶ μέγιστα ἀγαθὰ ἐργάζεσθαι) ἀπαιδεύτους δὲ καὶ ἀμαθεῖς γενομένους, κακίστους τε καὶ βλαβερωτάτους γίγνεσθαι. κρίνειν γὰρ οὐκ ἐπισταμένους ἃ δεῖ πράττειν, πολλάκις πονηροῖς ἐπιχειρεῖν πράγμασι. μεγαλείους δὲ καὶ σφοδροὺς ὄντας, δυσκαθέκτους τε καὶ δυσαποτρέπτους εἶναι. διὸ πλεῖστα καὶ μέγιστα κακὰ ἐργάζεσθαι. τοὺς δὲ ἐπὶ πλούτῳ μέγα φρονοῦντας, καὶ νομίζοντας οὐδὲν προσδεῖσθαι παιδείας, ἐξαρκέσειν δὲ σφίσι τὸν πλοῦτον οἰομένους πρὸς τὸ διαπράττεσθαί τε ὅ, τι ἂν βούλωνται, καὶ τιμᾶσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἐφρένου, λέγων ὅτι μωρὸς μὲν εἴη, εἴ τις οἴεται, μὴ μαθὼν, τά τε ὠφέλιμα καὶ τὰ βλαβερὰ τῶν πραγμάτων διαγνώσεσθαι· μωρὸς δ', εἴ τις μὴ διαγιγνώσκων μὲν ταῦτα, διὰ δὲ τὸν πλοῦτον ὅ, τι ἂν βούληται ποριζόμενος, οἴεται δυνήσεσθαι τὰ συμφέροντα πράττειν. ἠλίθιος δ' εἴ τις μὴ δυνάμενος τὰ συμφέροντα πράττειν, οὔτε πράττειν δεῖν οἴεται, καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον αὐτῷ ἢ καλῶς ἢ ἱκανῶς παρεσκευάσθαι· ἠλίθιος δὲ καὶ εἴ τις οἴεται διὰ τὸν πλοῦτον, μηδὲν ἐπιστάμενος, δόξειν τι ἀγαθὸς εἶναι, ἢ μηδὲν ἀγαθὸς εἶναι δοκῶν εὐδοκιμήσειν.

Τοῖς δὲ νομίζουσι παιδείας τε τῆς ἀρίστης τετυχηκέναι, καὶ μέγα φρονοῦσιν ἐπὶ σοφίᾳ, ὡς προσεφέρετο, νῦν διηγήσομαι. καταμαθὼν γὰρ Εὐθύδημον τὸν καλὸν γράμματα πολλὰ συνειλεγμένον ποιητῶν τε καὶ σοφιστῶν τῶν εὐδοκιμωτάτων, καὶ ἐκ τούτων ἤδη τε νομίζοντα διαφέρειν τῶν ἡλικιωτῶν ἐπὶ σοφίᾳ, καὶ μεγάλας ἐλπίδας ἔχοντα πάντων διοίσειν τῷ δύνασθαι λέγειν τε καὶ πράττειν, πρῶτον μὲν αἰσθανόμενος αὐτὸν διὰ νεότητα οὔπω εἰς τὴν ἀγορὰν εἰσιόντα, εἰ δέ τι βούλοιτο διαπράξασθαι, καθίζοντα εἰς ἡνιοποιεῖόν τι τῶν ἐγγὺς τῆς ἀγορᾶς, εἰς τοῦτο καὶ αὐτὸς ᾔει, τῶν μεθ' αὐτοῦ τινὰς ἔχων καὶ πρῶτον μὲν πυνθανομένου τινὸς πότερον Θεμιστοκλῆς διὰ συνουσίαν

τινὸς

τινὸς τῶν σοφῶν, ἢ φύσει τοσοῦτον διένεγκε τῶν πολιτῶν, ὥστε πρὸς ἐκεῖνον ἀποβλέπειν τὴν πόλιν ὁπότε σπουδαίου ἀνδρὸς δεηθείη, ὁ Σωκράτης βουλόμενος κινεῖν τὸν Εὐθύδημον, εὔηθες ἔφη εἶναι τὸ οἴεσθαι τὰς μὲν ὀλίγου ἀξίας τέχνας μὴ γίγνεσθαι σπουδαίους ἄνευ διδασκάλων ἱκανῶν, τὸ δὲ προεστάναι πόλεως, πάντων ἔργων μέγιστον ὂν, ἀπὸ ταυτομάτου παραγίγνεσθαι τοῖς ἀνθρώποις. Πάλιν δέ ποτε παρόντος τοῦ Εὐθυδήμου, ὁρῶν αὐτὸν ἀποχωροῦντα τῆς συνεδρείας, καὶ φυλαττόμενον μὴ δόξῃ τὸν Σωκράτην θαυμάζειν ἐπὶ σοφίᾳ. Ὅτι μὲν, ἔφη, ὦ ἄνδρες, Εὐθύδημος οὑτοσὶ ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος, τῆς πόλεως λόγον περί τινος προτιθείσης, οὐκ ἀφέξεται τοῦ συμβουλεύειν, εὔδηλόν ἐστιν ἐξ ὧν ἐπιτηδεύει. δοκεῖ δέ μοι καλὸν προοίμιον τῶν δημηγορικῶν παρασκευάσασθαι, φυλαττόμενος μὴ δόξῃ μανθάνειν τὶ παρά του. δῆλον γὰρ ὅτι λέγειν ἀρχόμενος ὧδε προοιμιάσεται. Παρ' οὐδενὸς μὲν πώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν ἔμαθον, οὐδ' ἀκούων τινὰς εἶναι λέγειν τε καὶ πράττειν ἱκανοὺς, ἐζήτησα τούτοις ἐντυχεῖν, οὐδ' ἐπεμελήθην τοῦ διδάσκαλον τινά μοι γενέσθαι τῶν ἐπισταμένων, ἀλλὰ καὶ τἀναντία. διατετέλεκα γὰρ φεύγων οὐ μόνον τὸ μανθάνειν τι παρά τινος, ἀλλὰ καὶ τὸ δόξαι. ὅμως δὲ ὅ, τι ἂν ἀπ' αὐτομάτου ἐπίῃ μοι, συμβουλεύσω ὑμῖν. ἁρμόσειε δ' ἂν οὕτω προοιμιάζεσθαι καὶ τοῖς βουλομένοις παρὰ τῆς πόλεως ἰατρικὸν ἔργον λαβεῖν, ἐπιτήδειόν γ' ἂν αὐτοῖς εἴη τοῦ λόγου ἄρχεσθαι ἐντεῦθεν. Παρ' οὐδενὸς μὲν πώποτε, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὴν ἰατρικὴν τέχνην ἔμαθον, οὐδ' ἐζήτησα διδάσκαλον ἐμαυτῷ γενέσθαι τῶν ἰατρῶν οὐδένα. διατετέλεκα γὰρ φυλαττόμενος οὐ μόνον τὸ μαθεῖν τι παρὰ τῶν ἰατρῶν, ἀλλὰ καὶ τὸ δόξαι μεμαθηκέναι τὴν τέχνην ταύτην. ὅμως δέ μοι τὸ ἰατρικὸν ἔργον δότε. πειράσομαι γὰρ ἐν ὑμῖν ἀποκινδυνεύων μανθάνειν. Πάντες οὖν οἱ παρόντες ἐγέλασαν ἐπὶ τῷ προοιμίῳ. ἐπεὶ δὲ φανερὸς ἦν ὁ Εὐθύδημος ἤδη μὲν οἷς ὁ Σωκράτης λέγοι προσέχων, ἔτι δὲ φυλαττόμενος αὐτός τι φθέγγεσθαι, καὶ νομίζων τῇ σιωπῇ σωφροσύνης δόξαν περιβάλλεσθαι, τότε ὁ Σωκράτης, βουλόμενος αὐτὸν παῦσαι τούτου, Θαυμαστὸν γὰρ, ἔφη, τί ποτε οἱ βουλόμενοι κιθαρίζειν, ἢ αὐλεῖν, ἢ ἱππεύειν, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων ἱκανοὶ γενέσθαι, πειρῶνται ὡς συνεχέστατα ποιεῖν ὅ, τι ἂν βούλωνται δυνατοὶ γενέσθαι, καὶ οὐ καθ'
ἑαυ-

ἑαυτὸς, ἀλλὰ παρὰ τοῖς ἀρίςοις δοκεῖν εἶναι, πάντα ποιοῦντες καὶ ὑπομένοντες ἕνεκα τοῦ μηδὲν αὐτοὶ τῆς ἐκείνου γνώμης ποιεῖν, ὡς οὐκ ἂν ἄλλως ἀξιόλογοι γενόμενοι· τῶν δὲ βουλομένων δυνατῶν γενέσθαι λέγειν τε καὶ πράττειν τὰ πολιτικὰ, νομίζουσί τινες αὐτοὶ παρασκευῆς καὶ ἐπιμελείας αὐτόματοι ἐξαίφνης δυνατοὶ ταῦτα ποιεῖν ἔσεσθαι. καίτοιγε τοσούτῳ ταῦτα ἐκείνων δυσκατεργαςότερα φαίνεται, ὅσωπερ πλειόνων περὶ ταῦτα πραγματευομένων ἐλάττους οἱ κατεργαζόμενοι γίγνονται. δῆλον οὖν ὅτι καὶ ἐπιμελείας δέονται πλείονος καὶ ἰσχυροτέρας οἱ τούτων ἐφιέμενοι ἢ οἱ ἐκείνων. κατ᾽ ἀρχὰς μὲν οὖν ἀκούοντος Εὐθυδήμου τοιούτους λόγους ἔλεγε Σωκράτης· ὡς δ᾽ ᾔσθετο αὐτὸν ἑτοιμότερον ὑπομένοντα ὅτε διαλέγοιτο, καὶ προθυμότερον ἀκούοντα, μόνος ἦλθεν εἰς τὸ ἡνιοποιεῖον· παρακαθεζομένου δ᾽ αὐτῷ τοῦ Εὐθυδήμου· Εἰπέμοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, τῷ ὄντι, ὥσπερ ἐγὼ ἀκούω, πολλὰ γράμματα συνῆξας τῶν λεγομένων σοφῶν ἀνδρῶν γεγονέναι; Νὴ τὸν Δί᾽, ἔφη, ὦ Σώκρατες· καὶ ἔτιγε συνάγω, ἕως ἂν κτήσωμαι ὡς ἂν δύνωμαι πλεῖςα. Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἄγαμαίσου διότι οὐκ ἀργυρίου καὶ χρυσίου προείλου θησαυροὺς κεκτῆσθαι μᾶλλον ἢ σοφίας. δῆλον γὰρ ὅτι νομίζεις ἀργύριον καὶ χρυσίον οὐδὲν βελτίους ποιεῖν τοὺς ἀνθρώπους, τὰς δὲ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν γνώμας ἀρετῇ πλουτίζειν τοὺς κεκτημένους. Καὶ ὁ Εὐθύδημος ἔχαιρεν ἀκούων ταῦτα, νομίζων δοκεῖν τῷ Σωκράτει ὀρθῶς μετιέναι τὴν σοφίαν. Ὁ δὲ καταμαθὼν αὐτὸν ἡσθέντα τῷ ἐπαίνῳ τούτῳ. Τί δὲ δὴ βουλόμενος ἀγαθὸς γενέσθαι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, συλλέγεις τὰ γράμματα; Ἐπεὶ δὲ διεσιώπησεν ὁ Εὐθύδημος, σκοπῶν ὅ,τι ἀποκρίναιτο, πάλιν ὁ Σωκράτης. Ἆρα μὴ ἰατρὸς, ἔφη; πολλὰ γὰρ καὶ ἰατρῶν ἐςι συγγράμματα. Καὶ ὁ Εὐθύδημος. Μὰ Δί᾽, ἔφη, οὐκ ἔγωγε. Ἀλλὰ μὴ ἀρχιτέκτων βούλει γενέσθαι; γνωμονικοῦ γὰρ ἀνδρὸς καὶ τοῦτο δεῖ. Οὔκουν ἔγωγ᾽, ἔφη. Ἀλλὰ μὴ γεωμέτρης ἐπιθυμεῖς, ἔφη, γενέσθαι ἀγαθὸς, ὥσπερ ὁ Θεόδωρος; Οὐδὲ γεωμέτρης, ἔφη. Ἀλλὰ μὴ ἀςρολόγος ἔφη, βούλει γενέσθαι; Ὡς δὲ καὶ τοῦτο ἠρνεῖτο. Ἀλλὰ μὴ ῥαψῳδὸς, ἔφη; καὶ γὰρ τὰ Ὁμήρου σε φασὶν ἔπη πάντα κεκτῆσθαι. Μὰ Δί᾽ οὐκ ἔγω γ᾽, ἔφη. τοὺς γάρτοι ῥαψῳδοὺς οἶδα τὰ μὲν ἔπη ἀκριβοῦντας, αὐτοὺς δὲ πάνυ ἠλιθίους ὄντας. Καὶ ὁ Σωκράτης ἔφη. Οὐ δήπου ὦ Εὐθύ-

δημε,

δημε, ταύτης τῆς ἀρετῆς ἐφίεσαι, δι' ἣν ἄνθρωποι πολιτικοὶ γίγνονται καὶ οἰκονομικοὶ καὶ ἄρχειν ἱκανοὶ, καὶ ὠφέλιμοι τοῖς τε ἄλλοις ἀνθρώποις καὶ ἑαυτοῖς; Καὶ ὁ Εὐθύδημος. Σφόδρα γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ταύτης τῆς ἀρετῆς δέομαι. Νὴ Δί', ἔφη ὁ Σωκράτης, τῆς καλλίστης ἀρετῆς καὶ μεγίστης ἐφίεσαι τέχνης. ἔστι γὰρ τῶν βασιλέων αὕτη, καὶ καλεῖται βασιλική. Ἀτὰρ, ἔφη, κατανενόηκας εἰ οἷόν τ' ἐστὶ μὴ ὄντα δίκαιον, ἀγαθὸν ταῦτα γενέσθαι; Καὶ μάλα, ἔφη, καὶ οὐχ οἷόν τέ γε ἄνευ δικαιοσύνης ἀγαθὸν πολίτην γενέσθαι. Τί οὖν; ἔφη, σὺ δὲ τοῦτο κατείργασαι; Οἶμαί γ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὐδενὸς ἂν ἧττον φανῆναι δίκαιος. Ἆρ' οὖν, ἔφη, τῶν δικαίων ἐστὶν ἔργα ὥσπερ τῶν τεκτόνων; Ἔστι μέντοι, ἔφη. Ἆρ' οὖν ὥσπερ οἱ τέκτονες ἔχουσι τὰ ἑαυτῶν ἔργα ἐπιδεῖξαι, οὕτως οἱ δίκαιοι τὰ ἑαυτῶν ἔχοιεν ἂν διεξηγήσασθαι; Μὴ οὖν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, οὐ δύνωμαι ἐγὼ τὰ τῆς δικαιοσύνης ἔργα ἐξηγήσασθαι; Καὶ νὴ Δί' ἔγωγε τὰ τῆς ἀδικίας. ἐπεὶ οὐκ ὀλίγα ἐστὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τοιαῦτα ὁρᾷν τε καὶ ἀκούειν. Βούλει οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης, γράψωμεν ἐνταυθοῖ μὲν δέλτα, ἐνταυθοῖ δὲ ἄλφα, εἶτα ὅ, τι μὲν ἂν δοκῇ ἡμῖν τῆς δικαιοσύνης ἔργον εἶναι, πρὸς τὸ δέλτα τιθῶμεν, ὅ, τι δ' ἂν τῆς ἀδικίας, πρὸς τὸ ἄλφα; Εἴ τι σοὶ δοκεῖ, ἔφη, προσδεῖν τούτων, ποίει ταῦτα. Καὶ ὁ Σωκράτης γράψας, ὥσπερ εἶπεν. Οὐκοῦν, ἔφη, ἔστιν ἐν ἀνθρώποις ψεύδεσθαι; Ἔστι μέντοι, ἔφη. Ποτέρωσε οὖν, ἔφη, θῶμεν τοῦτο; Δῆλον, ἔφη, ὅτι πρὸς τὴν ἀδικίαν. Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ τὸ ἐξαπατᾷν ἐστι; Καὶ μάλα, ἔφη. Τοῦτο οὖν ποτέρωσε θῶμεν; Καὶ τοῦτο δῆλον ὅτι, ἔφη, πρὸς τὴν ἀδικίαν. Τί δὲ τὸ κακουργεῖν; Καὶ τοῦτο, ἔφη. Τὸ δὲ ἀνδραποδίζεσθαι; Καὶ τοῦτο. Πρὸς δικαιοσύνην οὐδὲν ἡμῖν τούτων κείσεται, ὦ Εὐθύδημε. Δεινὸν γὰρ ἂν εἴη, ἔφη. Τί δὲ, ἐάν τις στρατηγὸς αἱρεθεὶς, ἄδικόν τε καὶ ἐχθρὰν πόλιν ἐξανδραποδίσηται, φήσομεν τοῦτον ἀδικεῖν; Οὐ δῆτα, ἔφη. Δίκαια δὲ ποιεῖν οὐ φήσομεν; Καὶ μάλα. Τί δ' ἂν ἐξαπατᾷ πολεμῶν αὐτοῖς; Δίκαιον, ἔφη, καὶ τοῦτο. Ἐὰν δὲ κλέπτῃ τε καὶ ἁρπάζῃ τὰ τούτων, οὐ δίκαια ποιήσει; Καὶ μάλα, ἔφη. ἀλλ' ἐγώ σε τὸ πρῶτον ὑπελάμβανον πρὸς τοὺς φίλους μόνον ταῦτ' ἐρωτᾷν. οὐκ οὖν, ἔφη, ὅσα πρὸς τῇ ἀδικίᾳ ἐθήκαμεν, πάντα καὶ πρὸς τῇ δικαιοσύνῃ θετέον ἂν εἴη; Ἔοικεν, ἔφη. Βούλει οὖν, ἔφη, ταῦτα οὕτω θέντες,

δια-

διορισώμεθα πάλιν, πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους δίκαιον εἶναι τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, πρὸς δὲ τοὺς φίλους, ἄδικον. ἀλλὰ δεῖν πρός γε τούτους ὡς ἁπλούστατον εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος. Τί οὖν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐάν τις στρατηγὸς ὁρῶν ἀθύμως ἔχον τὸ στράτευμα, ψευσάμενος φήσῃ συμμάχους προσιέναι, καὶ τῷ ψεύδει τούτῳ παύσῃ τὰς ἀθυμίας τοῦ στρατεύματος, ποτέρωθι τὴν ἀπάτην ταύτην θήσομεν; Δοκεῖ μοι, ἔφη, πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Ἐὰν δέ τις υἱὸν ἑαυτοῦ, δεόμενον φαρμακείας, καὶ μὴ προσιέμενον φάρμακον, ἐξαπατήσας, ὡς σιτίον τὸ φάρμακον δῷ, καὶ τῷ ψεύδει χρησάμενος οὕτως ὑγιᾶ ποιήσῃ, ταύτην αὖ τὴν ἀπάτην ποῖ θετέον; Δοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ ταύτην εἰς τὸ αὐτό. Τί δὲ ἄν τις, ἐν ἀθυμίᾳ ὄντος φίλου, δείσας μὴ διαχρήσηται ἑαυτὸν, κλέψῃ ἢ ἁρπάσῃ ἢ ξίφος ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, τοῦτο αὖ ποτέρωσε θετέον; Καὶ τοῦτο, νὴ Δί', ἔφη, πρὸς τὴν δικαιοσύνην. Λέγεις, ἔφη, σὺ οὐδὲ πρὸς τοὺς φίλους ἅπαντα δεῖν ἁπλοΐζεσθαι. Μὰ Δί' οὐ δῆτα, ἔφη, ἀλλὰ μετατίθεμαι τὰ εἰρημένα, εἴπερ ἔξεστι. Δεῖ γέ τοι, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐξεῖναι πολὺ μᾶλλον ἢ μὴ ὀρθῶς τιθέναι. τῶν δὲ δὴ τοὺς φίλους ἐξαπατώντων ἐπὶ βλάβῃ, ἵνα μηδὲ τοῦτο παραλείπωμεν ἄσκεπτον, πότερος ἀδικώτερός ἐστιν, ὁ ἑκὼν ἢ ὁ ἄκων; Ἀλλ', ὦ Σώκρατες, οὐκέτι μὲν ἔγωγε πιστεύω οἷς ἀποκρίνομαι. καὶ γὰρ τὰ πρόσθεν πάντα νῦν ἄλλως ἔχειν δοκεῖ μοι, ἢ ὡς ἐγὼ τότε ᾤμην. ὅμως δὲ εἰρήσθω μοι ἀδικώτερον εἶναι τὸν ἑκόντα ψευδόμενον τοῦ ἄκοντος. Δοκεῖ δέ σοι μάθησις καὶ ἐπιστήμη τοῦ δικαίου εἶναι, ὥσπερ τῶν γραμμάτων; Ἔμοιγε. Πότερον δὲ γραμματικώτερον κρίνεις, ὃς ἂν ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφῃ καὶ ἀναγινώσκῃ, ἢ ὃς ἂν ἄκων; Ὃς ἂν ἑκὼν, ἔγωγε. δύναιτο γὰρ ἂν, ὁπότε βούλοιτο, καὶ ὀρθῶς αὐτὰ ποιεῖν. Οὐκοῦν ὁ μὲν ἑκὼν μὴ ὀρθῶς γράφων, γραμματικὸς ἂν εἴη, ὁ δὲ ἄκων, ἀγράμματος; Πῶς γὰρ οὔ; Τὰ δίκαια δὲ πότερον ὁ ἑκὼν ψευδόμενος καὶ ἐξαπατῶν οἶδεν, ἢ ὁ ἄκων; Δῆλον ὅτι ὁ ἑκών. Οὐκοῦν γραμματικώτερον μὲν τὸν ἐπιστάμενον γράμματα τοῦ μὴ ἐπισταμένου φῂς εἶναι; Ναί. Δικαιότερον δὲ τὸν ἐπιστάμενον τὰ δίκαια τοῦ μὴ ἐπισταμένου; Φαίνεται. δοκῶ δέ μοι καὶ ταῦτα οὐκ οἶδ' ὅπως λέγειν. Τί δὲ δή; ὃς ἂν βουλόμενος τἀληθῆ λέγειν, μηδέποτε τὰ αὐτὰ περὶ τῶν αὐτῶν λέγῃ, ἀλλ' ὁδόν τε φράζων τὴν αὐτὴν, τοτὲ μὲν πρὸς ἕω,

ποτὲ καὶ πρὸς ἑσπέραν φράζῃ, καὶ λογισμὸν ἀποφαινόμενος τὸν αὐτὸν, ποτὲ μὲν πλείω, ποτὲ δ' ἐλάττω ἀποφαίνηται, τί σοι δοκεῖ ὁ τοιοῦτος; Δῆλος νὴ Δί' εἶναι, ὅτι ἃ ᾤετο εἰδέναι, οὐκ οἶδεν. Οἶσθα δέ τινας ἀνδραποδώδεις καλουμένους; Ἔγωγε. Πότερον διὰ σοφίαν ἢ δι' ἀμαθίαν; Δῆλον ὅτι δι' ἀμαθίαν. Ἆρ' οὖν διὰ τὴν τοῦ χαλκεύειν ἀμαθίαν τοῦ ὀνόματος τούτου τυγχάνουσιν; Οὐ δῆτα. Ἀλλ' ἆρα διὰ τὴν τοῦ τεκταίνεσθαι; Οὐδὲ διὰ ταύτην. Ἀλλὰ διὰ τὴν τοῦ σκυτεύειν; Οὐδὲ δι' ἓν τούτων, ἔφη, ἀλλὰ καὶ τοὐναντίον· οἱ γὰρ πλεῖστοι τῶν γε τὰ τοιαῦτα ἐπισταμένων ἀνδραποδώδεις εἰσίν. Ἆρ' οὖν τῶν τὰ καλὰ καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια μὴ εἰδότων τὸ ὄνομα τοῦτο ἐστίν; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Οὐκοῦν δεῖ παντὶ τρόπῳ διατεινομένους φεύγειν, ὅπως μὴ ἀνδράποδα ὦμεν. Ἀλλὰ νὴ τοὺς θεοὺς, ἔφη, ὦ Σώκρατες, πάνυ ᾤμην φιλοσοφεῖν φιλοσοφίαν, δι' ἧς ἂν μάλιστα ἐνόμιζον παιδευθῆναι τὰ προσήκοντα ἀνδρὶ καλοκἀγαθίας ὀρεγομένῳ. νῦν δὲ πῶς οἴει με ἀθύμως ἔχειν, ὁρῶντα ἐμαυτὸν διὰ μὲν τὰ προπεπονημένα οὐδὲ τὸ ἐρωτώμενον ἀποκρίνασθαι δυνάμενον ὑπὲρ ὧν μάλιστα χρὴ εἰδέναι, ἄλλην δὲ ὁδὸν οὐδεμίαν ἔχοντα, ἣν ἂν πορευόμενος βελτίων γενοίμην; Καὶ ὁ Σωκράτης. Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, εἰς Δελφοὺς ἤδη πώποτε ἀφίκου; Καὶ δίς νὴ Δί', ἔφη. Κατέμαθες οὖν πρὸς τῷ ναῷ που γεγραμμένον τὸ. Γνῶθι σαυτόν; Ἔγωγε. Πότερον οὖν οὐδέν σοι τοῦ γράμματος ἐμέλησεν, ἢ προσέσχες τε καὶ ἐπεχείρησας σαυτὸν ἐπισκοπεῖν ὅστις εἴης; Μὰ Δί' οὐ δῆτα, ἔφη. καὶ γὰρ δὴ πάνυ τοῦτό γε ᾤμην εἰδέναι. σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλο τι ᾔδειν εἴγε μηδ' ἐμαυτὸν ἐγίγνωσκον. Πάτερα δέ σοι δοκεῖ γιγνώσκειν ἑαυτὸν ὅστις τοὔνομα τὸ ἑαυτοῦ μόνον οἶδεν, ἢ ὅστις, ὥσπερ οἱ τοὺς ἵππους ὠνούμενοι, οὐ πρότερον οἴονται γιγνώσκειν ὃν ἂν βούλωνται γνῶναι, πρὶν ἂν ἐπισκέψωνται πότερον εὐπειθής ἐστιν ἢ δυσπειθὴς, καὶ πότερον ἰσχυρός ἐστιν ἢ ἀσθενὴς καὶ πότερον ταχὺς ἢ βραδὺς καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὴν τοῦ ἵππου χρείαν ἐπιτήδειά τε καὶ ἀνεπιτήδεια ὅπως ἔχει· οὕτως ὁ ἑαυτὸν ἐπισκεψάμενος ὁποῖός ἐστι πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην χρείαν, ἔγνωκε τὴν αὑτοῦ δύναμιν; Οὕτως ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη, ὁ μὴ εἰδὼς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ἀγνοεῖν ἑαυτόν. Ἐκεῖνο δὲ οὐ φανερὸν, ἔφη, ὅτι διὰ μὲν τὸ εἰδέναι ἑαυτοὺς πλεῖστα ἀγαθὰ πάσχουσιν οἱ ἄνθρωποι, διὰ δὲ τὸ ἐψεῦσθαι ἑαυτῶν, πλεῖστα κα-

κά

καί; οἱ μὲν γὰρ εἰδότες ἑαυτοὺς, τάτε ἐπιτήδεια ἑαυτοῖς ἴσασι, καὶ διαγιγνώσκουσιν ἅτε δύνανται καὶ ἃ μή· καὶ ἃ μὲν ἐπίστανται πράττοντες, πορίζονταί τε ὧν δέονται, καὶ εὖ πράττουσιν. ὧν δὲ μὴ ἐπίστανται ἀπεχόμενοι, ἀναμάρτητοι γίγνονται καὶ διαφεύγουσι τὸ κακῶς πράττειν. διὰ τοῦτο δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους δυνάμενοι δοκιμάζειν, καὶ διὰ τῆς τῶν ἄλλων χρείας τά τε ἀγαθὰ πορίζονται, καὶ τὰ κακὰ φυλάττονται. οἱ δὲ μὴ εἰδότες, ἀλλὰ διεψευσμένοι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως, πρός τε τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, καὶ τἄλλα ἀνθρώπινα πράγματα ὁμοίως διάκεινται, καὶ οὔτε ὧν δέονται ἴσασιν, οὔτε ὅ, τι πράττουσιν, οὔτε οἷς χρῶνται, ἀλλὰ πάντων τούτων διαμαρτάνοντες, τῶν τε ἀγαθῶν ἀποτυγχάνουσι, καὶ τοῖς κακοῖς περιπίπτουσι. καὶ οἱ μὲν εἰδότες ὅ, τι ποιοῦσιν, ἐπιτυγχάνοντες ὧν πράττουσιν, εὔδοξοί τε καὶ τίμιοι γίγνονται, καὶ οἵ τε ὅμοιοι τούτοις ἡδέως χρῶνται, οἵ τε ἀποτυγχάνοντες τῶν πραγμάτων ἐπιθυμοῦσι τούτους ὑπὲρ αὐτῶν βουλεύεσθαι, καὶ προΐστασθαί τε ἑαυτῶν τούτους, καὶ τὰς ἐλπίδας τῶν ἀγαθῶν ἐν τούτοις ἔχουσι, καὶ διὰ πάντα ταῦτα πάντων μάλιστα τούτους ἀγαπῶσιν. οἱ δὲ μὴ εἰδότες ἃ ποιοῦσι, κακῶς δὲ αἱρούμενοι, καὶ οἷς ἂν ἐπιχειρήσωσιν ἀποτυγχάνοντες, οὐ μόνον ἐν αὐτοῖς τούτοις ζημιοῦνταί τε καὶ κολάζονται, ἀλλὰ καὶ ἀδοξοῦσι διὰ ταῦτα, καὶ καταγέλαστοι γίγνονται, καὶ καταφρονούμενοι καὶ ἀτιμαζόμενοι ζῶσιν. ὁρᾷς δὲ καὶ τῶν πόλεων ὅτι ὅσαι ἐὰν ἀγνοήσασαι τὴν ἑαυτῶν δύναμιν κρείττοσι πολεμήσωσιν, αἱ μὲν ἀνάστατοι γίγνονται, αἱ δὲ ἐξ ἐλευθέρων δοῦλαι. Καὶ ὁ Εὐθύδημος, ὡς πάνυ μοι δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἔφη, περὶ πολλοῦ ποιητέον εἶναι τὸ ἑαυτὸν γιγνώσκειν, οὕτως ἴσθι· ὁπόθεν δὲ χρὴ ἄρξασθαι ἐπισκοπεῖν ἑαυτὸν, τοῦτο πρός σε ἀποβλέπω εἴμοι ἐθελήσαις ἂν ἐξηγήσασθαι. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, τὰ μὲν ἀγαθὰ καὶ τὰ κακὰ ὁποῖά ἐστι, πάντως που γιγνώσκεις. Νὴ Δί', ἔφη. εἰ γὰρ μηδὲ ταῦτα οἶδα, καὶ τῶν ἀνδραπόδων φαυλότερος ἂν εἴην. Ἴθι δὴ, ἔφη, καὶ ἐμοὶ ἐξήγησαι αὐτά. Ἀλλ' οὐ χαλεπὸν, ἔφη· πρῶτον μὲν γὰρ αὐτὸ ὑγιαίνειν ἀγαθὸν εἶναι νομίζω, τὸ δὲ νοσεῖν, κακόν· ἔπειτα τὰ αἴτια ἑκατέρου αὐτῶν καὶ ποτὰ καὶ βρωτὰ καὶ ἐπιτηδεύματα, τὰ μὲν πρὸς τὸ ὑγιαίνειν φέροντα, ἀγαθά, τὰ δὲ πρὸς τὸ νοσεῖν, κακά. Οὐκοῦν, ἔφη, καὶ τὸ ὑγιαίνειν καὶ τὸ νοσεῖν ὅταν μὲν ἀγαθοῦ τινος αἴτια γίγνηται,

ἀγα-

ἀγαθὰ ἂν εἴη, ὅταν δὲ κακοῦ, κακά. Πότε δ' αὖ, ἔφη, τὸ μὲν ὑγιαίνειν κακοῦ αἴτιον γένοιτο, τὸ δὲ νοσεῖν, ἀγαθοῦ; Ὅταν νὴ Δί', ἔφη, στρατείας τε αἰσχρᾶς καὶ ναυτιλίας βλαβερᾶς καὶ ἄλλων πολλῶν τοιούτων οἱ μὲν διὰ ῥώμην μετασχόντες ἀπόλλωνται, οἱ δὲ δι' ἀσθένειαν ἀπολειφθέντες σωθῶσιν. Ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλ' ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι καὶ τῶν ὠφελίμων οἱ μὲν διὰ ῥώμην μετέχουσιν, οἱ δὲ δι' ἀσθένειαν ἀπολείπονται. Ταῦτα οὖν, ἔφη, ποτὲ μὲν ὠφελοῦντα, ποτὲ δὲ βλάπτοντα, οὐ μᾶλλον ἀγαθὰ ἢ κακά ἐστιν. Οὐδὲν μὰ Δία φαίνεται, κατά γε τοῦτον τὸν λόγον. ἀλλ' ἥ γε τοι σοφία, ὦ Σώκρατες, ἀναμφισβητήτως ἀγαθόν ἐστιν. ποῖον γὰρ ἄν τις πρᾶγμα οὐ βέλτιον πράττοι σοφὸς ὢν ἢ ἀμαθής; Τί δέ; τὸν Δαίδαλον, ἔφη, οὐκ ἀκήκοας, ὅτι ληφθεὶς ὑπὸ Μίνω διὰ τὴν σοφίαν ἠναγκάζετο ἐκείνῳ δουλεύειν, καὶ τῆς πατρίδος ἅμα καὶ τῆς ἐλευθερίας ἐστερήθη; καὶ ἐπιχειρῶν ἀποδιδράσκειν μετὰ τοῦ υἱοῦ, τόν τε παῖδα ἀπώλεσε, καὶ αὐτὸς οὐκ ἠδυνήθη σωθῆναι, ἀλλ' ἀπενεχθεὶς εἰς τοὺς βαρβάρους, πάλιν ἐκεῖ ἐδούλευε; Λέγεται νὴ Δί', ἔφη, ταῦτα. Τὰ δὲ Παλαμήδους οὐκ ἀκήκοας πάθη; τοῦτον γὰρ δὴ πάντες ὑμνοῦσιν, ὡς διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἀπώλετο. Λέγεται καὶ ταῦτα, ἔφη. Ἄλλους δὲ πόσους οἴει διὰ σοφίαν ἀναρπάστους πρὸς βασιλέα γεγονέναι, καὶ ἐκεῖ δουλεύειν; Κινδυνεύει, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀναμφιλογώτατον ἀγαθὸν εἶναι τὸ εὐδαιμονεῖν. Εἴ γε μή τις αὐτὸ, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἐξ ἀμφιλόγων ἀγαθῶν συντιθείη. Τί δ' ἂν, ἔφη, τῶν εὐδαιμονικῶν ἀμφίλογον εἴη; Οὐδὲν, ἔφη, εἴ γε μὴ προσθήσομεν αὐτῷ κάλλος, ἢ ἰσχὺν, ἢ πλοῦτον, ἢ δόξαν, ἢ καί τι ἄλλο τῶν τοιούτων. Ἀλλὰ νὴ Δία προσθήσομεν, ἔφη. πῶς γὰρ ἄν τις ἄνευ τούτων εὐδαιμονοίη; Νὴ Δί', ἔφη, προσθήσομεν ἄρα ἐξ ὧν πολλὰ, καὶ χαλεπὰ συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις. πολλοὶ μὲν γὰρ διὰ τὸ κάλλος ὑπὸ τῶν ἐπὶ τοῖς ὡραίοις παρακεκινηκότων διαφθείρονται, πολλοὶ δὲ διὰ τὴν ἰσχὺν μείζοσιν ἔργοις ἐπιχειροῦντες, οὐ μικροῖς κακοῖς περιπίπτουσι, πολλοὶ δὲ διὰ τὸν πλοῦτον διαθρυπτόμενοί τε καὶ ἐπιβουλευόμενοι ἀπόλλυνται, πολλοὶ δὲ διὰ δόξαν καὶ πολιτικὴν δύναμιν μεγάλα κακὰ πεπόνθασιν. Ἀλλὰ μὴν, ἔφη, εἴ γε μηδὲ τὸ εὐδαιμονεῖν ἐπαινῶν ὀρθῶς λέγω, ὁμολογῶ μηδ' ὅ,

τι πρὸς τοὺς θεοὺς εὔχεσθαι χρὴ εἰδέναι. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἴσως διὰ τὸ σφόδρα πιστεύειν εἰδέναι, οὐδ᾽ ἔσκεψαι. ἐπεὶ δὲ πόλεως δημοκρατουμένης παρασκευάζῃ προεστάναι, δῆλον ὅτι δημοκρατίαν γε οἶσθα τί ἐστιν. Πάντως δήπου, ἔφη. Δοκεῖ οὖν σοι δυνατὸν εἶναι δημοκρατίαν εἰδέναι μὴ εἰδότα δῆμον; Μὰ Δί᾽ οὐκ ἔμοιγε. Καὶ τί νομίζεις δῆμον εἶναι; Τοὺς πένητας τῶν πολιτῶν ἔγωγε. Καὶ τοὺς πένητας ἄρα οἶσθα; Πῶς γὰρ οὔ; Ἆρ᾽ οὖν καὶ τοὺς πλουσίους οἶσθα; Οὐδέν γε ἧττον ἢ καὶ τοὺς πένητας. Ποίους δὲ πένητας, καὶ ποίους πλουσίους καλεῖς; Τοὺς μὲν, οἶμαι, μὴ ἱκανὰ ἔχοντας εἰς ἃ δεῖ τελεῖν, πένητας, τοὺς δὲ πλείω τῶν ἱκανῶν, πλουσίους. Καταμεμάθηκας οὖν ὅτι ἐνίοις μὲν πάνυ ὀλίγα ἔχουσιν οὐ μόνον ἀρκεῖ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ περιποιοῦνται ἀπ᾽ αὐτῶν, ἐνίοις δὲ πάνυ πολλὰ οὐχ ἱκανά ἐστι; Καὶ νὴ Δί᾽, ἔφη ὁ Εὐθύδημος. ὀρθῶς γάρ με ἀναμιμνήσκεις. οἶδα γὰρ καὶ τυράννους τινὰς οἳ δι᾽ ἔνδειαν ὥσπερ οἱ ἀπορώτατοι ἀναγκάζονται ἀδικεῖν. Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Σωκράτης, εἴγε ταῦτα οὕτως ἔχει, τοὺς μὲν τυράννους εἰς τὸν δῆμον θήσομεν, τοὺς δὲ ὀλίγα κεκτημένους, ἐὰν οἰκονομικοὶ ὦσιν, εἰς τοὺς πλουσίους. Καὶ ὁ Εὐθύδημος ἔφη. Ἀναγκάζει με καὶ ταῦτα ὁμολογεῖν δηλονότι ἡ ἐμὴ φαυλότης· καὶ φροντίζω μὴ κράτιστον ᾖ μοι σιγᾶν· κινδυνεύω γὰρ ἁπλῶς οὐδὲν εἰδέναι. Καὶ πάνυ ἀθύμως ἔχων ἀπῆλθε, καὶ καταφρονήσας ἑαυτοῦ, καὶ νομίσας τῷ ὄντι ἀνδράποδον εἶναι. Πολλοὶ μὲν οὖν τῶν οὕτω διατεθέντων ὑπὸ Σωκράτους οὐκέτι αὐτῷ προσῄεσαν, οὓς καὶ βλακωτέρους ἐνόμιζεν. Ὁ δ᾽ Εὐθύδημος ὑπέλαβεν οὐκ ἂν ἄλλως ἀνὴρ ἀξιόλογος γενέσθαι εἰ μὴ ὅτι μάλιστα Σωκράτει συνείη· καὶ οὐκ ἀπελείπετο ἔτι αὐτοῦ, εἰ μή τι ἀναγκαῖον εἴη. ἔνια δὲ καὶ ἐμιμεῖτο ὧν ἐκεῖνος ἐπετήδευεν. ὁ δ᾽ ὡς ἔγνω αὐτὸν οὕτως ἔχοντα, ἥκιστα μὲν διετάραττεν, ἁπλούστατα δὲ καὶ σαφέστατα ἐξηγεῖτο ἅ τε ἐνόμιζεν εἰδέναι δεῖν, ἃ ἐπιτηδεύειν κράτιστα εἶναι. τὸ μὲν οὖν λεκτικοὺς καὶ πρακτικοὺς καὶ μηχανικοὺς γίγνεσθαι τοὺς συνόντας οὐκ ἔσπευδεν, ἀλλὰ πρότερον τούτων ᾤετο χρῆναι σωφροσύνην αὐτοῖς ἐγγενέσθαι. τοὺς γὰρ ἄνευ τοῦ σωφρονεῖν ταῦτα δυναμένους, ἀδικωτέρους τε καὶ δυνατωτέρους κακουργεῖν ἐνόμιζεν εἶναι. Πρῶτον μὲν δὴ περὶ θεοὺς ἐπειρᾶτο σώφρονας ποιεῖν τοὺς συνόντας. ἄλλοι μὲν οὖν αὐτῷ πρὸς

ἄλλες ὅτως ὁμιλᾶντι παραγενόμενοι διηγᾶντο· ἐγὼ δὲ, ὅτε πρὸς Εὐθύδημον τοιάδε διελέγετο παραγενόμην. Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἤδη ποτέ σοι ἐπῆλθεν ἐνθυμηθῆναι ὡς ἐπιμελῶς οἱ θεοὶ ὧν οἱ ἄνθρωποι δέονται κατεσκευάκασι; Καὶ ὅς, μὰ τὸν Δί', ἔφη, ἐκ ἔμοιγε. Ἀλλ' οἶσθά γ', ἔφη, ὅτι πρῶτον μὲν φωτὸς δεόμεθα, ὃ ἡμῖν οἱ θεοὶ παρέχουσι; Νὴ Δί', ἔφη. ὅγ' εἰ μὴ εἴχομεν, ὅμοιοι τοῖς τυφλοῖς ἂν ἦμεν, ἕνεκά γε τῶν ἡμετέρων ὀφθαλμῶν. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀναπαύσεώς γε δεομένοις ἡμῖν νύκτα παρέχουσι, κάλλιστον ἀναπαυτήριον. Πάνυ γ', ἔφη, καὶ τοῦτο χάριτος ἄξιον. Οὐκοῦν καὶ ἐπειδὴ ὁ μὲν ἥλιος φωτεινὸς ὢν τάς τε ὥρας τῆς ἡμέρας ἡμῖν καὶ τἆλλα πάντα σαφηνίζει, ἡ δὲ νὺξ, διὰ τὸ σκοτεινὴ εἶναι, ἀσαφεστέρα ἐστὶν, ἄστρα ἐν τῇ νυκτὶ ἀνέφηναν, ἃ ἡμῖν τὰς ὥρας τῆς νυκτὸς ἐμφανίζει, καὶ διὰ τοῦτο πολλὰ ὧν δεόμεθα πράττομεν. Ἔστι ταῦτα, ἔφη. Ἀλλὰ μὴν ἥγε σελήνη ἐ μόνον τῆς νυκτὸς ἀλλὰ καὶ τοῦ μηνὸς τὰ μέρη φανερὰ ἡμῖν ποιεῖ. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Τὸ δ', ἐπεὶ τροφῆς δεόμεθα, ταύτην ἡμῖν ἐκ τῆς γῆς ἀναδιδόναι, καὶ ὥρας ἁρμοττούσας πρὸς τοῦτο παρέχειν, αἳ ἡμῖν ἐ μόνον ὧν δεόμεθα πολλὰ καὶ παντοῖα παρασκευάζουσιν, ἀλλὰ καὶ οἷς εὐφραινόμεθα. Πάνυ, ἔφη, καὶ ταῦτα φιλάνθρωπα. Τὸ δὲ καὶ ὕδωρ ἡμῖν παρέχειν ὅτω πολλοῦ ἄξιον ὥς τε καὶ φυτεύειν τε καὶ συναύξειν τῇ γῇ καὶ ταῖς ὥραις πάντα τὰ χρήσιμα ἡμῖν, συντρέφειν δὲ καὶ αὐτὸς ἡμᾶς, καὶ μιγνύμενον πᾶσι τοῖς τρέφουσιν ἡμᾶς, εὐκατεργαστότερά τε καὶ ὠφελιμώτερα καὶ ἡδίω ποιεῖν αὐτά· καὶ ἐπειδὴ πλείστου δεόμεθα τούτου, ἀφθονέστατον αὐτὸ παρέχειν ἡμῖν. Καὶ τοῦτο, ἔφη, προνοητικόν. Τὸ δὲ καὶ τὸ πῦρ πορίσαι ἡμῖν ἐπίκουρον μὲν ψύχους, ἐπίκουρον δὲ σκότους, συνεργὸν δὲ πρὸς πᾶσαν τέχνην καὶ πάντα ὅσα ὠφελείας ἕνεκα ἄνθρωποι κατασκευάζονται. ὡς γὰρ συνελόντι εἰπεῖν, οὐδὲν ἀξιόλογον ἄνευ πυρὸς ἄνθρωποι τῶν πρὸς τὸν βίον χρησίμων κατασκευάζονται. Ὑπερβάλλει, ἔφη, καὶ τοῦτο φιλανθρωπία. Τὸ δὲ τὸν ἥλιον, ἐπειδὰν ἐν χειμῶνι τράπηται, προσιέναι τὰ μὲν ἁδρύνοντα, τὰ δὲ ξηραίνοντα ὧν καιρὸς διελήλυθεν· καὶ ταῦτα διαπραξάμενον, μηκέτι ἐγγυτέρω προσιέναι, ἀλλ' ἀποτρέπεσθαι, φυλαττόμενον μή τι ἡμᾶς μᾶλλον τοῦ δέοντος θερμαίνων βλάψῃ· καὶ ὅταν

αὖ πάλιν ἀπιὼν γίνηται ἔνθα καὶ ἡμῖν δῆλόν ἐστιν ὅτι εἰ προσωτέρω ἄπεισιν, ἀποπαγησόμεθα ὑπὸ τοῦ ψύχους, πάλιν αὖ τρέπεσθαι καὶ προσχωρεῖν, καὶ ἐνταῦθα τοῦ οὐρανοῦ ἀναστρέφεσθαι ἔνθα ἂν μάλιστα ἡμᾶς ὠφελοίη. Νὴ τὸν Δί', ἔφη, καὶ ταῦτα παντάπασιν ἔοικεν ἀνθρώπων ἕνεκα γιγνόμενα. Τὸ δ' αὖ, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο φανερὸν ὅτι οὐκ ἂν ὑπενέγκοιμεν οὔτε τὸ καῦμα οὔτε τὸ ψῦχος, εἰ ἐξαπίνης γίγνοιτο· οὕτω μὲν κατὰ μικρὸν προσιέναι τὸν ἥλιον, οὕτω δὲ κατὰ μικρὸν ἀπιέναι ὥς τε λανθάνειν ἡμᾶς εἰς ἑκάτερα τὰ ἰσχυρότατα καθισταμένους. Ἐγὼ μὲν, ἔφη ὁ Εὐθύδημος, ἤδη τοῦτο σκοπῶ, εἰ ἄρα τί ἐστι τοῖς θεοῖς ἔργον ἢ ἀνθρώπους θεραπεύειν. ἐκεῖνο δὲ μόνον ἐμποδίζει με, ὅτι καὶ τἄλλα ζῶα τούτων μετέχει. Οὐ γὰρ καὶ τοῦτ', ἔφη ὁ Σωκράτης, φανερὸν, ὅτι καὶ ταῦτα ἀνθρώπων ἕνεκα γίγνεταί τε καὶ ἀνατρέφεται; τί γὰρ ἄλλο ζῶον αἰγῶν τε καὶ ὑῶν καὶ ἵππων καὶ βοῶν καὶ ὄνων καὶ τῶν ἄλλων ζώων τοσαῦτα ἀγαθὰ ἀπολαύει ὅσα ἄνθρωποι; ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ πλείω τῶν φυτῶν. τρέφονται γοῦν καὶ χρηματίζονται οὐδὲν ἧττον τούτων ἢ ἀπ' ἐκείνων. πολὺ δὲ γένος ἀνθρώπων τοῖς μὲν ἐκ τῆς γῆς φυομένοις εἰς τροφὴν οὐ χρῶνται, ἀπὸ δὲ βοσκημάτων γάλακτι καὶ τυρῷ καὶ κρέασι τρεφόμενοι ζῶσι, πάντες δὲ τιθασσεύοντες καὶ δαμάζοντες τὰ χρήσιμα τῶν ζώων, εἴς τε πόλεμον καὶ εἰς ἄλλα πολλὰ συνεργοῖς χρῶνται. Ὁμογνωμονῶ σοὶ καὶ τοῦτ' ἔφη. Ὁρῶ γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ πολὺ ἰσχυρότερα ἡμῶν, οὕτως ὑποχείρια γιγνόμενα τοῖς ἀνθρώποις, ὥστε χρῆσθαι αὐτοῖς ὅ, τι ἂν βούλωνται. Τὸ δ' ἐπειδὴ πολλὰ μὲν καλὰ καὶ ὠφέλιμα, διαφέροντα δὲ ἀλλήλων ἐστίν, προσθεῖναι τοῖς ἀνθρώποις αἰσθήσεις ἁρμοττούσας πρὸς ἕκαστα, δι' ὧν ἀπολαύομεν πάντων τῶν ἀγαθῶν. Τὸ δὲ καὶ λογισμὸν ἡμῖν ἐμφῦσαι, ᾧ περὶ ὧν αἰσθανόμεθα, λογιζόμενοί τε καὶ μνημονεύοντες καταμανθάνομεν ὅπη ἕκαστα συμφέρει, καὶ πολλὰ μηχανώμεθα, δι' ὧν τῶν τε ἀγαθῶν ἀπολαύομεν, καὶ τὰ κακὰ ἀλεξόμεθα. Τὸ δὲ καὶ ἑρμηνείαν δοῦναι, δι' ἧς πάντων τῶν ἀγαθῶν μεταδίδομέν τε ἀλλήλοις διδάσκοντες, καὶ κοινωνοῦμεν, καὶ νόμους τιθέμεθα, καὶ πολιτευόμεθα. Παντάπασιν ἐοίκασιν, ὦ Σώκρατες, οἱ θεοὶ, πολλὴν τῶν ἀνθρώπων ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι. Τὸ δὲ καὶ εἰ ἀδυνατοῦμεν τὰ συμφέρον-

φέροντα προνοεῖσθαι ὑπὲρ τῶν μελλόντων, ταύτῃ αὐτοὺς ἡμῖν συνεργεῖν διὰ μαντικῆς τοῖς πυνθανομένοις, φράζοντας τὰ ἀποβησόμενα, καὶ διδάσκοντας ᾗ ἂν ἄριστα γίγνοιντο. Σοὶ δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐοίκασιν, ἔτι φιλικώτερον ἢ τοῖς ἄλλοις χρῆσθαι, εἴγε μηδὲ ἐπερωτώμενοι ὑπὸ σοῦ, προσημαίνουσί σοι, ἅ, τε χρὴ ποιεῖν καὶ ἃ μή. Ὅτι δέ γε ἀληθῆ λέγω, καὶ σὺ γνώσῃ, ἂν μὴ ἀναμένῃς ἕως ἂν, τὰς μορφὰς τῶν θεῶν ἴδῃς, ἀλλ' ἐξαρκῇ σοι τὰ ἔργα αὐτῶν ἰρῶντι, σέβεσθαι καὶ τιμᾶν τοὺς θεούς. ἐννόει δὲ ὅτι καὶ αὐτοὶ οἱ θεοὶ οὕτως ὑποδεικνύουσιν. Οἵ τε γὰρ ἄλλοι ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ διδόντες, οὐδὲν τούτων εἰς τὸ ἐμφανὲς ἰόντες διδόασιν. καὶ ὁ τὸν ὅλον κόσμον συντάττων τε καὶ συνέχων, ἐν ᾧ πάντα καλὰ καὶ ἀγαθά ἐστι, καὶ ἀεὶ μὲν χρωμένοις ἀτριβῆ τε καὶ ὑγιῆ καὶ ἀγήρατα παρέχων, θᾶττον δὲ νοήματος ἀναμαρτήτως ὑπηρετοῦντα, οὗτος τὰ μέγιστα μὲν πράττων ὁρᾶται, τόδε δὲ οἰκονομῶν, ἀόρατος ἡμῖν ἐστιν. ἐννόει δ' ὅτι καὶ πᾶσι φανερὸς δοκῶν εἶναι ἥλιος, οὐκ ἐπιτρέπει τοῖς ἀνθρώποις ἑαυτὸν ἀκριβῶς ὁρᾷν· ἀλλ' ἐάν τις αὐτὸν ἀναιδῶς ἐγχειρῇ θεᾶσθαι, τὴν ὄψιν ἀφαιρεῖται. Καὶ τοὺς ὑπηρέτας δὲ τῶν θεῶν εὑρήσεις ἀφανεῖς ὄντας. κεραυνός τε γὰρ ὅτι μὲν ἄνωθεν ἀφίεται, δῆλον, καὶ ὅτι οἷς ἂν ἐντύχῃ, πάντων κρατεῖ. ὁρᾶται δ' οὔτ' ἐπιών, οὔτε κατασκήψας, οὔτε ἀπιών. καὶ ἄνεμοι, αὐτοὶ μὲν οὐχ ὁρῶνται, ἃ δὲ ποιοῦσι, φανερὰ ἡμῖν ἐστι, καὶ προσιόντων αὐτῶν αἰσθανόμεθα. Ἀλλὰ μὴν καὶ ἀνθρώπου γε ψυχή, εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἀνθρωπίνων τοῦ θείου μετέχει. ὅτι μὲν γὰρ βασιλεύει ἐν ἡμῖν φανερόν, ὁρᾶται δὲ οὐδ' αὐτή. ἃ χρὴ κατανοοῦντα μὴ καταφρονεῖν τῶν ἀοράτων, ἀλλ' ἐκ τῶν γινομένων τὴν δύναμιν αὐτῶν καταμανθάνοντα, τιμᾶν τὸ δαιμόνιον. Ἐγὼ μέν, ὦ Σώκρατες (ἔφη ὁ Εὐθύδημος) ὅτι μὲν οὐδὲ μικρὸν ἀμελήσω τοῦ δαιμονίου, σαφῶς οἶδα· ἐκεῖνο δὲ ἀθυμῶ, ὅτι μοι δοκεῖ τὰς τῶν θεῶν εὐεργεσίας οὐδ' ἂν εἷς ποτε ἀνθρώπων ἀξίαις χάρισιν ἀμείβεσθαι. Ἀλλὰ μὴ τοῦτο ἀθύμει, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε. ὁρᾷς γὰρ ὅτι ὁ ἐν Δελφοῖς θεός, ὅταν τις αὐτὸν ἐπερωτᾷ πῶς ἂν τοῖς θεοῖς χαρίζοιτο, ἀποκρίνεται. Νόμῳ πόλεως. νόμος δὲ δήπου πανταχοῦ ἐστι κατὰ δύναμιν ἱεροῖς θεοὺς ἀρέσκεσθαι. πῶς οὖν ἄν τις κάλλιον καὶ εὐσεβέστερον τιμῴη θεούς, ἢ ὡς αὐτοὶ κελεύουσιν, οὕτω ποιῶν; ἀλ-

λὰ

λα χρὴ τῆς μὲν δυνάμεως μηδὲν ὑφίεσθαι. ὅταν γάρ τις τοῦτο ποιῇ, φανερὸς δή που ἐστὶ τότε οὐ τιμῶν θεούς. χρὴ οὖν μηδὲν ἐλλείποντα κατὰ δύναμιν τιμᾷν τοὺς θεοὺς, θαῤῥεῖν τε καὶ ἐλπίζειν τὰ μέγιστα ἀγαθά. οὐ γὰρ παρ᾽ ἄλλων γ᾽ ἄν τις μείζω ἐλπίζων σωφρονοίη ἢ παρὰ τῶν τὰ μέγιστα ὠφελεῖν δυναμένων, οὐδ᾽ ἂν ἄλλως μᾶλλον ἢ εἰ τούτοις ἀρέσκοι. ἀρέσκοι δὲ πῶς ἂν μᾶλλον, ἢ εἰ ὡς μάλιστα πείθοιτο αὐτοῖς; τοιαῦτα μέντοι λέγων τε καὶ αὐτὸς ποιῶν, εὐσεβεστέρους τε καὶ σωφρονεστέρους τοὺς συνόντας παρεσκεύαζεν. ἀλλὰ μὴν καὶ περὶ δικαίου γε, οὐκ ἀπεκρύπτετο ἣν εἶχε γνώμην· ἀλλὰ καὶ ἔργῳ ἀπεδείκνυτο, ἰδίᾳ τε πᾶσιν νομίμως τε καὶ ὠφελίμως χρώμενος, καὶ κοινῇ ἄρχουσί τε ἃ οἱ νόμοι προστάττοιεν πειθόμενος, καὶ κατὰ πόλιν καὶ ἐν ταῖς στρατιαῖς οὕτως, ὥστε διάδηλος εἶναι παρὰ τοὺς ἄλλους εὐτακτῶν, καὶ ὅτε ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἐπιστάτης γενόμενος, οὐκ ἐπέτρεψε τῷ δήμῳ παρὰ τοὺς νόμους ψηφίσασθαι. ἀλλὰ σὺν τοῖς νόμοις ἠναντιώθη τοιαύτῃ ὁρμῇ τοῦ δήμου, ἣν οὐκ ἂν οἶμαι ἄλλον οὐδένα ἄνθρωπον ὑπομεῖναι. καὶ ὅτε οἱ τριάκοντα προσέταττον αὐτῷ παρὰ τοὺς νόμους τι, οὐδὲ ἐπείθετο. τοῖς τε γὰρ νέοις ἀπαγορευόντων αὐτῶν μὴ διαλέγεσθαι, καὶ προσταξάντων ἐκείνῳ τε καὶ ἄλλοις τισὶ τῶν πολιτῶν ἀγαγεῖν τινα ἐπὶ θανάτῳ, μόνος οὐκ ἐπείσθη, διὰ τὸ παρὰ τοὺς νόμους αὐτῷ προστάττεσθαι. καὶ ὅτε τὴν ὑπὸ Μελήτου γραφὴν ἔφευγε, τῶν ἄλλων εἰωθότων ἐν τοῖς δικαστηρίοις πρὸς χάριν τε τοῖς δικασταῖς διαλέγεσθαι, καὶ κολακεύειν, καὶ δεῖσθαι παρὰ τοὺς νόμους, καὶ διὰ τὰ τοιαῦτα πολλῶν πολλάκις ὑπὸ τῶν δικαστῶν ἀφιεμένων, ἐκεῖνος οὐδὲν ἠθέλησε τῶν εἰωθότων ἐν τῷ δικαστηρίῳ παρὰ τοὺς νόμους ποιῆσαι· ἀλλὰ ῥᾳδίως ἂν ἀφεθεὶς ὑπὸ τῶν δικαστῶν, εἰ καὶ μετρίως τι τούτων ἐποίησε, προείλετο μᾶλλον τοῖς νόμοις ἐμμένων ἀποθανεῖν, ἢ παρανομῶν ζῆν. καὶ ἔλεγε δὲ οὕτως, καὶ πρὸς ἄλλους πολλάκις. Οἶδα δέ ποτε αὐτὸν καὶ πρὸς Ἱππίαν τὸν Ἠλεῖον περὶ τοῦ δικαίου, τοιάδε διαλεχθέντα. διὰ χρόνου γὰρ ἀφικόμενος ὁ Ἱππίας Ἀθήναζε, παρεγένετο τῷ Σωκράτει, λέγοντι πρός τινας, ὡς θαυμαστὸν εἴη, τὸ εἰ μέν τις βούλοιτο σκυτέα διδάξασθαί τινα, ἢ τέκτονα, ἢ χαλκέα, ἢ ἱππέα, μὴ ἀπορεῖν ὅποι ἂν πέμψας τούτου τύχοι. φασὶ δέ τινες καὶ ἵππον καὶ βοῦν τῷ βουλομένῳ δικαίους ποιήσασθαι, πάντα μεστὰ εἶναι τῶν διδαξόντων. ἐὰν δέ τις βούληται, ἢ αὐτὸς μαθεῖν τὸ δί-

δίκαιον, ἢ υἱὸν, ἢ οἰκέτην διδάξασθαι, μὴ εἶναι ὅποι ἂν ἐλθὼν τύχοι τούτου. Καὶ ὁ μὲν Ἱππίας ἀκούσας ταῦτα, ὥσπερ ἐπισκώπτων αὐτὸν, ἔτι γὰρ σὺ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἐκεῖνα τὰ αὐτὰ λέγεις, ἃ ἐγὼ πάλαι ποτὲ σου ἤκουσα; καὶ ὁ Σωκράτης, ὃ δή γε τούτου δεινότερον, ἔφη, ὦ Ἱππία, οὐ μόνον ἀεὶ τὰ αὐτὰ λέγω, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν αὐτῶν. σὺ δ' ἴσως διὰ τὸ πολυμαθὴς εἶναι, περὶ τῶν αὐτῶν οὐδέποτε τὰ αὐτὰ λέγεις. ἀμέλει, ἔφη, πειρῶμαι καινόν τι λέγειν ἀεί. πότερον, ἔφη, καὶ περὶ ὧν ἐπίστασαι, οἷον περὶ γραμμάτων, ἐάν τις ἔρηταί σε, πόσα καὶ ποῖα Σωκράτους ἐστὶν, ἄλλα μὲν πρότερον, ἄλλα δὲ νῦν πειρᾷ λέγειν; ἢ περὶ ἀριθμῶν τοῖς ἐρωτῶσιν, εἰ τὰ δὶς πέντε, δέκα ἐστὶν, οὐ τὰ αὐτὰ νῦν ἃ καὶ πρότερον ἀποκρίνῃ; περὶ μὲν τούτων, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὥσπερ σὺ, καὶ ἐγὼ ἀεὶ τὰ αὐτὰ λέγω. περὶ μέντοι τοῦ δικαίου πάνυ οἶμαι νῦν ἔχειν εἰπεῖν, πρὸς ἃ οὔτε σὺ, οὔτ' ἂν ἄλλος δύναιτ' ἂν εἰπεῖν. Νὴ τὴν Ἥραν, ἔφη, μέγα λέγεις ἀγαθὸν εὑρηκέναι, εἰ παύσονται μὲν οἱ δικασταὶ δίχα ψηφιζόμενοι, παύσονται δ' οἱ πολῖται περὶ τῶν δικαίων ἀντιλέγοντές τε καὶ ἀντιδικοῦντες καὶ στασιάζοντες, παύσονται δ' αἱ πόλεις διαφερόμεναι περὶ τῶν δικαίων καὶ πολεμοῦσαι. καὶ ἐγὼ μὲν οὐκ οἶδ' ὅπως ἂν ἀπολειφθείην σου πρὸ τοῦ ἀκοῦσαι τηλικοῦτον ἀγαθὸν εὑρηκότος. Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ ἀκούσῃ πρίν γ' ἂν αὐτὸς ἀποφήνῃ ὅ, τι νομίζεις τὸ δίκαιον εἶναι. ἀρκεῖ γὰρ ὅτι τῶν ἄλλων καταγελᾷς, ἐρωτῶν μὲν καὶ ἐλέγχων πάντας, αὐτὸς δὲ οὐδενὶ θέλων ὑπέχειν λόγον, οὐδὲ γνώμην ἀποφαίνεσθαι περὶ οὐδενός. Τί δὲ, ὦ Ἱππία, ἔφη, οὐκ ᾔσθησαι ὅτι ἐγὼ ἃ δοκεῖ μοι δίκαια εἶναι, οὐδὲν παύομαι ἀποδεικνύμενος; Καὶ ποῖος δή σοι, ἔφη, οὗτος ὁ λόγος ἐστίν; Εἰ δὲ μὴ λόγῳ, ἔφη, ἀλλ' ἔργῳ ἀποδείκνυμαι. ἢ οὐ δοκεῖ σοι ἀξιοτεκμαρτότερον τοῦ λόγου τὸ ἔργον εἶναι; Πολύ γε νὴ Δί', ἔφη. δίκαια μὲν γὰρ λέγοντες πολλοὶ ἄδικα ποιοῦσι, δίκαια δὲ πράττων οὐδεὶς ἄδικος ἂν εἴη. Ἤισθησαι οὖν πώποτέ μου ἢ ψευδομαρτυροῦντος, ἢ συκοφαντοῦντος, ἢ φίλους ἢ πόλιν εἰς στάσιν ἐμβάλλοντος; ἢ ἄλλό τι ἄδικον πράττοντος; Οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Τὸ δὲ τῶν ἀδίκων ἀπέχεσθαι οὐ δίκαιον ἡγῇ; Δῆλος, εἰ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, καὶ νῦν διαφεύγειν ἐγχειρῶν τὸ ἀποδείκνυσθαι γνώμην ὅ, τι νομίζεις τὸ δίκαιον. οὐ γὰρ ἃ πράττουσιν οἱ δίκαιοι, ἀλλ' ἃ μὴ πράττουσι, ταῦτα λέγεις. Ἀλλ' ᾤμην ἔγωγ', ἔφη

ὁ Σω-

ὁ Σωκράτης, τὸ μὴ θέλειν ἀδικεῖν, ἱκανὸν δικαιοσύνης ἐπίδειγμα εἶναι. εἰ δέ σοι μὴ δοκεῖ, σκέψαι ἐὰν τόδε σοὶ μᾶλλον ἀρέσκῃ. φημὶ γὰρ ἐγὼ τὸ νόμιμον δίκαιον εἶναι. Ἆρα τὸ αὐτὸ λέγεις ὦ Σώκρατες, νόμιμόν τε καὶ δίκαιον εἶναι; Ἔγωγ', ἔφη. οὐ γὰρ αἰσθάνομαί σου ὁποῖον νόμιμον ἢ ποῖον δίκαιον λέγεις. Νόμους δὲ πόλεως, ἔφη, γιγνώσκεις; Ἔγωγ', ἔφη. Καὶ τίνας τούτους νομίζεις; Α' οἱ πολῖται, ἔφη, συνθέμενοι ἅ, τε δεῖ ποιεῖν καὶ ὧν ἀπέχεσθαι, ἐγράψαντο. Οὐκοῦν, ἔφη, νόμιμος μὲν ἂν εἴη ὁ κατὰ ταῦτα πολιτευόμενος, ἄνομος δὲ ὁ ταῦτα παραβαίνων. Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ δίκαια μὲν πράττει ὁ τούτοις πειθόμενος, ἄδικα δ' ὁ τούτοις ἀπειθῶν. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ὁ μὲν τὰ δίκαια πράττων, δίκαιος, ὁ δὲ τὰ ἄδικα, ἄδικος. Πῶς γὰρ οὔ; Ο' μὲν ἄρα νόμιμος, δίκαιός ἐστιν ὁ δὲ ἄνομος, ἄδικος. Καὶ ὁ Ἱππίας, Νόμους δ', ἔφη, ὦ Σώκρατες, πῶς ἄν τις ἡγήσαιτο σπουδαῖον πρᾶγμα εἶναι, ἢ τὸ πείθεσθαι αὐτοῖς; οὕς τε πολλάκις αὐτοὶ θέμενοι ἀποδοκιμάσαντες μετατίθενται; Καὶ γὰρ πόλεμον, ἔφη ὁ Σωκράτης, πολλάκις ἀράμεναι αἱ πόλεις, πάλιν εἰρήνην ποιοῦνται. Καὶ μάλα, ἔφη. Διάφορον οὖν τι οἴει ποιεῖν, ἔφη, τοὺς τοῖς νόμοις πειθομένους φαυλίζων, ὅτι καταλύοιντο ἂν οἱ νόμοι, ἢ εἰ τοὺς πολεμίους εὐτακτοῦντας ψέγοις, ὅτι γένοιτ' ἂν εἰρήνη; ἢ καὶ τοὺς ἐν τοῖς πολέμοις ταῖς πατρίσι προθύμως βοηθοῦντας μέμφῃ; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Λυκοῦργον δὲ τὸν Λακεδαιμόνιον, ἔφη ὁ Σωκράτης, καταμεμάθηκας, ὅτι οὐδὲν ἂν διάφορον τῶν ἄλλων πόλεων τὴν Σπάρτην ἐποίησεν, εἰ μὴ τὸ πείθεσθαι τοῖς νόμοις μάλιστα ἐνειργάσατο αὐτῇ. τῶν δὲ ἀρχόντων ἐν ταῖς πόλεσιν οὐκ οἶσθα ὅτι οἵτινες ἂν τοῖς πολίταις αἰτιώτατοι ὦσι τοῦ τοῖς νόμοις πείθεσθαι, οὗτοι ἄριστοί εἰσι; καὶ πόλις ἐν ᾗ μάλιστα οἱ πολῖται τοῖς νόμοις πείθονται, ἐν εἰρήνῃ τε ἄριστα διάγει; καὶ ἐν πολέμῳ ἀνυπόστατός ἐστιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὁμόνοια γε μέγιστόν τε ἀγαθὸν δοκεῖ ταῖς πόλεσιν εἶναι, καὶ πλειστάκις ἐν αὐταῖς αἵ τε γερουσίαι καὶ οἱ ἄριστοι ἄνδρες παρακελεύονται τοῖς πολίταις ὁμονοεῖν, καὶ πανταχοῦ ἐν τῇ Ἑλλάδι νόμος κεῖται τοὺς πολίτας ὀμνύναι ὁμονοήσειν, καὶ πανταχοῦ ὀμνύουσι τὸν ὅρκον τοῦτον. οἶμαι δ' ἐγὼ ταῦτα γίγνεσθαι οὐχ ὅπως τοὺς αὐτοὺς χοροὺς κρίνωσιν οἱ πολῖται, οὐδ' ὅπως τοὺς αὐτοὺς αὐλητὰς ἐπαινῶσιν, οὐδ' ὅπως

τὰς αὐτὰς ποιητὰς αἱρῶνται, οὐδὲ ἵνα τοῖς αὐτοῖς ἥδωνται, ἀλλ' ἵνα τοῖς νόμοις πείθωνται. τούτοις γὰρ τῶν πολιτῶν ἐμμενόντων, αἱ πόλεις ἰσχυρόταταί τε καὶ εὐδαιμονέσταται γίγνονται. ἄνευ δὲ ὁμονοίας οὔτ' ἂν πόλις εὖ πολιτευθείη, οὔτε οἶκος καλῶς οἰκηθείη. ἰδίᾳ δὲ πῶς μὲν ἄν τις ἧττον ὑπὸ πόλεως ζημιοῖτο, πῶς δ' ἂν μᾶλλον τιμῷτο ἢ εἰ τοῖς νόμοις πείθοιτο; πῶς δ' ἂν ἧττον ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἡττῷτο; ἢ πῶς ἂν μᾶλλον νικῴη; τίνι δ' ἄν τις μᾶλλον πιστεύσειε παρακαταθέσθαι ἢ χρήματα ἢ υἱοὺς ἢ θυγατέρας; τίνα δ' ἂν ἡ πόλις ὅλη ἀξιοπιστότερον ἡγήσαιτο τοῦ νομίμου; παρὰ τίνων δ' ἂν μᾶλλον τῶν δικαίων τύχοιεν ἢ γονεῖς, ἢ οἰκεῖοι, ἢ οἰκέται, ἢ φίλοι, ἢ πολῖται, ἢ ξένοι; τίνι δ' ἂν μᾶλλον πολέμιοι πιστεύσειαν ἢ ἀνοχὰς ἢ σπονδὰς ἢ συνθήκας περὶ εἰρήνης; τίνι δ' ἂν μᾶλλον ἢ τῷ νομίμῳ σύμμαχοι ἐθέλοιεν γίγνεσθαι; τῷ δ' ἂν μᾶλλον οἱ σύμμαχοι πιστεύσειαν ἢ ἡγεμονίαν, ἢ φρουραρχίαν, ἢ πόλεις; τίνα δ' ἄν τις εὐεργετήσας ὑπολάβοι χάριν κομιεῖσθαι μᾶλλον ἢ τὸν νόμιμον; ἢ τίνα μᾶλλον ἄν τις εὐεργετήσειεν ἢ παρ' οὗ χάριν ἀπολήψεσθαι νομίζει; τῷ δ' ἄν τις βούλοιτο μᾶλλον φίλος εἶναι, ἢ τῷ ἧττον ἐχθρὸς, ἢ τῷ τοιούτῳ; τῷ δ' ἄν τις ἧττον πολεμήσειεν ἢ ᾧ ἂν μάλιστα μὲν φίλος εἶναι βούλοιτο, ἥκιστα δ' ἐχθρὸς, καὶ ᾧ πλεῖστοι μὲν φίλοι καὶ σύμμαχοι βούλοιντο εἶναι, ἐλάχιστοι δ' ἐχθροὶ, καὶ πολέμιοι; ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ἱππία τὸ αὐτὸ ἐπιδείκνυμι νόμιμόν τε καὶ δίκαιον εἶναι. σὺ δ' εἰ τἀναντία γιγνώσκεις, δίδασκε. Καὶ ὁ Ἱππίας, ἀλλὰ μὰ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὔ μοι δοκῶ τἀναντία γιγνώσκειν οἷς εἴρηκας περὶ τοῦ δικαίου. Ἀγράφους δέ τινας οἶσθα, ἔφη, ὦ Ἱππία, νόμους; Τούς γ' ἐν πάσῃ, ἔφη, χώρᾳ κατὰ ταυτὰ νομιζομένους. Ἔχοις ἂν οὖν εἰπεῖν, ἔφη, ὅτι οἱ ἄνθρωποι αὐτοὺς ἔθεντο; Καὶ πῶς ἄν; ἔφη· οἵγε οὔτε συνελθεῖν ἅπαντες ἂν δυνηθεῖεν, οὔτε ὁμόφωνοί εἰσι. Τίνας οὖν, ἔφη, νομίζεις τεθεικέναι τοὺς νόμους τούτους; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, θεοὺς οἶμαι τοὺς νόμους τούτους τοῖς ἀνθρώποις θεῖναι. καὶ γὰρ παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις πρῶτον νομίζεται τοὺς θεοὺς σέβειν. Οὐκοῦν καὶ γονέας τιμᾶν πανταχοῦ νομίζεται; Καὶ τοῦτο, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ μήτε γονέας παισὶ μίγνυσθαι, μήτε παῖδας γονεῦσιν; Οὐκέτι μοι δοκεῖ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, οὗτος θεοῦ νόμος εἶναι. Τί δή; ἔφη. Ὅτι αἰσθάνομαί τινας, ἔφη, παραβαίνοντας αὐτόν.

αὐτόν. Καὶ γὰρ ἄλλα πολλά, ἔφη, παρανομοῦσιν. ἀλλ' οὖν δίκην γέτοι διδόασιν οἱ παραβαίνοντες τοὺς ὑπὸ τῶν θεῶν κειμένους νόμους, ἣν οὐδενὶ τρόπῳ δυνατὸν ἀνθρώπῳ διαφυγεῖν, ὥσπερ τοὺς ὑπ' ἀνθρώπων κειμένους νόμους ἔνιοι παραβαίνοντες διαφεύγουσι τὸ δίκην διδόναι, οἱ μὲν, λανθάνοντες, οἱ δὲ, βιαζόμενοι. Καὶ ποίαν, ἔφη, δίκην, ὦ Σώκρατες, οὐ δύνανται διαφεύγειν γονεῖς τε παισὶ καὶ παῖδες γονεῦσι μιγνύμενοι; Τὴν μεγίστην νὴ Δί', ἔφη. τί γὰρ ἂν μεῖζον πάθοιεν ἄνθρωποι τεκνοποιούμενοι τοῦ κακῶς τεκνοποιεῖσθαι; Πῶς οὖν, ἔφη, κακῶς οὗτοι τεκνοποιοῦνται, οὕς γε οὐδὲν κωλύει, ἀγαθοὺς αὐτοὺς ὄντας, ἐξ ἀγαθῶν παιδοποιεῖσθαι; Ὅτι νὴ Δί', ἔφη, οὐ μόνον ἀγαθοὺς δεῖ τοὺς ἐξ ἀλλήλων παιδοποιουμένους εἶναι, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζοντας τοῖς σώμασιν. ἢ δοκεῖ σοι ὅμοια τὰ σπέρματα εἶναι τὰ τῶν ἀκμαζόντων τοῖς τῶν μήπω ἀκμαζόντων, ἢ τῶν παρηκμακότων; Ἀλλὰ μὰ Δί', ἔφη, οὐκ εἰκὸς ὅμοια εἶναι. Πότερα οὖν, ἔφη, βελτίω; Δῆλον ὅτι, ἔφη, τὰ τῶν ἀκμαζόντων. Τὰ τῶν μὴ ἀκμαζόντων ἄρα οὐ σπουδαῖα. Οὐκ εἰκὸς μὰ Δί', ἔφη. Οὐκοῦν οὕτω γε οὐ δεῖ παιδοποιεῖσθαι. Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν οἵγε παιδοποιούμενοι, ὡς οὐ δεῖ παιδοποιοῦνται; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Τίνες οὖν ἄλλοι, ἔφη, κακῶς ἂν παιδοποιοῖντο εἴγε μὴ οὗτοι; Ὁμογνωμονῶ σοι, ἔφη, καὶ τοῦτο. Τί δέ; τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀντευεργετεῖν οὐ πανταχοῦ νόμιμόν ἐστι; Νόμιμον, ἔφη. παραβαίνεται δὲ καὶ τοῦτο. Οὐκοῦν καὶ οἱ τοῦτο παραβαίνοντες, δίκην διδόασι, φίλων μὲν ἀγαθῶν ἔρημοι γιγνόμενοι, τοῦτο δὲ μισοῦντας ἑαυτοὺς ἀναγκαζόμενοι διώκειν. ἢ οὐχ οἱ μὲν εὖ ποιοῦντες τοὺς χρωμένους ἑαυτοῖς, ἀγαθοὶ φίλοι εἰσίν; οἱ δὲ μὴ ἀντευεργετοῦντες τοὺς τοιούτους, διὰ μὲν ἀχαριστίαν μισοῦνται ὑπ' αὐτῶν. διὰ δὲ τὸ μάλιστα λυσιτελεῖν τοῖς τοιούτοις χρῆσθαι, τούτους μάλιστα διώκουσι. νὴ τὸν Δία ὦ Σώκρατες, ἔφη, θεοῖς ταῦτα πάντα ἔοικε. τὸ γὰρ τοὺς νόμους αὐτοὺς τοῖς παραβαίνουσι, τὰς τιμωρείας ἔχειν, βελτίονος, ἢ κατ' ἄνθρωπον, νομοθέτου δοκεῖ μοι εἶναι. πότερον οὖν Ἱππία, τοὺς θεοὺς ἡγῇ τὰ δίκαια νομοθετεῖν, ἢ ἄλλα τῶν δικαίων; οὐκ ἄλλα μὰ Δί', ἔφη. σχολῇ γὰρ ἂν ἄλλος γέ τις τὰ δίκαια νομοθετήσειεν, εἰ μὴ θεός. Καὶ τοῖς θεοῖς ἄρα, ὦ Ἱππία, τὸ αὐτὸ, δίκαιόν τε καὶ νόμιμον εἶναι ἀρέσκει. Τοι-

αὐτὰ λέγων τε καὶ πράττων, δικαιοτέρους ἐποίει τοὺς πλησιάζοντας. ὡς δὲ καὶ πρακτικωτέρους ἐποίει τοὺς συνόντας ἑαυτῷ, νῦν αὖ τοῦτο λέξω. νομίζων γὰρ ἐγκράτειαν ὑπάρχειν ἀγαθὸν εἶναι τῷ μέλλοντι καλόν τι πράξειν, πρῶτον μὲν αὐτὸς φανερὸς ἦν τοῖς συνοῦσιν ἠσκηκὼς αὐτὸν μάλιστα πάντων ἀνθρώπων· ἔπειτα διαλεγόμενος προετρέπετο πάντων μάλιστα τοὺς συνόντας πρὸς ἐγκράτειαν. ἀεὶ μὲν οὖν τῶν πρὸς ἀρετὴν χρησίμων αὐτός τε διετέλει μεμνημένος, καὶ τοὺς συνόντας πάντας ὑπομιμνήσκων. Οἶδα δέ ποτε αὐτὸν καὶ πρὸς Εὐθύδημον περὶ ἐγκρατείας τοιάδε διαλεχθέντα. Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἆρα καλὸν καὶ μεγαλεῖον νομίζεις εἶναι καὶ ἀνδρὶ καὶ πόλει κτῆμα ἐλευθερίαν; Ὡς οἷόντέ γε μάλιστα, ἔφη. Ὅς τις οὖν ἄρχεται ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν, καὶ διὰ ταύτας μὴ δύναται πράττειν τὰ βέλτιστα, νομίζεις τοῦτον ἐλεύθερον εἶναι; Ἥκιστα, ἔφη. Ἴσως γὰρ ἐλεύθερον φαίνεταί σοι τὸ πράττειν τὰ βέλτιστα, εἶτα τὸ ἔχειν τοὺς κωλύσοντας τὰ τοιαῦτα ποιεῖν, ἀνελεύθερον νομίζεις; Παντάπασί γε, ἔφη. Παντάπασιν ἄρα σοὶ δοκοῦσιν οἱ ἀκρατεῖς ἀνελεύθεροι εἶναι; Νὴ τὸν Δί᾽, ἔφη, εἰκότως. Πότερον δέ σοι δοκοῦσιν οἱ ἀκρατεῖς κωλύεσθαι μόνον τὰ κάλλιστα πράττειν, ἢ καὶ ἀναγκάζεσθαι τὰ αἴσχιστα ποιεῖν; Οὐδὲν ἧττον ἔμοιγ᾽ (ἔφη) δοκοῦσι ταῦτα ἀναγκάζεσθαι ἢ ἐκεῖνα κωλύεσθαι. Ποίους δέ τινας δεσπότας ἡγῇ τοὺς τὰ μὲν ἄριστα κωλύοντας, τὰ δὲ κάκιστα ἀναγκάζοντας; Ὡς δυνατὸν νὴ Δί᾽ (ἔφη) κακίστους. Δουλείαν δὲ ποίαν κακίστην νομίζεις εἶναι; Ἐγὼ μὲν, ἔφη, τὴν παρὰ τοῖς κακίστοις δεσπόταις. Τὴν κακίστην ἄρα δουλείαν οἱ ἀκρατεῖς δουλεύουσιν; Ἔμοι γε δοκεῖ, ἔφη. Σοφίαν δὲ, τὸ μέγιστον ἀγαθὸν, οὐ δοκεῖ σοι ἀπείργουσα τῶν ἀνθρώπων ἡ ἀκρασία, εἰς τοὐναντίον αὐτοὺς ἐμβάλλειν; ἢ οὐ δοκεῖ σοι προσέχειν τε τοῖς ὠφελοῦσι καὶ καταμανθάνειν αὐτὰ κωλύειν, ἀφέλκουσα ἐπὶ τὰ ἡδέα, καὶ πολλάκις αἰσθανομένους τῶν ἀγαθῶν τε καὶ τῶν κακῶν ἐκπλήξασα, ποιεῖν τὸ χεῖρον ἀντὶ τοῦ βελτίονος αἱρεῖσθαι; Γίγνεται τοῦτ᾽, ἔφη. Σωφροσύνης δὲ, ὦ Εὐθύδημε, τίνι ἂν φαίημεν ἧττον ἢ τῷ ἀκρατεῖ προσήκειν, αὐτὰ γὰρ δήπου τὰ ἐναντία, σωφροσύνης καὶ ἀκρασίας ἔργα ἐστίν. Ὁμολογῶ καὶ τοῦτ᾽, ἔφη. Τοῦ δ᾽ ἐπιμελεῖσθαι ὧν προσήκει οἴει τι κωλυτικώτερον ἀκρασίας εἶναι; Οὔκουν ἔγωγ᾽, ἔφη. Τοῦ δ᾽ ἀντὶ τῶν ὠφε-

λοιπῶν τὰ βλάπτοντα προαιρεῖσθαι ποιοῦντος, καὶ τούτων μὲν ἐπιμελεῖσθαι, ἐκείνων δὲ ἀμελεῖν πείθοντος, καὶ τοῖς σωφρονοῦσι τὰ ἐναντία ποιεῖν ἀναγκάζοντος, οἴει τι ἀνθρώπῳ κάκιον εἶναι; Οὐδὲν, ἔφη. Οὐκοῦν τὴν ἐγκράτειαν τῶν ἐναντίων ἢ τὴν ἀκρασίαν εἰκὸς τοῖς ἀνθρώποις αἰτίαν εἶναι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν καὶ τὸ τῶν ἐναντίων τὸ αἴτιον εἰκὸς ἄριστον εἶναι; Εἰκὸς γὰρ, ἔφη. Ἔοικεν ἄρ', ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἄριστον ἀνθρώπῳ ἡ ἐγκράτεια εἶναι. Εἰκότως γὰρ, ἔφη, ὦ Σώκρατες. Ἐκεῖνο δὲ, ὦ Εὐθύδημε. ἤδη πώποτε ἐνεθυμήθης; Ποῖον; ἔφη. Ὅτι καὶ ἐπὶ τὰ ἡδέα, ἐφ' ἅπερ μόνα δοκεῖ ἡ ἀκρασία τοὺς ἀνθρώπους ἄγειν, αὐτὴ μὲν οὐ δύναται ἄγειν, ἡ δ' ἐγκράτεια πάντων μάλιστα ἥδεσθαι ποιεῖ. Πῶς, ἔφη; Ὥσπερ ἡ μὲν ἀκρασία, οὐκ ἐῶσα καρτερεῖν οὔτε λιμὸν, οὔτε δίψαν, οὔτε ἀφροδισίων ἐπιθυμίαν, οὔτε ἀγρυπνίαν, δι' ὧν μόνων ἐστὶν ἡδέως μὲν φαγεῖν τε καὶ πιεῖν καὶ ἀφροδισιάσαι, ἡδέως δ' ἀναπαύσασθαί τε καὶ κοιμηθῆναι, καὶ περιμείναντας καὶ ἀνασχομένους ἕως ἂν ταῦτα ὡς ἔνι ἥδιστα γένηται, κωλύει τοῖς ἀναγκαιοτάτοις τε καὶ συνεχεστάτοις ἀξιολόγως ἥδεσθαι· ἡ δ' ἐγκράτεια, μόνη ποιοῦσα καρτερεῖν τὰ εἰρημένα, μόνη καὶ ἥδεσθαι ποιεῖ ἀξίως μνήμης ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις. Παντάπασιν, ἔφη, ἀληθῆ λέγεις. Ἀλλὰ μὴν τοῦ μαθεῖν τι καλὸν καὶ ἀγαθὸν, καὶ τοῦ ἐπιμεληθῆναι τῶν τοιούτων τινὸς δι' ὧν ἄν τις καὶ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα καλῶς διοικήσειε, καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον καλῶς οἰκονομήσειε, καὶ φίλοις καὶ πόλει ὠφέλιμος γένοιτο, καὶ ἐχθρῶν κρατήσειεν, ἀφ' ὧν οὐ μόνον ὠφέλειαι ἀλλὰ καὶ ἡδοναὶ μέγισται γίγνονται. αἱ μὲν γὰρ ἐγκρατεῖς ἀπολαύουσι πράττοντες αὐτὰ, οἱ δ' ἀκρατεῖς οὐδενὸς μετέχουσι. τῷ γὰρ ἂν ἧττον φήσαιμεν τῶν τοιούτων προσήκειν ἢ ᾧ ἥκιστα ἔξεστι ταῦτα πράττειν, κατεχομένῳ ἐπὶ τῷ σπουδάζειν περὶ τὰς ἐγγυτάτω ἡδονάς; Καὶ ὁ Εὐθύδημος, Δοκεῖς μοι, ἔφη, ὦ Σώκρατες, λέγειν ὡς ἀνδρὶ ἥττονι τῶν διὰ τοῦ σώματος ἡδονῶν πάμπαν οὐδεμιᾶς ἀρετῆς προσήκει. Τί γὰρ διαφέρει, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ἄνθρωπος ἀκρατὴς θηρίου τοῦ ἀμαθεστάτου, ὅστις γὰρ τὰ μὲν κράτιστα μὴ σκοπεῖ, τὰ ἥδιστα δ' ἐκ παντὸς τρόπου ζητεῖ ποιεῖν, τί ἂν διαφέροι τῶν ἀφρονεστάτων βοσκημάτων; Ἀλλὰ τοῖς ἐγκρατέσι μόνοις ἔξεστι σκοπεῖν τὰ κράτιστα τῶν πραγμάτων, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ διαλέγοντας κατὰ γένη, τὰ μὲν ἀγαθὰ προαιρεῖσθαι, τῶν

δὲ κακῶν ἀπέχεσθαι. Καὶ οὕτως ἔφη ἀρίστους τε καὶ εὐδαιμονεστάτους ἄνδρας γίγνεσθαι, καὶ διαλέγεσθαι δυνατωτάτους. ἔφη δὲ καὶ τὸ διαλέγεσθαι ὀνομασθῆναι ἐκ τοῦ συνιόντας κοινῇ βουλεύεσθαι διαλέγοντας κατὰ γένη τὰ πράγματα. δεῖν οὖν πειρᾶσθαι ὅτι μάλιστα πρὸς τοῦτο ἑαυτὸν ἕτοιμον παρασκευάζειν, καὶ τούτου μάλιστα ἐπιμελεῖσθαι. ἐκ τούτου γὰρ γίνεσθαι ἄνδρας ἀρίστους τε καὶ ἡγεμονικωτάτους καὶ διαλεκτικωτάτους. Ὡς δὲ καὶ διαλεκτικωτέρους ἐποίει τοὺς συνόντας, πειράσομαι καὶ τοῦτο λέγειν. Σωκράτης γὰρ τοὺς μὲν εἰδότας τί ἕκαστον εἴη τῶν ὄντων, ἐνόμιζε καὶ τοῖς ἄλλοις ἂν ἐξηγεῖσθαι δύνασθαι· τοὺς δὲ μὴ εἰδότας οὐδὲν ἔφη θαυμαστὸν εἶναι, αὐτούς τε σφάλλεσθαι, καὶ ἄλλους σφάλλειν. ὧν ἕνεκα σκοπῶν σὺν τοῖς συνοῦσι τί ἕκαστον εἴη τῶν ὄντων οὐδεπώποτε ἔληγε. πάντα μὲν οὖν ᾗ διωρίζετο, πολὺ ἔργον ἂν εἴη διεξελθεῖν· ἐν ὅσοις δὲ καὶ τὸν τρόπον τῆς ἐπισκέψεως δηλώσειν οἶμαι, τοσαῦτα λέξω. πρῶτον δὲ περὶ εὐσεβείας ὧδέ πως ἐσκόπει. Εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Εὐθύδημε, ποῖόν τι νομίζεις εὐσέβειαν εἶναι; Καὶ ὅς, Κάλλιστον νὴ Δί' ἔφη. Ἔχεις οὖν εἰπεῖν ὁποῖός τις ὁ εὐσεβής ἐστιν; Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἔφη, ὁ τοὺς θεοὺς τιμῶν. Ἔξεστι δὲ ὃν ἄν τις βούληται τρόπον τοὺς θεοὺς τιμᾶν. Οὐκ· ἀλλὰ νόμοι εἰσὶ καθ' οὓς δεῖ τοῦτο ποιεῖν. Οὐκοῦν ὁ τοὺς νόμους τούτους ποιῶν εἰδείη ἂν ὡς δεῖ τοὺς θεοὺς τιμᾶν, Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη. Ἆρ' οὖν ὁ εἰδὼς τοὺς θεοὺς τιμᾶν, οὐκ ἄλλως οἴεται δεῖν τοῦτο ποιεῖν ἢ ὡς οἶδεν; Οὐ γὰρ οὖν, ἔφη. Ἄλλως δέ τις θεοὺς τιμᾷ, ἢ ὡς οἴεται δεῖν; Οὐκ οἶμαι, ἔφη. Ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς, νομίμως ἂν τοὺς θεοὺς τιμῴη. Πάνυ μὲν οὖν. Οὐκοῦν ὅγε νομίμως τιμῶν, ὡς δεῖ τιμᾷ; Πῶς γὰρ οὔ; Ὁ δέ γε ὡς δεῖ τιμῶν, εὐσεβής ἐστι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ὁ ἄρα τὰ περὶ τοὺς θεοὺς νόμιμα εἰδὼς, ὀρθῶς ἂν ἡμῖν εὐσεβὴς ὡρισμένος εἴη. Ἐμοὶ γοῦν, ἔφη, δοκεῖ. Ἀνθρώποις τε ἄρα ἔξεστιν ὃν ἄν τις τρόπον βούληται χρῆσθαι; Οὐκ· ἀλλὰ καὶ παρὰ τούτοις ὁ εἰδὼς ἅ ἐστι νόμιμα καθ' ἃ δεῖ πρὸς ἀλλήλους χρῆσθαι, νόμιμος ἂν εἴη. Οὐκοῦν οἱ κατὰ ταῦτα χρώμενοι ἀλλήλοις, ὡς δεῖ χρῶνται; Πῶς γὰρ οὔ; Οὐκοῦν οἵγε ὡς δεῖ χρώμενοι, καλῶς χρῶνται; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν οἵγε τοῖς ἀνθρώποις καλῶς χρώμενοι, καλῶς πράττουσι τὰ ἀνθρώπεια πράγματα. Εἰκός γ', ἔφη. Οὐκοῦν οἱ τοῖς νόμοις πειθόμενοι,

νοι, δίκαια οὗτοι ποιοῦσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Δίκαια δὲ οἶσθα, ἔφη, ὁποῖα καλεῖται; Ἃ οἱ νόμοι κελεύουσιν, ἔφη. Οἱ ἄρα ποιοῦντες ἃ οἱ νόμοι κελεύουσι, δίκαιά τε ποιοῦσι καὶ ἃ δεῖ; Πῶς γὰρ οὔ. Οὐκοῦν οἵγε τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί εἰσιν. Οἶμαι ἔγωγ', ἔφη. Οἴει οὖν τινὰς πείθεσθαι τοῖς νόμοις, μὴ εἰδότας ἃ οἱ νόμοι κελεύουσιν; Οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Εἰδότας δὲ ἃ δεῖ ποιεῖν οἴει τινὰς οἴεσθαι δεῖν μὴ ποιεῖν ταῦτα; Οὐ οἴομαι, ἔφη. Οἶδας δέ τινας ἄλλα ποιοῦντας ἢ ἃ οἴονται δεῖν; Οὐκ ἔγωγ', ἔφη. Οἱ ἄρα τὰ περὶ τοὺς ἀνθρώπους νόμιμα εἰδότες, τὰ δίκαια οὗτοι ποιοῦσι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Οὐκοῦν οἵγε τὰ δίκαια ποιοῦντες, δίκαιοί εἰσι; Τίνες γὰρ ἄλλοι, ἔφη. Ὀρθῶς ἂν ποτε ἄρα ὁριζοίμεθα, ὁριζόμενοι δικαίους εἶναι τοὺς εἰδότας τὰ περὶ ἀνθρώπους νόμιμα; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Σοφίαν δὲ τί ἂν φήσαιμεν εἶναι; Εἰπέ μοι, πότερα σοὶ δοκοῦσιν οἱ σοφοί, ἃ ἐπίστανται, ταῦτα σοφοὶ εἶναι, ἢ εἰσί τινες ἃ μὴ ἐπίστανται σοφοί; Ἃ ἐπίστανται δηλονότι, ἔφη. πῶς γὰρ ἄν τις ἅγε μὴ ἐπίσταιτο, ταῦτα σοφὸς εἴη; Ἆρ' οὖν οἱ σοφοὶ, ἐπιστήμῃ σοφοί εἰσιν; Τίνι γάρ, ἔφη, ἄλλῳ τίς ἂν εἴη σοφὸς εἴγε μὴ ἐπιστήμῃ; Ἄλλο δέ τι σοφίαν οἴει εἶναι ἢ ᾧ σοφοί εἰσιν; Οὐκ ἔγωγε. Ἐπιστήμη ἄρα σοφία ἐστίν; Ἔμοιγε δοκεῖ. Ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι ἀνθρώπῳ δυνατὸν εἶναι τὰ ὄντα πάντα ἐπίστασθαι; Οὐδὲ μὰ Δί' ἔμοιγε πολλοστὸν μέρος αὐτῶν. Πάντα μὲν ἄρα σοφὸν οὐχ οἷόν τε ἄνθρωπον εἶναι. Μὰ Δί' οὐ δῆτα, ἔφη. Ὃ ἄρα ἐπίσταται ἕκαστος, τοῦτο καὶ σοφός ἐστιν. Ἔμοιγε δοκεῖ. Ἆρ' οὖν, ὦ Εὐθύδημε, καὶ τἀγαθὸν οὕτω ζητητέον ἐστί; Πῶς ἔφη; Δοκεῖ σοι τὸ αὐτὸ πᾶσιν ὠφέλιμον εἶναι; Οὐκ ἔμοιγε. Τί δέ; τὸ ἄλλῳ ὠφέλιμον, οὐ δοκεῖ σοι ἐνίοτε ἄλλῳ βλαβερὸν εἶναι; Καὶ μάλα, ἔφη. Ἄλλο δ' ἄν τι φαίης ἀγαθὸν εἶναι ἢ τὸ ὠφέλιμον; Οὐκ ἔγωγ' ἔφη. Τὸ ἄρα ὠφέλιμον, ἀγαθόν ἐστιν ὅτῳ ἂν ὠφέλιμον ᾖ; Δοκεῖ μοι, ἔφη. Τὸ δὲ καλὸν ἔχοιμεν ἂν πως ἄλλως εἰπεῖν, ἢ, εἰ ἔστιν, ὀνομάζεις καλὸν ἢ σῶμα ἢ σκεῦος, ἢ ἀλλ' ὁτιοῦν ὃ οἶσθα πρὸς πάντα καλὸν ὄν; Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγ' ἔφη. Ἆρ' οὖν πρὸς ὃ ἂν ἕκαστον χρήσιμον ᾖ, πρὸς τοῦτο ἑκάστῳ καλῶς ἔχει χρῆσθαι; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Καλὸν δὲ πρὸς ἄλλο τι ἐστὶν ἕκαστον ἢ πρὸς ὃ ἑκάστῳ καλῶς ἔχει χρῆσθαι; Οὐδὲ πρὸς

σὺ ἄλλο, ἔφη. Τὸ χρήσιμον ἄρα καλόν ἐςι πρὸς ὃ ἂν ᾖ χρήσιμον; Ἔμοιγε δοκεῖ, ἔφη. Ἀνδρείαν δὲ, ὦ Εὐθύδημε, ἆρα τῶν καλῶν νομίζεις εἶναι. Κάλλιστον μὲν οὖν ἔγωγ', ἔφη. Χρήσιμον ἄρα οὐ πρὸς τὰ ἐλάχιστα νομίζεις τὴν ἀνδρείαν; Μὰ Δί', ἔφη, πρὸς τὰ μέγιστα μὲν οὖν. Ἆρ' οὖν δοκεῖ σοι πρὸς τὰ δεινά τε καὶ ἐπικίνδυνα χρήσιμον εἶναι τὸ ἀγνοεῖν αὐτά; Ἥκιστά γ', ἔφη. Οἱ ἄρα μὴ φοβούμενοι τὰ τοιαῦτα, διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τί ἐστιν, οὐκ ἀνδρεῖοι εἰσί; Νὴ Δί', ἔφη. πολλοὶ γὰρ ἂν οὕτω γε τῶν τε μαινομένων καὶ τῶν δειλῶν ἀνδρεῖοι εἶεν. Τί δὲ οἱ καὶ τὰ μὴ δεινὰ δεδοικότες; Ἔτι τε νὴ Δία ἧττον, ἔφη. Ἆρ' οὖν τοὺς μὲν ἀγαθοὺς πρὸς τὰ δεινὰ καὶ ἐπικίνδυνα ὄντας, ἀνδρείους ἡγῇ εἶναι, τοὺς δὲ κακοὺς, δειλούς; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἀγαθοὺς δὲ πρὸς τὰ τοιαῦτα νομίζεις ἄλλους τινὰς ἢ τοὺς δυναμένους αὐτοῖς καλῶς χρῆσθαι; Οὔκ· ἀλλὰ τούτους, ἔφη. Κακοὺς δὲ ἄρα, τοὺς οἵους τούτοις κακῶς χρῆσθαι; Τίνας γὰρ ἄλλους, ἔφη; Κακοὺς δὲ ἄρα, τοὺς οἵους τούτοις κακῶς χρῆσθαι; Τίνας γὰρ ἄλλους, ἔφη; Ἆρ' οὖν ἕκαστοι χρῶνται ὡς οἴονται δεῖν; Πῶς γὰρ ἄλλως, ἔφη; Ἆρα οὖν οἱ μὴ δυνάμενοι καλῶς χρῆσθαι, ἴσασιν ὡς δεῖ χρῆσθαι; Οὐ δήπου γε, ἔφη. Οἱ ἄρα εἰδότες ὡς δεῖ χρῆσθαι, οὗτοι καὶ δύνανται; Μόνοι γε, ἔφη. Τί δέ; οἱ μὴ διημαρτηκότες ἆρα κακῶς χρῶνται τοῖς τοιούτοις; Οὐκ οἴομαι, ἔφη. Οἱ ἄρα κακῶς χρώμενοι διημαρτήκασιν; Εἰκός γε, ἔφη. Οἱ μὲν ἄρα ἐπιστάμενοι τοῖς δεινοῖς τε καὶ ἐπικινδύνοις καλῶς χρῆσθαι, ἀνδρεῖοί εἰσιν, οἱ δὲ διαμαρτάνοντες τούτου, δειλοί; Ἔμοιγε δοκοῦσιν, ἔφη. Βασιλείαν δὲ καὶ τυραννίδα, ἀρχὰς μὲν ἀμφοτέρας ἡγεῖτο εἶναι, διαφέρειν δὲ ἀλλήλων ἐνόμιζε. τὴν μὲν γὰρ, ἑκόντων τε τῶν ἀνθρώπων καὶ κατὰ νόμους τῶν πόλεων ἀρχὴν, βασιλείαν ἡγεῖτο. τὴν δὲ, ἀκόντων τε καὶ μὴ κατὰ νόμους, ἀλλ' ὅπως ὁ ἄρχων βούλοιτο, τυραννίδα. καὶ ὅπου μὲν ἐκ τῶν τὰ νόμιμα ἐπιτελούντων αἱ ἀρχαὶ καθίστανται, ταύτην τὴν πολιτείαν ἀριστοκρατίαν ἐνόμιζεν εἶναι· ὅπου δ' ἐκ τιμημάτων, πλουτοκρατίαν. ὅπου δ' ἐκ πάντων, δημοκρατίαν. εἰ δέ τις αὐτῷ περί του ἀντιλέγοι, μηδὲν ἔχων σαφὲς λέγειν, ἀλλ' ἄνευ ἀποδείξεως, ἤτοι σοφώτερον φάσκων εἶναι ὃν αὐτὸς λέγοι, ἢ πολιτικώτερον, ἢ ἀνδρειότερον, ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων, ἐπὶ τὴν ὑπόθεσιν ἐπανῆγεν ἂν πάντα τὸν λόγον ὧδέ πως,

φὴς

φῂς σὺ ἀμείνω πολίτην εἶναι ὃν σὺ ἐπαινεῖς, ἢ ὃν ἐγώ; Φημὶ γὰρ οὖν. Τί οὖν οὐκ ἐκεῖνο πρῶτον ἐπεσκεψάμεθα, τί ἐστιν ἔργον ἀγαθοῦ πολίτου; Ποιῶμεν τοῦτο. Οὐκοῦν ἐν μὲν χρημάτων διοικήσει κρατοίη ἂν ὁ χρήμασιν εὐπορωτέραν τὴν πόλιν ποιῶν; Πάνυ μὲν οὖν, ἔφη. Ἐν δέ γε πολέμῳ, ὁ καθυπερτέραν τῶν ἀντιπάλων. Πῶς γὰρ οὔ; Ἐν δὲ πρεσβείᾳ ἆρα ὃς ἂν φίλους ἀντὶ πολεμίων παρασκευάζῃ; Εἰκότως γε. Οὐκοῦν καὶ ἐν δημηγορίᾳ ὁ στάσεις τε παύων, καὶ ὁμόνοιαν ἐμποιῶν; Ἔμοιγε δοκεῖ. Οὕτω δὲ τῶν λόγων ἐπαναγομένων, καὶ τοῖς ἀντιλέγουσιν αὐτοῖς φανερὸν ἐγίγνετο τἀληθές. ὁπότε δὲ αὐτός τι τῷ λόγῳ διεξίοι, διὰ τῶν μάλιστα ὁμολογουμένων ἐπορεύετο, νομίζων ταύτην τὴν ἀσφάλειαν εἶναι λόγου. τοιγαροῦν πολὺ μάλιστα ὧν ἐγὼ οἶδα, ὅτε λέγοι τοὺς ἀκούοντας ὁμολογοῦντας παρεῖχε. ἔφη δὲ καὶ Ὅμηρον τῷ Ὀδυσσεῖ ἀναθεῖναι τὸ ἀσφαλῆ ῥήτορα εἶναι, ὡς ἱκανὸν αὐτὸν ὄντα διὰ τῶν δοκούντων τοῖς ἀνθρώποις ἄγειν τοὺς λόγους. ὅτι μὲν οὖν ἁπλῶς τὴν ἑαυτοῦ γνώμην ἀπεφαίνετο Σωκράτης πρὸς τοὺς ὁμιλοῦντας αὐτῷ, δοκεῖ μοι δῆλον ἐκ τῶν εἰρημένων εἶναι. ὅτι δὲ καὶ αὐτάρκεις ἐν ταῖς προσηκούσαις πράξεσιν αὐτοὺς εἶναι ἐπεμελεῖτο, νῦν τοῦτο λέξω. πάντων μὲν γὰρ ὧν ἐγὼ οἶδα μάλιστα ἔμελεν αὐτῷ εἰδέναι ὅτου τις ἐπιστήμων εἴη τῶν συνόντων αὐτῷ. ὧν δὲ προσήκει ἀνδρὶ καλῷ κἀγαθῷ εἰδέναι, ὅ, τι μὲν αὐτὸς εἰδείη, πάντων προθυμότατα ἐδίδασκεν· ὅτου δὲ αὐτὸς ἀπειρότερος εἴη, πρὸς τοὺς ἐπισταμένους ἦγεν αὐτούς. ἐδίδασκε δὲ καὶ μέχρις ὅτου δέοι ἔμπειρον εἶναι ἑκάστου πράγματος τὸν ὀρθῶς πεπαιδευμένον. αὐτίκα γεωμετρείαν μέχρι μὲν τούτου ἔφη δεῖν μανθάνειν ἕως ἱκανός τις γένοιτο, εἴ ποτε δεήσειε, γῆν μέτρῳ ὀρθῶς ἢ παραλαβεῖν, ἢ παραδοῦναι, ἢ διανεῖμαι, ἢ ἔργον ἀποδείξασθαι. οὕτω δὲ τοῦτο ῥᾴδιον εἶναι μαθεῖν ὥς τε τὸν προσέχοντα τὸν νοῦν τῇ μετρήσει, ἅμα τήν τε γῆν ὁπόση ἐστὶν εἰδέναι, καὶ ὡς μετρεῖται ἐπιστάμενον ἀπιέναι. τὸ δὲ μέχρι τῶν δυσξυνέτων διαγραμμάτων γεωμετρείαν μανθάνειν ἀπεδοκίμαζεν. ὅ, τι μὲν γὰρ ὠφελοίη ταῦτα οὐκ ἔφη ὁρᾶν. καίτοι οὐκ ἄπειρός γε αὐτῶν ἦν. ἔφη δὲ ταῦτα ἱκανὰ εἶναι ἀνθρώπου βίον κατατρίβειν, καὶ ἄλλων πολλῶν τε καὶ ὠφελίμων μαθημάτων ἀποκωλύειν. ἐκέλευε δὲ καὶ ἀστρολογίας ἐμπείρους γίγνεσθαι, καὶ ταύτης μέντοι, μέχρι τοῦ νυκτός τε

ὥραν καὶ μηνὸς καὶ ἐνιαυτοῦ δύνασθαι γιγνώσκειν, ἕνεκα πορείας τε, καὶ πλοῦ καὶ φυλακῆς· καὶ ὅσα ἄλλα ἢ νυκτὸς ἢ μηνὸς ἢ ἐνιαυτοῦ πράττεται, πρὸς ταῦτ' ἔχειν τεκμηρίοις χρῆσθαι, τὰς ὥρας τῶν εἰρημένων διαγιγνώσκοντας. καὶ ταῦτα δὲ ῥᾴδια εἶναι μαθεῖν παρά τε τῶν νυκτοθηρῶν καὶ κυβερνητῶν καὶ ἄλλων πολλῶν οἷς ἐπιμελὲς ταῦτα εἰδέναι. τὸ δὲ μέχρι τούτου ἀστρονομίαν μανθάνειν, μέχρι τοῦ καὶ τὰ μὴ ἐν τῇ αὐτῇ περιφορᾷ ὄντα καὶ τοὺς πλάνητάς τε καὶ ἀσταθμήτους ἀστέρας γνῶναι, καὶ τὰς ἀποστάσεις αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ τὰς περιόδους, καὶ τὰς αἰτίας αὐτῶν ζητοῦντας κατατρίβεσθαι, ἰσχυρῶς ἀπέτρεπεν. ὠφέλειαν μὲν γὰρ οὐδεμίαν οὐδ' ἐν τούτοις ἔφη ὁρᾶν· καίτοι οὐδὲ τούτων γε ἀνήκοος ἦν, ἔφη δὲ καὶ ταῦτα ἱκανὰ εἶναι κατατρίβειν ἀνθρώπου βίον, καὶ πολλῶν καὶ ὠφελίμων ἀποκωλύειν. ὅλως δὲ τῶν οὐρανίων ᾗ ἕκαστα ὁ θεὸς μηχανᾶται, φροντιστὴν γίγνεσθαι ἀπέτρεπεν. οὔτε γὰρ εὑρετὰ ἀνθρώποις αὐτὰ ἐνόμιζεν εἶναι, οὔτε χαρίζεσθαι θεοῖς ἂν ἡγεῖτο τὸν ζητοῦντα ἃ ἐκεῖνοι σαφηνίσαι οὐκ ἐβουλήθησαν, κινδυνεῦσαι δ' ἂν ἔφη καὶ παραφρονῆσαι τὸν ταῦτα μεριμνῶντα, οὐδὲν ἧττον ἢ Ἀναξαγόρας παρεφρόνησεν, ὁ μέγιστον φρονήσας ἐπὶ τῷ τὰς τῶν θεῶν μηχανὰς ἐξηγεῖσθαι. ἐκεῖνος γὰρ λέγων μὲν τὸ αὐτὸ εἶναι πῦρ τε καὶ ἥλιον, ἠγνόει ὡς τὸ μὲν πῦρ οἱ ἄνθρωποι ῥᾳδίως καθορῶσιν, εἰς δὲ τὸν ἥλιον οὐ δύνανται ἀντιβλέπειν· καὶ ὑπὸ μὲν τοῦ ἡλίου καταλαμπόμενοι τὰ χρώματα μελάντερα ἔχουσιν. ὑπὸ δὲ τοῦ πυρὸς οὔ. ἠγνόει δὲ ὅτι καὶ τῶν ἐκ τῆς γῆς φυομένων ἄνευ μὲν ἡλίου αὐγῆς οὐδὲν δύναται καλῶς αὔξεσθαι, ὑπὸ δὲ τοῦ πυρὸς θερμαινόμενα πάντα ἀπόλλυται. φάσκων δὲ τὸν ἥλιον λίθον διάπυρον εἶναι, καὶ τοῦτο ἠγνόει, ὅτι λίθος μὲν ἐν πυρὶ ὢν οὔτε λάμπει, οὔτε πολὺν χρόνον ἀντέχει· ὁ δὲ ἥλιος τὸν πάντα χρόνον πάντων λαμπρότερος ὢν διαμένει. ἐκέλευε δὲ καὶ λογισμοὺς μανθάνειν, καὶ τούτων δὲ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις ἐκέλευε φυλάττεσθαι τὴν μάταιον πραγματείαν, μέχρι δὲ τοῦ ὠφελίμου πάντα καὶ αὐτὸς συνεπεσκόπει καὶ συνδιεξῄει τοῖς συνοῦσι. προέτρεπε δὲ σφόδρα καὶ ὑγιείας ἐπιμελεῖσθαι τοὺς συνόντας, παρά τε τῶν εἰδότων μανθάνοντας ὅσα ἐνδέχοιτο, καὶ ἑαυτῷ ἕκαστον προσέχοντα διὰ παντὸς τοῦ βίου τί βρῶμα ἢ τί πόμα ἢ ποῖος πόνος συμφέροι αὐτῷ,

καὶ

καὶ πῶς τούτοις χρώμενος ὑγιεινότατ' ἂν διάγοι. τοῦ γὰρ οὕτω προσέχοντος ἑαυτῷ ἔργον ἔφη εἶναι εὑρεῖν ἰατρὸν τὰ πρὸς ὑγίειαν συμφέροντα αὐτῷ μᾶλλον διαγιγνώσκοντα ἑαυτοῦ. εἰ δέ τις μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν ἀνθρωπίνην σοφίαν ὠφελεῖσθαι βούλοιτο, συνεβούλευε μαντικῆς ἐπιμελεῖσθαι. τὸν γὰρ εἰδότα δι' ὧν οἱ θεοὶ τοῖς ἀνθρώποις περὶ τῶν πραγμάτων σημαίνουσιν οὐδέποτ' ἔρημον ἔφη γίγνεσθαι συμβουλῆς θεῶν. Εἰ δέ τις, ὅτι φάσκοντος αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον ἑαυτῷ προσημαίνειν ἅ τε δέοι καὶ ἃ μὴ δέοι ποιεῖν, ὑπὸ τῶν δικαστῶν κατεγνώσθη θάνατος, οἴεται αὐτὸν ἐλέγχεσθαι περὶ τοῦ δαιμονίου ψευδόμενον, ἐννοησάτω πρῶτον μὲν ὅτι οὕτως ἤδη τότε πόῤῥω τῆς ἡλικίας ἦν ὥστ', εἰ καὶ μὴ τότε, οὐκ ἂν πολλῷ ὕστερον τελευτῆσαι τὸν βίον. εἶτα. ὅτι τὸ μὲν ἀχθεινότατον τοῦ βίου, καὶ ἐν ᾧ πάντες τὴν διάνοιαν μειοῦνται, ἀπέλιπεν. ἀντὶ δὲ τούτου τῆς ψυχῆς τὴν ῥώμην ἐπιδειξάμενος, εὔκλειαν προσεκτήσατο, τήν τε δίκην πάντων ἀνθρώπων ἀληθέστατα καὶ ἐλευθεριώτατα καὶ δικαιότατα εἰπὼν, καὶ τὴν κατάγνωσιν τοῦ θανάτου πρᾳότατα καὶ ἀνδρωδέστατα ἐνεγκών. ὁμολογεῖται γὰρ οὐδένα πω τῶν μνημονευομένων ἀνθρώπων κάλλιον θάνατον ἐνεγκεῖν. ἀνάγκη μὲν γὰρ ἐγένετο αὐτῷ μετὰ τὴν κρίσιν τριάκοντα ἡμέρας βιῶναι, διὰ τὸ Δήλια μὲν ἐκείνου τοῦ μηνὸς εἶναι, τὸν δὲ νόμον μηδένα ἐᾶν δημοσίᾳ ἀποθνήσκειν ἕως ἂν ἡ θεωρία ἐκ Δήλου ἐπανέλθῃ. καὶ τὸν χρόνον τοῦτον ἅπασι τοῖς συνήθεσι φανερὸς ἐγένετο οὐδὲν ἀλλοιότερον διαβιοὺς ἢ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον. καίτοι τὸν ἔμπροσθέν γε πάντων ἀνθρώπων μάλιστα ἐθαυμάζετο ἐπὶ τῷ εὐθύμως τε καὶ εὐκόλως ζῆν, καὶ πῶς ἄν τις κάλλιον ἢ οὕτως ἀποθάνοι; ἢ ποῖος ἂν εἴη θάνατος καλλίων ἢ ὃν ἂν κάλλιστα τίς ἀποθάνοι; ποῖος δ' ἂν γένοιτο θάνατος εὐδαιμονέστερος τοῦ καλλίστου; ἢ ποῖος θεοφιλέστερος τοῦ εὐδαιμονεστάτου; Λέξω δὲ καὶ ἃ Ἑρμογένους τοῦ Ἱππονίκου ἤκουσα περὶ αὐτοῦ. ἔφη γάρ, ἤδη Μελίτου γεγραμμένου αὐτὸν τὴν γραφὴν, αὐτὸς ἀκούων αὐτοῦ πάντα μᾶλλον ἢ περὶ τῆς δίκης διαλεγομένου, λέγειν αὐτῷ ὡς χρὴ σκοπεῖν ὅ, τι ἀπολογήσεται. τὸν δὲ τὸ μὲν πρῶτον εἰπεῖν, Οὐ γὰρ δοκῶ σοι τοῦτο μελετῶν διαβεβιωκέναι; Ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἤρετο ὅπως, εἰπεῖν αὐτὸν ὅτι οὐδὲν ἄλλο ποιῶν διαγεγένηται ἢ διασκοπῶν μὲν τά τε δίκαια καὶ τὰ ἄδικα, πράττων δὲ τὰ δίκαια, καὶ τῶν ἀδίκων ἀπεχόμενος· ἥνπερ νομίζοι καλλίστην μελέτην ἀπο-

ἀπολογίας εἶναι. αὐτὸς δὲ πάλιν εἰπεῖν, Οὐχ ὁρᾷς ὦ Σώκρατες, ὅτι οἱ Ἀθήνησι δικασαὶ πολλοὺς μὲν ἤδη μηδὲν ἀδικοῦντας, λόγῳ ἀχθεσθέντες ἀπέκτειναν, πολλοὺς δὲ ἀδικοῦντας ἀπέλυσαν; Ἀλλὰ ναὶ τὸν Δία, φάναι αὐτὸν, ὦ Ἑρμόγενες, ἤδη μου ἐπιχειροῦντος φροντίσαι τῆς πρὸς τοὺς δικασὰς ἀπολογίας, ἠναντιώθη τὸ δαιμόνιον. Καὶ αὐτὸς εἰπεῖν, Θαυμασὰ λέγεις. Τὸν δὲ, Θαυμάζεις, φάναι, εἰ τῷ θεῷ δοκεῖ βέλτιον εἶναι ἐμὲ τελευτᾶν τὸν βίον ἤδη; οὐκ οἶσθ' ὅτι μέχρι μὲν τοῦδε τοῦ χρόνου ἐγὼ οὐδενὶ ἀνθρώπων ὑφείμην ἂν οὔτε βέλτιον οὔθ' ἥδιον ἐμοῦ βεβιωκέναι; ἄριστα μὲν γὰρ οἶμαι ζῆν τοὺς ἄριστα ἐπιμελομένους τοῦ ὡς βελτίστους γίγνεσθαι, ἥδιστα δὲ τοὺς μάλιστα αἰσθανομένους ὅτι βελτίους γίγνονται. ἃ ἐγὼ μέχρι τοῦδε τοῦ χρόνου ᾐσθανόμην ἐμαυτῷ συμβαίνοντα, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐντυγχάνων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους παραθεωρῶν ἐμαυτὸν, οὕτω διατετέλεκα περὶ ἐμαυτοῦ γιγνώσκων. καὶ οὐ μόνον ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐμοὶ φίλοι οὕτως ἔχοντες περὶ ἐμοῦ διατελοῦσιν, οὐ διὰ τὸ φιλεῖν ἐμέ, καὶ γὰρ οἱ τοὺς ἄλλους φιλοῦντες οὕτως ἂν εἶχον πρὸς τοὺς ἑαυτῶν φίλους, ἀλλὰ διό περ καὶ αὐτοὶ αὖ οἴονται ἐμοὶ συνόντες βέλτιστοι γίγνεσθαι. εἰ δὲ βιώσομαι πλείω χρόνον, ἴσως ἀναγκαῖον ἔσαι τὰ τοῦ γήρως ἐπιτελεῖσθαι, καὶ ὁρᾶν τε καὶ ἀκούειν ἧττον, καὶ διανοεῖσθαι χεῖρον, καὶ δυσμαθέστερον καὶ ἐπιλησμονέστερον ἀποβαίνειν. καὶ ὧν πρότερον βελτίων ἦν, τούτων χείρων γίγνεσθαι. ἀλλὰ μὴν ταῦτά γε μὴ αἰσθανομένῳ μὲν ἀβίωτος ἂν εἴη ὁ βίος. αἰσθανόμενον δὲ πῶς οὐκ ἀνάγκη χεῖρόν τε καὶ ἀηδέστερον ζῆν; ἀλλὰ μὴν εἴγε ἀδίκως ἀποθανοῦμαι, τοῖς μὲν ἀδίκως ἐμὲ ἀποκτείνασιν αἰσχρὸν ἂν εἴη τοῦτο. εἰ γὰρ τὸ ἀδικεῖν αἰσχρόν ἐσι, πῶς οὐκ αἰσχρὸν καὶ τὸ ἀδίκως ὁτιοῦν ποιεῖν; ἐμοὶ δὲ τί αἰσχρὸν τὸ ἑτέρους μὴ δύνασθαι περὶ ἐμοῦ τὰ δίκαια μήτε γνῶναι, μήτε ποιῆσαι; ὁρῶ δ' ἔγω γε καὶ τὴν δόξαν τῶν προγεγονότων ἀνθρώπων ἐν τοῖς ἐπιγιγνομένοις οὐχ ὁμοίαν καταλειπομένην τῶν τε ἀδικησάντων καὶ τῶν ἀδικηθέντων. οἶδα δ' ὅτι καὶ ἐγὼ ἐπιμελείας τεύξομαι ὑπ' ἀνθρώπων, καὶ ἐὰν νῦν ἀποθάνω, οὐχ ὁμοίως τοῖς ἐμὲ ἀποκτείνασιν. οἶδα γὰρ ἀεὶ μαρτυρήσεσθαί μοι ὅτι ἐγὼ ἠδίκησα μὲν οὐδένα πώποτε ἀνθρώπων, οὐδὲ χείρω ἐποίησα· βελτίους δὲ ποιεῖν ἐπειρώμην ἀεὶ τοὺς ἐμοὶ συνόντας. Τοιαῦτα μὲν πρὸς Ἑρμογένην τε διελέχθη, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους. τῶν

δὲ

δὲ Σωκράτην γιγνωσκόντων οἷος ἦν, οἱ ἀρετῆς ἐφιέμενοι πάντες ἔτι καὶ νῦν διατελοῦσι πάντων μάλιστα ποθοῦντες ἐκεῖνον, ὡς ὠφελιμώτατον ὄντα πρὸς ἀρετῆς ἐπιμέλειαν. ἐμοὶ μὲν δὴ τοιοῦτος ὢν ἐδόκει, οἷον ἐγὼ διήγημαι, εὐσεβὴς μὲν οὕτως ὥστε μηδὲν ἄνευ τῆς τῶν θεῶν γνώμης ποιεῖν, δίκαιος δὲ ὥστε βλάπτειν μὲν μηδὲ μικρὸν μηδένα, ὠφελεῖν δὲ τὰ μέγιστα τοὺς χρωμένους ἑαυτῷ, ἐγκρατὴς δὲ ὥστε μηδέποτε προαιρεῖσθαι τὸ ἥδιον ἀντὶ τοῦ βελτίονος, φρόνιμος δὲ ὥστε μὴ διαμαρτάνειν κρίνων τὰ βελτίω καὶ τὰ χείρω, μηδὲ ἄλλου προσδεῖσθαι, ἀλλ' αὐτάρκης εἶναι πρὸς τὴν τούτων γνῶσιν, ἱκανὸς δὲ καὶ λόγῳ εἰπεῖν τε καὶ διορίσασθαι τὰ τοιαῦτα, ἱκανὸς δὲ καὶ ἄλλους δοκιμάσαι τε καὶ ἁμαρτάνοντα ἐξελέγξαι, καὶ προτρέψασθαι ἐπ' ἀρετὴν καὶ καλοκαγαθίαν ἐδόκει τοιοῦτος εἶναι οἷος ἂν εἴη ἄριστός γε ἀνὴρ καὶ εὐδαιμονέστατος. εἰ δέ τῳ μὴ ἀρέσκει ταῦτα, παραβάλλων τὸ ἄλλου ἦθος πρὸς ταῦτα, οὕτω κρινέτω.

ΠΛΑ'ΤΩΝΟΣ ΔΙΑ'ΛΟΓΟΙ.

ΕΥ'ΘΥ'ΦΡΩΝ, Η" ΠΕΡΙ

Ο'ΣΙ'ΟΥ ΠΕΙΡΑΣΤΙΚΟ'Σ.

ΤΑ' ΤΟΥ~ ΔΙΑΛΟ'ΓΟΥ ΠΡΟ'ΣΩΠΑ,

Εὐθύφρων, καὶ Σωκράτης.

ΤΙ' νεώτερον ὦ Σώκρατες γέγονεν, ὅτι σὺ τὰς ἐν Λυκείῳ καταλιπὼν διατριβὰς, ἐνθάδε νῦν διατρίβεις, περὶ τὴν τοῦ βασιλέως στοάν; οὐ γάρ πού καὶ σοί δίκη τίς οὖσα τυγχάνει πρὸς τὸν βασιλέα, ὥσπερ ἐμοί. Σω. Οὔτοι δὴ Ἀθηναῖοί γε, ὦ Εὐθύφρον, δίκην αὐτὴν καλοῦσιν, ἀλλὰ γραφήν. Εὐ. Τί φῄς; γραφὴν σέ τις ὡς ἔοικε γέγραπται. οὐ γάρ πού ἐκεῖνόγε καταγνώσομαι, ὡς σύγε ἕτερον. Σω. Οὐ γὰρ οὖν. Εὐ. Ἀλλὰ σὲ ἄλλος; Σω. Πάνυγε. Εὐ. Τίς οὗτος; Σω. Οὐδ' αὐτὸς πάνυ τοι γιγνώσκω ὦ Εὐθύφρον, τὸν ἄνδρα. νέος γάρ τίς μοι φαίνεται καὶ ἀγνώς. ὀνομάζουσι μέντοι αὐτὸν, ὡς ἐγῷμαι, Μέλιτον. ἔστι δὲ τὸν δῆμον Πιτθεὺς, εἴ τιν' ἐν νῷ ἔχεις Πιτθέα Μέλιτον, οἷον τετανότριχα, καὶ οὐ πάνυ εὐγένειον, ἐπίγρυπον δέ. Εὐ. Οὐκ ἐννοῶ ὦ Σώκρατες. ἀλλὰ δὴ

τίνα

τίνα γραφήν σε γέγραπται; Σω. Ἥν τινα; οὐκ ἀγεννῆ ἔμοιγε δοκεῖ. τὸ γὰρ νέον ὄντα, τοσοῦτον πρᾶγμα ἐγνωκέναι, οὐ φαῦλόν ἐστιν. ἐκεῖνος γάρ ὥς φησιν, οἶδε τίνα τρόπον οἱ νέοι διαφθείρονται. καὶ τίνες οἱ διαφθείροντες αὐτούς. καὶ κινδυνεύει σοφός τις εἶναι, καὶ τὴν ἐμὴν ἀμαθίαν κατιδὼν, ὡς διαφθείροντος τοὺς ἡλικιώτας αὐτοῦ, ἔρχεται κατηγορήσων ὥσπερ πρὸς μητέρα πρὸς τὴν πόλιν. καὶ φαίνεταί μοι τῶν πολιτικῶν μόνος ἄρχεσθαι ὀρθῶς. ὀρθῶς γάρ ἐστι τῶν νέων πρῶτον ἐπιμεληθῆναι, ὅπως ἔσονται ὅτι ἄριστοι. ὥσπερ γεωργὸν ἀγαθὸν τῶν νέων φυτῶν εἰκὸς πρῶτον ἐπιμεληθῆναι. μετὰ δὲ τοῦτο καὶ τῶν ἄλλων. καὶ δὴ καὶ Μέλιτος ἴσως πρῶτον μὲν ἡμᾶς ἐκκαθαίρει, τοὺς τῶν νέων τὰς βλάστας διαφθείροντας, ὥς φησιν. ἔπειτα μετὰ τοῦτο δηλονότι τῶν πρεσβυτέρων ἐπιμεληθεὶς, πλείστων καὶ μεγίστων ἀγαθῶν αἴτιος τῇ πόλει γενήσεται, ὥστε εἰκὸς συμβῆναι, ἐκ τοιαύτης ἀρχῆς ἀρξαμένῳ. Εὐ. Βουλοίμην ἂν ὦ Σώκρατες. ἀλλ' ὀρρωδῶ μὴ τοὐναντίον γένηται. ἀτεχνῶς γάρ μοι δοκεῖ ἀφ' ἑστίας ἄρχεσθαι κακουργεῖν τὴν πόλιν, ἐπιχειρῶν ἀδικεῖν σέ. καί μοι λέγε τί καὶ ποιοῦντά σέ φησι, διαφθείρειν τοὺς νέους; Σω. Ἄτοπα ὦ θαυμάσιε ὥς οὕτω γ' ἀκοῦσαι. φησὶ γάρ ποιητὴν εἶναί με θεῶν. καὶ ὡς καινοὺς ποιοῦντα θεοὺς, τοὺς δ' ἀρχαίους οὐ νομίζοντα, ἐγράψατο τούτων αὐτῶν ἕνεκα, ὥς φησι. Εὐ. Μανθάνω ὦ Σώκρατες, ὅτι δὴ σὺ τὸ δαιμόνιον φῂς σαυτῷ ἑκάστοτε γίγνεσθαι. ὡς οὖν καινοτομοῦντος σοῦ περὶ τὰ θεῖα, γέγραπται ταύτην τὴν γραφήν. καὶ ὡς διαβαλῶν δὴ ἔρχεται εἰς τὸ δικαστήριον. εἰδὼς ὅτι εὐδιάβολα τὰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς πολλούς. καὶ ἐμοῦ γάρ τοι ὅταν τι λέγω ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ περὶ τῶν θείων, προλέγων αὐτοῖς τὰ μέλλοντα, καταγελῶσιν ὡς μαινομένου, καί τοι οὐδὲν ὅ, τι οὐκ ἀληθὲς εἴρηκα, ὧν προεῖπον. ἀλλ' ὅμως φθονοῦσιν ἡμῖν πᾶσι τοῖς τοιούτοις. ἀλλ' οὐδὲν αὐτῶν χρὴ φροντίζειν, ἀλλ' ὁμόσε ἰέναι. Σω. Ὦ φίλε Εὐθύφρον. ἀλλὰ τὸ μὲν καταγελασθῆναι, ἴσως οὐδὲν πρᾶγμα. Ἀθηναίοις γάρ τοι ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὐ σφόδρα μέλει, ἄν τινα δεινὸν οἴωνται εἶναι. μὴ μέν τοι διδασκαλικὸν τῆς αὐτοῦ σοφίας. ὃν δ' ἂν, καὶ ἄλλους οἴωνται ποιεῖν τοιούτους, θυμοῦνται εἴτ' οὖν φθόνῳ ὡς σὺ λέγεις, εἴτε δι' ἄλλο τι. Εὐ. Τούτου οὖν πέρι, ὅπως ποτὲ πρὸς ἐμὲ ἔχουσιν, οὐ πάνυ ἐπιθυμῶ πειραθῆναι. Σω. Ἴσως γάρ σὺ μὲν δοκεῖς σπάνιον σεαυτὸν

παρέ-

παρέχειν, καὶ διδάσκειν οὐκ ἐθέλειν τὴν σεαυτοῦ σοφίαν. ἐγὼ δὲ φοβοῦμαι, μὴ ὑπὸ φιλανθρωπίας δοκῶ αὐτοῖς ὅ,τι περ ἔχω ἐκκεχυμένως παντὶ ἀνδρὶ λέγειν, οὐ μόνον ἄνευ μισθοῦ, ἀλλὰ καὶ προστιθεὶς ἂν ἡδέως, εἴ τις μου ἐθέλει ἀκούειν. εἰ μὲν οὖν ὃ νῦν δὴ ἔλεγον μέλλοιέν μου καταγελᾶν, ὥσπερ σὺ φῂς σαυτοῦ, οὐδὲν ἂν εἴη ἀηδὲς, παίζοντας καὶ γελῶντας ἐν τῷ δικαστηρείῳ διαγαγεῖν. εἰ δὲ σπουδάσονται, τοῦτ' ἤδη ὅπῃ ἀποβήσεται, ἄδηλον, πλὴν ὑμῖν τοῖς μάντεσιν. Εὐ. Ἀλλ' οὐδὲν ἴσως ἔσται ὦ Σώκρατες πρᾶγμα, ἀλλὰ σύ τε κατὰ νοῦν ἀγωνιῇ τὴν δίκην. οἶμαι δὲ καὶ ἐμὲ τὴν ἐμήν. Σω. Ἔστι δὲ δὴ σοι ὦ Εὐθύφρον, τίς ἡ δίκη, φεύγεις αὐτὴν, ἢ διώκεις; Εὐ. Διώκω. Σω. Τίνα; Εὐ. Ὃν διώκων αὖ δοκῶ μαίνεσθαι. Σω. Τί δὲ πετόμενόν τινα διώκεις; Εὐ. Πολλοῦγε δεῖ πέτεσθαι, ὅς γε δὴ τυγχάνει ὢν εὖ μάλα πρεσβύτης. Σω. Τίς οὗτος; Εὐ. Ὁ ἐμὸς πατήρ. Σω. Ὁ σὸς ὦ βέλτιστε; Εὐ. Πάνυ μὲν οὖν. Σω. Ἔστι δὲ δὴ τί τὸ ἔγκλημα, καὶ τίνος ἡ δίκη; Εὐ. Φόνου ὦ Σώκρατες. Σω. Ἡράκλεις ἤπου ὦ Εὐθύφρον ἀγνοεῖται ὑπὸ τῶν πολλῶν, ὅπῃ ποτὲ ὀρθῶς ἔχει. οὐ γὰρ οἶμαί γε τοῦ ἐπιτυχόντος εἶναι ὀρθῶς αὐτὸ πρᾶξαι. ἀλλὰ πόρρω που ἤδη σοφίας ἐλαύνοντος. Εὐ. Πόρρω μέν τοι νὴ Δία ὦ Σώκρατες. Σω. Ἔστι δὲ δὴ τῶν οἰκείων τις ὁ τεθνεὼς ὑπὸ τοῦ σοῦ πατρὸς; ἢ δῆλαδή; οὐ γὰρ ἄν που ὑπέρ γε ἀλλοτρίου ἐπεξῄεισθα τῷ πατρὶ φόνου αὐτῷ. Εὐ. Γελοῖον ὦ Σώκρατες, ὅτι οἴει τὶ διαφέρειν, εἴτε ἀλλότριος εἴτε οἰκεῖος ὁ τεθνειώς. ἀλλ' οὐ τοῦτο μόνον δεῖ φυλάττειν, εἴτε ἐν δίκῃ ἔκτεινεν ὁ κτείνας, εἴτε μή. καὶ εἰ μὲν ἐν δίκῃ, ἐᾶν. εἰ δὲ μὴ, ἐπεξιέναι, ἐάν περ ὁ κτείνας συνέστιός σοι καὶ ὁμοτράπεζος ᾖ· ἴσον γὰρ τὸ μίασμα γίνεται, ἐὰν ξυνῇς τῷ τοιούτῳ ξυνειδὼς, καὶ μὴ ἀφοσιοῖς σεαυτόν τε καὶ ἐκεῖνον, τῇ δίκῃ ἐπεξιών. ἐπεὶ ὅ, γε ἀποθανὼν, πελάτης τις ἦν ἐμὸς. καὶ ὡς ἐγεωργοῦμεν ἐν τῇ Νάξῳ, ἐθήτευεν ἐκεῖ παρ' ἡμῖν. παροινήσας οὖν καὶ ὀργισθεὶς τῶν οἰκετῶν τινὶ τῶν ἡμετέρων, ἀποσφάττει αὐτόν. ὁ οὖν πατὴρ συνδήσας τοὺς πόδας καὶ τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καταβαλὼν εἰς τάφρον τινὰ, πέμπει δεῦρο ἄνδρα πευσόμενον τοῦ ἐξηγητοῦ ὅ,τι χρὴ ποιεῖν. ἐν δὲ τούτῳ τῷ χρόνῳ, τοῦ δεδεμένου ὠλιγώρει τε καὶ ἠμέλει, ὡς ἀνδροφόνου, καὶ οὐδὲν ὂν πρᾶγμα, εἰ καὶ ἀποθάνοι, ὅπερ οὖν καὶ ἔπαθεν. ὑπὸ γὰρ λιμοῦ καὶ ῥίγους καὶ τῶν δεσμῶν ἀποθνήσκει, πρὶν τὸν ἄγγελον παρὰ τοῦ ἐξηγητοῦ ἀφικέσθαι.

ταῦτα

ταῦτα δὴ οὖν καὶ ἀγανακτεῖ ὅ, τε πατὴρ καὶ οἱ ἄλλοι οἰκεῖοι, ὅτι ἐγὼ ὑπὲρ τοῦ ἀνδροφόνου, τῷ πατρὶ φόνου ἐπεξέρχομαι, οὔτε ἀποκτείναντι, ὥς φασιν ἐκεῖνοι, οὔτ' εἰ ὅτι μάλις' ἀπέκτεινεν, ἀνδροφόνου γε ὄντος τοῦ ἀποθανόντος, οὐ δεῖν φροντίζειν ὑπὲρ τοῦ τοιούτου. ἀνόσιον γὰρ εἶναι τὸ υἱὸν πατρὶ φόνου ἐπεξιέναι, κακῶς εἰδότες ὦ Σώκρατες τὸ θεῖον, ὡς ἔχει τοῦ ὁσίου τε πέρι, καὶ τοῦ ἀνοσίου. Σω. Σὺ δὲ δὴ πρὸς Διὸς ὦ Εὐθύφρον οὑτωσὶ ἀκριβῶς οἴει ἐπίστασθαι περὶ τῶν θείων, ὅπῃ ἔχῃ, καὶ τῶν ὁσίων τε καὶ ἀνοσίων, ὥστε τούτων οὕτω πραχθέντων, ὡς σὺ λέγεις, οὐ φοβῇ δικαζόμενος τῷ πατρὶ, ὅπως μὴ αὖ σὺ ἀνόσιον πρᾶγμα τυγχάνῃς πράττων; Εὐ. Οὐδὲν γὰρ ἄν μοι ὄφελος ὦ Σώκρατες εἴη, οὐδέ τῳ ἂν διαφέροι Εὐθύφρων τῶν πολλῶν ἀνθρώπων, εἰ μὴ τὰ τοιαῦτα πάντα ἀκριβῶς εἰδείην. Σω. Ἆρ' οὖν μοι ὦ θαυμάσιε Εὐθύφρον κράτιστόν ἐστι μαθητῇ σῷ γενέσθαι, καὶ πρὸ τῆς γραφῆς τῆς πρὸς Μέλιτον αὐτὰ ταῦτα προκαλεῖσθαι αὐτὸν λέγοντι, ὅτι ἔγωγε καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ τὰ θεῖα περὶ πολλοῦ ἐποιούμην εἰδέναι, καὶ νῦν, ἐπειδή με ἐκεῖνος αὐτοσχεδιάζοντά φησι, καὶ καινοτομοῦντα περὶ τῶν θείων ἐξαμαρτάνειν, μαθητὴς γέγονα σός. καὶ εἰ μὲν ὦ Μέλιτε φαίην ἂν, Εὐθύφρονα ὁμολογεῖς σοφὸν εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ὀρθῶς νομίζειν, καὶ ἐμὲ ἡγοῦ, καὶ μὴ δικάζου. εἰ δὲ μὴ, ἐκείνῳ τῷ διδασκάλῳ λάχε δίκην πρότερον ἢ ἐμοὶ, ὡς τοὺς πρεσβυτέρους διαφθείροντι, ἐμέ τε καὶ τὸν αὑτοῦ πατέρα, ἐμὲ μὲν, διδάσκοντι. ἐκεῖνον δὲ, νουθετοῦντι καὶ κολάζοντι. καὶ ἐὰν μή μοι πείθηται, μὴ δὲ ἀφίῃ τῆς δίκης, ἢ ἀντ' ἐμοῦ γράφηταί σε, αὐτὰ ταῦτα λέγειν ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἃ προὐκαλούμην αὐτόν. Εὐ. Ναὶ μὰ Δία ὦ Σώκρατες, εἰ ἄρα ἐμὲ ἐπιχειρήσειε γράφεσθαι, εὕροιμ' ἂν, ὡς οἶμαι, ὅπῃ σαθρός ἐστι. καὶ πολὺ ἂν ἡμῖν πρότερον περὶ ἐκείνου λόγος γένοιτο ἐν τῷ δικαστηρίῳ, ἢ περὶ ἐμοῦ. Σω. Καὶ ἐγώ τοι ὦ φίλε ἑταῖρε, ταῦτα γιγνώσκων, μαθητὴς ἐπιθυμῶ γενέσθαι σὸς, εἰδὼς ὅτι καὶ ἄλλος πού τις, καὶ ὁ Μέλιτος οὗτος, σὲ μὲν οὐδὲ δοκεῖ ὁρᾶν· ἐμὲ δὲ οὕτως ὀξέως, ἀτεχνῶς καὶ ῥᾳδίως κατεῖδεν, ὥς τε ἀσεβείας ἐγράψατο. νῦν οὖν πρὸς Διὸς λέγε μοι, ὃ νῦν σαφῶς εἰδέναι διϊσχυρίζου. ποῖον δή τι τὸ εὐσεβὲς φῂς εἶναι, καὶ τὸ ἀσεβὲς, καὶ περὶ φόνου, καὶ περὶ τῶν ἄλλων. ἢ οὐ ταυτόν ἐστιν ἐν πάσῃ πράξει, τὸ ὅσιον αὐτὸ αὑτῷ, καὶ τὸ ἀνόσιον αὖ, τοῦ μὲν ὁσίου παντὸς ἐναντίον, αὐτὸ δὲ αὑτῷ ὅμοιον,

καὶ ἔχον

καὶ ἔχον μίαν τινὰ ἰδέαν κατὰ τὴν ἀνοσιότητα, πᾶν ὅ, τι περ ἂν μέλλοι ἀνόσιον εἶναι; Εὐ. Πάντως δή πε ὦ Σώκρατες. Σω. Λέγε δή, τί φὴς εἶναι τὸ ὅσιον, καὶ τί τὸ ἀνόσιον; Εὐ. Λέγω τοίνυν, ὅτι τὸ μὲν ὅσιόν ἐστιν, ὅπερ ἐγὼ νῦν ποιῶ, τῷ ἀδικοῦντι, ἢ περὶ φόνους, ἢ περὶ ἱερῶν κλοπὰς, ἤτι ἄλλο τῶν τοιούτων ἐξαμαρτάνοντι ἐπεξιέναι. ἐάν τε πατὴρ ὢν τυγχάνῃ, ἐάν τε μήτηρ, ἐάν τε ἄλλος ὁστισοῦν. τὸ δὲ μὴ ἐπεξιέναι, ἀνόσιον. ἐπεὶ ὦ Σώκρατες θέασαι, ὡς μέγα σοι ἐρῶ τεκμήριον τοῦ νόμου, ὅτι οὕτως ἔχει, ὃ καὶ ἄλλοις ἤδη εἶπον, ὅτι ταῦτα ὀρθῶς ἂν εἴη οὕτω γιγνόμενα, μὴ ἐπιτρέπειν τῷ ἀσεβοῦντι, μηδ' ἂν ὁστισοῦν τυγχάνῃ ὤν. αὐτοὶ γὰρ οἱ ἄνθρωποι τυγχάνουσι νομίζοντες τὸν Δία τῶν θεῶν ἄριστον καὶ δικαιότατον, καὶ τοῦτον ὁμολογοῦσι τὸν αὐτοῦ πατέρα δῆσαι, ὅτι τοὺς υἱεῖς κατέπινεν οὐκ ἐν δίκῃ, καὶ ἐκεῖνόν γε αὖ τὸν αὐτοῦ πατέρα ἐκτεμεῖν, δι' ἕτερα τοιαῦτα. ἐμοὶ δὲ χαλεπαίνουσι, ὅτι τῷ πατρὶ ἐπεξέρχομαι ἀδικοῦντι. καὶ οὕτως αὐτοὶ ἑαυτοῖς τὰ ἐναντία λέγουσι περί τε τῶν θεῶν, καὶ περὶ ἐμοῦ. Σω. Ἆρά γε ὦ Εὐθύφρον τοῦτ' ἐστιν, οὗ ἕνεκα τὴν γραφὴν φεύγω. ὅτι τὰ τοιαῦτα ἐπειδάν τις περὶ τῶν θεῶν λέγῃ, δυσχερῶς πως ἀποδέχομαι, δι' ἃ δή, ὡς ἔοικε, φησί τις με ἐξαμαρτάνειν, νῦν οὖν εἰ καὶ σοὶ ταῦτα συνδοκεῖ, τῷ εὖ εἰδότι περὶ τῶν τοιούτων, ἀνάγκη δή, ὡς ἔοικε, καὶ ἡμῖν ξυγχωρεῖν. τί γὰρ καὶ φήσομεν, οἵ γε καὶ αὐτοὶ ὁμολογοῦμεν περὶ αὐτῶν μηδὲν εἰδέναι; ἀλλά μοι εἰπὲ πρὸς φιλίου, σὺ ὡς ἀληθῶς ἡγῇ ταῦτα οὕτως γεγονέναι; Εὐ. Καὶ ἔτι γε τούτων θαυμασιώτερα ὦ Σώκρατες, ἃ οἱ πολλοὶ οὐκ ἴσασι. Σω. Καὶ πόλεμον ἄρα ἡγῇ σὺ εἶναι τῷ ὄντι ἐν τοῖς θεοῖς πρὸς ἀλλήλους, καὶ ἔχθρας δεινὰς καὶ μάχας, καὶ ἄλλα τοιαῦτα πολλὰ, οἷα λέγεται ὑπὸ τῶν ποιητῶν, καὶ ὑπὸ τῶν ἀγαθῶν γραφέων; τά, τε ἄλλα ἱερὰ ἡμῖν καταπεποίκιλται. καὶ δὴ καὶ τοῖς μεγάλοις παναθηναίοις ὁ πέπλος μεστὸς τῶν τοιούτων ποικιλμάτων ἀνάγεται εἰς τὴν ἀκρόπολιν ταῦτα ἀληθῆ φῶμεν εἶναι ὦ Εὐθύφρον; Εὐ. Μὴ μόνα γε ὦ Σώκρατες. ἀλλ' ὅπερ ἄρτι εἶπον, καὶ ἄλλα σοι ἐγὼ πολλὰ, ἐάν περ βούλῃ περὶ τῶν θείων διηγήσομαι. ἃ σὺ ἀκούων, εὖ οἶδ', ὅτι ἐκπλαγήσῃ. Σω. Οὐκ ἂν θαυμάζοιμι. ἀλλὰ ταῦτα μέν μοι εἰσαῦθις ἐπὶ σχολῆς διηγήσῃ. νυνὶ δὲ ὅπερ ἄρτι σε ἠρόμην, πειρῶ σαφέστερον εἰπεῖν. οὐ γάρ με ὦ

ἑταῖ-

νεχθέντες, καὶ ἐπὶ τίνα κρίσιν οὐ δυνάμενοι ἀφικέσθαι, ἐχθροί τε αὖ ἀλλήλοις εἴημεν, καὶ ὀργιζοίμεθα; ἴσως οὐ πρόχειρόν σοι ἐστίν. ἀλλ' ἐμοῦ λέγοντος σκόπει, εἰ τάδ' ἐστί, τό, τε δίκαιον καὶ τὸ ἄδικον καὶ καλὸν καὶ αἰσχρὸν, καὶ ἀγαθὸν καὶ κακόν, ἆρ' οὐ ταῦτά ἐστι περὶ ὧν διενεχθέντες, καὶ οὐ δυνάμενοι ἐπὶ ἱκανὴν κρίσιν αὐτῶν ἐλθεῖν, ἐχθροὶ ἀλλήλοις γιγνόμεθα, ὅταν γιγνώμεθα, καὶ ἐγὼ καὶ σὺ, καὶ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι πάντες; Εὐ. Ἀλλ' ἔστιν αὕτη ἡ διαφορὰ ὦ Σώκρατες, καὶ περὶ τούτων. Σω. Τί δὲ οἱ θεοὶ ὦ Εὐθύφρον, οὐκ εἴπερ τι διαφέρονται, δι' αὐτὰ ταῦτα διαφέροιντ' ἄν; Εὐ. Πολλὴ ἀνάγκη. Σω. Καὶ τῶν θεῶν ἄρα ὦ γενναῖε Εὐθύφρον ἄλλοι ἄλλα δίκαια ἡγοῦνται κατὰ τὸν σὸν λόγον, καὶ καλὰ καὶ αἰσχρὰ, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακά. οὐ γὰρ ἄν που ἐστασίαζον ἀλλήλοις, εἰ μὴ περὶ τούτων διεφέροντο· ἢ γάρ; Εὐ. Ὀρθῶς λέγεις. Σω. Οὐκοῦν ἅπερ καλὰ ἡγοῦνται ἕκαστοι καὶ ἀγαθὰ καὶ δίκαια, ταῦτα καὶ φιλοῦσι; τὰ δὲ ἐναντία τούτων, καὶ μισοῦσιν; Εὐ. Πάνυ γε. Σω. Ταῦτα δέ γε ὡς σὺ φῄς, οἱ μὲν δίκαια ἡγοῦνται, οἱ δὲ ἄδικα. περὶ ἃ καὶ ἀμφισβητοῦντες, στασιάζουσί τε καὶ πολεμοῦσιν ἀλλήλοις. ἆρ' οὐχ οὕτως; Εὐ. Οὕτω. Σω. Ταὐτὰ ἄρα ὡς ἔοικε μισεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, καὶ φιλεῖται, καὶ θεομισῆ τε καὶ θεοφιλῆ ταῦτ' ἂν εἴη. Εὐ. Ἔοικε. Σω. Καὶ ὅσια ἄρα καὶ ἀνόσια τὰ αὐτὰ ἂν εἴη, ὦ Εὐθύφρον, τούτῳ τῷ λόγῳ. Εὐ. Κινδυνεύει. Σω. Οὐκ ἄρα ὃ ἠρόμην ἀπεκρίνω ὦ θαυμάσιε. οὐ γὰρ τοῦτό γε ἠρώτων, ὃ τυγχάνει ταὐτὸν ὂν ὅσιόν τε καὶ ἀνόσιον. ὃ δ' ἂν θεοφιλὲς ᾖ, καὶ θεομισές ἐστιν, ὡς ἔοικεν. ὥς τε ὦ Εὐθύφρον, ὃ σὺ νῦν ποιεῖς τὸν πατέρα κολάζων, οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ τοῦτο δρῶν, τῷ μὲν Διῒ προσφιλὲς ποιεῖς, τῷ δὲ Κρόνῳ καὶ τῷ Οὐρανῷ ἐχθρόν. καὶ τῷ μὲν Ἡφαίστῳ φίλον, τῇ δὲ Ἥρᾳ ἐχθρόν, καὶ εἴ τις ἄλλος θεῶν ἕτερος ἑτέρῳ διαφέρεται περὶ αὐτοῦ, καὶ ἐκείνοις κατὰ ταὐτά. Εὐ. Ἀλλ' οἶμαι ὦ Σώκρατες περί γε τούτου τῶν θεῶν οὐδένα ἕτερον ἑτέρῳ διαφέρεσθαι, ὡς οὐ δεῖ δίκην διδόναι ἐκεῖνον, ὃς ἂν ἀδίκως τινὰ ἀποκτείνῃ. Σω. Τί δέ; ἀνθρώπων ὦ Εὐθύφρον ἤδη τινὸς ἤκουσας ἀμφισβητοῦντος, ὡς τὸν ἀδίκως ἀποκτείνοντα, ἢ ἄλλο ἀδίκως ποιοῦντα ὁτιοῦν, οὐ δεῖ διδόναι δίκην; Εὐ. Οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτα ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοθι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἀδικοῦντες γὰρ πάμπολλα, πάντα

ποιεῖ-

ποιοῦσι καὶ λέγουσι, φεύγοντες τὴν δίκην. Σω. Ἦ καὶ ὁμολογοῦσιν ὦ Εὐθύφρον ἀδικεῖν, καὶ ὁμολογοῦντες, ὅμως οὐ δεῖν φασι σφᾶς διδόναι δίκην; Εὐ. Οὐδαμῶς τοῦτό γε. Σω. Οὐκ ἄρα πᾶν γε ποιοῦσι καὶ λέγουσι. τοῦτο γὰρ οἶμαι οὐ τολμῶσι λέγειν, οὐδ' ἀμφισβητεῖν, ὡς οὐκ εἴπερ ἀδικοῦσί γε δοτέον δίκην. ἀλλ' οἶμαι οὔ φασιν ἀδικεῖν. ἢ γάρ; Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὐκ ἄρα ἐκεῖνό γε ἀμφισβητοῦσιν, ὡς οὐ τὸν ἀδικοῦντα διδόναι δίκην, ἀλλ' ἐκεῖνο ἴσως ἀμφισβητοῦσι, τὸ τίς ἐστιν ὁ ἀδικῶν, καὶ τί δρῶν, καὶ πότε. Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω Οὐκοῦν ταυτά γε ταῦτα καὶ οἱ θεοὶ πεπόνθασιν, εἴπερ στασιάζουσί τε περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, ὡς ὁ σός ἐστι λόγος; καὶ οἱ μέν φασιν ἀλλήλους ἀδικεῖν, οἱ δὲ οὔ φασιν. ἐπεὶ ἐκεῖνό γε δή που ὦ θαυμάσιε οὐδεὶς οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων τολμᾷ λέγειν, ὡς οὐ τῷ γε ἀδικοῦντι δοτέον δίκην. Εὐ. Ναὶ τοῦτο μὲν ἀληθὲς λέγεις ὦ Σώκρατες, τό γε κεφάλαιον. Σω. Ἀλλ' ἕκαστόν γε οἶμαι ὦ Εὐθύφρον τῶν πραχθέντων ἀμφισβητοῦσιν οἱ ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄνθρωποι καὶ θεοί, εἴπερ ἀμφισβητοῦσι θεοὶ πράξεώς τινος πέρι διαφερόμενοι καὶ οἱ μέν, δικαίως φασὶν αὐτὴν πεπρᾶχθαι. οἱ δέ, ἀδίκως ἆρ' οὐχ οὕτω; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Ἴθι τοίνυν ὦ φίλε Εὐθύφρον δίδαξον καὶ ἐμέ, ἵνα σοφώτερος γένωμαι, τί σοι τεκμήριόν ἐστιν, ὡς πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ἐκεῖνον ἀδίκως τεθνάναι, ὃς ἂν θητεύων ἀνδροφόνος γενόμενος, ξυνδεθεὶς ὑπὸ τοῦ δεσπότου τοῦ ἀποθανόντος, φθάσῃ τελευτήσας διὰ τὰ δεσμά. πρὶν τὸν συνδήσαντα παρὰ τῶν ἐξηγητῶν περὶ αὐτοῦ πυθέσθαι, τί χρὴ ποιεῖν. καὶ ὑπὲρ τοῦ τοιούτου δὴ ὀρθῶς ἔχει, ἐπεξιέναι καὶ ἐπισκήπτεσθαι φόνου τὸν υἱὸν τῷ πατρί; Ἴθι περὶ τούτων πειρῶ τί μοι σαφὲς ἐνδείξασθαι, ὡς παντὸς μᾶλλον πάντες θεοὶ ἡγοῦνται ὀρθῶς ἔχειν ταύτην τὴν πρᾶξιν. κἄν μοι ἱκανῶς ἐνδείξῃ, ἐγκωμιάζων σε ἐπὶ σοφίᾳ, οὐδέποτε παύσομαι. Εὐ. Ἀλλ' ἴσως οὐκ ὀλίγον ἔργον ἐστὶν ὦ Σώκρατες. ἐπεὶ πάνυ γε σαφῶς ἔχοιμι ἂν ἐπιδεῖξαί σοι. Σω. Μανθάνω, ὅτι σοι δοκῶ τῶν δικαστῶν δυσμαθέστερος εἶναι. ἐπεὶ ἐκείνοις γε ἐνδείξῃ δηλονότι, ὡς ἄδικά τέ ἐστι, καὶ οἱ θεοὶ πάντες τὰ τοιαῦτα μισοῦσιν. Εὐ. Πάνυγε σαφῶς ὦ Σώκρατες, ἐάν περ ἀκούουσί γε μου λέγοντος. Σω. Ἀλλ' ἀκούσονται, ἐάν περ εὖ δοκῇς λέγειν. τόδε σου ἐνενόημαι ἅμα λέγοντος, καὶ

πρὸς

πρὸς ἐμαυτὸν σκοπῶ, εἴτις ὅτι μάλιστά με Εὐθύφρων διδάξειεν, ὡς οἱ θεοὶ ἅπαντες τὸν τοιοῦτον θάνατον ἡγοῦνται ἄδικον εἶναι, τί μᾶλλον ἐγὼ μεμάθηκα παρ' Εὐθύφρονος, τί ποτ' ἐστὶ τὸ ὅσιόν τε καὶ τὸ ἀνόσιον. θεομισὲς μὲν γὰρ τοῦτο τὸ ἔργον ὡς ἔοικεν εἴη ἄν. ἀλλὰ γὰρ οὐ τούτῳ ἐφάνη ἄρτι ὡρισμένα, τὸ ὅσιον καὶ μή. τὸ γὰρ θεομισὲς ὂν καὶ θεοφιλὲς ἐφάνη. ὥστε τούτου μὲν ἀφίημί σε ὦ Εὐθύφρον, καὶ εἰ βούλει πάντες αὐτὸ ἡγείσθωσαν θεοὶ ἄδικον, καὶ πάντες μισούντων ἀλλ' ἆρα τοῦτο νῦν ἐπανορθούμεθα ἐν τῷ λόγῳ, ὡς ὃ μὲν πάντες οἱ θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιόν ἐστιν. ὃ δ' ἂν φιλῶσιν, ὅσιον. ὃ δ' ἂν οἱ μὲν φιλῶσιν, οἱ δὲ μισῶσιν, οὐδέτερα, ἢ ἀμφότερα. ἆρ' οὕτω βούλει ἡμῖν ὡρίσθαι νῦν περὶ τοῦ ὁσίου καὶ τοῦ ἀνοσίου; Εὐ. Τί γὰρ κωλύει ὦ Σώκρατες; Σω. Οὐδὲν ἐμέ γε ὦ Εὐθύφρον, ἀλλὰ σὺ δὴ τὸ σὸν σκόπει, εἰ τοῦτο ὑποθέμενος, οὕτω ῥᾷστά με διδάξεις ὃ ὑπέσχου. Εὐ. Ἀλλ' ἔγωγε φαίην ἂν, τοῦτο εἶναι τὸ ὅσιον, ὃ ἂν πάντες θεοὶ φιλῶσι. καὶ τὸ ἐναντίον, ὃ ἂν πάντες θεοὶ μισῶσιν, ἀνόσιον. Σω. Οὐκοῦν ἐπισκοπῶμεν αὖ τοῦτο ὦ Εὐθύφρον, εἰ καλῶς λέγεται; ἢ ἐῶμεν, καὶ οὕτως ἡμῶν τε αὐτῶν ἀποδεχώμεθα, καὶ τῶν ἄλλων, ἐὰν μόνον φῇ τίς τι ἔχειν οὕτω, ξυγχωροῦντες ἔχειν, ἢ σκεπτέον τί λέγει ὁ λέγων; Εὐ. Σκεπτέον. οἶμαι μέντοι ἔγωγε τοῦτο νυνὶ καλῶς λέγεσθαι. Σω. Τάχ' ὦ 'γαθὲ βέλτιον εἰσόμεθα. ἐννόησον γὰρ τὸ τοιόνδε. ἆρα τὸ ὅσιον ὅτι ὅσιόν ἐστι, φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, ἢ ὅτι φιλεῖται, ὅσιόν ἐστιν; Εὐ. Οὐκ οἶδ' ὅ, τι λέγεις ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀλλ' ἐγὼ πειράσομαι σαφέστερον φράσαι. λέγομέν τι φερόμενον καὶ φέρον, καὶ ἀγόμενον καὶ ἄγον, καὶ ὁρώμενον καὶ ὁρῶν, καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα μανθάνεις ὅτι ἕτερα ἀλλήλων ἐστί, καὶ ᾗ ἕτερα; Εὐ. Ἔγωγέ μοι δοκῶ μανθάνειν. Σω. Οὐκοῦν καὶ φιλούμενόν τί ἐστι, καὶ τούτου ἕτερον τὸ φιλοῦν; Εὐ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Λέγε δή μοι πότερον τὸ φερόμενον διότι φέρεται, φερόμενόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλο τι; Εὐ. Οὐκ, ἀλλὰ διὰ τοῦτο. Σω. Καὶ τὸ ἀγόμενον δὴ διότι ἄγεται, καὶ τὸ ὁρώμενον διότι ὁρᾶται; Εὐ. Πάνυ γε. Σω. Οὐκ ἄρα διότι ὁρώμενόν γέ ἐστι, διὰ τοῦτο ὁρᾶται, ἀλλὰ τοὐναντίον διότι ὁρᾶται, διὰ τοῦτο ὁρώμενον. οὐ δὲ διότι ἀγόμενόν ἐστι, διὰ τοῦτο ἄγεται, ἀλλὰ διότι ἄγεται, διὰ τοῦτο ἀγόμενον. οὐ δὲ διότι φερόμενον φέρεται, ἀλλὰ διότι φέρεται,

φερό-

φερόμενον. ἆρα κατάδηλον ὦ Εὐθύφρον, ὃ βούλομαι λέγειν; βούλομαι δὲ τόδε, ὅτι εἴτι γίγνεται, ἤ εἴτι πάσχει τί, οὐχ ὅτι γιγνόμενόν ἐστι, γίγνεται. ἀλλ' ὅτι γίγνεται, γιγνόμενόν ἐστιν. οὐδὲ ὅτι πάσχον ἐστὶ, πάσχει. ἀλλ' ὅτι πάσχει, πάσχον ἐστίν. ἢ οὐ ξυγχωρεῖς οὕτως; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν καὶ τὸ φιλούμενον, ἢ γιγνόμενόν τί ἐστιν, ἢ πάσχον τί ὑπό του; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Καὶ τοῦτο ἄρα οὕτως ἔχει, ὥσπερ τὰ πρότερα, οὐχ ὅτι φιλούμενόν ἐστι φιλεῖται ὑφ' ὧν φιλεῖται, ἀλλ' ὅτι φιλεῖται, φιλούμενον. Εὐ. Ἀνάγκη. Σω. Τί δὴ οὖν λέγομεν περὶ τοῦ ὁσίου ὦ Εὐθύφρον; ἆρ' ὅτι φιλεῖται ὑπὸ θεῶν πάντων, ὡς ὁ σὸς λόγος; Εὐ. Ναί. Σω. Ἆρα διὰ τοῦτο, ὅτι ὅσιόν ἐστιν, ἢ δι' ἄλλότι; Εὐ. Οὐκ. ἀλλὰ διὰ τοῦτο. Σω. Διότι ἄρα ὅσιόν ἐστι, φιλεῖται, ἀλλ' οὐχ ὅτι φιλεῖται, διὰ τοῦτο ὅσιόν ἐστιν; Εὐ. Ἔοικε. Σω. Ἀλλὰ μὲν δὴ διότι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, φιλούμενόν ἐστι καὶ θεοφιλές; Εὐ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Οὐκ ἄρα τὸ θεοφιλὲς ὅσιόν ἐστιν ὦ Εὐθύφρον, οὐδὲ τὸ ὅσιον θεοφιλὲς, ὡς σὺ λέγεις. ἀλλ' ἕτερον τοῦτο τούτου. Εὐ. Πῶς δὴ σὺ ὦ Σώκρατες; Σω. Ὅτι ὁμολογοῦμεν, τὸ μὲν ὅσιον διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι, ὅτι ὅσιόν ἐστιν. ἀλλ' οὐ διότι φιλεῖται, ὅσιον εἶναι. ἦ γάρ; Εὐ. Ναί. Σω. Τὸ δέ γε θεοφιλὲς, ὅτι φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, αὐτῷ τούτῳ τῷ φιλεῖσθαι θεοφιλὲς εἶναι, ἀλλ' οὐχ ὅτι θεοφιλὲς, διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι; Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Ἀλλ' εἴγε ταὐτὸν ὦ φίλε ἦν Εὐθύφρον τὸ θεοφιλὲς καὶ τὸ ὅσιον, εἰ μὲν διὰ τὸ ὅσιον εἶναι, ἐφιλεῖτο τὸ ὅσιον, καὶ διὰ τὸ θεοφιλὲς εἶναι, ἐφιλεῖτο αὖ τὸ θεοφιλές. εἰ δὲ διὰ τὸ φιλεῖσθαι ὑπὸ θεῶν τὸ θεοφιλὲς, θεοφιλὲς ἦν, καὶ τὸ ὅσιον αὖ, διὰ τὸ φιλεῖσθαι, ὅσιον ἦν. νῦν δὲ ὁρᾷς ὅτι ἐναντίως ἔχετον, ὡς παντάπασιν ἑτέρω ὄντε ἀλλήλων. τὸ μὲν γὰρ, ὅτι φιλεῖταί ἐστιν, οἷον φιλεῖσθαι. τὸ δ', ὅτι ἐστὶν οἷον φιλεῖσθαι, διὰ τοῦτο φιλεῖται. καὶ κινδυνεύεις ὦ Εὐθύφρον, ἐρωτώμενος τὸ ὅσιον ὅ, τι ποτέ ἐστι, τὴν μὲν οὐσίαν μοι αὐτοῦ οὐ βούλεσθαι δηλῶσαι, πάθος δέ τι περὶ αὐτοῦ λέγειν. ὅτι πέπονθε τοῦτο τὸ ὅσιον, φιλεῖσθαι ὑπὸ πάντων τῶν θεῶν. ὅ, τι δὲ ὂν, οὔπω εἶπες. εἰ οὖν σοι φίλον, μή με ἀποκρύψῃ, ἀλλὰ πάλιν εἰπὲ ἐξ ἀρχῆς, τί ποτε ὂν τὸ ὅσιον εἴτε φιλεῖται ὑπὸ τῶν θεῶν, εἴτε ὅ, τι δὴ πάσχει, οὐ γὰρ περὶ τούτου διοισόμεθα. ἀλλ' εἰπὲ προθύμως, τί ἐστι τό, τε ὅσιον καὶ ἀνόσιον; Εὐ. Ἀλλ' ὦ Σώκρα-

κρα-

κρατες, οὐκ ἔχω ἔγωγε ὅπως σοι εἴπω ὃ νοῶ. περιέρχεται γάρ πως ἀεὶ ἡμῖν ὃ ἂν προθώμεθα, ϗ οὐκ ἐθέλει μένειν, ὅπου ἂν ἱδρυσώμεθα αὐτό. Σω. Τοῦ ἡμετέρου προγόνου ὦ Εὐθύφρον, ἔοικεν εἶναι Δαιδάλου τὰ ὑπὸ σοῦ λεγόμενα. ϗ εἰ μὲν αὐτὰ ἐγὼ ἔλεγον ϗ ἐτιθέμην, ἴσως ἄν με ἐπέσκωπτες, ὡς ἄρα ϗ ἐμοὶ κατὰ τὴν ἐκείνου συγγένειαν τὰ ἐν τοῖς λόγοις ἔργα ἀποδιδράσκει, ϗ οὐκ ἐθέλει μένειν ὅπου ἄν τις αὐτὰ θῇ. νῦν δὲ, σαὶ γὰρ αἱ ὑποθέσεις εἰσὶν, ἄλλου δή τινος δεῖ σκώμματος. οὐ γὰρ ἐθέλουσί σοι μένειν, ὡς ϗ αὐτῷ σοι δοκεῖ. Εὐ. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ σχεδόν τι τοῦ αὐτοῦ σκώμματος ὦ Σώκρατες, δεῖσθαι τὰ λεγόμενα. τὸ γὰρ περιϊέναι αὐτοῖς τοῦτο ϗ μὴ μένειν ἐν ταυτῷ, οὐκ ἔγω γέ εἰμι ὁ ἐντιθείς. ἀλλὰ σύ μοι δοκεῖς ὁ Δαίδαλος. ἐπεὶ ἐμοῦ γε ἕνεκα, ἔμενεν ἂν ταῦτα οὕτω. Σω. Κινδυνεύω ἄρα ὦ ἑταῖρε ἐκείνου τοῦ ἀνδρὸς δεινότερος γεγονέναι τὴν τέχνην τοσούτῳ, ὅσῳ ὁ μὲν, τὰ αὑτοῦ μόνον ἐποίει οὐ μένοντα. ἐγὼ δὲ πρὸς τοῖς ἐμαυτοῦ ὡς ἔοικε, ϗ τὰ ἀλλότρια. ϗ δῆτα τοῦτό μοι τῆς τέχνης ἐστὶ κομψότατον, ὅτι ἄκων εἰμὶ σοφός. ἐβουλόμην γὰρ ἄν μοι τοὺς λόγους μένειν, ϗ ἀκινήτους ἱδρῦσθαι μᾶλλον, ἢ πρὸς τῇ Δαιδάλου σοφίᾳ τὰ Ταντάλου χρήματα γενέσθαι. ϗ τούτων μὲν ἅδην. ἐπειδὴ δέ μοι δοκεῖς σὺ τρυφᾶν, αὐτός σοι ξυμπροθυμήσομαι δεῖξαι, ὅπως ἄν με διδάξῃς περὶ τοῦ ὁσίου, ϗ μὴ προαποκάμῃς. ἴδε γὰρ εἰ οὐκ ἀναγκαῖόν σοι δοκεῖ δίκαιον εἶναι πᾶν τὸ ὅσιον. Εὐ. Ἔμοιγε. Σω. Ἆρ᾽ οὖν ϗ πᾶν τὸ δίκαιον, ὅσιον; ἢ τὸ μὲν ὅσιον πᾶν, δίκαιον. τὸ δὲ δίκαιον οὐ πᾶν ὅσιον, ἀλλὰ τὸ μὲν αὐτοῦ ὅσιον, τὸ δέ τι ϗ ἄλλο; Εὐ. Οὐχ ἕπομαι ὦ Σώκρατες τοῖς λεγομένοις. Σω. Καὶ μὴν νεώτερός γ᾽ ἐμοῦ εἶ οὐκ ἔλαττον ἢ ὅσῳ σοφώτερος. ἀλλ᾽ ὃ λέγω τρυφᾷν ὑπὸ πλούτου τῆς σοφίας. ἀλλ᾽ ὦ μακάριε ξύντεινε σαυτόν. ϗ γὰρ οὐδὲ χαλεπὸν κατανοῆσαι ὃ λέγω. λέγω γὰρ δὴ τὸ ἐναντίον, ἢ ὁ ποιητὴς ἐποίησεν ὁ ποιήσας. Ζῆνα δὲ τόνθ᾽ ἕρξαντα, ϗ ὃς τάδε πάντ᾽ ἐφύτευσεν, οὐκ ἐθέλεις εἰπεῖν. ἵνα γὰρ δέος ἔνθα ϗ αἰδώς· ἐγὼ οὖν τούτῳ διαφέρομαι τῷ ποιητῇ, εἴπω σοι ὅπῃ; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Οὐ δοκεῖ μοι εἶναι ἵνα δέος, ἔνθα ϗ αἰδώς. πολλοὶ γάρ μοι δοκοῦσι ϗ νόσους, ϗ πενίας, ϗ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα δεδιότες, δεδιέναι μὲν, αἰδεῖσθαι δὲ μηδὲν ταῦτα ἃ δεδίασιν, οὐ ϗ σοὶ δοκεῖ; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Ἀλλ᾽ ἵνα γε αἰδὼς, ἔνθα ϗ δέος

εἶναι. ἐπεὶ ἔςιν ὅς τις αἰδούμενός τι πρᾶγμα ϗ αἰχυνόμενος, οὐ πεφόβηταί τε ϗ δέδοικεν ἅμα δόξαν πονηρίας; Εὐ. Δέδοικε μὲν οὖν. Σω. Οὐκ ἄρα ὀρθῶς ἔχει λέγειν. ἵνα γὰρ δέος, ἔνθα ϗ αἰδώς. ἀλλ' ἵνα μὲν αἰδὼς, ἔνθα ϗ δέος. οὐ μέν τοι γε, ἵνα γε δέος, πανταχοῦ αἰδώς. ἐπιπλέον γὰρ οἶμαι δέος, αἰδοῦς. μόριον γὰρ δέους, αἰδώς. ὥσπερ ἀριθμοῦ, περιττόν. ὥς τε οὐχ ἵνα περ ἀριθμὸς, ἔνθα ϗ περιττόν. ἵνα δὲ περιττὸν, ἔνθα ϗ ἀριθμός. ἕπῃ γάρ πυ νῦν γε; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Τὸ τοιοῦτον τοίνυν ϗ ἐκεῖ λέγων ἠρώτων, ἆρα ἵνα δίκαιον, ἔνθα ϗ ὅσιον. ἢ ἵνα μὲν ὅσιον, ἔνθα ϗ δίκαιον. ἵνα δὲ δίκαιον, οὐ πανταχοῦ ὅσιον. μόριον γὰρ τοῦ δικαίου, τὸ ὅσιον. οὕτω φῶμεν, ἢ ἄλλως σοι δοκεῖ. Εὐ. Οὐκ, ἀλλ' οὕτω. φαίνῃ γάρ μοι ὀρθῶς λέγειν. Σω. Ὅρα δὴ τὸ μετὰ τοῦτο. εἰ γὰρ μέρος τὸ ὅσιον τοῦ δικαίου, δεῖ δὴ ἡμᾶς ὡς ἔοικεν ἐξευρεῖν τὸ ποῖον μέρος ἂν εἴη τοῦ δικαίου τὸ ὅσιον. εἰ μὲν οὖν σύ με ἠρώτας τί τῶν νῦν δὴ, οἷον, ποῖον μέρος ἐςὶν ἀριθμοῦ τὸ ἄρτιον, ϗ τίς ὢν τυγχάνει οὗτος ὁ ἀριθμὸς, εἶπον ἂν ὅτι ὃς ἂν μὴ σκαληνὸς ᾖ, ἀλλ' ἰσοσκελής. ἢ οὐ δοκεῖ σοι; Εὐ. Ἔμοιγε. Σω. Πειρῶ δὴ ϗ σὺ ἐμὲ οὕτω διδάξαι, τὸ ποῖον μέρος τοῦ δικαίου ὅσιόν ἐςιν, ἵνα ϗ Μελίτῳ λέγωμεν, μηκέθ' ἡμᾶς ἀδικεῖν, μηδὲ ἀσεβείας γράφεσθαι, ὡς ἱκανῶς ἤδη παρὰ σοῦ μεμαθηκότας, τάτε εὐσεβῆ ϗ ὅσια, ϗ τὰ μή. Εὐ. Τοῦτο τοίνυν ἔμοιγε δοκεῖ ὦ Σώκρατες τὸ μέρος τοῦ δικαίου εἶναι, εὐσεβές τε ϗ ὅσιον, τὸ περὶ τὴν τῶν θεῶν θεραπείαν. τὸ δὲ περὶ τὴν τῶν ἀνθρώπων, τὸ λοιπὸν εἶναι τοῦ δικαίου μέρος. Σω. Καὶ καλῶς γέ μοι ὦ Εὐθύφρον φαίνῃ λέγειν. ἀλλὰ σμικροῦ τινος ἔτι ἐνδεής εἰμι. τὴν γὰρ θεραπείαν οὔπω ξυνίημι, ἥντινα ὀνομάζεις. οὐ γάρ που λέγεις, οἷαί περ ϗ αἱ περὶ τὰ ἄλλα θεραπεῖαί εἰσι, τοιαύτην ϗ περὶ θεούς λέγομεν γάρ που. οἷον φαμὲν, ἵππους οὐ πᾶς ἐπίςαται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ ἱππικός. ἢ γάρ; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Ἡ γάρ που ἱππικὴ, ἵππων θεραπεία. Εὐ. Ναί. Σω. Οὐ δέ γε κύνας πᾶς ἐπίςαται θεραπεύειν, ἀλλ' ὁ κυνηγετικός; Εὐ. Οὕτω. Σω. Ἡ γάρ που κυνηγετικὴ, κυνῶν θεραπεία. ἡ δέ γε βοηλατικὴ, βοῶν. Εὐ. Πάνυγε. Σω. Ἡ δὲ δὴ ὁσιότης τε ϗ εὐσέβεια θεῶν θεραπεία ὦ Εὐθύφρον, οὕτω λέγεις; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν θεραπεία τε πᾶσα ταυτὸν διαπράττεται. οἷον, τοιόνδε ἐπ' ἀγαθῷ

γαθῷ τινὶ ἔσαι ἢ ὠφελείᾳ τοῦ θεραπευομένου, ὥσπερ ὁρᾷς δὴ ὅτι οἱ ἵπποι ὑπὸ τῆς ἱππικῆς θεραπευόμενοι ὠφελοῦνται ἢ βελτίους γίγνονται. ἢ οὐ δοκοῦσί σοι; Εὐ. Ἔμοιγε. Σω. Καὶ οἱ κύνες γέ που ὑπὸ τῆς κυνηγετικῆς, ἢ οἱ βόες ὑπὸ τῆς βοηλατικῆς, ἢ τἆλλα πάντα ὡσαύτως. ἢ ἐπὶ βλάβῃ οἴει τοῦ θεραπευομένου τὴν θεραπείαν εἶναι; Εὐ. Μὰ δὴ οὐκ ἔγωγε. Σω. Ἀλλ' ἐπ' ὠφελείᾳ; Εὐ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Ἢ οὖν ἡ ὁσιότης θεραπεία οὖσα θεῶν, ὠφελεία τέ ἐσι θεῶν, ἢ βελτίους τοὺς θεοὺς ποιεῖ; ἢ σὺ τοῦτο συγχωρήσαις ἄν, ὡς ἐπειδάν τι ὅσιον ποιῇς, βελτίω τινὰ τῶν θεῶν ἀπεργάζῃ; Εὐ. Μὰ Δί' οὐκ ἔγωγε. Σω. Οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ὦ Εὐθύφρον, οἶμαί σε τοῦτο λέγειν, πολλοῦ ἢ δέω. ἀλλὰ τούτου δὴ ἕνεκα ἢ ἀνηρόμην, τίνα ποτὲ λέγεις τὴν θεραπείαν τῶν θεῶν, οὐχ ἡγούμενός σε τοιαύτην λέγειν. Εὐ. Καὶ ὀρθῶς γε ὦ Σώκρατες, οὐ γὰρ τοιαύτην λέγω. Σω. Εἶεν, ἀλλὰ τίς δὴ θεῶν θεραπεία εἴη ἂν ἡ ὁσιότης; Εὐ. Ἥν περ ὦ Σώκρατες, οἱ δοῦλοι τοὺς δεσπότας θεραπεύουσι. Σω. Μανθάνω. ὑπηρετική τις ἂν ὡς ἔοικεν εἴη θεοῖς. Εὐ. Πάνυ μὲν οὖν. Σω. Ἔχοις ἂν οὖν εἰπεῖν ἡ ἰατροῖς ὑπηρετική, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν τυγχάνει οὖσα ὑπηρετική. οὐκ εἰς ὑγιείας οἴει; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Τί δέ, ἡ ναυπηγοῖς ὑπηρετική, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετική ἐσι; Εὐ. Δηλονότι ὦ Σώκρατες εἰς πλοίου. Σω. Καὶ ἡ οἰκοδόμοις γέ που εἰς οἰκίας; Εὐ. Ναί. Σω. Εἰπὲ δὴ ὦ ἄρισε. ἡ δὲ θεοῖς ὑπηρετική, εἰς τίνος ἔργου ἀπεργασίαν ὑπηρετικὴ ἂν εἴη; δῆλον γὰρ ὅτι σὺ οἶσθα, ἐπειδήπερ τά γε θεῖα κάλλισα φῄς εἰδέναι ἀνθρώπων. Εὐ. Καὶ ἀληθῆ γε λέγω ὦ Σώκρατες. Σω. Εἰπὲ δὴ πρὸς Διός, τί ποτ' ἐσὶν ἐκεῖνο τὸ πάγκαλον ἔργον, ὃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται ἡμῖν ὑπηρέταις χρώμενοι; Εὐ. Πολλὰ καὶ καλὰ ὦ Σώκρατες. Σω. Καὶ γὰρ οἱ ϛρατηγοὶ ὦ φίλε. ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ῥᾳδίως ἂν εἴποις, ὅτι νίκην ἐν τῷ πολέμῳ ἀπεργάζονται. ἢ οὔ; Εὐ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Πολλὰ γε οἶμαι ἢ καλὰ ἢ οἱ γεωργοί. ἀλλ' ὅμως τὸ κεφάλαιον αὐτῶν ἐσὶ τῆς ἀπεργασίας, ἡ ἐκ τῆς γῆς τροφή. Εὐ. Πάνυγε. Σω. Τί δὲ δή, τῶν πολλῶν καὶ καλῶν, ἃ οἱ θεοὶ ἀπεργάζονται, τί τὸ κεφάλαιόν ἐσι τῆς ἀπεργασίας; Εὐ. Καὶ ὀλίγον σοι πρότερον εἶπον ὦ Σώκρατες ὅτι πλείονος ἔργου ἐσὶν ἀκριβῶς ταῦτα πάντα ὡς ἔχει μαθεῖν. τόδε μέν τοι σοι ἁπλῶς λέγω, ὅτι ἐὰν μὲν κεχαρισμένα τίς ἐπίσηται

τοῖς θεοῖς λέγειν τε καὶ πράττειν, εὐχόμενός τε καὶ θύων, ταῦτ' ἐστι τὰ ὅσια. καὶ σώζει τὰ τοιαῦτα τούς τε ἰδίους οἴκους, καὶ τὰ κοινὰ τῶν πόλεων. τὰ δ' ἐναντία τῶν κεχαρισμένων, ἀσεβῆ. ἃ δὴ καὶ ἀνατρέπει ἅπαντα καὶ ἀπόλλυσι. Σω. Ἦ πολύ μοι διὰ βραχυτέρων ὦ Εὐθύφρον, εἰ ἐβούλου εἶπες ἂν, τὸ κεφάλαιον ὧν ἠρώτων. ἀλλὰ γάρ ὡς οὐ πρόθυμός με εἶ διδάξαι δῆλος εἶ. καὶ γὰρ νῦν ἐπειδὴ ἐπ' αὐτῷ ἦσθα, ἀπετράπου. ὃ εἰ ἀπεκρίνω, ἴσως ἂν ἤδη παρά σου τὴν ὁσιότητα ἐμεμαθήκειν. νῦν δὴ, ἀνάγκη γὰρ τὸν ἐρωτῶντα τῷ ἐρωτωμένῳ ἀκολουθεῖν, ὅπη ἂν ἐκεῖνος ὑπάγῃ. τί δὴ αὖ λέγεις τὸ ὅσιον εἶναι, καὶ τὴν ὁσιότητα; οὐχὶ ἐπιστήμην τινὰ τοῦ θύειν τε καὶ εὔχεσθαι; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Οὐκοῦν τὸ θύειν δωρεῖσθαί ἐστι τοῖς θεοῖς; τὸ δ' εὔχεσθαι, αἰτεῖν τοὺς θεούς; Εὐ. Καὶ μάλα ὦ Σώκρατες. Σω. Ἐπιστήμη ἄρα αἰτήσεως καὶ δόσεως θεοῖς ὁσιότης ἂν εἴη, ἐκ τούτου τοῦ λόγου. Εὐ. Πάνυ καλῶς ὦ Σώκρατες, ξυνῆκας ὃ εἶπον. Σω. Ἐπιθυμητὴς γάρ εἰμι ὦ φίλε τῆς σῆς σοφίας, καὶ προσέχω τὸν νοῦν αὐτῇ, ὥστε οὐ χαμαὶ πεσεῖται, ὅ, τι ἂν εἴποις. ἀλλά μοι λέξον τίς αὕτη ἡ ὑπηρεσία ἐστὶ τοῖς θεοῖς. αἰτεῖν τέ φῂς αὐτοὺς καὶ διδόναι ἐκείνοις; Εὐ. Ἔγωγε. Σω. Ἆρ' οὖν οὐ τό γε ὀρθῶς αἰτεῖν ἂν εἴη, ὧν δεόμεθα παρ' ἐκείνων ταῦτα αὐτοὺς αἰτεῖν; Εὐ. Ἀλλὰ τί; Σω. Καὶ αὖ τὸ διδόναι ὀρθῶς, ὧν ἐκεῖνοι τυγχάνουσιν δεόμενοι παρ' ἡμῶν, ταῦτα ἐκείνοις αὖ ἀντιδωρεῖσθαι. οὐ γάρ που τεχνικόν γ' ἂν εἴη, δωροφορεῖν διδόντα τινὶ ταῦτα, ὧν οὐδὲν δεῖται. Εὐ. Ἀληθῆ λέγεις ὦ Σώκρατες. Σω. Ἐμπορικὴ, ἄρα τίς ἂν εἴη ὦ Εὐθύφρον τέχνη ἡ ὁσιότης, θεοῖς καὶ ἀνθρώποις παρ' ἀλλήλων. Εὐ. Ἐμπορικὴ, εἰ οὕτως ἥδιόν σοι ὀνομάζειν. Σω. Ἀλλ' οὐδὲ ἥδιον ἔμοιγε, εἰ μὴ τυγχάνει ἀληθὲς ὄν. φράσον δή μοι, τίς ἡ ὠφέλεια τοῖς θεοῖς οὖσα ἀπὸ τῶν δώρων, ὧν παρ' ἡμῶν λαμβάνουσιν; ἃ μὲν γὰρ διδόασι, παντὶ δῆλον. οὐδὲν γάρ ἐστιν ἡμῖν ἀγαθὸν ὅ, τι ἂν μὴ ἐκεῖνοι δῶσιν. ἃ δὲ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι, τί ὠφελοῦνται; ἢ τοσοῦτον αὐτῶν πλεονεκτοῦμεν κατὰ τὴν ἐμπορείαν, ὥστε πάντα τὰ ἀγαθὰ παρ' αὐτῶν λαμβάνομεν, ἐκεῖνοι δὲ παρ' ἡμῶν οὐδέν; Εὐ. Ἀλλ' οἴει ὦ Σώκρατες, τοὺς θεοὺς ὠφελεῖσθαι ἀπὸ τούτων ἃ παρ' ἡμῶν λαμβάνουσι; Σω. Ἀλλὰ τί δήποτ' ἂν εἴη ταῦτα ὦ Εὐθύφρον τὰ παρ' ἡμῶν δῶρα τοῖς θεοῖς; Εὐ. Τί δ' οἴει ἄλλο, ἢ τιμή τε καὶ γέρας, καὶ ὅπερ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, χάρις; Σω.

Κεχαρισμένον ἄρα ἐςὶν ὦ Εὐθύφρον τὸ ὅσιον, ἀλλ' οὐχὶ ὠφέλιμον, ὐδὲ φίλον τοῖς θεοῖς. Εὐ. Οἶμαι ἔγωγε πάντων γε μάλιςα φίλον. Σω. Τοῦτο ἄρ' ἐςὶν αὖ ὡς ἔοικε τὸ ὅσιον, τὸ τοῖς θεοῖς φίλον. Εὐ. Μάλιςά γε. Σω. Θαυμάσῃ ὖν ταῦτα λέγων, ἐάν σοι οἱ λόγοι φαίνωνται μὴ μένοντες ἀλλὰ βαδίζοντες, ἐμὲ αἰτιάσῃ τὸν Δαίδαλον, βαδίζοντας αὐτὺς ποιεῖν, αὐτὸς ὢν πολὺ τεχνικώτερος τῦ Δαιδάλυ, κύκλῳ περιϊόντας ποιῶν. ἢ ὐκ αἰσθάνει ὅτι ὁ λόγος ἡμῖν περιελθὼν, πάλιν εἰς ταυτὸν ἥκει; μέμνησαι γάρ πυ ἔτι ἐν τοῖς πρόσθεν τό, τε ὅσιον καὶ τὸ θεοφιλὲς ὐ ταυτὸν ἡμῖν ἐφάνη, ἀλλ' ἕτερα ἀλλήλων. ἢ οὐδὲ μέμνησαι; Εὐ. Ε'γωγε. Σω. Νῦν ὖν ὐκ ἐννοεῖς ὅτι τὸ τοῖς θεοῖς φίλον φὴς ὅσιον εἶναι. τῦτο δ' ἄλλο τι ἢ θεοφιλὲς γίγνεται, ἢ ὔ; Εὐ. Πάνυγε. Σω. Οὐκῦν ἢ ἄρτι ὐ καλῶς ὡμολογῦμεν, ἢ εἰ τότε καλῶς, νῦν ὐκ ὀρθῶς τιθέμεθα. Εὐ. Ε'οικε. Σω. Ε'ξ ἀρχῆς ἄρα ὁμῖν σκεπτέον πάλιν τί ἐςιν ὅσιον. ὡς ἐγὼ, πρὶν ἂν μάθω, ἑκὼν εἶναι οὐκ ἀποδειλιάσω. ἀλλὰ μή με ἀτιμάσῃς, ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ προσχὼν τὸν νῦν, ὅτι μάλιςα νῦν εἰπὲ τὴν ἀλήθειαν. οἶσθα γὰρ εἴπερ τίς ἄλλος ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἀφετέος ἂν εἶ ὥσπερ ὁ Πρωτεῦς, πρὶν ἂν εἴπῃς. εἰ γὰρ μὴ ᾔδησθα σαφῶς τό, τε ὅσιον καὶ τὸ ἀνόσιον, οὐκ ἔςιν ὅπως ἄν ποτε ἐπεχείρησας ὑπὲρ ἀνδρὸς θητὸς ἄνδρα πρεσβύτην πατέρα διωκάθειν φόνυ. ἀλλὰ τὺς θεοὺς ἂν ἔδεισας παρακινδυνεύειν μὴ οὐκ ὀρθῶς αὐτὸ ποιήσεις, καὶ τὺς ἀνθρώπυς ᾐσχύνθης. νῦν δὲ εὖ οἶδα, ὅτι σαφῶς οἴει εἰδέναι τό, τε ὅσιον καὶ μή. εἰπὲ οὖν ὦ βέλτιςε Εὐθύφρον, καὶ μὴ ἀποκρύψῃ ὅ, τι αὐτὸ ἡγῇ. Εὐ. Εἰσαῦθις τοίνυν ὦ Σώκρατες. νῦν γὰρ σπεύδω ποῦ, καί μοι ὥρα ἀπιέναι. Σω. Οἷα ποιεῖς ὦ ἑταῖρε; ἀπ' ἐλπίδος με καταβαλὼν μεγάλης ἀπέρχῃ, ἣν εἶχον ὡς παρὰ σοῦ μαθὼν τάτε ὅσια καὶ μὴ, καὶ τῆς πρὸς Μέλιτον γραφῆς ἀπαλλάξομαι, ἐνδειξάμενος ἐκείνῳ ὅτι σοφὸς ἤδη παρ' Εὐθύφρονος τὰ θεῖα γέγονα. καὶ ὅτι οὐκ ἔτι ὑπ' ἀγνοίας αὐτοσχεδιάζω, οὐδὲ καινοτομῶ περὶ αὐτά. καὶ δὴ καὶ τὸν ἄλλον βίον, ὅτι ἄμεινον βιωσοίμην.

ΚΡΙΤΩΝ, Η ΠΕΡΙ ΔΟΞΗΣ ΑΛΗΘΟΥΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΥ.

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ.

Σωκράτης, Κρίτων. Ἠθικός.

Τί τηνικάδε ἀφῖξαι ὦ Κρίτων; ἢ οὐ πρωῒ ἔτι ἐστί; Κρ. Πάνυ μὲν οὖν. Σω. Πηνίκα μάλιστα. Κρ. Ὄρθρος βαθύς. Σω. Θαυμάζω ὅπως ἠθέλησέ σοι ὁ τοῦ δεσμωτηρίου φύλαξ ὑπακοῦσαι. Κρ. Συνήθης ἤδη μοι ἐστὶν ὦ Σώκρατες, διὰ τὸ πολλάκις δεῦρο φοιτᾶν, καί τι εὐεργετεῖται ὑπ' ἐμοῦ. Σω. Ἄρτι δὲ ἥκεις, ἢ πάλαι; Κρ. Ἐπιεικῶς πάλαι. Σω. Εἶτα πῶς οὐκ εὐθὺς ἐπήγειράς με, ἀλλὰ σιγῇ παρακάθησαι. Κρ. Οὐ μὰ τὸν Δία ὦ Σώκρατες. οὐδ' ἂν αὐτὸς ἤθελον ἐν τοσαύτῃ τε ἀγρυπνίᾳ καὶ λύπῃ εἶναι, ἀλλὰ καὶ σοῦ πάλαι θαυμάζω, αἰσθανόμενος ὡς ἡδέως καθεύδεις. καὶ ἐπιτηδές σε οὐκ ἤγειρον, ἵνα ὡς ἥδιστα διάγῃς. καὶ πολλάκις μὲν δή σε καὶ πρότερον ἐν παντὶ τῷ βίῳ εὐδαιμόνισα τοῦ τρόπου. πολὺ δὲ μάλιστα ἐν τῇ νῦν παρεστώσῃ συμφορᾷ, ὡς ῥᾳδίως αὐτὴν καὶ πρᾴως φέρεις. Σω. Καὶ γὰρ ἂν ὦ Κρίτων, πλημμελὲς εἴη, ἀγανακτεῖν τηλικοῦτον ὄντα, εἰ δεῖ ἤδη τελευτᾶν. Κρ. Καὶ ἄλλοι ὦ Σώκρατες, τηλικοῦτοι ἐν τοιαύταις ξυμφοραῖς ἁλίσκονται. ἀλλ' οὐδὲν αὐτοὺς ἐπιλύεται ἡ ἡλικία, τὸ μὴ οὐχὶ ἀγανακτεῖν τῇ παρούσῃ τύχῃ. Σω. Ἔστι ταῦτα, ἀλλὰ τί δὴ οὕτω πρωῒ ἀφῖξαι; Κρ. Ἀγγελίαν ὦ Σώκρατες φέρων χαλεπήν, οὐ σοί, ὡς ἐμοὶ φαίνεται, ἀλλ' ἐμοί, καὶ τοῖς σοῖς ἐπιτηδείοις πᾶσι, καὶ χαλεπὴν καὶ βαρεῖαν, ἣν ἐγὼ ὡς ἐμοὶ δοκῶ, ἐν τοῖς βαρυτάτοις ἂν ἐνέγκαιμι. Σω. Τίνα ταύτην; ἢ τὸ πλοῖον ἀφῖκται ἐκ Δήλου, οὗ δεῖ ἀφικομένου τεθνάναι με. Κρ. Οὔτοι δὴ ἀφῖκται, ἀλλὰ δοκεῖ μέν μοι ἥξειν τήμερον, ἐξ ὧν ἀπαγγέλλουσιν ἥκοντές τινες ἀπὸ Σουνίου, καὶ καταλιπόντες ἐκεῖ αὐτό. δῆλον οὖν ἐκ τούτων τῶν ἀγγέλων, ὅτι ἥξει τήμερον. καὶ ἀνάγκη δὴ εἰσαύριον ἔσται ὦ Σώκρατες, τὸν βίον σε τελευτᾶν. Σω. Ἀλλ' ὦ Κρίτων τύχῃ ἀγαθῇ, εἰ ταύτῃ τοῖς θεοῖς φίλον, ταύτῃ ἔστω. οὐ μέντοι οἶμαι ἥξειν αὐτὸ τήμερον. Κρ. Πόθεν τοῦτο τεκμαίρῃ; Σω.

Ἐγὼ

Ἐγώ σοι ἐρῶ. τῇ γάρ που ὑστεραίᾳ δεῖ με ἀποθνήσκειν, ἢ ἣ ἂν ἔλθοι τὸ πλοῖον. φασί δὲ γέ τοι δὴ οἱ τούτων κύριοι. οὐ τοίνυν τῆς ἐπιούσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἥξειν, ἀλλὰ τῆς ἑτέρας. τεκμαίρομαι δὲ ἔκ τινος ἐνυπνίου ὃ ἑώρακα ὀλίγον πρότερον, ταύτης τῆς νυκτός. καὶ κινδυνεύεις ἐν καιρῷ τινὶ οὐκ ἐγεῖραί με. Κρ. Ἦν δὲ δὴ τί τὸ ἐνύπνιον; Σω. Ἐδόκει τίς μοι γυνὴ προσελθοῦσα, καλὴ καὶ εὐειδὴς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέσαι με καὶ εἰπεῖν, ὦ Σώκρατες, ἤματι κεν τριτάτῳ Φθίην ἐρίβωλον ἵκοιο. Κρ. Ὡς ἄτοπον τὸ ἐνύπνιον ὦ Σώκρατες; Σω. Ἐναργὲς μὲν οὖν ὥς ἐμοὶ δοκεῖ ὦ Κρίτων. Κρ. Λίαν γε ὡς ἔοικεν. ἀλλ' ὦ δαιμόνιε Σώκρατες, ἔτι καὶ νῦν ἐμοὶ πείθου, καὶ σώθητι. ὡς ἐμοὶ, ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, οὐδεμία ξυμφορά ἐστιν ἄλλη, ἀλλὰ χωρὶς μὲν σοῦ ἐστερῆσθαι τοιούτου ἐπιτηδείου, οἷον ἐγὼ οὐδένα μή ποτε εὑρήσω. ἔτι δὲ καὶ πολλοῖς δόξω, οἳ ἐμὲ καὶ σὲ μὴ σαφῶς ἴσασιν, ὡς οἷός τε ὢν σε σώζειν, εἰ ἀναλίσκειν χρήματα ἀμελῆσαιμι εἰ ἤθελον. καί τοι τίς ἂν αἰσχίων εἴη ταύτης δόξα, ἢ δοκεῖν χρήματα περὶ πλείονος ποιεῖσθαι, ἢ φίλους; οὐ γὰρ πείσονται οἱ πολλοὶ, ὡς σὺ αὐτὸς οὐκ ἠθέλησας ἀπιέναι ἐνθένδε, ἡμῶν προθυμουμένων. Σω. Ἀλλὰ τί ἡμῖν ὦ μακάριε Κρίτων, οὕτω τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλει; οἱ γὰρ ἐπιεικέστατοι, ὧν μᾶλλον ἄξιον φροντίζειν, ἡγήσονται αὐτὰ οὕτω πεπρᾶχθαι ὥσπερ ἂν πραχθῇ. Κρ. Ἀλλ' ὁρᾷς δὴ, ὅτι ἀνάγκη ὦ Σώκρατες, καὶ τῆς τῶν πολλῶν δόξης μέλειν. αὐτὰ δὲ δῆλα τὰ παρόντα νυνὶ, ὅτι οἷοί τε εἰσὶν οἱ πολλοὶ οὐ τὰ σμικρότατα τῶν κακῶν ἐξεργάζεσθαι, ἀλλὰ σχεδὸν τὰ μέγιστα, ἐάν τις ἐν αὐτοῖς διαβεβλημένος ᾖ. Σω. Εἰ γὰρ ὤφελον ὦ Κρίτων οἷοί τε εἶναι οἱ πολλοὶ τὰ μέγιστα, κακὰ ἐξεργάζεσθαι, ἵνα οἷοί τε ἦσαν, καὶ ἀγαθὰ τὰ μέγιστα, καὶ καλῶς εἶχε. νῦν δὲ οὐδέτερα οἷοί τε. οὔτε γὰρ φρόνιμον, οὔτε ἄφρονα δυνατοὶ ποιῆσαι. ποιοῦσι δὲ τοῦτο ὅ, τι ἂν τύχωσι. Κρ. Ταῦτα μὲν δὴ οὕτως ἐχέτω. τάδε δὲ ὦ Σώκρατες εἰπέ μοι. ἆρά γε μὴ ἐμοῦ προμηθῇ, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, μὴ ἐὰν σὺ ἐνθένδε ἐξέλθῃς, οἱ συκοφάνται ἡμῖν πράγματα παρέχωσιν, ὡς σὲ ἐνθένδε ἐκκλέψασι, καὶ ἀναγκασθῶμεν, ἢ καὶ πᾶσαν τὴν οὐσίαν ἀποβαλεῖν, ἢ συχνὰ χρήματα, ἢ καὶ ἄλλο τι πρὸς τούτοις παθεῖν; εἰ γάρ τοι τοιοῦτον φοβῇ, ἔασον αὐτὸ χαίρειν. ἡμεῖς γάρ που δίκαιοί ἐσμεν σώσαν-

τές σε κινδυνεύειν τοῦτον τὸν κίνδυνον, καὶ ἐὰν δέῃ ἔτι τούτου μείζω. ἀλλ' ἐμοὶ πείθου, καὶ μὴ ἄλλως ποίει. Σω. Καὶ ταῦτα προμηθοῦμαι ὦ Κρίτων, καὶ ἄλλα πολλά. Κρ. Μὴ τοίνυν ταῦτα φοβοῦ. καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ τἀργύριόν ἐστιν, ὃ θέλουσι λαβόντες τινες σῶσαί σε, καὶ ἐξαγαγεῖν ἐνθένδε. ἔπειτα οὐχ ὁρᾷς τούτους τοὺς συκοφάντας, ὡς εὐτελεῖς, καὶ οὐδὲν ἂν δέοι ἐπ' αὐτοὺς πολλοῦ ἀργυρίου; σοὶ δὲ ὑπάρχει μὲν τὰ ἐμὰ χρήματα, ὡς ἐγῷμαι ἱκανά. ἔπειτα καὶ εἴτι ἐμοῦ κηδόμενος, οὐκ οἴει δεῖν ἀναλίσκειν τὰ ἐμά, ξένοι οὗτοι ἐνθάδε ἕτοιμοι ἀναλίσκειν. εἷς δὲ καὶ κεκόμικεν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἀργύριον ἱκανόν. Σιμμίας ὁ Θηβαῖος ἕτοιμος δὲ καὶ Κέβης, καὶ ἄλλοι πολλοὶ πάνυ. ὥστε ὅπερ λέγω, μήτε ταῦτα φοβούμενος ἀποκάμῃς σῶσαι σαυτόν, μήτε ὃ ἔλεγες ἐν τῷ δικαστηρίῳ δυσχερές σοι γενέσθω, ὅτι οὐκ ἂν ἔχοις ἐξελθὼν ὅ, τι χρῷο σαυτῷ. πολλαχοῦ μὲν γὰρ καὶ ἄλλοσε ὅποι ἂν ἀφίκῃ, ἀγαπήσουσί σε. ἂν δὲ βούλῃ εἰς Θετταλίαν ἰέναι, εἰσὶ ἐμοὶ ἐκεῖ ξένοι, οἵ σε περὶ πολλοῦ ποιήσονται, καὶ ἀσφάλειάν σοι παρέξονται, ὥστε σε μηδένα λυπεῖν τῶν κατὰ Θετταλίαν. ἔτι δὲ ὦ Σώκρατες οὐδὲ δίκαιόν μοι δοκεῖς ἐπιχειρεῖν πρᾶγμα, σαυτὸν προδοῦναι, ἐξὸν σωθῆναι, καὶ τοιαῦτα σπεύδειν περὶ σεαυτὸν γενέσθαι, ἅπερ ἂν καὶ οἱ ἐχθροί σου σπεύσαιέν τε καὶ ἔσπευσαν, σὲ διαφθεῖραι βουλόμενοι. πρὸς δὲ τούτοις, καὶ τοὺς υἱεῖς τοὺς σαυτοῦ ἔμοιγε δοκεῖς προδιδόναι, οὕς σοι ἐξὸν καὶ ἐκθρέψαι καὶ ἐκπαιδεῦσαι, οἰχήσῃ καταλιπών, καὶ τὸ σὸν μέρος, ὅ, τι ἂν τύχωσι, τοῦτο πράξουσι. τεύξονται δὲ ὡς τὸ εἰκὸς τοιούτων, οἷά περ εἴωθε γίγνεσθαι ἐν ταῖς ὀρφανίαις περὶ τοὺς ὀρφανούς. ἢ γὰρ οὐ χρὴ ποιεῖσθαι παῖδας, ἢ ξυνδιαταλαιπωρεῖν, καὶ τρέφοντα καὶ παιδεύοντα. σὺ δέ μοι δοκεῖς τὰ ῥαθυμότατα αἱρεῖσθαι. χρὴ δὲ ἅπερ ἂν ἀνὴρ ἀγαθός, καὶ ἀνδρεῖος ἕλοιτο, ταῦτα αἱρεῖσθαι, φάσκοντά γε δὴ ἀρετῆς διὰ παντὸς τοῦ βίου ἐπιμελεῖσθαι. ὡς ἔγωγε καὶ ὑπὲρ σοῦ, καὶ ὑπὲρ ἡμῶν τῶν σῶν ἐπιτηδείων αἰσχύνομαι, μὴ δόξῃ ἅπαν τὸ πρᾶγμα τὸ περὶ σέ, ἀνανδρίᾳ τινὶ τῇ ἡμετέρᾳ πεπρᾶχθαι, καὶ ἡ εἴσοδος τῆς δίκης εἰς τὸ δικαστήριον ὡς εἰσῆλθες, ἐξὸν μὴ εἰσελθεῖν, καὶ αὐτὸς ὁ ἀγὼν τῆς δίκης ὡς ἐγένετο, καὶ τὸ τελευταῖον δὴ τουτί, ὥσπερ κατάγελως τῆς πράξεως κακίᾳ τινὶ καὶ ἀνανδρίᾳ τῇ ἡμετέρᾳ διαπεφευγέναι ἡμᾶς δοκεῖν, οἵ τινες σὲ οὐ διεσώσαμεν, οὐδὲ σὺ σαυτόν,

οἷόν

οἷόν τε ὂν καὶ δυνατὸν, εἴ τι καὶ σμικρὸν ἡμῶν ὄφελος ἦν. ταῦτ' οὖν ὦ Σώκρατες, ὅρα μὴ ἅμα τῷ κακῷ, καὶ αἰσχρὰ ᾖ σοί τε καὶ ἡμῖν, ἀλλὰ βουλεύου. μᾶλλον δὲ, οὐδὲ βουλεύεσθαι ἔτι ὥρα, ἀλλὰ βεβουλεῦσθαι. μία δὲ βουλή. τῆς γὰρ ἐπιούσης νυκτὸς πάντα ταῦτα δεῖ πεπρᾶχθαι. εἰ δὲ περιμενοῦμεν, ἀδύνατον καὶ οὐκέτι οἷόν τε. ἀλλὰ παντὶ τρόπῳ ὦ Σώκρατες, πείθου μοι, καὶ μηδαμῶς ἄλλως ποίει. Σω. Ὦ φίλε Κρίτων, ἡ προθυμία σου πολλοῦ ἀξία, εἰ μετά τινος ὀρθότητος εἴη. εἰ δὲ μὴ, ὅσῳ μείζων τοσούτῳ χαλεπωτέρα. σκοπεῖσθαι οὖν χρὴ ἡμᾶς, εἴτε ταῦτα πρακτέον, εἴτε μὴ, ὡς ἐγὼ οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ ἀεὶ τοιοῦτος, οἷος τῶν ἐμῶν μηδενὶ ἄλλῳ πείθεσθαι, ἢ τῷ λόγῳ, ὃς ἄν μοι λογιζομένῳ βέλτιστος φαίνεται, τοὺς δὴ λόγους, οὓς ἐν τῷ ἔμπροσθεν ἔλεγον, οὐ δύναμαι νῦν ἐκβαλεῖν, ἐπειδή μοι ἥδε ἡ τύχη γέγονεν, ἀλλὰ σχεδόν τι ὅμοιοι φαίνονταί μοι, καὶ τοὺς αὐτοὺς πρεσβεύω, καὶ τιμῶ, οὕσπερ καὶ πρότερον. ὧν ἐὰν μὴ βελτίω ἔχωμεν λέγειν ἐν τῷ παρόντι, εὖ ἴσθι, ὅτι οὐ μή σοι ξυγχωρήσω, οὐδ' ἂν πλείω τῶν νῦν παρόντων ἡ τῶν πολλῶν δύναμις, ὥσπερ παῖδας ἡμᾶς μορμολύττηται, δεσμοὺς καὶ θανάτους ἐπιπέμπουσα, καὶ χρημάτων ἀφαιρέσεις. Κρ. Πῶς οὖν ἂν μετριώτατα σκοποίμεθα αὐτά; Σω. Εἰ πρῶτον μὲν τοῦτον τὸν λόγον ἀναλάβοιμεν, ὃν σὺ λέγεις περὶ τῶν δοξῶν. πότερον καλῶς ἐλέγετο ἑκάστοτε, ἢ οὔ; ὅτι ταῖς μὲν δεῖ τῶν δοξῶν προσέχειν τὸν νοῦν, ταῖς δὲ οὔ. ἢ πρὶν μὲν ἐμὲ δεῖν ἀποθνήσκειν, καλῶς ἐλέγετο· νῦν δὲ, κατάδηλος ἄρα ἐγένετο, ὅτι ἄλλως ἕνεκα λόγου ἐλέγετο. ἦν δὲ παιδιὰ καὶ φλυαρία ὡς ἀληθῶς. ἐπιθυμῶ δ' ἔγωγε ἐπισκέψασθαι ὦ Κρίτων, κοινῇ μετὰ σοῦ, εἴ τι μοι ἀλλοιότερος φανεῖται, ἐπειδή γε ὧδε ἔχω, ἢ ὁ αὐτὸς, καὶ ἐάσομεν χαίρειν, ἢ πεισόμεθα αὐτῷ. ἐλέγετο δέ πως ὡς ἐγῷμαι ἑκάστοτε ὧδε ὑπὸ τῶν οἰομένων τι λέγειν, ὥσπερ νῦν δὴ ἐγὼ ἔλεγον· ὅτι τῶν δοξῶν ἃς οἱ ἄνθρωποι δοξάζουσι, δέοι τὰς μὲν περὶ πολλοῦ ποιεῖσθαι, τὰς δὲ μή. τοῦτο πρὸς θεῶν ὦ Κρίτων, οὐ δοκεῖ καλῶς σοι λέγεσθαι; σὺ γὰρ ὅσα γε τἀνθρώπεια, ἐκτὸς εἶ τοῦ μέλλειν ἀποθνήσκειν αὔριον, καὶ οὐκ ἂν σε παρακρούοι ἡ παροῦσα ξυμφορὰ, σκόπει δή. οὐχ ἱκανῶς δοκεῖ σοι λέγεσθαι, ὅτι οὐ πάσας χρὴ τὰς δόξας τῶν ἀνθρώπων τιμᾶν· ἀλλὰ τὰς μὲν, τὰς δ' οὔ. οὐδὲ πάντων, ἀλλὰ τῶν μὲν, τῶν δ' οὔ. τί φῄς; ταῦτα οὐ-

χὶ καλῶς λέγεται; Κρ. Καλῶς. Σω. Οὐκοῦν τὰς μὲν χρηστὰς τιμᾶν, τὰς δὲ πονηρὰς μή; Κρ. Ναί. Σω. Χρησταὶ δὲ οὐχ αἱ τῶν φρονίμων; πονηραὶ δὲ, αἱ τῶν ἀφρόνων; Κρ. Πῶς δ' οὔ; Σω. Φέρε δὴ πῶς αὖ τὰ τοιαῦτα ἐλέγετο; γυμναζόμενος ἀνὴρ καὶ τοῦτο πράττων, πότερον παντὸς ἀνδρὸς ἐπαίνῳ καὶ ψόγῳ καὶ δόξῃ τὸν νοῦν προσέχει, ἢ ἑνὸς μόνου ἐκείνου, ὃς ἂν τυγχάνοι ἰατρὸς, ἢ παιδοτρίβης ὤν; Κρ. Ἑνὸς μόνου. Σω. Οὐκοῦν φοβεῖσθαι χρὴ τοὺς ψόγους, καὶ ἀσπάζεσθαι τοὺς ἐπαίνους τοὺς τοῦ ἑνὸς ἐκείνου, ἀλλὰ μὴ τοὺς τῶν πολλῶν; Κρ. Δηλαδή. Σω. Ταύτῃ ἄρα αὐτῷ πρακτέον καὶ γυμναστέον, καὶ ἐδεστέον γε καὶ ποτέον, ᾗ ἂν τῷ ἑνὶ δοκῇ τῷ ἐπιστάτῃ καὶ ἐπαΐοντι μᾶλλον, ἢ ἡ ξύμπασι τοῖς ἄλλοις. Κρ. Ἔστι ταῦτα. Σω. Εἶεν. ἀπειθήσας δὲ τῷ ἑνὶ, καὶ ἀτιμάσας αὐτοῦ τὴν δόξαν καὶ τοὺς ἐπαίνους, τιμήσας δὲ τοὺς τῶν πολλῶν καὶ μηδὲν ἐπαϊόντων, ἆρα οὐδὲν κακὸν πείσεται; Κρ. Πῶς γὰρ οὔ; Σω. Τί δ' ἔστι κακὸν τοῦτο, καὶ ποῖ τείνει, καὶ εἰς τί τῶν τοῦ ἀπειθοῦντος; Κρ. Δηλονότι εἰς τὸ σῶμα. τοῦτο γὰρ διόλλυσι. Σω. Καλῶς λέγεις. οὐκοῦν καὶ τἆλλα ὦ Κρίτων οὕτως, ἵνα μὴ πάντα διΐωμεν. καὶ δὴ καὶ περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδίκων, καὶ αἰσχρῶν καὶ καλῶν, καὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν, περὶ ὧν νῦν ἡμῖν ἐστιν ἡ βουλὴ, πότερον τῇ τῶν πολλῶν δόξῃ δεῖ ἡμᾶς ἕπεσθαι, καὶ φοβεῖσθαι αὐτὴν, ἢ τῇ τοῦ ἑνὸς, εἴ τις ἐστὶν ἐπαΐων, ὃν δεῖ καὶ αἰσχύνεσθαι καὶ φοβεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ξύμπαντας τοὺς ἄλλους, ᾧ εἰ μὴ ἀκολουθήσομεν, διαφθεροῦμεν ἐκεῖνο καὶ λωβησόμεθα, ὃ τῷ μὲν δικαίῳ βέλτιον ἐγίγνετο, τῷ δὲ ἀδίκῳ ἀπώλλυτο. ἢ οὐδέν ἐστι τοῦτο; Κρ. Οἶμαι ἔγωγε ὦ Σώκρατες. Σω. Φέρε δὴ, ἐὰν τὸ ὑπὸ τοῦ ὑγιεινοῦ μὲν βέλτιον γιγνόμενον, ὑπὸ τοῦ νοσώδους δὲ διαφθειρόμενον διολέσωμεν, πειθόμενοι μὴ τῇ τῶν ἐπαϊόντων δόξῃ, ἆρα βιωτὸν ἡμῖν ἐστι διεφθαρμένου αὐτοῦ; ἔστι δέ που τοῦτο σῶμα, ἢ οὐχί; Κρ. Ναί. Σω. Ἆρ' οὖν βιωτὸν ἡμῖν ἐστι μετὰ μοχθηροῦ καὶ διεφθαρμένου σώματος; Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Ἀλλὰ μετ' ἐκείνου ἆρα ἔστιν ἡμῖν βιωτὸν διεφθαρμένου, ᾧ τὸ ἄδικον μὲν λωβᾶται, τὸ δὲ δίκαιον ὀνίνησιν. ἢ φαυλότερον ἡγούμεθα εἶναι τοῦ σώματος, ἐκεῖνο ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τῶν ἡμετέρων, περὶ ὃ ἥτε ἀδικία καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐστίν; Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Ἀλλὰ τιμιώτερον; Κρ. Πολύ γε. Σω. Οὐκ ἄρα ὦ βέλτιστε πάνυ ἡμῖν οὕτω φροντιστέον ὅ, τι ἐροῦσιν οἱ πολλοὶ ἡμᾶς, ἀλλ' ὅτι ὁ ἐπαΐων περὶ τῶν δικαίων καὶ ἀδί-

κων, ὁ εἷς, καὶ αὐτὴ ἡ ἀλήθεια. ὥστε πρῶτον μὲν ταύτῃ οὐκ ὀρθῶς εἰσηγῇ, εἰσηγούμενος τῆς τῶν πολλῶν δόξης δεῖν ἡμᾶς φροντίζειν περὶ τῶν δικαίων καὶ καλῶν καὶ ἀγαθῶν, καὶ τῶν ἐναντίων. ἀλλὰ μὲν δὴ φαίη γ᾽ ἄν τις, οἷοί τε εἰσιν ἡμᾶς οἱ πολλοὶ ἀποκτιννύναι; δηλαδὴ καὶ ταῦτα. Κρ. Φαίη γὰρ ἄν, ὦ Σώκρατες. Σω. Ἀληθῆ λέγεις. ἀλλ᾽ ὦ θαυμάσιε, οὗτός γε ὁ λόγος ὃν διεληλύθαμεν, ἔμοιγε δοκεῖ ὅμοιος εἶναι τῷ προτέρῳ. καὶ τόνδε αὖ σκόπει, εἰ ἔτι μένει ἡμῖν ἢ οὔ, ὅτι οὐ τὸ ζῆν περὶ πλείστου ποιητέον, ἀλλὰ τὸ εὖ ζῆν. Κρ. Ἀλλὰ μένει. Σω. Τὸ δὲ, εὖ καὶ καλῶς καὶ δικαίως ὅτι ταυτόν ἐστι, μένει, ἢ οὐ μένει; Κρ. Μένει. Σω. Οὐκοῦν ἐκ τῶν ὁμολογουμένων τοῦτο σκεπτέον, πότερον δίκαιον ἐμὲ ἐνθένδε πειρᾶσθαι ἐξιέναι μὴ ἀφιέντων Ἀθηναίων, ἢ οὐ δίκαιον. καὶ ἐὰν μὲν φαίνηται δίκαιον, πειρώμεθα. εἰ δὲ μὴ, ἐῶμεν. ἃς δὲ σὺ λέγεις τὰς σκέψεις περί τε χρημάτων ἀναλώσεως καὶ δόξης, καὶ παίδων τροφῆς, μὴ ὡς ἀληθῶς ταῦτα ὦ Κρίτων σκέμματα ᾖ τῶν ῥᾳδίως ἀποκτιννύντων, καὶ ἀναβιωσκομένων γ᾽ ἄν, εἰ οἷοί τε ἦσαν, οὐδενὶ ξὺν νῷ, τούτων τῶν πολλῶν. ἡμῖν δ᾽ ἐπειδὴ ὁ λόγος οὕτω αἱρεῖ, μὴ οὐδὲν ἄλλο σκεπτέον ᾖ, ἢ ὅπερ νῦν δὴ ἐλέγομεν. πότερον δίκαια πράξομεν καὶ χρήματα τελοῦντες τούτοις τοῖς ἐμὲ ἐνθένδε ἐξάξουσι, καὶ χάριτας. καὶ αὐτοὶ ἐξάγοντές τε καὶ ἐξαγόμενοι. ἢ τῇ ἀληθείᾳ, ἀδικήσομεν πάντα ταῦτα ποιοῦντες. κἂν φαινώμεθα ἄδικα αὐτὰ ἐργαζόμενοι, μὴ οὐ δέῃ ὑπολογίζεσθαι, οὔτ᾽ εἰ ἀποθνήσκειν δεῖ, παραμένοντας καὶ ἡσυχίαν ἄγοντας, οὔτε ἄλλο ὁτιοῦν πάσχειν πρὸ τοῦ ἀδικεῖν; Κρ. Καλῶς μέν μοι δοκεῖς λέγειν ὦ Σώκρατες. ὅρα δὲ τί δρῶμεν. Σω. Σκοπῶμεν ὦ ᾽γαθὲ κοινῇ: καὶ εἴπῃ ἔχεις ἀντιλέγειν ἐμοῦ λέγοντος, ἀντίλεγε, καί σοι πείσομαι. εἰ δὲ μὴ, παῦσαι ἤδη ὦ μακάριε πολλάκις μοι λέγων τὸν αὐτὸν λόγον. ὡς χρὴ ἐνθένδε ἀκόντων Ἀθηναίων ἐμὲ ἀπιέναι. ὡς ἐγὼ περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι πεῖσαί σε ταῦτα πράττειν, ἀλλὰ μὴ ἄκοντος. ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχὴν ἐάν σοι ἱκανῶς λέγηται, καὶ πειρῶ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἐρωτώμενον ᾗ ἂν μάλιστα οἴῃ. Κρ. Ἀλλὰ πειράσομαι. Σω. Οὐδενὶ τρόπῳ φαμὲν ἑκόντας ἀδικητέον εἶναι, ἢ τινὶ μὲν ἀδικητέον τρόπῳ, τινὶ δὲ οὔ, ἢ οὐδαμῶς τό γε ἀδικεῖν οὔτε ἀγαθὸν, οὔτε καλὸν, ὡς πολλάκις ἡμῖν καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ ὡμολογήθη, ὅπερ καὶ ἄρτι ἐλέγετο; ἢ

πᾶσαι ἡμῖν αἱ ἐκεῖναι πρόσθεν ὁμολογίαι ἐν ταῖς δὲ ταῖς ὀλίγαις ἡμέραις ἐκκεχυμέναι εἰσί; καὶ πάλαι ὦ Κρίτων ἄρα τηλικοίδε γέροντες ἄνδρες πρὸς ἀλλήλους σπουδῇ διαλεγόμενοι, ἐλάθομεν ἡμᾶς αὐτοὺς, παίδων οὐδὲν διαφέροντες; ἢ παντὸς μᾶλλον οὕτως ἔχει, ὥσπερ τότε ἡμῖν ἐλέγετο, εἴτε φασὶν οἱ πολλοὶ, εἴτε μή. καὶ εἴτε δεῖ ἡμᾶς ἔτι τῶν δὲ χαλεπώτερα πάσχειν, εἴτε καὶ πρᾳότερα, ὅμως τό γε ἀδικεῖν τῷ ἀδικοῦντι καὶ κακὸν καὶ αἰσχρὸν τυγχάνει ὂν παντὶ τρόπῳ φαμὲν, ἢ οὔ. Κρ. Φαμέν. Σω. Οὐδαμῶς ἄρα δεῖ ἀδικεῖν; Κρ. Οὐδῆτα. Σω. Οὐδὲ ἀδικούμενον ἄρα ἀνταδικεῖν, ὡς οἱ πολλοὶ οἴονται, ἐπειδήγε οὐδαμῶς δεῖ ἀδικεῖν; Κρ. Οὐ φαίνεται. Σω. Τί δαὶ δή, κακουργεῖν δεῖ ὦ Κρίτων, ἢ οὔ; Κρ. Οὐ δεῖ δήπου ὦ Σώκρατες. Σω. Τί δὲ ἀντικακουργεῖν κακῶς πάσχοντα ὡς οἱ πολλοί φασι δίκαιον, ἢ οὐ δίκαιον; Κρ. Οὐδαμῶς. Σω. Τὸ γάρ που κακῶς ποιεῖν ἀνθρώπους, τοῦ ἀδικεῖν οὐδὲν διαφέρει. Κρ. Ἀληθῆ λέγεις. Σω. Οὔτε ἄρα ἀνταδικεῖν δεῖ, οὔτε κακῶς ποιεῖν οὐδένα ἀνθρώπων, οὐδ᾽ ἂν ὁτιοῦν πάσχῃ ὑπ᾽ αὐτῶν. καὶ ὅρα ὦ Κρίτων ταῦτα ὁμολογῶν, ὅπως μὴ παρὰ δόξαν ὁμολογῇς. οἶδα γὰρ ὅτι ὀλίγοις τισὶ ταῦτα καὶ δοκεῖ καὶ δόξει. οἷς δ᾽ οὕτω δέδοκται, καὶ οἷς μὴ, τούτοις οὐκ ἔστι κοινὴ βουλὴ, ἀλλ᾽ ἀνάγκη τούτους ἀλλήλων καταφρονεῖν, ὁρῶντας ἀλλήλων τὰ βουλεύματα. σκόπει οὖν δὴ καὶ σὺ εὖ μάλα, πότερον κοινωνεῖς καὶ συνδοκεῖ σοι, καὶ ἀρχώμεθα ἐντεῦθεν βουλευόμενοι, ὡς οὐδέποτε ὀρθῶς ἔχοντος οὔτε τοῦ ἀδικεῖν, οὔτε τοῦ ἀνταδικεῖν, οὔτε κακῶς πάσχοντα ἀμύνεσθαι ἀντιδρῶντα κακῶς. ἢ ἀφίστασαι, καὶ οὐ κοινωνεῖς τῆς ἀρχῆς; ἐμοὶ μὲν γὰρ καὶ πάλαι οὕτω καὶ νῦν ἔτι δοκεῖ. σοὶ δὲ εἴπῃ ἄλλῃ δέδοκται, λέγε καὶ δίδασκε. εἰ δὲ ἐμμένεις τοῖς πρόσθεν, τὸ μετὰ τοῦτο ἄκουε. Κρ. Ἀλλ᾽ ἐμμένω τε καὶ ξυνδοκεῖ μοι. ἀλλὰ λέγε. Σω. Λέγω δὴ αὐτὸ μετὰ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ἐρωτῶ. πότερον ἃ ἄν τις ὁμολογήσῃ τῳ, δίκαια ὄντα, ποιητέον ἢ ἐξαπατητέον; Κρ. Ποιητέον. Σω. Ἐκ τούτων δὴ ἄθρει. ἀπιόντες ἐνθένδε ἡμεῖς μὴ πείσαντες τὴν πόλιν. πότερον κακῶς τινὰς ποιοῦμεν; καὶ ταῦτα οὓς ἥκιστα δεῖ, ἢ οὔ; καὶ ἐμμένομεν οἷς ὡμολογήσαμεν δικαίοις οὖσιν, ἢ οὔ. Κρ. Οὐκ ἔχω ὦ Σώκρατες ἀποκρίνασθαι πρὸς ὃ ἐρωτᾷς. οὐ γὰρ ἐννοῶ. Σω. Ἀλλ᾽ ὧδε σκόπει, εἰ μέλλουσιν ἡμῖν ἐνθένδε εἴτε ἀποδιδράσκειν, εἴθ᾽ ὅπως δεῖ ὀνομάσαι τοῦτο, ἐλθόντες οἱ νόμοι καὶ τὸ κοινὸν τῆς πόλεως, ἐπιστάντες ἔροιντο.

εἰπέ μοι ὦ Σώκρατες, τί ἐν νῷ ἔχεις ποιεῖν ἄλλο τι, ἢ τούτῳ τῷ ἔργῳ ᾧ ἐπιχειρεῖς διανοῇ τούς τε νόμους ἡμᾶς ἀπολέσαι, καὶ ξύμπασαν τὴν πόλιν, τὸ σὸν μέρος; ἢ δοκεῖ σοι οἷόν τε ἔτι ἐκείνην τὴν πόλιν εἶναι, καὶ μὴ ἀνατετράφθαι, ἐν ᾗ ἂν αἱ γενόμεναι δίκαι μηδὲν ἰσχύωσιν, ἀλλ' ὑπὸ ἰδιωτῶν ἄκυροί τε γίγνωνται καὶ διαφθείρωνται; τί ἐροῦμεν ὦ Κρίτων πρὸς ταῦτα, καὶ ἄλλα τοιαῦτα; πολλὰ γὰρ ἄν τις ἔχοι ἄλλως τε καὶ ῥήτωρ εἰπεῖν ὑπὲρ τούτου τοῦ νόμου ἀπολλυμένου, ὃς τὰς δίκας τὰς δικασθείσας προστάττει κυρίας εἶναι. ἢ ἐροῦμεν πρὸς αὐτοὺς, ὅτι ἠδίκει γὰρ ἡμᾶς ἡ πόλις, καὶ οὐκ ὀρθῶς τὴν δίκην ἔκρινε; ταῦτα, ἢ τί ἐροῦμεν; Κρ. Ταῦτα νὴ Δία ὦ Σώκρατες. Σω. Τί οὖν ἂν εἴπωσιν οἱ νόμοι, ὦ Σώκρατες, ἦ καὶ ταῦτα ὡμολόγητο ἡμῖν τε καὶ σοὶ, ἐμμένειν ταῖς δίκαις, αἷς ἂν ἡ πόλις δικάζοι; εἰ οὖν αὐτῶν θαυμάζοιμεν λεγόντων, ἴσως ἂν εἴποιεν, ὅτι ὦ Σώκρατες μὴ θαύμαζε τὰ λεγόμενα, ἀλλ' ἀποκρίνου. ἐπειδὴ καὶ εἴωθας χρῆσθαι τῷ ἐρωτᾶν τε καὶ ἀποκρίνεσθαι. φέρε γὰρ, τί ἐγκαλῶν ἡμῖν καὶ τῇ πόλει ἐπιχειρεῖς ἡμᾶς ἀπολλύναι; οὐ πρῶτον μέν σε ἐγεννήσαμεν ἡμεῖς, καὶ δι' ἡμῶν ἔλαβε τὴν μητέρα σου ὁ πατὴρ, καὶ ἐφύτευσέ σε; φράσον οὖν, τούτοις ἡμῶν, τοῖς νόμοις τοῖς περὶ τοὺς γάμους μέμφῃ τι, ὡς οὐ καλῶς ἔχουσιν; οὐ μέμφομαι, φαίην ἄν. ἀλλὰ τοῖς περὶ τὴν τοῦ γεννωμένου τροφήν τε καὶ παιδείαν, ἐν ᾗ καὶ σὺ ἐπαιδεύθης; ἢ οὐ καλῶς προσέταττον ἡμῶν οἱ ἐπὶ τούτῳ τεταγμένοι νόμοι, παραγγέλλοντες τῷ πατρὶ τῷ σῷ, σὲ ἐν μουσικῇ καὶ γυμναστικῇ παιδεύειν; καλῶς, φαίην ἄν. εἶεν, ἐπειδὴ δὲ ἐγένου τε καὶ ἐξετράφης καὶ ἐπαιδεύθης, ἔχοις ἂν εἰπεῖν πρῶτον μὲν, ὡς οὐχὶ ἡμέτερος ἦσθα καὶ ἔκγονος καὶ δοῦλος, αὐτός τε καὶ οἱ σοὶ πρόγονοι; καὶ εἰ τοῦτο οὕτως ἔχει, ἆρ' ἐξ ἴσου οἴει εἶναι σοὶ τὸ δίκαιον καὶ ἡμῖν, καὶ ἅττ' ἂν ἡμεῖς σε ἐπιχειρῶμεν ποιεῖν, ταῦτα καὶ σὺ ἀντιποιεῖν οἴει δίκαιον εἶναι; ἢ πρὸς μὲν ἄρα σοι τὸν πατέρα οὐκ ἐξ ἴσου ἦν τὸ δίκαιον, καὶ πρὸς δεσπότην, εἴ σοι ὢν ἐτύγχανεν, ὥστε ἅπερ πάσχεις, ταῦτα καὶ ἀντιποιεῖν, οὔτε κακῶς ἀκούοντα ἀντιλέγειν, οὔτε τυπτόμενον ἀντιτύπτειν, οὔτε ἄλλα τοιαῦτα πολλά, πρὸς δὲ τὴν πατρίδα ἄρα, καὶ τοὺς νόμους ἐξέσται σοι; ὥστε ἐάν σε ἐπιχειρῶμεν ἡμεῖς ἀπολλύναι, δίκαιον ἡγούμενοι εἶναι, καὶ σὺ δὲ ἡμᾶς τοὺς νόμους καὶ τὴν πατρίδα καθ' ὅσον δύνασαι ἐπιχειρήσεις ἀνταπολλύναι, καὶ φή-

σεις

σεις ταῦτα ποιῶν δίκαια πράττειν, ὁ τῇ ἀληθείᾳ τῆς ἀρετῆς ἐπιμελούμενος; ἢ οὕτως εἶ σοφὸς, ὥστε λέληθέ σε ὅτι μητρός τε καὶ πατρὸς καὶ τῶν ἄλλων προγόνων ἁπάντων, τιμιώτερόν ἐστι πατρὶς, καὶ σεμνότερον καὶ ἁγιώτερον; καὶ ἐν μείζονι μοίρᾳ καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρὰ ἀνθρώποις τοῖς νοῦν ἔχουσι, καὶ σέβεσθαι δεῖ, καὶ μᾶλλον ὑπείκειν καὶ θωπεύειν πατρίδα χαλεπαίνουσαν, ἢ πατέρα. καὶ ἢ πείθειν, ἢ ποιεῖν, ἃ ἂν κελεύοι. καὶ πάσχειν, ἐάν τι προστάττῃ παθεῖν, ἡσυχίαν ἄγοντα, ἐάν τε τύπτεσθαι, ἐάν τε δεῖσθαι, ἐάν τε εἰς πόλεμον ἄγῃ τρωθησόμενον ἢ ἀποθανούμενον. ποιητέα ταῦτα, καὶ τὸ δίκαιον οὕτως ἔχει. καὶ οὐχ ὑπεικτέον, οὐδὲ ἀναχωρητέον, οὐδὲ λειπτέον τὴν τάξιν. ἀλλὰ καὶ ἐν πολέμῳ καὶ ἐν δικαστηρίῳ καὶ πανταχοῦ ποιητέον ἃ ἂν κελεύοι ἡ πόλις τε καὶ ἡ πατρίς. ἢ πείθειν αὐτὴν, ᾗ τὸ δίκαιον πέφυκε. βιάζεσθαι δὲ οὐχ ὅσιον οὔτε μητέρα, πολὺ δὲ τούτων ἔτι ἧττον τὴν πατρίδα. τί φήσομεν πρὸς ταῦτα ὦ Κρίτων; ἀληθῆ λέγειν τοὺς νόμους, ἢ οὔ; Κρ. Ἔμοί γε δοκεῖ. Σω. Σκόπει τοίνυν, ὦ Σώκρατες, φαῖεν ἂν ἴσως οἱ νόμοι, εἰ ἡμεῖς ταῦτα ἀληθῆ λέγομεν, ὅτι οὐ δίκαια ἡμᾶς ἐπιχειρεῖς δρᾶν, ἃ νῦν ἐπιχειρεῖς. ἡμεῖς γάρ σε γεννήσαντες, ἐκθρέψαντες, παιδεύσαντες, μεταδόντες ἁπάντων ὧν οἷοί τε ἦμεν καλῶν, σοί τε καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι πολίταις, ὅμως προαγορεύομεν τῷ ἐξουσίαν πεποιηκέναι Ἀθηναίων τῷ βουλομένῳ, ἐπειδὰν δοκιμάσῃ καὶ ἴδῃ τὰ ἐν τῇ πόλει πράγματα καὶ ἡμᾶς τοὺς νόμους, ᾧ ἂν μὴ ἀρέσκωμεν ἡμεῖς, ἐξεῖναι λαβόντα τὰ αὑτοῦ ἀπιέναι, ὅπῃ ἂν βούληται. καὶ οὐδεὶς ἡμῶν τῶν νόμων ἐμποδών ἐστιν, οὐδ᾽ ἀπαγορεύει, ἐάν τέ τις βούληται ὑμῶν εἰς ἀποικίαν ἰέναι, εἰ μὴ ἀρέσκοιμεν ἡμεῖς τε καὶ ἡ πόλις, ἐάν τε μετοικεῖν ἄλλοσέ ποι ἐλθὼν ἰέναι ἐκεῖσε, ὅπῃ ἂν βούληται ἔχων τὰ αὑτοῦ. ὃς δ᾽ ἂν ὑμῶν παραμείνῃ, ὁρῶν ὃν τρόπον ἡμεῖς τάς τε δίκας δικάζομεν, καὶ τἄλλα τὴν πόλιν διοικοῦμεν, ἤδη φαμὲν τοῦτον ὡμολογηκέναι ἔργῳ ἡμῖν, ἃ ἂν ἡμεῖς κελεύωμεν, ποιήσειν ταῦτα. καὶ τὸν μὴ πειθόμενον, τριχῇ φαμὲν ἀδικεῖν, ὅτι τε γεννηταῖς οὖσιν ἡμῖν οὐ πείθεται, καὶ ὅτι τροφεῦσι, καὶ ὅτι ὁμολογήσας ἡμῖν πείθεσθαι, οὔτε πείθεται, οὔτε πείθει ἡμᾶς, εἰ μὴ καλῶς τι ποιοῦμεν. προτιθέντων ἡμῶν, καὶ οὐκ ἀγρίως ἐπιταττόντων ποιεῖν, ἃ ἂν κελεύωμεν, ἀλλὰ ἐφιέντων δυοῖν θάτερα, ἢ πείθειν

ἡμᾶς,

ἡμᾶς, ἢ ποιεῖν, τούτων οὐδέτερα ποιεῖ. ταύταις δὴ φαμὲν καὶ σὲ ὦ Σώκρατες ταῖς αἰτίαις ἐνέξεσθαι, εἴπερ ποιήσεις ἃ ἐπινοεῖς, καὶ οὐχ ἥκιστα Ἀθηναίων σὲ, ἀλλ' ἐν τοῖς μάλιστα. εἰ οὖν ἐγὼ εἴποιμι, διατί δή; ἴσως ἄν μου δικαίως καθάπτοιντο λέγοντες, ὅτι ἐν τοῖς μάλιστα Ἀθηναίων ἐγὼ αὐτοῖς ὡμολογηκὼς τυγχάνω ταύτην ὁμολογίαν. φαῖεν γὰρ ἂν, ὅτι ὦ Σώκρατες μεγάλα ἡμῖν τούτων τεκμήρια ἐστὶν, ὅτι σοι καὶ ἡμεῖς ἠρέσκομεν, καὶ ἡ πόλις. οὐ γὰρ ἄν ποτε τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἁπάντων διαφερόντως ἐν αὐτῇ ἐπεδήμεις, εἰ μή σοι διαφερόντως ἤρεσκε. καὶ οὔτ' ἐπὶ θεωρείαν πώποτε ἐκ τῆς πόλεως ἐξῆλθες, ὅτι μὴ ἅπαξ εἰς Ἰσθμόν, οὔτε ἄλλοσε οὐδαμόσε, εἰ μή ποι στρατευσόμενος. οὔτε ἄλλην ἐποιήσω ἀποδημίαν πώποτε, ὥσπερ οἱ ἄλλοι ἄνθρωποι. οὐδ' ἐπιθυμία σε ἄλλης πόλεως, οὐδ' ἄλλων νόμων ἔλαβεν εἰδέναι. ἀλλὰ ἡμεῖς σοι ἱκανοὶ ἦμεν, καὶ ἡ ἡμετέρα πόλις, οὕτω σφόδρα ἡμᾶς ᾑροῦ. καὶ ὡμολόγεις καθ' ἡμᾶς πολιτεύεσθαι. τάτε ἄλλα, καὶ παῖδας ἐν αὐτῇ ἐποιήσω, ὡς ἀρεσκούσης σοι τῆς πόλεως. ἔτι τοίνυν ἐν αὐτῇ τῇ δίκῃ ἐξῆν σοι φυγῆς τιμήσασθαι εἰ ἐβούλου, καὶ ὅπερ νῦν ἀκούσης τῆς πόλεως ἐπιχειρεῖς, τότε ἑκούσης ποιῆσαι. σὺ δὲ τότε μὲν ἐκαλλωπίζου, ὡς οὐκ ἀγανακτῶν εἰ δέοι τεθνάναι σέ. ἀλλ' ᾑροῦ ὡς ἔφησθα πρὸ τῆς φυγῆς θάνατον. νῦν δὲ οὔτ' ἐκείνους τοὺς λόγους αἰσχύνῃ, οὔτε ἡμῶν τῶν νόμων ἐντρέπῃ, ἐπιχειρῶν διαφθεῖραι. πράττεις τε ἅπερ ἂν δοῦλος ὁ φαυλότατος πράξειεν, ἀποδιδράσκειν ἐπιχειρῶν παρὰ τὰς ξυνθήκας τε καὶ τὰς ὁμολογίας, καθ' ἃς ἡμῖν ξυνέθου πολιτεύεσθαι. πρῶτον οὖν ἡμῖν τοῦτο αὐτὸ ἀπόκριναι, εἰ ἀληθῆ λέγομεν φάσκοντές σε ὡμολογηκέναι πολιτεύεσθαι καθ' ἡμᾶς ἔργῳ, ἀλλ' οὐ λόγῳ. ἢ οὐκ ἀληθῆ; τί φῶμεν πρὸς ταῦτα ὦ Κρίτων, ἄλλοτι ἢ ὁμολογῶμεν; Κρ. Ἀνάγκη ὦ Σώκρατες. Σω. Ἄλλο οὖν φαῖεν ἢ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς καὶ ὁμολογίας παραβαίνεις, οὐχ ὑπ' ἀνάγκης ὁμολογήσας, οὐδὲ ἀπατηθεὶς, οὐδὲ ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ ἀναγκασθεὶς βουλεύσασθαι. ἀλλ' ἐν ἔτεσιν ἑβδομήκοντα, ἐν οἷς ἐξῆν σοι ἀπιέναι, εἰ μὴ ἠρέσκομεν ἡμεῖς, μὴ δὲ δίκαιαι ἐφαίνοντό σοι αἱ ὁμολογίαι εἶναι. σύ τε οὔτε Λακεδαίμονα προηροῦ, οὔτε Κρήτην, ἃς δὴ ἑκάστοτε φὴς εὐνομεῖσθαι. οὔτε ἄλλην οὐδεμίαν τῶν ἑλληνίδων πόλεων, οὔτε τῶν βαρβάρων. ἀλλ' ἐλάττω ἐξ αὐτῆς ἀπεδήμησας, ἢ οἱ χωλοί τε καὶ τυφλοί,

λοὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἀνάπηροι. οὕτω σοι διαφερόντως τῶν ἄλλων Ἀθηναίων ἤρεσκεν ἡ πόλις τε, καὶ ἡμεῖς οἱ νόμοι δηλονότι. τίνι γὰρ ἂν πόλις ἀρέσκοι ἄνευ νόμων; νῦν δὲ οὐκ ἐμμένεις τοῖς ὡμολογημένοις, ἐὰν ἡμῖν γε πείθῃ ὦ Σώκρατες, καὶ οὐ καταγέλαστός γε ἔσῃ ἐκ τῆς πόλεως ἐξελθών; σκόπει γὰρ δὴ ταῦτα παραβὰς, καὶ ἐξαμαρτάνων τι τούτων, τί ἀγαθὸν ἐργάσῃ σαυτὸν, ἢ τοὺς ἐπιτηδείους τοὺς σαυτοῦ, ὅτι μὲν γὰρ κινδυνεύσουσι γέ σου οἱ ἐπιτήδειοι καὶ αὐτοὶ φεύγειν, καὶ στερηθῆναι τῆς πόλεως, ἢ τὴν οὐσίαν ἀπολέσαι, σχεδόν τι δῆλον. αὐτὸς δὲ πρῶτον μὲν ἐὰν εἰς τῶν ἐγγύτατά τινα πόλεων ἔλθῃς, ἢ Θήβαζε, ἢ Μεγάραδε, εὐνομοῦνται γὰρ ἀμφότεραι, πολέμιος ἥξεις ὦ Σώκρατες τῇ τούτων πολιτείᾳ. καὶ ὅσοι περ κήδονται τῶν αὐτῶν πόλεων, ὑποβλέψονταί σε, διαφθορέα ἡγούμενοι τῶν νόμων, καὶ βεβαιώσεις τοῖς δικασταῖς τὴν δόξαν, ὥστε δοκεῖν ὀρθῶς τὴν δίκην δικάσαι. ὅς τις γὰρ νόμων διαφθορεύς ἐστι, σφόδρα που δόξειεν ἂν νέων γε καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων διαφθορεὺς εἶναι. πότερον οὖν φεύξῃ τάς τε εὐνομουμένας πόλεις, καὶ τῶν ἀνδρῶν τοὺς κοσμιωτάτους; καὶ τοῦτο ποιοῦντι, ἆρα ἄξιον ἐστι σοι ζῆν; ἢ πλησιάσεις τούτοις, καὶ ἀναισχυντήσεις διαλεγόμενος τίνας λόγους ὦ Σώκρατες, ἢ οὕσπερ ἐνθάδε, ὡς ἡ ἀρετὴ, καὶ ἡ δικαιοσύνη πλείστου ἄξιον τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὰ νόμιμα καὶ οἱ νόμοι, καὶ οὐκ οἴει ἄσχημον φανεῖσθαι τὸ τοῦ Σωκράτους πρᾶγμα; οἴεσθαί γε χρή. ἀλλ' ἐκ μὲν τούτων τῶν πόλεων ἀπαρεῖς, ἥξεις δὲ εἰς Θετταλίαν παρὰ τοὺς ξένους τοῦ Κρίτωνος. ἐκεῖ γὰρ δὴ πλείστη ἀταξία καὶ ἀκολασία. καὶ ἴσως ἂν ἡδέως σου ἀκούοιεν, ὡς γελοίως ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου ἀπεδίδρασκες, σκευήν τινα περιθέμενος ἢ διφθέραν λαβὼν, ἢ ἄλλα οἷα δὴ εἰώθασιν ἐνσκευάζεσθαι οἱ ἀποδιδράσκοντες, καὶ τὸ σχῆμα τὸ σαυτοῦ μεταλλάξας. ὅτι δὲ γέρων ἀνὴρ σμικροῦ χρόνου τῷ βίῳ λοιποῦ ὄντος, ὡς τὸ εἰκὸς, ἐτόλμησας οὕτω γλίσχρως ἐπιθυμεῖν ζῆν, νόμους τοὺς μεγίστους παραβὰς, οὐδεὶς ὃς ἐρεῖ; ἴσως ἂν, μή τινα λυπῇς. εἰ δὲ μὴ, ἀκούσῃ ὦ Σώκρατες πολλὰ καὶ ἀνάξια σαυτοῦ, ὑπερχόμενος δὴ πάντας ἀνθρώπους βιώσῃ, καὶ δουλεύων, τί ποιῶν, ἢ εὐωχούμενος ἐν Θετταλίᾳ; ὥσπερ ἐπὶ δεῖπνον ἀποδεδημηκὼς εἰς Θετταλίαν. λόγοι δὲ ἐκεῖνοι οἱ περὶ δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, ποῦ ἡμῖν ἔσονται; Ἀλλὰ δὴ τῶν παίδων ἕνεκα βούλει ζῆν, ἵνα αὐτοὺς ἐκθρέψῃς καὶ παιδεύ-

σῃς;

σῃς; τί δὲ εἰς Θετταλίαν αὐτοὺς ἀγαγὼν θρέψεις τε καὶ παιδεύσεις, ξένους ποιήσας, ἵνα καὶ τοῦτό σου ἀπολαύσωσιν; ἢ τοῦτο μὲν οὔ. αὐτοῦ δὲ τρεφόμενοι σοῦ ζῶντος, βέλτιον θρέψονται καὶ παιδεύσονται μὴ ξυνόντος σοῦ αὐτοῖς; οἱ γὰρ ἐπιτήδειοι οἱ σοὶ ἐπιμελήσονται αὐτῶν. πότερον ἐὰν μὲν εἰς Θετταλίαν ἀποδημήσῃς, ἐπιμελήσονται, ἐὰν δὲ εἰς ᾅδου ἀποδημήσῃς οὐχὶ ἐπιμελήσονται; εἴπερ γέ τι ὄφελος αὐτῶν ἐστι τῶν σοὶ φασκόντων ἐπιτηδείων, εἶναι οἴεσθαί γε χρή. ἀλλ' ὦ Σώκρατες πειθόμενος ἡμῖν τοῖς σοῖς τροφεῦσι, μήτε παῖδας περὶ πλείονος ποιοῦ, μήτε τὸ ζῆν, μήτε ἄλλο μηδὲν, πρὸ τοῦ δικαίου, ἵνα εἰς ᾅδου ἐλθὼν, ἔχῃς ταῦτα πάντα ἀπολογήσασθαι τοῖς ἐκεῖ ἄρχουσιν. οὔτε γὰρ ἐνθάδε σοι φαίνεται ταῦτα πράττοντι ἄμεινον εἶναι, οὐδὲ δικαιότερον, οὐδὲ ὁσιώτερον, οὐδὲ ἄλλῳ τῶν σῶν οὐδενί. οὔτε ἐκεῖσε ἀφικομένῳ ἄμεινον ἔσται. ἀλλὰ νῦν μὲν ἠδικημένος ἄπει ἐὰν ἀπίῃς, οὐχ ὑφ' ἡμῶν τῶν νόμων, ἀλλ' ὑπ' ἀνθρώπων. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃς οὕτως αἰσχρῶς ἀνταδικήσας τε καὶ ἀντικακουργήσας τὰς σαυτοῦ ὁμολογίας τε καὶ ξυνθήκας τὰς πρὸς ἡμᾶς παραβὰς, καὶ κακὰ ἐργασάμενος τούτους οὓς ἥκιστα ἔδει, σαυτόν τε καὶ φίλους, καὶ πατρίδα, καὶ ἡμᾶς, ἡμεῖς τέ σοι χαλεπανοῦμεν ζῶντι, καὶ ἐκεῖ οἱ ἡμέτεροι ἀδελφοὶ οἱ ἐν ᾅδου νόμοι, οὐκ εὐμενῶς σε ὑποδέξονται, εἰδότες ὅτι καὶ ἡμᾶς ἐπεχείρησας ἀπολέσαι, τὸ σὸν μέρος. ἀλλὰ μή σε πείσῃ Κρίτων ποιεῖν, ἃ λέγει μᾶλλον ἢ ἡμεῖς.

Ταῦτα ὦ φίλε ἑταῖρε Κρίτων εὖ ἴσθι ὅτι ἐγὼ δοκῶ ἀκούειν, ὥσπερ οἱ κορυβαντιῶντες τῶν αὐλῶν δοκοῦσιν ἀκούειν. καὶ ἐν ἐμοὶ αὕτη ἡ ἠχὴ τούτων τῶν λόγων βομβεῖ, καὶ ποιεῖ μὴ δύνασθαι τῶν ἄλλων ἀκούειν. ἀλλὰ ἴσθι ὅσα γε τὰ νῦν ἐμοὶ δοκοῦντα. ἐάν τι λέγῃς παρὰ ταῦτα, μάτην ἐρεῖς. ὅμως μέντοι, εἴ τι οἴει πλέον ποιήσειν, λέγε. Κρ. Ἀλλ' ὦ Σώκρατες οὐκ ἔχω λέγειν. Σω. Ἔα τοίνυν ὦ Κρίτων, καὶ πράττωμεν ταύτῃ, ἐπειδὴ ταύτῃ ὁ θεὸς ὑφηγεῖται.

ἘΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ.

Ἐπιστολῶν ἄθροισις ἀνδρῶν πανσόφων,
Οὓς ὁ πρὶν ἐβλάστησεν ὡς ῥόδα χρόνος,
Ὧν ῥεῖ μὲν ἄνθος, ἡ δὲ τοῦ μύρου χάρις
Μένει διαρκῶς εἰς πνοὴν εὐωδίας.
Καὶ τῶν σοφῶν γὰρ ἡ μὲν ἀκμὴ τοῦ βίου
Πτηνῶς παρῆλθεν, ἡ δὲ τῶν λόγων χάρις
Μένει διαρκῶς εἰς ἀείμνηστον κλέος.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ἘΠΙΣΤΟΛΩ͂Ν ἸΩΑ'ΝΝΟΥ ΤΟΥ͂ ΧΡΥΣΟΣΤΟ'ΜΟΥ;

Μαρκελλίνῳ.

Μακρὰν μὲν ἐσιγήσαμεν ἀμφότεροι σιγὴν πρὸς ἀλλήλους, τῆς δὲ ἀγάπης σου τῆς ἀρχαίας καὶ γνησίας ἡμῖν ἐκείνης οὐκ ἐπιλελήσμεθα, ἀλλ' ἀκμάζουσαν αὐτὴν διατηροῦμεν, καὶ ὅπη περ ἂν ἀπίωμεν, αὐτὴν περιφέρομεν, μεγίστην ἐντεῦθεν καρπούμενοι τὴν παράκλησιν. διὸ δὴ καὶ νῦν ἐπιτυχόντες τῶν πρὸς τὴν σὴν εὐγένειαν ἀφικνουμένων, τήν τε ὀφειλομένην ἀποδιδόαμεν πρόσρησιν, καὶ δηλοῦμεν, ὅτι κἂν πρὸς αὐτὰς ἀπενεχθῶμεν τῆς οἰκουμένης τὰς ἐσχατιάς, ἔχοντές σε ἄπιμεν ἐν διανοίᾳ ἐγκεκολαμμένον ἡμῶν τῷ συνειδότι: ἀλλ' ἐπειδὴ τοῖς οὕτω διακειμένοις οὐ τὸ γράφειν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ δέχεσθαι γράμματα παρὰ τῶν οὕτω φιλουμένων, πολλὴν φέρει τὴν ἡδονήν, διπλασίασον ἡμῖν τὴν εὐφροσύνην, δέσποτα τιμιώτατε, καὶ ἡνίκα ἂν ἐξῇ, γράφε συνεχῶς ὑμῖν, τὰ περὶ τῆς ὑγιείας τῆς σῆς δηλῶν. οἶσθα γὰρ ὅπως ὑμῖν περισπούδασον ταῦτα μανθάνειν, καὶ ὅσην καὶ ἐν ἀλλοτρίᾳ διατρίβοντες, ἐντεῦθεν καρπωσόμεθα τὴν παράκλησιν.

Συμμάχῳ πρεσβυτέρῳ.

Οὐ δὴν καινὸν οὐδὲ ἀπεικός, τεθλιμμένην ὁδεύοντα ὁδὸν στενοχωρεῖσθαι. τοιαύτη γὰρ τῆς ἀρετῆς ἡ φύσις. πόνων γέμει,

γέμει, καὶ ἱδρώτων, ἐπιβουλῶν καὶ κινδύνων. ἀλλ' ἡ μὲν ὁδὸς τοιαύτη τὰ δὲ ἐντεῦθεν στέφανοι, βραβεῖα, τὰ ἀπόῤῥητα ἀγαθὰ, καὶ τέλος οὐκ ἔχοντα. τούτοις σαυτὸν παρακάλει. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἄνεσις. καὶ ἡ θλίψις ἡ τοῦ παρόντος περιορίζεται βίου, καὶ αὐτῷ τῷ βίῳ συγκαταλύεται. μηδὲν οὖν μηδὲ ἐκείνων φυσάτω. μηδὲ τούτων ταπεινούτω, καὶ συστελλέτω. ὁ γὰρ ἄριστος κυβερνήτης οὔτε ἐν γαλήνῃ χαυνοῦται, οὔτε ἐν χειμῶνι, ταράττεται. ταῦτ' οὖν εἰδὼς παρακάλει σαυτὸν, καὶ παραμυθίαν ἐντεῦθεν καρποῦ τὴν μεγίστην. γράφε συνεχῶς ἡμῖν τὰ περὶ τῆς ὑγιείας τῆς σῆς. εἰ γὰρ καὶ πολλῷ τῷ μήκει τῆς ὁδοῦ διειργόμεθα, καὶ πολλῷ σου τῆς ἐμμελείας ἀπελείφθημεν χρόνον, ἀλλ' οὐ τῆς ἀγάπης, ἀλλ' ἄληστον αὐτὴν ἀεὶ περιφέρομεν καὶ ἀκμάζουσαν, ὅπου περ ἂν ὦμεν, ἐπεί περ τοιαύτη τοῦ φιλεῖν γνησίως ἡ φύσις.

Ἀραβίῳ.

Οἶδά σου τὴν ἀγάπην, οἶδά σου τὸ φίλτρον τὸ θερμὸν, τὸ γνήσιον, τὸ εἰλικρινὲς, τὸ διαρκὲς, καὶ ὡς οὔτε δυσκολία πραγμάτων, οὔτε ὄχλος φροντίδων, οὔτε περιστάσεων πλῆθος, οὔτε χρόνου μῆκος, οὔτε ὁδοῦ διάστημα δύναται ταύτην ἀμαυροτέραν ποιῆσαι. διὰ τοῦτο καὶ σφόδρα ἐπιθυμῶ συνεχῶς δέχεσθαι γράμματα παρὰ τῆς εὐγενείας τῆς σῆς, εὐαγγελιζόμενα ἡμᾶς περὶ τῆς ὑγιείας τῆς σῆς· κἂν ἐγκαλῶμεν, οὐχ ὡς ῥαθυμοῦντες ἐγκαλοῦμεν, ἀλλ' ὡς πλειόνων ἐρῶντες ἐπιστολῶν τοιούτων. ταῦτ' οὖν εἰδὼς δέσποτά μου τιμιώτατε καὶ εὐγενέστατε, δίδου ταύτην ἡμῖν τὴν χάριν, κούφην τε οὖσαν καὶ εὔκολον, καὶ πολλὴν ἡμῖν καὶ ἐν ἐρημίᾳ καθημένοις, παρέχουσαν τὴν εὐφροσύνην.

Γεμέλλῳ.

Ἄλλοι μὲν τῇ θαυμασιότητί σου συνήδονται τῆς ἀρχῆς, ἐγὼ δὲ τῇ πόλει, καὶ τῇ μεγαλοπρεπείᾳ δὲ τῇ σῇ. οὐ διὰ τὴν ἐντεῦθεν τιμὴν, (ὑψηλότερος γὰρ ἢ ὥστε τοιούτων μεμελέτηκας εἶναι) ἀλλὰ διὰ τὸ λαβεῖν ἀφορμὴν τὴν παρέχουσάν σοι μετὰ πολλῆς τῆς ἀδείας, καὶ τοῖς πολλοῖς δεῖξαι τὴν σύνεσίν σου, καὶ τὴν ἡμερότητα, καὶ τὸ ἐντεῦθεν κέρδος συναγαγεῖν. εὖ γὰρ οἶδα ὅτι τοὺς σφόδρα τῇ γῇ προσηλωμέ-

νας, καὶ πρὸς τὰ ὀνείρατα ταῦτα κεχηνότας, (λέγω δὴ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δόξαν) παιδεῦσαι δυνήσῃ, ὅτι οὐκ ἐν τῇ χλανίδι, καὶ τῇ ζώνῃ, οὐδὲ ἐν τῇ φωνῇ, τοῦ κήρυκος ὁ ἄρχων, ἀλλ᾽ ἐν τῷ τὰ πεπονηκότα ἀνακτᾶσθαι, καὶ τὰ κακῶς ἔχοντα διορθοῦν, καὶ κολάζειν μὲν ἀδικίαν, μὴ συγχωρεῖν δὲ ὑπὸ δυναστείας τὸ δίκαιον ἀπελαύνεσθαι. καὶ γὰρ οἶδά σου τὴν παῤῥησίαν, τὴν ἐλευθεροστομίαν, τῆς διανοίας τὸ ὕψος, τὴν τῶν βιωτικῶν ὑπεροψίαν, τὸ μισοπόνηρον, τὸ ἥμερον, τὸ φιλάνθρωπον, οὗ μάλιστα ἄρχοντι δεῖ. διὸ κἀκεῖνο οἶδα σαφῶς, ὅτι λιμὴν ἔσῃ τῶν ναυαγούντων, βακτηρία τῶν ἐπὶ γόνυ κλιθέντων, πύργος τῶν ὑπὸ δυναστείας ἀδίκως πολεμουμένων. καὶ ἔσῃ ταῦτα ῥᾳδίως. οὐδὲ γὰρ πόνου σοι δεῖ, οὐδὲ ἱδρῶτος, οὐδὲ χρόνου μακροῦ εἰς τὸ κατορθοῦν ταῦτα. ἀλλ᾽ ὥσπερ ὁ ἥλιος ὁμοῦ τε φαίνεται, καὶ πάντα λύει ζόφον· οὕτω καὶ αὐτὸς ἐπὶ τοῦ θρόνου φανεὶς, εὖ οἶδ᾽ ὅτι ἐκ πρώτης ἡμέρας τούς τε ἀδικεῖν ἐπιχειροῦντας ἀνέστειλας, τούς τε ἀδικουμένους, καὶ πρὶν εἰς τὸ δικαστήριον εἰσελθεῖν, πάσης ἐπηρείας ἀπήλλαξας, καὶ ἤρκεσεν εἰς τὴν τούτου διόρθωσιν ἡ τῆς φιλοσόφου σου ψυχῆς ὑπόληψις. διὰ ταῦτα καί τοι ἐν ἐρημίᾳ καθήμενος, καὶ πολλαῖς συνεχόμενος περιστάσεσι, πολλῆς γέμω τῆς εὐφροσύνης, ἡμετέραν ἰδίαν τὴν τῶν ἀδικουμένων συμμαχίαν ἡγούμενος.

Ἀνθεμίῳ.

Ἄλλοι μὲν σου τῇ θαυμασιότητι καὶ τῆς ὑπατείας, καὶ τῆς ἐπαρχότητος συνήδονται, ἐγὼ δὲ αὐταῖς ταῖς ἀρχαῖς τῆς σῆς εἵνεκεν μεγαλοπρεπείας· οὐ γάρ σε κατεκόσμησαν, ἀλλ᾽ ἐκοσμήθησαν παρὰ σοῦ. ἐπειδὴ καὶ τοιοῦτον ἀρετὴ· οὐκ ἔξωθεν δανείζεται τὰς τιμὰς, ἀλλ᾽ αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ περιφέρει ταύτας, τιμὴν τοῖς ἀξιώμασι τούτοις παρέχουσα, οὐκ αὐτὴ παρ᾽ ἐκείνων λαμβάνουσα. διὰ δὴ τοῦτο οὐδὲ προσεθήκαμεν τῷ φίλτρῳ νῦν τῷ περὶ σέ. οὐδὲ γάρ σοι προσγέγονε πλέον. οὐδὲ τὸν ὕπαρχον ἢ ὕπατον ἡμεῖς φιλοῦμεν, ἀλλὰ τὸν δεσπότην μου τὸν ἡμερώτατον Ἀνθέμιον, τὸν πολλῆς μὲν συνέσεως, πολλῆς δὲ γέμοντα φιλοσοφίας. διό σε καὶ μακαρίζομεν, οὐκ ἐπειδὴ πρὸς τὸν θρόνον ἀνέβης τοῦτον, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ δαψιλεστέραν ἔλαβες ὕλην, εἰς τὸ τὴν σύνεσίν σου καὶ

τlὼ φιλανθρωπίαν ὑπεδείξασθαι. καὶ τοῖς ἀδικουμένοις πᾶσι συνηδόμεθα, τὸν πλατιὼ σου λιμβύα τῆς ψυχῆς ὁρῶντες, μυρία δυνάμβυον λῦσαι ναύαγια, καὶ τοὺς εἰς ἔσχατον κλυδωνίου κατενεχθέντας, παρασκδυάσαι οὐξουρίας πλεῖν. διὰ ταῦτα χαίρομβυ, διὰ ταῦτα σκιρτῶμβυ, τlὼ σlὼ ἀρχlὼ κοινlὼ ἑορτlὼ τῶν ἐπηρεαζομβύων εἶναι νομίζοντες, ἧς ἐν αὐτοὶ νιῦ ἀπολαύομβυ, οἰκείαν ἡδονlὼ εἶναι τιθέμβυοι τῶν σῶν κατορθωμάτων τὸ μέγεθος.

Ἐπισκόποις ἐλθοῦσιν ἀπὸ τῆς δύσεως.

Καὶ ἔμπροσθεν μβὺ ὀξεπληττόμεθα ὑμῶν τlὼ σπουδlὼ, τlὼ προθυμίαν τlὼ ὑπὲρ τῆς διορθώσεως τῶν ἐκκλησιῶν γεγβυημένlὼ, τlὼ στερρὰν καὶ γνησίαν διάθεσιν, τlὼ ἀνδρείαν καὶ ἀπαρεγχείρητον γνώμlὼ, τlὼ καρτερείαν, lὼ ποσοῦτον ἐπεδείξασθε χρόνον. μάλιστα δὲ ὀξεπλάγημεν νιῦ τὸν πολιὼ ὑμῶν τόνον, οὕτω μακρὰν καὶ διαπόντιον ἀποδημίαν ἑλομένων, καὶ πόνων καὶ ἱδρώτων γέμουσαν, ὑπὲρ τῶν ταῖς ἐκκλησίαις συμφερόντων. καὶ ἐβουλόμεθα μὲν καὶ ἐπιστέλλειν συνεχῶς, καὶ τlὼ ὀφειλομένlὼ τῇ εὐλαβείᾳ ὑμῶν ἀποδιδόναι πρόσρησιν. ἀλλ' ἐπειδὴ τοῦτο οὐκ ἔνι, (σχεδὸν γὰρ ἄβατον τοῖς πολλοῖς οἰκοῦμεν χωρίον, ἐρημίᾳ πανταχόθεν τετειχισμένον) νιῦ ἐπιλαβόμενοι τοῦ κυρίου μου τοῦ τιμιωτάτου καὶ εὐλαβεστάτου Πρεσβυτέρου, προσαγορδύομεν ὑμῶν τlὼ ἀγάπlὼ, ἐν παρακαλοῦμεν τοῖς προοιμίοις συμβαίνον ἐπιθεῖναι τὸ τέλος. ἴστε γὰρ ὅσος ὑμῖν ἔσται τῆς ὑπομονῆς ὁ μισθὸς, καὶ ὅσαι παρὰ τοῦ φιλανθρώπου θεοῦ αἱ ἀντιδόσεις, ὑπὲρ τῆς κοινῆς εἰρlὼης πονουμένοις, καὶ τοσοῦτον ἀναδεχομένοις ἀγῶνα.

Ε'Κ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ Α'ΓΙ'ΟΥ ΙʹΣΙΔΩ'ΡΟΥ ΤΟΥ͂ ΠΗΛΟΥΣΙΩ'ΤΟΥ

ΤΙΜΟΘΕ'Ω Α'ΝΑΓΝΩΣΤΗ.

Περὶ ἂν μετέρχῃ ἄθλων, θαυμάσιε, πέπεισο ῥᾴδιον ὑμῖν τὰ παρόντα προκεῖσθαι ἀόρατον· ἐν ᾧ θνείοις οὐκ αἰσθητοῖς, ἀλλὰ νοητοῖς τοῖς πάθεσι προσπαλαίομεν· ἅπερ εἰ τῆς ἐν ὑμῖν ῥώμης κρατήσουσι, οὐ μέχρι τοῦ σώματος ἱστῶσι τὸν κίνδυνον, ἀλλ' αὐτῇ τῇ ψυ-

ψυχῇ τὸν θάνατον φέρουσιν· εἰδὲ κρατηθῶσι καὶ δραπετεύσωσι. στεφάνων καὶ ἀναῤῥήσεων μεγάλων τευξόμεθα· καὶ ἐνταῦθα μὲν πολλάκις, μετὰ ταῦτα δὲ πάντως· ἐπειδὴ τὰ ἆθλα ὁ μέλλων αἰὼν ἐμπεπίστευται, ὡς οὗτος τὰ σκάμματα.

Εὐσεβίῳ Πρεσβυτέρῳ.

Οὐδὲν οὕτω Θεῷ περισπούδαστον, ὡς ἀγάπη· δι' ἣν καὶ ἄνθρωπος γέγονε, καὶ μέχρι θανάτου ὑπήκοος. διὰ τοῦτο γὰρ καὶ ἡ πρώτη κλῆσις τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἀδελφοὶ δύο γεγόνασιν, ἐνδειξαμένου διὰ τῶν προοιμίων εὐθὺς τοῦ πανσόφου Σωτῆρος, ὅτι πάντας τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἀδελφικῶς συνάπτεσθαι βούλεται. ἀγάπης τοίνυν μηδὲν ἡγώμεθα προτιμότερον, ἥπερ συνδεῖ πάντα, καὶ ἐν ὁμονοίᾳ συμφερούσῃ φυλάττει.

Ὠφελίῳ Γραμματικῷ.

Εἰ Σωκράτης ὁ τῶν Ἀττικῶν δογμάτων νομοθέτης, καὶ τυπτηθεὶς οὐκ ἠμύνατο, αὐτὸς τί ἀλύεις μόνον ὑβρισθείς, ὡς γέγραφας; εἰ γὰρ φιλοσοφήσειας, αὐτὸς μὲν τὴν Σωκράτους δόξαν ἀποίσῃ, εἰ καὶ ἧττον Σωκράτους πεπαρῴνησαι· ὁ δὲ ἐξ ἐναντίας ὡς βέλει, τῇ μεγαλοψυχίᾳ ζωγρηθήσεται, ἢ καὶ ἔσθ' ὅτε τῆς φιλαμαρτήμονος μεταβληθήσεται καὶ γνώμης καὶ γλώττης, καὶ χάριν σοι εἴσεται ὡς αἰτίῳ τῆς ἀλλοιώσεως.

Διοφάντῃ Ἄρχοντι.

Βραχυτελῆ οὐ μόνον τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ἔχεις τὴν ζωήν. τί τοίνυν ἁμαρτάνεις ἀτελεύτητα, ἐν ὀλίγαις ὥραις τὴν αἰώνιον ἑαυτῷ κατασκευάζων κόλασιν; καταμαθὼν οὖν πᾶσαν τὴν πολύστροφον καὶ πολύτρεπτον τῶν πραγμάτων ἀπιστίαν, μᾶλλον ἐπὶ χρηστοῖς γνωρίζεσθαι σπούδαζε· ὧν καὶ οἱ ἐνταῦθα τυγχάνουσιν ἔπαινοι, καὶ οἱ μέλλοντες μισθοὶ οὐκ ἀπόλλυνται.

Τούβᾳ στρατιώτῃ.

Οὐκ ἔστιν ὁπλοφορεῖν ἐν εἰρήνῃ, οὐκ ἔστι σχῆμα πολέμου ἐπὶ μέσης ἀγορᾶς περιφέρειν, οὐκ ἔστι ξιφήρη διάγειν ἐν πόλει, ἀλλὰ καὶ φόβον καὶ πεῖραν τοιαύτην ἐν πολέμῳ κατὰ τῶν ἀντιπάλων γυμνάζειν· εἰ οὖν σχήματι χαίρεις πολεμικῷ, καὶ ἀναῤῥήσεων καὶ στηλῶν ἐπιτυχεῖν ἀξιοῖς, εἰς τὸ στρατόπεδον κατάβηθι, καὶ μὴ χρήμασιν ἐξωνούμενος τὴν ἐκεῖθεν φυγήν, καὶ

οἶκοι

οἴκοι μένων, ἐνταῦθα παῖζε τὸν ἐκεῖ χρεωσούμενον πόλεμον.

Μίνῳ σχολαστικῷ.

Τὰ πράγματα λόγων οὐ χρήζει· αὐτὰ γάρ ἐστι φαινόμενα. οἱ λόγοι δὲ μᾶλλον τοῦ γενέσθαι πράγματα δέονται. καὶ αὐτοὶ, εἰ σεμνότητος ἔχονται. εἰ τοίνυν βούλοιο κατ᾽ ἀμφότερα φανῆναι ἀοίδιμος, καὶ πράττε λογικῶς, καὶ λέγε πρακτικῶς.

Γελασίῳ δουκί.

Ἔθος ἐστὶ τοῖς ἀνθρώποις, εἰ καὶ τῶν θείων ἀλλότριον νόμων, ὅμως ἐπὶ πολλοῖς ἢ γένει, ἢ φρονήσει, ἢ κτήσει, ἢ κάλλει, ἢ ἀξίᾳ ἐπαίρεσθαι. οὐδὲν δὲ ἀφελεῖ πρὸς ὑπεροψίαν αὐτοὺς, τοὺς ἐκ τῆς γῆς ὄντας, καὶ πάλιν πρὸς αὐτὴν ὑποστρέφοντας. τούτων ὅτι οὐδέν σοι τὸ σύνολον πρόσεστιν, οὐδ᾽ ἂν αὐτὸς ἀρνηθείης. εἰ οὖν πάντων τῶν πρὸς ἔπαρσιν φυσώντων ἐστέρησαι, δυσγενὴς ὢν καὶ πτωχὸς, καὶ δύσνους, καὶ ἰδιώτης λίαν καὶ δύσμορφος, τί σοβεῖς διὰ τῆς πόλεως, ὡς πάντων ἐπιδοξότερος, καὶ πολλῶν τῇ πόλει γίνῃ θορύβων ἀρχηγός; ἢ γνῶθι τοίνυν σαυτὸν, καὶ σύμμετρον κτῆσαι τὸν τρόπον τῆς οὐδενείας σου, ἢ πρὸς πόνους καὶ κινδύνους παράταξαι, οἷς σε οἱ ἐν δυνάμει ἀμείψονται. χρυσοῦ γὰρ ἀπορεῖς τοῦ ὁμαλίζοντος πολλάκις τὰς τῶν πειρασάσεων καὶ μαστίγων τραχύτητας.

Ἰωάννῃ μοναχῷ.

Οὐκ οἶδε κόρος ἀγρυπνεῖν, οὐκ οἶδε τῦφος ἠρεμεῖν· ἐγρηγόρσεως δεῖται καὶ πραότητος ἄσκησις, εἰ ἓν τούτοις αὐτὶ ποιῇ, ἐκεῖνα καταργήσον. εἰ δὲ γαστρὸς οὐ κρατεῖς, τί καὶ τὸν τόπον καταργεῖς, καὶ τοὺς ἀθλοῦντας ἐνυβρίζεις;

Ζωσίμῳ.

Εἰ βασιλεία σε οὐ προτρέπεται, οὐδὲ γέεννα πάλιν δεδίττεται, λανθάνομεν ἀντιθάσσω θηείῳ ἐπᾴδοντες, ἢ σὺ ἀνθρωπείᾳ μορφῇ, πονηρῷ δαίμονι προσπαλαίοντες.

Μαρτυρίῳ.

Ὑπερηφάνοις ὁ Θεὸς ἀντιτάσσεται. ἐπειδὴ καὶ τῷ ἄρχοντι αὐτῶν ἐξ ἀρχῆς ἀντετάξατο, σκόπει τοίνυν ὅσον ἐστὶ καὶ Θεὸν ἔχειν ἀντίμαχον, καὶ τὸν ἀρχαῖον ἀντάρτην συμμέτοχον.

Κυ-

Κυρίνῳ ἡγεμόνι.

Καὶ τὰ μέγα ἰαυτῷ ἐπιςάμεθα, καὶ ἐλέγχειν τοὺς πονηροὺς προβεβλήμεθα. εἰ δὲ τὴν φράσιν φεύγεις ὧν πράττεις, παῦσαι τὴν πρᾶξιν, καὶ οὐκ ἔςαι ἡ φράσις. οὐ γάρ τις ποιεῖν οὐκ αἰσχύνεται, τοῦτο μὴ ἀλυέτω καλούμενος. εἰ δὲ μόνη ἡ κλῆσις ὕβρεώς ἐςιν ἕξις, ταύτης ἡ πρᾶξις πῶς οὐκ ἂν γενήσεται ὕβρεις;

Τοῖς ἐν Πηλουσίῳ μοναχοῖς.

Οὐκ ἔςιν, ἀδελφοί, ἀσκήσεως πληροφορία, ζίβωνος καὶ ὑπλῶης ἐπίδειξις. οὐκ ἔςιν ἀναχωρήσεως ἐπιθυμία, ἡ ἐν πόλεσι καὶ θορύβοις ἀνάφυρσις. οὐδεὶς τὴν χρυσοῦ αὔλακα τέμνει, τὴν ἀκανθοφόρον ἀσπαζόμενος φιλοπάθειαν. οὐ δύναται κατορθῶσαι φιλοσοφίαν, ὁ λογομαχίαις προσαχολούμενος. οὐκ ἀνέχεται καθαρθῆναι δι' ἐγκρατείας, ὁ βρωμάτων καλλονὰς ζητῶν καὶ ἀβρότητας. εἰ τοίνυν νομίμως ἐθέλομεν ἀθλεῖν, καὶ χρήματι ἀκόμπῳ, καὶ μονήρει σχολῇ, καὶ ἀπαθείας ἀρετῇ, καὶ ἡσυχίας φυλακῇ, καὶ λιτότητι ζοφῆς, τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἀγωνισώμεθα.

Τῷ βουλευτηρίῳ.

Ἔτι κήδεται θεὸς Πηλουσίου. ἔτι σπέρμα θεοσεβείας ἐν αὐτῇ χρηματίζει. ἔτι προνοοῦσιν οἱ πολιοῦχοι μάρτυρες τῆς πατρίδος. ἥκει ὁ θαυμαςὸς Σιμπλίκιος τὰς ἰδίας τοῖς ἀρχῆς μεταχειρίζων. ἄλλον ὑμᾶς εὐαγγελίζομαι βίον. ἀσμενοι τὸν ἄνδρα προσδέξασθε. πάσας αὐτῷ ἐκβαγαγώσατε δυσχερείας. ἔχει καὶ διάνοιαν σοφὴν, καὶ γνώμην φιλοσεβῆ, καὶ δώσει τοῖς πόνοις μεταβολήν. ἰσχύει γὰρ ἀπὸ θεοῦ, παρ' οὗ πολλοῖς τὸ καλῶς πρᾶξαι παρέχεται.

Πέτρῳ ἀρχιμανδρίτῃ.

Τοὺς τῶν μοναχῶν νεοπαγεῖς οὔτε καταφορτίζειν δεῖ τῷ τοῦ κανόνος ζυγῷ, ἵνα μὴ εὐθὺς ἐν προοιμίῳ ἀπείπωσιν· οὔτε ἀδαμάςους καὶ ἀπόνους ἐᾶν, ἵνα μὴ πρὸς ῥαθυμίαν ἐμπέσωσιν, ἀλλὰ κατὰ βραχὺ προσαύξειν αὐτοῖς τὴν ἀνάβασιν, ἵνα ὡς Ἰσαὰκ προβαίνοντες μείζονες γένωνται. ὁ γὰρ ὑπερβάλλων πόνος ποιεῖ, τοῦτο καὶ πολλὴ ἀμέλεια πληροῖ, ὁ μὲν καταβάλλων, ἡ δὲ ἐκλύουσα.

Θέωνι.

Κάλλει καὶ πλούτῳ ἐπαίρῃ, ὡς ἔοικε, καὶ τοὺς ἄλλους

περιφρονεῖς, οἷς πάντα οὐ πρόσεστιν, ἀγνοῶν, ὅτι χόρτῳ κεκόσμησαι ταχὺ μαραινομένῳ, καὶ ὡς ὕδωρ συνέχεις τὰ χρήματα, ἄλλους ἐξ ἄλλων νοτίζον, καὶ πάλιν πρὸς ἄλλους βλυστάνον. ἡ τοίνυν ὡς σκιᾷ καὶ καπνῷ, καὶ ἀνέμοις, τοῖς ἀπίστοις τούτοις πρόσεχε κτήμασιν, ἢ ἴσθι σκιᾷ καὶ καπνῷ πεποιθὼς καὶ ἀνέμοις.

Σελεύκῳ.

Ταπεινοφρόνει μᾶλλον, καὶ μὴ ταπεινολογεῖ, ἵνα μὴ ἐγγύθεν ἔχῃς τῶν ῥημάτων κατηγορίαν τὰ πράγματα· μᾶλλον δὲ τὰ πράγματα διὰ τῶν ῥημάτων δεικνύῃς, ἔργα τοὺς λόγους ἔχων, ἀλλὰ μὴ τοῖς ἔργοις ἀνατρέπων τοὺς λόγους.

Μαρτινιανῷ.

Κάλλιστον μὲν τὸ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ πρὸς θεὸν ἔχον ἐγγύτητα. καλὸν δὲ καὶ τὸν ἁμαρτόντα γνωσιμαχῆσαι, καὶ ταχέως ἐξαναστῆναι τοῦ πτώματος. ἐπειδὴ τοίνυν τοῦ προτέρου ὡς ἀδυνάτου πάντως διήμαρτες, τοῦ δευτέρου ὡς δυνατοῦ καὶ ῥαδίου ἐπιμελήθητι, μήποτέ σε ἡ τύραννος αἰχμαλωτεύσῃ ἀπόγνωσις.

Λεοντίῳ Ἐπισκόπῳ.

Οὐ χρὴ, θαυμάσιε, ἀεὶ τοῖς ἀνέμοις ὑπείκειν, ἀλλ᾽ ἔστιν ὅτε καὶ ἀντίπρωρον ταῖς καταιγίσιν ἀνθίστασθαι, καὶ τὰς ἐμβολὰς τῶν πνευμάτων ἐκκρούεσθαι, μήποτε μεγαλυνόμεναι αἱ λαίλαπες, καὶ τῶν οἰάκων ἡμᾶς ἐκτινάξωσι, καὶ μερισμὸν τοῦ σκάφους ἐργάσωνται πολυσκέδαστον. ἀνθίστασο τοίνυν τῷ νῦν ταράσσοντι κλύδωνι, εἰ καὶ τῇ κακοτέχνῳ πραότητι, ὡς πρὸς λιμένα τὴν ἑαυτοῦ προκαλεῖται κακόνοιαν, μήποτε ὡς ἐγκρατὴς τῆς νηὸς καὶ τοῦ φόρτου σου γένηται, καὶ εἰς δύσορμον ἀκτὴν ἐξωθήσῃ σε, ἀφ᾽ ἧς ναυάγιον οἱ ἁλόντες ὑφίστανται.

Κυριλλίῳ.

Τί ὑπερηφανεύεται γῆ καὶ σποδός; τί νεανιεύεται φθορά; τί μέγα φρονεῖ καὶ ὑπεραίρεται σκιά; τί σε φυσᾷ ὄνειρος ἀρχῆς; πῶς οὐχ ὁρᾷς τοὺς καταλύοντας αἰσχρῶς; πῶς οὐ ζηλοῖς τοὺς διαπρέψαντας χρηστῶς; ἀλλὰ βραχυτελῆ ἡγεμονίαν, ὡς ἀτελεύτητον νομίζεις ἐξουσίαν· ἐφ᾽ ᾗ ὁ τοῦ χρόνου σε κύκλος θεραπεύσει στρεφόμενος, πρὸς τέλος ὠθῶν τὴν ἀρχήν σου, καὶ τέλος ἐπιθεὶς τῷ βρασμῷ σου.

Ὠρείωνι Διακόνῳ.

Χρὴ τοὺς μαθητευομένους, ὥς πατέρας φιλεῖν τοὺς ὄντως διδασκάλους, καὶ ὡς ἄρχοντας δεδοικέναι, ὥς μήτε διὰ τὴν ἀγάπην ἐκλύειν τὸν φόβον, μήτε διὰ τὸν φόβον ἀμαυροῦν τὴν ἀγάπην.

Παλλαδίῳ.

Τὸ σῶμα, ὦ βέλτιστε, τροφῆς δεῖται οὐ τρυφῆς, ὀλιγοδείας οὐ πλησμονῆς, αὐταρκείας οὐ πολυτελείας. αἱ μὲν γὰρ καὶ τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα ὠφελοῦσιν, ὑγείαν καὶ ῥώμην καὶ εὐεξίαν τίκτουσαι. αἱ δ᾽ ἄμφω καταβλάπτουσιν, οὐ μόνον τὴν ὑγείαν διαφθείρουσαι, ἀλλὰ καὶ νοσήματα ἀργαλεώτατα ὠδίνουσαι. ἀπόδειξις δὲ σαφὴς, τὸ τοὺς τῆς ὀλιγοδείας ἀσκητὰς τῶν τὸν ἁβροδίαιτον ἑλομένων βίον, ὥς συνετωτέρους καὶ σωφρονεστέρους καὶ ὑγιεινοτέρους εἶναι.

Ἡρακλείδῃ Ἐπισκόπῳ.

Ὁ τῇ πείρᾳ τὴν φήμην ὑπερβαίνων, καὶ κρείττων ἀκοῆς εἰς θέαν ἐρχόμενος, οὗτος εἰκότως καὶ ἐγκωμίων κρείττων ἐστὶν, ἐλέγχων τοὺς λόγους, ὡς τῆς ἑαυτοῦ ἀξίας καταδεεστέρους· ἀλλ᾽ ἐπειδὴ εἰ καὶ ἡττῶνται οἱ λόγοι, χρὴ τὴν γνώμην νικᾶν, τολμᾶν χρὴ, καὶ τὰ προσόντα ἐγκώμια τοῖς φιλαρέτοις λέγειν τε, καὶ γράφειν. τρία γὰρ ἐκ τούτου συμβαίνει καλά. τό, τε γνησίως ἔχειν πρὸς τὴν ἀρετὴν, οὐδεὶς γὰρ φαῦλος τοὺς σπουδαίους ἐπαινεῖν ὑπομένει. τὸ, τε φθόνου καθαροὺς εἶναι, μὴ κρύπτοντας τῶν ὑπὲρ ἡμᾶς τὰ πλεονεκτήματα. τὸ, τε τοὺς πονηροὺς ἢ καταισχύνεσθαι, ἢ σωφρονίζεσθαι, ὧν ἑκάτερον αὐτοῖς λυσιτελεῖ.

Φιλοξένῳ μαγίστρῳ.

Οὔτε χαλκῆ εἰκὼν χρυσῷ ἀπαστράπτουσα, οὔτε χρωμάτων λάμπουσα, οὐκ ὀλυμπικὸς στέφανος, οὐ πλοῦτος, οὐ κάλλος, οὐ ῥώμη, οὐκ ἀρχὴ, οὐ βασιλεία, οὐκ ἄλλο οὐδὲν τῶν δοκούντων εἶναι μεγάλων, μέγα ἐστὶ καὶ σπουδῆς ἄξιον. τῷ χρόνῳ γὰρ εἴκει, καὶ μαραίνεται, ὥς ἔργον λήθης γίνεται. μόνη δ᾽ ἀρετὴ ἀοίδιμον καὶ ἀθάνατον ἔχει τὸ κλέος, οὔτε χρόνῳ εἴκουσα, οὔτε λήθῃ παραχωροῦσα, οὔτε μαρασμὸν ἐπισταμένη, ἀλλὰ νεαρὰν καὶ ἀκμάζουσαν καὶ ἡβῶσαν τὴν ἀξίαν ἔχουσα. ἣν παντὶ σθένει τοὺς εὖ φρονοῦντας δίκαιον κτήσασθαι.

Θεο-

Θεοδώρῳ σχολαστικῷ.

Ὁ μὲν ἀδελφὸς ὦ θαυμάσιε, ὁ σὸς, διὰ τρόπων θαυμάζεται. σὺ δὲ διὰ λόγον. ἐκεῖνος δὲ ὀρθότητα γνώμης. σὺ δὲ διὰ δεινότητα γλώττης· ἐκεῖνος διὰ μετειότητα ἤθους. σὺ δὲ διὰ φράσεως ὄγκον. ἐκεῖνος ὡς καρπῷ βρύων· σὺ δ' ὡς φύλλοις κομῶν. εἰ τοίνυν τοῦθ' οὕτως ἔχει, ζήλου τὸν σαυτοῦ ἀδελφὸν, ἵνα κατ' ἄμφω εὐδόκιμος εἴης. οὐ γὰρ τοσοῦτον ἐκεῖνος τῶν σῶν, ὅσον σὺ τῶν ἐκείνου χρήζεις πλεονεκτημάτων.

Τῷ αὐτῷ.

Σοφὸν τῷ λόγῳ ἔγωγε ὁρισαίμην, τὸν σαφῶς παραστῆσαι δυνάμενον τὸ νοηθὲν, οὐ τὸν ὑπερσόφοις καὶ ὑψηλαῖς λέξεσι καὶ τὰ σαφῆ ἐπισκιάζοντα. ὁ μὲν γὰρ τὸ λεληθὸς εἰς φῶς ἄγει. ὁ δὲ καὶ τὸ πᾶσι δῆλον ἐν σκότῳ κατακρύπτει. διὸ ἐκεῖνος μὲν ἅτε τῆς τῶν ἀκροατῶν ὠφελείας ἐφιέμενος, πολυύμνητος. αὐτὸς δὲ ἅτε τῆς ἰδίας δόξης ὀρεγόμενος, ἀγέραστος.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ.

Εἰ οὐδὲ εἰς γῆρας βαθὺ ἐληλακὼς, παλινῳδίαν ᾄδεις, πότε μετανοήσεις; αἰδέσθητι κἂν τοὔνομα τοῦ γήρως, ὅπερ εἴρηται παρὰ τὸ γῆς ἐρᾶν. ὡς τοίνυν τοῦ σώματος, μὲν εἰς γῆν λοιπὸν ἀναλυθησομένου, τῆς δὲ ψυχῆς ἐν τῇ ἀναστάσει μετ' αὐτοῦ πικροτάτας ὑποστησομένης τιμωρείας (διψᾷ γὰρ ἡ δίκη τὰς κατὰ τῶν καταφρονησάντων αὐτῆς κολάσεις) γνωσιμάχησον. εἰ γὰρ καὶ καιρὸν οὐκ ἔχεις αὐτάρκη τὰ τοσαῦτα θεραπεῦσαι τραύματα, ἀλλ' οὖν γε οὐ μικραύσοι τοῦτο προξενήσει ἐν τοῖς δεινοῖς ἐκείνοις παραμυθίαν.

Εὐτονίῳ Διακόνῳ.

Ὁ τὴν εὐκαιρίαν τῶν πραγμάτων προδιδοὺς, τῆς τῶν καλῶν ἐκπεσεῖται θήρας. τίς γὰρ γεωργὸν ἀποδέξοιτο, παρὸν ἀροῦν καὶ σπείρειν, ἵν' εὔσταχυν ἔχῃ τὸ λήϊον, ἀργοῦντα, καὶ θυραυλοῦντα; τίς δ' ἀμπελουργὸν, οὐχ ἃν θεραπεύειν τὴν ἄμπελον, ἵν' εὐστάφυλον αὐτὴν ἔχῃ, καὶ τὴν ληνὸν μεθύουσαν, τοῖς ἑτέρων ἐφεδρεύοντα πόνοις; τίς δὲ πλωτῆρα, δέον εὐκαίρως πλεῖν, ἵνα τὴν ἐμπορίαν αὐξήσῃ, ἐν λιμέσι μένοντα, καὶ ἐν καπηλίοις καλινδούμενον; οὐδεὶς δήπου. εἰ τοίνυν ταῦθ' οὕτως ἔχει, τίς ἀποδέξοιτο χειριανὸν, ἐν τῷ καιρῷ τῶν ἀγώνων τοὺς στεφάνους ἐπιζητοῦντα; τὰ μὲν γὰρ τῇδε, ἀγώνων ἐστὶ, οὐ στε-

φαύλων ὑπόθεσις. τὰ δὲ ἐκεῖ γερῶν καὶ τιμῶν. μὴ τοίνυν ῥᾳθυμίαν τῶν πραγμάτων προδῶμεν, ἵνα μὴ ἐκεῖ ἀνόνητα μεταμεληθῶμεν.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ.

Πυθόμενος, ὅτι δέον σε προσδραμεῖν τῇ μετανοίᾳ, δέον αἰτῆσαι συγγνώμην, ἐπὶ τοῖς πεπλημμελημένοις ἐπαγωνίζῃ τοῖς προτέροις, ἐπαποδύῃ τοῖς μιάσμασιν, ἀεὶ τὰ πρότερα τοῖς δευτέροις ἀποκρύψαι φιλοτιμούμενος. εἶτα δακρύσας ἔφην πρὸς ἐμαυτὸν, ὦ Ἰσίδωρε, τί μάτην κάμνεις, κατὰ πετρῶν σπείρων; τί ὠφελῆσαι σπεύδεις τὸν ὠφεληθῆναι μὴ βουλόμενον; τί πονεῖς, καὶ ἀγρυπνεῖς, τοῦ, δι' ὃν ἡ ἀγρυπνία γίνεται, τῷ μὴ ποιεῖν τὰ γραφόμενα, ματαίαν αὐτὴν ἀποφαίνοντος; παῦσαι ματαιοπονῶν, καὶ Αἰθίοπα σμήχων, καὶ εἰς πῦρ ξαίνων, καὶ λίθον ἑψῶν; ὡς δὲ κόρον ἔλαβον ἐμαυτὸν αἰτιώμενος, χρηστὴ πάλιν ἐλπὶς ἔφη, ἥτις καὶ ἄκοντα ἐξεβιάσατο καὶ ταῦτα πάλιν χαράξαι τὰ γράμματα. αὐτὸς τοιγαροῦν σκοπήσας οἷ τῶν κακῶν ἐχώρησας, εἰς μετάνοιαν παλινδρομῆσαι προθυμήθητι.

Νειλάμμωνι Διακόνῳ Γαζῷ.

Ὅτι μὲν φιλάνθρωπός ἐστιν ὁ Θεὸς, μάλ' ἀκριβῶς οἶδα· ὅτι δὲ καὶ ἀπαιτεῖ δίκας σφοδροτάτας τοὺς τῆς φιλανθρωπίας καταφρονήσαντας, καὶ αἱ ἱεραὶ χρησμῳδοῦσι γραφαὶ, καὶ τὰ πράγματα μαρτυρεῖ. τίς γὰρ τὸν κατακλυσμὸν ἐπήγαγε; τίς τὴν Σοδομιτῶν μετὰ τῶν οἰκητόρων ἐνέπρησε γῆν; τίς τὴν Ἱερουσαλὴμ μετῆλθε; τίς τοὺς Ἰουδαίους ᾐχμαλώτευσε, καὶ πανταχοῦ γῆς ὡς δραπέτας καὶ μαστιγίας περιήγαγε; μὴ τοίνυν τῇ φιλανθρωπίᾳ μόνῃ θαῤῥοῦντες ἁμαρτάνωμεν, ἀλλὰ καὶ τὴν δικαιοσύνην ἐννοοῦντες γνωσιμαχῶμεν, ἵνα κἀκεῖσε ἡμῖν ὀφθῇ φιλάνθρωπος. ἡ γὰρ τῆς προαιρέσεως μετάνοια, εὔλογον παρασκευάζει τῷ κριτῇ τῆς φιλανθρωπίας τὴν ὁδόν.

Παύλῳ.

Εἰ μήτε τοῖς αἰσχροῖς ἐπιτηδεύμασι, μήτε τοῖς χρωμένοις αὐτοῖς χρῷο, λαμπράν σοι τοῦτο παρὰ πάντων εὐφημίαν θήσει. τὸ μὲν γὰρ χρῆσθαι αὐτοῖς ἀνελεύθερον. τὸ δὲ μὴ χρῆσθαι μὲν αὐτοῖς, τοῖς δὲ χρωμένοις χρῆσθαι, τὴν δόξαν λυμαίνεται. χρὴ γὰρ μήθ' ὑπονοεῖσθαι ποιεῖν, ἃ ποιεῖν αἰσχρὸν, μήτε τοῖς διαπραττομένοις αὐτὰ ἐπιτη-

δείοις

θείοις χρῆσθαι. δεῖ γὰρ φοβεῖσθαι τὰς κακηγορίας, κἂν μὴ ἀληθεῖς ὦσιν· ἐπειδὴ πολλοὶ τὴν ἀκρίβειαν ἀγνοοῦντες, πρὸς τὴν δόξαν ἀποβλέπουσι. καὶ τοιοῦτον ἕκαστον εἶναι κρίνουσιν, οἵους ἂν τοὺς συνόντας θεάσωνται, οὐκ ἀπὸ τῶν πραγμάτων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν συνδιατριβόντων φέροντες τὴν ψῆφον. εἰ γὰρ ἀρετὴν, φασὶν, ἀσκεῖς, τί σοι βούλεται ἡ μετὰ τῶν κακίστων συνουσία;

Ἀπολλωνίῳ Ἐπισκόπῳ.

Χρὴ τὸν εὐδόκιμον, καὶ φιλόθεον εἶναι καὶ φιλάνθρωπον, ἵνα μήτε διὰ τὸ ὕψος τῆς ἀρετῆς καὶ τὸ ἀνακεῖσθαι τῷ θείῳ τῶν ἀνθρώπων καταφρονοίη, μήτε διὰ τοὺς ἀνθρώπους, τοῦ θείου ἀμελοίη. ἡ γὰρ ἀγάπη ἡ πρὸς τὸ θεῖον, εἰ καὶ μείζων ἐστὶ πολλῷ τῆς πρὸς ἀνθρώπους, συμπλεκομένη λαμπροτέρα γίνεται.

Μάρωνι.

Ἕκαστον μὲν σχεδὸν τῶν ἄλλων παθῶν καὶ ἀκμὴν ἔχει, καὶ παρακμὴν οἶδε, καὶ κόρον ἐπίσταται, καὶ εἰς τελευτὴν ἐπείγεται. ὁ δὲ δεινὸς τῆς φιλοχρηματίας ἔρως, μήτ' ἔμφυτος ὢν, ἀλλ' ἔξωθεν πόθεν ἐπικωμάσας, παρακμὴν οὐκ οἶδε, κόρον ὑβρίζει, εὐφροσύνην οὐκ ἐπίσταται, τελευτῆς οὐκ ἀνέχεται. ἀεὶ δ' ἀκμάζων, μᾶλλον δὲ τὴν ἀκμὴν ἐπιτείνων, νεανικώτερος ἑαυτοῦ, καὶ τυραννικώτερος εἶναι βιάζεται. οὐ γὰρ πρὸς τὰ ἄλλα πάθη τὴν ἅμιλλαν ποιεῖται μόνον, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἑαυτὸν νικῆσαι φιλονεικῶν. θᾶττον γάρ αὖτις τὰ ἀνέφικτα καταλήψεται, ἢ ἐκεῖνος κόρον λήψεται. τὴν γὰρ προσθήκην μείωσιν, οὐκ οἶδ' ὅπως, καὶ ἐλάττωσιν εἶναι ἡγούμενος, πλέον ἀνακαίει τὸ πῦρ· ὅπερ καὶ τῆς σῆς τινὲς φασὶ γεγεῦσθαι ψυχῆς. σβέσον τοίνυν ἢ ταχέως τοῦτο, εἰ δὲ μὴ, κἀνταῦθα ἀβίωτον βιώσεις βίον, κἀκεῖσε πικρὰς ὑφέξεις εὐθύνας.

Ἀρσενουφίῳ ἀναγνώστῃ.

Τοῦ χρόνου τὸ μὲν ἀπέπτη, τὸ δὲ παρεῖναι δοκοῦν λανθάνει, τὸ δὲ μέλλον ἔτι προσδοκώμενον παρέρχεται. καθάπερ γὰρ ὕδατος σφοδρὰ ῥύμη, τὴν ἀκριβῆ αἴσθησιν ἑαυτῆς οὐ συγχωρεῖ διαγνωσθῆναι (προαιρεῖται γὰρ τῇ ὀξύτητι τὴν κατανόησιν), οὕτω, τάχα δὲ καὶ πλέον, ἡ τοῦ χρόνου ὁρμὴ εἰς τέλος ἐπειγομένη, ῥαδίως μὲν διεξέρχεται, τοῖς δ' ἀνθρώποις τρανὸν οὐδὲν οὐδὲ πάγιον δείξασα, ὥσπερ ὀνείρων σκιὰς καταλιμπάνει.

Θέωνι Ἐπισκόπῳ.

Οὐ ταυτὸν φρόνημα, καὶ φρόνησις. τὸ μὲν γὰρ ἔπαρμα δηλοῖ, ἡ δὲ σύνεσιν. τὸ μὲν ὑπερηφανίαν, ἡ δὲ σωφροσύνην. τὸ μὲν τὰ κατὰ τὴν πέλας ἐπιφύεσθαι, ἡ δὲ τὰ μηδὲν τῶν πρεπόντων παρορᾷν. καὶ τὸ μὲν τοὺς ἀπὸ ἀρετῆς κεκοσμημένους ἀποκοσμεῖ, ἡ δὲ καὶ τοὺς ἥττονας κοσμεῖ. διὸ καὶ τὸ μὲν μισεῖται, ἡ δὲ θαυμάζεται. τὸ μὲν ἀποκηρύττεται, ἡ δὲ ἀνακηρύττεται. τὴν φρόνησιν τοίνυν, τουτέστι τὸ κατὰ τὴν πλησίον ἐπιφύεσθαι, αὐτόπρενον ἀνασπᾶσαι πειρῶ.

Ἠσαΐᾳ.

Οὐ χρὴ τὴν ἀνυπέρβλητον τοῦ θεοῦ μακροθυμίαν, ὑπόθεσιν ῥαθυμίας ποιεῖσθαι, ἵνα μὴ μείζονα συγγνώμης κατ' ἄμφω ἁμαρτάνοντες ἁλῶμεν, τοῦτε παραλόγως ἐῤῥαθυμηκέναι, τοῦτε παραλογώτερον τῆς χρηστότητος καταπεφρονηκέναι.

Θεοδοσίῳ Ἐπισκόπῳ.

Τὸ μὲν μὴ τὴν αὐτὴν δίκην ἐνταῦθα διδόναι τοὺς τὰ αὐτὰ δράσαντας τὸν τῆς γενικῆς κρίσεως βεβαιοῖ λόγον. τὸ δὲ μὴ πάντας ἐκεῖσε τηρηθῆναι, τοὺς παχυτέρους καὶ ῥαθυμοτέρους διανίστησι, ὡς πάντως ἐκεῖσε δώσοντας δίκην, εἰ κἂν τὰ ἐνταῦθα διαφύγοιεν. εἰ γὰρ μηδεὶς ἐκεῖσε κολασθήσεται, δι' ἣν αἰτίαν ἐνταῦθά τινες ἐτιμωρήθησαν; Τὰ δὴ τοὺς δικαίους, καὶ πάσῃ ἀρετῇ κομῶντας, πολλὰ ἐνταῦθα ὑπομεμενηκέναι δεινὰ, τοὺς εὐζεπισθέντας αὐτοῖς ἐκεῖσε στεφάνους μηνύει. τὸ δὲ καὶ τινὰς ἐξ αὐτῶν ἐνταῦθα τετιμῆσθαι, διὰ τοὺς φιλαμαρτήμονας γεγένηται. ἵνα μὴ τὴν ἀρετὴν αἰτίαν κακῶν εἶναι νομίζοντες, φύγωσιν αὐτὴν ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος.

Ἰσιδώρῳ Διακόνῳ.

Χρὴ τοὺς τὴν ἀνθρωπίνην εὐγένειαν φυλάξαι προῃρημένους, τὴν τῆς φύσεως ἐπισκεπτομένους ὀξύῤῥοπον μεταβολὴν, καὶ τῆς χαρᾶς τὴν ἀμετρίαν κολάζειν, καὶ μήτε λύπῃ σφοδρᾷ ἑαυτοὺς ἐκδιδόναι, μήτε χαρᾷ. ἡ μὲν γὰρ, εἰ μὴ κεραθείη λογισμῷ, καὶ χαλινωθείη φρονήσει, εἰς θάνατον παιδαγωγεῖ. ἡ δὲ, εἰ μὴ παραδοθείη ταῖς ὠδίσι τῆς προσδοκωμένης μεταβολῆς, ἐκτραχηλίσει, καὶ τοῦ πρέποντος ἐκπεσεῖν παρασκευάσει.

Ἀσκλη-

Ἀσκληπίῳ Ἐπισκόπῳ.

Ἡ ὑπερκόσμιος λῆξις, ἡ τῶν ἀγαθῶν πάντων κατάρρυτος, καὶ τοῖς λυπηροῖς ἅπασιν ἄβατος, ἡ ἀθυμίας ἄγονος, καὶ θυμηδίας ἁπάσης μήτηρ, ἡ γλῶτταν καὶ ἀκοὴν, καὶ νοῦν ὑπερβαίνουσα, τοῖς νομίμως τὸν παρόντα βίον διαθλήσασι δηλονότι εὐτρεπισθεῖσα, οὐδ' αἴσθησιν συγχωρεῖ τῶν τῇδε λυπηρῶν ἔχειν, ὅθεν ὁ κορυφαῖος αὐτῶν ἐβόα, οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς. εἰ γὰρ νικᾷ ἐκ πολλοῦ τοῦ περιόντος τοὺς πόνους τῇ τῶν ἀμοιβῶν ἀντιδόσει ὁ ἀγωνοθέτης, καὶ τοσαύτην ἐνίησιν εὐφροσύνην, ὅσην τοὺς τὸν οὐράνιον κλῆρον νεμομένους ἔχειν εἰκός, οὐ θαυμαστὸν εἰ ἐν οὐδενὶ αὐτοὶ τίθενται τὰ ἐν κόσμῳ ἀνιαρά.

Εὐσταθίῳ πρεσβυτέρῳ.

Χρὴ τὴν μὲν ἔχθραν εἰς ὕδωρ γράφειν, ἵνα ταχέως ἀφανίζηται. τὴν δὲ φιλίαν εἰς χαλκὸν, ἵνα διὰ παντὸς βεβαία καὶ ἀκίνητος διατηρῆται. εἰ δὲ ὃν φὴς πρὸς σὲ διαφέρεσθαι, τοὐναντίον ποιεῖ, τοῦτό σε μὴ παραττέτω, ὡς εἰς τοὺς στεφάνους παραβλαβησόμενον. οὐ γὰρ μὴ μισεῖσθαι, (τοῦτο γὰρ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἴσως δὲ καὶ ἀμήχανον. παντὶ γὰρ τρόπῳ οἱ ἄριστοι παρὰ τῶν φαύλων μισοῦνται. διὸ καὶ οἱ ἅγιοι αὐτὸ ὑπέστησαν) ἀλλὰ μὴ μισεῖν ἀνθρώπους, τὴν δὲ ἐν αὐτοῖς κακίαν προσετάχθημεν.

Παμπρετίῳ Διακόνῳ.

Σύμβολόν ἐστιν, ὦ θαυμάσιε, μέγιστον τοῦ πεπεῖσθαι τὸν ἀκούσαντα, ὁ τῶν λεχθέντων ἔπαινος. οὐ γάρ ἐστιν ἅ τις οἴεται καλῶς ἔχειν, τούτοις φάσκειν μὴ πεπεῖσθαι. ὥσπερ γὰρ ὅσα κακίζομεν ἀποφεύγειν σπουδάζομεν, εἰ σωφρονοῦμεν. οὕτως ἃ θαυμάζομεν, πάντως αἱρούμεθα. τοῦ χάριν δὴ ταῦτα λέγω, ἴσως οὐκ ἀγνοεῖς ὀφείλων ἣν ἐπῄνεσας συμβουλὴν εἰς πέρας ἀγαγεῖν.

Εὐλογίῳ.

Ὀλίγα εἰπὼν, ἃ βούλομαι φράσω. Βοιωτούς τις εἰς ἀπαιδευσίαν σκώπτων ἔφη, ὦ Βοιωτοὶ, ὡς σφόδρα ἐστὲ Βοιωτοί. δίκαιος δέ τις ἀνὴρ ἀδίκῳ πράγματι παρακαλούμενος, ὑπὸ Μιλησίων συμπρᾶξαι ἔφη, ὦ Μιλήσιοι, ὡς σφόδρα ἐστὲ Μιλήσιοι. Ἀλέξανδρος δὲ ἐρωτηθεὶς, διὰ τί λίαν τιμᾷ Ἀντίπατρον, ἔφη, ὅτι ἀντὶ πατρός μοι ἐστίν.

ἐγὼ δὲ φράσω. ὦ Εὐλόγιε, ὡς σφόδρα εἶ εὐλόγιος, ἐπαινεῖν ἐμὲ καὶ τοὺς κατ᾽ ἐμὲ προῃρημένος.

Ἰσιδώρῳ Διακόνῳ.

Οὐ πλοῦτος, οὐ ῥώμη, οὐκ εὐγλωττία, οὐ λαμπρὸν ἢ ὑπέρλαμπρον ἀξίωμα, οὐχ ὁ τῶν ὑπάρχων θρόνος, οὐχ᾽ ἁλουργὶς, καὶ διάδημα σεμνύνειν τοὺς ἔχοντας πέφυκεν, ὡς ἀρετὴ καὶ φιλοσοφία. τίνος οὖν ἕνεκεν οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων περὶ μὲν ἐκεῖνα ἐπτόηνται, τούτων δὲ ἧττον φροντίζουσιν; ἐπειδὴ οἱ μὲν τὰ δοκοῦντα πρὸ τῶν ὄντων θηρεύουσιν, οἱ δὲ τὸ αὐτίκα μάλα τοῦ μικρὸν ὕστερον συνοίσοντος προτιμῶσιν. οἱ δὲ τὴν κρίσιν τῶν πραγμάτων διεφθαρμένην ἔχουσιν. οἱ δὲ οὐδ᾽ εἶναί τι μετὰ τόνδε τὸν βίον νομίζουσιν· ὡς οἵγε φιλάρετοι, καὶ αὐτὴν καθ᾽ ἑαυτὴν τὴν ἀρετὴν τιμῶσι, καὶ τοὺς μέλλοντας στεφάνους ὀνειροπολοῦντες μετίασιν αὐτήν.

Εὐτονίῳ Διακόνῳ.

Ἐχθροὺς μὲν μὴ ἔχειν τοὺς φιλαρέτους, οἶμαι, ἀδύνατον. δυνατὸν δὲ τὴν ἔχθραν καλῶς μεταχειρίσασθαι. εἰ μὲν γὰρ οὐ πταίουσι φιλοσοφοῦντες, ἑαυτοὺς μὲν ὠφελοῦσιν, ἐκείνους δὲ ἀμύνονται. εἰδὲ πταίουσιν, ὠφελοῦνται παρὰ τῶν ἐχθρῶν. πολλάκις γὰρ προσπεσοῦσα λοιδορία, νόσον ψυχῆς ἢ ἀγνοουμένην, ἢ ἀμελουμένην ἐθεράπευσε. δεῖ γὰρ τοῖς εὐδοκίμοις, ἢ γνησίων φίλων, ἢ διαπύρων ἐχθρῶν· οἱ μὲν γὰρ νουθετοῦντες, οἱ δὲ λοιδοροῦντες ἀποτρέπουσι τῶν πταισμάτων. ἐπειδὴ δὲ νῦν ἡ φιλία ἰσχνόφωνος, μᾶλλον δ᾽ ἄφωνός ἐστι τοῦ παῤῥησιάζεσθαι· καὶ τὸ μὲν στωμύλον αὐτῆς καὶ θωπευτικὸν λάλον ἐστὶ καὶ γεγωνόφωνον, τὸ δὲ νουθετοῦν καὶ ἐπιπλῆττον ἄφωνον, καὶ ἀκουστέον παρὰ τῶν ἐχθρῶν τὴν ἀλήθειαν, καὶ διορθωτέον.

Μαρτινιανῷ Πρεσβυτέρῳ.

Μὴ ζήτει πλοῦτον, ὦ βέλτιστε, τὸν τῆς ὑπερηφανίας πατέρα, τὸν τῆς ὑπεροψίας γεννήτορα, τὸν τῶν ἡδονῶν χορηγὸν, τὸν πάσης κακίας δημιουργὸν, τὸν τῆς πρὸς θεὸν φιλίας ἀποσυλῶντα τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ᾽ ἀρετὴν, τὴν πάντων τῶν κακῶν ἀπαλλάττουσαν. εἰ δὲ ἱδρῶτας ἔχει καὶ πόνους, μὴ διὰ τοῦτο αὐτὴν ἀποφύγῃς, ἀλλὰ διὰ τοῦτο μάλιστα περίπτυξαι, λογιζόμενος ὅτι καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πραγμάτων τὸ μετὰ πόνων καὶ ἱδρώτων κτηθὲν, κἂν μι-

κρὸν τυγχάνῃ, ποθεινότερόν ἐςι. τὸ δ' αὐτομάτως προαπεσὸν, εὐκαταφρόνητον, κἂν ὑπάρχῃ μέγα.

Παύλῳ ζιβουάῳ.

Παλαιὸς λόγος διαγορεύει, καὶ θεσμὸς εὖ ἔχειν ἅπασιν ἀνθρώποις δόξας, μὴ ἐπεμβαίνειν τοῖς πεπτωκόσι, μηδὲ κατασφάττειν τοὺς κειμένους, ἀλλ' αἰδεῖσθαι ὡς ἱκέτας, καὶ χεῖρα ὀρέγειν τοῖς ἑαλωκόσιν· ἀκούω δὲ ὅτι τὰ θηεία, οἷς μέτεσι φρονήματος, τὸ μὲν ἀνθεςηκὸς ἀμύνεται, τὸ δὲ ἀπειρηκὸς αἰδεῖται. εἰ τοίνυν καὶ παρὰ ἀνθρώποις, καὶ παρὰ θηρσὶν εἰσὶν ἔχθρας καὶ πολέμου ὅροι, οὓς οὐ χρὴ ὑπερβαίνειν. μηδὲ αὐτὸς ὀργίζου τοῖς ἡττημένοις, μηδὲ τοῖς χαμαὶ κειμένοις, ὡς ἀντιπάλοις ἔγκεισο.

Παύλῳ πρεσβυτέρῳ.

Τῷ ἱερωμένῳ πλοῦτος μὲν ὁ τῆς ἀρετῆς κόσμος, ἡδονὴ δὲ ἡ σωφροσύνη, τρυφὴ δὲ ἡ αὐτάρκεια, εὐφροσύνη δὲ ἡ τῶν ὑπηκόων πρὸς ἀρετὴν ἐπίδοσις. εἰ δέ τις τἀναντία τούτων ἐπιτηδεύων ἱερωσύνης ὀνόματι ἐναβρύνεται, οὗτος ἀνίερος τυγχάνει, καὶ τῆς ἀρχῆς ἀνάξιος.

Ἱέρακι λαμπροτάτῳ.

Οὐ χαλκῆ εἰκὼν χρυσῷ ἀπαςράπτουσα τῆς σῆς πράξεως ἀξία, ἀλλὰ ζωὴ τέλος οὐκ ἔχουσα. τὴν μὲν γὰρ ὁ χρόνος ἀφανίζει. τὴν δὲ αἰῶνες ςεφανοῦσι, τέλος τὴν μὴ ἐπιςάμενοι.

Ἑρμογένει Ἐπισκόπῳ.

Ὥσπερ λόγος ἄπρακτος ἀτελὴς, οὕτω καὶ πρᾶξιν ἄλογος. ἐκ τούτων γὰρ ἀμφοῖν (εἰ καὶ μὴ βούλοιντο οἱ τὴν ἐλλόγιμον σοφίαν, φαῦλόν τι καὶ πεπατημένον πρᾶγμα παραλόγως οἰόμενοι) ὁ ὀρθὸς καὶ λαμπρὸς χαρακτηρίζεται τῶν ὑφηγητῶν βίος. ὃς γὰρ ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, μέγας κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. εἰ δὲ χρὴ σύγκρισιν ἀμφοῖν ποιήσασθαι, ἄμεινον πράττειν μὴ λέγοντα, ἢ λέγειν μὴ πράττοντα.

Ἀρχοντίῳ πρεσβυτέρῳ.

Ἡ μὲν ἀρετὴ καὶ τὴν εὐημερίαν καὶ τὴν δυσημερίαν κοσμεῖν εἴωθεν. ἡ δὲ παίδευσις, τῆς μὲν δοκεῖ κόσμος εἶναι, τῆς δὲ ὅρμος. εἰ μὲν οὖν ἄμφω ἔχειν δυνατὸν, εὖ ἂν ἔχοι. εἰ δὲ θάτερον λείπεται, ἄμεινον ἑλέσθαι τὴν ἀρετήν. τὸ γὰρ εἶναι τοῦ δοκεῖν ἄρειςον, παρ' ἐμοὶ κριτῇ προτιμότερον.

Λαμπετίῳ Διακόνῳ.

Εἰ καὶ ὑπερβολικῶς νομιοῦσί τινες εἰρῆσθαι τὸ ῥηθησόμενον (οἶδα γὰρ πολλοὺς ἀγεννῶς καὶ ἀνάνδρως διακειμένους) ἐγὼ τὴν ἐμαυτοῦ γνώμην φράσω. ἡγοῦμαι γὰρ, εἶναί τινας τοὺς ἀποδεξομένους. εἰδὲ καὶ μηδεὶς ἀποδέξοιτο, ἡ ἀλήθεια προκεκείσθω. τί οὖν ἐστὶν ὃ βούλομαι φράσαι; συντόμως λεκτέον. Ἥδιστα ἂν πάντας εὐεργετήσας, ὡς πάντας ἀδικήσας, δοίην δίκην, ἢ ἀδικήσας τινὰ, ὡς πάντας εὐεργετήσας, στεφανωθείην καὶ ἀναῤῥηθείην.

Διογένει πρεσβυτέρῳ.

Ἡγοῦμαι ὅτι ἕκαστος ἐξ ὧν πράττει, καὶ τῶν μελλόντων ἀποφαίνεται. οὐδεὶς γοῦν τῶν ὀρθῶς καὶ σεμνῶς βεβιωκότων, καὶ πολιτείαν ἀρίστην ἐπιδειξαμένων, ἀπιστεῖ τῇ κρίσει. οἱ δὲ ῥάθυμοι, τῷ πονηρῷ ἀγχόμενοι συνειδότι, οὔτε κρίσιν, οὔτε ἀντίδοσιν εἶναι ἐθέλοντες, ὃ βούλονται, καὶ δογματίζουσιν, οὐ τὴν ἀλήθειαν σκοποῦντες, ἀλλὰ τὴν ἰδίαν βούλησιν κυροῦντες. ἐπεὶ τοίνυν τὴν κρίσιν καὶ ποιητῶν καὶ ῥητόρων καὶ συγγραφέων καὶ φιλοσόφων οἱ εὐδοξότατοι κηρύττουσιν (ἡ γὰρ μερικῶς ἐνταῦθα γινομένη, τὴν γενικὴν ἐγγυᾶται) μηδεὶς ἀκρίτως τῇ κρίσει ἀπιστείτω, ἀλλ᾽ ἀρετὴν μὲν ἀσκῶν, στεφάνους, κακίαν δὲ διαπραττόμενος, κολάσεις προσδοκάτω.

Εὐσταθίῳ Διακόνῳ.

Λίαν θαυμάζω, ὅπως νόσημα τυραννικὸν καὶ ἀνήμερον, ἡδονῆς μὲν ἄμοιρον, κόλασιν δὲ ὠδῖνον, κεκράτηκε μὲν πάσης ἡλικίας, ἐχειρώσατο δὲ πᾶσαν ἀξίαν, ἐλυμήνατο δὲ πᾶσαν εὐκοσμίαν. ἕκαστος γὰρ τὰ ἑαυτοῦ πταίσματα παρεὶς μέγιστα ὄντα, καὶ συγγνώμης πολλάκις μείζονα, τὰ τῶν πέλας ἐλάττονα ὄντα, πολλάκις δὲ καὶ συγγνώμης ἄξια, πολυπραγμονεῖ· καὶ λυπεῖται μὲν περὶ τῶν οἰκείων λογιζόμενος, ἀγάλλεται δὲ περὶ τῶν ἀλλοτρείων διαλεγόμενος· καὶ εἰς τὸ τὰ τῶν ἄλλων πολυπραγμονεῖν καὶ καταδικάζειν δαπανᾷ τὸν οἰκεῖον χρόνον, καὶ ἑαυτῷ μὲν καὶ τὰς οὐκ οὔσας ἀπολογίας ποιεῖζεται, τῶν δὲ πλησίον πικρὸς καὶ ἀπαραίτητος κάθηται δικαστὴς, κἂν δοκοῖεν ἀπολογίαις εὐλόγοις πλουτεῖν. χρὴ τοίνυν τοὺς βουλομένους θεραπείαν τῷ τοιούτῳ ἐπινοῆσαι νοσήματι, στρέφειν τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα ἀπὸ τῶν ἀλλοτρείων

ἐπὶ

ἐπὶ τὰ οἰκεῖα πλημμελήματα, καὶ τὴν γλῶτταν ἐθίζειν μὴ κατὰ τῶν πέλας, ἀλλὰ καθ᾽ ἑαυτῆς καταφορικῶς λέγειν. τοῦτο μὲν γὰρ δικαιοσύνην ὠδίνει. λέγε γὰρ σὺ τὰς ἁμαρτίας σου πρῶτον, ἵνα δικαιωθῇς· ἐκεῖνο δὲ μείζονα κατάκρισιν τίκτει. δεινὸν γὰρ, καὶ πάσης ἀτοπίας ἐπέκεινα, τοὺς μεγάλα πταίοντας, τοῖς οὐδὲν ἢ μικρὰ πλημμελοῦσιν ἐπιτιμᾷν.

Ζωσίμῳ πρεσβυτέρῳ.

Α'νὴρ ἐλλόγιος καὶ ὀρθὸς μὲν τὸν τρόπον, λαμπρὸς δὲ τὸν βίον (τὸ γὰρ καὶ ἀξιώματι αὐτὸν λαμπρῷ κεκοσμῆσθαι παρήσω, σκιὰ γὰρ τοῦτο καὶ ὄναρ) ἐντυχὼν ἡμῖν ἀπήγγειλεν, ὡς προσῆλθε μὲν τῷ σεπτῷ θυσιαστηρίῳ τῶν θείων μυστηρίων μεταληψόμενος. θεασάμενος δέ σε αὐτῷ παρεστῶτα, ἄνθρωπον πρεσβύτην μὲν τὴν ἡλικίαν, πρεσβύτερον δὲ τὴν ἀξίαν, ἀκμάζοντα δὲ τῇ λαγνείᾳ, καὶ πάντας τοὺς ἐπ᾽ ἀσελγείᾳ βεβοημένους ὑπερακοντίσαντα, εἰς τοὐπίσω κεχώρηκε, μὴ ἀξιώσας τὰ ἱερὰ μυστήρια διὰ μιαρᾶς χειρὸς δέξασθαι. ἐγὼ δ᾽ ὅπως μὲν ἐπλήγην τὴν ψυχὴν ταῦτα ἀκούσας, παρήσω· ἀλλ᾽ ἐκεῖνον κατακράτος ἐμεμψάμην, λέξω. οὐδὲν, ἔφην, ὦ σοφώτατε, παραβλάπτεται ὁ δεχόμενος, εἰ καὶ ὁ διδοὺς ἀνάξιος εἶναι δοκοίη, οὐδὲ τὰ ἄχραντα χραίνεται μυστήρια, εἰ ὁ ἱερεὺς πάντας ἀνθρώπους εἰς κακίαν παρελάσειεν. εἰδ᾽ ἀπιστεῖς, ἐννόει τὸν κόρακα, τὸ ἀκάθαρτον καὶ μισότεκνον ζῶον, δι᾽ οὗ ὁ οὐρανοδρόμος καὶ οὐρανοπολίτης Ἠλίας ἐτρέφετο. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ἔφην, ἅπερ γράψαι σοι δυοῖν ἕνεκεν παρῃτησάμην, τοῦ τε μὴ μῆκος πλεῖστον τῇ ἐπιστολῇ προσθεῖναι, τοῦτε μὴ δόξαι λίαν τὰ σὰ ἐκτραγῳδεῖν κακά. ὥσπερ τοίνυν ἐκείνῳ ἐμεμψάμην, οὕτω καὶ σοὶ παραινῶ, ἢ μεταγνῶναι, ἢ ἀποστῆναι τοῦ σεπτοῦ θυσιαστηρίου, ἵνα μὴ τοὺς προσιέναι αὐτῷ προῃρημένους, διὰ τῶν σαυτοῦ πράξεων ἀπελαύνῃς.

Ε'Κ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΜΕΓΑ'ΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙ'ΟΥ.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Ι'Δοῦσι καὶ ἕτερος ἥκει Καππαδόκης. υἱὸς ἐμὸς καὶ αὐτός. πάντας δὲ ἡμῖν εἰσποιεῖ τὸ σχῆμα τοῦτο, ἐν ᾧ νῦν ἐσμέν. ὥστε κατάγε τοῦτο ἀδελφὸς ἂν εἴη τοῦ προλαβόντος, καὶ τῆς αὐτῆς σπουδῆς ἄξιος, ἐμοίτε τῷ πατρὶ καὶ σοὶ τῷ διδα-

διδασκάλῳ, εἴπερ τι πλέον ἔχειν δυνατὸν τοὺς παρ᾽ ἡμῶν ἐρχομένους. τοῦτο δὲ λέγω, οὐχ ὡς οὐκ ἂν τῆς σῆς λογιότητος πλέον τι τοῖς παλαιοῖς τῶν ἑταίρων χαριζομένης, ἀλλ᾽ ὡς ἀφθόνου πᾶσι τῆς ὠφελείας σου προκειμένης. ἀρκοῦν δ᾽ ἂν εἴη τῷ νεανίσκῳ πρὸ τῆς ἐκ τοῦ χρόνου πείρας, ἐν τοῖς οἰκείοις τετάχθαι ὃν ἀποπέμψαιο ἡμῖν ἄξιον τῶν τε ἡμετέρων εὐχῶν καὶ τῆς σαυτοῦ δόξης, ἣν ἔχεις ἐν τοῖς λόγοις. ἐπάγεται δὲ καὶ ἡλικιώτην τὴν ἴσην ἔχοντα περὶ τοὺς λόγους σπουδὴν, εὐπατρίδην καὶ αὐτὸν, καὶ ἡμῖν οἰκεῖον. ὃν οὐδὲν ἔλαττον ἕξειν πιστεύομεν, κἂν πλεῖστον τῶν ἄλλων τοῖς χρήμασιν ἀπολείποιτο.

Λιβάνιος Βασιλείῳ.

Οἶδα ὅτι τοῦτο πολλάκις γράψεις. τὸ, ἰδού σοι καὶ ἕτερος ἥκει Καππαδόκης. πολλοὺς γὰρ οἶμαι πέμψεις, ἀεὶ μὲν καὶ πανταχοῦ τοῖς κατ᾽ ἐμοῦ χρώμενος ἐγκωμίοις, τούτῳ αὐτῷ καὶ πατέρας κινῶν καὶ παῖδας. ἀλλ᾽ ὅγε ἐγένετο περὶ τὴν ἐπιστολὴν σου τὴν καλὴν, οὐ καλὸν σιωπῆσαι. παρεκάθηντό μοι τῶν ἐν ἀρχῇ γεγενημένων ἄλλοι τε οὐκ ὀλίγοι, καὶ ὁ πάντα ἄριστος Ἀλύπιος Ἱεροκλέους ἀνεψιὸς ἐκείνου. ὡς οὖν ἔδοσαν οἱ φέροντες τὴν ἐπιστολὴν, σιγῇ διὰ πάσης ἐλθὼν, νενικήμεθα, ἔφην, μειδιῶν τε ἅμα καὶ χαίρων. καὶ τίνα σὺ νενικῆσαι νίκην ἤροντο; καὶ πῶς οὐκ ἀλγεῖς νενικημένος; ἐν κάλλει μὲν ἔφην ἐπιστολῶν νενίκημαι, Βασίλειος δὲ κεκράτηκε. φίλος δὲ ὁ ἀνὴρ, καὶ διὰ τοῦτο εὐφραίνομαι. ταῦτα εἰπόντος ἐμοῦ, παρ᾽ αὐτῶν μαθεῖν ἠβουλήθησαν τῶν γραμμάτων τὴν νίκην. καὶ ἀνεγίνωσκε μὲν ὁ Ἀλύπιος. ἤκουον δὲ οἱ παρόντες. ψῆφος δὲ ἠνέχθη μηδέν με ἐψεῦσθαι. καὶ τὰ γράμματα ἔχων ὁ ἀναγνοὺς ἐξῄει, δείξων οἶμαι καὶ ἄλλοις· καὶ μόλις ἀπέδωκε. γράφε τοίνυν παραπλήσια καὶ νίκα. σοῦ γάρ ἐστιν ἐμὲ νικᾶν. καλῶς δὲ κἀκεῖνο εἰκάζεις, ὡς οὐ χρήμασι μετρεῖται τὰ παρ᾽ ἡμῶν. ἀλλ᾽ ἀρκεῖ τῷ μὴ δυναμένῳ δοῦναι, τὸ βουληθῆναι λαβεῖν. κἂν γὰρ αἴσθωμαί τινα ἐν πενίᾳ λόγων ἐρῶντα, πρὸ τῶν πλουτούντων οὗτος. καίτοι οὐ τοιούτων πεπειράμεθα διδασκάλων. ἀλλ᾽ οὐδὲν κωλύει ταύτῃ γε εἶναι βελτίονας. μηδεὶς οὖν πένης δεῦρο ὀκνείτω βαδίζειν, εἰ ἓν ἐκεῖνο κέκτηται μόνον, τὸ ἐπίστασθαι πονεῖν.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Τί οὐκ ἂν εἴποι σοφιστὴς ἀνὴρ καὶ σοφιστὴς τοιοῦτος; ᾧγε ἴδιον

ἴδιον εἶναι τῆς τέχνης ὡμολόγηται, καὶ τὰ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν ὁπότε βέλεται, καὶ τοῖς μικροῖς περιτιθέναι μέγεθος· ὁποῖον δὴ σὺ καὶ περὶ ἡμᾶς ἐπεδείξω. τὴν γὰρ ἐπιστολὴν ἐκείνην τὴν ῥυπῶσαν, ὡς ἂν ὑμεῖς οἱ περὶ τὰς λόγους τρυφῶντες εἴποιτε, ἐδὲν ἔσαν τῆς ἐν ταῖς χερσί σε ταύτης ἀνεκτοτέραν, τοσοῦτον ἦρας τῷ λόγῳ, ὡς ἡττηθῆναι δῆθεν αὐτῆς, καὶ ἡμῖν τῶν πρωτείων τε γράφειν παραχωρεῖν· ὅμοιον ποιῶν ταῖς τῶν πατέρων παιδιαῖς, ὅταν ταῖς παρ' ἑαυτῶν νίκαις παραχωρῶσι τοῖς παισὶν ἐναβρύνεσθαι, ἔτε αὐτές τι ζημιοῦντες, καὶ τῶν παίδων τρέφοντες τὸ φιλότιμον. τῷ ὄντι δὲ καὶ ἀμύθητον ὅσην ἡδονὴν εἶχεν ὁ λόγος ἐν τῇ πρὸς ἡμᾶς παιδιᾷ, οἷον Πολυδάμαντός τινος ἢ Μίλωνος, παγκρατίε ἢ πάλης ἀγωνίαν παραιτεμένε τὴν πρὸς ἐμὲ αὐτόν. πολλὰ γὰρ περισκεψάμενος, οὐδὲν εὗρον εὐσθενείας ὑπόδειγμα. ὥς τε τὰς τὰς ὑπερβολὰς τῶν λόγων ἐπιζητοῦντας, ἐνταῦθά σε μᾶλλον ἄγασθαι τῆς δυνάμεως, ἔτω δυνηθέντα ταῖς παιδιαῖς πρὸς ἡμᾶς καταβῆναι, ἢ εἰ τὸν βάρβαρον ἦγες ὑπὲρ τὸν Ἄθω πλέοντα. ἀλλ' ἡμεῖς μὲν ὦ θαυμάσιε, Μωσεῖ καὶ Ἡλίᾳ καὶ τοῖς οὕτω μακαρίοις ἀνδράσι συνεσμεν, ἐκ τῆς βαρβάρε φωνῆς διαλεγομένοις ἡμῖν τὰ ἑαυτῶν, καὶ τὰ παρ' ἐκείνων φθεγγόμεθα, νῦν μὲν ἀληθῆ, λέξιν δὲ ἀμαθῆ, ὡς αὐτὰ ταῦτα δηλοῖ. εἰ γάρ τι καὶ ἦμεν παρ' ὑμῶν διδαχθέντες, ὑπὸ τε χρόνε ἐπελαθόμεθα. αὐτὸς δὲ ἐπίστελλε ἡμῖν, ἄλλας ὑποθέσεις ἐπιστολῶν ποιέμενος. αἳ καὶ σὲ δείξεσι, καὶ ἡμᾶς ἐκ ἐλέγξεσι. τὸν υἱὸν Ἀνύσιον ἤδη σοι προσήγαγον ὡς ἐμαυτε υἱόν. εἰ δὲ ἐμός ἐστι παῖς, τε πατρός ἐστι τὸ παιδίον, πένης ἐκ πένητος. γνώριμον δὲ τὸ λεγόμενον ἀνδρὶ σοφῷ τε καὶ σοφιστῇ.

Λιβάνιος Βασιλείῳ.

Εἰ πάνυ πολὺν χρόνον ἐσκόπεις, πῶς ἂν ἄριστα συνείποις τοῖς περὶ τῶν σῶν γραμμάτων ἡμετέροις γράμμασιν, ἐκ ἂν ἄμεινον τῦτο ποιῆσαι ἐδόκεις, ἢ τοιαῦτα γράφων, ὁποῖα νῦν ἔγραψας. καλεῖς μὲν γάρ με σοφιστήν. τε δὲ τοιούτε εἶναι φῂς, τὸ δύνασθαι τὰ μικρὰ μεγάλα ποιεῖν, καὶ τὰ μεγάλα μικρά. ᾗ δὴ τὴν ἐμὴν ἐπιστολὴν βεβελῆσθαι φῂς δεῖξαι τὴν σὴν καλὴν ἐκ ἔσαν, καλήν. εἶναί τε ἐδὲν ἧς νῦν ἔπεμψας βελτίω. ὅλως τε ἐδεμίαν εἶναι παρὰ σοὶ λόγων δύναμιν, τῶν μὲν νῦν ὄντων ἐν χερσὶ βιβλίων τῦτο ἐ ποιέντων, ὧν δὲ εἶχες πρότερον λό-

γων ὑξερρυηκότων. καὶ ταῦτα πείθειν ἐπιχειρῶν, ὅτω καλλίω καὶ ταύτην, ἣν λέγεις κακῶς, εἰργάσω τὴν ἐπιςολὴν, ὥσθ' οἱ παρόντες ἡμῖν οὐκ εἶχον μὴ πηδᾷν ἀναγινωσκομένης. ἐθαύμασα οὖν ὅτι ταύτη τὴν προτέραν καθελεῖν ἐπιχειρήσας, τῷ φάναι ταύτη τὴν προτέραν ἐοικέναι, ταύτη τὴν προτέραν ἐκόσμησας. χρῆν δὲ ἄρα τὸν τοῦτο βουλόμενον, χείρονα ποιῆσαι ταύτην ἐπὶ διαβολῇ τῆς πρόσθεν. ἀλλ' οὐκ ἦν οἶμαι σὸν, ἀδικῆσαι τὴν ἀλήθειαν. ἠδίκητο δ' ἂν, γράφοντος ὑξεπίτηδες φαυλότερα καὶ οὐ χρωμένου τοῖς οὖσι. τοῦ αὐτοῦ τοίνυν ἂν εἴη τὸ μήτε ψέγειν ἃ δίκαιον ἐπαινεῖν, ἵνα μή σε τὸ πρᾶγμα φέρον εἰς σοφιςὰς ἐμβάλῃ, πειρώμενον ταπεινὰ τὰ μεγάλα ποιεῖν. βιβλίων μὲν οὖν ὧν φὴς εἶναι χείρω μὲν τὴν λέξιν, ἀμείνω δὲ τὴν διάνοιαν, ἔχου, καὶ οὐδεὶς κωλύει. τῶν δὲ ἡμετέρων μὲν ἀεὶ, σῶν δὲ πρότερον, αἱ ῥίζαι μένουσί τε, καὶ μενοῦσιν ἕως ἂν ᾖς. καὶ οὐδεὶς μήποτε αὐτὰς ἐκτέμοι χρόνος, οὐδ' ἂν ἥκιςα ἄρδοις.

Λιβάνιος Βασιλείῳ.

Οὔπω μοι τῆς λύπης ὑφῆκας, ὥς τε μεταξὺ γράφοντα βρέμειν. ἀλλ' εἰ μὲν ὑφῆκας, τί οὐκ ἐπιςέλλεις ὦ ἄεςε; εἰ δὲ κατέχεις ἔτι, ὁ πάσης λογίας ψυχῆς καὶ τῆς σῆς ἀλλότειον, πῶς ἄλλοις κηρύττων μέχει δυσμῶν ἡλίου μὴ χρῆναι φυλάττειν λύπην, ἐν πολλοῖς ἡλίοις ἐφύλαξας; ἢ τάχα ζημιῶσαί με προείλου; καὶ τιμωρεῖσθαί με βούλει, τῆς μελιχρᾶς σου φωνῆς ἀποςερῶν; μὴ σύ γε ὦ γενναῖε. ἀλλὰ γενοῦ πρᾷος, καὶ δὸς ἀπολαύειν τῆς παγχρύσου σου γλώττης.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Οἱ πρὸς τὸ ῥόδον ἔχοντες, ὡς τοὺς φιλοκάλους εἰκὸς, οὐδὲ πρὸς αὐτὰς τὰς ἀκάνθας, ὧν τὸ ἄνθος ἐκφύεται, δυσχεραίνουσι, καί τινος ἤκουσα τοιοῦτόν τι περὶ αὐτῶν παίζοντος τάχα, ἢ καὶ σπουδάζοντος. ὅτι καθάπερ ἐρωτικά τινα κνίσματα τοῖς ἐραςαῖς, τὰς λεπτὰς ἐκείνας ἀκάνθας ἡ φύσις τῷ ἄνθει προσέφυσε, πρὸς μείζονα πόθον τοῖς ἀπλήκτοις κέντροις τοὺς δρεπομένους ὑπερεθίζουσα. τί μοι δὴ βούλεται τοῖς γράμμασι τὸ ῥόδον ἐπεισαγόμενον; πάντως οὐδέν σε χρὴ διδαχθῆναι, τῆς ἐπιςολῆς μεμνημένον τῆς σῆς. ἣ τὸ μὲν ἄνθος εἶχε τοῦ ῥόδου, ὅλον ἡμῖν τὸ ἔαρ τῆς εὐγλωττίας διαπετάσασα. μέμψεσι δέ τισι καὶ ἐγκλήμασι καθ' ἡμῶν ὑξηκάνθωτο. ἀλλ' ἐμοὶ τῶν σῶν λόγων

καθ'

καθ᾽ ἡδονήν ἐστι καὶ ἡ ἄκανθα, πρὸς μείζονα πόθον τῆς φιλίας ἐκκαίουσα.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Πολλοὶ περιτυχόντες ἡμῖν τῶν αὐτόθι, ἐθαύμασάν σου τὴν ἐν τοῖς λόγοις ἀρετήν. ἔλεγον γὰρ ἐπίδειξίν τινα γεγενῆσθαι λαμπρὰν ἄγαν. καὶ ἀγὼν ἦν, ὡς ἔφασκον, μέγιστος, ὡς πάντας μὲν συνδραμεῖν, καὶ μηδένα ἕτερον ἐν τῇ πόλει φανῆναι, ἢ μόνον Λιβάνιον ἀγωνιζόμενον, καὶ πᾶσαν ἡλικίαν ἀκροωμένην. οὐ γὰρ ἠξίου τις ἔξω τῶν ἀγώνων γενέσθαι, οὐκ ἀξιώματος ὄγκῳ συνών, οὐ στρατιωτικοῖς καταλόγοις ἐμπρέπων, οὐ βαναύσοις τέχναις σχολάζων. ἤδη δὲ καὶ γυναῖκες παρεῖναι κατηπείγοντο τοῖς ἀγῶσι. τίς δὲ ὁ ἀγὼν, τίς δὲ ὁ λόγος ὁ τὴν πάνδημον συναγείρας πανήγυριν; καὶ δή μοι ἤγγειλαν, δυσκόλου τρόπου ἀνδρὸς τὸν λόγον ἐνστήσασθαι. ὃν οὕτω θαυμασθέντα μὴ κατόκνει μοι πέμψαι. ἵνα κἀγὼ τῶν λόγων ἐπαινέτης εἴην τῶν σῶν. ὁ γὰρ Λιβανίου ἐπαινῶν καὶ τῶν ἔργων ἐκτὸς, τίς ἂν γένωμαι νῦν ὑπόθεσιν ἐπαίνων εὑρόμενος;

Λιβάνιος Βασιλείῳ.

Ἰδοὺ πέπομφα τὸν λόγον ἱδρῶτι περιρρεόμενος. πῶς γὰρ οὐκ ἔμελλον, ἀνδρὶ τοιούτῳ πέμπων τὸν λόγον, ὃς ἱκανός ἐστι τὴν Πλάτωνος σοφίαν καὶ Δημοσθένους δεινότητα δεῖξαι θρυλλουμένας μάτην; τὰ δὲ ἐμὸν τοιοῦτον, οἷον κώνωψ ἐλέφαντι παραβαλλόμενος. ὅθεν πέφρικα καὶ τρέμω τὴν ἡμέραν λογιζόμενος, καθ᾽ ἣν σκέψῃ τοὺς λόγους. μικροῦ δὲ καὶ τῶν φρενῶν ἐκπέπτωκα.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Ἀνέγνων τὸν λόγον σοφώτατε καὶ ὑπερτεθαύμακα. ὦ Μοῦσαι καὶ λόγοι καὶ Ἀθῆναι, οἷα τοῖς ἐρασταῖς δωρεῖσθε. οἵους κομίζονται τοὺς καρποὺς, οἱ βραχύν τινα χρόνον ὑμῖν συγγινόμενοι. ὦ πηγῆς πολυχεύμονος, οἵους ἔδειξε τοὺς ἀρυομένους. αὐτὸν γὰρ ἐδόκουν ὁρᾶν ἐν τῷ λόγῳ τὸν λάλῳ συνόντα γυναίῳ. ἔμπνουν γὰρ λόγων ἐπὶ χθονὸς Λιβάνιος ἔγραψεν, ὃς μόνος τοῖς λόγοις ψυχὴν ἐχαρίσατο.

Λιβάνιος Βασιλείῳ.

Νῦν ἔγνων εἶναι ὃ λέγομαι. Βασιλείου γάρ με ἐπαινέσαντος, κατὰ πάντων ἔχω τὰ νικητήρια· καὶ τὴν ψῆφον δεξαμένῳ τὴν σὴν ἔπεσι βαδίζειν μετὰ σοβαροῦ τοῦ βαδίσματος οἷά τις ἀλαζὼν τοὺς πάντας περιφρονῶν· ἐπεὶ οὖν καὶ

σοὶ

σοὶ κατὰ μέθης λόγος πεπόνηται, βουλόμεθα τούτῳ περιτυχεῖν. ἀλλὰ κομψὸν μέν τι λέγειν οὐκ ἐθέλω. ὁ δὲ λόγος ὀφθεὶς, διδάξει με τὴν τοῦ λόγου τέχνην.

Βασίλειος Λιβανίῳ.

Δεχομένοις μὲν ἡμῖν ἃ γράφεις χαρά. ἀπαιτουμένοις δὲ πρὸς ἃ γράφεις ἀντεπιστέλλειν, ἀγών. τί γὰρ ἂν εἴποιμεν πρὸς οὕτως ἀττικιζούσαν γλῶτταν, πλὴν ὅτι ἁλιέων εἰμὶ μαθητὴς, ὁμολογῶ καὶ φιλῶ.

Ὀλυμπίῳ.

Ἔγραφες ἡμῖν πρότερον μὲν ὀλίγα. νῦν δὲ οὐδὲ ὀλίγα. καὶ ἔοικεν ἡ βραχυλογία προϊοῦσα τῷ χρόνῳ, παντελὴς γίνεσθαι ἀφωνία. ἐπάνελθε τοίνυν ἐπὶ τὸ ἔθος. ὡς οὐκ ἔτι σοι μεμψόμεθα λακωνίζοντι πρὸς ἡμᾶς διὰ γραμμάτων. ἀλλὰ καὶ τὰ μικρὰ γράμματα σύμβολα ὄντα τῆς μεγάλης σου διαθέσεως, πολλοῦ ἄξια ποιησόμεθα. μόνον ἐπίστελλε ἡμῖν.

Τῷ αὐτῷ.

Ὥσπερ τῶν ἄλλων ὡρείμων ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ ὥρᾳ ἀπαντᾷ, ἐν ἦρι μὲν τὰ ἄνθη, ἐν θέρει δὲ οἱ στάχυες, τῷ δὲ μετοπώρῳ τὸ μῆλον, οὕτω χειμῶνος καρπός εἰσιν οἱ λόγοι.

Ἀνεπίγραφος.

Ὅτι σε φιλῶ, οἷς ἐπιστέλλω μάθε. ὅτι με μισεῖς, οἷς σιωπᾷς ἔγνων. γράφε δὲ κἂν τοῦ λοιποῦ, καλάμῳ καὶ μέλανι καὶ βραχεῖ χάρτῃ φιλοῦντας φιλῶν.

Ἄλλη ἀνεπίγραφος.

Ἐν γνωρίσματα τοῦ ζῆν ὁ λόγος. πῶς δὲ σὺ ὑπὲρ γῆς εἶναι νομισθείης, μηδέποτε φθεγξάμενος; ἀλλ᾽ ἄπωσαι τὴν σιωπήν σου, γράψας ἡμῖν καὶ ἐμφανίσας σαυτὸν, ὅτιπερ ζῇς.

Βασιλείῳ πρὸς Μοναχὸν ἐκπεσόντα.

Χαίρειν μὲν οὐ λέγομεν, ὅτι οὐκ ἔστι χαίρειν ἐν τοῖς ἀσεβέσιν. ἔτι γὰρ ἀπιστία με περιέχει, καὶ οὐκ ἐπέρχεταί μοι εἰς τὴν καρδίαν τὸ τηλικοῦτον ἀτόπημα, καὶ τὸ ἐπιχείρημα τὸ μέγα ὃ ἔπραξας, εἴγε κατὰ τὸ φαινόμενον ἤδη πᾶσιν οὕτως ἔχει. θαυμάζω γὰρ πῶς ἡ τοσαύτη σοφία κατεπόθη, πῶς ἡ τοσαύτη ἀκρίβεια διελύθη, πόθεν ἡ τοσαύτη τύφλωσις περιεχέθη, πῶς μηδὲν τὸ σύνολον ἐννοήσας, τοιαύτην καὶ τοσαύτην ἀπώλειαν ψυχῶν εἰργάσω. Εἰ γὰρ ἀληθὲς τοῦτο, παραδέδωκας καὶ τὴν σαυτοῦ ψυ-

χὴν

χὴν τῶν βυθῶν, καὶ πάντων τῶν ἀκουόντων τὴν ἀσέβειαν ταύτην τὸν τόνον παρέλυσας, τὴν πίστιν ἠθέτησας, τοῦ ἀγῶνος τοῦ καλοῦ ἠσόχησας. Διὸ ἀλγῶ ἐπὶ σοί. ποῖος γὰρ ἱερεὺς ἀκούων ἐπὶ σοὶ οὐ θρηνήσει; ποῖος ἐκκλησιαστικὸς οὐ κόπτεται; ποῖος λαϊκὸς οὐ σκυθρωπάζει, ποῖος ἀσκητὴς οὐ πενθεῖ; Τάχα καὶ ὁ Ἥλιος ἐσκότασεν ἐπὶ τῷ σῷ πτώματι, καὶ αἱ δυνάμεις τοῦ Οὐρανοῦ ἐσαλεύθησαν ἐπὶ τῇ σῇ ἀπωλείᾳ. ἐδάκρυσαν καὶ οἱ ἀναίσθητοι λίθοι ἐπὶ τῇ σῇ μανίᾳ. Ἔκλαυσαν δὲ καὶ ἐχθροὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀνομίας σου. Ὢ πολλῆς πωρώσεως, ὢ δεινῆς ὠμότητος. Οὐ θεὸν ἐφοβήθης, οὐκ ἀνθρώπους ἠδέσθης, οὐ φίλους ἐνετράπης· ἀλλ' ὁμοῦ πάντα ἐναυάγησας, ὁμοῦ πάντα ἐσυλήθης. διὸ πάλιν ἀλγῶ ἐπὶ σοὶ ἄθλιε. Ὁ τῆς βασιλείας πᾶσι τὸν τόνον ἀπαγγέλλων, τῆς βασιλείας ἐξέπεσες. ὁ τῆς διδασκαλίας τὸν φόβον πᾶσιν ἐμποιῶν, οὐκ ἔσχες φόβον θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου. ὁ ἁγιωσύνην κηρύσσων, ἐναγὴς εὑρέσκη. ὁ ἐπὶ ἀκτημοσύνῃ σεμνυνόμενος, φιλοχρημάτων ἐφωρέσκη. ὁ τὴν τοῦ θεοῦ κόλασιν ἐπιδεικνύμενος διὰ τῆς ὑφηγήσεως, αὐτὸς κόλασιν σεαυτῷ προεξένησας. Πῶς σε θρηνήσω; πῶς ἀλγήσω ἐπὶ σοί; πῶς ἐξέπεσεν ὁ Ἑωσφόρος ὁ πρωῒ ἀνατέλλων, καὶ συνετρίβη ἐπὶ τῆς γῆς; παντὸς ἀκούοντος ἠχήσει τὰ ἀμφότερα ὦτα, πῶς ὁ Ναζωραῖος ὁ ἐκλάμπων ὑπὲρ χρυσίον ἐσκότασεν ὑπὲρ ἄσβολον. υἱὸς Σιὼν ὁ τίμιος, πῶς ἐγένετο σκεῦος ἄχρηστον. Οὗ ἡ μνήμη τῶν θείων γραφῶν ὑπὸ πάντων ἐλαλεῖτο. σήμερον ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ μετ' ἤχου. ὁ ὀξύνους, ὀξέως ἀπώλετο. ὁ πολύνους, πολύπλοκον ἁμαρτίαν εἰργάσατο. οἱ γὰρ ὠφελημένοι ὑπὸ τῆς σῆς διδασκαλίας, ἐβλάβησαν ὑπὸ τῆς σῆς ἀπωλείας· οἱ τὰς ἀκοὰς παρατιθέντες ἐπὶ τῇ σῇ ὁμιλίᾳ, ἔφραξαν τὰ ὦτα ἐπὶ τῇ σῇ ἀπωλείᾳ. Ἐγὼ δὲ θρηνῶν, καὶ σκυθρωπάζων, καὶ περιμένος πάντοθεν, καὶ σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἐσθίων, καὶ σάκκον ἐπὶ τῇ πληγῇ μου ἐπιρρίψας, τοιαῦτα σοι ἐγκώμια διεξέρχομαι. μᾶλλον δὲ ἐπιταφίους λόγους συντάσσων, ἀπαράκλητος, καὶ ἀθεράπευτος διατελῶ, ὅτι παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. καὶ οὐκ ἔστι μάλαγμα ἐπιθεῖναι, οὔτε ἔλαιον, οὔτε καταδέσμους. ἔστι γὰρ ἡ πληγή μου ὀδυνηρά. πόθεν ἰαθήσομαι; Εἴ τις οὖν ἔτι

ἐλπὶς

ἐλπὶς ὑπολείπεταί σοι σωτηρίας, εἴτις βραχεῖα μνήμη περὶ τὸν Θεὸν, εἴτις πόθος τῶν μελλόντων ἀγαθῶν, εἴτις φόβος τῶν τεθησαυρισμένων κολάσεων τοῖς ἀμετανοήτοις, ἀνάνηψον ταχέως· ἔπαρον τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν οὐρανόν. ἐλθὲ εἰς συναίσθησιν. παῦσαι ἀπὸ τῆς πονηρίας σου, ἀπόσεισαι τὴν περιχυθεῖσάν σοι μέθην. ἐπανάστα τῷ καταβαλόντι σε. ἴσχυσον ἐκ γῆς ἐπαναστῆναι· μνήσθητι τοῦ ἀγαθοῦ ποιμένος, ὅτι καταδιώκων ἐξελεῖταί σε· ἀποπήδησον ἀπὸ τοῦ τραυματίσαντός σε. μνήσθητι τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ, ὅτι θεραπεύει ἐλαίῳ καὶ οἴνῳ. μὴ ἀπελπίσῃς τὴν σωτηρίαν. ἀνάλαβε τὴν μνήμην τῶν γεγραμμένων, ὅτι ὁ πίπτων ἀνίσταται, καὶ ὁ ἀποστρέφων ἐπιστρέφει, ὁ πεπληγὼς θεραπεύεται, ὁ θηριάλωτος περιγίνεται, ὁ ἐξομολογούμενος οὐκ ἀποβάλλεται. Οὐ θέλει γὰρ ὁ Κύριος τὸν θάνατον τοῦ ἁμαρτωλοῦ, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι καὶ ζῆν αὐτόν. μὴ εἰς βάθος κακῶν ἐμπεσὼν καταφρονήσῃς. Καιρὸς ἀνοχῆς ἐστι, καιρὸς μακροθυμίας, καιρὸς ἰάσεως, καιρὸς διορθώσεως, ὠλίσθησας; ἐξεγείρου. ἥμαρτες; ἡσύχασον. μὴ στῇς ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν, ἀλλ' ἀποπήδησον. ὅταν γὰρ ἐπιστραφεὶς στενάξῃς, τότε σωθήσῃ. ἔστι γὰρ ἐκ πόνων ὑγεία, καὶ ἐξ ἱδρώτων σωτηρία. Ορα οὖν μήποτε συνθήκας βουλόμενος τινῶν φυλάττειν, παραβῇς τὰς πρὸς Θεὸν συνθήκας, ἃς ὡμολόγησας ἐπὶ πολλῶν μαρτύρων. μὴ οὖν διά τινας λογισμοὺς ἀνθρωπίνους ὀκνήσῃς ἐλθεῖν πρός με. Ἐγὼ γὰρ ἀναλαβὼν τὸν νεκρόν μου θρηνήσω. ἐγὼ θεραπεύσω. ἐγὼ πικρῶς κλαύσομαι ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου. πάντες σε δέξονται, πάντες σοι συμπονήσουσι. μὴ ἀπειθῇς. μνήσθητι ἡμερῶν ἀρχαίων ἔστι σωτηρία, ἔστι διόρθωσις. θάρσει, μὴ ἀπελπίσῃς. οὐκ ἔστι νόμος καταδικάζων τὸν χωρὶς οἰκτιρμῶν θάνατον, ἀλλὰ χάρις ὑπερτιθεμένη τὴν κόλασιν, ἐκδεχομένη τὴν διόρθωσιν. οὔπω ἐκλείσθησαν αἱ θύραι. ἀκούει ὁ νυμφίος. οὐ κυριεύει ἁμαρτία. ἀναπάλαισον πάλιν, μὴ κατοκνήσῃς. καὶ σεαυτὸν οἰκτείρησον, καὶ πάντας ἡμᾶς.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΦΑΛΑ'ΡΙΔΟΣ ΤΥΡΑ'ΝΝΟΥ Α'ΚΡΑΓΑΝΤΙ'ΝΩΝ.

Ζωξίππῳ.

Τῷ μὲν υἱῷ σου διὰ τὴν νεότητα συγγινώσκω, σοὶ δὲ διὰ τὸ γῆρας καίπερ ἀσύγγνωστα πεποιηκόσιν. ἂν μέντοι, μὴ παύσησθε τῆς αὐθαδείας, οὔτε ἐκεῖνον ἡ νεότης, οὔτε σὲ τὸ γῆρας ἐξαιρήσεται. δι' αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ μᾶλλον κολασθήσεσθε, δι' ἃ νῦν συγγνώμης ἀξιοῦσθε.

Σαμέα.

Εἰδώς σου τὴν χρηστότητα τοῦ τρόπου καὶ τὴν ὑπερφυῆ πρὸς ἅπαντας φιλανθρωπίαν, καὶ ὅτι τὰς τῶν πλησίον ἀτυχίας ἡμέρως καὶ συμπαθῶς ἰδίας ἀλγηδόνας, καὶ συμφορὰς ἡγῇ, γέγραφά σοι συντόμως, ὅτι καὶ τὴν δίκην καὶ τὴν ναυμαχίαν καὶ τὴν παράταξιν, καὶ τὸ τελευταῖον τὸν ἱππικὸν ἀγῶνα νενικήκαμεν, ἵνα ἀκούσας ὡς προσήκει καλῷ κἀγαθῷ, ςενὴς ἀδιαλείπτως, λαμβάνων παρὰ τῆς σεαυτοῦ φύσεως τὰς ἀξίας ἐπὶ πρεπούσας τοσαύτῃ κακοηθείᾳ βασάνους.

Κλεοςράτῳ.

Πανύ μοι δοκεῖ μετὰ γέλωτος ἄξιον εἶναι θαυμάσαι τὸ σωφρονίζεσθαί τινας ὑπὸ σοῦ. τὸν γὰρ ἄλλοις ἐπιτιμᾶν ἐπιβαλλόμενον, αὐτὸν ἀπηλλάχθαι χρὴ πάσης πονηρίας. σὺ δὲ ταῖς τῶν ὑπὸ σοῦ νουθετουμένων κακίαις ἔνοχος ὤν, ἐπὶ ταῖς ἄλλαις ἁπάσαις, ὡς ἀνεπίληπτος εἰς πονηρίαν, οὕτω νουθετεῖς.

Λακείτῳ,

Αχθομένῳ μένσοι βαρέως ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς τελευτῇ πᾶσα συγγνώμη. κἀγὼ δὲ σφόδρα συμπαθῶν, ὡς εἰς τῶν οἰκείων τὸ συμβεβηκὸς ἡγούμενος, μείζον ἄχθομαι, καίτοι ςερρότερα φύσει πρὸς τὰ τοιαῦτα χρώμενος, διὰ τὸ μηδὲν ὄφελος ὁρᾶν μὴ δὲ τοῖς ἀμέτρως ἀνιωμένοις. παραμυθία δὲ ἔςω σοι μεγάλη τῆς ἐπ' αὐτῷ συμφορᾶς, πρῶτον μὲν ὅτι ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνιζόμενος ἐν πολέμῳ, σὺν ἀριςείᾳ τέθνηκεν. εἶθ' ὅτι νικῶν, καλλίςου τέλους ὑπὸ τῆς εἱμαρμένης ἠξίωται. τὸ δὲ τελευταῖον, ὅτι μηδὲν ἁμαρτὼν παρὰ τὸν βίον, ὑπεσφάγισαι τὴν ἰδίαν ἀρετὴν θανάτῳ. ὁ μὲν γὰρ ἐν τῷ

ζῆν

ζῆν ἀγαθὸς, ἄδηλον εἰ μεταβαλεῖ πρὸς τὸ χεῖρον. αἱ τύχαι γὰρ ἀνθρώπων τὸ πλεῖστον οὐκ αἱ γνῶμαι κρατοῦσιν. ὁ δὲ τελευτήσας ἀκατηγόρητος, ἐν τῷ καλλίστῳ σχήματι τῆς δόξης καθίδρυται· νομίσας οὖν ἀξίας παρ' αὐτοῦ χάριτας ἀπειληφέναι γενέσεως καὶ ἀνατροφῆς, τὸ καλὸν κἀγαθὸν μέχρι τέλους αὐτὸν γεγονέναι, ταύτην αὐτῷ τὴν ἀμοιβὴν ἀντίδος, τὸ πράως καὶ εὐπαρηγορήτως τὴν ἐπ' αὐτῷ λύπην ἐνεγκεῖν.

Ἡροδίκῳ.

Ἄλλους μὲν τῶν κακῶς πεπονθότας, μηδὲν ὁμολογῆσαι πρὸς τὸν δεδρακότα δεῖ ἀμύνης, ἵν' ὡς ἥκιστα πρὸς αὐτὸν ὕποπτος, ἁλῷ. ἐγὼ δὲ τοῦτο μὲν ἀγεννοῦς ἀνδρὸς ἔργον ἡγοῦμαι τὸ, τὸν ἀγνοοῦντα χειρώσασθαι. προηδικημένος δ' ὑπὸ σοῦ, μηνύω σοι φυλάττεσθαι τὴν ἐπιοῦσαν ἐξ ἡμῶν ἄμυναν, ἵνα πρὸ τοῦ μὲν παθεῖν, ἡ προσδοκία κολάζῃ σε, μετὰ δὲ τὴν προσδοκίαν, αὐτὸ τὸ παθεῖν.

Ἀμφινόμῳ.

Οὐ διδόναι χάριτας οἴομαι δωρούμενος ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον παρ' αὐτῶν λαμβάνειν· ὅθεν ἀξιῶ μὴ ὡς προδεδωκότα με χάριν, ἀλλ' ὡς προσοφείλοντά σοι, διὰ τὸ βουληθῆναί σε λαβεῖν ἃ ἐπέμψαμεν, γράφε. Ἔῤῥωσο.

Μεσσηνίοις.

Πολύκλειτον ὡς πυνθάνομαι, τὸν ἰατρὸν ὑμῶν μέμφεσθε ὡς προδότην Ἀκραγαντίνων γεγονότα, ὅτι με κάμνοντα λαβὼν δυνάμενος ἀποκτεῖναι, χαλεπωτάτης ἐξήρπασε νόσου. καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ τῆς δικαιοσύνης κατηγορίαν ἀδικίας ποιεῖσθε. καὶ τοῦθ' ὁμολογοῦντος, οὐκ αἰσχύνεσθε. ἐγὼ δὲ θαυμάζω τῆς τέχνης αὐτοῦ τὸν τρόπον μᾶλλον, ὅτι καὶ θνήσκοντά με πιστευθεὶς, οὐχ ὡς τύραννον ἀνήρηκεν, ἀλλ' ὡς νοσοῦντα πονήσας, ἔσωσε. καὶ διὰ μὲν τὴν ὑμετέραν μέμψιν, οὐδ' ὁτιοῦν πέπονθε κακόν. διὰ δὲ τὴν ἐμὴν εὐχαριστίαν, ὅμοια τοῖς πρώτοις Σικελιωτῶν πεπλούτηκεν. οἶδα γοῦν ὅτι διὰ τὴν δόσιν τῶν εὐχαριστηρίων, πάντες εὔχεσθε προδόται μᾶλλον Ἀκραγαντίνων, ἢ τυραννοκτόνοι Φαλάριδος ἀκουσθῆναι.

Ἀντιμάχῳ.

Εἰ μὲν ἔχων οὐκ ἀποδίδως τὸ δάνειον, ἑκὼν εἶ πονη-

ρός,

ρὸς. εἰδ' οὐκ ἔχων, ἀδικεῖς μὲν, τὸ δὲ ἀκούσιον παρὰ τοῖς ἀνθρωπίνοις λογιζομένοις, συγγνώμης ἄξιϛαι. ἡ δὲ συγγνώμη γίνωσκε, ἔτι μέλλησίς ἐςιν ἀπολήψεως, ἐ παντελὴς χρημάτων ἀπόγνωσις.

Ἱππολυτίωνι.

Ἐπιτρέπω σοι πρός με διαλέγεσθαι καθὼς ἀξιοῖς. ὅρκον δὲ ἐδείαν σοὶ δίδωμι, τὸ μηδέν σε πείσεσθαι κακὸν, ἀλλὰ πίςιν. εἰ δὲ μὲ τῇ τῶν λόγων ἀπιςεῖς ὑποσχέσει, νῦν με ταῖς ἀληθείαις ἀδικεῖς, ἐχ ὅτε κατηγορήθης. εἰδὼς γάρ με μηδενὶ πώποτε παραβεβηκότα πίςιν, ὡς κατεγνωκὼς, ὅρκῳ μετέρχῃ. καὶ τί διαφέρει πρὸς ἀσέβειαν, ὅρκον ἢ πίςιν συγχέαι; ἀμφότερα γὰρ ἡ γνώμη βεβαιοῖ. Ἔῤῥωσο.

Ἀδειμάντῳ.

Ἀκούω σε διαφέρεσθαι πρὸς τὸν ἀδελφὸν ὁ πότερος ὑμῶν ἐςὶ χείρων, σοῦ μὲν ἐκεῖνον λέγοντος, ἐκείνου δὲ, τὸ ἔμπαλιν σέ. ἐγὼ δ' οἴομαι, μᾶλλον δὲ καλῶς πέπεισμαι, τῶν μὲν ἄλλων πάντων ἐκεῖνον εἶναι κακίω· σοῦ δὲ οὔτε ἐκεῖνον, οὔτε ἄλλων ἀνθρώπων οὐδένα. Ἔῤῥωσο.

Ἐτεονίκῳ.

Τῆς μὲν τῶν ἄλλων ἔχθρας ὅσοι τί κακόν με δεδράκασιν, ὡς παρακαλεῖς, κἂν ἐπιλαθοίμην. θνητὸς γὰρ ὄντας, ἀθάνατον ὀργὴν ἔχειν, ὥς φασί τινες, οὐ προσήκει· τῆς μέντοι Πίθωνος εἰς ἐμαυτὸν δυσμενείας, ἐ μόνον ζῶν, ἀλλ' ἐ δ' αὖ ἀποθανὼν, ὃ πᾶσι συμβαίνει τοῖς τετελευτηκόσιν, ἐπιλαθοίμην. ὁ γὰρ τὰ μέγιςά με τῶν κακῶν ἐργασάμενος, οὗτός ἐςιν, ὁ μετὰ τὴν ἐμὴν φυγὴν Εὐρυθίαν τὴν γυναῖκα βελομένην ἐμὲ διώκειν, ἀναινομένην δὲ τέτῳ γήμασθαι, φαρμάκῳ διαφθείρας.

Δημαράτῳ.

Μὴ θαύμαζε τὸ Ἀλκίνου καὶ Δορυμένους θάνατον, ὡς μετὰ πικρίας καὶ τυραννικῆς ὠμότητος πεπραγμένον. πολλῷ γὰρ ἔτι θαυμασιώτερον. δὶς ἢ τρὶς ἀδείας ἀξιωθέντας ὑπὸ τυράννε, πότε κολασθῆναι.

Γέρωνι.

Πολλὰ λέγειν ἔχων καὶ κατὰ σοῦ, καὶ περὶ ἧς κατ' ἐμὲ πεφλυάρηκας ἐν Λεοντίνοις δημοκοπίας, ἐδὲν ἐρῶ πιθανώτερον, πλὴν ὅτι κώνωπος ἐλέφας Ἰνδὸς ἐκ ἀλεγίζει.

Νεολαΐδα.

Οὐδὲν ἄχαει βέλομαί σε παθεῖν ἀπ' ἐμᾶ, πλείω γὰρ εὑείσκω σοι τὰ ἀγαθὰ πεπραγμένα, τῶν χειρόνων. διὸ καὶ τᾶτό σε τῶν βελτιόνων ἐν γινέσθω, τὸ μὴ προσαναγκάσαι με, τῷ χαλεπωτέρῳ τῆς ψυχῆς κατὰ σοῦ χρήσασθαι πάθει.

Αἰσχίνῳ.

Σεμνύνεσθαι μὲν, ὥσπερ ἐπ' ἄλλῳ τινὶ τῶν καλῶν, καὶ ἐπ' εὐγενείᾳ εἰκός ἐστιν. ἐγὼ δὲ μίαν εὐγένειαν, ἀρετὴν οἶδα, τὰ δ' ἄλλα πάντα τύχην. καὶ γένοιτ' ἂν ὁ μὲν ἐκ φαύλων ἀγαθὸς, καὶ βασιλέων καὶ πάντων εὐγενέστατος. ὁ δ' ἐξ ἀγαθῶν φαῦλος, αὐτός τε ἑαυτᾶ καὶ τῶν ταπεινοτάτων δυσγενέστατος. ὥστε ψυχῆς ἔπαινον αὔχει πρὸς Συρακουσίους, μὴ προγόνων τεθνηκυῖαν ἐν ἀδοξοτέροις διαδόχοις εὐγένειαν.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΒΡΟΥΤΟΥ ΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΡΩΜΑΙΩΝ.

Βροῦτος Περγαμηνοῖς.

Ἀκούω ὑμᾶς Δολοβέλλᾳ δεδωκέναι χρήματα. α' εἰ μὲν ἑκόντες ἔδοτε, ὁμολογεῖτε ἀδικεῖν με. εἰ δὲ ἄκοντες, ἀποδείξατε, τῷ ἐμοὶ ἑκόντες δοῦναι.

Περγαμηνοὶ Βρούτῳ.

Χρήματα Δολοβέλλᾳ μὲν ἔτι εὐποροῦντες, ἐβιάσθημεν παρασχεῖν. σὺ δὲ ἡμᾶς δοῦναι θέλοντας ᾔτηκας, ὅτε δυσπλήρωτον ἐν ἀποείᾳ τὸ πρόθυμον.

Βροῦτος Περγαμηνοῖς.

Τὰ χρήματα ὑμῶν ἐκόμισαν οἱ πρέσβεις. ὡς μὲν πρὸς ἣν ᾐτιᾶσθε ἀσθένειαν, πλείω. ὡς δὲ πρὸς ἣν ἡγούμεθα χρείαν, ὀλίγα. φυλάττεσθε οὖν μὴ καὶ δύνησθε πλεῖον, οὗ προσποιεῖσθε. καὶ βούλησθε ἔλαττον, οὗ δύνασθε.

Περγαμηνοὶ Βρούτῳ.

Ἐπέμψαμέν σοι χρήματα, εἰ καὶ τῆς σῆς ἐλάττονα χρείας, ἀλλ' οὖν τῆς ἑαυτῶν ὑποσχέσεως πλείονα. παρῃτούμεθα μὲν γὰρ, ὡς μικρότερα ἢ βουλόμεθα ἔχοντες, ἐποιήσαμεν δὲ, ὡς πλεῖον, ἢ δυνάμεθα συσπάσαντες,

Βροῦτος Περγαμίωοις.

Δολοβέλλας ἐςὶν ἡμῖν μὲν πολέμιος, ὑμῖν δὲ φίλος. ὦ εἰς ἅπαν καὶ καθ' ἡμῶν ὑπεργεῖσθε. τί δῆτα αὖ ἔποιτο τοῖς τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ ἑλομένοις, εἰ μὴ ἀλόντας ἴσα πολεμίοις πάσχειν; οὐδὲ γὰρ μετάνοιαν δοτέον τοῖς οὐ πρὶν, ἢ εἰς τὸ παντελὲς καμεῖν, μετανοοῦσι.

Περγαμίωοι Βρούτῳ.

Τῆς μὲν πάλαι πρὸς Δολοβέλλαν φιλίας, σὺ αἴτιος, ὀψὲ ἡμῖν ἐπιςέλλων. ἀνάγκη γὰρ τὰς ἐκείνου κολακεύειν ἐπιταγὰς, πρὶν ἢ σχεῖν, πρὸς ὃν ἀποκλίνωμεν. τὴν δὲ εἰς τὸ μέλλον μετάνοιαν μὴ ἀφαιροῦ, τὴν εἰ καὶ βραδείας, ἀλλ' οὖν ὅταν δύωνται, τὸ ἀγνοηθὲν διορθούντων.

Βροῦτος Ῥοδίοις.

Ξανθίους ἀποςάντας χειρωσάμενοι, ἡβηδὸν ἀπεσφάξαμεν τήν τε πόλιν κατεπρήσαμεν. Παταρεῦσι δὲ προσθεμένοις ἡμῖν, τήν τε φόρων ἄφεσιν ἐδώκαμεν, ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους αὐτοὺς εἶναι συγχωρήσαντες, εἰς ἐπισκευήν τε τὴν ὑπὸ τοῦ χρόνου καταλελυμένων παρ' αὐτοῖς, πεντήκοντα τάλαντα ἐχαρισάμεθα. ὑμῖν οὖν βουλομένοις περὶ ἑαυτῶν, πάρεςιν ὁρᾶν ὄψει, εἴτε χρὴ πολεμίους ἡμᾶς, ὥσπερ Ξάνθιοι, εἴτε φίλους καὶ εὐεργέτας, ὃν τρόπον Παταρεῖς, αἱρεῖσθαι.

Ῥόδιοι Βρούτῳ.

Οὐ καὶ σὺ βαρέας τοῖς ἐλευθερειάσασι Ξανθίων προσηνέχθης, ἤδη καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπὶ δουλείᾳ δεκαθέντας μιμησόμεθα Παταρεῖς. ἀλλ' ἐκείνων μὲν ἀποδεξάμενοι τὴν τύχην πειρασόμεθα τῆς εὐγενείας ἔχεσθαι. τούτους δὲ μεμψάμενοι τῆς γνώμης, οὐ ζηλώσομεν τὴν ἀπὸ σοῦ λημμάτων, ἐνδοξοτέραν ἡγούμενοι τὴν μετὰ κινδύνων ἐλευθερίαν, τῆς ἐπὶ τῷ κερδαίνειν αὐτομολίας.

Βροῦτος Κῴοις.

Ῥόδος μὲν ἤδη δεδούλωται Κασσίῳ, πόλις αὐθαδέςερον αἰσθομένη τῆς οἰκείας ἰσχύος μᾶλλον, ἢ βεβαιότερον. Λυκία δὲ ἡμῖν ὑπήκοος πᾶσα, ἡ μὲν πολέμῳ καμοῦσα, ἡ δὲ, ἐκ τῆς ἀνάγκης ὠφελημένη τὸ ἀβίαστον. ἑκόντες γὰρ εἵλοντο, ἃ μετ' οὐ πολὺ ἔμελλον μὴ βουλόμενοι. καὶ ὑμεῖς οὖν αἱρεῖσθε. ἢ πολέμῳ βιασθέντες δοῦλοι, ἢ ἑκουσίως ἡμᾶς δεξάμενοι, φίλοι γενέσθαι.

Κῷοι

Κῷοι Βρύτῳ.

Οὔτε ἡ Ῥοδίων ἅλωσις ὀξὲ πλῆξεν αὖ ἡμᾶς, μὴ τὰ σὰ φρονοῦντας, ὔτε ἡ Λυκίων δυσπραξία μετὰ κολακείας ἔπεισεν. ἐλπὶς γὰρ καὶ φόβος, ἐν φίλοις μὲν ἀξιόπιστα, ἐν δὲ τοῖς ἀλλοτριωμένοις δυσκαταφρόνητα. ἀλλ' ἡμεῖς ἄνωθέν σοι προσχαροῦντες, καθ' ὃ ἀχθόμεθα, εἴγε δόξαιμεν, ἢ ἀπειλῆς, ἢ ὑποσχέσεως γεγονέναι κτῆμα. ἔχε οὖν ἡμᾶς ὑπόδειγμα φιλίας πρὸς ἄλλους μᾶλλον, ἢ ἑτέρων ἐφ' ἡμᾶς προσδίου.

Βρῦτος Παταρεῦσιν.

Δαμάσιππον Ῥοδίων ναύαρχον, μετὰ τὴν Ῥοδίων ἅλωσιν φυγόντα μετὰ δυεῖν καταφράκτων, ἐπυθόμην παρ' Ἑρμοδώρου τοῦ σαμίου ἐμπόρου πεφηνέναι ἐν τῷ μεγίστῳ λιμένι. καταχθῆναι μὲν οὖν αὐτὸν ἐκεῖσε, οὐδὲν ἁμάρτημα ὑμέτερον ἡγοῦμαι εἶναι. καταχθέντα δὲ εἰ παραιτέρωσοι τις ὑμῶν ἀποδράναι ἐάσετε, καὶ ἀδικίας, καὶ ἀνανδείας ὑμῶν καταγνώσομαι.

Παταρεῖς Βρύτῳ.

Εἰ θᾶττον ἡμῖν Ἑρμόδωρος, ἢ σοὶ περὶ τοῦ ναυάρχου προσήγγειλεν, οὐκ ἂν ὥς περ εἰσπλεύσας ἔλαθε Δαμάσιππος, οὕτω δὴ καὶ ἀπαίραν διέφυγεν, ἀλλὰ μέρος ἂν τῆς Ῥοδίων ἁλώσεως ἐγένετο. νυνὶ δὲ σύγγνωθι τῷ τέλει τῆς ἀγνοίας, ἧς ὑποτίμησιν καὶ τὴν ἀρχὴν δέδωκας. οὔτε γὰρ ἀδικίας ἔργον τὸ λαθόντα καταδέξασθαι, οὔτε ἀσθενείας, τὸ ἐκδιδάσκοντα ἀγνοῆσαι.

Βροῦτος Καυνίοις.

Εὐνοεῖν μὲν ἡμῖν πρεσβευόμενοι προσποιεῖσθε. τὰ δὲ ἔργα, εἰς οὐδὲν ὧν ἐχρῆν ἐσπουδακότας ἐλέγχει. ὁρᾶτε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς τῇ διὰ τῶν ἔργων πεισθέντες δυσμενείᾳ μᾶλλον, ἢ τὴν ἐκ τῶν λόγων ἡδονὴν θηρώμενοι, ὡς ἐχθροῖς ὑμῖν προσενεχθῶμεν.

Καύνιοι πρὸς ταῦτα.

Οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ πρεσβεύοντες ὑπὲρ εὐνοίας ἐν ταῖς ὑπουργίαις, καταδεέστεροι τῆς χρείας ἐλεγχόμεθα. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἐσπουδακότων ἔργον, τοῦτο δὲ ἀσθενούντων. διὸ χρὴ τὴν ἐκ τῆς προθυμίας διάθεσιν μᾶλλον, ἢ τὸ ἐν τοῖς ἔργοις ὑποδεὲς σκοποῦντα, φίλους νομίζειν, τοὺς καὶ ἃ μὴ δυνάμεθα σπουδάζοντας.

Βροῦτος Λυκίοις.

Ὅσα παρ' ὑμῖν ἐστι μηχανικὰ ὄργανα τειχομαχίας, ἢ ναυ-

ἢ ναυμαχίας, ἐπὶ Καύνου διαπέμψατε Κασσίῳ τῷ συνάρχοντι μου πορθοῦντι Ῥόδον, θᾶττον ἡμερῶν τριάκοντα, ἀφ' ἧς αὖ ἡμέρας τὴν ἐπιστολὴν ταύτην δέξησθε, ἵνα μὴ τοῖς κατ' ἐκείνων ἡμῖν παρεσκευασμένοις, ἀναγκασθῶμεν χρήσασθαι καθ' ὑμῶν.

Λύκιοι πρὸς ταῦτα.

Ὀξείας ἐπιταγῆς ἀπόκρισις μία, τὸ ῥᾳδίως ὑπουργῆσαι. διὸ πειρασόμεθα φθάσαι τοῖς ἔργοις, τὴν ἀπὸ σοῦ προθεσμίαν. ἐπεὶ καὶ σὺ ταῖς ἀπειλαῖς τὴν παρ' ἡμῶν ὑπόσχεσιν ἔφθακας. εἴη μὲν τοι τὰ ὄργανα μὴ ἄχρηστα φανῆναι διὰ παλαιότητα, ὡς καὶ τὰ Ῥοδίων εὑρήσεις ἐπ' ἄλλους ἄχρηστα.

Λυκίοις Βροῦτος.

Ξάνθιοι τὴν ἐμὴν εὐεργεσίαν ὑπεριδόντες, τάφον τῆς ἰδίας ἀπονοίας ἐσχήκασι τὴν πατρίδα. Παταρεῖς δὲ πιστεύσαντες ἑαυτοὺς ἐμοί, οὐδὲν ἐλλείπουσι διοικοῦντες τὰ καθ' ἕκαστα τῆς ἐλευθερίας. ἐξὸν οὖν καὶ ὑμῖν, ἢ τὴν Παταρέων κρίσιν, ἢ τὴν Ξανθίων τύχην ἑλέσθαι.

Λύκιοι πρὸς ταῦτα.

Ξανθίοις μὲν συναχθόμεθα τῆς συμφορᾶς, ἣν πρόστιμον ἀνοίας ἔχουσι, τὸ μηδὲ μετανοῆσαι δύνασθαι. Παταρεῦσι δὲ συνήδομεν, σωφρόνως ἅμα καὶ εὐτυχῶν ἑλομένοις, ἃ ἔμελλε συνοίσειν. αὐτοὶ δὲ οὐχ οὕτως ἠλίθια φρονοῦμεν, ὥς τε παρὸν εὖ φίλοις ἀριθμουμένοις εὐτυχεῖν, τὴν τῶν δι' ἔχθραν κεκολασμένων ἀτυχίαν ἑλέσθαι.

Σμυρναίοις Βροῦτος.

Τὸ πρόθυμον τῶν ὑπηκόων διηνεκὲς μὲν ὄν, βεβαιότητα δηλοῖ πρὸς τοὺς ἡγεμόνας· ἐλλεῖπον δέ, καὶ τὸν ὅτε ἑτοίμως ὑπῆρχε χρόνον, δι' ἀσθένειαν ἐλέγχεται τὴν ἑαυτοῦ μᾶλλον, ἢ γνώμην ὑπουργεῖν. σπουδάσατε οὖν ἐκπληρῶσαι, ὅσα ὑμῖν ἐπέστειλα πρὸς τὸν πόλεμον. ὡς εἰ νῦν κακοὶ φανεῖσθε, μὴ δ' ἣν πρόσθεν ἐποιεῖσθε μαρτυρίαν, ἔτι οἰσόμενοι. οὐ γὰρ χρὴ δοκεῖν ἔχειν τὰ ἴσα, μὴ ὁμοίως ἀεὶ φανέντας.

Σμυρναῖοι πρὸς ταῦτα.

Εὐχῆς ἔργον, τὸ δύνασθαι διηνεκῶς. καιροῦ δέ, τὸ ἐνίοτε μὴ ἀρκεῖν. τὰς δ' ὑπουργίας, οὐ μόνον αἱ ἀσθένειαι τῶν κελευσθέντων, ἀλλὰ καὶ ἡ συνέχεια τῶν ἐπιταγῶν ἐλλιπεῖς ποιεῖ. ἡμεῖς δὲ εἰ καὶ πάλαι διὰ φόβον ἐλειτουργοῦμεν,

ἐδ᾽ αὖ νῦν ἐτολμῶμεν ἀρνεῖσθαι. ἀλλὰ πᾶν τἀναντίον ἢ δοκεῖ συμβέβηκεν. ἐσπέδασε μὲν γὰρ ἡ γνώμη τότε. ὑποτιμᾶται δὲ νῦν ἡ ἀσθένεια. ὥς τε ἄτοπον, εἰ τοῖς ἐλλείμμασιν αἱ ὑπεργίαι διαβληθήσονται μᾶλλον, ἢ ταῖς ὑπεργίαις παρηγορηθήσεται τὸ ἐλλεῖπον.

Βρῦτος Μιλησίοις.

Εἰ μὲν ἔςιν ὑμῖν ὅπλα ἐν κοινῷ, μὴ χρώμενοι τούτοις, ἁμαρτάνετε. μία γὰρ ἰχὺς ὅπλων, τὸ χρῆσθαι. εἰ δὲ καὶ τῆς κατασκευῆς αὐτῶν ἀμελεῖτε, μεμφθέντες αὖ εἰ καὶ ἔχοντες μὴ ἐχρῆσθε, πόσῳ μεμπτότεροι μηδὲ ἔχοντες;

Μιλήσιοι πρὸς ταῦτα.

Οὐ τὰ ὅπλα ἰχὺς ἀνδρῶν, ἀλλὰ τῶν ὅπλων οἱ ἄνδρες. ἐκεῖνα μὲν γὰρ δίχα τῶνδε, ἄπρακτα οἱ δὲ, καὶ ποιεῖσαι αὐτὰ, καὶ χρῆσασθαι αὐτοῖς δύνανται. ὅτε οὖν εἰ ἄπεσιν ὅπλα, οὐδὲν τοῖς ποιεῖσαι αὐτὰ δυναμένοις, ὅτε χρήσιμα τυγχάνει, τοῖς κᾂν ἔχωσι, χρῆσθαι μὴ δυναμένοις.

Βρῦτος τοῖς αὐτοῖς.

Αἱ βουλαὶ ὑμῶν ὀλίγωροι, αἱ ὑπεργίαι βραδεῖαι. τί τὸ τέλος τούτων, ἐννοεῖσθε.

Βιθυνοὶ πρὸς ταῦτα.

Βουλεύεσθε μὲν ὀκνηρῶς, ἀσφάλεια. ὑπουργεῖν δὲ βραδέως, ἀσθένεια. τούτων ἀμφοτέρων ἓν τέλος, συγγνώμη.

Ε'Κ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΙΟΥΛΙΑΝΟΥ͂ ΤΟΥ͂ ΠΑΡΑΒΑ'ΤΟΥ.

Ἰουλιανὸς Λιβανίῳ.

Α'Νέγνων χθὲς τὸν λόγον πρὸ ἀρίςου σχεδόν. ἀριςήσας δὲ, πρὶν ἀναπαύσασθαι, τὸ λοιπὸν προσαπέδωκα τῆς ἀναγνώσεως. μακάριος εἶ λέγειν οὕτως, μᾶλλον δὲ φρονεῖν οὕτω δυνάμενος. ὦ λόγος. ὦ φρένες· ὦ σύνεσις. ὦ διαίρεσις· ὦ ἐπιχειρήματα· ὦ τάξις· ὦ ἀφορμαί· ὦ λέξις· ὦ ἁρμονία· ὦ συνθήκη.

Ἰουλιανὸς Μαξίμῳ φιλοσόφῳ.

Α'λέξανδρον μὲν τὸν Μακεδόνα τοῖς Ὁμήρου ποιήμασιν ἐγυπνώττειν λόγος, ἵνα δὴ καὶ νύκτα καὶ μεθ᾽ ἡμέραν αὐτοῦ τοῖς πολεμικοῖς ὁμιλῇ συνθήμασιν. ἡμεῖς δίσου ταῖς ἐπισο-

πιςολαῖς ὥς περ παιωνίοις τισὶ φαρμάκοις συγκαθεύδομεν, ϗ ȣ διαλείπομεν ἐντυγχάνοντες ἀεὶ, καθάπερ νεαραῖς ἔτι, ϗ πρῶτον εἰς χεῖρας ἡκȣ́σαις. εἴπερ ȣ̓͂ν ἐθέλεις ἡμῖν εἰκόνα τῆς σῆς παρȣσίας τὴν ἐν τοῖς γράμμασιν ὁμιλίαν προξενεῖν, γράφε, ϗ μὴ λῆγε συνεχῶς τȣ̃το πράττων. μᾶλλον δὲ ἧκε σὺν θεοῖς, ἐνθυμέμενος, ὡς ἡμῖν γ' ἕως ἂν ἀπῇς, ȣ̓δὲ ὅτι ζῶμεν, εἰπεῖν ἐςι, ἢ ὅτε μόνον τοῖς παρὰ σȣ̃ γραφομένοις ἐντυχεῖν ἔξεσιν.

Ι'ȣλιανὸς τοῦ αὐτοῦ.

Ο' μὲν μῦθος ποιεῖ τὸν ἀετὸν, ἐπειδὰν τὰ γνήσια τῶν κυημάτων βασανίζῃ, φέρειν ἄπτιλα πρὸς τὸν αἰθέρα, ϗ ταῖς ἡλίȣ προσάγειν ἀκτῖσιν, ὥς περ ὑπὸ μάρτυρι τοῦ θεῶ πατέρα ἀληθῶς νεοττȣ̃ γινόμενον, ϗ νόθȣ γονῆς ἀλλοτριȣ́μενον. ἡμεῖς δέ σοι, καθάπερ Ε'ρμῇ λογίῳ, τȣ̀ς ἡμετέρȣς λόγȣς ἐγχειρίζομεν. κἂν μὲν ὑπομένωσι τὴν ἀκοὴν τὴν σὴν, ἐπίσοι τὸ κεῖναι περὶ αὐτῶν, εἰ ϗ πρὸς τοὺς ἄλλȣς εἰσὶ πτήσιμοι. εἰ δὲ μὴ, ῥίψον εἰκῇ καθάπερ μȣσῶν ἀλλοτρίȣς, ἢ ποταμῷ κλύσον, ὡς νόθους. πάντως ȣ̓δὲ ὁ Ρ'ῆνος ἀδικεῖ τοὺς Κέλτȣς. ὃς τὰ μὲν νόθα τῶν βρεφῶν ὑποβρύχια ταῖς δίναις πέμπει, καθάπερ ἀκολάςȣ λέχȣς τιμωρὸς πρέπων. ὅσα δ' ἂν ἐπιγνῷ καθαρȣ̃ σπέρματος, ὑπεράνω τȣ̃ ὕδατος αἰωρεῖ, ϗ τῇ μητρὶ τρεμȣ́σῃ πάλιν εἰς χεῖρας δίδωσιν, ὥς περ ἀδέκαςόν τινα μαρτυρίαν αὐτῇ καθαρῶν ϗ ἀμέμπτων γάμων τὴν τȣ̃ παιδὸς σωτηρίαν ἀντιδωρȣ́μενος.

Ι'ȣλιανὸς εὐγενίῳ φιλοσόφῳ.

Δαίδαλον μὲν Ι'καρίῳ φασὶν ἐκ κηροῦ πτερὰ συμπλάσαντα, τολμῆσαι τὴν φύσιν βιάσασθαι τῇ τέχνῃ. ἐγὼ δὲ ἐκεῖνον μὲν εἰ ϗ τῆς τέχνης ἐπαινῶ, τῆς γνώμης οὐκ ἄγαμαι. μόνος γὰρ κηρῷ λυσίμῳ τοῦ παιδὸς ὑπέμεινε τὴν σωτηρίαν πιςεῦσαι. εἰ δέ μοι θέμις ἦν κατὰ τὸν Τήϊον ἐκεῖνον μελοποιὸν εὐχῇ τὴν ὀρνίθων ἀλλάξασθαι φύσιν, οὐ κἂν δήπου πρὸς Ο'́λυμπον, οὐ δὲ ὑπὲρ μέμψεως ἐρωτικῆς, ἀλλ' εἰς αὐτοὺς ἂν τῶν ὑμετέρων ὀρῶν τȣ̀ς πρόποδας ἔπτην. ἵνα σὲ τὸ μέλημα τὸ ἐμὸν, ὥς φησιν ἡ Σαπφὼ, περιπτύξωμαι. ἐπεὶ δέ με ἀνθρώπȣ σώματος δεσμῷ κατακλείσασα ἡ φύσις, ȣ̓κ ἐθέλει πρὸς τὸ μετέωρον ἀπλῶσαι τὸν λόγον, οἷς ἔχω σὲ πτεροῖς μετέρχομαι, ϗ γράφω ϗ σύνειμι τὸν δυνατὸν τρόπον. πάντως που ϗ Ο'́μηρος αὐτοὺς οὐκ ἄλλου

τοῦ χάειν, ἣ τοῦτο πτερόεντας ὀνομάζει, διότι δύνανται πανταχοῦ φοιτᾷν, ὥσπερ οἱ ταχύτατοι τῶν ὀρνίθων ἢ ἂν ἐθέλωσιν, ἄττοντες. γράφε δὲ καὶ αὐτὸς, ὦ φίλος. ἴση γὰρ δήπου σοι τῶν λόγων, εἰ μὴ καὶ μείζων ὑπάρχει ἡ πτέρωσις, ἣ τοὺς ἑταίρους μεταθεῖναι δύνασαι, καὶ πανταχόθεν ὡς παρὸν εὐφραίνειν.

Ἰουλιανὸς Εὐσεχίῳ.

Ἡσιόδῳ μὲν δοκεῖ τῷ σοφῷ καλεῖν ἐπὶ τὰς ἑορτὰς τοὺς γείτονας, ὡς συνησθησομένους. ἐπειδὴ καὶ συναλγοῦσι καὶ συναγωνιῶσιν, ὅταν τις ἀπροσδόκητος ἐμπέσῃ ταραχή. φημὶ δὲ τοὺς φίλους δεῖν καλεῖν, οὐ τοὺς γείτονας. τὸ αἴτιον δὲ, ὅτι γείτονα μὲν ἔνεστιν ἐχθρὸν ἔχειν. φίλον δὲ οὐ μᾶλλον, ἢ τὸ λευκὸν μέλαν εἶναι, καὶ τὸ θερμὸν ψυχρόν. ὅτι δὲ ἡμῖν οὐ μόνον νῦν, ἀλλὰ καὶ πάλαι φίλος εἶ, καὶ διετέλεσας εὐνοϊκῶς ἔχων, εἰ καὶ μηδὲν ὑπῆρχεν ἄλλο τεκμήριον, ἀλλὰ τόγε ἡμᾶς οὕτω διατεθεῖσθαι καὶ διακεῖσθαι περὶ σὲ, μέγα ἂν εἴη τούτου σημεῖον. ἧκε τοίνυν μεθέξων τῆς ὑπατείας αὐτός. ἄξει δέ σε ὁ δημόσιος δρόμος, ὀχήματι χρώμενον ἑνὶ καὶ παρίππῳ. εἰ δὲ χρή τι καὶ ἐπεύξασθαι, τὴν Ἐνοδίαν εὐμενῆ σοι, καὶ τὸν Ἐνόδιον παρακεκλήκαμεν.

Ἰουλιανοῦ νόμος περὶ τῶν ἰατρῶν.

Τὴν ἰατρικὴν ἐπιστήμην σωτηριώδη τοῖς ἀνθρώποις τυγχάνειν, τὸ ἐναργὲς τῆς χρείας μαρτυρεῖ. διὸ καὶ ταύτην ἐξ οὐρανοῦ πεφοιτηκέναι δικαίως φιλοσόφων παῖδες κηρύττουσι. τὸ γὰρ ἀσθενὲς τῆς ἡμετέρας φύσεως, καὶ τὰ τῶν ἐπισυμβαινόντων ἀῤῥωστημάτων ἐπανορθοῦται διὰ ταύτης. τοιγὰρ κατὰ τὸν τοῦ δικαίου λογισμὸν, συνῳδὰ τοῖς ἄνωθεν βασιλεῦσι θεσπίζοντες, ἡμετέρᾳ φιλανθρωπίᾳ κελεύομεν τῶν βουλευτικῶν λειτουργημάτων ἀνενοχλήτους ὑμᾶς τοὺς λοιποὺς χρόνους διάγειν.

Ἀλεξανδρεῦσι διάταγμα.

Ἐχρῆν τὸν ἐξελασθέντα βασιλικοῖς πολλοῖς πάνυ καὶ πολλῶν αὐτοκρατόρων προστάγμασιν, ἓν γοῦν ὑπόταγμα περιμεῖναι βασιλικὸν, εἶθ' οὕτως εἰς τὴν ἑαυτοῦ κατιέναι. ἀλλὰ μὴ τόλμῃ, μηδὲ ἀπονοίᾳ χρησάμενον, ὥσπερ οὐκ ὄντων ἐνυβρίζειν τοῖς νόμοις. ἐπεί τοι καὶ τὸ νῦν ἡμεῖς τοῖς Γαλιλαίοις, τοῖς φυγαδευθεῖσιν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου Κωνσταντίου, οὐ κάθοδον εἰς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῖς, ἀλλ' εἰς τὰς πατρίδας συνεχωρήσαμεν. Ἀθανάσιον δὲ

πυν-

πυνθάνομαι τὸν τολμηρότατον ὑπὸ τοῦ συνήθους ἐπαρθέντα θράσους, ἀντιλαβέσθαι τοῦ λεγομένου παρ' αὐτοῖς ἐπισκοπῆς θρόνου. τοῦτο δὲ εἶναι καὶ τῷ θεοσεβεῖ τῶν Ἀλεξανδρέων δήμῳ μετρίως ἀηδές. ὅθεν αὐτῷ προαγορεύομεν ἀπιέναι τῆς πόλεως ἐξ ἧς ἂν ἡμέρας τὰ τῆς ἡμετέρας ἡμερότητος γράμματα δέξηται παραχρῆμα. μένοντι δὲ αὐτῷ τῆς πόλεως εἴσω, μείζους πολὺ καὶ χαλεπωτέρας προαγορεύομεν τιμωρίας.

Ἰουλιανὸς Γρηγορίῳ ἡγεμόνι.

Ἐμοὶ καὶ γράμμα παρὰ σοῦ μικρὸν, ἀρκεῖ μεγάλης ἡδονῆς πρόφασιν μνηστεῦσαι. καὶ τοίνυν οἷς ἔγραψας λίαν ἡσθεὶς, ἀντιδίδωμι καὶ αὐτὸς τὴν ἴσην, οὐ τῷ τῶν ἐπιστολῶν μήκει μᾶλλον, ἢ τῷ τῆς εὐνοίας μεθέξει τὰς τῶν ἑταίρων φιλίας ἐκτείνεσθαι δεῖν κρίνων.

Ἰουλιανὸς Λουκιανῷ σοφιστῇ.

Γράφω, καὶ ἀντιτυχεῖν ἀξιῶ τῶν ἴσων. εἰ δὲ ἀδικῶ συνεχῶς ἐπιστέλλων, ἀνταδικηθῆναι δέομαι τῶν ὁμοίων παθῶν.

Ἰουλιανὸς Δοσιθέῳ.

Μικροῦ μοι ἐπῆλθε δακρῦσαι. ἀνεμνήσθην γὰρ τοῦ γενναίου καὶ πάντα θαυμασίου πατρὸς ἡμῶν. ὃν εἰ μὲν ζηλώσεις, καὶ αὐτός τε εὐδαίμων ἔσῃ, καὶ τῷ βίῳ δώσεις, ὥσπερ ἐκεῖνος, ἐφ' ὅτῳ φιλοτιμήσηται. ῥαθυμήσας δὲ, λυπήσεις ἐμὲ, σαυτῷ δὲ ὅτι μηδὲν ὄφελος, μέμψῃ.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ἈΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ.

Ἀλεξάνδρῳ.

Ἀπορῶ τίνων ἢ ποίων ἀρχὴ με λάβοι πρὸς σέ. ἐφ' ἃ γὰρ ἂν ἐπισκοπῶν ἐπιβάλλω τῇ διανοίᾳ, πάντα μοι φαίνεται μεγάλα καὶ θαυμαστά. καὶ λήθης οὐδὲν ἄξιον ὁρῶ, μνήμης δὲ οἰκεῖα καὶ προτρέψεως. ὧν οὐδὲν οὐδεὶς ἀμαυρώσει χρόνος. αἱ γὰρ καλαὶ τῶν διδασκάλων παραινέσεις καὶ προτρέψεις θεατὴν ἔχουσι τὸν αἰῶνα. διὸ πειρῶ τὴν ἀρχὴν μὴ εἰς ὕβριν, ἀλλ' εἰς εὐεργεσίαν κατατίθεσθαι πρὸς ἀρχήν. ἧς οὐδὲν μεῖζον τῶν ἐν βίῳ ὑπάρχειν πέφυκε. διὸ καὶ τὸ θνητὸν τῆς φύσεως πολλάκις ὑπὸ τοῦ χρεὼν διαλυόμενον ἄφθαρτον διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἔργων κέκτηται τὴν μνήμην. τούτων οὖν τὴν ἔννοιαν ἔχε. οὐ γὰρ ἀλογίστως ἤχθης ὡς

ἐνίοι, οἱ ἀτόπως καὶ τὰς γνώμας διετέθησαν. σοὶ καὶ γένος εὔτιμον, καὶ βασιλεία πατρῷος, καὶ παιδεία βέβαιος, καὶ δόξα περίβλεπτος. ὅσον ταῖς ἀφορμαῖς τῆς τύχης διαφέρεις, τοσοῦτον καὶ ταῖς ἀρεταῖς τῶν καλῶν πρωτεύειν σε δεῖ. τὰ δ' ἄλλα πράττε μὲν τὰ ξυμφέροντα, ἐπιτέλει δὲ τὰ δόξαντα.

Φιλίππῳ.

Οἱ πολλοὶ τῶν φιλοσόφων τὴν εὐεργεσίαν θεῷ ἰσότιμον παρεσκεύασαν. ὡς γὰρ ἁπλῶς εἰπεῖν, χάριτος ἀμοιβὴ καὶ δόσις συνέχει τοὺς τῶν ἀνθρώπων βίους, τῶν μὲν διδόντων, τῶν δὲ λαμβανόντων, τῶν δ' αὖ πάλιν ἀνταποδιδόντων· διὸ καλὸν καὶ δίκαιόν ἐστι πάντας μὲν τοὺς ἀτυχοῦντας ἐλεεῖν. οἶκτος μὲν γὰρ ἡμέρου ψυχῆς ἐστι σημεῖον, χαλεπότης δὲ ἀπαιδεύτου. αἰσχρὸν γὰρ καὶ σχέτλιον ἀρετὴν ἀτυχοῦσαν περιορᾶν· ὅθεν ἐπαινῶ καὶ τὸν ἡμέτερον γνώριμον Θεόφραστον λέγοντα τὴν χάριν ἀμεταμέλητον εἶναι· καὶ καλὸν καρπὸν φέρειν, τὸν παρὰ τῶν εὖ παθόντων ἔπαινον. διόπερ δεῖ τοὺς νοῦν ἔχοντας τῶν ἀνθρώπων εἰς πολλοὺς αὐτὴν κατατίθεσθαι, νομίζοντας χωρὶς τῆς εὐφημίας, ἔρανόν τινα τοῦτο αὐτοῖς ὑπάρξειν ἐν ταῖς μεταβολαῖς τῶν πραγμάτων, καὶ εἴγε μὴ πάντας, ἀλλ' ἕνα τινὰ τῶν εὐεργετημάτων ἀποδώσειν τὴν χάριν. ὅθεν πειρῶ πρόθυμος μὲν εἶναι ταῖς εὐεργεσίαις, ἔποχος δὲ τοῖς θυμοῖς. τὸ μὲν γὰρ βασιλικόν τε καὶ ἥμερον, τὸ δὲ βάρβαρόν τε καὶ συγητόν. τὰ δ' ἄλλα καθὼς ἂν δοκιμάζῃς, πράττε, μὴ παρορῶν τὰς λυσιτελεῖς ψήφους.

Φίλιππος Ἀριστοτέλει εὖ πράττειν.

Ἴσθι μοι γεγονότα υἱόν. πολλὴν οὖν τοῖς θεοῖς χάριν ἔχω, οὐχ οὕτως ἐπὶ τῇ γεννήσει τοῦ παιδὸς, ὡς ἐπὶ τῷ κατὰ τὴν σὴν ἡλικίαν αὐτὸν γεγονέναι. ἐλπίζω γὰρ αὐτὸν ὑπὸ σοῦ τραφέντα καὶ παιδευθέντα ἄξιον ἔσεσθαι καὶ ἡμῶν καὶ τῆς τῶν πραγμάτων διαδοχῆς.

Ἀλέξανδρος Ἀριστοτέλει εὖ πράττειν.

Οὐκ ὀρθῶς ἐποίησας ἐκδοὺς τοὺς ἀκροαματικοὺς τῶν λόγων. τίνι γὰρ ἔτι διοίσομεν ἡμεῖς τῶν ἄλλων, εἰ καθ' οὓς ἐπαιδεύθημεν λόγους, οὗτοι πάντων ἔσονται κοινοί; ἐγὼ δὲ βουλοίμην ἂν ταῖς περὶ τὰ ἄριστα ἐμπειρίαις, ἢ ταῖς δυνάμεσι διαφέρειν.

Α'εισοτέλης Α'λεξάνδρῳ εὖ πράττειν.

Ε'γραψάς μοι περὶ τῶν ἀκροαματικῶν λόγων, οἰόμενος δεῖν αὐτοὺς φυλάττειν ἐν ἀπορρήτοις. ἴσθι οὖν αὐτοὺς ἐκδεδομένους, καὶ μὴ ἐκδεδομένους ξυνετοὶ γάρ εἰσι μόνοις τοῖς ἡμῶν ἀκούσασιν.

Ε'Κ ΤΩ'Ν ΤΟΥ͂ ΔΙΟΓΕ'ΝΟΥΣ ΚΑΙ' ΚΡΑ'ΤΗΤΟΣ.

Α'ντιπάτρῳ.

ΜΗ' μέμφου με ὅτι σοι μεταπεμπομένῳ ἡμᾶς ἐπὶ Μακεδονίαν οὐκ ἐπείσθημεν. οὐδ' ὅτι τοὺς Α'θηνησιν ἅλας προὐκείναμεν τῆς παρὰ σοῦ τραπέζης. οὐ γὰρ δι' ὑπεροψίαν τοῦτ' ἐπράξαμεν, ἀλλ' οὐ δὲ διὰ φιλοδοξίαν, δι' ἣν τάχ' ἴσως ἕτεροι ἂν ἐποίησαν, ἵνα τινὲς τοῖς πολλοῖς μεγάλοι δόξωσι. βασιλεῦσι δυνάμενοι ἀντιλέγειν. συγγίνωσκε οὖν. καὶ γὰρ εἰ πρόβατα ἦμεν, συνέγνως ἂν μὴ πεισθεῖσιν, ὅτι οὐκ ἦν προβάτου τε τροφὴ καὶ βασιλεῦσιν ἡ αὐτή. φυλακὴν οὖν τῆς οὐσίας μᾶλλον αἰτείπαμεν σοι, καὶ οὐχ ὑπεροψίαις. ἔα οὖν ἕκαστον ὅπου δύναται ζῆν. βασιλικὸν γὰρ τοῦτο, καὶ οὐ τὸ ἕτερον.

Κράτητι.

Χωεισθέντος σου εἰς Θήβας, ἀνέβαινον ἐκ Πειραιῶς ὑπὸ μέσην ἡμέραν. καὶ διὰ τοῦτο λαμβάνει με δίψος καρτερόν. ὥρμησα οὖν ἐπὶ τὴν Πανώπος κρήνην. καὶ ἕως ἐγὼ τὸ ποτήριον ἐκ τῆς πήρας ἐξήρουν, ἧκέ τις θεῶν θεράπων τῶν τὴν χώραν ἐργαζομένων. καὶ συνάψας κοίλας τὰς χεῖρας ἠρύετο ἀπὸ τῆς κρήνης, καὶ οὕτως ἔπινε. καὶ ἐγὼ δόξαν μοι ποτηρίου σοφώτερον εἶναι, οὐκ ᾐδέσθην διδασκάλῳ αὐτῷ τῶν καλῶν χρήσασθαι. ἀπορρίψας οὖν τὸ ποτήριον ὃ εἶχον, καί σοι εὑρών τινας ἐπὶ Θηβῶν ἀνερχομένους τὸ σοφὸν τοῦτο ἐπέσταλκα, οὐδὲν βουλόμενος τῶν καλῶν δίχα σοῦ ἐπίστασθαι. ἀλλὰ καὶ σὺ διὰ τοῦτο πειρῶ εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβάλλειν, ἵνα πολλοὶ διατείβουσιν ἄνθρωποι. ἔσαι γὰρ ἡμῖν οὕτω καὶ ἄλλα σοφὰ παρὰ τῶν κατὰ μέρος εὑρεῖν. πολλὴ γὰρ ἡ φύσις ἣν ἐκβαλλομένην ὑπὸ τῆς δόξης ἐκ τοῦ βίου, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἀνθρώπων κατάγομεν ἡμεῖς.

Κράτητι.

Ἐπυθόμην σε τὴν οὐσίαν ἅπασαν κατενεγκεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ παραχωρῆσαι τῇ πατρίδι, καὶ στάντα ἐν μέσῳ κηρύξαι, Κράτης Κράτητος Κράτητα ἀφίησιν ἐλεύθερον. ἥσθημεν οὖν ἐπὶ τῇ δωρεᾷ τοὺς πάντας ἀστοὺς, καὶ ἀγασθῆναι ἡμᾶς τοὺς τῶν τοιούτων ἀνθρώπων ποιητάς, ἐθελῆσαι δὲ διὰ τοῦτο μεταπέμψαι ἡμᾶς Ἀθήνηθεν, σὲ δὲ ἐπιστάμενον τὴν ἡμετέραν κρίσιν κωλῦσαι. ἐνταῦθα μὲν οὖν ἐπαινῶσαι τοῦ νοῦ. ἐπὶ δὲ τῇ παραδόσει τῆς οὐσίας καὶ ἄγαμαι. ἐπεὶ θᾶττον προσεδόκησα, κρείττων ἐγένου τῶν δοξῶν. ἀλλὰ διὰ ταχέων ἐπάνηκε. ἔτι γάρ σοι δεῖ πρὸς τἄλλα συνασκήσεως, καὶ χρονίζειν ἔνθα μὴ εἰσὶν ὅμοιοι, οὐκ ἀσφαλές.

Ἀπολλήξιδι.

Ἐνέτυχόν σοι περὶ οἰκήσεως. καὶ χάρις ὑποσχομένῳ. κοχλίαν δὲ θεασάμενος, εὗρον οἴκησιν ἀλεεινήν. ἀπολέλυσο οὖν τῆς ὑπηρεσίας καὶ σύγχαιρε ἡμῖν τὴν φύσιν εὑρεσκούσῃ.

Ἀλεξάνδρῳ.

Εὐαγγελλίζῃ μοι βασιλέα Μακεδόνων σπουδάζειν περὶ τὴν θέαν ἡμῶν. εὖ δὲ ἐποίησας προσθεὶς τοῖς βασιλεῖ τοὺς Μακεδόνας. τὰ γὰρ ἡμέτερα ἤδεις ἀβασίλευτα. ἰδεῖν δὲ τὸν ἐμὸν τύπον μηδεὶς ὡς ξένον βουλεύεσθω. εἰ δὲ μεταλαβεῖν Ἀλέξανδρος βίου καὶ λόγου βούλεται, λέγε αὐτῷ ὅτι ὅσον ἐξ Ἀθηνῶν εἰς Μακεδονίαν, τοσοῦτον καὶ ἐκ Μακεδονίας εἰς Ἀθήνας.

Κράτης τοῖς ἑταίροις.

Μελέτω ὑμῖν τῆς ψυχῆς. τοῦ δὲ σώματος ὅσον ἀνάγκη. τῶν δ᾽ ἔξω μὴ δ᾽ ὅσον. εὐδαιμονία γὰρ οὐχ ἡδονὴ, δι᾽ ἣν τῶν ἐκτὸς χρεία, ἀλλ᾽ ἀρετὴ μετ᾽ οὐδενὸς τῶν ἐκτὸς τελεία.

Ἑρμαΐσκῳ.

Εἴθ᾽ αἱρετὸν ὁ πόνος, πόνει. εἴτε φευκτὸν, πόνει, ἵνα μὴ πονῇς. διὰ γὰρ τοῦ μὴ πονεῖν, οὐ φεύγεται πόνος. τῷ δὲ ἐναντίῳ, καὶ διώκεται.

Τοῖς ἑταίροις.

Καλὸν νόμος. ἀλλ᾽ οὐ κρείττων φιλοσοφίας. ὁ μὲν γὰρ βιάζεται μὴ ἀδικεῖν, ἡ δὲ διδάσκει. ὅσῳ δὲ χεῖρόν ἐστιν ἀνάγκη τί ποιεῖν τοῦ ἑκουσίως, τοσούτῳ καὶ νόμος φιλοσοφίας.

φίας. ὥς τε διὰ ταῦτα φιλοσοφεῖτε καὶ μὴ πολιτεύεσθε. κρεῖττον γὰρ δι' ὃ διδάσκονται ἄνθρωποι δικαιοπραγεῖν ἐπίςασθαι, ἢ δι' ὃ ἀναγκάζονται μὴ ἀδικεῖν.

Τοῖς αὐτοῖς.

Φιλοσοφεῖτε πολλάκις, ἢ ἀναπνεῖτε. αἱρετώτερον γὰρ τὸ εὖ ζῆν, ὃ ποιεῖ φιλοσοφία, τοῦ ζῆν ὃ ποιεῖ ἀναπνοή. καὶ μὴ ὡς ἄλλοι. ἀλλ' ὡς ἤρξατο μὲν Ἀντισθένης, ἐτελείωσε δὲ Διογένης. εἰ δὲ δύσκολον τὸ ὧδε φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ συντομώτερον. πρὸς δὲ εὐδαιμονίαν, ὡς ἔλεγε Διογένης, κἂν διὰ πυρὸς βαδιςέον.

Διογένει.

Ἀπὸ μὲν δὴ τοῦ πλούτου ἤδη ἐλευθεριάζομεν· ἡ δὲ δόξα ἡμᾶς οὐδέπω ἔτι καὶ νῦν μεθίεται τῆς δουλείας. καί τοι νὴ τὸν Ἡρακλέα ἡμῶν πάντα ποιούντων εἰς τὸ ἀφεθῆναι παρ' αὐτῆς. ἄλλως δὲ καὶ τῆς σε ἐμαυτὸν τῆς δεσποίνης λυτρώσομαι πλεύσας Ἀθήναζε, φέρων σοι δωρεάν. εἰς ἣν ἐξείλεθ' ἡμᾶς ὁ παρά σου λόγος ἐμαυτοῦ τὸ κρεῖττον πάντων κτῆμα.

Μνασοῖ.

Μὴ ἀπέχου τοῦ καλλίςου κόσμου, ἀλλὰ κόσμει σαυτὴν ἑκάςης ἡμέρας, ἵνα διαφέρουσα ᾖς. κάλλιςος δὲ κόσμος ἐςὶν, ὁ κάλλιςα κοσμῶν. κάλλιςα δὲ κοσμεῖ, ὁ κοσμιωτέραν ποιῶν. κοσμιωτέραν δὲ ποιεῖ, κοσμιότης. ἥ μοι δοκοῦσι καὶ ἡ Πηνελόπη καὶ ἡ Ἄλκηςις κεκοσμῆσθαι, καὶ ἔτι καὶ νῦν ἐπ' ἀρετῇ ὑμνεῖσθαι, καὶ τιμᾶσθαι. ἵν' οὖν καὶ σὺ ταύταις ἐνάμιλλος γένῃ, πειρῶ τούτων ἀντέχεσθαι τῶν παραινουμένων.

Ὠρειγένει.

Οὐ ποιεῖ ἀγρὸς σπουδαίους οὐδὲ ἄςυ φαύλους, ἀλλ' αἱ σὺν τοῖς ἀγαθοῖς καὶ κακοῖς διατριβαί. ὥς τ' εἰ βούλει ἀγαθοὺς καὶ μὴ κακοὺς γενέσθαι σοι τοὺς παῖδας, πέμπε μὴ κατ' ἀγρὸν, ἀλλ' εἰς φιλοσόφους, ἵνα καὶ αὐτοὶ βαδίζοντες, τὰ καλὰ ἐμάθομεν. ἀσκητὸν γὰρ ἀρετὴ, καὶ οὐκ αὐτόματον ἐμβαίνει τῇ ψυχῇ, ὥσπερ κακία.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΑΛΚΙΦΡΟΝΟΣ, ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΑΙΝΕΤΟΥ.

Κέφαλος Ποντίῳ.

ΤΗ'ν μὲν θάλατταν ὡς ὁρᾷς φρίκη κατέχει. καὶ τὸν οὐρανὸν ὑποβέβηκεν ἀχλὺς. καὶ πάντα πανταχόθεν συνέφελα· καὶ οἱ ἄνεμοι πρὸς ἀλλήλους ἀρασσόμενοι ὅσον οὔπω κυκήσειν τὸ πέλαγος ἐπαγγέλλονται. ἀλλὰ καὶ οἱ δελφῖνες ἀνασκιρτῶντες καὶ τῆς θαλάττης ἀνοιδουμένης λείως ἐφαλλόμενοι χειμῶνα καὶ τάραχον ἐπιόντα μηνύουσι. ταύτης δὲ φυσιν ἐπιπολὺ κατ' οὐρανὸν οἱ τὰ μετέορα δεινοὶ τανῦν ἔσχασαι. πολλάκις οὖν σώζονται ὑπ' ἀσφαλείας οἱ προθυμούμενοι φυλάξασθαι τὸν κίνδυνον· εἰσὶ δὲ οἱ παραδόντες ἑαυτοὺς ἅπαξ τῷ πελάγει ὑπ' ἀμηχανίας τῇ τύχῃ τοὺς οἴακας ἐπιτρέπουσι φέρεσθαι. ὅθεν ἀκούομεν τοὺς μὲν, κατὰ τὸ Μαλέου ἀκρωτήριον, τοὺς δὲ κατὰ τὸν Σικελικὸν πορθμὸν, ἄλλους δὲ εἰς τὸ Λυκιακὸν πέλαγος ῥύμῃ φερομένους ἐποκείλειν, ἢ καταδύεσθαι. ἔστι δὲ οὐδὲν τούτων πρὸς χειμῶνα καὶ κίνδυνον ὁ Καφηρεὺς ἐπιεικέστερος. ἀναμείναντες οὖν ἀπολῆξαι τὸ κλυδώνιον καὶ καθαρὰν εὐδείαν γενέσθαι ἀέρος, νοστήσωμεν ἄχρι καὶ αὐτοῦ τοῦ Καφηρέως τῆς ἀκτῆς. ἵν' εἴπου τι τῶν ἐκ ναυαγίας ἀποπτυσθὲν εὑρεθείη σῶμα, τοῦτο περιστείλαντες ταφῇ καλύψωμεν. οὐ γὰρ ἄμισθον τὸ εὖ ποιεῖν, κἂν μὴ παραχρῆμα τῆς εὐεργεσίας ἡ ἀντίδοσις φαίνηται. φέρει δὲ οὐδὲν ἧττον τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τοῖς ἐλπιζομένοις ἀγαθοῖς, καὶ διαχεῖ τὴν καρδίαν τὸ συνειδός. καὶ μάλισθ' ὅταν εἰς τοὺς ὁμοφύλους οὐκ ἔτ' ὄντας τὴν εὐποιΐαν καταβάλλωνται.

Θυννᾶος Σκοπέλῳ.

Α'κήκοας ἀκουσμάτων βαρυτάτων ὦ Σκόπελε; στόλον Ἀθηναῖοι διανοοῦνται πέμπειν εἰς τὴν ὑπερορίαν ναυμαχεῖν ἐθέλοντες. καὶ ἤδη μὲν ἡ πάραλος καὶ ἡ Σαλαμινία αἱ μάλιστα ταχυναυτοῦσαι πρόδρομοι λύουσι τῶν ἠϊόνων τὰ πρυμνήσια, τοὺς μαστῆρας οἱ μέλλουσιν ἐπαγγέλλειν παρ' οὗ καὶ ὅτε δεῖ ἀπιέναι πολεμήσοντας ἐνθέμεναι· χρεία ταῖς λοιπαῖς ναυσὶ τὸ στρατιωτικὸν τάγμα δεχομέναις ἐρετῶν πλειόνων καὶ οὐχ ἥκιστα ἐμπείρων ἀνέμοις καὶ κύμασιν ἀπομάχεσθαι. τί οὖν ὦ βέλτιστε δρῶμεν; φεύγομεν, ἢ μένομεν; ἀνδρολογοῦσι δ' ἐκ Πειραιῶς καὶ Φαλήρο-

ληρόθεν καὶ Σουνίου καὶ μέχρι τῶν ἐν τῷ Γεραιστῷ προσοίκων θεῶν τοὺς τῆς θαλάττης ἐργάτας· πῶς δὲ καὶ ἡμεῖς, εἰ μὴ δὲ τὴν ἀγορὰν εἰδότες ὑπομείναιμεν παρατάττεσθαι, καὶ ὁ πλωμάχοις ἀνδράσιν ὑπηρετεῖσθαι. δυοῖν δὲ ὄντοιν χαλεποῖν τοῦτε φεύγειν ἐπὶ τέκνοις καὶ γυναιξὶ, τοῦτε μέλλειν ξίφεσιν ὁμοῦ καὶ θαλάττῃ παραδιδόναι τὸ σῶμα, τοῦ μένειν ὄντος ἀλυσιτελοῦς, τὸ φεύγειν ἐφάνη λυσιτελέστερον.

Ἀλίκτυπος Ἐγκύμονι.

Δισμενὴς καὶ βάσκανος ὁ τῶν γειτόνων ὀφθαλμὸς, φησὶν ἡ παροιμία. τίς γάρ σοι τῶν ἐμῶν φροντίς; τί δὲ τὸ παρ' ἐμοῦ ῥαθυμίας ἠξιωμένον, κτῆμα σὸν εἶναι νομίζεις; εἶργε τὰς χεῖρας, μᾶλλον δὲ τὰς ἀπλήστους ἐπιθυμίας. μὴ δέ σε ἡ τῶν ἀλλοτρίων ὄρεξις ἀδίκους αἰτεῖν χάριτας ἐκβιαζέσθω.

Ἀμνίων Φιλομόσχῳ.

Ἀπέκειρεν ἡμῶν ἡ χάλαζα βαρέως ἐμπεσοῦσα τὰ λήϊα. καὶ λιμοῦ φάρμακον οὐδέν. ὠνεῖσθαι ἡμῖν ἐπακτοὺς πυροὺς οὐχ οἷόν τε διὰ σπάνιν κερμάτων· ἔστι δέ σοι ὡς ἀκούω τῆς πέρυσι εὐετηρίας λείψανα. δάνεισον οὖν μοι μεδίμνους εἴκοσι, ὡς ἂν ἔχοιμι σώζεσθαι αὐτὸς, καὶ ἡ γυνὴ, καὶ τὰ παιδία. καρπῶν δὲ εὐφορίας γενομένης, ἐκτίσομεν αὐτὸ τὸ μέτρον καὶ λῷον, ἐάν τις εὐθηνία γένηται. μὴ δὲ περιΐδῃς ἀγαθοὺς γείτονας εἰς στενὸν τοῦ καιροῦ φθειρομένους.

Εὔσολος Ἐλατίωνι.

Οὐδέν με τῆς γῆς ἀμειβομένης τῶν πόνων ἄξιον, ἔγνων ἐμαυτὸν ἐπιδοῦναι θαλάττῃ καὶ κύμασι. ζῆν μὲν γὰρ καὶ τεθνάναι μεμοίραται ἡμῖν. καὶ οὐκ ἔστι τὸ χρέος φυγεῖν, κἂν ἐν οἰκίσκῳ τις καθείρξας αὐτὸν τηρῇ. ἐνεργὸς γὰρ ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ τὸ πεπρωμένον ἄφυκτον. ὥστε τὸ ζῆν οὐκ ὑπὸ τούτων ταλαντεύεται, ἀλλ' ὑπὸ τῇ τύχῃ βραβεύεται. ἤδη γάρ τινες μὲν ἐπὶ γῆς ὠκύμοροι, ἐπὶ θαλάττης δὲ μακαρόβιοι κατεβίωσαν. ὥστε εἰδὼς ταῦθ' οὕτως ἔχειν, ἐπὶ ναυτιλίαν βαδιοῦμαι, καὶ ἀνέμοις ὁμιλήσω καὶ κύμασι· κρεῖττον γὰρ ἐπανήκειν ἐκ Βοσπόρου καὶ Προποντίδος νεόπλουτον, ἢ καθήμενον ἐπὶ τοῖς τῆς Ἀττικῆς ἐσχατιαῖς λιμῶδες καὶ αὐχμηρὸν ἐρυγγάνειν.

Φιλόστρατος Ἐπικτήτῳ.

Εἰ κρότῳ ἀνοήτῳ χαίρεις, καὶ τοὺς πελαργοὺς ἐπειδὰν παριόντες ἡμᾶς κροτῶσιν, ἡγοῦ δῆμον τοσούτῳ σωφρονέστερον τῶν Ἀθηναίων, ὅσῳ μηδὲ αἰτοῦσι μισθὸν ὑπὲρ τοῦ κροτεῖν.

Φιλήμονι.

Τὸν τραγῳδὸν Διοκλέα, εἰ μὲν ἤδη γινώσκεις, ἐπαινεῖς δήπου. εἰ δὲ ἀγνοεῖς, ἐν τοῖς ἐπαινουμένοις γράφε. καὶ γενοῦ περὶ αὐτὸν οἷον εἰκὸς, ἢ τὸν πεπεισμένον, ἢ τὸν μὴ ἀπιστοῦντα.

ΑΡΙΣΤΑΙΝΕΤΟΥ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

Ἀρισταίνετος Φιλοκάλῳ.

Λαΐδα τὴν ἐμὴν ἐρωμένην εὖ μὲν ἐδημιούργησεν ἡ φύσις· κάλλιστα δὲ πάντων ἐκόσμησεν Ἀφροδίτη, καὶ τῶν χαρίτων συνηρίθμησε τῷ χορῷ. ὁ δὲ χρυσοῦς ἔρως ἐπαίδευσε τὴν ποθουμένην εὐστόχως ἐπιτοξεύειν ταῖς τῶν ὀμμάτων βολαῖς. ὦ φύσεως τὸ κάλλιστον φιλοτέχνημα, ὦ γυναικῶν εὔκλεια, καὶ διὰ πάντων ἔμψυχος τῆς Ἀφροδίτης εἰκών. ἐκείνη γὰρ (ἵνα κάλλος ἀφροδίσιον εἰς δύναμιν διαγράψω τοῖς λόγοις) λευκαὶ μὲν ἐπιμὶξ καὶ ὑπέρυθροι παρειαὶ, καὶ ταύτῃ τὸ φαιδρὸν ἐκμιμοῦνται τῶν ῥόδων· χείλη δὲ λεπτὰ καὶ ἠρέμα διῃρημένα, καὶ τῶν παρειῶν ἐρυθρότερα. ὀφρύς τε μέλαινα, τὸ μέλαν ἄκρατον. τὸ δὲ μεσόφρυον ἐμμέτρως τὰς ὀφρῦς διορίζει· ῥὶς εὐθεῖα, καὶ παρισουμένη τῇ λεπτότητι τῶν χειλῶν· ὀφθαλμοὶ μεγάλοι τὲ καὶ διαυγεῖς, καὶ καθαρῷ φωτὶ διαλάμποντες. τὸ δὲ μέλαν αὐτῶν, αἱ κόραι μελάντατοι· καὶ τὸ κύκλῳ λευκὸν, αἴγλην λευκότατα· καὶ ἑκάτερον ὑπερβολῇ πρὸς τὸ ἕτερον ἐπιδείκνυται· καὶ τὸ λίαν ἀνόμοιον, εὐδοκιμεῖ παρακείμενον. ἔνθα δὴ τὰς χάριτας ἐγκαθιδρυμένας πάρεστι προσκυνεῖν. ἡ δὲ κόμη φυσικῶς οὐλισμένη ὑακινθίνῳ ἄνθει καθ' Ὅμηρον ἐμφερής· καὶ ταύτην αἱ χεῖρες τημελοῦσι τῆς Ἀφροδίτης. τράχηλος λευκός τε καὶ σύμμετρος τῷ προσώπῳ· κἂν ἀκόσμητος ᾖ, δι' ἁβρότητα τεθάρρηκεν ἑαυτῷ. περίκειται μέντοι λιθοκόλλητον περιδέραιον, ἐν ᾧ τοὔνομα γέγραπται τῆς καλῆς. γράμματα δ' ἐστὶ τῶν λιθιδίων ἡ θέσις. ἔστι δὲ εὐμήκης ἡλικία· σχῆμα καλόν τε καὶ περίμεζον, καὶ τῷ τύ-

πῳ

πῳ συνδιατιθέμενον τῶν μελῶν. ἐνδεδυμένη μὲν, εὐπροσωποτάτη. ἐκδῦσα δὲ, ὅλη πρόσωπον φαίνεται. βάδισμα τεταγμένον, βραχὺ δὲ, ὥσπερ κυπάριττος ἢ φοίνιξ, σειόμενον ἡσυχῇ, ἐπεὶ φύσει τὸ κάλλος ἐστὶν ὑπερήφανον. ἀλλ' ἐκείνους μὲν, οἷα φυτὰ, κινεῖ ζεφύρου πνοή. αὐτὴν δέπως ὑποσαλεύουσι τῶν ἐρώτων αἱ αὖραι. ταύτην ἑαυτοῖς ὡς οἷόν τε ἦν, οἱ κορυφαῖοι γεγράφασι τῶν ζωγράφων. ἡνίκα ὅταν δέοι γράφειν Ἑλένην ἢ χάριτας, ἢ καὶ αὐτήν γε τὴν ἄρχουσαν τῶν χαρίτων, οἷον εἰς ὑπερφυὲς παράδειγμα κάλλους ἀφορῶντες, ἀνασκοποῦσι τὴν εἰκόνα Λαΐδος, κἀντεῦθεν ἀποτυποῦνται θεοπρεπῶς τὸ φιλοτεχνούμενον εἶδος. μικροῦ με παρῆλθεν εἰπεῖν, ὡς κυδωνιῶντες οἱ μασοὶ τὴν ἀμπεχόνην ἐξωθοῦσι βιαίως. οὕτω μέντοι σύμμετρα καὶ τρυφερὰ τῆς Λαΐδος τὰ μέλη, ὡς ὑγροφυῶς αὐτῆς λυγίζεσθαι τὰ ὀστᾶ τῷ περιτυπουμένῳ δοκεῖν. τοιγαροῦν, ταῦτα μικροῦ γε ὁμοίως δι' ἁπαλότητα συναπομαλάττεται τῇ σαρκὶ, καὶ ταῖς ἐρωτικαῖς ἀγκάλαις ὑπείκει. ἡνίκα δὲ φθέγγεται, βαβαὶ, ὅσαι τῆς ὁμιλίας αὐτῆς αἱ σειρῆνες· ὅσον ἡ γλῶττα στωμύληθρος. τῶν χαρίτων πάντων ἡ Λαῒς τὸν κεστὸν ὑπεζώσατο, καὶ μειδιᾷ πάνυ ἐπαγωγόν. οὕτως οὖν τὴν ἐμὴν ὡραϊζομένην καὶ τρυφῶσαν ὑπὸ πλούτου τῆς εὐπρεπείας, οὐδ' ἂν ὁ μῶμος ἐν ἐλαχίστῳ μωμήσαιτο. ἀλλὰ πόθεν ἄρα με τοιαύτης ἠξίωσεν Ἀφροδίτη; περὶ κάλλους οὐκ ἠγωνίσατο παρ' ἐμοί. Ἥρας, Ἀθηνᾶς, οὐκ ἔκεινα τὴν θεὸν εὐπρεπεστέραν ὑπάρχειν. ψῆφον αὐτῇ δίκης οὐκ ἀπέδωκα μῆλον. καὶ ἁπλῶς μοι ταύτην πεφιλοτίμηται τὴν Ἑλένην. ὦ πότνια Ἀφροδίτη. τί σοι τῆς Λαΐδος οὕνεκα θύσω; ἣν οἱ προσβλέποντες ἀποξοπιάζουσιν ὧδε σὺν θαύματι προσευχόμενοι τοῖς θεοῖς. Ἀπίτω φθόνος τοῦ κάλλους. ἀπίτω βασκανία τῆς χάριτος. τοσοῦτον αὐτῇ πάρεστιν εὐπρεπείας, ὡς τῶν προσιόντων ἀγλαΐζειν τὰς κόρας τὴν Λαΐδα· καὶ γέροντες εὖ μάλα πρεσβῦται θαυμάζουσιν, ὡς οἱ παρ' Ὁμήρου δημογέροντες τὴν Ἑλένην· καὶ εἴθε, φασὶν, ἢ ταύτην εὐτυχήσαμεν ἡβῶντες, ἢ νῦν ἠρξάμεθα τῆς ἡλικίας. Οὐ νέμεσις τὸ γύναιον εἶναι διὰ στόματος τῇ Ἑλλάδι, ἔνθα κωφοὶ διερμηνεύουσιν ἀλλήλοις τῆς Λαΐδος τὸ κάλλος. οὐκ ἔχω ὅτι λέγω, οὐδὲ ὅπως παύσωμαι· λήξω δὲ ὅμως εὖ μέγιστον ἐπευχόμενος τοῖς γραφεῖσι, τῆς Λαΐδος τὴν χάριν· ἧς δι' ἔρωτα πολλὴν, οἶδα καὶ νῦν τὸ προσφιλὲς ὄνομα πολλάκις εἰπών.

ΔΟ-

ΔΟ'ΛΟΣ ΓΥΝΑΙΚΟ'Σ ΚΑΙΝΟΠΡΕΠΩ͂Σ ΤΟ'Ν ΣΥΝΟΙΚΟΝ Α'ΠΑΤΩ'ΣΗΣ.

Ἀλκίφρων Λουκιανῷ.

ΠΑνηγύρεως ἐν προαστείῳ πανδημεὶ τελουμένης, καὶ δημοθοινίας ἀφθόνου, Χαρίδημος ἐπ' εὐωχίαν συνεκάλει τοὺς φίλους· ἔνθα καὶ γυνή τις παρῆν· ὀνόματι γὰρ οὐδὲν δέομαι λέγειν· ἣν αὐτὸς ὁ Χαρίδημος (οἶσθα δὲ τὸν νέον, ὡς ἐρωτικὸς) ἐν ἀγορᾷ προσιοῦσαν ἰδὼν ἀγκιστρεύει, καὶ πέπεικε παραγενέσθαι τῷ δείπνῳ. πάντων οὖν εἰς ταὐτὸν ἀθροιζομένων τῶν δαιτυμόνων, ὁ χρυσοῦς ἑστιάτωρ εἰσῄει πρεσβύτην τινὰ συνεπαγόμενος, καὶ αὐτὸν δὴ συγκεκλημένον ἡμῖν· ὃν ἐκείνη προσιόντος πόῤῥωθεν κατιδοῦσα, ὀξέως ὑπέδυ, καὶ θᾶττον νοήματος εἰς τὸν πλησίον οἶκον ἀπέδρα. κἀκεῖσε μεταπεμψαμένη Χαρίδημον, ἀγνοίας, ἔφη, μέγιστον κακὸν κατειργάσω. Οὗτος, ὁ πρεσβύτης, ἀνήρ ἐστιν ἐμὸς, καὶ τὴν ἐσθῆτα, ἣν ἐκδυσαμένη κατέλιπον ἔξω, ῥᾳδίως ἐπέγνω, καὶ ὑποψίας, ὡς εἰκὸς, γέγονε πλήρης. ὅμως αὖ ταύτην λάθρα καὶ βραχέα τῶν ὄψων ἐπιδώσης, αὐτὸν ἐξαπατήσω· καὶ τὸν νῦν αὐτῷ κατ' ἐμοῦ διενοχλοῦντα λογισμὸν, ἑτέρως παρατρέψω. τούτων οὖν ἐπιδοθέντων, ἀνέζευξεν οἴκαδε· καὶ τὸν σύνοικον ἔφθη, οὐκ οἶδ' ὅπως ἐκφυγοῦσα· καὶ προσλαβομένη φίλην αὐτῆς ἐκ γειτόνων οἰκοῦσαν, προδιέθηκεν, ὅπως ἀμφότεραι βουκολήσωσι τὸν πρεσβύτην· εἶτα ἧκεν εὐθὺς οὗτος καὶ εἰσπεπήδηκεν ἔνδον, κεκραγὼς ἅμα καὶ πνέων θυμοῦ· τῆς τεγαμετῆς ὧδε τὸ ἀκόλασον ἐβόα, τὴν ἐμὴν εὐνὴν, οὔποτε χαίρουσα καθυβρίσεις, καὶ δι' ὧν ἑώρακεν ἱματίων ἀπήλεγχε τὴν μοιχείαν. καὶ ξίφος ἤδη μεμηνὼς ἐπεζήτει· τότε δὴ λοιπὸν ἡ γείτων εἰς καιρὸν ἀνεφάνη. καὶ δέχου τὴν ἐσθῆτα, φησὶν, ὦ φιλτάτη· μεγίστην οἶδά σοι χάριν. πεπλήρωκα τὴν εὐχήν. ἀλλὰ πρὸς θεῶν μηδὲν ἀλαζονικὸν· μετάλαβε δὲ καὶ σὺ τῶν προτεθέντων ἡμῖν. τούτων οὕτω λεγομένων, ὁ τραχὺς ἐκεῖνος ἐνέφηνε γέρων, τόν τε θυμὸν ἀνεκρούετο. καὶ μετὰ τῆς ὑπονοίας, εἰς τοσαύτην πρᾳότητα συνδιέλυσε τὴν ὀργὴν, ὡς τοὐναντίον ἀπολογεῖσθαι τῇ γαμετῇ. ὦ γύναι, συγγίνωσκέ μοι, φησίν. ἐξέστην ὁμολογῶ. ἀλλὰ τῆς σῆς ἕνεκα σωφροσύνης, θεός τις εὐμενὴς εἰς κοινὴν σωτηρίαν φιλανθρώπως ἀπέσταλκε ταύτην, ἣ καὶ ἀμφοτέρους ἀπέσωσεν εἰσδραμοῦσα.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟ ΓΑΜΟΥ ΦΘΑΡΕΙΣΗΣ.

Ἑρμοκράτης Εὐφορίωνι.

ΚΟρη τὶς πρὸς τὴν ἑαυτῆς ἔφη τροφόν. εἴ μοι πρότερον ἐπομόσεις, ἃ δ' ἂν εἴποιμι φυλάξειν ἀπόρρητον, αὐτίκα τοῦτο σοι λέζω. ὀμώμοκεν ἡ τιτθή. ἡ δὲ παῖς εὐθὺς εἴρηκεν. οὐκ ἔτι σοι παρθένος ἐγώ, ὥς γε πρὸς σὲ τἀληθὲς εἰρῆσθαι. εὐθὺς ἀνακέκραγεν ἡ γραῦς, ἅμα τὴν παρειὰν αἰκιζομένη καὶ σχετλιάζουσα τὸ συμβάν. ἡ δὲ κόρη φησί· σίγα πρὸς θεῶν, ὦ Σωφρόνη· ἔχε ἡσυχῆ, μήτις τῶν ἔνδον ὠτακουστῶν ὑποκλέψῃ τὸν λόγον. οἴμοι. οὐκ ἀρτίως ὀμώμοκας μηδενὶ παντάπασιν ἐξειπεῖν; τί οὖν φίλη σφόδρα καὶ μεγάλως βοᾷς; νὴ τὴν Ἄρτεμιν, ὦ μῆτερ, καί τοι πρὸς τοῦ ἔρωτος φλεγομένη δεινῶς ἐσπούδακα σωφρονεῖν, καθ' ὅσον ἠδυνάμην. σμικρὰ δὲ οἷα ἦν, καὶ δίχα μοι γέγονε τὰ νοήματα. διελογιζόμην δὲ πρὸς ἐμαυτήν. πειθαρχήσω τῷ ἔρωτι; ἀμελήσω τοῦ πόθου; ἀμφότερά με κρατεῖ. εἶτα πολὺ μᾶλλον ἐπὶ θάτερα πρὸς τὸν ἔρωτα κλίνω· ηὐξάνετο γὰρ τῇ μελήσει· καὶ ὡς φυτὸν ἐν τῇ γῇ, οὕτως ἔνδον τῆς ἐμῆς ὑπεφύετο ψυχῆς. οὕτως οὖν ἡττήθην ὁμολογῶ, τῆς ἀνικήτου λαμπάδος· ἔφη τοίνυν ἡ πρεσβῦτις. χαλεπώτατον μέντοι δυσύχημα τέκνον, καὶ τὴν ἐμὴν ἤχωσας πολιάν. πλὴν ἐπεὶ τὸ πραχθὲν οὐκ αὖ ἄλλως ἔχει, τὰ δεύτερα παραινῶ. πέπαυσο τούτων, καὶ μηδὲν περαιτέρω ἐξαμάρτανε, μή ποτέ σου τῆς γαστρὸς ὀγκουμένης ἐπὶ προσήκοντι τῷ πράγματι καὶ τῷ χρόνῳ, ἐναργῶς κατανοήσωσι τὸ τολμηθὲν οἱ τεκόντες. ἀλλ' εἴθε σοὶ γάμον ταχὺν, πρὶν κατάφωρος γένῃ, συνεπινεύσειαν οἱ θεοί. ἤδη δὲ τηλικαύτη γεγένησαι. καὶ αὐτίκα χρημάτων εἰς προῖκα τῷ σῷ δεήσεται πατρί. τί φῂς, ὦ μῆτερ; τοῦτο δέδοικα μάλιστα πάντων. μηδὲν δείσῃς ὦ παῖ; ἐγώ σε τηνικαῦτα διδάξω, πῶς ἂν ἡ πρὸ γάμου γεγονυῖα γυνὴ, παρθένος ἔτι δόξῃ τῷ νυμφίῳ.

ἉΛΙΕΥΣ ΑἸΓΗΘΕΥΣ ὙΠΟΚΟΡΗΣ ΤΗΝ αὐτῆς ἐσθῆτα φυλάξαι μέχρις ἂν ἀπολούσηται θαλάσσῃ, καὶ ταύτην ὁρῶν μάλιστα γυμνωθεῖσαν.

Κυρτίων Δίκι.

Παρὰ τὴν ἀκτὴν ἑστηκότι μοι κατὰ πέτρας, καὶ τῷ ἀγκίστρῳ προσπεπηγότα κάλλιστον ἰχθὺν ἀνασπῶντι, τοῦ καλάμου κυρτουμένου τῷ βάρει, προσῆλθέ τις εὐπρόσωπος κόρη, κάλλος αὐτοφυὲς καὶ ὅμοιον αὐτομάτῳ φυτῷ φέρουσα. καὶ πρὸς ἐμαυτὸν ἔφην. ἑτέρα πολλῷ βελτίων τῆς προτέρας ἐμπέπτωκεν ἄγρα. Αὕτη, τὴν ἐσθῆτα, φησὶ, πρὸς τοῦ σοῦ Ποσειδῶνος, φύλαττε τὴν ἐμὴν, ἄχρις ἂν τοῖς κύμασιν ἐμαυτὴν ἀπολούσω. ἥσθην ἀληθῶς, καὶ σφόδρα χαίρων τὴν αἴτησιν προσηκάμην, οἷα δὴ μέλλων αὐτὴν καταγυμνωθεῖσαν ὁρᾶν. ὡς οὖν ἐξεδύσατο καὶ τὸν ἔσχατον χειτωνίσκον, ὅλος ἐξέστην ἐκπλαγεὶς πρὸς τὴν λαμπρότητα τῶν μελῶν· ἐξέλαμπε γὰρ ἐκ πολλῆς τε καὶ μελαίνης κόμης λευκὸς μὲν τράχηλος, ξανθὴ δὲ παρειά. χρώματα λαμπρὰ μὲν τῇ φύσει· αὐθηρότερα δὲ τῇ πρὸς τὸ μέλαν συνοικίᾳ. ἐντεῦθεν εἰς πεπήδηκεν ἔνδον, καὶ παρενήχετο τῇ θαλάττῃ· ἦν γὰρ ἀτάραχον καὶ γαληναῖον τὸ κῦμα· καὶ τῷ ἀφρῷ τοῦ περιῤῥέοντος κύματος ἡ χροιὰ τοῦ σώματος λευκανθίζουσα παρεισοῦτο. νὴ τοὺς ἔρωτας, εἰ μὴ πρότερον ἔτυχον τεθεαμένος αὐτὴν, ᾠήθην ἄν τινα τῶν θρυλλουμένων νηρηΐδων ὁρῶν· ὡς δὲ ἱκανῶς εἶχε τῶν θαλαττίων λουτρῶν, εἶπες ἂν τὴν κόρην ἀνίσχουσαν τῶν κυμάτων ἰδών. οὕτω τῆς θαλάττης τὴν Ἀφροδίτην εὐπρεπῶς προϊοῦσαν γράφουσιν οἱ ζωγράφοι. αὐτίκα γοῦν προσδραμὼν θοιμάτιον ἐπεδίδουν τῇ ποθουμένῃ, προσπελάζων ἅμα καὶ πειρώμενος τῆς καλῆς. ἡ δὲ, (ἦν γὰρ ὡς ἔοικε σεμνή τε καὶ βλοσυρά·) ἠρυθείασε μετ' ὀργῆς. καὶ γέγονε τὸ πρόσωπον θυμουμένη καλλίων· τὸ δὲ ὄμμα, καίπερ ἀγανακτούσης ἡδὺ, ὥσπερ καὶ τὸ τῶν ἄστρων πῦρ· φῶς μᾶλλον δὲ ἢ πῦρ· τόν τε θηρατικὸν κατέαξε κάλαμον, καὶ τοὺς ἰχθῦς προσέῤῥιψε τῇ θαλάσσῃ· ἐγὼ δὲ ἀμήχανος παρεστήκειν· καὶ οὓς ἐθηρασάμην θρηνῶν, ἣν οὐκ ἤγρευσα, μειζόνως δακρύων.

ΠΑΓΣ ΕΠΟΘΕΙ ΤΗΝ ΤΟΥ ΦΥΣΑΝΤΟΣ
παλλακήν· ἰατρὸς διέγνω τὸν ἔρωτα τύχῃ πλέον, τέχνῃ χρησάμενος, καὶ μεθόδῳ πείθει τὸν πατέρα, τῷ παιδὶ παραχωρῆσαι τῆς παλλακίδος.

Εὐτυχόβουλος Ἀκεσοδώρῳ.

ΤΟῦ μακροῦ καὶ τοῦτο, φίλτατε, κατέμαθον χρόνῳ, ὡς καὶ τέχναι πᾶσαι προσδέονται τύχης, καὶ τύχη διακοσμεῖται ταῖς ἐπιστήμαις· αἱ μὲν γὰρ ἀτελεῖς μὴ συνεργοῦντος τοῦ θείου· ἡ δὲ μᾶλλον εὐδοκιμεῖ τὰς ἑαυτῆς ἀφορμὰς τοῖς ἐπιστήμοσι δωρουμένη. ἐπεὶ τοίνυν μακρόν γε τὸ προοίμιον, εὖ οἶδα, τῷ ποθοῦντι θᾶττον ἀκοῦσαι, ἤδη λέξω τὸ συμβὰν, μηδὲν ἔτι μελλήσας. Χαρικλῆς ὁ τοῦ βελτίστου Πολυκλέους υἱὸς, παλλακίδος τοῦ τεκόντος ποθῶν, κλινοπετὴς ἦν, σώματος μὲν ἀφανῆ πλαττόμενος ἀλγηδόνα· ψυχῆς δὲ ταῖς ἀληθείαις ἐρωτικὴν αἰτιώμενος νόσον. ὁ γοῦν πατὴρ, οἷα πατὴρ ἀγαθὸς, καὶ σφόδρα φιλόπαις, αὐτίκα Πανάκιον μεταπέμπεται, τὸν ὄντως ἐπώνυμον ἰατρόν. ὃς τοὺς μὲν δακτύλους τῷ σφυγμῷ προσαρμόζων, τὸν δὲ νοῦν μετάρσιον ἄγων τῇ τέχνῃ, καὶ τοῖς ὄμμασι τὸ διαγνωστικὸν ὑποφαίνων κίνημα τῆς διανοίας, οὐδὲν ὅλως ἀρρώστημα κατενόει γνώριμον ἰατροῖς. ἐπὶ πολὺ μὲν οὖν ὁ τοιοῦτος ἰατρὸς ἀμήχανος ἦν. τῆς δὲ ποθουμένης ἐκ ταὐτομάτου παριούσης διὰ τοῦ μειρακίου, ἀθρόον ὁ σφυγμὸς ἄτακτον ἥλατο. καὶ τὸ βλέμμα ταραχῶδες ἐδόκει. καὶ οὐδὲν ἄμεινον τὸ πρόσωπον διέκειτο τῆς χειρός. καὶ διχόθεν ὁ Πανάκιος διέγνω τὸ πάθος· καὶ ὅπερ ἁπλῶς ἐκ τέχνης οὐχ εἷλεν, ἐκ τύχης μᾶλλον εἶχε λαβών. καὶ τὸ δῶρον τῆς προνοίας εἰς καιρὸν ἐταμιεύετο τῇ σιωπῇ. καὶ πρῶτος ἦν αὐτῷ τῆς ἐπισκέψεως ἡγούμενος ὅδε ὁ τρόπος. αὖθις δὲ παραγενόμενος διεκελεύετο πάσαν τῆς οἰκίας κόρην τε καὶ γυναῖκα διὰ τοῦ κάμνοντος παριέναι, καὶ μὴ χύδην, ἀλλὰ κατὰ μίαν, ἐκ διαστήματος βραχέος διακειμένας ἀλλήλων. καὶ τούτου γιγνομένου, αὐτὸς μὲν τὴν ὑποκάρπιον ἀρτηρίαν τοῖς δακτύλοις ἁρμονικῶς ἐπεσκόπει τὸν ἀκριβῆ γνώμονα τῶν Ἀσκληπιαδῶν, καὶ μάντιν ἀψευδῆ τῶν ἐμφυομένων ἡμῖν διαθέσεων. ὁ δὲ τῷ πόθῳ κλινήρης, πρὸς μὲν τὰς ἄλλας ἀτάραχος ἦν. τῆς δὲ

παλ-

παλλακῆς, ἧς εἶχεν ἐρωτικῶς, ἐκφανείσης, εὐθὺς καὶ τὸ βλέμμα πάλιν καὶ σφυγμὸν ἀλλοιότερος ἦν. ὁ δὲ σοφὸς, καὶ λίαν εὐτυχὴς ἰατρὸς ἔτι μᾶλλον τὴν ἀπόδειξιν τῆς νόσου παρ' ἑαυτῷ βεβαιότερον ἐπεσῆτο, τὸ τρίτον τῷ σωτῆρι φάσκων· προφασιασάμενος γὰρ κατασκευῆς αὐτῷ φαρμάκων δεῖσθαι τὸ πάθος, ἀπεχώρει τέως ὑπισχνύμενος τῇ ὑστεραίᾳ ταῦτα κομίζειν· ἅμα τε τὸν νοσοῦντα χρησαῖς παραθαρρύνων ἐλπίσι, καὶ δυσφοροῦντα ψυχαγωγῶν τὸν πατέρα. ὡς δὲ κατὰ καιρὸν ἐπηγγελμένον παρῆν, ὁ μὲν πατὴρ καὶ πάντες οἱ λοιποὶ, σωτῆρα τὸν ἄνδρα προσεῖπον, καὶ φιλοφρόνως ἠσπάζοντο προσιόντες. ὁ δὲ χαλεπαίνων ἐβόα, καὶ δυσαναχετῶν αὐστηρῶς, τὴν θεραπείαν ἀπέγνω. τοῦ δὲ Πολυκλέους λιπαροῦντος ἅμα καὶ πυνθανομένου τῆς ἀπογνώσεως τὴν αἰτίαν, ἠγανάκτει σφοδρότερον κεκραγὼς, καὶ ἀπαλλάττεσθαι τὴν ταχίστην ἤξίε. ἀλλ' ὁ πατὴρ ἔτι μᾶλλον ἱκέτευε, πάτε σήθη φιλῶν, καὶ τῶν γονάτων ἀπτόμενος. τό τε δῆθεν πρὸς ἀνάγκης, ὧδε σὺν ὀργῇ τὴν αἰτίαν ἐξεῖπε· τῆς ἐμῆς γαμετῆς οὗτος ἐκτόπως ἐρᾷ, καὶ παρανόμῳ τήκεται πόθῳ· καὶ ζηλοτυπῶ τὸν ἄνθρωπον ἤδη, καὶ οὐ φέρω θέαν ἀπειλημμένου μοιχοῦ. ὁ τοίνυν Πολυκλῆς, τοῦ παιδὸς ᾐχύνθη τὴν νόσον ἀκούων, καὶ τὸ Πανάκιον ἠρυθρία. πλὴν ὅλως τῆς φύσεως γεγονὼς, οὐκ ἀπώκνησε περὶ τῆς αὐτοῦ γυναικὸς τὸν ἰατρὸν ἱκετεύειν, αἰαγκαίαν τινὰ σωτηρίαν, οὐ μοιχείαν τὸ πρᾶγμα καλῶν· ἔτι δὲ τοιαῦτα δεομένου τοῦ Πολυκλέους, ὁ Πανάκιος διωλύγιον κατεβόα φάσκων, οἷά περ εἰκὸς ἦν φθέγγεσθαι, δεινοπαθοῦντα ἐν αἰτιώμενον ἐξ ἰατροῦ μεταβάλλειν εἰς μαστροπὸν μοιχείας, καὶ τῆς ἑαυτοῦ γαμετῆς εἰ μὴ φανερῶς οὕτω τοῖς ῥήμασιν. ἐπεὶ δὲ πάλιν ἐπέκειτο Πολυκλῆς ἀντιβολῶν τὸν ἄνδρα, καὶ πάλιν σωτηρίαν, οὐ μοιχείαν ἐκάλει τὸ πρᾶγμα· ὁ συλλογιστικὸς ἰατρὸς ὡς ἐν ἐπιθέσει τὸ συμβὰν ἀληθῶς ἀντεπάγων, ἤρετο Πολυκλέα. τί οὖν πρὸς Διὸς, οὐδ' ἂν ὁ παῖς τῆς σῆς ἤρα παλλακίδος, ἐκαρτέρεις αὐτῷ ποθοῦντι ταύτην ἐκδοῦναι; ἐκείνου δὲ φήσαντος, πάνυ γε νὴ τὸν Δία, ὁ σοφὸς ἔφη Πανάκιος· οὐκοῦν σαυτὸν, ὦ Πολυκλῆς ἱκέτευε, καὶ παραμυθοῦ τὰ εἰκότα. τῆς σῆς γὰρ οὗτος παλλακίδος ἐρᾷ. εἰ δὲ δίκαιον ἐμὲ τὴν ὁμόζυγα παραδιδόναι τῷ τυχόντι διὰ σωτηρίαν, ὡς ἔφης, πολύ γε μᾶλλον δικαιότερόν τε τῷ παιδὶ κινδυνεύοντι παραχωρῆσαι τῆς παλ-

λα-

λαχίδος. εἶπεν ἀμεθόδως, συνελογίσατο δυνατῶς, καὶ σέπεικε τὸν τεκόντα τοῖς οἰκείοις πειθαρχῆσαι δικαίοις. πρότερον μέν τοι Πολυκλῆς ἑαυτῷ προσεφθέγγετο λέγων. χαλεπὴ μὲν ἡ αἴτησις, δύο δὲ κακῶν εἰς αἵρεσιν προκειμένων, τὸ μετριώτερον αἱρετέον.

ΔΥ'Ο ΠΟΛΕΙΣ ΚΑΤ' Α'ΛΛΗ'ΛΩΝ ΔΙΕ'ΚΕΙΝΤΟ

πολεμίως. μιᾶς τούτων βασιλεὺς ἠράσθη κόρης ἐκ τῆς ἐναντίας πόλεως, ἐπαφροδίτως ἐκμανεὶς ἐπ' αὐτῇ, καὶ γάμου τυχὼν ἐν ἀμοιβῆς μέρει πρὸς τοὺς πολίτας ἐσπείσατο τῆς φιλτάτης.

Α'φροδίσιος Λυσιμάχῳ.

ΟΥ'δὲν, ὡς ἐγῷμαι, πιθανώτερον πέφυκεν, οὐδ' ἀνυσιμώτερον Α'φροδίτης. ἴσασι δὲ οἱ βεβλημένοι· καὶ τούτων ἡμῖν ἀντίψηφος οὐδὲ εἷς. αὕτη καὶ πόλεμον διαλύει, καὶ δυσμενεῖς παρασκευάζει βεβαιότατα σπένδεσθαι πρὸς ἀλλήλους· ἀμέλει τοι. πολλάκις, μετὰ στρατηγοὺς ἀρίστους καὶ μεγάλα στρατόπεδα καὶ πολλὴν τοῦ πολέμου σκευὴν, ὁ βραχὺς ἐκεῖνος τοξότης μικρᾶς ἀκίδος βολῇ, καὶ αὐτὸν δήπου τὸν ἄρη κρείττονα ἀποφαίνει, πραότητα αὐτῷ ποιείζων. ἔνθα τίς ὁπλίτην μὲν ἰδὼν εἰ καὶ δύσμαχον, προὐβάλλετο τὴν ἀσπίδα σὺν ἀπολμία, κατιθύνων τὸ δόρυ· ἔρωτος δὲ φανέντος, γέγονε ῥίψασπις αὐτίς, ὁ τέως θρασὺς, καὶ τὴν δεξιὰν ἀκονιτὶ προσανατείνας, ὁμολογεῖ τὴν ἧτταν· τῆς τε μάχης ὑπανεχώρει, μεταστρέπων τὰ νῶτα παιδαρίῳ τοξότῃ, μηδὲν γ' οἶω μαλθακὸς αἰχμητὴς εἶναι δι' ἐκεῖνον τολμήσας. Μίλητος τοίνυν καὶ Μυοῦς πόλεις ἐπὶ μήκιστον χρόνον πρὸς ἀλλήλας ἀνεπίμικτοι διετέλουν. πλὴν ὅσον ἐς Μίλητον οἱ τῆς ἑτέρας ὑπόσπονδοι βραχὺ προσεφοίτων, καιρὸν ἔχοντες καὶ μέζον τῆς αὐτόθι τιμωμένης Α'ρτέμιδος τὴν πανήγυριν, καὶ σμικρὰν ἀνακωχὴν ἑκάτερος τὴν ἐποιοῦντο. τούτους Α'φροδίτη κατελεήσασα διήλλαξεν, ἀφορμὴν εἰς σύμβασιν μηχανησαμένη τοιάνδε. κόρη γάρ τις τοὔνομα Πιερία, φύσει τε καλὴ, κἀκ τῆς Α'φροδίτης ἐπισημότερον κοσμηθεῖσα, ἐκ τοῦ Μυοῦντος ἐγκαίρως ἐπεδήμησε τῇ Μιλήτῳ· καὶ τῆς θεοῦ τὸ πᾶν διεπούσης, μετὰ τοῦ πλήθους εἰς Α'ρτέμιδος ἐχώ-

ρουν.

ρουν, ἡ μὲν παρθένος ταῖς χάρισιν ἀγλαϊζομένη, Φρύγιος δὲ ὁ τοῦ ἄστεος βασιλεὺς πρὸς τὴν ἐρῶσαν κατατοξευόμενος τὴν ψυχὴν ἐπὶ τῇ κόρῃ τὴν πρώτην αὐτίκα φανείσῃ. καὶ θᾶττον ἄμφω συνῆλθον εἰς εὐνήν, ἵνα καὶ πρὸς εἰρήνην ὅτι τάχιστα συναφθῶσιν αἱ πόλεις. ἔφη δ' οὖν ὁ νυμφίος ἐρασμίως ἐναφροδισιάσας τῇ κόρῃ, καὶ προσιδὼν αὐτῇ πρέπουσαν ἀμοιβὴν ἀποδοῦναι. εἶθε γὰρ θαῤῥοῦσα λέξειας ὦ καλή, τί ἄν σοι χαριέστατα γένοιτο παρ' ἐμοῦ. καὶ διπλασίαν ἡδίας τὴν αἴτησιν ἀποπληρώσω. τοιαῦτα μὲν ὁ δίκαιος ἐραστής. σὺ δὲ ὦ πασῶν ὑπερφέρουσα γυναικῶν καὶ κάλλει καὶ γνώμῃ τῆς σώφρονος οὐ παρήγαγεν εὐβουλίας, οὐχ ὅρμος, οὐχ ἑλικτῆρες, οὐ πόλεων τὸ πολύτιμον, οὐ περιδέῤῥαιον, οὐ Λύδιός τε καὶ ποδήρης χιτών, οὐ πορφυρίδες, οὐ θεράπαιναι τῆς Καρίας, οὐδὲ Λυδῶν ὑπερφυῶς ἱστουργοῦσαι γυναῖκες, οἷς ἅπασιν ἀτεχνῶς ἀγάλλεσθαι τὸ θῆλυ πέφυκε γένος. ἀλλ' εἰς γῆν ἐώρας τὸ πρόσωπον κλίνασα, ὥσπερ τι συννοουμένη· εἶτα ἔφης ἐπιχαρίτως πεφοινιγμένη τὰς παρειάς, καὶ τὸ πρόσωπον ἐξ αἰδοῦς ἀποκλίνασα, καὶ πῇ μὲν τῆς ἀμπεχόνης ἄκροις δακτύλοις ἐφαπτομένη τῶν κροσσῶν, πῇ δὲ περιστρέφουσα τοῦ ζωνίου τὸ ἄκρον, ἔστιν δὲ ὅτε καὶ τοὔδαφος περιχαράττουσα τῷ ποδί· ταῦτα δὴ τὰ τῶν αἰδουμένων ἐν διαπορήσει κινήματα. ἔφης οὖν μόλις ἠρεμαίᾳ φωνῇ· ἐπίνευσον ὦ βασιλεῦ ἐμέ τε καὶ τοὺς ἐμοὺς συγγενεῖς εἰς τήνδε τὴν εὐδαίμονα πόλιν, ὅταν ἐθέλοιμεν ἐπ' ἀδείας ἰέναι. ὁ δὲ Φρύγιος τῆς φιλοπάτριδος γυναικὸς ὅλον κατενόησε τὸν σκοπόν, ὡς διὰ τούτων ἐκείνη σπονδὰς πρὸς Μιλησίους πραγματεύεται τῇ πατρίδι. κατένευσέ τε βασιλικῶς, καὶ τὸ σπουδασθὲν ἐκύρωσε τῇ φιλτάτῃ πιστότερον; ἢ κατὰ θυσίαν ἐμπεδώσας ἐξ ἔρωτος τοῖς ἀστυγείτοσι τὴν εἰρήνην. φύσει γὰρ εὐδιάλλακτον ἄνθρωπος, ὅταν εὐτυχῇ· αἱ γὰρ εὐπραξίαι δειναὶ τὰς ὀργὰς ὑφαρπάζειν, καὶ τοῖς εὐτυχήμασι τὰ ἐγκλήματα διαλύειν. οὕτως οὖν ἐκφανῶς δεδήλωκας, ὦ Πιερία, τὴν Ἀφροδίτην ἱκανὴν εἶναι παιδεύειν ῥήτορας, οὐκ ὀλίγον ἀμείνους καὶ τοῦ Νέστορος τοῦ Πυλίου. πολλοὶ γὰρ πολλάκις ἑκατέρωθεν τῶν πόλεων σοφώτατοι πρέσβεις ἐξ ἑτέρας εἰς ἑτέραν ὑπὲρ εἰρήνης εἰσιόντες διὰ κενῆς ὅμως κατηφεῖς τε καὶ ἀσχάλλοντες, ἄπρακτον ἀνέλυον τὴν πορείαν. ἐντεῦ-

θεν

θεν τοιοῦτος εἰκότως παρὰ παῖς Γ'ωσι πάτριος ἐπικράτησε λόγος. εἴθε με παραπλησίως ὁ σιώοικος τιμήσειε τίω ὁμόζυγα, ἥ ὥσπερ ὁ Φρύγιος τίω καλλιώ τετίμηκε Πιερίαν.

ΕΥ"ΠΟΡΟΣ ΠΕΝΙΧΡΑ'Ν ΑΥ'ΘΑΙΡΕ'ΤΩΣ γήμας, ἵνα μηδὲν ἀλαζονικὸν ἐκ πλουσίας ὑπομείνῃ.

Εὐβουλίδης Ηγισιστράτῳ.

Δυστρόπου γυναικὸς οὐδὲ πενία δεδιώνται μᾶλλον ἐξημερῶσαι τίω γνώμίω, οὐδὲ βραχὺ γ' ὅσω αὐτίω παρασκδιάσαθαι τοῦ ἀνδρὸς κατήκοον εἶναι. ἐγὼ γὰρ πενιχρὰν ἐξεπίτηδὲς ἠγαγόμίω, ὅπως εὐπόρου γαμετῆς μηδὲν ὑποςήσομαι σοβαρόν· καὶ ἤρων αὐτῆς αὐτίκα, τὸ πρῶτον τῆς ἀποείας αὐτίω ἐποικτείρων· καὶ τῆς τύχης ἐνόμιζον αὐτίω ἐλεεῖν. οὐκ ᾔδειν δὲ ὅτι τοιοῦτος ἔλεος ἐρωτός ἐςιν ἀρχή. ἐκ γὰρ ἐλέου τὰ πολλὰ φύεται πόθος. ἀλλ' ἡ τούτων ἐξ ἀρχῆς τίω τύχίω ἐνδεὴς πάσης ὁμοζύγου πλουσίας φρύαγμα καὶ τῦφον πολλῷ τῷ μέσῳ παρῆλθεν· ἔςι δὲ καὶ τὸν τρόπον καὶ τοὔνομα Δεινομάχη, καὶ τῷ χεῖρε μόγις ἀπέχεται, καὶ ὥσπερ δέσποινα δεινή, κεκράτηκέ μου πικρῶς, οὔτε γοιῶ ὡς εὔπορον τιμῶσα, οὔτε μίω ὡς σιώοικον αἰδουμένη. ταῦτά μοι τῆς γαμετῆς ἐςιν ἡ προίξ. ναὶ μὰ δία. ὑπεμνήθίω γὰρ· θαυμασὸν ἐπηνέγκατό μοι κἀκεῖνο. ἐπενδυφᾶ πολυτελῶς, καθάπερ ἐπειγομένη πέπηπέ με καταςῆσαι ταχύ. οὐδεὶς γὰρ ἐξαρκεῖ πλοῦτος αὐτῇ· οὐδ' αὖ ἐκ ποταμῶν ἐπιρρέῃ. ἐγὼ δὲ θοιμάττιον αὐτῇ δεικνὺς, ὅσπερ αὖ τύχω φέρων, κωμικῶς, τίω ἄσωτον ὑπαινίττομαι φάσκων· ὦ γιώαι λίαν σπαθᾷς. ἀλλ' οὐδὲ πώποτε τῶν ἐμῶν πεφρόντικε λόγων· ὀδιωᾷ με δὲ τὴν ἀγαπῶντα μάλιστα, ἀναισθήτου γιωαικὸς ἀτιμία. τοσοῦτον ἐςὶν δύσχρισον τὸ κακόν. καὶ πέρας ἓν μόνον ἐμοὶ τούτου δοκεῖ, τίω βάρβαρον ἐς κόρακας ἐκπέμψαθαι τῆς οἰκίας, πείντι σκαιότερον ὑπομείνω. φύσει γὰρ αἱ γιωαῖκες ἐπαν τούτων οἱ σιωοικοῦντες ἀνέχωνται, βαρύτερον ἐπεμβαίνουσιν. ἀπίτω τοίνιω ἡ θυελλώδης. ἔςω, δεδόχθω, οὐδὲν ἀμφιβάλλω. καταδῆλος ἡ γιωή. ἄρκτου παρούσης, φησίν, οὐκ ἐπιζητήσω τὰ ἴχνη.

ΕʼΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΘΕΟΦΥΛΑʼΚΤΟΥ ΣΧΟΛΑΣΤΙΚΟΥ͂ ΤΟΥ͂ ΣΙΜΟΚΑʼΤΟΥ.

Κειτίας Πλωτίνῳ.

Ο῾ Τέττιξ ὁ μουσικὸς ἦρος γανέντος, τῆς μελῳδίας ἀπάρχεται. ᾠδικώτερος δὲ τοῖς ᾄσμασι καὶ τὴν φύσιν λαλίστερος ὥρᾳ μεσημβρίας γνωρίζεται, ἀκτίνων ὥσπερ ἡλιακῶν μεθυσκόμενος. τερετίζει γοῦν ὁ μελῳδὸς, βῆμα τὸ δένδρον ποιούμενος. θέατρον τὸν ἀγρὸν, καὶ τοῖς ὁδίταις τὴν μουσικὴν ἐπιδείκνυται. ᾄσαι γοῦν καὶ ἡμεῖς τὰς σὰς ἀρετὰς ἐπειγόμεθα. ἐκθάλπουσι γάρ πως καὶ ζωπυροῦσι πρὸς ἐγκώμιον τὰ ὑμέτερα. πάλαι γὰρ νεκρωθέντας ἡμᾶς τῷ ῥυπώδει βίῳ. ἐκ τῶν σῶν γραμμάτων πρὸς ἀρετὴν ἐψύχωσας. οὕτω γενόμενο ὁ Κειτίας Πλωτῖνος. ἡ σώματος ἐκτὸς φιλοσοφεῖ ὁ ἐπὶ γῆς, ἡ φιλοσοφία σωματωθεῖσα μετʼ ἀνθρώπων ὡς ἄνθρωπος ἀναστρέφεται.

Δόρκων Μόσχωνι.

Ο῾ ταξίαρχος τῶν προβάτων ὁ θαυμαστός μοι κειὸς ἀπόλωλε. καὶ ποιμαντικῆς ἡγεμονίας χηρεύει τὰ θρέμματα. κακοῖτι πεπόνθαμεν μέγιστον. καίτι μοι δοκῶ χαλεπαίνειν τὸν Πᾶνα. οὐ γὰρ ταῖς σίμβλων αὐτὸν ἀπαρχαῖς ἐτιμήσαμεν. διὸ πρὸς ἄστυ χωρῶ, τὸν ὀργίλον πρεσβευσόμενος. καὶ τοῖς πολίταις τὴν ἀπείθειαν διηγήσομαι, φήσας διὰ μελιττῶν ὁ Πὰν τοῦ ποιμνίου μου τὸν ἡγεμόνα διώλεσεν.

Θ. ανῶ Ευειδίκη.

Ο῾ φυσικός σοι κόσμος παρήχηκε, καὶ ῥυτίδων ἐγγὺς ἡ εὐπρέπεια. σὺ δὲ χαράττειν ἐπιχειρεῖς τὴν ἀλήθειαν ἐπιπλάσῳ κόσμῳ τοὺς ἐραστὰς ἐκφαυλίζουσα. πειθάρχει χρόνῳ γραΐδιον. οὐ γὰρ εὐπρεπεῖς οἱ λειμῶνες ἐν μετοπώρῳ τοῖς ἄνθεσι. μέμνησο καὶ θανάτου, τούτῳ γὰρ ἐγειτνίασας· καὶ σωφροσύνην ἐξ ἀνάγκης ἄσκει ἐπιτήδευε. καὶ γῆρας γὰρ ἀδικεῖς, καὶ νεότητα. τὴν μὲν γὰρ ἐπαγγελλομένη διέψευσαι, τὸ δὲ κεκτημένη ἐνόθευσας.

Εὐαγόρας Αʼντιπάτρῳ.

Ο῾ρους ὁ δημιουργὸς καὶ τῷ θαλαττίῳ διετάξατο κλύδωνι. καὶ τοῖς αἰγιαλοῖς τὸ πελάγιον κεχαλίνωται

ῥεῖ

ῥεῖθρον. καὶ ψάμμος τὶς ἐπὶ μικρᾷ ἠπείρῳ καὶ θαλάσσῃ μεταίχμιον. οὐ γὰρ ἀδικεῖν ἡ θάλασσα τὴν γείτονα γῆν συγκεχώρηται. παλινδρομεῖ δὲ πρὸς ἑαυτὸ τὸ ῥεῖθρον μαινόμενον, μεγάλην ἀπειλῆσαν τῇ χέρσῳ τὴν ἔφοδον. ὁρᾷς τοιγαροῦν ὦ Ἀντίπατρε τῷ σῷ νομοθέτει θυμῷ, ὑπηρέτιν χεῖρα τῆς ὀργῆς μὴ ποιούμενος, τὸ μὲν οὖν συμφιλοσοφεῖν ταῖς χερσὶ καὶ τὴν γλῶτταν, ἐντελοῦς ἀρετῆς ὅρος ἀκρότατος· εἰ δὲ μὴ ταύτης κρατεῖν οἷός τε εἶ, ὕβρεσι τὸν θυμὸν ψυχαγώγει, εἰ κυσὶν ὑλακτοῦσιν ἐοικέναι βεβούλησαι. οὕτω γὰρ καὶ χαλεπαίνουσα θάλαττα, ἀφρῷ περαιταίρω καὶ σάλου τὰ τῆς ὀργῆς οὐκ ἐνδείκνυται.

Αἴγειρος Πλατάνῳ.

Καλοὺς γείτονας ὦ φίλος τοὺς γεραιοὺς κεκτήμεθα. πόλεμον ἀθάνατον ἀεὶ τὸ γήδιον ἔχουσιν· οὔτε γὰρ τοῖς πατράσι τοῖς ἡμετέροις ἐσπείσαντο, οὔτε τοῖς μετ' ἐκείνους ἡμῖν τὸν πόλεμον διελύσαντο. καίτοι ἀπαρχαῖς τοῦ θερισμοῦ, πολλάκις αὐτοὺς ἐτιμήσαμεν. ἀλλὰ καὶ μοῖραν τοῦ γηδίου τινὰ ὥσπερ ὀργάδα θεῷ, ταῖς ἀχαρίστοις δεδώκαμεν. ἀλλ' οὐκ αἰδέσιμα τὰ δῶρα παρ' ἐκείνοις ὡς ἔοικε. τοιγαροῦν ἅπαντες τῶν ἐντεῦθεν ἀπαίρωμεν· πέρας γὰρ ἡμῖν γεωργεῖν συμφορώτερον, ἢ πεδία καὶ γυλόφους οἰκεῖν, χαλεποὺς κεκτημένοις τοὺς γείτονας.

Διογένης Σωτίωνι.

Τὸ μικρὸν τοῦτο δοξάριον ὕπαρ ἐνύπνιον εἶναι τοῖς εὖ φρονοῦσι δοκεῖ. καὶ τῶν πεπλασμένων μύθων τερατωδέστερον ἐστι καὶ φαυλότερον, ἄστατον, κουφοποιόν, παίγνιον ἤχων καὶ πνευμάτων φαντασιωδέστερον. τοῦτο καὶ μὴ παρὸν ἀνιᾷ. καὶ προσγινόμενον πλέον ἐλύπησε. μετ' οὐ πολὺ γοῦν τοὺς ἐραστὰς ἠγνωμόνησε. καὶ πρὶν γενέσθαι πρὸς τὸ μὴ εἶναι μετέδραμε. μήσε καταπληττέτω τὰ τῆς τύχης φυσήματα. διαπαίζει γὰρ τοὺς ἀνθρώπους ὥσπερ καὶ βούλεται. εἴδωλα γὰρ εἰδώλων τὰ τῶν ἀνθρώπων τετύχηκε πράγματα.

Ἐρατὼ Τερψιθέᾳ.

Τὸν χρυσοῦν Καλλικράτην εἰκόνα σοι γεγραφέναι φασί. τὴν δὲ γραφὴν οὐ Τερψιθέαν οἶμαι δηλοῦν, ἀλλὰ τὴν Λάκαιναν Ἑλένην, καὶ μὰ τοὺς ἀψευδεῖς Παρασίου πίνακας· τοιγαροῦν καὶ τὴν τέχνην καὶ τὴν φύσιν

ἰδί-

ἠδίκηκας· τὴν μὲν ἐνυβρίσασα, τὴν δὲ σοφισαμένη. ψιθυρίσασθαι γὰρ τὴν Παρασίου τέχνην ἠνάγκασας, καὶ τὰ μὴ προσόντα σοι διαποικίλαι τοῖς πίναξιν, ὥσπερ τὰ τῆς φύσεως καλλωπίζουσα σφάλματα. καὶ πολλὴν ἐκείνης τὴν ἀτεχνίαν δεικνύουσα. ἐγὼ δὲ καὶ τοῦ γραφέως ἐπαινέτις εἰμί, οὐ γὰρ τῆς σῆς ἀμορφίας εἶναι ζωγράφος ὑπέσχετο. καὶ τῆς φύσεως τὴν σοφίαν τεθαύμακα, κακίστῃ ψυχῇ σώματος εὐπρέπειαν μὴ πιστεύσασαν.

Σωσίπατρος Τερπάνδρῳ.

Νόμος ἐστὶ ταῖς ἵπποις, ὥς γέ μοι δοκεῖ, καὶ μάλα σοφός, ἐπαινῶ γὰρ ἐγὼ τὸ ἀεὶ ταύτας λίαν φιλόσοργον. ἀλλά τίς ὁ μόνος αὐταῖς, τὴν ὑπομάζιον ἵππον ὅταν ἐνδεᾶ τῆς θρεψαμένης θεάσοιντο, καὶ πόρρω τοῦ τὴν τεκοῦσαν, οἷα συμβαίνει, τὴν τοῦ γεννήματος, δρῶσί τι γενικόν. οὐ γὰρ τῆς ἑαυτῶν ἐπιλανθάνονται φύσεως· καὶ περιθάλπουσι τὸ μονωθέν, κατ' οὐδὲν δυσχεραίνουσαι, ὥσπερ ἔγγονα συνεχῆ τε καὶ γνήσια. καὶ φύσις μὲν ταύταις οὕτω φρονεῖν, οὐ γὰρ Σόλωνος ἠνάγκασε νόμος, μετοχετεύσω τὸν λόγον πρὸς σέ. τὸν ἀδελφιδοῦν ὑπερορᾷς θύραν ἐκ θύρας ἀμείβοντα, ἀθλιώτατον τριβώνιον ἀμπεχόμενον. τῶν ἀλόγων ὄντως ἀλογώτερόν σοι τὸ φρόνημα. κύνας ἀλλοτρίους σιτίζεις, οὕτω γὰρ τοὺς ἀεὶ σε κόλακας εἰπεῖν οἰκειότερον. ἀκούσατοι γὰρ εἶναί σοι δόξουσι μέχρις ὅτου τοῖς σοῖς ἐπεντρυφῶσιν, ὦ δείλαιος· ὑλακτήσουσι δὲ πάντως καὶ σέ, ἔτι τῆς κραιπάλης τῆς ἔναγχος ἐρυγόμενοι. κολάκων γὰρ φύσις καὶ μνημονικὸν πρὸς κακίαν, καὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπιλησμον. ὀψέποτε τὸν ἀδελφιδοῦν ἀνάθαλπε Τέρπανδρε. εἰ δὲ μή, τὴν πρόνοιαν ἀκαταγώνιστον ἕξεις πολέμιον, τοῖς δακρύοις τῆς φύσεως τὴν ἑαυτῆς ἀκονήσασαν μάχαιραν.

Δάφνων Μύρωνι.

Μέχρι τίνος ἐπικοιλαίνεις τὸ γήδιον, καὶ τὸ κατομβρῆσαν ὕδωρ ἐπιρροφήσεις ὦ δείλαιος; ἢ τάχα μοι καὶ λιμώττειν τοὺς παῖδας διὰ τὸ κάταυχμον μηχανᾷ; τὸ σὸν μὲν γὰρ περιλιμνάζεται γήδιον· τὸ δ' ἡμέτερον καὶ φύσιν ἠγνόησεν ὕδατος ἐρωτιάθωσαν πρὸς θεῶν αἱ νεφέλαι, εἰ μόνῳ τῷ Δάφνωνι ἀφιᾶσι τὸ ὕδωρ. ἀνὴρ ἐπίφθονος μέγα κακόν. εἰ δὲ τὸ γείτων εἶναι κεκλήρωται, ἀπαραίτητον τὸ δυσύχημα, καὶ θανάτῳ μόγις παυσόμενον.

Ἐρ-

Ἑρμαγόρας Σωπάτρῳ.

Λίαν ἀγεννῶς ἀκήκοα σέ τὴν πενίαν ὀδύρεσθαι καὶ κακίζειν τὸν πλοῦτον ὡς ὄντα παρὰ τοῖς ἀνθρώποις ἀνώμαλον, τοῖς μὲν ἐφικτὴν, τοῖς δὲ δυσέφικτον τὴν ἑαυτοῦ παρεχόμενον κτῆσιν· ὥσπερ βασκαίνουσαν ἐπὶ τούτῳ τοῖς ἀνθρώποις τὴν φύσιν. εἰ γὰρ ἡλίου λαμπηδόνες τοῖς ἀνθρώποις ἐπίσης, καὶ πυρὸς ἀφθονία τοῖς ὅλοις ἐστὶ προχειροτάτη, καὶ ποταμῶν ῥεῖθρα χειμάῤῥων τε καὶ ἀεννάων ἅπασιν ἐστὶν εὐπόριςα, τί δῆτα ἔφης τὸν χρυσὸν ἡ φύσις οὕτως ἀπηκειβωμένον τοῖς ἀνθρώποις διέθετο, καὶ φιλόνεικον δῶρον τοῖς ὑπὸ σελήνην ἀπένειμε, δι᾽ ὃ μέγιςα κακὰ τοῖς ἀνθρώποις φοιτῶσιν; ἐγὼ δὲ πλατὺν γέλωτα τῶν σῶν καταχέω δογμάτων. αὐτὸν γὰρ τὸν τῆς φύσεως ἔπαινον ὑπόθεσιν ψόγου πεποίησαι. καὶ ταυτὸν πέπονθας τῇ γλαυκί· ἀβλεψίας γὰρ αἴτιον ἐκείνη δοκεῖ τὰς περιφανεῖς ἡλίου ἐκλάμψεις. λυσιτελῶς λιμώττει χρυσοῦ τὸ ἀνθρώπειον γένος Σωσίπατρε. ἐντεῦθεν γὰρ καὶ τέχναι τοῦ βίου εἰσήχθησαν, καὶ πόλεις ᾠκίσθησαν, καὶ συναλλαγμάτων εὐμάρεια. εἰ δὲ δεῖ συλλήβδην εἰπεῖν, πάσης εὐκοσμίας ἐςέρητο ἂν τὸ περίγειον ἐνδιαίτημα, εἰ μὴ χρυσὸς τοὺς ἀνθρώπους ἀλλήλων ἐπιδεεῖς ἐτεκτήνατο. οὐ γὰρ ἂν πλωτὴρ ἐναυτίλλετο, οὐχ ὁδοιπόρος ἐνεπορεύετο, οὐκ ἀροτῆρα βοῶν οἱ γεωργοῦντες ἐκέκτηντο, οὐ βασιλικῆς ἡγεμονίας ἐπρεσβεύετο σκῆπτρα, οὐκ ἀρχαῖς καὶ προσφόροις τὸ ὑπήκοον ἐκεκόσμητο, οὐ ςρατηγὸς ἐδημαγώγει τὸ ςράτευμα. εἰ δὲ καὶ ἀπόῤῥητον λόγον θέλεις μαθεῖν, ἀρετῆς καὶ κακίας ὁ χρυσὸς τὰς ἡνίας πεπίςευται. καὶ βασανίζεται ἔφεσις ψυχῆς δι᾽ αὐτοῦ. καὶ τῷ Κελτικῷ ποταμῷ ἐςὶν ἐφάμιλλος. νόθου γὰρ ἀρετῆς τε καὶ κακίας ἔλεγχός ἐςιν ἀληθέςατος.

Ἀρίςων Νικίᾳ.

Φιλομαθέςατον ζῶον φασὶ τὸν ἐλέφαντα, καὶ ἀνθρωπείων διδαγμάτων μαθητὴν ἐπιδέξιον· οὐ γὰρ ὁ τοῦ σώματος ὄγκος θαυμαςὸς παρ᾽ αὐτοῦ, ὅσον ὁ τῆς παιδείας κόσμος τετίμηται· καὶ ταῦτα μὲν παῖδες περιθρυλλοῦσιν Ἰνδῶν. ἐγὼ δὲ τοῦ Νικίου τεθαύμακα τῶν ἀλόγων ζώων ἔχοντος τὸν λογισμὸν ἀλογώτερον. ὑπάρχων γὰρ παῖς ἀνδρὸς σοφιςοῦ τὰ πατρῷα ἐκλελάκτικας, περὶ δὲ κύβους καὶ παλαίςρας τὴν τοῦ βίου σχολὴν καταναλώσας, καὶ γέγονας πέρας εὐγενείας τῷ γέ-

νει· εἰ τοίνυν παῖς ἀκούειν Ἑρμαγόρου ἐθέλεις, ὀψέ ποτε πρὸς τὸν ἐκείνου βίον ἐπαίνηκε. ἀγαθὸν, κἂν ἐς γῆρας σοφία τὲ καὶ φρόνησις παρῇ, καθὰ δοκεῖ καὶ τῷ Πλάτωνι. εἰ δὲ τῶν πάλαι κακῶν δυσαναχετεῖς μεθιςάναι, καὶ παῖδα σαυτὸν Ἑρμαγόρου κηρύττεις, τυμβωρύχος ἴσθι τοῦ πατρῴου τάφου γενόμενος. τῇ σῇ γὰρ κακίᾳ τὰς ἐκείνου ἀρετὰς καθυβρίζεις.

Ἀπαλαίστη Κορίννῃ.

Ἐν τῇ παλαίςρᾳ τὸν Αὐγείαν τεθέαμαι, Κόριννα. τὴν δὲ θέαν οὔτε λόγος ἐκφράσειεν, οὔτε ζωγράφου χεῖρες μιμήσαιντο, ἦν γὰρ ὁ νεανίας εὐσθενὴς, ὄρθιος, τὸ περιςέρνιον λάσιος. οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ δορκάδος αὐτῷ· τὸ δὲ βλέμμα οὔτε θυμῷ φοινισσόμενον, οὔτε μαλακώτερον τῇ ὑγρότητι, ἀλλ' ἀνδρεῖον καὶ πρ.. ν ὁμοῦ· ἡ δὲ χροιὰ τοῦ σώματος, οὔτε πρὸς τὸ θηλυπρεπὲς ἐκλεαίνετο, οὔτε πρὸς τὸ μελάντερον κατεσκίαστο. ἡ δὲ θεὶξ ἠρέμα πως ἐπεκύμαινε τῇ οὐλότητι, καὶ κυανίζουσαν ὥρᾳ γαλήνης τὴν θάλασσαν εἰκονίζετο, ὅτε καὶ τὴν γείτονα χέρσον ἀπαλῷ περιπτύσσεται ῥείθρῳ, τὸ μανιῶδες τοῦ κλύδωνος καὶ βάρβαρον παραιτησάμενα. αἱ δὲ παρειαὶ οὔτε κατέρυθροι (γυναικῶδες γάρ.) οὔτε πάλιν ὠχρότητι τὴν ἀπρέπειαν ἐπεσύγναζον· ἡ δὲ ῥὶν, λίαν σεμνῶς ἐτετόρνευτο, καὶ πολλὴν τῆς δημιουργοῦ φύσεως τὴν ἐπιστήμην ἀπήλεγχε· τὸ δὲ ἔλαιον ἐπιχεόμενον ἡλιοειδῶς περιέςραπτε, καὶ ταῖς μαρμαρυγαῖς τῶν ἐκλάμψεων τὴν παλαίςραν ἀκτίνων δίκην ἠγλάϊζε. πέπονθα Κόριννα τὴν ψυχὴν, καὶ δριμυτέρας τῆς ἀλγηδόνος αἰσθάνομαι. ἐρωτικὸν γὰρ διηγήσασθαι πάθος τὸ γυναικεῖον φῦλον αἰσχύνεται.

Γοργίας Ἀρεςείδῃ.

Δανειζόμενος γέγηθας. εἰσπραττόμενος ἀνιᾷ. καὶ συναντῶν τοῖς δανεισαῖς καταπλήττῃ τῷ φόβῳ, ὥσπερ θηρίοις τισὶ φοβεροῖς ἐντυγχάνειν δοκῶν. καὶ περισκοπεῖς τὰς τριόδους, καὶ πρὸς τὰς ςοὰς ἀφορᾷς, τοὺς δανεισὰς δραπετεύειν γλιχόμενος. ὥσπερ οἱ ναυτιλλόμενοι ἐν μεγάλῳ τῷ κλύδωνι λιμένος τυγχάνειν ὀρέγονται. ἀλλὰ καὶ κακῷ τὸ κακὸν ἐπινέμεις. δανειζόμενος γὰρ παρ' ἄλλων, ἄλλοις ἀποδίδως τὸ ὄφλημα, ταυτόν τι ποιῶν τοῖς διὰ φόβον θανάτου κατακρημνίζουσιν ἑαυτούς. ἐπειδὴ τὸ δανείζεσθαι. πολυχεδὲς τοῖς ἀνθρώποις ἐςὶ κακόν. καὶ τῆς

μυ-

μυθικῆς ὕδρας τοῖς αὐτομάτοις γεννήμασιν ἐςὶ χαλεπώτερον. κἂν ταῖς καθ᾽ ὕπνον φαντασίαις ἀβλαβοῦ τὸ δανείζεσθαι. οὕτω γὰρ ἐλευθέρως τὰς ἡλιακὰς ἀκτῖνας προσβλέψεις, ἢ τὸν ὑπὲρ γῆν ἀέρα λίαν προσηνῶς ἀναπνεύσειας.

Λόφων Πεδιάδῃ.

Μὴ ἵκοιτο ὥρας ὁ Λεύκιππος. κακὸν γὰρ ἡμῖν ἔθρεψε τὸ χωρίον θνεῖον περὶ τὸν ὅρον τοῦ λοφιδίου. ἐμοὶ καὶ Σωςράτῳ συνεκεκρότητο δικαςήριον. ὁ δὲ Λεύκιππος ὅλας τὰς φρένας διέφθαρτο. καὶ χρυσοῦν τὸ δικαςήριον θεάσασθαι ὠρέγετο. τοιοῦτον φιλόχρυσον πάθος κατεῖχε τὸν δύςηνον. τοῦτο καὶ Σώςρατος ἐπιγνοὺς, χρυσῷ τὴν νίκην ὠνήσατο. καὶ τὸν λαιμὸν τοῖς δώροις τοῦ Λευκίππου ἐπέβυσεν. ἡ παρθένος δίκη διέφθαρται, καὶ χρυσὸς τοῖς ἀνθρώποις τὸ νικᾶν ταλαντεύεται. ἡ γὰρ ἰσόῤῥοπος κρίσις ἀπόλωλε. δῶρα γὰρ μᾶλλον, ἢ τὸ δίκαιον ἀξιόπιςον.

Διογένης Χρύσῃ.

Πλούτου σε ταμίαν, οὐ δεσπότην χρημάτων εἶναι φημί. τοιαύτην γὰρ τὴν καταδίκην οἱ σοὶ κατὰ σοῦ προήνεγκαν τρόποι. ἀγαθοῦ γὰρ μετέχειν τινὸς τὰς ἀνοσίους οὐ θέμις ψυχάς. κατόρυττε τοίνυν τὴν γῆν καὶ τὸν χρυσὸν περιφρύρει ζυγάζων. οὐ γὰρ σὸς, ἀλλὰ παρὰ σοὶ ὁ πλοῦτος εἶναι πεπίςευται. τοῦ φρυγὸς γὰρ Μίδου τὴν κακίαν ζηλώσας, λιμώττων πλουτεῖς, βρόχοις ὥσπερ χρυσοῖς ἀπαγχόμενος.

Ἀντισθένης Περικλεῖ.

Ὁ Φιλίππου παῖς Ἀλέξανδρος ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις οὐδαμῶς ἐτετύφωτο. ἀλλ᾽ ἐφιλοσόφει τὰ τῆς τύχης φυσήματα, μεγίςαις εὐφημίαις οὐκ εἰωθὼς δελεάζεσθαι. διά τοι τοῦτο ἐν τῇ τοῦ πολέμου ῥοπῇ θεασάμενος πεπτωκότα Δαρεῖον, τῇ χλαμύδι τὸν ἐχθρὸν περιεσκεπεν, ἀρετῆς καὶ τύχης ἐνδεικνύμενος εὐγένειαν. ἐντεῦθεν ἐλοιδόρει τὸν Ἀλέξανδρον τὸ ὑπήκοον. καὶ ἦν ἔγκλημα τῷ βασιλεῖ ἡ εὐσέβεια. ὁ μὲν οὖν Ἀλέξανδρος ἅτε δὴ φιλόσοφος ὢν, ἐδεδοίκει τὸ τῆς τύχης ὡς ἔοικεν ἄδηλον· διὸ καὶ πλείςων αὐτῷ ἀγγελθέντων ὑφ᾽ ἓν εὐτυχημάτων, ἔφη, ὦ ζεῦ, μίξον τι τοῖς ἀγαθοῖς καὶ δυςύχημα. οὕτως εὐλαβεῖτο τὰς εἰς ἄκρον εὐεξίας ἐμφρονέςατα ὁ Ἀλέξανδρος. εἰ μὲν οὖν γειτνιῶσαν ταῖς τροπαῖς τὴν φύσιν ἠγνόησας, μετ᾽ οὐ πολὺ

τὴν πεῖραν ὄψει διδάσκαλον, καὶ τῆς γνώσεως ἑξῆς πρεσβύτερα τὰ μαθήματα. εἰ δὲ τυφλώττεις ἑκὼν, χαλεπωτέρας τῆς ποινῆς ἐπιτεύξῃ, πλημμελημάτων καὶ γνώσεως εἰσπραττόμενος δίκας.

Σωσίπατρος Αʹξιόχῳ.

Τὸν ἀδελφὸν ἐναγχός σε θάψαι φασὶ, καὶ λίαν ἐπὶ τῷ πάθει ἀπαρηγόρητα δυσφορεῖν. καὶ πῶς σε φιλόσοφον ἄνδρα θαυμάσαιμι, ἐπὶ τοσοῦτον ὑπὸ τοῦ πάθους ὑπερνικώμενον; ὕπνος γάρ τις ἐστὶν ὁ παρ' ἡμῖν θρυλλούμενος θάνατος, τοῦ μὲν συνήθους τούτου μακρότερος, πρὸς δὲ τὴν μέλλουσαν ἡμέραν βραχύτατος. ἐπὶ μικρὰν ἀποδημίαν οἱ τεθνηκότες ἐστάλησαν. οὐκ ἐπὶ πολὺ τούτων ἡμῖν ὁ χωρισμός. καρτέρησον τὴν διάζευξιν, ἀναμένων αὖθις τὴν ἕνωσιν· μὴ πάθῃς τι φιλοσωμάτου ψυχῆς. ἐπεὶ καὶ Πλωτῖνος ἐδόκει αἰσχυνομένῳ ὅτι ἐν σώματι εἴη. οὕτως ἐλύπει τὸν φιλόσοφον, τὸ θνητὸν τοῦτο περισκήνιον. στῆσόν μοι μέχει τούτου τὸ δάκρυον· ὅρους νομοθέτει τῇ λύπῃ· φρονήσει τὸ πάθος θεράπευσον. ἰατρὸς γίνου σεαυτῷ ἔχεις λόγον τὸ φάρμακον. νηπενθές ἄχολόν τε κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων. οὐκ ἐκ κρείττονος ἐπὶ τὸ χεῖρον παράγει ποτὲ ὁ δημιουργὸς τὰ ποιήματα. τοῖς θνητοῖς τὰ θνητὰ καταλείψωμεν. μεγάλαις γὰρ κηλῖσιν ἐνθάδε τὸ βασιλικὸν τῆς ψυχῆς κατασπιλοῦται. ἐγὼ τὴν γένεσιν, ἢ τὸν θάνατον μᾶλλον δακρύσαιμι. τὸ μὲν γὰρ δακρύων ἀρχὴ, τὸ δὲ τῶν ἀνιώντων κατάλυσις. ἄγνοια περιδεεῖς ἡμᾶς ἀπεργάζεται. καὶ θάνατον εὐλαβούμεθα, οὐχ ὅτι κακὸν, ἀλλ' ὅτι τοῖς ἀνθρώποις ἠγνόηται. οὗ γάρ τις τὴν γνῶσιν ἀφῄρηται, τούτου κατηγορεῖ προχειρότατα. μὴ γένοιο τοίνυν τῇ Νιόβῃ ἐφάμιλλος, ἵνα μήπου δόξης καὐτὸς, λίθῳ τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν ἀμείβεσθαι.

Ηʹρακλείδης Αʹντισθένει.

Οὔπω μοι τῆς ὀργῆς ὑφῆκας Αʹντίσθενες. ἀλλ' ἔτι χαλεπαίνεις ἡμῖν, καὶ κρύπτεις τὴν αἰτίαν προσιῶν ῥημάτων προσχήματι, ὥσπερ οἱ ἐν αἰθάλῃ σπινθῆρα πυρὸς ταμιεύοντες. ἐκκάθαρε λοιπὸν τῆς καρδίας τὴν λύμην· τοῦτο γὰρ οἱ ἡμέτεροι λόγοι πρεσβεύονται. εἰ δὲ μὴ καὶ θαλάσσης ἀπηνέστερος ἔσῃ. κατευνάζει γὰρ ἐκείνη τὸ ἄγειον, καὶ παρέχεται τοῖς πλωτῆρσιν ὄψιν φιλάνθρωπον, ὁπηνίκα τῷ ἐλαίῳ φιλοφρονοῦνται ἄγαν τοῖς κύμασι χαλεπαίνουσαν.

Λαχανῶν Πηγανῶνι.

Ἧκέ μοι πρὸς τῆλλιον αὔριον. ἐνδημήσαιμι γὰρ τῆ ἄςεος, ϗ δαιτυμὼν ἔσομαι φίλτατε. νύμφαις γὰρ ϗ τῷ Πανὶ τὰς ἀπαρχὰς τῆ ποιμνίε ἀναθήσομαι. ἐυνοῦσι γὰρ ἡμῖν ὀψέποτε οἱ θεοί· τὰ κισσύβια πεπλήρωταί μοι τῆ γάλακτος. αἱ ἄρνες διγόνως τετόκασι. περισκιρτῶσιν αἱ αἶγες ἐπὶ ταῖς ἐυτυχίαις ὥσπερ γηθόμεναι. πεπαύμεθα πενίᾳ μαχόμενοι δυσνεθετήτῳ θηρίῳ ϗ δυσκόλῳ. δίκλω γὰρ ἕλκες τοῖς κεκτημένοις ἐμπλέκεται· φιλοσωῆθές ἐςι κακὸν, ῥαθυμοποιὸν, κατηφὲς, πρὸς λύπλω ἀπαρηγόρητον, πρὸς ἀνίαν ὀξύῤῥοπον, ἄγρυπνον, φιλομέριμνον, ἐπίμοχθον, κακῶν ἐφευρετικὸν, ἄδοξον, ἐυκαταφρόνητον, ἀνεπίφθονον· ἐ γάρ τις ἐθέλει τηλικέτῳ κακῷ συναντᾷν, οὐδ' εἰ τλὺ Ὀρέσου μανίαν νοσεῖν κατακειθείη. ῥίψαντες τοίνυν τὰ τῆς πενίας τῇ πενίᾳ, ἐφ' ἑτέραν μετασησώμεθα λῆξιν, μετὰ τῆς ψυχῆς ἀμείψαντες καὶ τὸ φρόνιμα.

Ἡφαισίων Θάλητι.

Τὸ μηδικὸν ὄρνεον ὁ ταὼς ϗ τῆς Μήδων τλὺ ὑπεροψίαν κεκλήρωται, μέγα τι καὶ ὑπέρογκον ἐπὶ τῷ κάλλει φρονῶν. τῦτε ϗ τλὺ θήλειαν ἡττᾶσθαι δοκεῖ· τὸ πτερὸν τοιγαρῦν οἷα δὴ κόμλω ἀνίςησι, ϗ περιφανέςατόν τι τοῖς ὁρῶσι κάλλος παρέχεται. ϗ κυκλικὸν ἀπεργάζεται χῆμα. ϗ τὸν οὐράνιον εἰκονίζεται κόσμον. ϗ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆ πτεροῦ τλὺ τῆς ἄςρων διακόσμησιν ἀναπλάττεται. καὶ τῦτο μὲν Μηδικῶν ὀρνέων ἦθος φιλόκαλον. οὐ γὰρ βασκαίνεσι, τλὺ ἑαυτῆς ἐυκοσμίαν ζωγράφες διδάσκοντες. σὺ δὲ τοῖς σοῖς ἐφέζῃ συγγράμμασι. ϗ τὰς σὰς ἀρετὰς ἐγκαλύπτεις· ϗ τὲς πόνες ἀνεπιδείκτες ἐᾷς, τηλικαύτης ὠφελείας ὑμᾶς χηρεύοντας παρορῶν. εἰ μὲν ἦν βασκανία τίς ἐςιν ἡμᾶς τὸ λυποῦν, ἀφιλόσοφον τὸ ἐγχείρημα, ϗ τῆς σῆς ἐπαγγελίας ἀλλότριον. εἰ δὲ ὄκνος τλὺ ἀναβολλὺ ταμιεύεται, ταυτόντι πέπονθας ἀνδρὶ γεωργῷ πολλὲς τὲς ἱδρῶτας δεδανεικότι τῇ γῇ, ϗ θέρες ἀκμῇ μὴ δρεπομένῳ τὲς ςάχυας.

Πόας Ἀμπελίῳ.

Δεῦρο ξυναυλίαν γερόντιον κλαύσωμεν. ὁ ποταμὸς ἀνεσκίρτησε, καὶ κακὸν ἡμῖν ὠρχήσατο σκίρτημα. ὅλον τὸν ἀγρὸν ἐπεκλύσατο. καὶ τὰ νεογόνα τῆς ἀμπέλων ὁ φοβερὸς ἐπεβύθισε. τὸ δὲ μεῖζον δυςύχημα, οὐκ ἐθέλει ὁ

μιαρὸς τῶν ἐντεῦθεν ἀπαίρειν· ἐμφιλοχωρεῖ γὰρ τῷ γηδίῳ, καὶ κοίτην τὸν ἀγρὸν πεποίηται τὸν ἡμέτερον. καὶ δακρύων ἄξιόν ἐστιν ἰδεῖν. ἀντὶ γὰρ ἀμπέλων τοὺς ἰχθύας γεωργοῦμεν οἱ τάλανες. ὅπου ὁ ποταμὸς ἐθέλη, ἀγρευόμενα. ὅπου ἐθέλη λιμώττομεν. καὶ μέγα τίμιοι δῶρον φιλοτιμεῖσθαι δοκεῖ. εἴθε τῷ θέρει τὰς νεφέλας μηδαμῶς ἱκετεύοιμεν, ὄμβροι ἡμῖν αὐχμῶσι χαρίζεσθαι. οὕτω γὰρ ἅπερ κεκτήμεθα, οὐκ ἂν ἀφῃρήμεθα. ποταμὸς γὰρ καθ' ἑαυτὸν ἐπαχθής. εἰ δὲ καὶ ὄμβροι πληθύνοιεν, τοῦ πυρὸς ἐστὶν ἀκρατέστερος, καὶ μέτροις οὐ χαλινοὶ τὰ φρυάγματα.

Γαλάτεια Θέτιδι.

Ἐπαινῶ σου τὴν φρόνησιν, καὶ τὸ λίαν ἐμπειρότατον ἄγαμαι· ὥσπερ γὰρ ἐκ τρίποδός τινος πυθικοῦ τὰ μέλλοντα διηγήσω μοι· καὶ τοῦ Λυγγέως ὀξύτερον τὰ βαθύτερά τε καὶ ἀφανῆ τῶν πραγμάτων ἐσκόπησας. ὁ Καλλίμαχος ἡμᾶς καταλέλοιπεν. ἀπέπτη μετεωριζόμενος ὀξυτάτῳ τοῦ κόρου πτερῷ, ἐδραπέτευσεν ἡμᾶς ὁ παμμιάρος· καὶ γέγονεν ὁ κόρος αὐτῷ τῆς ἐπιθυμίας πρεσβύτερος. σὺ δέ μοι παραινεῖς πολλά. ὅρκοις μὴ πείθου Γαλάτεια· ὅρκων τοῖς ἐρῶσιν οὐδέν ἐστιν εὐχερέστερον. ἐρωτικῶν γὰρ οἱ νέοι μεθύοντες ἡδονῶν, καὶ τὸ καλῶς ἀφαιροῦνται βουλεύεσθαι. καὶ πράττουσι καὶ φθέγγονται ὅσα νομοθετοῦσιν οἱ ἔρωτες. οὐ γὰρ αὐτοκίνητον ἔχουσι τῶν πραγμάτων τὴν ἔφεσιν, ἀπιστία πίστεως ἔοικεν ἀσφαλέστερον. καὶ πρὸς ἀπάτην ὅρκος σοφιστής ἐστιν ἀξιόχρεως.

Θεμιστοκλῆς Χρυσίππῳ.

Ἐπειδὴ σωφροσύνη καὶ παρὰ τῷ μύθῳ τετίμηται, ἄγε δῆτα Χρύσιππε διαμυθολογήσωμαί σοι μῦθον οὐκ ἄσεμνον. ἀφίκοντο ποτὲ πρὸς τὸν Δία τὰ ὄρνεα, καὶ ὀλύμπιον ἐπρεσβεύοντο ἡγεμόνα· τὴν γὰρ ἀναρχία τοὺς ὄρνιθας τὸ λυποῦν· καὶ μεγίστου τινὸς ἀγαθοῦ ἡγεμονίας ἐχήρευον. καὶ πολλὴν διὰ τοῦτο τὴν ἀκοσμίαν ἐκέκτηντο. ἐπένευσε τοίνυν ὁ Ζεύς, καὶ γέγονεν ἔργον τὸ βούλημα. καὶ δωρεῖται δῶρον τοῖς ἱκετεύουσι θαυμασιόν. βασιλέως γὰρ τὴν ἀξίωμα τὸ διδόμενον· προσέταττε δῆτα τοῖς ὄρνεσιν ἐπὶ λίμνας καὶ πηγὰς ἀφικέσθαι, καὶ τὸν ἑαυτῶν ἀποσμήξασθαι ῥύπον. καὶ τοῖς ὕδασι τὴν βάσανον τῆς ἡγεμονίας ἐπίστευσεν. τὴν γὰρ εὐπρέπεια παρὰ τῷ Διῒ τὸ τιμώμενον.

μενον. ἐλέσαντο δὴπα οἱ ὄρνιθες. εἶτα πρὸς τὸν Δία παλινδρομῶσιν εὐθύς. καὶ τὴν ἑαυτῶ ἕκαςος εὐπρέπειαν ἐνεδείκνυτο. ὁ δὲ κολοιὸς τὴν οἰκείαν δεδιὼς ἀμορφίαν, τὴν τῆς φύσεως δημιουργίαν ἐνόθευσεν, ἀλλοτρείῳ κόσμῳ τὴν ἑαυτῶ καλλωπίζων εὐπρέπειαν, ἀλλ' ἤλεγξε τὴν ἀμορφίαν ἡ γλαῦξ, καὶ τὸν ἐπίπλαςον κόσμον ἐδείκνυε. τὸ γὰρ οἰκεῖον ἐπιγνῦσα πτερὸν, ὡς ἴδιον ἀφείλετο. καὶ τοῖς ἄλλοις ὀρνέοις ἐδίδυ παράδειγμα, ἕκαςον ἀφαιρεῖσθαι τὸ ἴδιον. καὶ γέγονεν αὖθις ὁ κολοιὸς κολοιός ὁ μῦθος, ὦ Χρύσιππε, τὴν ἀλήθειαν καθάπερ ὕπαρ φθέγγεται, πολλὴν σωφροσύνην ἡμῖν διηγέμενος. ὅτω γὰρ καὶ οἱ ἄνθρωποι ὐδὲν τῶν τῇδε κεκτήμεθα ἴδιον, ἀλλὰ ζῶντες μὲν πρὸς ὀλίγον ἐπιπλάςῳ σεμνυνόμεθα κόσμῳ· τεθνηκότες δὲ ἀφῃρήμεθα ἅπερ ὐκ ἔςιν ἡμέτερα. ὑπερόρα τοίνυν χρημάτων καὶ σώματος. ἀθανάτυ δὲ πράγματος ἐπιμελοῦ τῆς ψυχῆς. τὸ μὲν γὰρ ἀΐδιον καὶ ἀθάνατον· τὰ δὲ θνητὰ, καὶ πρὸς ὀλίγον ἐςὶν ἡμέτερα.

Εὐεκάδης Κίμωνι.

Ἐπαγγέλλῃ πολλὰ, καὶ πράττεις ὀλίγα. καὶ τὴν γλῶτταν ἔχεις ὑψηλοτέραν τῆς πράξεως. ἀλλ' εἰ μὲν ῥημάτων κομψότης τεθαύμαςαι παρὰ σοὶ, οἱ ζωγράφοι τῆς σῆς δυνατώτεροι γλώττης τοσαῦτα πλαςουργοῦντες τοῖς πίναξιν, ὅσα πράττειν ἡ φύσις οὐ δύναται. εἰ δὲ καὶ χαίρειν δοκεῖς ὑποσχέσεσι τοὺς ἀκούοντας, μετ' ὀλίγον μὲν εὐφρανεῖς, ἀνιᾷς δὲ μετ' οὐ πολὺ χαλεπώτερον. ἐπεὶ καὶ τῶν ἐνυπνίων τὰ κάλλιςα, οὐ τοσοῦτον ἡμᾶς εὐφραίνει καθεύδοντας, ὅσον ἐγρηγορότας ἐλύπησαν. αἱ γὰρ ἐλπίδες μετὰ τοῦ ὕπνου συνανίπτανται. σύμφωνα δὴ τῇ γλώττῃ τὰ πράγματα κέκτισο, ἵνα μὴ καὶ φίλοις ἀπεχθήσῃ ψευδόμενος, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ὑπόθεσιν ψόγου ποιήσειας, ὡς ἀληθείας ὑπάρχων ἀμέτοχος.

Σωκράτης Πλάτωνι.

Ἀδικεῖται μὲν οὐδεὶς, ἀδικοῦσι δὲ πάντες, αὐτομάτως ἕκαςος ἑαυτὸν ἀδικῶν. ἀρετῆς γὰρ καὶ κακίας ἐσμὲν αὐτοκράτορες. ἀφείλετό σου Λεωνίδης τὸ γήδιον; τοῦτο τῶν ἐκτὸς, τὴν σὴν ψυχὴν οὐδὲν ἐλυμήνατο. ἐζημίωσε Φίλιππος, καὶ τὸν δακτύλιον σφετερίζεται; ὐδὲν ἠδίκησας αὐτὸς, τὸ γὰρ ἐπίκτητον οὐχ ἡμέτερον. τὸν σὸν υἱὸν ἀνεῖλον οἱ βάρβαροι; ὐ πέπονθάς τι δεινόν. οὐ γὰρ ἀΐδιον

τὸν παῖδα ἐκέκτησο· ἐγγύς σοι μὴ κεκτημένῳ προσγέγονε, ἢ πάλιν οὐκ ἔστιν, ἐπείπερ οὐκ ἦν, ἀλλ' ἐγένετο. οὐκοῦν ἀδικοῦσιν, οὐκ ἀδικοῦνται οἱ ἄνθρωποι. καὶ τὸν Ὁμηρικὸν τεθαύμακα κύκλωπα. οὐδεὶς γὰρ βλάπτειν ἀδικούμενον ἔφασκε· καὶ ἦν τῷ ποιμένι ἀπόφασις ἡ τῆς ἀληθείας κατάφασις.

Μαράθων Πηγαίωνι.

Τοὺς πολιτικοὺς κλύδωνας ἐκφυγὼν καὶ τοὺς ἀπαραιτήτους θορύβους τοῦ ἄστεος, ἐμισθωσάμην τὸν ἀγρὸν τουτονί, καὶ μεταβολὴν ψυχῆς ἐδόκουν δρέψειν. ἀλλὰ μείζοσι κακοῖς ἐμβεβλήμεθα. ποτὲ γὰρ τὴν ἐρυσίβην ἔχω πολέμιον. ποτὲ τὰς ἀκρίδας. ἄλλοτε καὶ τὴν χάλαζαν. ἡ δὲ πάχνη λυμαίνεται τοὺς καρποὺς, ὡς ἀπαραίτητος τύραννος. καὶ τοὺς ἱδρῶτας ὁ τάλας τοῖς ἀνέμοις χαρίζομαι· οἴμοι ὁ δύστηνος. ὅποι τράπωμαι. ὅταν τῶν γεωργικῶν πόνων μνησθῶμεν, τὰ τοῦ ἄστεος ἀσπαζόμεθα. ὅταν τὸν πολιτικὸν τάραχον ἀσπασώμεθα, τῆς ἀγροικίας ἐρῶ. καὶ τοῦ παρόντος ἐστὶ τὸ μὴ παρὸν εὐτυχέστερον. μία τῶν λυπηρῶν ἀνάδυσίς ἐστιν ὁ θάνατος, εἴτε φυσικός ἐστιν, εἴτε πάλιν αὐθαίρετος. οὐκοῦν ἀγχόνημοι τὸ φάρμακον βδελύττομαι τὴν ζωήν. αἰωρεῖν γὰρ τὸν θάνατον τοὺς δυστυχοῦντας ἠλίθιον.

Διογένης Ἀεισάρχῳ.

Κατέπληττε τὴν Μακεδονίαν Ἀλέξανδρος, τῷ βουκεφάλῳ ἐποχούμενος ἵππῳ. τὸν δὲ ἵππον χαλινῷ ἰσορροποῦ μὴ πείθεσθαι. μήτε δὲ χειροήθεσι κολακείαις μαλάττεσθαι. καὶ γὰρ ἀτιθάσσευτον τὸ ζῶον καὶ τῷ θυμῷ τὸ ἵππος εἶναι ἀφῄρητο. καὶ κακόντι ἀπρόσιτον ἦν, καὶ τοῖς ἐντυγχάνουσι λίαν δυσαντητον. ὅτε τοίνυν ἐπιβάτην Ἀλέξανδρον ἐκληρώσατο, τὴν ἀπήνειαν ὥσπερ πραότητι συνεκέρασεν, ἀμειβόμενος τῇ κατηφείᾳ τὸ φρύαγμα. καὶ ἦν ἰδεῖν σώφρονα τὸν ἀκόλαστον. οὐ γὰρ Ἀλεξάνδρῳ θέμις ἦν ἀντιμάχεσθαι. ἔσο τοίνυν Ἀείσαρχε καὶ σὺ τῆς τύχης ὑπήκοος. οὐ γὰρ Ἀλεξάνδρῳ, ἀλλὰ τῇ τύχῃ ὁ βουκέφαλος ἐπείθετο.

Ποιμνίῳ Ἄρνωνι.

Τὰ τῶν προβάτων οὔθατα ὑπὸ τοῦ γάλακτος μέλλει μοι διαρρήγνυσθαι. καὶ κισσυβίων οὐκ οἶδα πῶς ἠπορήμεθα. διὸ δίδου μὲν αὐτὸς τὰ κισσύβια. ἐγὼ δέ σοι γάλα παρέξομαι, μεγάλοις δώροις μικρὰς ἀμειβόμενος χάριτας.

Λεω-

Λεωνίδης Πεισάνδρῳ.

Ἡ δέσθη ϰ Πείαμον ὁ τῆς Θέτιδος πρεσβευόμενον. καὶ πολιαὶ γὰρ ἐχθρῶν ὁ τοῦ Πηλέως ἠσχύνετο. καὶ δίδωσι τῷ πατεὶ τεθνηκότα τὸν παῖδα, δυσυχεςάτῳ φιλοτιμούμενος δώρῳ τὸν Πείαμον. καὶ τοῦ μὲν, τὴν πολέμου τεθαύμακα. τῶ δὲ τὴν φιλανθρωπίαν ἐπῄνεσα. γίνου μοι καὶ αὐτὸς Αἰακίδης. καὶ πολιᾶς ἠλέησον δάκρυα, τὸν παῖδά μοι ζῶντα δωρούμενος. δυςυχοῦμεν γὰρ καὶ ὑμεῖς ὥσπερ καὶ ὁ Πείαμος. οὐ γὰρ ἂν ὄντα σε πολέμιον ὑπὲρ παιδὸς ἐπρεσβεύσαμεν δακρύοις οὐ μέλανι τὰ τῆς ἐπιςολῆς ἐγχαράξαντες γράμματα. ἀλλ' εἰ μὲν τῆς αὐτῆς ϰ σὺ φιλανθρωπίας ἐρᾷς ἀποδέξασθαι, προφθανέτω τὸ δῶρον τὴν αἴτησιν. εἰ δὲ μὴ λόγος παρὰ σοὶ βασιλεύοι, ἀλλὰ θυμός τε ϰ λύπη τὰ πρεσβεῖα κεκλήρωται, πρὸς ὀλίγον μὲν εὐφρανθήσῃ. λυπηθήσῃ δὲ μειζόνως, ἀφιλοσόφε θυμῶ μεγάλας καὶ τὰς ποινὰς εἰσπραττόμενος.

Καλάμων Σπείρωνι.

Εἰ γεωργὸς εἶναι βεβέλησαι, τῶν πολιτικῶν θορύβων ἀφίςασο. εἰ δὲ ῥήτορες ἀνδρὲς σοὶ καὶ δικαςήεια καὶ βήματα πειεισπούδαςα, τὴν δίκελλαν ἀφεὶς, καλαμίδα καὶ χάρτας ἀράμενος ἐς κόρακος χώρει γερόντιον. οὐ γὰρ συκοφάντας ἄνδρας· καὶ τὸ, ἄνδρες δικαςαὶ φθεγγομένους πυκνότερον, ἡ τῶν γεωργῶν πολιτεία προσίεται.

Σωκράτης Κλέωνι.

Ὅταν οἱ λύκοι μεγάλης πειτύχωσι θήρας καὶ τῷ κόρῳ φιλοσοφήσωσιν, ὥσπερ ἐγκράτειαν ἀρνῶν ἔχεσι· τὸ ἦθος καὶ τὸ ἄγειον. πρὸς φιλάνθρωπον μεταβάλλεσι. ϰ θαυμαςήν τινα δικαιοσύνην ὁ κόρος ἐκδιδάσκει τὲς λύκες· μετὰ τῶν προβάτων συνέμονται, ϰ γεραίρεσιν ἄχεις ἂν αὐτοῖς ἡ γαςὴρ ἀναπνεύσειεν. ἀλλὰ σὺ ϰ τῶν λύκων τὸν τρόπον ἀνιαρότερον κέκτησαι· καὶ μᾶλλον πλεονεκτικώτερον τὸ ἀκόλασον ἔχεις, ὅταν ὁ χρυσὸς ὑπερανaβλύζῃ τῶν σῶν θησαυρῶν ὥςπερ οἱ μέθυσοι. διψῶσι γὰρ ὅταν κορεσθῶσι τῶ οἴνε, καὶ σοφίζονται τῇ μέθῃ, μέθης ἐπίτασιν. διὰ γὰρ τὴν ἐς ἄκρον εὐεξίαν πρὸς τὴν ἐναντίαν διάθεσιν μεταπίπτεσι πειεγανοῦντος τῶ οἴνε τὲς οἰνόφλυγας ϰ ἐκκαίοντος. ἄπαγε τῆς ἀκολάςε μέθης ἀκόλαςε. ἵνα μὴ πρὸς τὴν ἐναντίαν ῥοπὴν μεταχθῇς, ἀφερούμενος

μένος τῆς τύχης ἅπερ καὶ δέδωκε. τοιαύταις γὰρ τοὺς ἀχαρείους σωφρονίζεται.

Μήδεια Ἰάσωνι.

Οὐδὲν τοῖς ἀνθρώποις πειρασθὲν οὕτως ὥστε δὲ προσκορέστερον ἐρωτικῆς καθέστηκε σχέσεως. ποῦ σοι τῶν δακρύων τὰ ῥεῖθρα. ἃ τοῖς ἡμετέροις ποσὶν ἐπεκύμαινε; ποῦ σοι διέπτησαν τὰ μυρία γένη τῶν λόγων ἐκείνων, τῶν τε ῥημάτων τὸ ὑφειμένον τε καὶ χαμαίζηλον; οἶμαι μήτε τοὺς δανειζομένους τοιούτοις πρὸς τοὺς δανειστὰς κεχρῆσθαι τοῖς ῥήμασι, μήτε τραυματίαν ταῖς τῶν πολεμίων ἁλόντα χερσίν. ἡ συντόνος ἀγρυπνία παρῴχηκε. τὰ ἑωθινὰ καταλέλοιπας ᾄσματα. παρώσω τὰς μυρίας πρεσβείας, τὰς σπονδὰς, τοὺς ὅρκους, ἃς διὰ τῶν προσαγωγῶν γυναικῶν ἐπείσω μοι. πρὸς ἑτέραν ἄφνω παρθένον ὤλισθησας, ὥσπερ οἱ καθεύδοντες ἀμέσως ἀφ' ἑτέρας πρὸς ἑτέραν ἐνυπνίων ὑπόθεσιν μεταβαίνοντες. ἐπαινῶ τοὺς ζωγράφους. ὑποπτέρους γὰρ τοὺς ἔρωτας ἀναγράφουσι. καὶ τέχνῃ διαμορφοῦσι τὰ πράγματα, καὶ τοῖς πλάσμασι τὴν ἀλήθειαν τερατεύονται.

Παρμενίδης Χρυσοθέμει.

Τὸ μὲν ἐγρηγορέναι διὰ παντὸς, ἀθανάτου φύσεως ἴδιον. ὑπνοῦν δὲ μετρίως, τῶν καθ' ἡμᾶς ἐστὶν ὡς ἔοικε καὶ ἀνθρώπινον. τὸ δὲ πέρα καθεύδειν τοῦ πρέποντος, τοῖς τεθνηκόσι μᾶλλον ὑπὲρ τοὺς ζῶσιν ἁρμόδιον. τὰς πλείστας Χρυσόθεμις τῆς σῆς ζωῆς μοίρας ἀφήρησαι. ἀεὶ γὰρ καθεύδεις, καὶ τῆς ἐνταῦθα μεταβέβηκας λήξεως, οἷά τις Ὀδυσσεὺς, τῆς καθ' ἡμᾶς οἰκουμένης ἔξω πλανώμενος. ὠκεανῷ τινι τῷ ὕπνῳ χρώμενος, καὶ μήτε ἀνίσχοντα μήτε δυόμενον προσβλέπων τὸν ἥλιον.

Κυπίας Κορανῷ.

Συνέρεθος ἔσο μοι μεσημβρείας ὥρᾳ Κορανέ. αἱ μαστιᾶς γὰρ τὸν ἀγρὸν πεφράξομαι. κακοὺς γὰρ τοὺς ὁδίτας κεκτήμεθα. οὐχ οἷός τε εἰμι καὶ ζώοις ἀλόγοις καὶ τοῖς ἀνθρώποις συμπλέκεσθαι. ὁ λαγωὸς τὰς ἀμπέλους, ἡ κάμπη τὰ λάχανα ὄλλυσι. τί δῆτα περὶ τῶν ἀσπαλάκων λέξαιμι; φοβερὸν γὰρ τῷ γεωργῷ τὸ κακὸν καὶ δυσανταγώνιστον τὸ πολέμιον. διό μοι συμπαράταττε, καὶ τῶν πόνων συναντιλαμβάνου κἀγὼ δέ σε αὖθις τοιούτοις ἔργοις ἀμείψομαι. οὕτω γὰρ καὶ οἱ μύρμηκες συμμαχοῦντες ἀλλήλοις, ἐν τὸν μόχθον σοφίζονται, καὶ τῶν μεγίστων πόνων ἐφάπτονται.

Σώ-

Σώςρατος Λυσιςράτῳ.

Ἐπειδή σοι πολλὰ καὶ θαυμαςὰ παραινέσαντες τὸν Πηνελόπης ἐδόξαμεν ὑφαίνειν ἱςὸν, φέρε δήπε φέρε καὶ μυθικῶν ἀπαρξώμεθα λόγων. ἴσως γὰρ τῆς σῆς διανοίας ἐφίκοιτο δὴ τὰ λεγόμενα. ἐν τοῖς νεοβλάςοις τῶν δένδρων ὁ τέττιξ ὀχούμενος, ὥρα καύματος ἐκελάδει. καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἁρμονίας αἰσθανόμενος ἐπετέρπετο. ὁ δὲ μύρμηξ παρὰ τοῖς θεείζουσι καὶ περὶ τὴν ἅλω τὰς διαζειβὰς ἐπεποίητο. ἐν τοῖς κόλποις τῆς γῆς τὴν ἑαυτῦ τροφὴν ἐθησαύριζεν, οἷα προμηθέςερος ὢν ὁ μύρμηξ τῦ τέττιγος. παρῳχήκει τοίνυν ἐκ τῶν βορείων ὁ ἥλιος. ἀπῆν τὸ μετόπωρον. καὶ ὀχειμὼν ἀπῆντα τῇ γῇ. ἡ δὲ θάλαττα τὰς γαλήνας σπονδὰς διελύσατο. οἱ πλωτῆρες τὰς λιμένας ὡς σωτῆρας ὄντας ἠσπάζοντο. καὶ ὁ γεωργὸς ἐπὶ τὴν ἑαυτῦ αλέαν κατέφυγε. καὶ ὁ μύρμηξ ἐν ταῖς λαγόσι τῆς γῆς καὶ τὰς πόνας εἶχεν ἑςίασιν ἐπιτήδειον. ἱκέτευε δὴ ὁ τέττιξ τὸν φιλόπονον μύρμηκα τῶν θησαυρῶν μετασχεῖν. ὁ δὲ τὸν μελῳδὸν τῶν ἑαυτῦ θυρῶν ἀπεπέμπετο πολὺν αὐτῷ τῆς ἀργίας καταχέων τὸν γέλωτα. καὶ τῶν θερεινῶν ᾀσμάτων αὐτὸν ἀνεμίμνησκε. διόπερ ὁ μὲν εἶχε λιμὸν τὴν ᾠδὴν, ὁ δὲ τὰς πόνας τρυφὴν. ἁρμόττει σοι ὁ μῦθος Λυσίςρατε. ἀργὸς γὰρ ὢν ἀθλιώτερος εἶ τῦ πυρέσσοντος. ἐσθίων μάτην διπλάσια. ἄπαγε δήπε τῆς ἀργίας ὦ βέλτιςε. τὰ τῆς φύσεως γὰρ δῶρα κατήσχυνας, τηλικαύτην ῥώμην καὶ εὐρωςίαν τῦ σώματος ἀκόσμητον παρεὶς ἐπιςήμῃ, πόνυς ἀσκεῖν μὴ βυλόμενος.

Τεττίγων Πορφυρίων.

Ὁ κορύδων εὐδαίμων ἀνὴρ καὶ τῆς τύχης φίλος ὡς ἔοικεν. αἱ ἄμπελοι ταῖς βότρυσιν ἄχθονται. αἱ ἀχράδες βρίθουσι, καὶ τῶν τρυγώντων ὀρέγονται. αἱ ἐλαῖαι τῇ γῇ προσνενεύκασι, καὶ τῷ πλήθει τὰς ἐνεγκαμένους κλάδους βιάζονται. οἱ λειμῶνες κατάκομοι ἢ ἄλως ταῖς νεφέλαις ἐφάμιλλος αὔλαξιν. ἀλλὰ καὶ τὸ γύναιον μετὰ τῶν ἄλλων εὐφραίνει τὸν ἄνδρα. τοσοῦτοι γὰρ παῖδες αὐτῷ, ὥςτε καὶ Δαναὸν καὶ Αἴγυπτον ταῖς εὐτεκνίαις νικᾶν. ἄλλος μὲν γάρ ἐςιν ὑπομάζιος. ἄλλος τῆς γαλυχείας ἐπαύσατο. ἕτεροι δὲ ἕρπουσι μήπω τῆς ὀρθῆς βαδίσεως ἀπαρξάμενοι. εἰσὶ παραςαυλίζουσι καὶ τοὺς ὀδόντας ἀμείβουσιν. ἄλλοι τῆς ἀκμῆς ἐπιβαίνουσι, καὶ τὸ βουπαῖς εἶναι κεκλήρωνται. σύζυγος δίκην αὐτῶν ἡ τῆς ἡλικίας

αὐτῷ τάξις συντέτακται. σὺ δὲ παρήνεις τὸ θυγάτειον μὴ παρεγγυᾶν τῷ Κορύδωνι. καὶ τὴν ἀγχιστείαν ἐκάκιζες ὥσπερ ἀφοσιούμενος τὴν δυσγένειαν. οἴμοι. βεβηκόλημαι ὁ δείλαιος. καὶ κοῦφον ἔχον τὸ φρόνημα, τοῖς ἀνθρώποις ἀνόητον ἡ εὐγένεια. πλούτου γὰρ αὐτοῖς πᾶσιν οὐδὲν ἐνδοξότερον.

Σωκράτης Μελανιππίδῃ.

Γυμνασταὶ μὲν παιδοτρίβαι ἀπαραίτητοι παισί. τῆς σωφροσύνης δὲ διδάσκαλοι. ἐπειδὴ γὰρ φρονήσεως ἔτι καὶ νόμων οἱ παῖδές εἰσιν ἀνεπίδεκτοι, ἀπειλαῖς χαλινώμενον τὸ τούτων ἀκόλαστον. τοὺς γὰρ παῖδας λόγοις μᾶλλον ἢ μάστιξιν ἐκταράττομεν. ἐγὼ δὲ τὴν σὴν ἀναίδειαν ἄγαμαι. οὐ γὰρ κολάσεις δικαστηρίων σοι φοβεραί. ὅτε λόγος εἰσηγητικός ἐστιν αἰδέσιμος. τῶν παίδων ἀφρονεστέραν ἐν γήρᾳ τὴν διάνοιαν ἔχεις. ἴθι τοίνυν εἰ βούλοιο πρὸς βάραθρον. ὃν γὰρ λόγος καὶ μάστιγες σωφρονεῖν οὐ διδάσκουσι, τοῦτον πείθειν κακίαν ἀνέχεσθαι λίαν ἐργῶδες. καὶ τοῦ καθαίρειν τὴν Αὐγείου κόπρον ἐστὶ δυσχερέστερον. ἢ κοτύλῃ τὸ Ἀτλαντικὸν ἅπαν ἐκροφῆσαι πέλαγος.

Ἐρατοσθένης Αἰσχίνῃ.

Εὐήθεις τοὺς ὅρκους ὡς λάχανα, καὶ κτύπος ὀδόντων εἶναί σοι δοκεῖ τὸ τελούμενος. καὶ τοῖς ἐγκαλοῦσιν ἀντιφθέγγῃ παμπόνηρε. ἡ γλῶττα ὀμώμοκεν. ἡ δὲ φρὴν ἀνώμοτος. οὐκ εἰδὼς, ἀχάλινωτον γλῶτταν, μείζονα τοῦ πλημμελήματος, εἰσπραττομένην τὴν κόλασιν. ἃ γὰρ λόγοις ἁμαρτάνομεν, ἔργοις τὴν τιμωρίαν ὑφέξομεν. τὴν γλῶτταν δῆτα σώφρονα κέκτησο, ὀμνύειν καὶ πρὸς ἀλήθειαν εὐλαβούμενος. ἀβαρές τι γὰρ χρῆμα ὁ ὅρκος εἶναι δοκεῖ, καὶ παντὸς ἄχθους ἐστὶ δυσφορώτερον. ἐντεῦθεν καὶ Τάνταλος ἐκολάζετο. περὶ τὰ θεῖα γὰρ εἶχε τὴν γλῶτταν ἀκόλαστον.

Πλάτων Ἀξιόχῳ.

Ἡνίαις καὶ μάστιγι τοὺς ἵππους ἰθύνομεν. καὶ ναυτιλλόμεθα, τῇ μὲν τοῖς ἱστίοις τὴν ναῦν ἐκπετάσαντες, τῇ δὲ ταῖς ἀγκύραις χαλινώσαντες καθυβείζομεν. οὕτω κυβερνητέον τὴν γλῶτταν Ἀξίοχε. τῇ μὲν τοῖς λόγοις ὁπλίζοντες, τῇ δὲ σιωπῇ κατευνάζοντες.

Πρόκλος Ξανθίππῳ.

Τοὺς πολύποδας φασὶν ἀθηρείας τυγχάνοντας, τοὺς ἑαυτῶν κατεσθίειν πλοκάμους ὄψον. ὥσπερ ἀληθῶς ἐμ-

παράσκδον τὰ ἑαυτῆς δυσυχέσατα μέλη. ἐσιῶνται γοῦν οἱ τάλανες τῆς ἑαυτῆς μοείων τὰ καίεια. ἢ δυτυμόνες τῆς ἰδίων σαρκῶν ἀναδείκνυνται. ἆρά γε Ξανθίππε ὑπολύπης τὴν γνώμην εἶναι τοῖς ὅλοις δοκεῖς; ἐγὼ μὲν οἶμαι τοῦτο σαφέσατον. ἀδικεῖς γὰρ λίαν ἀπανθρωπότατα τὸν πατέρα. μήτε τὴν φύσιν αἰδόμενος, μήτε τὴν δίκην ὡς βάραθρον εὐλαβόμενος. ἀλλ' εἰ μὲν μεταγνοίης ἀμνήμονα τῆς παρῳχηκότων κακῶν ἕξεις τὴν πρόνοιαν. εἰ δὲ τὴν φιλόχρυσον ἐσεννοῦ ἀμετακίνητον πάθος κεκλήρωσαι, τὴν ἰσόρροπον πλάσιγγα τὸ θεῖόν σοι ταλαντεύεται. καὶ παῖδας ἕξεις πατρικῆς κακίας εἰκόνας ἀληθεῖς ἢ ἰνδάλματα. οὕτω γὰρ ἢ τὰ τῆς ἐχίδνης κυήματα, μητρικὴν ἀνοσιότητα διαδέχεται, τὴν κυοφόρον ἢ τιθήνην γασέρα διαῤῥηγνύοντα.

Ἰσοκράτης Διονυσίῳ.

Πρόπομποι ἢ ῥαβδοῦχοι ἢ κήρυκες ἢ θρόνων ὑψηλοτάτων ἐπίτευξις, φιλοσοφίας εἰσὶν ἀχλὺς ἢ διαιρετικώτατος πέφυκε τῆς ἀρετῆς χωρισμός. οὐκ ἤμειψας μετὰ τῆς τύχης τὴν φύσιν. ἔτι τὸν θύλακον ἔχεις δερμάτινον. θνητὴν γὰρ ἔχεις ἐκ προιομίων τὴν σύςασιν. τί δῆτα τὸ κενὸν τοῦτο δοξάριον ἐπὶ τοσοῦτον τὸν πήλινον ἀσκὸν διεφύσησε; μεγάλης ἀνοίας μεφορήθης ὦ δύςηνε ἢ τῆς φύσεως τὴν γνῶσιν ἀφήρησαι. οὕτω τὰ μετέωρα τῆς τύχης κινήματα ἐκςῆναί σε τῆς πάλαι θεωρίας ἠνάγκασαν, ἢ τῆς σώφρονος ἐκείνης μανίας ἀπαναχωρεῖν παρεσκεύασαν. ἰδὼ σοι πάλαι μετάρσιον τὸ χαμαίζηλον. νῦν δὲ ἢ χθαμαλὸν ἢ πρόσγειον ὁ τῆς τύχης ὅρος ἀκρότατος. οὐκοῦν τῆς ψευδοῦς εὐδαιμονίας ἀφίςασο. ἢ τὴν δραπέτην τύχην δραπέτευε. προφθάνων γὰρ τὴν ἀγνώμονα, ἄφνω τὴν μεταβολὴν ἢ δυσφορήσεις προσπίπτουσαν.

Σωκράτης Ἀλκιβιάδῃ.

Καὶ τὰ τῆς ποιήσεως παίγνια, πάσης σύμπλεα σοφίας καθέςηκε. κηρῷ τοὺς Ὀδυσσέως ἑταίρους διαβῦσαι τὰ ὦτα φησὶν ὁ τοῦ Μέλητος, ὅτε ταῖς ὁλκάσι πρὸς τὰς ἀκολάςους σειρῆνας ἀνήγοντο. τὸν δὲ Λαέρτου δεσμοῖς ἀπεῖρχθαι ὡς ἐν εἱρκτῇ δυσφύκτῳ τινί. μυθολογεῖται τὰ τῆς φιλοσοφίας ἀπόρρητα. σειρῆνας γὰρ δοκῶ τὰς ἀσχήμονας ἡδονὰς τὴν ποίησιν ἀναπλάττεσθαι. καὶ θαυμάζω λίαν τὸν Ὅμηρον συγκρίνοντα τοῖς πράγμασι τὴν ἀλήθειαν, ἢ κυκεῶνα νέκταρος προσηνέςερον ταῖς ἀκοαῖς ἡμῶν αναμίξαντα, διάπερ ὕδωρ τὸ ψεῦδος οἴνῳ τονικωτάτῳ τινὶ τῇ ἀλη-

ἀληθεία κεράσαντα. οὔτω γὰρ οὔτε τοῖς πλάσμασιν ἀπατώμεθα. οὔτε τῇ δυσεφίκτῳ τῶν ὄντων καταλήψει τὸν νοῦν μεθυσκόμεθα. διὸ κηρῷ μὲν τὴν ἀπειρίαν, δεσμῷ δὲ τὴν φιλοσοφίαν ἐδήλωσεν. ἐντεῦθεν Ὀδυσσέα μόνον τῶν ὑπερκυκνίων μελῶν ἀκούοντα τερατεύεται, καὶ τοῖς δεσμοῖς τὴν ἔφεσιν διακόπτεσθαι. ἡ μὲν γὰρ τῶν κακῶν σαφήνεια, ἡ φιλόσοφος ἀρετή. ἡ δὲ τῶν ἡδονῶν ἀναχώρησις φιλοσοφίας ἐναγώνιον τρόπαιον. Ἐπειδὴ τοίνυν Ἀντίμαχε τῆς Ὀδυσσέως πλάνης ὁ παρὼν βίος εἰκόνισμα, καὶ τῇ θαλάττῃ τῶν θορύβων ὁ δείλαιος ἄνθρωπος περιηνέχεται, καὶ σειρηναίων ἡμᾶς ἡδονῶν περιπολοῦσιν ἠχήματα, ἐν πνευμάτων δίκην, ποτὲ μὲν ἐνθένδε, ἄλλοθεν δέποτε περικρατοῦσιν ἐξαίσια, τὸν Πηνελόπης ὁμόζυγα μιμησώμεθα ἄρρηκτόν τινα τῶν ἀρετῶν ἔνθεον δεσμὸν τὴν φιλοσοφίαν ἀσκήσαντες.

Ἄνθινος Ἀμπελίνῳ.

Ὁ τρυγητὸς ἤδη προκέκυφε. καὶ ὁ βότρυς γλεύκους πεπλήρωται. περιφρούρει γοῦν τὴν λεωφόρον κάλλιστα, καὶ τὴν κρῆσσαν κυνὰ συνέρεθον κέκτησο. οἱ δίτου γὰρ χεῖρες ἀκόλαστοι, καὶ γεωργικοὺς ἱδρῶτας ἀδικεῖν ἑτοιμόταται.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΑἸΛΙΑΝΟΥ͂, καὶ ΑἸΝΕΙΌΥ ΤΟΥ͂ ΣΟΦΙΣΤΟΥ͂.

Βαίτων Ἀνθεμίωνι.

ΤΑ σμῆνη μοι τῶν μελιττῶν κενά· καὶ ἀπεφοίτησαν τῆς ἑστίας οὐκ οὖσαι τέως δραπέτιδες. ἀλλὰ γὰρ καὶ πισαὶ διέμενον· καὶ ᾤκουν ὡς οἴκους τὰς αὐτῶν σίμβλους. καὶ εἶχον λειμῶνα εὔδροσον καὶ δὴ καὶ ἀνθῶν εὔφορον. καὶ εἰσιῶμεν αὐτὰς πανδαισία. αἱ δὲ ὑπὸ τῆς φιλεργίας τῆς ἄγαν αὐθεσίων ἡμᾶς πολλῷ καὶ καλῷ τῷ μέλιτι. κοὐδέ ποτε τῆσδε τῆς ὠδῖνος τῆς γλυκείας ἦσαν ἄγονοι. νῦν δὲ ᾤχοντο ἀπιοῦσαι λυπηθεῖσαι πρὸς ἡμῶν οὐδὲν, οὐ μὰ τὸν Ἀρισταῖον καὶ τὸν Ἀπόλλω αὐτόν· καὶ αἱ μὲν εἰσὶ φυγάδες. ὁ δὲ οἶκος αὐτῶν χῆρος ἐστὶ, καὶ τὰ ἄνθη τὰ ἐν τῷ λειμῶνι περὶ αὐτὰ γηρᾷ. ἐγὼ δὲ αὐτῶν ὅταν ὑπομνησθῶ τῆς πτήσεως καὶ τῆς ἀχαρίστου χηρείας, οὐδὲν ἄλλο ἢ νομίζω θυγατέρας ἀφῃρῆσθαι. ὀργίζομαι μὲν οὖν αὐταῖς. τί γὰρ ἀπέλιπον τροφέα αὐτῶν καὶ ἀτεχνῶς

χνῶς πατέρα καὶ φρουρὸν καὶ μελεδωνὸν οὐκ ἀχάριστον; δεῖ δέ με ἀνιχνεῦσαι τὴν πλάνην αὐτῶν, καὶ ὅποι ποτὲ ἀποδρᾶσαι κάθηνται. καὶ τίς αὐτὰς ὑπεδέξατο. καὶ τοῦτο ἔχει γάρ τοι τὰς μηδὲν προσηκούσας. εἶτα εὑρὼν, ὀνειδιῶ πολλὰ τὰς ἀγνώμονας καὶ ἀπίστους.

Καλλιππίδης Κνήμωνι.

Ἀγροίκου βίου πάντα ἄλλα ἐστὶ καλὰ, καὶ δὴ καὶ τὸ ἥμερον τοῦ τρόπου. ἡ γὰρ ἡσυχία καὶ τὸ ἄγειν σχολὴν τοῖς τῆς γῆς, καλὴν πραότητα ἐνεργάζεται. σὺ δὲ οὐκ οἶδ' ὅπως ἄγροικος εἶ, καὶ γείτοσιν οὐκ ἀγαθὸς πάροικος. βάλλεις οὖν ἡμᾶς ταῖς βώλοις καὶ ταῖς ἀχράσι. καὶ μέγα κέκραγας ἰδὼν ἄνθρωπον ὡς διώκων λύκον. καὶ ἀργαλέος εἶ. καὶ τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον, ἁλμυρὸν γειτόνημα. ἐγὼ δὲ εἰ μὴ πατρῷον ἀγρὸν ἐγεώργουν, ἄσμενος ἂν αὐτὸν ἀπεδόμην φυγῇ φοβεροῦ γείτονος· ἀλλ' ὦ βέλτιστε Κνήμων τὸ σκαιὸν τοῦ τρόπου κατάλυσον. μὴ δέ σε ὁ θυμὸς εἰς λύθην προαγέτω, μὴ καὶ μανεὶς, σεαυτὸν λάθῃς. ταῦτά σοι φίλα παρὰ φίλου παραγγέλματα ἔσω, καὶ ἴαμα τοῦ τρόπου.

Φαιδρίας Σθενώνι.

Φύεται μὲν ἐν τοῖς ἀγροῖς καλὰ πάντα, κεκόσμηταί τε ἡ γῆ τούτοις, καὶ τρέφει πάντας. καὶ τὰ μὲν ἐστὶ τῶν καρπῶν διετήσια. τὰ δὲ καὶ πρὸς ὀλίγον ἀντέχοντα ἐστὶ τρωκτὰ ὡραῖα. πάντων δὲ τούτων, θεοὶ μὲν ποιηταὶ, ἡ γῆ δὲ μήτηρ ἅμα καὶ τροφὸς αὕτη. φύεται δὲ καὶ δικαιοσύνη καὶ σωφροσύνη, καὶ ταῦτα ἐν τοῖς ἀγροῖς δένδρων τὰ κάλλιστα καρπῶν τὰ χρησιμώτατα. μὴ τοίνυν γεωργῶν καταφρόνει. ἔστι γάρ τις καὶ ἐνταῦθα σοφία, γλώττῃ μὲν οὐ πεποικιλμένη οὐδὲ καλλωπιζομένη λόγων δυνάμει. σιγῶσα δὲ εὖ μάλα, καὶ δι' αὐτοῦ τοῦ βίου τὴν ἀρετὴν ὁμολογοῦσα. εἰ δὲ σοφώτερα ταῦτα ἐπέσταλταί σοι ἢ κατὰ τὴν ἀγρῶν χορηγίαν, μὴ θαυμάσῃς. οὐ γὰρ ἐσμὲν οὔτε Λίβυες οὔτε Λυδοὶ, ἀλλ' Ἀθηναῖοι γεωργοί.

Αἰνείας Κάσῳ.

Λαέρτης ὁ γέρων οὐκ ἔτ' ἤθελεν εἶναι Βασιλεὺς, οὐδ' ἀνθρώπων ἄρχειν, ἀλλὰ κηπουρός τε εἶναι καὶ τῶν δένδρων ἐπιμέλεσθαι. σὺ δέ μοι δοκεῖς ἐζηλωκέναι τὸν ἄνθρωπον. οὐ γὰρ ἂν τὴν πόλιν καὶ τοὺς σαυτοῦ ἀπολιπὼν, χρόνον οὔπω μακρὸν ἐν ἀγρῷ προσκαθήμενος τοῖς φυτοῖς διῆγες λαλῶν. ἔδει δὲ οὐ τοῦ Λαέρτου μεμνῆσθαι. ἀλλὰ Σωκράτους καὶ τῶν Σωκράτους δογμάτων, ἐν οἷς ἐκεῖνος χαριέντως

καὶ

καὶ σεμνῶς λέγων φιλοσοφεῖ. ὅτι τὰ χωρία καὶ τὰ δένδρα οὐδὲν ἐθέλει διδάσκειν. οἱ δ' ἐν τῷ ἄστει ἄνθρωποι. τούτῳ μᾶλλον πειθόμενος, μακρὸν τῶν ἀγρῶν ὑπεριδὼν ἐν οἷς ἄπορον σοφίας καρπὸν τοὺς γεωργοῦντας δρέπεσθαι, ἀναμνήσθητι τῶν συνήθων ἐκείνων διατριβῶν, ἐν αἷς ἔνεστι σοφόν τι μαθεῖν καὶ διδάξαι, καὶ τὸ δὴ μέγιστον, εὐφραίνειν τοὺς φίλους.

Οὐλπία.

Κακοὶ κακῶς ἀπόλοιντο, οἵ τινές ποτε ἦσαν οἱ τὸν ὑμέτερον οἶκον οὕτω πονήρως διαθέντες. ὅσον γὰρ ἠνιάθην ἐγώ, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἂν δυναίμην εἰπεῖν. ἀλλά μοι τὶς εὐτυχῶς ὀψέποτε παραπέπτωκε παραμυθία, ἧς καλὸν ὑμᾶς κοινωνεῖν ἐνεθυμήθην. ὡς οὐ παντελῶς ἄχρηστος ἡ συμφορά. νῦν γὰρ βεβαιότερον γνώσεσθε, ὅτι χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ περιφανεῖς ἐσθῆτες, τοῖς μὲν πολλοῖς περιμάχητον, ἀβέβαιον δέ τι χρῆμα καὶ οὐχ ἑστηκός, οὐδὲ τοῦ ἔχοντος ὡς ἀληθῶς, εἴγε τῷ βουλομένῳ διαρπάζειν ἔξεστι· τὰ δὴ μαθήματα καὶ ἡ σοφία τοῖς μὲν ἀνοήτοις καταγέλαστον, βέβαιον δὲ τι κτῆμα καὶ πεπηγὸς καὶ ἀνάλωτον καὶ τὸ ὅλον κρεῖττον λῃστείας. τούτου μᾶλλον ἀντέχετε. καὶ οὐκέτι πρὸς φυλακὴν δεήσεσθε, οὐ τείχους, οὐχ ὅπλων, οὐ φυλαττόντων φάλαγγος.

Σαραπίωνι.

Τὸ παρ' ὑμῖν ἀκήκοα δρᾶμα. καὶ αὐτὴν ἐδάκρυσα τὴν γῆν. εἰ ἐκ τῶν ἱερέων ὁ πόλεμος ἄρχεται, παρ' οἷς εἰρήνη τὸ κήρυγμα. εἰ γὰρ ὅθεν ἔδει σεσῶσθαι, ἐντεῦθεν ἀπολλύμεθα, τίς πόρος σωτηρίας ἡμῖν καταλείπεται; ταῦτα μὲν οὖν εἴποι τὶς ἂν οἶμαι θρηνῶν. ἐγὼ δὲ συνάχθομαι καὶ συνήδομαι. ἀνιαρὸν μὲν γὰρ τῶν κινδύνων ἡ πεῖρα. ἀκριβεστάτη δὲ μεγαλοψυχίας βάσανος ἡ ἐν τοῖς κινδύνοις εὐψυχία. ποία γὰρ ἀρετῆς κτῆσις, ἧς ἀγὼν μὴ προηγήσατο; εἰ μὴ καὶ στρατηγὸν φαίης ἄριστον, τὸν μηδὲ πώποτε κατιδόντα πιλέμιον. φέρειν δὲ δεῖ, καὶ μὴ ἀθυμεῖν. ἐκ πολέμου γὰρ ἡμῖν εἰρήνη βεβαιοῦται. εἰ δὲ μή, ἀγεννῶς τὸν πόλεμον διενέγκοιμεν. ἀλλ' οἷα δρᾶτε τοὺς φίλους. ἐγὼ τῆς ῥητορικῆς ἐρᾶν πρὸς ὑμᾶς ὡμολόγουν, ἐλπίσας παρ' ὑμῶν εὑρήσειν τὸ φάρμακον. ἀλλὰ τοὐναντίον γέγονεν· ηὐξήσατε γὰρ μᾶλλον ἢ διελύσατε τὸν ἔρωτα, θέατρον τῇ ἐπιστολῇ συλλέγοντες καὶ κρότον διεγείροντες.

τις. πῶς οὖν ἄν τις ἀτιμάσῃ τὸ παρ᾽ ὑμῶν ἐπαινούμενον;

Ἐπιφανίῳ Σοφιςῇ.

Εἰς κάλλος ζῆν καὶ γράφειν μεμελέτηκεν, ὦ δεδώκαμεν τὴν ἐπιςολήν. δύναται δὲ καὶ εὐδαιμονοῦσαν οἰκίαν τῷ κεκτημένῳ διασώζειν καλῶς. πόσοι γοῦν τοῦ βίου κοινωνὸν ἔχειν ἐβούλοντο; ὁ δὲ τῆς πατρίδος μᾶλλον ἢ πλουσίας ἐρᾷ. πολλὰς δὲ πόλεις καταμαθὼν, οἷά τις Ὀδυσσεὺς, ὡς ὑμᾶς οἷα πρὸς Ἀλκίνουν ἀφῖκται. καὶ ὁ μὲν ὑμῖν διηγήσεται τὴν πλάνην, οἷον ἐκεῖνος ἐκείνῳ. ὑμεῖς δὲ καταλύσαντες τὴν πλάνην, οἴκαδε διασώσατε, ὁ ὥσπερ ἐκεῖνος ἐκεῖνον. μὴ γὰρ διαμάρτοι τῆς δόξης δι᾽ ἐμοῦ πρὸς ὑμᾶς καταφυγών.

Διοδώρῳ Σχολαςικῷ.

Εἰ πόλεμος ἡμᾶς πρὸς ἀλλήλους πολλὰ κελεύει λαλεῖν, εἰρήνη δὲ συχνὴν ἐπάγει τὴν σιωπὴν, μόνος οὗτος ὁ πόλεμος εἰρήνης κρείττων ἐςί. τί γὰρ χαριέςερον ἢ θαμὰ παιδικοῖς ἀδολεσχεῖν; λύσωμεν τοίνυν ἢ τὴν εἰρήνην ἢ τὴν σιωπήν. μὴ γὰρ τοὺς φίλους, μὴ τοὺς ῥήτορας σιωπῶντας ὁ ἥλιος κατίδοι.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΠΡΟΚΟΠΙ´ΟΥ ΤΟΥ͂ ΣΟΦΙΣΤΟΥ͂.

Νηφαλίῳ.

Ἥσθην δεξάμενος τὴν ὑμετέραν ἐπιςολήν. εἰς ἔργον δὲ ταύτην ἄγειν βουλόμενος, οὐκ ἔσχον ὑπουργοῦσαν τῇ προθυμίᾳ τὴν χρείαν. τὸ δ᾽ αἴτιον, τύχην μὲν οὐκ ἄν ποτε εἴποιμι καὶ μάλιςα πρὸς ὑμᾶς, θεοῦ δὲ πάντως πρόνοιαν κυβερνῶσαν ὡς βούλεται τὰ ἡμέτερα.

Φιλίππῳ ἀδελφῷ.

Τοῖς ἀγαθοῖς τῶν ἀνδρῶν ἀρκεῖ μὲν εἰς σύςασιν φιλίας ὁ τρόπος. ἀλλ᾽ ἐπειδὴ καὶ ἀφορμὴν εἶναι προσήκει τινὰ, δι᾽ ἧς δεῖ πρῶτον εἰς λόγους ἐλθεῖν, εἶτα πειραθέντας θαυμάζειν, τούτου χάριν ἐπέδωκα τῷ λογίῳ Θέωνι τὴν ἐπιςολήν. πρῶτον γὰρ διὰ ταύτην εὐμενῶς αὐτὸν ὄψει. ὕςερον δὲ περιττὰ νομίσας τὰ γράμματα, δι᾽ αὐτὸν οἶμαι θαυμάσεις τὸν ἄνδρα.

Γερμανῷ.

Ὅσον ἀγαθοὶ λυπῦσιν ἄνδρες πεῖραν αὐτῶν παρέχοντες καὶ ἀφιστάμενοι τῶν ἐγνωκότων, νῦν ἔργῳ μαθὼν καὶ διηγοῦμαι τοῖς ἄλλοις· ὑμᾶς γὰρ ᾔδειν μὲν καὶ πρὶν εἰς λόγες ἐλθεῖν. εἰδὲ θαυμάζεις ὁπόθεν, διδασκάλες εἶχον ὅσοι πειραθέντες ἐθαύμαζον. ὡς δὲ κἀγὼ συμμίξας ἐμάνθανον, χαίρειν μὲν ὡμολόγουν τῇ τύχῃ. πάλιν δὲ ταύτην ἐμεμφόμην, εἰ τοσῦτε γεύσασα πράγματος, ἄκρῳ δακτύλῳ φασὶν, εἶτα τὴν ἡδονὴν ἀφαιρήσεται. καὶ οὐ τοσῦτον εὔφραινε τὸ παρὸν, ὅσον αἱ τοῦ μέλλοντος ἐλπίδες ἐλύπουν. ἐλογιζόμην γὰρ ὅτι δὴ θᾶττον ἡμᾶς οἰχήσῃ καταλιπών. τῦτο καὶ γέγονε, καὶ συμβὰν λυπεῖ, καὶ ἀπορῦμαι τῷ πράγματι. σὺ δὲ φιλονεικεῖς ἐπὶ τῷ μεῖζον ἡμῖν ὑξάπτειν τὸν ἔρωτα καὶ πόρρω γενόμενος. τῇ γὰρ εἰς ἐμὲ σπεδῇ καὶ τὰς ἐμὰς ἐλπίδας ὑπερβαλλωνενίκας· ἀλλ' εἴθε γάρ τις θεῶν εὐμενὴς ἡμῖν γένοιτο, καὶ σὲ θᾶττον ὡς ἡμᾶς αὖθις ἐνέγκοι.

Φιλίππῳ.

Μακρὸν ἡμῖν ἐσίγησας χρόνον καὶ τὸ πρᾶγμα φέρειν ὐκ ἔχω. σκόπει γάρ. χειμὼν ἦν καὶ ὐ μετεώως ἐφέρομεν. ὤφθησαν χελιδόνες, καὶ ὐ μετὰ τύτων ἐφθέγξω. καὶ νῦν ᾄδουσι τέττιγες, καὶ παρ' ἐλπίδας ἡμῖν ἡ σιγή. εἰ μὲν πρὸς λύπην ταῦτα, ἀγνοῦμεν ὅ, τι ποτὲ παθὼν λυπεῖς. ὅμως ὐκ ἂν οἶμαι μείζω τιμωρείαν λαβεῖν. εἰ δὲ τῆς πάλαι σπεδῆς εἰς ῥαθυμίαν μετέστης, ἀδικεῖς μὲν συγγενείας νόμον, παραβαίνεις δὲ φιλίας θεσμόν. εἰ δὲ μὴ δυσχερὲς εἰπεῖν, τάχα τίς σφαῖν καὶ σαυτῦ κατήγορον γεγενῆσθαι. οἷς γὰρ ἡμῖν σιωπῶσιν ἐπέπληξας, τύτοις ὤφθης αὐτὸς ἁλισκόμενος. καὶ πῶς ἔχοι λόγον τὸν πεπεικότα λαλεῖν, τὴν τῦ πεισθέντος μεταλαμβάνειν σιωπήν. ἀλλ' ὥρα λοιπὸν καὶ σοφιστὴν με καλεῖν καὶ παίζειν ἅμα τῷ λόγῳ. ὐδὲν τῦτο πρᾶγμα πάντως. καὶ ὅ, τι ἂν λέγῃς, οἴσω μετρίως, εἰ φθεγγομένυ μόνον ἀκύσομαι.

Ἰωάννῃ.

Ὁ λογιώτατος Διόδωρος λύσις ἡμῖν ἔσω τῆς πρὸς ἀλλήλους σιγῆς, καὶ σὲ γράφειν ἀπαιτῶν, καὶ τὰ παρ' ἡμῶν σοι διδὺς. φίλος μὲν γὰρ ὗτος ἐμός. ἤδη δὲ πρὶν ἰδεῖν καὶ σὸς ἐτύγχανεν ἐραστής. οἱ γὰρ ὑξ ἡμῶν λόγοι τὰ περὶ σοῦ διηγούμενοι, καὶ πρὸ τῆς θέας ἐποίουν

τὸν

τὸν ἔρωτα. ὁ γὰρ ἀνὴρ ἐρωτικὸς ἐστι τῶν καλῶν καὶ πολυπραγμονεῖ τοὺς χρηστοὺς, ὥσπερ δεδιὼς μή ποτέ τις τοιοῦτος ὢν διαλάθῃ. καὶ τί σοι τὰ περὶ τούτου λέγειν με δεῖ. πάντως γὰρ τῇ πείρᾳ τοῦτο μαθὼν, ἐλάττω νομίσεις τὸν ἔπαινον. καὶ ἀσθενῆ με καλέσειας ῥήτορα, ὡς οὐ δὲ τὰ προσήκοντα λέγειν δυνάμενον.

Γλασίῳ.

Εἰ τὰ τῶν φίλων κοινὰ παλαιὸς εἶναι βούλεται λόγος, ἐμοὶ δὲ φίλος ὁ λογιώτατος Πέζος, καὶ σὸς ἂν εἰκότως νομίζοιτο. εἰ δὲ δικαίως τοῦτον ἀσπάζομαι, δείξει μὲν πολλάκις ἡ πεῖρα. εἰ δὲ θεάσῃ, τέως μαρτυρήσει τὸν τρόπον. τοῦτο ὑμῶν τι δεομένους, καὶ βουληθεὶς πάντως τυχεῖν, ἐμὲ πρὸς ταύτην ἐκίνησε τὴν ἐπιστολὴν, νομίζων τοσοῦτόν με δύνασθαι παρ᾽ ὑμῖν, ὡς μηδὲν ἂν εἰκότως διαμαρτεῖν. ἀλλ᾽ εἰ μὲν ἀληθῆ νομίζει, βεβαίωσον ἔτι τὴν γνώμην. εἰ δὲ ψευδῆ, καὶ οὕτως ὑπούργησον, ἵνα μὴ δειχθῶμεν ἐν τοῖς ἄλλοις τὴν πρὸς ἀλλήλους φιλίαν πλαττόμενοι· ἔχει δὲ καὶ τὸ δίκαιον συμμαχοῦν. ὅσπερ σοι καὶ μηδενὸς αἰτοῦντος, καθέστηκε φίλον. τὸ δὲ δυνάμενον ἀδικίαν κωλῦσαι περιιδεῖν, ἐν ἴσῳ καθέστηκε τῷ ποιεῖν. ὅπερ τῆς σῆς γνώμης ἀλλότριον. ἴσθι δὲ ὡς πάντως ἐπινεύσεις ἢ τοῖς γράμμασι τοῖς ἐμοῖς ἢ τῇ παρουσίᾳ πειθόμενος· ἓν μόνον λυπήσεις, ἀμβλυτέραν τῇ ἀναβολῇ τὴν ἀρετὴν ἐνδεικνύμενος.

Στεφάνῳ.

Ἔτι παρὰ τὸν Νεῖλον οἰκεῖς, ἔτι ποθοῦντας ὑπερορᾷς; τί τοσοῦτον εἰπέ μοι παθών; εἰ μὲν γὰρ οἴει τὸ βραδὺς ἐπὶ πλέον ἡμῖν ἐξάπτειν τὸν ἔρωτα, ἴσθι δὴ καλῶς ὡς εἰς ἄκρον ἀφῖκται, καὶ οὐκ ἂν ἔχοις ὅτι προσθήσεις ἔτι τῷ πράγματι· εἰ δέ σε τοῦ Μακεδόνος ἡ πόλις ἐφέλκεται, χαίρων ἕνεκεν καὶ τοῦ δοκεῖν αὐτὸν ἔχειν ἤδη τὸν Ἑλικῶνα, ζήλου τὸν Ὀδυσσέα καὶ παρελθὼν τὰς σειρῆνας μέμνησο τῆς Ἰθάκης. καὶ γάρ σε νῦν ἐπιθυμῶν ἀρχαίων σχήματι τεττιγοφόρον ἰδεῖν, κέχηνα τῇ θαλάττῃ, καὶ περισκοπῶ τὰς ὁλκάδας εἴποτε παρόντα θεάσομαι. σὺ δέ μοι δοκεῖς τὸν Θησέως ἐκεῖνον ἐζηλωκέναι, καὶ ταῦτα τοῖς παισὶ καθηγούμενος. νυμφίε Δυμοιοόων ἄδικε ξένε, ὃς οὐδὲ παιδὸς θέλεις ἐπιμεμνῆσθαι καλοῦτε ὄντος, καὶ εἴγε παρείης ἤδησε δυναμένου πατέρα καλεῖν.

Θω-

Θωμᾷ.

Τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν εὐφραίνειν οἶδε καὶ χωρὶς θέας ἡ μνήμη, καὶ τότε μᾶλλον ἡνίκα τοὺς πειραθέντας ὅλου πληρώσαντες ἔρωτος, μηκέτι παροῦσι χορηγοῦντες ἀεὶ τῇ θέᾳ τὴν ἡδονήν. τότε γὰρ ἀποροῦντες οἵ τινες γένωνται, τὸν πόθον ἔχουσιν ἀντὶ τῆς θέας ἀεὶ χορηγοῦντα τὴν μνήμην. ἑαυτοῖς γὰρ ἀνατυποῦσι τοὺς ἀπελθόντας, καὶ παρόντων σοφίζονται μίμημα. ταῦτα γνωμολογῶ τοιούτῳ πάθει περιπεσών, ἐξ οὗ καὶ πειραθεὶς ἐθαύμασα, καὶ μὴ παρόντα πάλιν ζητῶ. καὶ τὴν τύχην προσδέχομαι μηχανᾶσθαί τι καινόν, καὶ συνάγειν ποτὲ τοὺς τοσοῦτον ἀλλήλων ἀπέχοντας ἐραστάς.

Στεφάνῳ.

Ἥσθην δεξάμενος τὴν ὑμετέραν ἐπιστολήν. ὃν ἡδόμην ἀεὶ τῇ μνήμῃ λαβών, τοῦτον διὰ τῶν γραμμάτων θεώμενος. εἴγε τῆς ψυχῆς εἰκόνες ὄντως οἱ λόγοι. καὶ εἴ μοι δίδως εἰπεῖν, μείζων ἢ κατ' ἐμαυτὸν ἐδόκουν γενέσθαι, σκοπῶν ὥς με φίλων ἐγκαταλέγεις χορῷ, καὶ λόγος ἐμοὶ παρὰ σοί. καὶ γραμμάτων ἀρχὴ προκαλουμένων τὰ παραπλήσια. δι' ὧν δὲ θαυμάζειν ἐδόκεις, σαυτὸν ὁρᾶν παρεῖχες τοῖς γράμμασι. δι' ἐμοῦ μέσου τὰ σαυτοῦ διηγούμενος. ὥστε με μειδιῶντα λέγειν πρὸς ἐμαυτόν, ὡς ἀληθεῖς οἱ λόγοι, νὴ τοὺς θεούς, εἰ περὶ τοῦ γεγραφότος ἐλέγοντο. νυνὶ δὴ λέγων ἐλάνθανες οὐχ οἷος ἐγώ, ἀλλ' οἷον εἶναί με δεῖ τοιούτων ἐπαίνων τευξόμενον. πολλὰ δέ σοι κἀγαθὰ γένοιτο καὶ σπουδῆς οὕνεκα καὶ τρόπων πρᾳότητος, καὶ μνήμης εὐνοίας. καὶ τὸ δὴ μέγιστον ὅτι καὶ μὴ παρὼν καθέστηκας παραπλήσιος.

Παγκρατίῳ.

Οἱ τὰς σειρῆνας ποτὲ παραπλέοντες, καὶ τὰ μέλη ταῖς ἀκοαῖς ἀρυόμενοι, οὐ πατρίδας ἐπόθουν, οὐ παίδων ἀνεμιμνήσκοντο. πάντα δὲ πάσχειν αὐτοῖς ἐδόκει καλὸν ἢ τούτων ἀπαίρειν, ὧν τῆς ἡδονῆς ἐπειράθησαν. ἡμεῖς δὲ τῆς σῆς μούσης ἄκρῳ φασὶ δακτύλῳ γευσάμενοι, οὕτως ὅλῳ πόθῳ πρὸς αὐτὴν ἐβακχεύσαμεν, ὡς μηδὲ μικρὸν ἀπεῖναι ταύτης αἱρεῖσθαι, κἂν ἀνάγκη διεστάναι τοῖς σώμασιν. ἀναγομένοις δὲ ἡμῖν τῇ διανοίᾳ συνανηγόμεθα. καὶ τὴν Ἀλεξάνδρου νῦν οἰκοῦμεν, τὸ σὺν ὑμῖν εἶναι τῇ φαντασίᾳ πλαττόμενοι. τοιαύτην μοι

γνώμην ἐναποτίκτουσιν ἔρωτες. κἂν πρὸς ὀλίγον ἀνενεγκὼν, ἐν ἐμαυτῷ πάλιν γένωμαι, τοῖς σοῖς ἐντρυφῶ διηγήμασι. καὶ πάντες ἀνὰ μέρος τὰ ὑμέτερα μνημονεύουσιν, ὁ μὲν τοῦ λόγου τὸ ἥμερον, ὁ δὲ τῶν ζώντων τὸ σεμνόν. ἄλλοι γλυκὺν προσωνόμασαν. ὁ δὲ τῆς γνώμης λέγει τὸ μέγεθος. ὁ δὲ σε φέρειν ἐπὶ τῆς γλώττης εἶπε τὰς μούσας. καὶ πᾶς τις φιλονεικεῖ φθάσαι τοὺς ἄλλους, μόνος τὰ σὰ διηγούμενος. σὺ δὲ γράφε τὴν ἀπουσίαν θεραπεύων τοῖς γράμμασι, καὶ τὸν φέροντα τὴν ἐπιστολὴν ἡδέως ἰδεῖν καταξίωσον.

Νηφαλίῳ.

Ο'σον ἡμῖν πάλαι τὸν θυμὸν ἐπαφῆκας τοῖς γράμμασι, τοσοῦτον νῦν χρηστότητι τὰς ἡμετέρας ἐλπίδας ἐνίκησας. τὸ γὰρ δἰορθοῦσθαι τὰ φθάσαντα καὶ παραμυθεῖσθαι τὸν εἰς φιλίαν ἀδικεῖσθαι πειθόμενον, πᾶς οὐ σοφοῦ τὴν γνώμην ἀνδρὸς καὶ τὸ λυποῦν θεραπεύειν εἰδότος; σύ με μόνον τῶν ὑμετέρων ἰάσω. εἰ τοσοῦτον ἐμὲ πεπονθέναι δοκεῖς, ὡς καὶ δώρων δεῖσθαι μεταβαλλόντων τὴν γνώμην. ὥς πυ καὶ Α'γαμέμνων τὸν Θετταλὸν στρατιώτην. πλὴν ἢ τὰ δῶρα δέχομαι προθύμως, οὐ ταῦτα ζηλώσας μᾶλλον, ἢ τὴν τοῦ πεπονθότος προαίρεσιν. ὁ δὲ φέρων τὴν ἐπιστολὴν τῆς ἡμετέρας εὐνοίας δεόμενος, τυγχανέτω ταύτης, ἐν οἷς αὐτῶν οὐ λυπεῖ.

Γυλίῳ.

Οἷα μοι συνέβη δεξαμένῳ τὴν ὑμετέραν ἐπιστολὴν, οὐ χεῖρον πρὸς ὑμᾶς διηγήσασθαι. πρώην γάρ τις τὰ οὐράνια σοφὸς εἶναι βουλόμενος, καὶ τέχνην ἔχων ὡς ἔλεγεν ἐκ τῶν ἀστέρων προλέγειν τὰ μέλλοντα, περιτυχὼν ἐξαίφνης ἐμοὶ, καὶ θεὶς ἐπὶ δακτύλων τὴν ψῆφον, ὡς εὐτυχὴς φησιν ὑπάρχων ἐνταῦθα εἶ. μέγα τί σοι καὶ λαμπρὸν ὅσον οὔπω παρ' ἐλπίδα γενήσεται. ἐγὼ δὲ τούτων ἀκούσας, τὸν πλεῖστον ἐχαυταζόμην αὐτόν. ἀξιωμάτων ἔγεμον τὴν διάνοιαν καὶ τῆς σὺν ἐλπίδι τύχης σοβαρωτέραν εἶχον τὴν γνώμην· ὡς οὖν οὕτως ἔχοντί μοι προσιών τις ἐπεδίδου τὰ ὑμέτερα γράμματα. τοῦτο ἔφην ἐκεῖνο. προῆλθεν εἰς ἔργον ὁ λόγος. χρηστὰ γάρ μοι μηνύειν μαθόντες. πρὸ τῶν ἄλλων ἐπείγονται· τί γὰρ ἂν καὶ παθόντες, οὕτω νῦν παρ' ἐλπίδας ἐπέστελλον; ὡς δὲ τοῖς ἔνδον ἐντυχὼν καλλιμονὴν ἔγνων

ἀπο-

ὑπόβλητον, καὶ ἐμπορείαν ἀτιμοπάτην, ἵν' ἴν' πρὸς ἐμαυτὸν ἔφην παρ' ἐλπίδας ἐτύχησα. τὸ δὴ λεγόμενον ἀφ' ἵππων ἐπ' ὄνους μεταβεβήκαμεν· πάντα μὲν οἷ μοι καινίζειν οἶδεν ἡ τύχη. ἀλλ' ὕποτ' αὖ ἥκιστα καλάμων γενέσθαι πατὴρ ὑπὸ καλύβῃ καθήμενος. ταῦτά μοι ζῶντι ὡς ἔοικεν ἀνατέλλων χαρίζεται. καὶ γέλως διὰ τῶν ἀκουόντων, ἐπέβρεχεν ἐπ' ἐμοί. καὶ δέχου τὸν ἄνδρα φασι, καὶ τὸν ἔρνιν τοῦ θεοῦ.

Γεωργίῳ παραμυθητική.

Ὡς πικρὰ τὰ καθ' ἡμᾶν τῆς τύχης βουλεύματα, καὶ πρὸς δεινῆς ἀρκοῦντα τραγῳδίας ὑπόθεσιν. ὕπω παίδων οἰκτίστῳ τάφῳ πεπαύμεθα καὶ τὴν τεκοῦσαν ἐφέλκεται, ἐκείνη μὲν ἴσως δρῶσα καθ' ἡδονὴν, ἐν παισὶ φιλτάτοις προσέθηκεν. ἡμῖν δὲ πάθη συνάπτουσα πάθεσι, καὶ τάφῳ τάφον ἐργαζομένη βαρύτερον. καὶ τῆς μητρὸς ἀπεστέρησεν οἴμοι παιδάρια ἔτι τῆς μητρώας ἐξηρτημένα θηλῆς. δακρύων ὄντως καὶ ταῦτα καὶ σκηνῆς ἐπέκεινα πάθη. καὶ οἷα βεβαιῶσαι μῦθον ὡς γυνὴ δυστυχὴς, ἀνθρώπου λίθος ἐγένετο. τὴν γὰρ ὡς ἔοικε Φρυγία καὶ βάρβαρος, καὶ πρὸς τὸ τῆς τύχης πόμα τοῖς ἐκ φιλοσοφίας φαρμάκοις οὐ προκατειλημμένη τὴν ψυχήν. οἷα δὴ τὸν μέγαν ἐκεῖνον Ἀναξαγόραν λόγος, προσαγγείλαντος αὐτῷ τινὸς τοῦ παιδὸς τὴν ἄωρον τελευτὴν, εἰπεῖν εὐθέως ὡς δὴ παρεσκευασμένον ἐκ πολλοῦ καὶ μηδὲν μέγα παθόντα πρὸ τῆς ἀκοῆς, ὡς ᾔδειν κἀγὼ θνητὸν γεννήσας. καὶ οἶμαί γε τοῖς εἰρημέναις τεκμαιρόμενος, ὡς εἰ καὶ τὸ γύναιόν τις ἀπήγγειλεν ἐπὶ τῷ παιδὶ κεῖσθαι, πάντως ἂν προσέθηκεν, ὡς ᾔδειν καὶ θνητῇ συνοικῶν· ὅθεν ἐπαινῶ τοὺς πρώτους τραγῳδίαν εὑρόντας, ὅτι καταμαθόντες τὴν τύχην ἄνω καὶ κάτω κυκῶν τὰ τῶν ἀνθρώπων πράγματα, τὴν σκηνὴν ἡμῖν ἐπενόησαν. ἀλλοτρίοις εὖ μάλα κακοῖς τὰς τῶν οἰκείων προκαταλαμβάνοντες συμφοράς. τί γὰρ δεινὸν ἐν ἡμῖν ὃ μὴ φθάσας ὁ χρόνος ἀπέδειξε. τί δ' ἂν γένοιτο καινὸν ὃ μὴ πρὸς εἰκόνα παραπλησίαν ἀνάγεται; ἀλλ' εἴγε φίλον ἡμῖν τῆς τύχης ὀφθῆναι κρείττοσι, πρὸς τὸν τῆς συνήθους φιλοσοφίας ὅρμον ὑποδραμούμεθα, τίνες τε ἐσμὲν σκοποῦντες, καὶ ὅθεν ἀφίγμεθα, καὶ τίνες ἄρα τῶν καθ' ἡμᾶς πραγμάτων οἱ λόγοι. καὶ ὡς δεθέντας λυθῆναι δεῖ πάντως ὁπηνίκα δόξει τῷ δήσαντι,

καὶ

καὶ ὑποθέσθαι τὸ προσωπεῖον ὅπερ ἡμῖν ὁ τοῦ μεγάλου δράματος περιτέθεικε ποιητής. τοῦτο γὰρ ὄντως ἡ τοῦ σαυτὸν γνῶθι παραίνεσις· τοῦτο σὸν ἔργον ὦ σοφώτατε, καὶ τῆς προνοίας ὡς οἶμαι λόγους συνεχῶς ἀνελίττοντος, καὶ τοῖς σοφίας ἀμυήτοις καρτερίας σαυτὸν παρεχομένου παράδειγμα. ὅθεν εἰς ἑαυτοὺς ἐπανέλθωμεν. ἀλλὰ τίκεν ῥέξαιμεν λέγοντες καὶ τὸ, θεὸς διὰ πάντα τελεῦτᾷ. τοῦτο γὰρ σκοπῶν σαυτοῦ τε δράσεις ἄξια, καὶ τὸ θεῖον παρασκευάσεις δυμενέσι ποτὲ τὰ καθ' ἡμᾶς ἰδεῖν ὀφθαλμοῖς.

Παγκρατίῳ.

Οὕτω παροράς τοὺς ποθοῦντας; οὕτω τῆς γλώττης ἐπέχεις τὰ νάματα; ἀλλ' ἐμοὶ καὶ διαγράφει τὴν ὑμετέραν θέαν ὁ πόθος, καὶ νῦν ἔγνων ὀνειροπολεῖν ἐγρηγορότος τοῦ σώματος. ἀλλὰ δίδου σαυτὸν μέχρι γοῦν γραμμάτων ἡμῖν. τοῖς γὰρ ποθοῦσι παραμυθία καὶ τὸ, μικρόν τι σύμβολον τῶν ἐρωμένων ἰδεῖν. μέμνησο δὲ καὶ τῶν λόγων ἐκείνων ἐν οἷς ὑποσχέσεις ἦσαν, ἢ θᾶττον ἐλθεῖν εἰς ἡμᾶς, ἢ γράμμασι πυκνοῖς ἀνεπαίσθητον τὴν ἀπουσίαν ποιεῖν. νυνὶ δὲ κινδυνεύω γράφεσθαί σε παρὰ ταῖς μούσαις ὡς ὁ σοφὸς Παγκράτιος δεινὸς ἦν λέγειν, ἃ μὴ ποιεῖν ἐλογίζετο.

Ἡλίᾳ Ἐπισκόπῳ.

Πολλῶν ὄντων εἰπεῖν ἐξ ὧν ἄντις τὰ τῆς τύχης τραγῳδήσειε παίγνια, μεταποιούσης ἀεὶ πρὸς τὸ δοκοῦν τὰ ἡμέτερα, καὶ μηδὲν ἑστάναι συγχωρούσης ἐπὶ τοῦ σχήματος, ταῦτα μὲν σιωπήσω πρὸς ἄνδρα πάλαι κατεγνωκότα τῶν ἐπὶ γῆς, καὶ τὴν τύχην νικῶντα δι' ὧν ὑπερορᾷ μηδὲν ἐκείνης θαυμάζειν ἐθέλων· τοσοῦτον δὲ μόνον ὑπεμνήσω, ὡς οὐδὲν οὕτως ἡμέτερον ὡς ἡμεῖς ἑαυτῶν. τί δὲ ἡμεῖς; οὐ σῶμα δήπου τοῦτό γε τὸ ῥευστόν, οὐδὲ χρημάτων ὄχλος, οὐδ' ὅσα τὴν ἰσχὺν παρασκευάζει τῇ τύχῃ, ἀλλὰ ψυχὴ λογικὴ δι' οὕς τινας δὴ λόγους πεπεδημένη τῷ σώματι. ὅθεν οἱ φρονεῖν ἐγνωκότες τὰ δέοντα, πᾶν ὁτιοῦν παρὰ ταύτην ἀπεσκευάζοντο ὥσπερ ἄχθος ἀλλότριον, μηδὲν πρὸς ἰδίαν οὐσίαν ταῦτα τείνειν ἡγούμενοι. καὶ οὐδὲν ἐποιοῦντο τῆς γνώμης ἐμπόδιον, οὐ σώματος αἰκισμόν. οὐ χρημάτων ἀποβολήν, οὐ καιροῦ δυσκολίαν. ἀλλ' εἰς ἑαυτοὺς ἀναστρέχοντες ἐλεύθεροί τε ἦσαν καὶ μίαν ηὐλαβοῦντο ζημίαν τῆς ἀρετῆς ἐκπεσεῖν, καὶ χρημάτων πό-

θῳ

θω καὶ φειδοῖ τῦ σώματος ἐν ἀνδραπόδυ λόγῳ τετάχθαι, τὸ κρεῖττον ἀναξίως ὑποβαλόντες τῷ χείρονι, καὶ θαυμάζοντες ἄνδρας ὑβειςὰς πάντα μᾶλλον πλυτῦντας ἤπερ αὐτούς. ὅθεν ὁ μὲν ὡς ἀλλοτρίῳ κεχρημένος σώματι, τὴν ἐλευθέραν ἐκείνην ἀφῆκε φωνὴν, πτίσσε λέγων πτίσσε, τὸν Ἀναξάρχυ θύλακον, αὐτὸν γὰρ Ἀνάξαρχον ὕποτε πτίσσεις. ὁ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἐκβολὴν αὐθαίρετον ποιησάμενος, Κράτης ἔφασκε Κράτητα ἐλευθεροῖ. ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα γενναίας ὄντως ψυχῆς· ἥτις ἑαυτῆς ἐςὶ πατῦσα τὰς ἡδονὰς, καὶ τοῖς καιροῖς ὐκ οἶδε συμμετατίθεσθαι. μέμνησο τοίνυν, ὡς Ἐπικτήτῳ δοκεῖ ὅτι ὑποκειτὴς εἶ δράματος ὗ ἂν θέλη ὁ ποιητής. καὶ Πλάτωνι δέ πυ δοκεῖ, ὡς ὁ σοφὸς εὐδαίμων, κἂν πάντα δὴ τὰ μὴ ἐπὶ τύπῳ πράττη κακῶς. ἐνίκα γὰρ τὰ ἐφ' ἡμῖν εὐπραγῆ, τῶν ἔξωθεν δήπυθεν ὀλίγη φροντίς. ἑτέρῳ γὰρ ἐκεῖνα φέρεται ῥεύματι.

Κληδονίῳ.

Εὖγε τῆς ἐν τοῖς γράμμασι χάειτος καὶ γλώττης ἀκωλύτως ῥεύσης, καὶ λέγειν δυναμένης ὅσα καὶ βύλεται. ὕπυ γὰρ ἐμὲ τὸν μικρὸν ἐν λόγοις καὶ τὴν τέχνην μέχει τῦ σχήματος πεειειλημμένον, τοσῦτον ἦρας ἄνω, ὡς ἀπορεῖν με λοιπὸν, μή ποτε πρὸς ἄλλυς γράφων, εἶτά μοι κατὰ λήθην προσηγοείαν ἐπέγραψας, τί ὐκ ἂν ῥᾳδίως εἴποις βυλόμενος; καί μοι δοκεῖς τοσῦτον κεκινηκέναι τὴν γλῶτταν, δηλῶσαι θέλων, ὡς ἀπαιτήσεις παρ' ἐμῦ τὸ παιδίον ὕτω λέγειν δυνάμενον. ὅθεν μοι καὶ τοσῦτον ἀγῶνα πεειτέθεικας, ὥς τε μικρῦ δεῖν, καὶ τὴν τῦ διδάξειν αὐτὸν ανεδυόμην ὑπόσχεσιν. εἰ μή με λογισμὸς εἰσῆλθεν, ὡς τὴν τῦ παιδὸς φύσιν λαχὼν, ἐκ τῶν εἰκότων ὁ νέος νικήσει τὴν ἐμὴν διδασκαλίαν, τὸ λεῖπον ἐκ ταύτης οἴκοθεν παρεχόμενος. ὥς τε σοι καιρὸς μὴ παρ' ἐμῦ τὸ πᾶν ζητεῖν, ἵνα μὴ πρὸς τὰς εὐθύνας ἀπορῶν σιωπήσωμαι. τὴν δὲ πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν τοσαύτην κατεπαγγέλλομαι, ὅσην ἂν αὐτὸς παρέσχες, εἰ διδάσκων ἐτύγχανες. προσεφέλκεται γάρ με πρὸς ταύτην ὁ νέος, τῇ φύσει τὴν σπυδὴν ἐφάμιλλον παρεχόμενος.

Γεσίῳ.

Τῆς μέχει νῦν ὦ λῶςε πρὸς τὸ γράφειν ὁρμῆς Σωκρατικῶς εἰπεῖν, δαιμόνιόν τι πέφυκεν ἐναντίωμα, νοσήμασιν ἡμᾶς ἐξ ἄλλων ἄλλοις πεειβάλλον. οἷα δὴ συμ-

συμβαίνει τῆς παρούσης ἡμᾶς ἀπολαύειν ζωῆς. μυρίων γὰρ ὄχλος κακῶν τὸν τῶν ἀνθρώπων οὐκ οἶδ᾽ ὅπως ἐκληρώσατο βίον· καὶ τὸν μὲν, πενία παρενοχλεῖ· τὸν δὲ πάθη διατείνει ψυχῆς. ἄλλῳ διάκειται τὸ σῶμα κακῶς· ἕτερος παιδίον οὐκ ἔχων θρηνεῖ· ὁ δὲ τοὺς ὄντας ὀδύρεται. καὶ τί δεῖ λέγειν γυναικῶν καὶ παίδων ἀποβολήν; ἅπερ ἡμῖν οὐχ ὡς ἔδει, γνῶναι τῇ πείρᾳ παρέσχεν ἡ πεῖρα. ἢ μακρὸν αὖ εἴη τῷ λόγῳ περινοσεῖν ἃ πρόκειται τῇ θέᾳ, καὶ δείκνυσιν ἡμῖν ἐπὶ τῶν ἔργων ὁ βίος, οὕτως ἄγοντος τοῦ θεοῦ τὰ ἡμέτερα ἐμοὶ δοκεῖν, ὅπως ἀβουλήτων πλήθει περιπεσόντες, τῶν ἐπὶ γῆς μηδαμῶς ἀντεχώμεθα μηδὲν ἐχόντων ἑστικὸς καὶ ἀκίνητον. ἀλλὰ καταλιπόντες τῶν συμφορῶν τὸ χωρίον, πρὸς ἑτέραν ζωὴν ἐπειγώμεθα, ἐπ᾽ αὐτὸν ἀναπτάντες τῇ διανοίᾳ τὸν οὐρανὸν, εἰ καὶ μένειν ἔτι τὸ σῶμα βιάζεται· μηδὲ θρηνῶμεν τὸν ἀπελθόντα τῶν ἐντεῦθεν δεσμῶν φανέντα μόγις ἐλεύθερον. ἐπαινῶ γὰρ τὸν εἰπόντα ὅς τίς ποτε ἦν ὁ τοῦ λόγου τούτου πατὴρ, ὡς ἀρχῆθεν μὴ φῦναι τοῖς ἐπὶ γῆς ἄειστον. φύντα δ᾽ ὅτι τάχιστα πύλας ἀΐδαο περῆσαι. ὅπερ ἡ σκηνὴ διασπάσασα, δεῖν ἡμᾶς φησιν ἐπὶ συλλόγους ἰόντας τὸν φύντα θρηνεῖν ὅς εἰσέρχεται κακά. τί οὖν ἔτι θρηνοῦμεν ἐκ τῆς τοῦ βίου ζάλης ἀσφαλῶς τοὺς φιλτάτους προπέμψαντες, πρὶν ἐν πείρᾳ γενέσθαι τῶν ἐντεῦθεν κακῶν; τί δὲ πρὸς τὸ δοκοῦν ἡμῖν τὸ θεῖον εἶναι βουλόμεθα, δέον τοῦτο κρίνειν καλὸν, ὅπερ ἂν ἐκείνῳ δοκῇ; τοιοῦτος ἦν ὄντως ὁ τὸν πολὺν ἐκεῖνον Πυθαγόραν ἐζηλωκώς. ὅς τις γε δὴ πρὸς τὸν ἐν εὐχῆς εἰπόντα μέρει, δώη σοι ὁ θεὸς ἅπερ ἂν τύχῃς βουλόμενος, εὐφήμει φησίν. ἀλλὰ βουλοίμην ἄγε ἢ δίδωσι. πολλὰ γὰρ ἡμῖν γενέσθαι πολλάκις εὐξάμενοι, εἶτα μὴ τυχόντες, ἔγνωμεν ἐκ τῶν ἔργων ὡς δεόντως οὐ γέγονε. πολλῶν δὲ ἢ κατὰ γνώμην δῆθεν τυχὼν, μικρὸν ὕστερον ἐμεμψάμην τὴν τύχην ὅτι ἢ γέγονεν. οὕτως ἄρα πρὸς μικρὰ βλέποντες ἄνθρωποι, τὴν φύσιν οὐκ ἔχουσι διαρκῆ. ἢ ἅπερ ἂν μέλλῃ καθάπαξ λυσιτελεῖν ἠγνοήκαμεν. τοιγαροῦν παραχωρεῖν ἀνάγκη τῷ κρείττονι, σοφῶς ἄγοντι τὰ ἡμέτερα, κἂν ἡμῖν ἀγνοῆται τὰ δόγματα.

Μουσαίῳ.

Ο΄ λογιώτατος Παλλάδιος, χρυσὸν ὅλον ἧκεν ἄγων τὴν ἡμετέραν ἐπιστολήν. καὶ εἴγε μοι τὰ Κροίσου κεκόμικε τάλαν-

λαιπα, οὐκ ἂν οὕτως εὐμενέσιν εἶδον αὐτὸν ὀφθαλμοῖς· ἄλλοις μὲν γὰρ ἄλλος μέγα φρονεῖ· ὁ Λυδὸς χρυσῷ. ὁ Σπαρτιάτης τῷ δόρατι· χορδαῖς Ἀρίων καὶ χρήμασιν. ἐμοὶ δὲ σεμνολόγημα σή τε θέα καὶ γράμματα σὰ, καὶ πᾶν ὅ, τι ἂν ὑμῶν ἀπολαύειν ἐξῇ· ὥστε τῷ νέῳ καὶ μισθὸν ἡμεῖς ἐκ τῶν δικαίων ὀφείλομεν. ὃν οὐκ ἀποδιδόντες, εἰκότως ἂν αἰσχυνοίμεθα· ὁ δὲ μισθὸς, οὐ μὰ Δία χρυσὸς, οὔτε λίθοι τινὲς Ἰνδικαί. οὔτε γὰρ τούτων πλουτῶ, οὔτε τούτων θηρεύσων ὁ νέος ἀφῖκται. ἀλλ' οὐδὲ λόγων κάλλος. οὐ γὰρ μουσῶν εὔφορος ἐγώ. οὐ δὲ γὰρ τοῖς ἐξ Ἀττικῆς ἐναβρύνομαι. ταῦτα γὰρ εὐδαιμόνων εὐτύχησαν παῖδες. ἀλλ' εἰ τὴν ἐμὴν δόσιν ἤ τίς ἐστιν ἐθέλεις σκοπεῖν, εὔνοιά γε καὶ προθυμία. τούτων γὰρ κύριος ἐγὼ Δημοσθένης φησίν. τῶν δὲ ἄλλων τύχη καὶ μοῦσαι πρὸς τὸ δοκοῦν αὐταῖς τὴν δωρεὰν πρυτανεύουσαι.

Μεγεθίος Προκοπίῳ.

Ὅτε πρῶτον εἰς μέσους ἡμᾶς τὸν ἐπιτάφιον λόγον παρῆλθες, τοσοῦτον ἥσθην ταῖς Ἀττικαῖς σου μελίτταις, ὥς τε καὶ ἡγούμην τὸν μουσηγέτην αὐτὸν συνεργάσασθαί σοι μετὰ τῶν χαρίτων τὸν λόγον. ἐφ' ἑκάστῳ μὲν οὖν τῶν ὀνομάτων, ἐγώ τε καὶ ὅσοι τῶν ἀκροωμένων ἐνέπλησαν πότε τὸ θέατρον, βοῶντες ἕκαστοι τὸ Στεντόρειον. ὡς δὲ κατὰ τὴν πόλιν γεγόναμεν, ἐντεῦθεν μᾶλλον ἐπετείνετό σοι τὸ θαῦμα. καὶ ἦν ἐν τοῖς ἁπάντων στόμασι τὰ χρυσᾶ σου γεννήματα, κρινόντων μὲν ταῦτα πρὸς ἄλληλα, τῷ μήτω παραπλήσιον εἶναι, ἀπορουμένων δὲ ποῖα δεῖ μᾶλλον τῶν ἄλλων στεφανῶσαι τοῦ κάλλους. ἴσαι προσέβαλλον αἱ χάριτες. ἐπεὶ οὖν ὅσοις δι' ἀσχολίαν ἀνηκόοις γενέσθαι τοῦ λόγου συμβέβηκεν, ἱκέτευον ἀπογεύσασθαι δι' ἐμοῦ τῆς Ἀττικῆς σου μελίττης, πέμπε τὸν λόγον, εὖ εἰδὼς ὡς μυρίοις αὖθις αὐτὸν κατασέψαντες τοῖς ἐγκωμίοις, εἰσαῦθις ἀποστελοῦμεν.

Νεσοείῳ.

Διεψεύσθημεν ἐλπίδος μακρᾶς μὲν καὶ τῷ χρόνῳ λυπούσης ὅτι μὴ τὸ πέρας ἐδέχετο. εὔφραινε δὲ ὅμως καὶ μετεωροτέρους ἐποίει. τὴν γὰρ σὴν ἐπιστολὴν εἰς μνήμην ἄγουσι παρεῖχε μὲν ἐννοεῖν ὅτι δὴ θᾶττον ἡμῖν ἐπανέλθοις. νυνὶ δὲ καὶ τῆς ἐλπίδος αὐτῆς ἐκπεσόντες, πῶς ἂν ἔχοιμεν φέρειν μετρίως. ἀλλ' ὦ τύχη, τύχη (πεχαγω-

χωδήσω γάρ τι μικρὸν εἰς παραμυθίαν τῆς λύπης) τί σε ποσοῦτον δ'φραίνομεν ἀνιώμενοι; ὤφειλες γὰρ ἢ μὴ συναγαγεῖν εἰς πόθον ἀνθρώπους, ἢ γοῦν ἀπολαύειν ἀλλήλων ἐᾶν, καὶ μὴ χωριζομένοις ἐφήδεσθαι. ἀλλὰ γὰρ ξένον οὐδὲν ἀνθρώπους ὑμᾶς ὄντας τοιούτων πειρᾶσθαι. ἀλλ' ὑποκύπτειν δεῖ τὸν αὐχένα καὶ ζυγὸν ἀνάγκης ὑπομένειν ἑκόντας. οἱ γὰρ ἑκούσιοι πόνοι τοῖς κάμνουσι μετριώτεροι.

Ζαχαρία.

Ο'σης με φιλοτιμίας ἐνέπλησας τὴν μικρὰν ὀξάρας ἐπιστολὴν καὶ τὴν ὡς ἂν αὐτὸς εἴποις Λακωνικήν. ἰδοὺ δή σοι καὶ σοβαρὸν ὁρῶ. καὶ Σπαρτιάτης αὐτόχρημα γεγένημαι. καί μοι πάντα Λυκοῦργος. ὁ δὲ Σόλων οὐδέν. μικροῦ δεῖν καὶ Δωρικὴν ἀφῆκα φωνὴν, τῆς Α'ττικῆς ἐκείνης εἰς λήθην ἐλθών. λυπεῖ με καὶ πατρὶς ἐκ μέρους τετειχισμένη, ὅτε δὴ μὴ τῆς ἀτειχίσου Σπάρτης ἐςὶν εἰκών. τοιαῦτα δύναται ῥήτωρ ἀγαθὸς, πρὸς πάθος ἕλκων, οἷον καὶ βούλεται. εἰ δέ με πάλιν ὡς Α'ττικὸν ἐπαινέσεις, ὅρα μὴ τὴν Σπάρτην αὖθις ἀρνήσωμαι. οὕτω πόθῳ τῶν σῶν γραμμάτων μεθέλκομαι. ἀλλ' ὅρα ὅπως μὴ παίζειν ἐθέλων, ἐπαινέσεις τὴν Αἴγυπτον, καὶ τῷ λόγῳ γενοίμην Αἰγύπτιος. οὐκοῦν φεῖσαι πρὸς διός. οὐ γὰρ ἔχω μὴ θαυμάζειν ὁπόσα καὶ σύ.

Νηφαλίῳ.

Σὺ μὲν πλήθει χρημάτων ἀπορίαν θρηνεῖς. ἐγὼ δὲ τὰ χρήματα καὶ τοὺς πλουτοῦντας περιφρονῶ, καίτοι πενίᾳ θαυμαστῇ συνεχόμενος. οὕτως ἄρα τὸ πένεσθαι καὶ πλουτεῖν ἡ γνώμη ποιεῖ, οὐ χρήματα παρὰ τῆς τύχης τῇδε κἀκεῖσε πλανώμενα. τοιγαροῦν παῦσαι μικροψύχως ἡμῖν ὀδυρόμενος, μηδὲν μέγα νομίζων πλὴν εἰ μή τι φέρει πρὸς ἀρετήν. ὅτι γὰρ μὴ τοιοῦτον, ἀλλότριόν τέ ἐςι, καὶ πρὸς ἀπάτην ἐφέλκεται. ὅθεν οἱ φρονεῖν εἰδότες ὥσπερ τινὰ μέθην καὶ φλυαρίαν ταῦτα ἀποσεισάμενοι, τὴν γῆν καταλιπόντες τῇ γῇ, μεταρσίῳ γνώμῃ περιπολοῦσι τὸν οὐρανὸν, τὰς αἰσθήσεις καὶ τὴν ὕλην καὶ τὸ τῆς πλάνης χωρίον ὥσπερ τινὰ χαλεπὴν διανηξάμενοι θάλατταν.

ἘΚ ΤΩ͂Ν ΤΟΥ͂ ΔΙΟΝΥΣΊΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ἈΝΤΙΟΧΕΊΑΣ.

Στεφάνῳ.

Ὅτι γραμμάτων ἐμῶν ἐπιθυμεῖς, ἠγνόουν. ὡς δὲ ἠσθόμην ἀφ' ὧν ὁ γραμματικὸς Βερονικιανός μοι διελέχθη, γράφων μὲν οὐ παύσομαι, φιλῶν δὲ οὐκ ἐπαυσάμην.

Εὐσεβίῳ.

Ποιήσαντες ὑμῶν ἐραστὴν, ἐποιήσατέ με καὶ τολμηρόν· ὥς τε οὐ παύσομαι γράφων, κἂν πολλάκις αἰτιάσησθέ με θρασύτητος. τί γὰρ ἂν καὶ ποιήσειεν ἄνθρωπος ἐρῶν, καὶ παύσασθαι μὴ δυνάμενος.

Τῷ τὰ ὀξίδια πέμψαντι.

Ἡ Φιλότιμος καὶ δικαία σου δωρεὰ, μέχρι μὲν πρώην ἀνέπαφος ἦν, ἐπεὶ μηδὲ ἰδεῖν αὐτὴν ηὐχόμην οὕτω μεγάλην οὖσαν ἐρυθειῶν. ὡς δὲ ἔδει τῶν κεράμων ἕνα πέμψαι φίλῳ γνησίῳ κατὰ χρείαν ἐπιδημοῦντι, τότε ἠσθόμην, ὅτι καὶ δόλον εἶχεν ἐν ἀπορρήτῳ, καὶ τὸν πέμψαντα ὡς ἀληθῶς ἐμιμεῖτο· γελοῖον δὲ, ὅτι καὶ σημεῖον ἐπέθηκας αὐτοῖς, οἷον εὐφράναι τὸν ἀπατώμενον. οὐδὲν δὲ ἀπεικὸς ἐπεπόνθειν, πολλάκις ἐφ' οἷς ἐπείσθην διαμαρτών.

Ἰλασίῳ.

Ἆρα μὴ λέληθα ἐμαυτὸν εἰς παροιμίαν ἐλθών; καὶ γέγονα λύκος χανὼν διὰ κενῆς, καὶ τίς ἂν πιστεύσειε ταύτην ἐπ' ἐμὲ τὴν παροιμίαν ἰσχύειν, ὅτε ὑμεῖς αὐτὴν προσδοκίαν ἐποιήσατε, συλλέξαντες τὰ ἆθλα τοῖς ἐπιτάγμασιν; εἰ μὲν οὖν ὡς ἐχρῆν ἠγωνίσμεθα, καὶ λαμπρὰν αἰτοῦμεν τὴν δωρεάν. εἰ δὲ ἧττον ἐξελέξαμεν ἢ νομιζόμεν, ἀλλ' οὐ χεῖρον ἠβουλήθημεν ἤπερ ἐφάνημεν. βουλήσει δὲ ἴσως ἅπαντα κρίνεται. ἀπόδοτε τὴν σύνταξιν ἀνθρώποις ἢ δυναμένοις ἢ βουλομένοις. καὶ δότε πρόφασιν ὑμνῆσαι τὴν φιλότιμον καὶ σοφωτάτην ἀρχὴν, αὐτοὶ πρὸς ἕκαστον ὑφηγούμενοι τῶν πεπραγμένων.

Ῥωμύλῳ.

Ἐκ μὲν τῆς ἤδη γραφείσης ἐπιστολῆς, καὶ πτερωτὸν εἶναί σε διὰ τῆς προθυμίας ἐνόμισα. χρόνου δὲ ἐγγενομένου, καὶ πεμφθέντος οὐδενὸς ὧν προσεδόκησα, γράφειν εὐθὺς ἐγκλήματα πικρὸν ἡγησάμην. παρακαλῶ δὲ ἔτι, σπεῦσον. ἢ πάντως ἐλπὶς τὰ ἐγκλήματα.

Εὐτο-

Εὐτοκίῳ.

Πρὸς σαυτοῦ καὶ τῆς παλαιᾶς φιλίας ἡμῶν, οὐ δοκῶ σοι γράφων, ἀναισχυντεῖν, οὐδεὶ μηδὲ εἰδέναι μὴ βουλομένῳ τὰ γράμματα; ἀλλ' ἔτι μὲν ἐλπίζων μεταθήσειν ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐπεσάλκειν. ἀποτυχὼν δὲ νῦν αὖθις, ἀναιδὴς οὐ κληθήσομαι. τοῦ Μοδέςου δὲ πολύν τινα ἔπαινον ὑπὲρ σοῦ κινοῦντος παρὰ πολλοῖς, ἀναγκαῖον ἡγησάμην καὶ δι' αὐτοῦ καθάπερ διὰ τῆς ἐπιςολῆς, ὑμῖν ὁμιλῆσαι.

Ἀραβιανῷ.

Ἡ μὲν ἐπιςολὴ γέγραπται παρ' ἐμοῦ. τὴν χάριν δὲ οὐκ αἰτῶ μόνος, ἀλλὰ πολλοὶ δέχονται μετ' ἐμοῦ. σκόπησον οὖν, ὅπως μήτε τὴν ἐπιςολὴν τοῖς αἰτήσασι καταλίπωμεν, μήτε οἱ δεηθέντες ὑμῶν ἀποτύχωσι δι' ἐμοῦ.

Ἀνθεμίῳ.

Οὐ παύσομαι γράφων, ἕως ἂν ἀπείπωμεν, ἐγὼ μὲν γράφων, αὐτὸς δὲ ἐνοχλούμενος, ὅπως ἂν καὶ μάθω βεβαίως, εἰ δεῖ με περὶ ὧν ἐδεήθην τὴν ἐλπίδα τηρεῖν, ἢ μᾶλλον ἀποβαλεῖν.

Φιλοξένῳ.

Εὖ πράττε φίλων ἄριςε καὶ ῥητόρων. οὕτω γὰρ ἐγὼ διατελῶ περὶ σοῦ, τὰ μὲν εὐχόμενος, τὰ δὲ προσδοκῶν. καὶ σὺ μὲν ὅτι μέμνησαι φίλων καὶ σπουδῆς ὑπὲρ ἡμῶν, εἰσὶν οἱ δεῦρο ταῦτα συνεχῶς ἀπαγγέλλοντες. προςίθει δὲ τούτοις τὸ λειπόμενον, καὶ δίδου συνεχῶς ὑμετέραις ἐντυγχάνειν ἐπιςολαῖς.

Εὐςαθίῳ.

Ὁ γράφων ἐγὼ τὴν ἐπιςολὴν, φίλος ὑμῖν. ὁ κομίζων, φίλος ἐμοί. γένοιτο τοίνυν καὶ σοὶ δι' ἐμέ. καὶ γνῶθι κἂν ταῦθα, ποδαπός τις εἰμὶ, φίλους εἰσάγων τοῖς φίλοις. ἐφ' οἷς δὲ ἥκει, καὶ ὅπως αὐτὰ χρὴ διαθεῖναι, τὰς μὲν αἰτίας αὐτὸς διηγήσεται. πρὸς δὲ τὸ δεύτερον ἡμεῖς ὑφηγήσασθε καὶ φιλοῦντες ἄγαν καὶ φρονοῦντες ἱκανῶς.

Ἰωάννῃ.

Ἀεὶ μὲν φόβος ἡγεῖταί μοι τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐπιςολῆς. θεραπεύει δὲ αὐτὸν ἡ πρᾳότης ἡ παρ' ὑμῖν. γράφω τοιγαροῦν τῆς εἰς ὑμᾶς ἐλπίδος ἀντεχόμενος, ὥσπερ οἱ κυβερνῆται βλέποντες εἰς τὸν ἀποδύοντα τῶν ἀςέρων. ἐπεὶ οὖν καὶ ὑμεῖς οὕτω καταλάμπετε, μείνατε καὶ οὕτως εὐεργετοῦντες.

Ἐλισσαίῳ.

Μία πρὸς ἡμᾶς ἐπιστολὴ παρὰ σοῦ. παρ᾽ ἐμοῦ δὲ εἴτις ὑμῖν ἀποδέδωκεν, αὕτη τετάρτη. πράττε τοίνυν καλῶς καὶ μέμνησο τῶν φίλων. κἄν τί σε δεξιὸν περιέσῃ, γράφε πρὸς ἐρῶντα μαθεῖν.

Πλακιδιανῷ.

Ὁ πρότερον πιστεύσας σοι δι᾽ ἐμέ, νῦν ἐμὲ μέμφεται διὰ σέ· λῦσον οὖν τὸ χρέος. ἵνα μὴ κἀγώ σοι μέμψωμαι δι᾽ ἐκεῖνον.

Γερίῳ.

Εἶτα ὦ σοφώτατε τῶν ἐν τῇ γῇ, χρήματα μὲν αἰτήσας ἔλαβον ἂν καὶ ῥᾳδίως· ἐπιστολὴν δὲ ὑμετέραν ἰδεῖν, πολλάκις μὲν εὐξάμενος, πολλάκις δὲ ἱκετεύσας, ἀνάξιος εἶναι τοῦ τυχεῖν ὑποπτεύομαι; καίτοι φιλῶ μὲν ὡς ὀλίγοι, τιμῶ δὲ ὑπὲρ τοὺς ὀλίγους.

Ἡσυχίῳ.

Ἐγὼ καὶ σοῦ κήδομαι καὶ Τιμοθέου. σοῦ μὲν ὡς μὴ ἀδικοίης. Τιμοθέου δὲ ὡς μὴ ἀδικοῖτο. εἰ δὲ καὶ σοὶ δοκεῖ μετὰ Πλάτωνος τὸ ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι μεῖζον εἶναι κακόν, ἔοικα σοὶ μᾶλλον ἢ τούτῳ χαρίζεσθαι, δεόμενος ὑπὲρ αὐτοῦ πραττομένου δίκας, ὑπὲρ ὧν οὐκ ἐξήμαρτε.

Σεργίῳ.

Πολλῆς ἐνέπλησέ με φροντίδος κομίσας τὶς περὶ ὑμῶν ἀπαγγελίαν ἐπαχθῆ. καίτοι τὰ βελτίω προσεδεχόμην ἀκούειν. πέμψον οὖν θᾶττον ἐπιστολὴν περιμένοντί μοι συνδιατεθῆναι τοῖς γραφομένοις.

Λεωνίδᾳ.

Ἔῤῥωσο. τοῦτο γὰρ ἐγὼ καὶ συνεύχομαί σοι. καὶ ἀκοῦσαι ποθῶ περὶ σοῦ. κἂν ὅτι τοῦτό ἐστι παρ᾽ ὑμῖν ἐπιστείλῃς, οὐ μικρὰν ἔχειν δωρεὰν ἡγοῦμαι παρὰ τῆς τύχης.

Μοτερνίῳ.

Καὶ βραχέα τῷ μεγέθει σοῦ γράφων, ὅτι φιλῶ καὶ μέμνημαι δείκνυμι. ποιῶν δὲ καὶ αὐτὸς ὥσπερ ἐγώ, τοῦτο δείξεις ὅπερ ἐγώ.

Ἰωάννῃ.

Τὸν οἶνον τὸν Κνίδιον φασὶν οὕτω πολὺν ἔχειν ὑμᾶς, ὥστε καὶ τῶν ἐπ᾽ ἀγορᾶς αὐτὸν διατίθεσθαι. ἡμεῖς δὲ οἱ τὴν Σύρον οἰκοῦντες, ἄλλας μὲν εὐτυχοῦμεν ἀμπέλους. τὰς δὲ παρ᾽ ὑμῖν μακαρίζομεν, οὕτως εὐδαιμονέστερον, ὅτι καὶ ἀναγκαιότερον. πέμψατε οὖν μοι κεράμους ἀρκοῦντας εἰς

ἔτος,

ἔτος, ἢ ληψόμενοι τὴν τιμὴν ἢ χάειν ἀντὶ χάειτος ἀπαιτήσοντες.

Α'βραμίῳ Ε'πισκόπῳ.

Ε'δει πρὸς ἀνδρὸς ἀρετὴν τὺς μέλλοντας γράφειν, καὶ χρόνου μῆκος ὀπιζητεῖν, καὶ δύναμιν λόγων ἀξίαν εὑρεῖν. ἁμάρτημα γὰρ ἐ φορητὸν, τοιούτοις πράγμασιν ἐγχειρεῖν, ἀφ' ὧν καὶ τὰ τῆς προπετείας ἐλέγχεται, καὶ τὰ τῆς ἀρετῆς ἐκ τῆς μικρολογίας ὑβρίζεται. τοῦτο τοίνυν ἡμῖν καὶ τὴν ἀναβολὴν πεποίηκε, καὶ τὸ δοκοῦν ἔγκλημα πεειέθηκε. φίλων γὰρ ἐδόξαμεν ἀμνημονεῖν πρὸς αὐτοὺς μηδὲ γράμμασι φανέντες. γνοὺς τοίνυν τὴν αἰτίαν καὶ σκοπῶν τὴν φιλίαν, μὴ παντελῶς τὴν ἐμὴν ἀβέβαιον νομίσης διάνοιαν. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αὐτὸς οἶμαι, τὴν τοιαύτην κακίζειν ἐπείγῃ προαίρεσιν, ἥτις μικρᾶς γοῦν ἀσφαλείας πεφρόντικεν. εὔχου τοίνυν πεεὶ ἡμῶν. τῦτο γὰρ κἀμοὶ ποθεινὸν καὶ σωτήειον, καὶ σοὶ προσφιλὲς ἅμα ϗ νόμιμον.

Εὐσεβίῳ.

Καὶ τῶν ἵππων λέγυσι τὺς ἀείςυς, ἐπειδὰν εἰς ἀγῶνα ἔλθωσιν, εἶναι τὰ τελευταῖα βελτίυς ἢ τὰ πρῶτα τῶν δρόμων. καὶ ὁ καλὸς Α'κυλῖνος, φιλοτιμότερός ἐςιν ἐν τοῖς πόνοις νῦν μᾶλλον, ἢ πάλαι, καὶ προθυμεῖται μὲν ἐδὲν εἶδος ἀγνοῆσαι παιδείας, τὺς δὲ πεεὶ αὐτῦ παλαιὺς ἐπαίνυς ἐπιδεῖξαι μικρύς. αἱ τοιαῦται δὲ τῶν νέων ὀπιθυμίαι, βίβλων ὀπιδέονται πλήθυς. τῦτο δὲ ὐκ ἂν γένοιτο, εἰ μὴ παρείη χρυσός.

Ρ'ύφῳ Σχολαςικῷ.

Λόγος ἐςὶ παλαιὸς, μὴ ῥαδίως Κίλικας ἀληθεύειν. καὶ δέδοικα μὴ Κιλικίαν ἰδὼν, ἐκοινώνησας αὐτῇ καὶ τῶν τρόπων. ποῦ γὰρ τὰ γράμματα; ποῦ δὲ τὸ συνεχῶς ὀπιςέλλειν; ἢ οὐχ αὕτη μὲν ἦν ἡ ὑπόχεσις, μεμένηκε δὲ λόγος ὑπόχεσις, ἐμὲ μὲν λυπεῖσθαι ποιῶν, σὲ δὲ Κίλικα δεικνύων.

Ε'Κ ΤΩ'Ν ΤΟΥ͂ ΓΡΗΓΟΡΙ'ΟΥ ΤΟΥ͂ ΘΕΟΛΟ'ΓΟΥ.

Κελευσίῳ Α'ρχοντι.

Ε'πειδή μοι τὴν σιωπὴν ἐγκαλεῖς, καὶ τὴν ἀγροικίαν, ὦ καλὲ καὶ ἀςικὲ, φέρε σοι δὴ καὶ μυθολογήσω μῦθον

οὐκ ἄμουσον, ὅπως ἄρα ταύτηγε δυναίμην ὑποσχεῖν σε τῆς φλυαρείας. ἐπέσκωπτον αἱ χελιδόνες τῶν κύκνων, τὸ μὴ ἐθέλειν ὁμιλεῖν τοῖς ἀνθρώποις, μήτε δημοσιεύειν τὴν μουσικὴν, ἀλλ' ἀμφὶ τοὺς λειμῶνας διάγειν, καὶ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὴν ἐρημίαν ἀσπάζεσθαι, καὶ βραχέα μὲν ᾄδειν, ἃ δὲ καὶ ᾄδοιεν, ᾄδειν ἐν σφίσιν αὐτοῖς, ὥσπερ αἰσχυνομένους τὴν μουσικήν. ἡμῶν δὲ ἔφασαν, εἰσὶν αἱ πόλεις, καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ οἱ θάλαμοι, καὶ περιλαλοῦμεν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ τὰ ἡμέτερα αὐτοῖς διηγούμεθα· ταῦτα δὴ πάντα τὰ ἀρχαῖα καὶ Ἀττικὰ, τὸν Πανδίωνα, τὰς Ἀθήνας, τὸν Τηρέα, τὴν Θρᾴκην, τὴν ἀποδημίαν, τὸ κῆδος, τὴν ὕβριν, τὴν ἐκτομὴν τῆς γλώττης, τὰ γράμματα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τὸν Ἴτυν, καὶ ὡς ἐγενόμεθα ἐξ ἀνθρώπων ὄρνιθες. οἱ δὲ μόλις μὲν αὐτὰς ἠξίωσαν καὶ λόγου, τῆς ἀδολεσχίας μισήσαντες. ἐπεὶ δὲ ἠξίωσαν, ἀλλ' ἡμῶν μὲν ἕνεκεν, ὦ αὗται, κἂν εἰς τὴν ἐρημίαν ἀφίκοιτό τις, ὥστε ἀκοῦσαι τῆς μουσικῆς, ὅταν αἰῶμεν τῷ ζεφύρῳ τὰς πτέρυγας ἐμπνεῖν ἡδύ τι καὶ ἐναρμόνιον, ὡς εἰ μὴ πολλὰ καὶ ἐν πολλοῖς ᾄδομεν, ἀλλ' αὐτὸ δὴ τοῦτο κάλλιστόν ἐστιν ἡμῶν, ὅτι μέτρῳ φιλοσοφοῦμεν τὸ μέλος, καὶ οὐκ ἀναμίγνυμεν θορύβοις τὴν μουσικήν. ὑμᾶς δὲ καὶ εἰσοικιζομένας οἱ ἄνθρωποι δυσχεραίνουσι, καὶ ᾀδούσας ἀποστρέφονται, καὶ μάλα ἐν δίκῃ. αἵγε οὐδὲ ἐκτμηθεῖσαι τὴν γλῶτταν, διδάσκεσθε σιωπᾶν, ἀλλ' αὐταὶ τὴν ἀφωνίαν ὑμῶν ὀδυρόμεναι, καὶ τὸ ἐφ' ὑμῖν πάθος, ἔπειτα ἐστὲ λαλίστεραι τινὸς οὐχὶ τῶν εὐγλώττων, καὶ μουσικῶν. Συνίεις ὅ, τι λέγω, φησὶν ὁ Πίνδαρος, κἂν εὕρῃς τὴν ἐμὴν ἀφωνίαν, ἀμείνω τῆς σῆς εὐγλωττίας, παῦσαι καταφλυαρῶν ἡμῶν τῆς σιωπῆς. ἢ σοι παροιμίαν ἐρῶ μάλιστα μὲν ἀληθῆ, μάλιστα δὲ σύντομον, ὅτι τότε ᾄσονται κύκνοι, ὅταν κολοιοὶ σιωπήσωσιν.

Τῷ Νικοβούλῳ.

Ἀεὶ προτιμήσας ἐμαυτοῦ τὸν μέγαν Βασίλειον, εἰ κἀκείνῳ τοὐναντίον δοκεῖ, καὶ νῦν προτιμῶ, οὐχ ἧττον διὰ τὴν ἀλήθειαν, ἢ τὴν φιλίαν. διὰ τοῦτο προτιθεὶς τὰς ἐκείνου ἐπιστολὰς, τὰς ἐμὰς ὑποτίθημι. καὶ γὰρ ἐπιθυμῶ πανταχοῦ συνεζεῦχθαι ἡμᾶς ἀλλήλοις, καὶ ἅμα τύπον παρέχων τοῖς ἄλλοις τοῦ μετρίου καὶ τῆς ὑφέσεως.

Τῷ αὐτῷ.

Τὸ λακωνίζειν ἐ τῦτό ἐςιν, ὅπερ οἴει, ὀλίγας συλλαβὰς γράφειν, ἀλλὰ περὶ πλείςων ὀλίγας. ὅτως ἐγὼ καὶ βραχυλογώτατον Ὅμηρον λέγω, καὶ πολλὺ τὸν Ἀντίμαχον. πῶς; τοῖς πράγμασι κρίνων τὸ μῆκος, ἀλλ' ἐ τοῖς γράμμασι.

Πρὸς τὸν μέγαν Βασίλειον.

Ἐψευσάμην, ὁμολογῶ τὴν ὑπόσχεσιν, συνέσεσθαί σοι καὶ συμφιλοσοφήσειν καθομολογήσας ἐκτῶν Ἀθηνῶν ἔτι καὶ τῆς ἐκεῖσε φιλίας καὶ συμφυΐας. οὐ γάρ ἔχω τί τέτων εἰπεῖν οἰκειότερον. ἐψευσάμην δὲ οὐχ ἑκὼν, ἀλλὰ νόμου νόμον νικήσαντος, τῦ θεραπεύειν κελεύσαντος τοὺς γεννήτορας, τὸν τῆς ἑταιρείας καὶ συνηθείας. ἐ μὴν παντάπασι ψεύσομαι αὖ τῦτο αὐτὸ εἰ καταδέξῃ. τὰ μὲν γὰρ ἡμεῖς σοι συνεσόμεθα. τὰ δὲ αὐτὸς ἡμῖν θέλησον, ἵν' ᾖ τὰ πάντα κοινὰ, καὶ τὸ τῆς φιλίας ὁμότιμον. οὕτω γὰρ ὑπάρξει, καὶ τὸ τούτους μὴ λυπεῖν, καὶ τὸ σῦ τυγχάνειν.

Τῷ αὐτῷ.

Πῶς ἐπιφυλλὶς ἡμῖν τὰ σὰ, ὦ θεία καὶ ἱερὰ κεφαλή; ποῖον σὲ ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων; ἢ πῶς τοῦτο εἰπεῖν ἐθάρσησας, ἵνα τί καὶ αὐτὸς θαρρήσω μικρόν; πῶς ἡ διάνοια ὥρμησεν; ἢ μέλαν ἔγραψεν; ἢ χάρτης ἐδέξατο; ὦ λόγοι καὶ Ἀθῆναι καὶ ἀρεταὶ, καὶ λόγων ἱδρῶτες. μικροῦ γάρ με καὶ τραγῳδὸν, οἷς γράφεις, ποιεῖς. πότερον ἡμᾶς ἀγνοεῖς, ἢ σεαυτὸν, ὁ τῆς οἰκουμένης ὀφθαλμὸς, ἡ μεγάλη φωνὴ καὶ σάλπιγξ, τὸ τῶν λόγων βασίλειον; μικρὰ Γρηγορίῳ τὰ σά; τί οὕτις ἄλλο θαυμάσειεν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, εἰ μή σε Γρηγόριος; ἐν μὲν ἔαρ ἐν ὥραις, εἷς δὲ ἥλιος ἐν ἄςρασιν, εἷς δὲ περιέχων ἅπαντα οὐρανὸς, μία δὲ κατὰ πάντων φωνὴ ἡ σή, εἴπερ τι ἐγὼ ἱκανὸς τὰ τοιαῦτα κρίνειν, μηδὲ ἀπατᾷ με τὸ φίλτρον, ὅπερ οὐκ οἴομαι. εἰ μὲν ὅτι μὴ πρὸς ἀξίαν θαυμάζομεν, τῦτο ἐγκαλεῖς, ἐγκαλεῖς καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις. οὐδὲ γὰρ ἄλλος τις ἀξίως ἐθαύμασεν ἢ θαυμάσεται, ὅτι μὴ σὺ, καὶ ἡ σὴ μεγαλοφωνία, εἴπερ οἷόν τε ἦν ἑαυτὸν ἐπαινεῖν, καὶ τῦτο εἶχεν ἡμῖν ὁ τῶν λόγων νόμος. εἰ δὲ τὸ καταφρονεῖν ἐγκαλέμεθα, τί μὴ μανίαν πρότερον; ἀλλ' ὅτι φιλοσοφῦμεν ἀγανακτεῖς; δὸς εἰπεῖν, τῦτο μόνον καὶ τῶν λόγων τῶν σῶν ὑψηλότερον.

Βοσπορείῳ Κολωνίας.

Δὶς ἤδη τοῦτο ἐπτέρνισμαι παρʼ ὑμῶν καὶ ἠπάτημαι. οἶδας ὃ λέγω. καὶ εἰμὲν δικαίως, ὀσφρανθείη κύριος ὑμῶν ὀσμὴν εὐωδίας· εἰ δὲ ἀδίκως, συγγνοίη κύριος. οὕτω γὰρ ἐμὲ περὶ ὑμῶν λέγειν εὔλογον, ἐπειδὴ φέρειν καὶ ἀδικούμενοι προσετάγμεθα· πλὴν ὥσπερ ὑμεῖς κύριοι τῆς ὑμετέρας γνώμης, οὕτω κἀγὼ τῆς ἐμῆς. οὐκ ἔτι βαρὺς ὑμῖν ἔσαι Γρηγόριος, οὐ βαρύς. ἀναχωρήσω πρὸς θεὸν τὸν μόνον καθαρόντε καὶ ἄδολον. εἰς ἐμαυτὸν συσαλήσομαι. ταῦτα ἐμαυτὸν νενουθέτηκα. δὶς γὰρ πρὸς τὸν αὐτὸν λίθον προσπταίειν, τοῖς ἀνοήτοις μόνοις ἡ παροιμία δίδωσιν.

ΚΑΙΣΑΡΙʼΩ ΤΩ͂ ΙʼΔΙʼΩ ΑʼΔΕΛΦΩ͂

Εʼλέγχεται ταύτῃ ὁ Καισάριος, ὅτι Ἰουλιανῷ τῷ Παραβάτῃ παρείσατο ταμίας γινόμενος.

Ἱκανῶς ἠρυθριάσαμεν ἐπὶ σοί. τὸ γὰρ ὅτι ἐλυπήθημεν, τί χρὴ γράφειν, πρός γε πάντων μάλιστα πεπεισμένῳ; ἵνα γὰρ μὴ τὰ ἡμέτερα λέγομεν, μηδὲ ὅσης ἀθυμίας ἐνέπλησεν ἡμᾶς ἡ περὶ σὲ φήμη, δὸς δὲ εἰπεῖν, καὶ δέους, ἐβουλόμην εἴπως οἷόν τε ἦν, παρεῖναί σε τοῖς τῶν ἄλλων λόγοις, οἰκείων ὁμοίως καὶ ξένων, καὶ τῶν ὁπωσοῦν γνωρίμων ἡμῖν, ἀλλʼ οὖν Χριστιανῶν, οὓς περὶ σοῦ τε καὶ ἡμῶν λέγουσι, οὐχ οἱ μὲν, οἱ δʼ οὔ, ἀλλὰ πάντες ὑπ᾽ ἴσης ὁμοίως, ἐπειδὴ καὶ προτιμότερον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις φιλοσοφοῦσιν ἄνθρωποι. ὥσπερ ἄλλη τὶς μελέτη γέγονεν αὐτοῖς ταῦτα τὰ ῥήματα. νῦν μὲν υἱὸν ἐπισκόπου στρατεύεσθαι, νῦν δὲ ὀρέγεσθαι τῆς ἔξωθεν δυναστείας καὶ δόξης, νῦν δὲ ἡττᾶσθαι χρημάτων, ὁπότε χρημάτων κοινὸν ἅπτεται πῦρ καὶ τὸν περὶ ψυχῆς δρόμον τρέχουσιν ἄνθρωποι· ἀλλʼ οὐχὶ μίαν ἡγεῖσθαι καὶ δόξαν καὶ ἀσφάλειαν καὶ εὐπορίαν, τὸ γενναίως ἵστασθαι πρὸς τὸν καιρὸν, καὶ ὅτι πορρωτάτω ποιεῖν ἑαυτὸν παντὸς ἁγνοῦς τε, καὶ μιάσματος· πῶς δʼ ἂν ἄλλον νουθετήσειαν οἱ Εʼπίσκοποι, μὴ συνδιασυρῆναι τῷ καιρῷ, μηδὲ τοῖς εἰδώλοις συναναφύρεσθαι; πῶς δʼ ἂν τοῖς ἄλλοτι πλημμελοῦσιν, αὐτὸς ἀφʼ ἑτέρας τὴν παῤῥησίαν οὐκ ἔχων; ταῦτα καθʼ ἑκάστην ἀκούοντας ἡμᾶς τὴν ἡμέραν, καὶ ἔτι πλείω τούτων καὶ χαλεπώτερα, τῶν μὲν καὶ διὰ φιλίαν λεγόντων ἴσως, τῶν δὲ καὶ διὰ δυσμένειαν ἐπιτιθε-

τιθεμένων, πῶς οἴει διακεῖσθαι, καὶ τίνας ἔχειν ψυχὰς ἀνθρώπους τῷ Θεῷ προθεμένους δουλεύειν, καὶ πρὸς τὰς μελλούσας ὁρᾷν ἐλπίδας, μόνον ἀγαθὸν κρίνοντας; τὸν μὲν ἓν κύριον τὸν πατέρα ἡμῶν πάνυ δυσφοροῦντα πρὸς τὴν ἀκοὴν, καὶ πρὸς τὸν βίον αὐτὸν ἀπαγορεύοντα, ὁπωσοῦν αὐτὸς παραμυθοῦμαι καὶ ψυχαγωγῶ, τὴν σὴν ἐγγυώμενος γνώμην, καὶ πείθων ὅτι οὐχ ὑπομενεῖς ἔτι πλεῖον λυπεῖν ἡμᾶς. τὴν δὲ κυρίαν τὴν μητέρα, εἰ πύθοιτό τι τῶν κατὰ σὲ (μέχρι γὰρ τοῦ νῦν τέως ἀπεκρυψάμεθα πολλαῖς ἐπινοίαις) οἴου καὶ παντελῶς ἀπαραμύθητον ἕξειν τὸ πάθος, ὡς γυναῖκά τε οὖσαν μικρόψυχον, καὶ ἄλλως διὰ τὸ λίαν εὐλαβὲς μετεωρίζειν περὶ τὰ τοιαῦτα οὐ δυναμένην. εἰ μὲν οὖν τινα καὶ σεαυτοῦ καὶ ἡμῶν ποιῇ λόγον, βούλευσαί τι βέλτιον καὶ ἀσφαλέστερον. πάντως γὰρ καὶ τὰ ἐνταῦθα, πρὸς ἐλευθέριον διαγωγὴν αὐτάρκη, τῷ γε λίαν μὴ ἀπλήστῳ, μηδὲ ἀμέτρῳ περὶ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ πλείονος. ἀλλὰ καὶ τοῦ καταστάσεώς σε τυχεῖν, οὐχ ὁρῶ τίνα καιρὸν ἀναμενοῦμεν, τὸν νῦν ἐάσαντες. εἰ δὲ τῆς αὐτῆς ἔχῃ γνώμης, καὶ μικρὰ πάντασοι πρὸς τὴν ἰδίαν ὁρμὴν, ἄλλο μὲν οὐδὲν εἰπεῖν βούλομαι δυσχερές, τοσοῦτον δὲ προλέγω καὶ διαμαρτύρομαι, ὅτι δυοῖν ἀνάγκη θάτερον, ἢ γνήσιον μένοντα χριστιανὸν τὴν ἀτιμοτάτην αὐτοῦ τετάχθαι, καὶ πράττειν ἀναξίως καὶ σεαυτοῦ, καὶ τῶν ἐλπίδων· ἢ τῆς τιμῆς ἐφιέμενον, περὶ τὰ καιριώτερα βλάπτεσθαι, τοῦ καπνοῦ γε μετέχοντα, εἰ καὶ μὴ τοῦ πυρός.

ΣΩΦΡΟΝΙ'Ω ΥΠΑ'ΡΧΩ.

Τούτου τὴν βοήθειαν ἐπιζητεῖ ὁ θεολόγος κατὰ τῶν διαρπασάντων τὰ τοῦ Καισαρίου μικρῷ ἔμπροσθεν τεθνηκότος.

Ὁρᾷς οἷα τὰ ἡμέτερα, καὶ ὅπως κύκλος τῶν ἀνθρωπίνων περιτρέχει πραγμάτων, νῦν μὲν τῶν, νῦν δὲ τῶν ἀνθούντων καὶ ἀπανθούντων, καὶ οὔτε τοῦ εὖ πράττειν ἑστῶτος ἡμῖν, οὔτε τοῦ δυστυχεῖν, ὃ δὴ λέγουσιν, ἀλλὰ τάχιστα μετακινουμένου, καὶ μεταπίπτοντος· ὡς αὔραις εἶναι μᾶλλον πιστεύειν, καὶ γράμμασι τοῖς καθ' ὕδατος, ἢ ἀνθρώπων εὐημερίᾳ. τίνος ἕνεκεν; ἐμοὶ δοκεῖ, ἵνα τὸ ἐν τούτοις ἄστατον καὶ ἀνώμαλον θεωροῦντες, μᾶλλόν τι προστρέχωμεν τῷ Θεῷ καὶ τῷ μέλλοντι, καὶ τινα ποιώμε-

θα καὶ ἡμῶν αὐτῶν ἐπιμέλειαν, βραχέα τῶν σκιῶν καὶ τῶν ὀνειράτων φροντίζοντες. ἀλλὰ πόθεν ἡμῖν ὁ λόγος; οὐ γὰρ εἰκῆ ταῦτα φιλοσοφῶ, οὐδὲ διακενῆς καλλωπίζομαι. ἦν ποτε τῶν οὐκ ἀφανῶν καὶ ὁ σὸς Καισάριος, εἰ δὲ μὴ ὡς ἀδελφὸς ἀπατῶμαι, καὶ τῶν λίαν ἐπιφανῶν, γνώριμος μὲν ἐπὶ παιδεύσει, καλοκἀγαθίᾳ δὲ ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς, λαμπρὸς δὲ φίλων περιουσίᾳ. ὧν πρῶτον, σέ τε καὶ τὴν σὴν εὐγένειαν ὑπάρχειν αὐτῷ, αὐτός τε ἐφρόνει, καὶ ἡμᾶς ἔπειθε. τὰ μὲν δὴ παλαιὰ ταῦτα. καὶ τὰ πλείω παρὰ σεαυτὸν προσθήσεις τιμῶν αὐτὸν ἐπιτάφια, καθ᾽ ὃ φύσει πάντες ἔχομεν ἄνθρωποι, μᾶλλόν τι τῷ ἀπελθόντι χαριζόμενοι. τὰ δὲ νῦν (καὶ ὅρα ὅπως μὴ παραδράμῃς ἀδακρυτὶ τὸν λόγον, ἢ δακρύσαις γε εἰς καλὸν καὶ χρήσιμον) ὁ μὲν κεῖται νεκρὸς, ἄφιλος, ἔρημος, ἐλεύμενος, σμύρνης ὀλίγης ἠξιωμένος (εἴγε καὶ τούτου) καὶ μικρῶν ἐνδυμάτων τῶν ἐντελῶν· πολύγε ὅτι καὶ τούτων ἐλεούμενος. ἐπιπεπτώκασι δὲ οἱ ἐχθροὶ, ὥς γε πυνθάνομαι· καὶ ἄλλος ἄλλοθεν τὰ ἐκείνου κατὰ πολλὴν ἐξουσίαν, οἱ μὲν διαρπάζουσιν, οἱ δὲ μέλλουσιν, ὢ τῆς ἀναλγησίας, ὢ τῆς ὠμότητος, καὶ ὁ κωλύσων οὐδείς· ἀλλ᾽ ὅγε φιλανθρωπότατος, τοῦτο χαρίζεται μόνον, ἀνακαλεῖται τοὺς νόμους. καὶ εἰ δεῖ συντόμως εἰπεῖν, δρᾶμα γεγόναμεν, οἱ ποτὲ νομισθέντες εὐδαίμονες. ταῦτα μὴ ἀνεκτὰ φανήτω σοι. ἀλλὰ καὶ συνάλγησον, καὶ συναγανάκτησον, καὶ δὸς χάριν νεκρῷ Καισαρίῳ. ναὶ πρὸς τῆς φιλίας αὐτῆς, ναὶ πρὸς τῶν σῶν φιλτάτων καὶ τῶν ἐλπίδων. ἃς ποίησον σεαυτῷ δεξιὰς, πιστὸς τῷ ἀπελθόντι φανεὶς καὶ γνήσιος, ἵνα καὶ τοῖς ζῶσι τοῦτο χαρίσῃ, καὶ ποιήσῃς αὐτοὺς εὐέλπιδας. οὐ περὶ χρημάτων ἡμᾶς ἀλγεῖν· τὸ τῆς αἰσχύνης ἡμῖν ἀφορητότερον, εἰ δόξειε μόνος τῶν ἁπάντων Καισάριος μὴ ἐσχηκέναι φίλους, ὁ δὴ καὶ πολλοὺς ἔχειν οἰόμενος. ἡ μὲν ἂν πρεσβεία τοιαύτη, καὶ παρὰ τοιούτων, ἐπειδή σοι καὶ τὸ καθ᾽ ἡμᾶς ἴσως οὐ πάρεργον. ἃ δὲ βοηθήσεις, καὶ δι᾽ ὧν, καὶ ὅπως, τά τε πράγματα ὑποθήσεται, καὶ ἡ σὴ διασκέψεται σύνεσις.

ΠΡΟΣ

ΠΡΟ'Σ ΤΟΥ'Σ Ε'Ν ΚΑΙΣΑΡΕΙ'Α Ω'Σ Ε'Κ ΠΡΟΣΩ'ΠΟΥ.

Τοῦ ἑαυτοῦ πατρός.

ΕΙ' μὴ μὲν ποιμὴν ὀλίγος, καὶ ποιμνίου μικροῦ προεστηκὼς καὶ πολλοστὸς ἐν ὑπηρέταις τοῦ πνεύματος. ἡ χάρις δὲ οὐ στενὴ, οὐδὲ τόποις περιγραπτή. διὰ τοῦτο δεδόσθω καὶ τοῖς μικροῖς παρρησία, ἄλλως τε καὶ περὶ κοινῶν καὶ τηλικούτων ὄντος τοῦ λόγου, καὶ μετὰ τοσαύτης βουλευομένοις τῆς πολιᾶς, ἣ τυχὸν ἔχει τι καὶ τῶν πολλῶν συνετώτερον· οὐ περὶ μικρῶν, οὐδὲ τῶν τυχόντων βουλεύεσθε, ἀλλ' ὧν εὖ ἢ κακῶς ἐχόντων, ἀνάγκη καὶ τὸ Κοινὸν ἢ ἐκείνως ἢ οὕτως ἔχειν. περὶ γὰρ ἐκκλησίας ἡμῖν ὁ λόγος, ὑπὲρ ἧς Χριστὸς ἀπέθανε, καὶ τοῦ ταύτην θεῷ παραστήσοντος καὶ προσάξοντος. λύχνος μὲν γὰρ τοῦ σώματός ἐστιν ὀφθαλμὸς, ὡς ἠκούσαμεν, οὐ μόνον οὗτος ὁ σωματικὸς ὁρῶν καὶ ὁρώμενος, ἀλλὰ καὶ πνευματικῶς θεωρῶν καὶ θεωρούμενος. λύχνος δὲ τῆς ἐκκλησίας, ἐπίσκοπος· ὃ δῆλον ὑμῖν κἂν αὐτοὶ μὴ γράφωμεν. ἀνάγκη τοίνυν ὥσπερ ἐκείνου καθαρῶς μὲν ἔχοντος ὀρθῶς ἄγεσθαι καὶ τὸ σῶμα, μὴ καθαροῦ δὲ τυγχάνοντος οὐκ ὀρθῶς, οὕτω δὴ καὶ τοῦ προστάτη τῆς ἐκκλησίας, ὁ ποτέρως ἂν ἔχῃ, πάντως ἢ συγκινδυνεύειν, ἢ συνδιασώζεσθαι. πάσης μὲν οὖν ἐκκλησίας φροντιστέον ὡς Χριστοῦ σώματος, μάλιστα δὲ τῆς ὑμετέρας, ἣ μήτηρ σχεδὸν ἁπάντων τῶν ἐκκλησιῶν ἦν τε ἀπ' ἀρχῆς, καὶ νῦν ἐστι καὶ νομίζεται, καὶ πρὸς ἣν τὸ κοινὸν βλέπει, ὡς κέντρῳ κύκλος περιγραφόμενος, οὐ μόνον διὰ τὴν ὀρθοδοξίαν ἄνωθεν πᾶσι κεκηρυγμένην, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκ θεοῦ δεδομένην αὐτῇ προδήλως χάριν τῆς ὁμονοίας. ἐπεὶ τοίνυν κεκλήκατε μὲν καὶ ἡμᾶς εἰς τὴν περὶ τούτου διάσκεψιν ποιοῦντες ὀρθῶς καὶ κανονικῶς, κρατούμεθα δὲ γήρᾳ καὶ ἀῤῥωστίᾳ, εἰ μὲν καὶ αὐτοὶ παρείημεν τοῦ πνεύματος ἐπιῤῥώσαντος (οὐδὲν γὰρ ἄπιστον τοῖς πιστοῖς) τοῦτο τοῦ παντὶ βέλτιον καὶ ἡμῖν ἥδιον, ἵνα καὶ ὑμῖν τι συνεισενέγκωμεν, καὶ αὐτοὶ τῆς εὐλογίας μετέχωμεν. εἰ δὲ τὰ τῆς ἀσθενείας νικώσης ἀπολειφθείην, ὅσα γε ἀποῦσι δυνατὸν, συνεισφέρομεν. πείθομαι καὶ ἄλλους εἶναι τῆς προστασίας ἀξίους παρ' ὑμῖν ὡς ἐκ πόλεως τοσαύτης καὶ οὕτω καὶ ὑπὸ τοιούτων ἡγεμονίας αἰωθεν. ἐνὸς δὲ οὐδένα δύναμαι προτιμῆσαι τῶν παρ' ἡμῖν τιμωμένων τοῦ θεοφιλεστάτου υἱοῦ ἡμῶν Βασιλείου πρεσβυτέρου,

λέγω

λέγω δὲ ὡς ὑπὸ Θεῷ μάρτυρι, ἀνδρὸς καὶ βίῳ καὶ λόγῳ κεκαθαρμένε, καὶ μόνε τῶν πάντων, ἢ ὅτι μάλιςα κατ' ἀμφότερα δυναμένε εἶναι πρὸς τὸν νῦν καιρὸν, καὶ τὴν κατέχεσαν τῶν αἱρετικῶν γλωσσαλγίαν. ταῦτα καὶ ἱερατικοῖς γράφω καὶ μοναςικοῖς, καὶ τοῖς ἐκ τῦ ἀξιωματικῦ καὶ βελευτικῦ τάγματος, ἐκ τῦ δήμε παντός. εἰ μὲν οὖν τῦτο συνδόξειε, καὶ ἡ ψῆφος ἡμῶν κρατοίη, ὕτως ὑγιῶς τε καὶ ὀρθῶς ἔχεσα ὡς μετὰ Θεοῦ ψηφίζομαι, καὶ πάρειμι πνευματικῶς καὶ παρέσομαι. μᾶλλον δὲ, καὶ ἐπιβέβληκα τὴν χεῖρα ἤδη, καὶ θαῤῥῶ τῷ πνεύματι. εἰ δὲ ἄλλο τι καὶ μὴ τῦτο συνδόξειε, καὶ κατὰ φρατρείας καὶ συγγενείας τὰ τοιαῦτα κεῖνοιτο, καὶ ὀχλώδης χεὶρ πάλιν συγχεῖσυροι τὸ ἀκριβὲς, πράττοιτε καθ' ἡμᾶς αὐτὺς τὸ ἀρέσκον, ἡμεῖς δὲ συναλησόμεθα.

Τῷ μεγάλῳ Βασιλείῳ.

Ἐπειδή σε τεθεῖντα ἐπὶ τὸν ὑψηλὸν θρόνον ἔγνων, καὶ τὸ πνεῦμα ἐνίκησε, τὸν λύχνον ἐπὶ τῆς λυχνίας δημοσιεῦσαν, ὐδὲ τὸ πρὶν ἀμυδρᾶς λάμποντα, ἥσθην μὲν, ὁμολογῶ. τί δὲ ὐκ ἔμελλον, τὸ κοινὸν τῆς ἐκκλησίας ὁρῶν κακῶς ἔχον, καὶ τοιαύτης χρῇζον χειραγωγίας; προσέδραμον δὲ ὐκ εὐθὺς, ὐδὲ προσδραμῦμαι· μηδέ γε τῦτο αὐτὸς ἀπαιτήσῃς. πρῶτον μὲν ἵνα σοι τὸ σεμνὸν φυλάξω, καὶ μὴ συνάγειν δόξῃς τὺς θρασεῖς, ὑπό τινος ἀπειροκαλίας καὶ θερμότητος, ὡς ἂν φαῖεν οἱ ἐνδιαβάλλοντες. δεύτερον δὲ, ἵνα ἐμαυτῷ πραγματεύσωμαι τὸ ςαθερόν τε καὶ ἀνεπίφθονον. πότε οὖν ἥξεις, τυχὸν ἐρεῖς, καὶ μέχρι τίνος ἀναδύσῃ; ἕως ἂν ὁ, τε Θεὸς κελεύσῃ, καὶ παρέλθωσιν αἱ σκιαὶ τῶν νῦν ἐπιτιθεμένων καὶ βασκαινόντων. ὐ γὰρ ἐπὶ πλεῖον ἀνθέξεσιν οἱ λεπροὶ, σαφῶς οἶδα, τῷ Δαβὶδ τὴν Ἱερυσαλὴμ ἀποκλείοντες.

Γρηγορίῳ Νύσσης.

Μὴ σφόδρα δάκνε τοῖς λυπηροῖς. ἂν γὰρ ἧττον λυπώμεθα, ἧττον ἐςὶ λυπηρά. ὐδὲν δεινὸν εἰ ἀνεθάλφθησαν οἱ αἱρετικοὶ, καὶ τῷ ἔαρι θαῤῥῦσι τῶν φωλεῶν ἐξερπίσαντες, ὡς αὐτὸς γράφεις. μικρὰ συρίξυσιν, εὖ οἶδα, εἶτα καταδύσονται, καὶ τῇ ἀληθείᾳ καὶ τῷ καιρῷ πολεμούμενοι. καὶ τόσῳ μᾶλλον, ὅσῳπερ ἂν τῷ Θεῷ τὸ πᾶν ἐπιτρέπωμεν.

Τῷ αὐτῷ.

Καὶ τῦτο ἀπέκειτο τῇ μοχθηρᾷ μυ ζωῇ, τὸ Βασιλείυ θάνατον ἀκοῦσαι, καὶ τῆς ἁγίας ψυχῆς ἐκδημίαν, ἣν ὐκ-

ὑπεδήμησεν ἀφ' ἡμῶν, ἵν' ἐνδημήσῃ πρὸς κύριον, πάντα τὸν βίον μελέτην τούτου πεποιημένος. ἀλλ' ἐγὼ μὲν πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τοῦτο ἀφῄρημαι, διὰ τὸ νῦν ἔτι πονήρως ἔχειν τοῦ σώματος καὶ λίαν ἐπικινδύνως, τὸ καὶ περιπτύξασθαι τὴν ἁγίαν κόνιν, καὶ σοὶ παρεῖναι τὰ εἰκότα φιλοσοφοῦντι, καὶ τοὺς κοινοὺς ἡμῶν φίλους παραμυθήσασθαι. τὸ γὰρ τὴν τῆς ἐκκλησίας ἰδεῖν ἐρημίαν, τοιαύτην ἀποκειραμένης δόξαν, καὶ τοιοῦτον ἀποσεισαμένης στέφανον, οὔτε ὄψει θεατὸν, οὔτε ἀκοῇ χωρητὸν, τοῖς γε νοῦν ἔχουσι. σὺ δέ μοι δοκεῖς πολλῶν ὄντων καὶ φίλων καὶ λόγων τῶν εἰς παράκλησιν, ὑπ' οὐδενὸς αὖ οὕτω παρακληθῆναι, ὡς ὑπὸ σεαυτοῦ καὶ τῆς ἐκείνου μνήμης· οἳ καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι γεγόνατε φιλοσοφίας ὑπόδειγμα, καὶ οἷόν τις στάθμη πνευματικὴ, τῆς τε ἐν τοῖς χρηστοῖς εὐταξίας, καὶ τῆς ἐν τοῖς ἀνιαροῖς καρτερείας. ἐπειδὴ δύο ταῦτα οἶδε φιλοσοφία, εὐπραξίαντε διαθέσθαι μετρίως, καὶ συμφορὰν εὐσχημόνως. ταῦτα παρ' ἡμῶν πρὸς τὴν σὴν τιμιότητα· ἐμὲ δὲ τίς παραμυθήσεται χρόνος, ἢ λόγος τὸν ταῦτα γράφοντα; πλὴν τῆς σῆς συνουσίας, καὶ ὁμιλίας, ἣν ἀντὶ πάντων ἡμῖν ὁ μακάριος καταλέλοιπεν, ἵνα ἐν σοὶ τὰ ἐκείνου καθορῶντες, ὥσπερ ἐν ἐσόπτρῳ καλῷτε καὶ διαυγεῖ, κἀκεῖνον ἔχειν νομίζωμεν.

Εὐδοξίῳ ῥήτορι.

Ἐρωτᾷς πῶς τὰ ἡμέτερα; καὶ λίαν πικρῶς. Βασίλειον οὐκ ἔχω, Καισάριον οὐκ ἔχω, τὸν πνευματικὸν ἀδελφὸν, καὶ τὸν σωματικόν. ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με, μετὰ τοῦ Δαβὶδ φθέγγομαι. τὰ τοῦ σώματος πονήρως ἔχει, τὸ γῆρας ὑπὲρ κεφαλῆς, φροντίδων ἐπιπλοκαὶ, πραγμάτων ἐπιδρομαὶ, τὰ τῶν φίλων ἄπιστα, τὰ τῆς ἐκκλησίας ἀποίμαντα. ἔρρει τὰ καλὰ, γυμνὰ τὰ κακὰ, ὁ πλοῦς ἐν τῇ νυκτὶ, πυρσὸς οὐδαμοῦ, Χριστὸς καθεύδει. τί χρὴ παθεῖν; μία μοι τῶν κακῶν ἡ λύσις, ὁ θάνατος. καὶ τὰ ἐκεῖθέν μοι φοβερὰ, τοῖς ἐντεῦθεν τεκμαιρομένῳ.

Γρηγορίῳ Ἄρχοντι.

Οὐκ ἐπαινῶ τὸν Ἡσίοδον, ὅτι τοὺς ὁμοτέχνους ἀντιτέχνους ὠνόμασε, καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, λέγων, καὶ τέκτονι τέκτων. οὐ γὰρ φθονεῖ μᾶλλον, ἢ προστρέχει τε καὶ ἀσπάζεται, ὡς ἐμὸς λόγος, καὶ ὡς οἰκεῖον περιέχεται. ἀοιδὸς δὲ ἀοιδῷ τοσοῦτον πλέον, ὅσῳ καὶ λόγος ἐστὶ τέ-

τοις τὸ σπουδαζόμενον. τοῦτο δὲ καὶ αὐτὸς πεπονθὼς πρὸς τὴν σὴν λογιότητα, εἰ μὲν οὕτως εἶχον τοῦ σώματος, ὥστε ταῖς τῆς ψυχῆς ὁρμαῖς ὑπηρετεῖν δύνασθαι, οὐκ ἂν μέτις ἔφθη καὶ προσδραμὼν καὶ περιπτυξάμενος, καὶ τὰ ἐπιβατήρια προσφθεγξάμενος. Ἀλλ' ἡλίῳ μὲν ἐπισκοτεῖ νέφος, ἐμοὶ δὲ καὶ ἡ ἀῤῥωστία, καὶ τὸ φθονερὸν τοῦτο σαρκίον καὶ δεσμωτήριον. ἆρα δέξῃ μου τὴν ἐπιστολὴν, ἀντὶ τῆς παρουσίας; ναὶ δέξῃ, λόγιός τε ὢν, καὶ συγγνώμων. εὖ οἶδα τοῦτο, καὶ οὐκ εἰκάζειν ἔχω. ἵνα δὲ εἰδῇς ὅσον θαῤῥῶ τῇ σῇ καλοκαγαθίᾳ, ἰδοὺ καὶ πρεσβείαν προσάγω σοι, σφόδρα ἡμῖν ἀναγκαίαν, καὶ πρὸς τῆς σῆς φιλίας αἰτῶ τὰ τῶν φίλων. τὸν ἐμὸν Νικόβουλον, ἀπὸ τῆς ἐμῆς δεξιᾶς ἐγχειρίζω σοι σὺν τοῖς ἀδελφοῖς, οὐ δώσοντα δίκην ἀλλὰ ληψόμενον, καὶ χήραν ἄωρον τὴν τούτων μητέρα, καὶ οἰκίαν τὴν ὅτε λαμπρὰν οὖσαν καὶ ἀπόβλεπτον, ἕως περιῆν ὁ πολὺς ἡμῖν Νικόβουλος, νῦν δὲ οὐδὲ πενθῆσαι συγχωρηθεῖσαν, ἐκ τῶν ἤδη ἀναφανέντων κακῶν, καὶ προσδοκωμένων, εἰ μὴ σοί τε παρασταίη καὶ τῇ σῇ δίκῃ στῆναι πρὸς τὸν πονηρὸν δαίμονα, καὶ ἡμᾶς τιμῆσαι, καὶ τὸ ἀνθρώπινον αἰδεσθῆναι, καὶ λαμπρὰν σεαυτοῦ ποιῆσαι τὴν ἀρχὴν, διὰ τῆς εἰς ἡμᾶς εὐποιΐας.

Ἐκηβολίῳ.

Βοήσομαί τι κατ' ἐμαυτοῦ· καὶ συγγνώμη τῷ ἀλγοῦντι, τὰ ἀλγοῦντος φθέγξασθαι, ὦ σαρκίον πονηρὸν, καὶ κακόηθες, οἷα μὲ κακὰ δρᾷς, οἷα ἐργάζῃ· ἐγγὺς ἀνὴρ, ὃν καὶ πόῤῥω τυγχάνοντα μεταδιώκειν τῶν ἀναγκαίων ἦν, τῆς τε ἀρχικῆς ἀρετῆς ἕνεκα, καὶ τῆς ἄλλης ἡμερότητος. σὺ δὲ πονήρως ἔχεις, καὶ σχεδὸν, ἀκινήτως, καὶ περιορᾷς ἄλλους τοῦ ἀγαθοῦ μεταλαμβάνοντας, ἡμᾶς δὲ ζημιουμένους. τὰ μὲν οὖν τῆς κατηγορίας τοιαῦτα. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἐξαρκεῖ τὸ ἀποδύρασθαι μόνον ἃ πάσχομεν, ἀλλὰ δεῖ τινος καὶ φαρμάκου πρὸς τὴν πληγὴν, τοῦτο ἐξεύρομεν, τὸ θαῤῥῆσαι πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, καὶ τοῖς γράμμασι σκιαγραφῆσαι τὴν παρουσίαν. εἰ δὲ καὶ τὸ εὖ ποιεῖν ἡμᾶς ἐπιζητεῖς βρύων τὸ ἀγαθὸν, προσάγομεν θαῤῥοῦντες οἰκίαν ἐλεεινὴν καὶ φιλανθρωπίας ἀξίαν, χήραν μετ' ὀρφανῶν ἔτι θερμῶν ἐν τοῖς δάκρυσι, τὴν τε ἀδελφὴν τὴν ἐμὴν λέγω, καὶ τοὺς ταύτης παῖδας. οἱ πατρὸς ἀγαθοῦ γεγονότες, καὶ πολλὰ μὲν βασιλεῦσι καμόντος οὐ

ὀπ-

ὅπλοις οὐκ ἀνωνύμως, ἀλλὰ καὶ λίαν λαμπρῶς, πολλὰ δὲ τοῖς ἄρχουσιν ὑμῖν ὑπουργήσαντος, εἴ τινα Νικόβουλον ἀκούεις, κινδυνεύουσι νῦν πάσχειν τὰ χαλεπώτατα. μετὰ γὰρ τὴν τῶν φίλων ἔκδοσιν καὶ ὅρκους ἐκείνους, οὓς ἐπὶ τῇ ἐξετάσει ὑπέστησαν, νῦν πάλιν ἐπηρεάζειν ἐπιχειροῦσι τοῖς ὀρφανοῖς.

Ἀστερίῳ.

Τί τοῦτο, ἴσως ἐρεῖς; πάλιν ἡμῖν ὁ Γρηγόριος, πάλιν ἐπιστολάς; πάλιν αἰτήσεις; ὢ τῆς ἀπληστίας, ἣν αὐτοὶ κεκινήσαμεν. μηδαμῶς ὦ θαυμάσιε, μὴ τοῦτο πάθῃς. τίνων γὰρ οἱ λιμένες, ἢ τῶν χειμαζομένων; τίνων δὲ τὰ φάρμακα, ἢ τῶν ἀρρωστούντων; ὧνπερ ἡμεῖς μὴ ἀποστερηθείημεν. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ πιστευόμεθα δύνασθαι παρὰ σοί. οὐκ ἔτι γὰρ αἰτοῦμεν, ἀλλ' ἀπαιτοῦμεν, ἀεὶ χάριτος χάριν προκαλούμενοι. Νικόβουλος ἐν ἐπηρείαις, ταυτὸν δὲ εἰπεῖν ὅτι ἡμεῖς. ἡμῶν γάρ ἐστιν ἀνάπαυσις. καὶ πῶς οἷόν τε σιωπᾶν, καὶ μὴ φορτικὸν εἶναι καὶ τὸν σφόδρα φιλόσοφον; δὺς χεῖρα πιεζομένοις, ἵνα καὶ αὐτὸς τῆς ἐκ θεοῦ τύχῃς, χρήζων ταύτης ὡς ἄνθρωπος. καὶ χρῆσαι τῇ φιλίᾳ καὶ τῇ συνέσει, καὶ τῷ δύνασθαι σὺν θεῷ, περὶ τὰ ἡμέτερα πράγματα. οὔτε γὰρ σίδηρος ἔμπυρος πολλῶν δεῖται τῶν παρὰ τοῦ λίθου, ἵνα τὸ ἐγκείμενον πῦρ δημοσιωθῇ, ἀλλ' ἐπλήγη τε ὁμοῦ, καὶ τὸ πῦρ ἤστραψεν. οὔτε αὐτὸς μακροτέρας δεήσῃ παρακλήσεως, καὶ τοῦτο ὑπὲρ ἡμῶν, καὶ τοιούτου τοῦ πείθοντος ὄντος, καὶ οὕτω γνησίου κοινωνοῦ τῆς ἀρχῆς. ἐν καὶ σύντομον φθέγξομαι. τὰς μὲν ἄλλας χάριτας, ἄλλοι δι' ἡμῶν ἐλάμβανον. ταύτης δὲ ἡμεῖς χρήζομεν ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν, ὃ καὶ μᾶλλον δυσωπησάτω τὴν σὴν λογιότητα.

Ὀλυμπίῳ.

Ἡμῖν ἄρχων σὺ καὶ μετὰ τὴν ἀρχήν. κρίνομεν γὰρ ἑτέρως, ἢ ὡς οἱ πολλοὶ τὰ πράγματα, ὅτι πᾶσαν ἀρχικὴν ἀρετὴν ἐν σεαυτῷ συλλαβὼν ἔχεις. πολλοὶ γὰρ τῶν ὑψιθρόνων ἐμοὶ κάτω, ὅσους ἡ χεὶρ ποιεῖ ταπεινοὺς καὶ δούλους τῶν ἀρχομένων. πολλοὶ δὲ ὑψηλοὶ καὶ μετέωροι, κἂν ἑστήκασι κάτω, ὅσους ἄνω τίθησιν ἀρετή, καὶ ποιεῖ μειζόνων ἀρχῶν ἀξίους. ἀλλὰ τί τούτων ἐμοί; οὐκ ἔτι μεθ' ἡμῶν ὁ μέγας Ὀλύμπιος. οὐ δὲ φέρει τοὺς ἡμετέρους οἴακας. οἰχόμεθα, προδεδόμεθα, γεγόναμεν αὖθις δευτέρα Καππαδοκία, πρώτη παρὰ σοῦ γεγονότες. καὶ τὰ

μὲν

μὲν τῶν ἄλλων τί χρὴ καὶ λέγειν; ἀλλὰ τίς γηροκομήσει τὸν σὸν Γρηγόριον, καὶ φαρμακεύσει τὴν ἀσθένειαν ταῖς τιμαῖς, καὶ θήσει τιμιώτερον τὸν παρὰ σοῦ πολλοῖς προξενοῦντα τὸ φιλάνθρωπον; νῦν μὲν οὖν ἄπιοιτε τὴν ὑμετέραν ὁδὸν, σὺν ὁδηγίᾳ καὶ πομπῇ κρείττονι, πολλὰ μὲν δάκρυα καταλιπόντες ἡμῖν, πολὺ δὲ πλέον ἐπικομιζόμενοι παρ' ἡμῶν, καὶ οἷον οὐ πολλοὶ τῶν ἀρχόντων, τὴν εὐδοξίαν, καὶ τὸ ἀναγράπτους τυγχάνειν ταῖς πάντων ψυχαῖς στήλαις οὐκ εὐκινήτοις. Εἰ δὲ πάλιν ἡμῖν ἐπιβαίητε, μετὰ μείζονος καὶ λαμπροτέρας τῆς ἀρχῆς (τοῦτο γὰρ ὁ πόθος ἡμῖν μαντεύεται) τελεώτερα τῷ Θεῷ τὰ χαριστήρια πάντως ἀνοίσομεν.

Προκοπίῳ.

Πῶς ἔχει τὰ πράγματα ἡμῖν, ἐρωτᾷς; μετὰ τινος ἱστορίας ἀποκρινούμεθα. ἐπρέσβευον Ἀθηναῖοι πρὸς Λακεδαιμονίους φασὶν, ἡνίκα ἐτυραννοῦντο. ἡ πρεσβεία δὲ ἦν γενέσθαι τι αὐτοῖς ἐκεῖθεν φιλάνθρωπον. ὡς δὲ ἐπανῆκον ἐκ τῆς πρεσβείας, ἔπειτα ἤρετό τις, πῶς ἡμῖν οἱ Λακεδαιμόνιοι; οἱ δὲ, ὡς μὲν δούλοις ἔφασαν λίαν χρηστῶς. ὡς δὲ ἐλευθέροις, λίαν ὑβριστικῶς. τοῦτο γοῦν εἰς αὐτὸς ἔχω γράφειν. πράττομεν γὰρ τῶν μὲν ἀπεγνωσμένων, φιλανθρωπότερον. τῶν δὲ μελλόντων Θεῷ, φορτικώτερον. οὔτε γὰρ νόσος ἔτι παραλυπεῖ. οὔτε φίλοι κακοῦντες, οὐκ ἀνιᾶσι, καὶ τὰ δυνατὰ βλάπτοντες. Ἀλλ' εὔχου τὸ Θεῖον εὐμενὲς ἡμῖν εἶναι· καὶ δυοῖν θάτερον, ἢ φευξόμεθα τὰ δεινὰ πάντως, ἢ καρτερήσομεν. ἔτι δὲ καὶ τοῦτο ἐπιεικῶς συμφορᾶς ἐλάττωσις.

Νεκταρίῳ Κωνσταντινουπόλεως.

Ὅταν ἄλλος ἄλλοτι τῶν σῶν ἐπαινῇ, καὶ πάντες ὡς ἐν ἀγορᾷ προβάλλωνται τὴν σὴν εὐφημίαν, ἐγὼ τὰ κατ' ἐμαυτὸν συνεισφέρω, καὶ οὐδενὸς ἔλαττον, ὅτι καὶ τιμᾷν ἡμᾶς ἀξιοῖς, καὶ ὡς τέκνον ἀγαπητὸν πατρὸς γῆρας παραμυθεῖσθαι. Διὰ τοῦτο καὶ νῦν ἐθάρρησα ταύτην προσαγαγεῖν τὴν παράκλησιν ὑπὲρ τοῦ αἰδεσιμωτάτου ἐπισκόπου Βοσπορίου, αἰσχυνόμενος εἴγε τοσοῦτος ἀνὴρ, ἡμετέρων δεῖται γραμμάτων· ᾧ καὶ πολιτεία καὶ χρόνος βεβαιοῖ τὸ αἰδέσιμον, αἰσχυνόμενος δὲ οὐχ ἧττον τὸ σιωπᾶν, καὶ τὸ μή τινα περὶ αὐτοῦ ποιήσασθαι λόγον, φωνὴν ἔχων, καὶ πίστιν τιμῶν, καὶ πάντων μάλιστα τὸν ἄνδρα γινώσκων. τὴν μὲν οὖν περὶ τῶν παροικιῶν ἀμφισβήτησιν, δηλαδὴ αὐτός

αὐτὸς διαλύσεις κατὰ τὴν ἐν σοὶ τοῦ πνεύματος χάριν, καὶ τὴν τῶν κανόνων ἀκολουθίαν. ἐκεῖνο δὲ μὴ ἀνεκτὸν φανήτω τῇ σῇ εὐλαβείᾳ, τὸ δημοσίοις δικαστηρίοις ςηλιτεύεσθαι. καὶ γὰρ ὥσι Χριςιανοὶ, ὥσπερ οὖν εἰσὶ τῇ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίᾳ, οἱ τῶν τοιούτων κριταὶ, τί κοινὸν ξίφει καὶ πνεύματι; αὖ δὲ καὶ τοῦτο συγχωρήσωμεν, πῶς, ἢ ποῦ δίκαιον τὸν περὶ πίςεως λόγον συμπλέκεσθαι τοῖς ἄλλοις ἀμφισβητήμασι; σήμερον ἡμῖν κακόδοξος ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Βοσπόριος; σήμερον πολιὰ ταλαντεύεται τοῦ τοσούτους μὲν ἐκ τῆς πλάνης ἐπανάγοντος, τοσαύτην δὲ ἀπόδειξιν δεδωκότος ὀρθοδοξίας, διδασκάλου δὲ πάντων ἡμῶν; μὴ παρακαλῶ, μὴ δῷς χώραν ταῖς τοιαύταις συκοφαντίαις. ἀλλ' εἰ μὲν δυνατὸν εἰρηνεύειν τὰ διεςῶτα, καὶ προςεθήτω τοῦτο τοῖς σοῖς ἐπαίνοις. εἰδὲ μὴ τοῦτό γε μὴ δόξῃ, καθυβρίζεσθαι πάντας ἡμᾶς διὰ τῆς τοιαύτης ἐπηρείας, οἷς καὶ συνεβίωσε καὶ συνεγήρασεν. οὓς οἶδας ἀκριβεῖς τῆς θεότητος κήρυκας καὶ μετὰ κινδύνων καὶ ἀκινδύνως, ἐν μηδὲν ὑφαιρεῖν ἀνεχομένους τῆς μιᾶς καὶ ἀπροσίτου θεότητος. καὶ ὑπὲρ ἡμῶν προσεύχου παρακαλῶ, σφόδρα καμόντων τῇ ἀῤῥωςίᾳ. τὴν σὺν σοὶ ἀδελφότητα, ἐγώ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ πάντες προσαγορεύουσιν. ἐῤῥωμένος, εὔθυμος, εὐδόκιμος ἐν κυρίῳ χαρισθείης ἡμῖν, τῶν ἐκκλησιῶν τὸ κοινὸν ςήριγμα.

Ἀμαζονίῳ.

Ἄν τις ἐρηταίσε τῶν κοινῶν φίλων, πολλοὺς δὲ εἶναι πείθομαι τούτους, ποῦ δὲ νῦν ὁ Γρηγόριος; πράττει δὲ τί; θαῤῥῶν εἰπὲ, ὅτι ἐφ' ἡσυχίας φιλοσοφεῖ, τοσαῦτα τῶν ἀδικούντων φροντίζων, ὅσα τῶν οὐδὲ εἰ γεγόνασι γινωσκομένων. οὕτως ἐςὶν ἀήττητος. αὖ δέ σε πάλιν ὁ αὐτὸς ἐπανέρηται, πῶς δὲ τὴν διάζευξιν φέρει τῶν φίλων; μηκέτι θαῤῥῶν εἴπαις ὅτι φιλοσοφεῖ, ἀλλὰ καὶ λίαν ἀγεννῶς ἔχει. ἄλλου μὲν γὰρ ἄλλος ἥττων ἐςίν, ἡμεῖς δὲ φιλίαν καὶ φίλων. τούτων εἷς ἐςὶ καὶ ὁ θαυμάσιος Ἀμαζόνιος. τάχα αὖ ἐν μόνῳ θεραπεύσαις ἡμᾶς, καὶ ῥάους ἐπὶ σοὶ ποιήσαις, εἰ μνημονεύεις ἡμῶν. καὶ ὅτι τοῦτο ποιεῖς, πείθεις τοῖς γράμμασιν.

Ὀλυμπίῳ.

Πάλιν γράφω, παρεῖναι δέον. ἀλλὰ παρὰ σοῦ μοι τὸ θάρσος, ὃ καὶ τῶν πραγμάτων βραβευτὰ, ἵνα πρῶτον

εἴσω τὸ πρῶτον, καὶ τῶν κοινῶν ἐπανορθωτὰ, καὶ θεόθεν τὰ ἀμφότερα, ὃ καὶ μισθὸν εὐσεβείας λαβὼ, τὸ κατὰ νοῦν χωρεῖν σοι τὰ πράγματα, καὶ μόνῳ τυγχάνειν ἁλωτὰ, τὰ μὴ τοῖς ἄλλοις ἁλώσιμα· σύνεσις γάρ σοι καὶ ἀνδρεία τὴν ἀρχὴν ἄγουσιν. ἡ μὲν εὑρίσκουσα τὸ πρακτέον, ἡ δὲ ῥᾳδίως ἐπιτελοῦσα τὸ εὑρεθέν. καὶ τὸ μέγιστον, ἡ τῆς χειρὸς καθαρότης, ᾗ πάντα εὐθύνεται· ποῦ σοι χρυσὸς ὁ ἄδικος; οὐδ' ἐγένετο, πρῶτον ἔξω κατακλεισθεὶς, ὡς ἀφανὴς τυραννὶς τύραννος. ποῦ δὲ ἀπέχθεια; κατακέκλειται. ποῦ δὲ χάρις; ἐνταῦθα τὶ κλίνεις (κατηγορήσω γάρ σου μικρὸν) ἀλλὰ θεοῦ φιλανθρωπίαν μιμούμενος. ἣν καὶ νῦν αἰτεῖ δι' ἡμῶν Αὐρήλιος ὁ σὸς στρατιώτης, ὃν ἄφρονα φυγάδα καλῶ, καὶ ἱκέτην σώφρονα. ὅτι ὑπὸ τὰς ἡμετέρας ἑαυτὸν τέθηκε χεῖρας, καὶ διὰ τῶν ἡμετέρων τὰς σὰς, ὥσπέρ τινα εἰκόνα βασιλικὴν, τὴν πολιὰν ἡμῶν προβαλλόμενος, καὶ τὴν ἱερωσύνην, ἣν αἰδεῖσθαι πολλάκις καθωμολόγησας. ἰδού σοι προσάγει τοῦτον ἡ θυοφόρος αὕτη χεὶρ καὶ ἀναίμακτος, καὶ πολλοὺς μὲν ἐπαίνους σοι γράψασα, γράψουσα δὲ, οἶδ' ὅτι καὶ πλείους, εἰ θεὸς παρατείνοιεν ἡμῖν τὴν ἀρχὴν, ταύτην σὴν λέγω, καὶ τοῦ συνεργοῦ τῆς σῆς θέμιδος.

Βασίλειος Γρηγορίῳ.

Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς; ἢ πῶς ἀνακαινισθῇ μου τὸ γῆρας; ὥστε με δυνηθῆναι διαβῆναι πρὸς τὴν ἡμετέραν ἀγάπην, καὶ τόν τε πόθον ὃν ἔχω ἐφ' ὑμῖν ἀναπαῦσαι, καὶ τὰ λυπηρὰ τῆς ψυχῆς διηγήσασθαι, καὶ δι' ὑμῶν εὑρέσθαι τινὰ παραμυθίαν τῶν θλίψεων. ἐπὶ γὰρ τῇ κοιμήσει τοῦ μακαρίου Εὐσεβίου τοῦ ἐπισκόπου, φόβος ἡμᾶς κατέλαβεν οὐ μικρὸς, μήποτε οἱ ποτὲ ἐφεδρεύοντες τῇ ἐκκλησίᾳ τῆς μητροπόλεως ἡμῶν, καὶ βουλόμενοι αὐτὴν αἱρετικῶν ζιζανίων πληρῶσαι, καιροῦ λαβόμενοι, τὴν πολλῷ καμάτῳ κατασπαρεῖσαν ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἀνθρώπων εὐσέβειαν, ταῖς παρ' ἑαυτῶν πονηραῖς διδασκαλίαις ἐκριζώσωσι, καὶ ταύτης τὴν ἑνότητα κατατέμωσιν, ὅπερ καὶ ἐπὶ πολλῶν ἐκκλησιῶν πεποιήκασιν. ἐπειδὴ δὲ καὶ γράμματα πρὸς ἡμᾶς ἀφίκετο τοῦ κλήρου, παρακαλοῦντα μὴ παροφθῆναι ἐν καιρῷ τοιούτῳ, περιβλεψάμενος ἐν κύκλῳ ἐμνήσθην τῆς ὑμετέρας ἀγάπης, καὶ τῆς ὀρ-

θῆς

τῆς πίστεως, καὶ τοῦ ζήλου ὃν ἔχετε ἀεὶ ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ θεοῦ. καὶ τούτου ἕνεκεν ἀπέστειλα τὸν ἀγαπητὸν Εὐστάθιον τὸν συνδιάκονον, παρακαλέσαι ὑμῶν τὴν σεμνοπρέπειαν, καὶ δυσωπῆσαι πᾶσι τοῖς ὑπὲρ τῶν ἐκκλησιῶν καμάτοις καὶ τὸν παρόντα ἐπιθεῖναι, κἀμοῦ τε τὸ γῆρας τῇ συντυχίᾳ ἀναπαῦσαι, καὶ τῇ ὀρθῇ ἐκκλησίᾳ τὴν περιβόητον εὐσέβειαν διορθώσασθαι, δόντας αὐτῇ μεθ' ἡμῶν, (εἰ ἄρα καταξιωθείημεν συναντιλαβέσθαι ὑμῖν τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου,) ποιμένα κατὰ τὸ βούλημα τοῦ κυρίου, δυνάμενον διαθεῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ. ἔχομεν μὲν πρὸ ὀφθαλμῶν ἄνδρα, ὃν οὐδὲ αὐτοὶ ἀγνοεῖτε. οὗ εἰ καταξιωθείημεν ἐπιτυχεῖν, οἶδα ὅτι μεγάλην παῤῥησίαν πρὸς τὸν θεὸν κτησόμεθα, καὶ τῷ ἐπικαλεσαμένῳ ἡμᾶς λαῷ μεγίστην εὐεργεσίαν καταθησόμεθα. ἀλλὰ παρακαλῶ καὶ πάλιν καὶ πολλάκις, πάντα ὄκνον ἀποθεμένους, ἀπαντῆσαι, καὶ προλαβεῖν τὰ ἐκ τοῦ χειμῶνος δυσχερῆ.

Σωφρονίῳ Ὑπάρχῳ.

Ὁ χρυσὸς ἄλλο τε μὲν ἄλλως μεταποιεῖται καὶ σχηματίζεται εἰς πολλοὺς κόσμους τυπούμενος, καὶ πρὸς πολλὰ τῆς τέχνης ἀγόμενος, μένει δὲ ὅπερ ἐστὶ χρυσὸς, καὶ οὐχ ἡ ὕλη μεταβολὴν, ἀλλὰ τὸ σχῆμα λαμβάνει. οὕτω καὶ τὴν σὴν καλοκαγαθίαν ἡγούμενοι τὴν αὐτὴν μένειν τοῖς φίλοις, κἂν ἀεὶ προσίῃς ἐπὶ τὰ ἔμπροσθεν, ταύτην ἐθαῤῥήσαμεν τὴν πρεσβείαν προσαγαγεῖν, οὐ μᾶλλον τὴν ἀξίαν εὐλαβηθέντες, ἢ τῷ τρόπῳ πιστεύσαντες. τῷ αἰδεσιμωτάτῳ υἱῷ ἡμῶν Νικοβούλῳ τὰ πάντα ἔχοντι πρὸς ἡμᾶς ἐπιτηδείως, καὶ διὰ συγγένειαν, καὶ διὰ τὴν οἰκειότητα, καὶ ὃ τούτων μεῖζον ἐστι, διὰ τὸν τρόπον, γενοῦ δεξιός. ἐν τίσι, καὶ πόσος, ἐν οἷς αὐτός σου δεηθήσεται, καὶ ὅσον τῇ σῇ μεγαλονοίᾳ πρέπειν ὑπολαμβάνεις. ἀντιδώσομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ὧν ἔχομεν τὸ κάλλιστον. ἔχομεν δὲ τοὺς λόγους, καὶ τὸ κήρυκας εἶναι τῆς σῆς ἀρετῆς, εἰ καὶ μὴ τῆς ἀξίας ἐγγὺς, ἀλλά γε κατὰ τὴν ἡμετέραν δύναμιν.

Τῷ αὐτῷ.

Μητέρα τιμᾷν, τῶν ὁσίων. μήτηρ δὲ ἄλλη μὲν ἄλλου, κοινὴ δὲ πάντων πατρίς. ταύτην ἐτίμησας μὲν, πάσῃ σου τῇ τοῦ βίου λαμπρότητι. τιμήσεις δὲ καὶ νῦν ἡμᾶς αἰδεσθεὶς, ὑπὲρ ὧν πρεσβεύομεν. ἡ πρεσβεία δὲ

τίς; τὸν λογιώτατον τῶν καθ' αὐτὴν Εὐδόξιον τὸν ῥήτορα πάντως γινώσκεις. τούτου παῖς, ἵν' εἴπω συντόμως, ἄλλος Εὐδόξιος καὶ βίῳ καὶ λόγῳ, νῦν σοι πρόσεισι δι' ἡμῶν. ἵν' οὖν ὀνομαστότερον σεαυτὸν καταστήσῃς, γενοῦ τῷ ἀνδρὶ δεξιὸς, ἐν οἷς ἂν δέηται τῆς σῆς προστασίας. αἰσχρὸν γὰρ, κοινὸν ὄντα σε τῆς πατρίδος προστάτην, καὶ πολλοὺς εὖ πεποιηκότα, προσθήσω δὲ, ὅτι καὶ ποιήσοντα, μὴ πρὸ πάντων τιμῆσαι τὸν ἄριστον ἐν λόγοις, καὶ λόγους· οὓς εἰ μή τι ἄλλο, κατὰ τοῦτο αἰδεῖσθαι δίκαιον, ὅτι τῶν σῶν καλῶν εἰσιν ἐπαινέται.

Τῷ αὐτῷ.

Ἔδει καθάπερ τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς λίθους τῇ ὄψει γνωρίζομεν, οὕτω καὶ τοὺς καλοὺς καὶ μὴ τῶν ἀνδρῶν αὐτόθεν διαγινώσκεσθαι, καὶ μὴ διὰ μακροτέρας δοκιμασίας. οὐ γὰρ ἂν πολλῶν ἐδέησεν ἡμῖν λόγων ὑπὲρ τοῦ τιμιωτάτου υἱοῦ Ἀμφιλοχίου πρεσβεύουσι πρὸς τὴν σὴν μεγαλόνοιαν. θᾶττον ἂν ἤλπισα ἔν τι τῶν ἀπίστων καὶ παραδόξων, ἢ τοῦτον ἀγεννές τι πράξειν ἐπὶ χρήμασιν, ἢ διανοήσασθαι. τοσοῦτον αὐτῷ τὸ παρὰ πάντων συγκεχωρηκὸς ἐπὶ καλοκαγαθίᾳ, καὶ τὸ πρεσβυτέραν τῆς ἡλικίας ἔχειν τὴν φρόνησιν. ἀλλὰ τί χρὴ παθεῖν, οὐδὲν διαφεύγει τὸν φθόνον, ὁπότε καὶ τούτου τὶς μῶμος ἥψατο, ἀνδρὸς δι' ἁπλότητα μᾶλλον, ἢ τρόπων κακίαν περιπεσόντος ἐγκλήμασιν. ἀλλὰ σοί μὴ ἀνεκτὸν φανήτω περιϊδεῖν αὐτὸν ταῖς συκοφαντίαις παρασυρόμενον, μὴ δέομαι τῆς ἱερᾶς σου καὶ μεγάλης ψυχῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν πατρίδα τίμησον, καὶ τῇ ἀρετῇ βοήθησον, καὶ ἡμᾶς αἰδέσθητι τοὺς παρὰ σοῦ καὶ διὰ σοῦ δοξασθέντας, καὶ ἀντὶ πάντων γενοῦ τῷ ἀνδρὶ, τῷ δύνασθαι τὸ θέλειν προςιθεὶς, ἐπειδὴ πάντα τῆς σῆς ἀρετῆς οἶδα ἡττώμενα.

Ἀστερίῳ.

Τί τοῦτο πάσχομεν; οἴχεσθε καταλιπόντες ἡμᾶς, καὶ ἡμεῖς ἀρρωστοῦμεν, οὐδὲ τοσοῦτον παρὰ τοῦ φθόνου συγχωρηθέντες, ὅσον ἐφ' ἡμῖν τὰ προπεμπτήρια φθέγξασθαι· ὢ τῆς ζημίας. τί λαμβάνειν ἔδει τὸ ἀγαθὸν, εἰ μὴ παραμένειν ἔμελλεν; οὐ γὰρ τοσοῦτον εὐφραίνει παρὸν τῶν τερπνῶν οὐδὲν, ὅσον ἀνιᾷ χωριζόμενον. τετιμήμεθα παρ' ἡμῶν, δεδοξάσμεθα, τῆς ἀρχῆς ἀπολαύσαμεν,

μεν, τῆς φιλανθρωπίας εἰσφορήθημεν. οὔτε γὰρ ἐπιλελήσμεθα τούτων, οὔτε ἐπιλησόμεθα, πρότερον ἡμῶν αὐτῶν, ἢ ὑμῶν. τί δὲ παρ' ἡμῶν ἀντὶ τούτων ὑμῖν; τί δ' ἄλλογε, ἢ ὧν ἔχομεν τὸ κάλλιστον. ἔχομεν δὲ τὰς εὐχάς. αἷς σώζοισθε, καὶ εὐδοκιμοίητε, καὶ πάλιν ἡμῖν ὀφθείητε, ἂν ἄρα τοσαύτης τύχωμεν τοῦ ζῆν προθεσμίας.

Τῷ αὐτῷ.

Μέγας ἐν ἀνθρώποις ὁ Ἡρακλῆς, ὡς ὁ λόγος. ἵνα σε λόγιον ὄντα καί τινος ἀναμνήσω τῶν σῶν. ἀλλ' οὐκ ἂν τοσοῦτος ἦν, εἰ μὴ τὸν Ἰόλαον εἶχε συναγωνιζόμενον, καὶ κατὰ τῆς Ὕδρας μάλιστα, τοῦ πικροῦ τούτου καὶ πολυκεφάλου θηρίου· ἧς ὁ μὲν ἐξέτεμε τὰς κεφαλὰς, ὁ δὲ ἐπέκαεν, ὥσπερ τὰ τῆς κακίας ὑμεῖς. πολλοὺς παρήλαυνον οἱ Ἀκτορίωνες ἅρμασιν, ὡς Ὁμήρῳ δοκεῖ. δίδυμοι γὰρ ἦσαν καὶ τὰ σώματα καὶ τὴν τέχνην, ὁ μὲν τὰς ἡνίας, ὁ δὲ τὴν μάστιγα μερίζόμενοι, καὶ τὸ νικᾷν ἀλλήλοις συνεπανίζοντες. πολλοὺς διασώζει κυβερνήτης πλωτῆρας. ἀλλ' οὐκ ἂν ὁμοίως διέσωζε μὴ καλῶς πρωρεῖ βοηθούμενος. ὃς καὶ διαθρεῖ τοὺς ἀνέμους, καὶ τὰς ὑφάλους προδείκνυσι, καὶ γίνεται τῆς νηὸς οἷόν τις ὀφθαλμός. τοιοῦτον ἡμῖν καὶ τὸ ὑμέτερον. λαμπρὸν γὰρ ὄντα τὸν ἄρχοντα καὶ παρ' ἑαυτοῦ, λαμπρότερον αὐτὸς ἐργάζῃ τῇ συνεργίᾳ. ὧν πολλὰ ἐπαινοῦντες, τοῦτο θαυμάζομεν μάλιστα. τοσαύτην τοῖς δημοσίοις εὔνοιαν σώζοντες, χώραν δίδοτε καὶ τοῖς φιλικοῖς, οὐ τραχύτητι τρόπου τὸ ἀκριβὲς ἐνδεικνύμενοι, κατὰ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀμείνων, ἡμερότητι δὲ μᾶλλον τὸ τῆς ἀρχῆς αὐστηρὸν τιθασσεύοντες.

Θεμιστίῳ.

Σπαρτιάτας ἡ λόγχη γνωρίζει, ὦμος τοὺς Πελοπίδας, λόγοι τὸν μέγαν Θεμίστιον. κἂν γὰρ ἐν πᾶσι πάντων κρατῇς, τοῦτο τῶν σῶν οἶδα τὸ ἐπισημότατον τοῦτο καὶ ἀπ' ἀρχῆς ἡμᾶς συνῆψεν ἀλλήλοις (εἰ δή τι τὸ καθ' ἡμᾶς ἐν λόγοις) καὶ θαῤῥεῖν νῦν ἀνέπεισεν. εἰ δὲ μάθοις τὸν ἄνδρα ὑπὲρ οὗ πρεσβεύομεν, τάχα καὶ ἀποδέξῃ τοῦ θάρσους ἡμᾶς. Εὐδοξίου τοῦ πάνυ παῖδά σοι τουτονὶ προσάγω, τὸν ἀξιολογώτατον υἱὸν ἡμῶν Εὐδόξιον, βίῳ μὲν καὶ λόγῳ, οἷον αὐτὸς εὑρήσεις, τὸν λίθον ποτὶ τὰν στάρταν ἄγων, ὡς ἡ παροιμία. (τίς δέους στάθμη δικαιοτέρα; (ἡμῖν δὲ εἰς τὰ μάλιστα φίλον οὐχ ἧττον διὰ τὴν

ἀρε-

ἀρετὴν, ἢ πατρικὴν φιλίαν. ὡς οὖν ἡμᾶς εὖ ποιήσων ὅ, τι αὖ τὸν ἄνδρα εὐεργετήσης, καὶ λόγους τιμήσων τοὺς σοὺς, ἀγαγεῖν αὐτὴν εἰς τὰ ἔμπροσθεν θέλησον. δεῖται δὲ ἀπὸ λόγων γνωρισθῆναι, καὶ βίον αὐτῷ ποιήσασθαι τὸν ἐκ λόγων. ὃν τινα δὲ τοῦτον, καὶ πῶς, αὐτὸς παρα.ήσει. δοκιμάσει δὲ καὶ ἡ σὴ λογιότης καὶ σύνεσις.

Τῷ αὐτῷ.

Λόγοι τὸ κινδυνευόμενον, καὶ σὸς ὁ καιρὸς, εἴ περ σὺ βασιλεὺς τῶν λόγων. καὶ πρός γε, σοὶ φίλος πάνωθεν ὁ ἐμὸς Ἀμφιλόχιος. προσθήσω δὲ, ὅτι καὶ τοιοῦτος, οἷος μήτε γένος πατέρων αἰσχύνειν, μήτε τὴν ἡμετέραν, εἰ μὴ φαῦλος ἐγὼ τῶν τοιούτων κριτής. καὶ τὸ μέγιστον ἀνδρὶ μάλιστα κατὰ σὲ φιλοσόφῳ, ὅτι μηδὲν ἀδικῶν ἔχει πράγματα. ὃ τῷ μὲν ἐστι κουφότατον, ἡμῖν δ' αὖ βαρύτατον, εἰ παρορῶντες φαινοίμεθα. ἐγὼ μὲν οὖν, ὃ μόνον δύναμαι, τοῦτο ποιῶ. δύναμαι δὲ πρεσβεύειν πρὸς τοὺς εὖ ποιεῖν δυναμένους. οὐ γὰρ ἄλλογε οὐδὲν ἐμοὶ δυνατὸν οὕτως ἔχοντι, ὥσπερ νῦν ἔχω. σὺ δὲ τὸν τοῦ σοῦ Πλάτωνος βεβαίωσον λόγον μὴ πρότερον παύσασθαι τὰς πόλεις κακῶν εἰπόντος, πρὶν αὖ συνέλθῃ φιλοσοφία τὸ δύνασθαι. ἱκανὸς εἶ γὰρ ἀμφότερα. δὸς χεῖρα τῷ δεομένῳ, καὶ παραινέσας τὰ εἰκότα, καὶ βοηθήσας. ὡς οὐκ ἔστιν ὅ, τι φιλοσοφήσεις ἄμεινον. ἢ νῦν τῷ δικαίῳ συναγωνισάμενος, πρὸς τῷ καὶ ἡμᾶς εὖ ποιεῖν τοὺς σοὺς ἐπαινέτας.

Γρηγορίῳ Ἐπισκόπῳ.

Καὶ μὲν συνεκδημῶ διὰ τῆς ἀγάπης ὑμῖν. πάντα γὰρ ὁ πόθος κοινοποιεῖ τὰ ἡμέτερα, καὶ πολλὰς ἐλπίδας ἔχω, τῇ τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίᾳ θαρρῶν, καὶ ταῖς ὑμετέραις εὐχαῖς, ὅτι πάντα κατὰ νοῦν ἡμῖν ἐκβήσεται, καὶ ἡ καταιγὶς εἰς αὔραν λυθήσεται καὶ τοῦτον ὑμῖν τῆς ὀρθοδοξίας δώσει μισθὸν, τὸ τοὺς ἐπηρεάζοντας ὑπερσχεῖν. μάλιστα μὲν οὖν ἴδοιμεν ὑμᾶς ἐν τάχει καὶ ἀπολάβοιμεν, ὡς εὐχόμεθα. εἰ δὲ χρονίζοιτε, τῶν πραγμάτων οὕτως ἐχόντων, γράμμασι γοῦν εὐφραίνειν ἡμᾶς μὴ ἀπαξιοῦτε δηλοῦσι τὰ ὑμέτερα, καὶ προσεύχεσθαι τὰ συνήθη ὑπὲρ ἡμῶν. Ἐῤῥωμένους ὑμᾶς, καὶ τοῖς πᾶσιν εὐθύμους ὁ ἀγαθὸς θεὸς χαρίσεται, τῆς Ἐκκλησίας τὸ κοινὸν Ἔρεισμα.

Γα-

Γ'ακώβῳ.

Α'κοῇ μὲν γινώσκω τὴν σὴν τιμιότητα. θαυμάζω δὲ, ὅσον ὀλίγοι τῶν ἐπὶ πλεῖστον ὡμιληκότων. τοσοῦτος παρὰ πᾶσι τῆς σῆς καλοκαγαθίας λόγος. διὰ τοῦτο καὶ αὐτὸς ταύτην ἐθάῤῥησα τὴν πρεσβείαν. ἀπέλιπεν ἡμᾶς ὁ θαυμάσιος Α'λύπιος, ὁ κοινὸς τῶν φιλοσόφων προστάτης, καὶ τῶν ὀρφανῶν κηδεμών· οὐ μικρὸν τοῦτο ἡμῖν εἰς συμφοράν. δεύτερον προσεγένετο, τὸ καὶ τὴν κοσμιωτάτην αὐτοῦ Γυναῖκα φροντίζειν ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν. ταύτην παραμυθῆσαι τῇ νῦν φιλανθρωπίᾳ, καὶ τὸ ἀσφαλὲς τοῖς σοῖς τέκνοις χαρίσαι διὰ τῆς εἰς τοὺς ὀρφανοὺς εὐποιίας καὶ δεῖξον πλέον ἔχουσαν τῶν ξένων τὴν οἰκειότητα. προσέσαι δὲ καὶ τὸ ἡμῖν χαρίσασθαι, οὓς ὅ, τι ἂν τιμήσῃς, θεὸς ἔσῃ τετιμηκὼς, ὅπερ ἡμεῖς ἠξιώμεθα εἶναι παραστάται καὶ λειτουργοὶ, εἰ καὶ τῆς ἀξίας ἐλάττονες.

Ο'λυμπίῳ.

Καὶ ὁ πόθος τῆς σῆς συντυχίας θερμὸς, καὶ ἡ χρεία τῶν δεομένων μεγάλη. ἀλλ' ἡ νόσος ἀήττητος, διὰ τοῦτο γράμμασι ταύτην τὴν πρεσβείαν ἐθάῤῥησα. αἰδέσθητι μὲν ἡμῶν τὴν πολιὰν, ἣν ᾐδέσθης ἤδη καλῶς ποιῶν καὶ πολλάκις, αἰδέσθητι δὲ καὶ τὴν ἀῤῥωστίαν αὐτὴν, ἧ μέρος τί καὶ οἱ κατὰ θεὸν ἱδρῶτες συνεισήνεγκαν, εἴ τι δεῖ καὶ νεανιεύσασθαι. καὶ διὰ τοῦτο φεῖσαι μὲν τῶν πολιτευομένων πρὸς ἡμᾶς βλεπόντων, ὡς ἐχόντων ἐπὶ σοῦ παῤῥησίαν. φεῖσαι δὲ τῶν ἄλλων τῶν ὑπὸ τὴν ὑμετέραν φροντίδα. καὶ γὰρ οὐδεμία ζημία τοῖς πράγμασιν ἐκ τῆς φιλανθρωπίας· ἐπεὶ τῷ φόβῳ πλείονα κατορθοῖς, ἢ ταῖς τιμωρίαις ἕτεροι. σοὶ δὲ ἀντὶ τούτων γένοιτο τοιούτου τυχεῖν τοῦ κρειττοῦ, οἷός περ ἂν γένῃ τοῖς δεομένοις, καὶ ἡμῖν τοῖς πρεσβεύουσιν.

Τῷ αὐτῷ.

Τί τὸ πολλὰ παθεῖν, καὶ τὸ εὖ παθεῖν τοῖς ἀνθρώποις χαρίζεται; διδάσκει φιλανθρωπίαν, καὶ κλίνει τοῖς δεομένοις, οὐδὲ γὰρ τοιοῦτον παίδευμα πρὸς τὸ ἐλεεῖν, ὡς τὸ προλαβεῖν χρηστότητα. τοῦτο καὶ αὐτῷ μοι συμβέβηκεν· ἔμαθον τὸ συμπαθὲς ἐξ ὧν ἔπαθον· καὶ ὁρᾷς τὸ ἡμέτερον μεγαλόψυχον; αὐτὸς χρῄζων τῆς σῆς ἡμερότητος ἐν τοῖς ἐμοῖς πράγμασιν, ὑπὲρ ἄλλων πρεσβεύω, καὶ οὐ δέδοικα μὴ δαπανήσω σου τὸ φιλάνθρωπον ἐν τοῖς ἀλλοτρίοις. γράφω δὲ ταῦτα περὶ τοῦ πρεσβυτέρου Λεοντίου, εἴτ'

οὖν ποτὲ πρεσβυτέρου ὃς εἰ μὲν ἄξια πέπονθεν ὧν πεποίηκεν, ἐνταῦθα στῶμεν, μὴ τὸ ὑπερβάλλον ἀδικία γένηται. εἰ δέ τι τῇ τιμωρείᾳ προσχρεωστεῖται, καὶ οὕτω τοῖς ἁμαρτήμασι τὰ τῆς ὕβρεως ἀντισωθῇ, τοῦτον ἡμῖν συγχώρησον, καὶ τῷ Θεῷ καὶ τῷ βήματι, καὶ τῷ κοινῷ συλλόγῳ τῶν Ἱερέων, οἷς ποτὲ συνηρίθμηται, καὶ εἰ νῦν ἀνάξιον ἑαυτὸν ἀπέφηνεν, οἷς τε πεποίηκεν, οἷς τε πέπονθεν. εἰ μὲν οὖν πείθομεν, τοῦτο ἄριστον. εἰ δὲ μὴ, προσάγομέν σοι παιδευτὴν αἰδεσιμώτερον, τὸν κοινόν σοι καὶ τῆς ἀρχῆς καὶ τῆς εὐδοξίας.

Τιμοθέῳ.

Ἀεὶ καλὸς ἐγὼ τῶν καλῶν θηρευτὴς, ἵνα τι καὶ νεανιεύσωμαι· ὃς καὶ τὴν σὴν λογιότητα κρυπτομένην, καὶ τὸ λανθάνειν φιλοσοφοῦσαν, ἀνεῦρον τε λόγοις ἰχνευτικοῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἐγνώρισα· καὶ ἵν' εἴπω τι τῶν ἡμετέρων, τὸ ὑπὸ τῷ μοδίῳ φῶς ἐπὶ τῆς λυχνίας ἐδημοσίευσα. ἵνα γὰρ ἐάσω τἆλλα τῶν σῶν καλῶν, τὴν παίδευσιν, τὴν εὐσέβειαν, τὸ τοῦ ἤθους ἐπιεικές τε καὶ μέτριον, ἃ πάντα ἑνὸς γενέσθαι, τῶν λίαν ἐστὶ χαλεπῶν, ἰδοὺ τόγε παρὸν πηλίκον; καὶ μνημονεύεις ἡμῶν, καὶ δεξιοῦσαι τοῖς γράμμασι, καὶ προστίθης ἐπαίνους, οὐχ ἵνα ἐπαινέσῃς (συνίημι γάρ σου τῆς φιλοσοφίας) ἀλλ' ἵνα κρείττους ποιήσῃς, καὶ προαγάγῃς εἰς τὸ ἔμπροσθεν, αἰσχυνομένους μὴ τοιούτους φαίνεσθαι, οἵους ὑπολαμβάνεις. τὰ μὲν οὖν ἡμέτερα πέρας ἔχει. ὑπεχωρήσαμεν τῷ φθόνῳ, φιλοσοφοῦμεν ἐφ' ἡσυχίας τῷ Θεῷ, καθ' ἡμᾶς αὐτοὺς συγγινόμεθα ταῖς εὐχαῖς, τῶν ἐν μέσου κλόνων καὶ θορύβων ἠλευθερώμεθα. σὺ δὲ ἡμῖν ἀνδρίζου καὶ κραταιοῦ καὶ ὑπεραγωνίζου τῆς Τριάδος εἰς δύναμιν. καὶ ὁ πραῢς ἔσω μαχητὴς, ὃ καὶ ἡμᾶς ἑώρας ποιοῦντας. οὐ γὰρ βούλομαι κέρκωπας μὲν εὐδοκιμεῖν, ἠρεμεῖν δὲ λέοντας. καὶ ἡμῶν ὑπερεύχου σφόδρα καμνόντων, ἵν' εἰρηνικῆς τύχωμεν τῆς ἐξόδου ἤδη πρὸς τοῦτο νεύοντες.

Θέκλῃ.

Ὥρμησα μὲν καὶ αὐτὸς πρὸς τὴν σὴν εὐλάβειαν, καίπερ ἀσθενοῦντος ἡμῖν τοῦ σώματος, ἐπισκεψόμενός τε ὁμοῦ, καὶ τῆς καρτερίας ἐπαινεσόμενος, ἣν ἐν τῷ μακαριωτάτῳ ἀδελφῷ σου φιλοσοφεῖς. τοῦτο γὰρ οὐκ ἀμφίβολον. Ἐπειδὴ δὲ ὑπό τινος περιστάσεως ἐκωλύθην, ἀναγκαίως ἦλθον ἐπὶ τὰ γράμματα· ἵνα συμφιλοσοφή-

σω

σω σοι διὰ βραχέων τὰ σά. πόθεν ὁ καλὸς Σακερδὼς ἡμῖν ὁ γνήσιος τοῦ θεοῦ διδασκάλης καὶ νῦν καὶ πρότερον; ἐκ θεοῦ. ποῦ δὲ Σακερδὼς νῦν; πρὸς θεὸν, ὐκ ἀηδῶς ὑποχωρήσας, εὖ οἶδα, τῷ φθόνῳ, καὶ τοῖς τοῦ πονηροῦ παλαίσμασι. πόθεν δὲ ἡμεῖς; ὐκ ἐκεῖθεν; ποῦ δὲ ἡμεῖς ἀναλύσομεν; οὐ πρὸς τὸν αὐτὸν δεσπότην; ἢ εἴθε μετ' ἴσης τῆς παῤῥησίας. τοῦ αὐτοῦ προσκυνηταὶ ἐκ παρρήχθημεν καὶ μεταχθησόμεθα, ὀλίγα ἐνταῦθα κακοπαθήσαντες, ὥς γε πρὸς τὴν ἐκεῖθεν ἐλπίδα, ἐκ ἴσως ἵνα γνῶμεν τὴν χάριν, ἐξ ὧν ἐνταῦθα πεπόνθαμεν. πατὴρ, μήτηρ, ἀδελφὸς, οἱ προειληφότες. τί τοῦτο ἐστιν, ἀριθμὸς ἐπαινετῶν ὁδοιπόρων. τούτοις ἀκολουθήσει, καὶ Θέκλα μετὰ μικρὸν, ἡ τοῦ θεοῦ δούλη, καὶ ἀπαρχὴ τῶν καλῶν, ὀλίγον ὑπομείνασα, ὅσον ἐκείνους τε τιμῆσαι τῇ καρτερείᾳ, ἢ πολλοῖς ὑπόδειγμα γενέσθαι τῆς περὶ ταῦτα φιλοσοφίας. ἐπαινῶμεν οὖν γε τὴν αὐτὴν δεσποτείαν, ἢ δεχώμεθα τὴν οἰκονομίαν τῶν πολλῶν ὑψηλότερον. ταῦτα ἔχε νῦν ἀνθ' ἡμῶν, καὶ τούτοις σύνεσο τοῖς λογισμοῖς, εἰ καὶ κρείττονας παρὰ σεαυτὴν ἀνευρίσκεις. Εἰ δέ σε καὶ κατ' ὄψιν ἰδεῖν καταξιωθείημεν μετὰ παντὸς τοῦ σοῦ καὶ περὶ σε πληρώματος, πλείων ἡ χάρις τῷ εὐεργέτῃ.

Πρὸς Νικόβουλον.

Τῶν γραφόντων ἐπιστολὰς, ἐπειδὴ καὶ τοῦτο αἰτεῖς, οἱ μὲν μακροτέρας γράφουσιν, ἤπερ εἰκός· οἱ δὲ καὶ λίαν ἐνδεεστέρας· καὶ ἀμφότεροι τοῦ μετρίου διαμαρτάνουσιν, ὥσπερ τῶν σκοπῶν οἱ τοξεύοντες, αὖτε εἴσω πέμπωσιν, αὖτε ὑπερπέμπωσι. τὸ γὰρ ἀποτυγχάνειν, ἴσον, κἂν ἀπὸ τῶν ἐναντίων γίνηται. ἔστι δὲ μέτρον ἐπιστολῶν ἡ χρεία· καὶ οὔτε μακροτέρας γραπτέον, οὗ μὴ πολλὰ τὰ πράγματα, οὔτε μικρολογητέον, ἔνθα πολλά. τί γάρ; ἢ τῇ Περσικῇ σχοινῷ μετρεῖσθαι δεῖ τὴν σοφίαν, ἢ παιδικοῖς πήχεσι, καὶ οὕτως ἀτελῆ γράφειν, ὡς μηδὲ γράφειν, ἀλλὰ μιμεῖσθαι τῶν σκιῶν τὰς μεσημβρινὰς, ἢ τῶν κέντρων τὰς κατὰ πρόσωπον ἀπαντώσας, ὧν συνίζανει τὰ μήκη, καὶ ὑπαφαίνεται μᾶλλον, ἢ φαίνεται τῶν ἄκρων τισὶ γνωριζόμενα, καὶ ἔστι πῶς ἂν εἴποιμι κυρίως εἰκασμάτων εἰκάσματα. δέον ἀμφοτέρων φεύγοντα τὴν ἀμετρίαν, τοῦ μετρίου κατατυγχάνειν; περὶ μὲν δὴ τῆς συντομίας ταῦτα γινώσκω. περὶ δὲ σαφηνείας, ἐκεῖνο γνώριμον.

σεως αὐτοῦ κατερεῖ. παρ' ἐμοῦ δὲ οὕτως ἠγαπήθη διαφερόντως, ὡς ἤδη ἂν αὐτὸν εἰσποιῆσαι φιλοσοφίᾳ, καὶ τοῖς γνησίοις ἐγκεῖναι. ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὔ φασιν ἐπιτρέψειν, οὐδὲ οἱ νόμοι τῆς πολιτείας. δεινοὶ γάρ εἰσιν δυσγενείας προςάται. ἔχει δὲ κέρδος, ὅτι ἂν αὐτοῦ λάθρα χαρίσωμαι. καὶ πολλὰ τῆς σπουδαίας μερίδος εἰς αὐτὸν συνεισήνεγκα. ἂν μὲν οὖν καὶ σοὶ δοκῇ, κοινῶσαι τὸν λόγον τοῖς Ἕλλησιν. ἀποψηφισθεὶς δ' ἐπανίτω παρὰ τὸν πέμψαντα. τὰς πιθήκους γάρ φασιν ἐπειδὰν τέκωσιν, ὥσπερ ἀγάλμασιν ἐνατενίζειν τοῖς βρέφεσιν, ἀγαμένας τοῦ κάλλους. οὕτως ἐςὶν ἡ φύσις, φιλότεκνον. τὰ δὲ ἀλλήλων ὁρῶσιν, ἅπερ ἐςὶ, πιθήκων παιδία. ἑτέροις οὖν ἐπιτρεπτέον, ἐξετάζειν τὰ ἔκγονα. αἱ γὰρ εὔνοιαι, δεῖναι δικάσαι τὰς ψήφους. διὰ τοῦτο Λύσιππος Ἀπελλῆν εἰς τὰς γραφὰς εἰσῆγε, καὶ Λύσιππον Ἀπελλῆς.

Ἰωάννῃ.

Ἀφοβία μεγίςη, τὸ φοβεῖσθαι τοὺς νόμους· σὺ δὲ αὐτοὺς ἡσχύνθης ἀεὶ φανῆναι φοβούμενος. τοιγαροῦν δέδιθι τοὺς ἐχθροὺς, καὶ μετὰ τούτων τοὺς δικαςὰς, ἂν μὴ κλέπτωσι. κἂν κλέπτωσι μὲν, μὴ σὺ δὲ ἧς ὁ τὰ πλείω διδοὺς, οὐδὲν ἧττον ἐκλαβητέον. ὀργίζονται γὰρ ὑπὲρ τῶν νόμων, ὅπαν καὶ μισθοδότας προσλάβωσιν.

Τοῖς Πρεσβυτέροις.

Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον, ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον. ἀλλὰ τοὺς ἐκ τῆς ἀθεωτάτης αἱρέσεως Εὐνομίου, πυνθάνομαι Κυντιανὸν ὄνομα καὶ τὴν ἐπὶ ςρατοπέδου θρυλλουμένην ὑπ' αὐτῶν δυναςείαν προςησαμένους, μοιχᾶσθαι πάλιν τὴν ἐκκλησίαν, καὶ ψευδοδιδασκάλους τινὰς ἐφιςάναι, παγίδα ταῖς τῶν ἀκεραιοτέρων ψυχαῖς. οὓς ἔναγχος οἱ περὶ Κυντιανοῦ ςαλέντες, ἐπ' αὐτὸ τοῦτο καταπεπλεύκασιν ἄγοντες. ἡ γὰρ δίκη, πρόσχημα τῆς ἀσεβείας ἐςί. μᾶλλον δὲ ἀγὼν ὑπὲρ δυσσεβείας. οὗτοι τοίνυν οἱ νόθοι πρεσβύτεροι, οἱ νεήλυδες ἀπόςολοι τοῦ διαβόλου τε καὶ Κυντιανοῦ, μὴ λάθωσιν ὑμᾶς ἐμπηδήσαντες ᾧ ποιμαίνετε ποιμνίῳ, μὴ λάθωσιν ὑμᾶς τῷ σίτῳ τὸ ζιζάνιον παρασπείροντες. καταδῆλοι πᾶσιν εἰσὶν αἱ τούτων καταφυγαί· ἴςε τίνες ἀγροὶ δέξαιντ' ἂν αὐτοὺς, ἴςε τίνες οἰκίαι τοῖς λῃςαῖς ἀνεῴγασι. μετέλθετε τοὺς φῶρας ῥινηλατοῦντες. ζηλωταὶ γίνεσθε τοῖς εὐ-

λογίας τῆς Μωσαϊκῆς, ἣν εὐλόγησε τοὺς ἄνδρας. οἱ κατὰ τῶν ἠσεβηκότων ἐν τῇ παρεμβολῇ καὶ γνώμην καὶ χεῖρας ἐκίνησαν· ἐκεῖνο δὲ εἰπεῖν ἄξιον πρὸς ὑμᾶς ἀδελφοί. τὰ καλὰ, καλῶς γινέσθω. ἡ ὑπὲρ κέρδους ἔεις, ἀνηρήσθω. ἅπαντα διὰ τὸν θεὸν ἐγκεχειρείσθω. οὐ δεῖ τὴν αὐτὴν ἀρετῆς εἶναι καὶ πονηρίας ὑπόθεσιν. ὑπὲρ εὐσεβείας ὁ δρόμος. ὑπὲρ ψυχῶν ἀγωνιστέον, μή τινας ἀπὸ τῆς ἐκκλησίας συλήσωσιν, ὅπερ ἔθος ἤδη πεποίηνται. ὃς δ' ἂν τὴν ἐκκλησίαν προστησάμενος, αὔξη βαλάντιον, καὶ διὰ τοῦ δοκεῖν εἶναι χρήσιμος ἐν καιροῖς ἀπαιτοῦσι δριμύτητα, δυναστείαν ἑαυτῷ κατεργάζηται, οὗτος ἐστὶν, ὃν ἡμεῖς συνόδου Χριστιανῶν ἐκκηρύττομεν. οὐκ ἐποίησεν ὁ θεὸς ἀτελῆ τὴν ἀρετήν. οὐ δεῖται πονηρίας συμμάχου· οὐκ ἐπιλείψουσι στρατιῶται τῷ θεῷ, πρέποντες ἐκκλησίαις. εὑρήσει συμμάχους ἐνταῦθα μὲν ἀμίσθους, ἐν οὐρανῷ δὲ ἐντελομίσθους· ὑμεῖς οὕτω γίνοισθε· καλὸν γὰρ καὶ κατορθοῦσι συνεύξασθαι, καὶ παραβαίνουσιν ἐπαράσασθαι. ὅς τις ἂν οὖν μαλακίσηται καὶ προδῷ, καὶ ὅς τις ἂν ἐπεξέλθῃ μὲν, ἁρπάσῃ δέ τι τῶν ἀλλοτρίων, μὴ ἀναίτιος γένοιτο τῷ θεῷ. ἐν τούτῳ μόνον εἰς μέσον ἑλκύσατε, καὶ τοὺς τραπεζίτας τοὺς πονηροὺς τοὺς καθάπερ νόμισμα τὸ δόγμα τὸ θεῖον παραχαράττοντας περιενέγκατε· πᾶσι ποιήσατε καταφανεῖς οἵ τινές εἰσι· καθ' οὕτως ἄτιμοι τῶν Πτολεμαΐδος ὅρων ἀπεληλάσθωσαν. ὅ, τι σὺν αὐτοῖς ἥκει χρῆμα πᾶν ἀμεταγώγητον ἀποφέροντες. ὁ δὲ παρὰ ταῦτα ποιῶν, ἐπάρατος τῷ θεῷ, ὅς τις ἀσεβῆ σύνοδον ἰδὼν παρεῖδεν, ἢ ἀκούσας παρήκουσεν, ἢ κέρδει παρ' αὐτῶν ἐμολύνατο· τούτους ἡμεῖς Ἀμαληκίτας εἶναι διατεττόμεθα. παρ' ὧν οὐκ ἔξεστι κομίσασθαι λάφυρον. περὶ δὲ τοῦ λαβόντος φησὶν ὁ θεὸς, μεταμεμέλημαι, ὅτι ἐβασίλευσα τὸν Σαούλ. ἀλλ' ὑμῶν ἐπὶ μηδενὶ μεταμέλοιτο. ἀλλὰ μέλοι μὲν ὑμῶν τῷ θεῷ. μέλοι δὲ ὑμῖν τοῦ θεοῦ.

Θεοδώρῳ καὶ τῇ ἀδελφῇ.

Πῶς δοκεῖτε; δέδηγμαι τὴν καρδίαν, ἐκδεδομένου λόγου κατὰ τὴν πόλιν, ὅτι δεινῇ τινι καὶ πέρα δεινῆς ὀφθαλμίᾳ παλαίεις, ἀπειλούσῃ ταῖς ὄψεσι κίνδυνον. ἔπειτα πέφηνεν ὁ λόγος ψευδής· καὶ οἶμαι παμπόνηρος ἄνθρωπος προφάσεως εἰλημμένος, τοῦ τῆς ὀφθαλμίας ὀνόματος, ᾖρεν ἐπὶ μέγα τὴν φήμην, καὶ ἐτραγῴδησε.

τρα-

γράποιτο μὲν ὂν εἰς ἐκεῖνον αὐτὸν, ἅττα ὑμῶν κατεψεύσατο. τῷ δὲ θεῷ χάρις, ὅτι παρέχει ἡμῖν ἀκοῦσαι καλλίονα. χρὴ δὲ μὴ τὸ λεγόμενον, ἄστροις τὰ καθ' ὑμᾶς σημαίνεσθαι, μὴ δ' ὅ, τι λέγει φήμη πυνθάνεσθαι, ἀλλὰ μάλιστα μὲν ἔχειν σιωπῶντας. εἰ δὲ μὴ, γράμμασιν ὑμετέροις ἐντυγχάνειν, καὶ παρ' ὑμῶν τὰ περὶ ὑμῶν εἰδέναι. ἀλλ' ὑμεῖς ἡμῶν λίαν ἀμελεῖτε, ὥσπερ ἴσως ὁ θεὸς βούλεται.

Τῷ Ἀδελφῷ.

Οὐ μὴ ἐρεῖς, ὡς ἔλαθεν ὑμᾶς ὁ διακομιστὴς τῶν πανηγυρικῶν γραμμάτων. ἀλλ' ἰδόντες παρεωράκατε, καὶ οὐκ ἔδοξεν ὑμῖν ἄξιον εἶναι τὸν ἀδελφὸν ἐν μνήμῃ ποιεῖσθαι, καὶ ἐπιθεῖναι πρὸς αὐτὸν γράμμα, μηνῦον ὅπως ἔχετε, καὶ ἐν τίσιν ἐστέ. ἐμοὶ γὰρ οὐκ ἀμελές ἐστιν εἰδέναι τὰ περὶ ὑμῶν. ἀλλ' ἐπείπερ ἐν ἅπασι λυποῦμαι τοῖς ἐμαυτοῦ, βουλοίμην ἂν ἐν τοῖς ὑμετέροις εὐφραίνεσθαι. ὑμεῖς δὲ καὶ ταύτης με τῆς παραμυθίας ἀφῃρήσθε. χρῆν δὲ οὐχί. καὶ γὰρ εἰμὴ γεγόνειμεν ἀπὸ τῶν αὐτῶν, τροφαὶ κοιναὶ, καὶ παιδεῖαι κοιναὶ, καὶ τί γὰρ οὐχὶ κοινόν; πάντα διὰ πάντων ἡμᾶς ἀλλήλοις ᾠκείωσεν· ἀλλὰ γὰρ ἐστιν, ὥσπερ λέγεται, δυσημερία πρᾶγμα δεινόν· καὶ ὅταν ἥκῃ τινὶ χρόνος αὐτίζους, ἐνταῦθα τά, τε ἄλλα πάντα καὶ ἀδελφῶν γνῶμαι καὶ φίλων ἐλέγχονται. ἐμοὶ δὲ ἀποχρήσῃ καὶ παρ' ἑτέρων πυνθάνεσθαι τὰ περὶ ὑμῶν. μόνον ὁ θεὸς ἀγαθῶν εἴη νομεύς. τοιούτου γὰρ ἐρῶμεν ὑπὲρ ὑμῶν ἀκροάματος.

Ἡλιοδώρῳ.

Πολλὰ κἀγαθὰ γένοιτο τῷ δεῖνι, δι' εὐφήμου μνήμης τὴν σὴν ἄγοντι σεμνοπρέπειαν, καὶ τὰς ἁπάντων ἀκοὰς ἐμπεπληκότι τῶν ἐπαίνων τῶν κατὰ σοῦ, ὀφειλομένων τῇ χρυσῇ σου ψυχῇ καὶ γλώττῃ. πλὴν ἀλλὰ ἐπίσης πόδας ἀποδίδως τὴν χάριν τῆς εὐλογίας. ἀντευφημεῖται γὰρ ὑπὸ μυρίων ὅσων τῶν σῶν ἐραστῶν. οἷς ἅπασιν ἐγὼ τῶν πρωτείων ἀμφισβητῶ, μᾶλλον δὲ οὐκ ἀμφισβητῶ, συγχωροῦσι γὰρ ἅπαντες.

Ἀναστασίῳ.

Ἤθελον. ἀλλὰ πῶς οἴει; πάνυ μὲν οὖν ἀπὸ βαθείας τῆς γνώμης ἤθελον, μαθὼν τὰ χρυσᾶ παιδία τῇ τοῦ βασιλέως φωνῇ νόμῳ σοι παιδία γενόμενα· μάλιστα μὲν, ὅτι σε φιλῶ. τίνα γὰρ ἂν δικαιότερον; εἶθ' ὅτι πονηροὺς ἀνθρώ-

θρώπες μισῶ. ὧν τὰς ἐν σκότῳ καὶ γωνίαις ἐλπίδας, ἡ χρηςὴ τύχη τῶν παιδίων ὑπετέμετο.

Σιμπλικία.

Εʼδει μέντοι ταῖς τύχαις τὰς γνώμας μὴ συνεξαίρεσθαι. μὴ δὲ τὸ μεμνῆσθαι τῶν πάλαι φίλων, ἔλαττον ἡγεῖσθαι τῆς παρέσης ἀξίας. σὺ δὲ ἡμῶν ἐπιλήσμων ἐγένε χρόνε συχνȣ̃. χρῆν δὲ ἐχὶ, καίτοι σφοδρᾶς φιλίας συναψάσης ἡμᾶς ἀλλήλοις.

Ἡλιοδώρῳ.

Ἐμοὶ μὲν συμπρόεισι τοῖς ἐνιαυτοῖς καὶ ἡ τȣ̃ φίλτρου αποθήκη. σὺ δὲ εἰ μὲν ὁμοίως ἔχων, ἐκ ἄγεις σχολὴν ὑπὸ τȣ̃ τῶν πραγμάτων ὄχλου γράμμασι τιμᾶν ὡς εἰκὸς ἅπαξ ποτὲ, καὶ ὡς εἰκὸς, κλέψας σαυτὸν ἀπὸ τῶν δημοσίων χρόνον ὅσον ἀρκέσαι πρὸς μέτρον ἐπιςολῆς αὐτὸ τȣ̃το μείωσον. εἰ δὲ ἐπιγνώσκεις ἀληθευομένην κατὰ σοῦ τὴν ὑποψίαν τῆς λήθης, διόρθωσαι μετανοίᾳ, καὶ σαυτὸν ἡμῖν ἐπανάγαγε.

Κώνςαντι.

Εἰ φιλοσοφίας τιμᾶς ἀρετὴν, ἐ μόνον ἐν παρȣ̃σι τοῖς μεταχοῦσιν αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀπȣ̃σι τιμήσεις. ὁ δὲ θεασέσιος Ἀμιωτιανὸς ὁ παρʼ ἡμῖν ποτε τυχὼν ἀμείνονος λήξεως, ἐμοὶ δοκεῖ πάρεςι καὶ ἀπεῖναι δοκῶν. τούτου συγγενῆ σφόδρα αὐτανέψιον, ὁ παρʼ ὑμῖν Σωτήειχος ἀδικεῖ. δεῖξον ὅτι κήδη Διονυσίε, καὶ πέπαυται Σωτήειχος ἀδικῶν.

Αὐρηλιανῷ.

Εἰ τινές εἰσι ψυχαὶ τῶν πόλεων (ὥσπερ οὖν εἰσὶν ἔφοροι) θεῖαί τε καὶ δαιμόνιοι, πάσας ἡγοῦ σοι χάειν εἰδέναι, καὶ ἀπομεμνῆσθαι τῶν ἀγαθῶν ὧν ἐπὶ τῆς μεγάλης ἀρχῆς ἅπασιν ἔθνεσιν αἴτιος γέγονας. αὐτάς τε οὖν ταύτας ἀξιῶ τὰς καιρὰς ἑκάςους οἵου σοι παρεςάναι συνηγόρȣς τε καὶ συμμάχους, καὶ τȣ̃ κοινοῦ θεοῦ δεῖσθαι, γενέσθαι σοι πρεπούσας ἀμοιβὰς τῆς ἐνδεχομένης ἐκείνε μιμήσεως. τὸ γὰρ εὖ ποιεῖν, ἐν τȣ̃το μόνον ἔχȣσι κοινὸν ἔργον ἄνθρωπος καὶ θεός. ἡ δὲ μίμησις, οἰκείωσις ἐςὶ καὶ συνάπτει πρὸς ὃ μιμεῖται τὸ μιμȣ́μενον. διάκεισο τοίνυν ὡς ἀπειργασμένος οἰκείως τῷ θεῷ. τῇ κοινωνίᾳ τῆς εὐεργετικῆς προαιρέσεως, καὶ σύνεσο γλυκείαις ἐλπίσιν, ὁποίαι τῇ τοιαύτῃ τῆς ψυχῆς διαθέσει προσήκουσιν, ὦ μεγαλοπρεπέςατε μόνος, ἢ μετʼ ὀλίγων σὺ μόνος, δικαίως καλού-

λού-

λούμϑυ. ἀσπάζομαι διὰ τῆς σεμνοτάτης φωνῆς τοῦ πατρὸς τὸν νέον Ταῦρον τὰς ἀγαθὰς Ῥωμαίων ἐλπίδας.

Τῇ φιλοσόφῳ.

Ἠχοῦς ἔοικα πρᾶγμα ποιεῖν. ἅς περ εἴληφα φωνὰς, ἀντιδίδωμι, τὸν θαυμαςὸν Ἀλέξανδρον ἐπαινῶν παρὰ σοί.

Τῷ ἀδελφῷ.

Ἕλκει με παρὰ σὲ πόθος καὶ χρεία. πυνθάνομαι τοίνυν, εἴπερ μένεις ἥξοντα.

Ὀλυμπίῳ.

Λυποῦσι τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλότριοι, πονηροί. διάβηθι κατ᾽ αὐτῶν. οἱ πάτταλοι γὰρ πατάλους ἐκκρούονται.

Θεοτίμῳ.

Πλείω καλὰ τῆς Σιμωνίδου συνουσίας Ἱέρων ἀπέλαυσεν, ἢ Σιμωνίδης Ἱέρωνος. καὶ ναὶ, μὰ τὸν φίλιον τὸν ἐμόν τε καὶ σὸν, οὔτε σὲ πλέον ἐμακάρισα τῆς Ἀνθεμίου τοῦ μεγάλου φιλίας, ἢ τῆς σῆς αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν μέγαν Ἀνθέμιον. ἀνδρὶ γὰρ ἔχοντι δύναμιν, τί κτῆμα κάλλιον, ἢ φίλος ἦθος ἀκαπήλευτον παρεχόμενος; οἷον ἐγὼ Θεότιμον οἶδα τὴν πρᾳοτάτην καὶ θεοφιλῆ κεφαλήν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν σὺ Σιμωνίδου πλέον ποιεῖς. Σιμωνίδης γὰρ αὐτὸς ὡμολόγει πρὸς ἀργύριον διαλέγεσθαι. ἐκεῖνο δὲ κοινὸν, ὅτι καὶ Σιμωνίδης Ἱέρωνα τῇ διαδοχῇ τοῦ χρόνου συνέςησε. καὶ διὰ τῆς Θεοτίμου ποιήσεως, ἐς ἂν Ἕλληνες ὦσι, πολὺς Ἀνθέμιος ἐν ταῖς τῶν λόγων διατριβαῖς. ἀλλὰ τὰ μὲν Ῥωμαίων ἐκεῖνος αὔξοι, σὺ δὲ ἐκείνου τὸ ὄνομα. ποιητικῇ γὰρ ἔδωκεν ὁ θεὸς ταμιεύειν τὴν εὔκλειαν. ἧς τὸ καλὸν, εἰς σὲ περιήκει.

Τῷ ἀδελφῷ.

Ἔλυσας τὸ πρυμνήσιον. κἀγὼ τοὺς ἡμιόνους ἔςησα παρὰ τὴν ζευφυρῖτιν ᾐόνα. τῆς ἀπλοίας δὲ ὑποβαίνοντος, ἤδη σοι τὸ ἱςίον ἦρτο, καὶ κατὰ πρύμναν ὁ ἄνεμος. ἀλλὰ τοῖς τε ὀφθαλμοῖς ὑμᾶς ἐφόσον ἐξικνοῦντο, προὔπεμψα, καὶ πολλὰ τοῖς ἀνέμοις ὑπὲρ τῆς ἐρωμένης ψυχῆς διείλεγμαι, συνιςὰς αὐτοῖς τὸ σκάφος, ὅτι μοι τὸ τιμαλφέςατον φορτίον πεπίςευτο. οἱ δὲ (οὐ γάρ εἰσιν ἀνέραστοι τῶν καλῶν) ὑπέσχοντό μοι τὴν σὴν κομιδήν τε καὶ ἀνακομιδήν. οὗτοι μὲν οὖν ἀγαθοὶ δαίμονες ὄντες, οὐκ ἄν ποτε ψεύσαιντο. σὺ δὲ ὥσπερ αὐτῶν ἐδέηθης ἐντεῦθεν ἐκεῖσε πορθμεύων, δεήθητι κἀκεῖθεν ἐνθάδε. πολὺ γὰρ ἂν ἡδίους τότε σοι παραγένοιντο.

Τῷ ἡγεμόνι.

Μισθὸς ἀρετῆς ἔπαινος, ὃν εἰσφέρομεν Μαρκελλίνῳ τῷ λαμπροτάτῳ, νῦν ὅτε πέπαυται τῆς ἀρχῆς, νῦν ὅτε κολάζει κολακείας ἁπάσης ὑπόνοια. ὅστις ἀπολαβὼν πολεμουμένας τὰς πόλεις ἔξωθεν μὲν, ὑπὸ πλήθους καὶ μανίας βαρβαρικῆς, ἔνδοθεν δὲ ὑπὸ στρατιωτικῆς ἀταξίας καὶ τῆς τῶν ταξιαρχῶν πλεονεξίας, ὥσπερ θεὸς ἐπιφανεὶς, μάχῃ μὲν μιᾷ τοὺς πολεμίους, ἐπιμελείᾳ δὲ καθημερινῇ τοὺς ὑπηκόους σωφρονεστέρους ἐποίησε. καὶ παρεσκεύασεν ἐπ' ἀμφοῖν τῶν δεινῶν, εἰρήνην ταῖς πόλεσιν. ὑπερεῖδε κερδῶν, ἃ δοκεῖν εἶναι νόμιμα πεποίηκεν ἡ συνήθεια. οὐκ ἐπεβούλευσε πλούτῳ. πενίαν οὐχ ὕβρισε. πρὸς θεὸν εὐσεβής. τὰ πρὸς πολιτευομένους δίκαιος. τὰ πρὸς δεομένους φιλάνθρωπος. διὰ τοῦτο φιλόσοφος ἱερεὺς ἐπαινῶν αὐτὸν, οὐκ αἰσχύνεται παρ' ᾧ μηδεὶς εὑρέσθαι μαρτυρίαν χάριτι δεδεκασμένην. παρεῖναι μὲν οὖν ὑμῖν, καὶ τὸ δικαστήριον ἐβουλόμεθα, καὶ κοινῇ καὶ καθ' ἕνα Πτολεμαίων ἕκαστος ἀντεισενέγκαμεν αὐτῷ τὸν δυνατὸν, εἰ μὴ τὸν δίκαιον ἔρανον. ὅτι λόγος ἔργου παραπολὺ ἥττων ἐστί. πάντως ἂν ἐγὼ καὶ τότε τῷ κοινῷ προηγόρευσα, ἐπεὶ δὲ τυγχάνω ὢν ὑπόρειος, ἐν γράμμασιν αὐτῷ τὴν μαρτυρίαν κατατιθέμεθα, οὐκ ἐνοχληθέντες, ἀλλ' ἐνοχλήσαντες.

Ἰωάννῃ.

Χρῆσθαι δεῖ ταῖς τῶν δυνατῶν φιλίαις, οὐ καταχρῆσθαι.

Τῷ αὐτῷ.

Μὴ αἴτει μεγάλα, ἵνα μὴ δυοῖν θάτερον, ἢ τυγχάνων λυπῇς, ἢ μὴ τυγχάνων λυπῇ.

Τῷ ἀδελφῷ.

Ἄμφω τοὺς Διονυσίους ἀπέσειλα, ἵνα τῶν βιβλίων τὸ μὲν ᾗς εἰληφὼς, τὸ δ' ἀπειληφώς.

Τῷ αὐτῷ.

Μέλει γάρ σοι, μέλει καὶ Πενταπόλεως. οὐκοῦν ἐντεύξῃ μὲν ταῖς δημοσίαις ἐπιστολαῖς. ὅτι δὲ κακὰ πλείω καὶ μείζω γέγονεν, ἢ φοβεῖ τὰ γράμματα, λέγοντος ἀκμὴ κούσῃ τοῦ διακομισοῦ. σέλλεται μὲν γὰρ ἐπὶ συμμαχίαν, ὡς ἐκεῖθεν αἰτήσων. τὰ δὲ τῶν πολεμίων, οὐδὲ τὴν ἔξοδον αὐτῷ περιέμεινεν. ἀλλ' ἔφθασαν ἐκχυθέντες ἀθρόον κατὰ τῆς χώρας. πάντα οἴχεται. πάντα ἀνῄρηται.

αἱ

αἱ πόλεις ἔτι λοιπαί. τὸ μέχεις ἃ γράφω, λοιπαί. τὸ δὲ εἰς τὴν ἐπιοῦσαν, θεὸς οἶδε. πρὸς ταῦτα εὐχῶν δεῖ τῶν σῶν· εὐχῶν λέγω, τῶν ἐθάδων τὸ δυσωπεῖν τὸν θεόν. ἐγὼ πολλάκις ἤδη καὶ τὰ ἴδια καὶ τὰ κοινά, μάτην εὐξάμην. τί λέγω μάτην; εἰς τοὐναντίον μοι περιέσταται. τοιοῦτόν εἰσιν ἁμαρτίαι, βαρεῖαί τε καὶ πολλαί.

Πρόκλῳ.

Πέρυσιν οὐχ ἧκει μοι γράμματα παρὰ τῆς ἱερᾶς σου χειρός. ἠπίθμησα καὶ τοῦτο μετὰ τῶν συντυχόντων μοι κατ' ἐκεῖνο καιροῦ δυσχερῶν. πολλὰ γὰρ ἐπὶ πολλῶν ἐγὼ πέρυσιν ἠνιάθην. ἀλλὰ καὶ ὁ τῆτες χειμών, ὃ, τι μοι λοιπὸν ἦν τῶν εἰς ψυχαγωγίαν ἀφείλετο, τὸ παιδίον. εἵμαρτο γὰρ ἄρα, συνόντι μὲν ὑμῖν, εὐτυχεῖν. ἀπόντι δὲ, χαλεποῦ πειρᾶσθαι τοῦ δαίμονος. γινέσθω δή τις παραμυθία, τὸ δέξασθαι τῆς πατρικῆς σου κεφαλῆς γράμματα, τὸ τιμαλφέστατον ἀπὸ Θρᾴκης ἀγώγιμον.

Πυλαιμένει.

Διττοὶ λόγοι λέγονται περὶ σοῦ. τοιγαροῦν ὁμοῦ μὲν ἐπὶ Θρᾴκης, ὁμοῦ δὲ εἰς Ἰσαύρους γράφω, τοῦ περιτυχεῖν σε πάντως, μιᾷ γέ τινι τῶν ἐπιστολῶν. ὑπόθεσις δὲ ἀμφοῖν, ἀσπάσασθαι τὴν φιλτάτην κεφαλὴν, Πυλαιμένη τὸν φιλόσοφον· τοῦτο γὰρ ἐστι κἂν βούληται, κἂν μὴ βούληται. οὐ γὰρ, μήποτε κατισχύσειε τοῦ πεφυκότος, οὐ δ' οὐ μὴ σβέσει τὸν σπινθῆρα τοῦ θείου πυρός. ἀλλ' ἀνάψει ποτὲ, τῆς μοχθηρᾶς ἀγωγῆς ὕστερον γινόμενος.

Τῷ αὐτῷ.

Ἔπεμψά σοι τὸν λόγον ἀττικουργῆ, τῆς ἀκριβοῦς ἐργασίας· ὃν ἂν μὲν ἐπαινέσῃ Πυλαιμένης, ἠκριβωκότατη τῶν ἀκοῶν, αὐτὸ τοῦτο τῇ διαδοχῇ τοῦ χρόνου συνέσησεν· εἰ δὲ μηδὲν φανεῖται σπουδαῖον, ἔξεσι δήπου παίζειν τὰ παίγνια.

Τῇ Φιλοσόφῳ Ὑπατίᾳ.

Εἰ καὶ μὴ πάντα ὁ δαίμων ἀφελέσθαι μου δύναται, ἀλλὰ βούλεται ὅσα γε δύναται· ὅς μ' υἱῶν πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν εὔνιν ἔθηκεν, ἀλλὰ τό γε προαιρεῖσθαι τὰ βέλτιστα καὶ τὶ τίθεσθαι τοῖς ἀδικουμένοις, οὐκ ἀφαιρήσεται. μὴ γὰρ δὴ καὶ τῆς γνώμης ἡμῶν κατισχύσειε. μισῶ μὲν οὖν ἀδικίαν. ἔξεσι γάρ. κωλύειν δὲ βουλοίμην μὲν, ἀλλὰ καὶ τοῦτο τῶν ἀφαιρεθέντων ἐσί. καὶ οἴχεται καὶ τοῦτο

πρὸ τῶν παιδίων. πάλαι ποτ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι· ἦν ὅτε κἀγὼ φίλοις ὄφελος ἦν. καὶ σύ με ἐκάλεις ἀλλότρειον ἀγαθὸν εἰς ἑτέρους δαπανῶντα τὴν παρὰ τῶν μέγα δυναμένων αἰδῶ. καὶ ἦσαν ἐκεῖνοι χεῖρες ἐμοί. νυνὶ δὲ ἁπάντων ἔρημος ὑπολείπομαι, πλὴν εἴτι σὺ δύνῃ. καὶ γὰρ δή καὶ σὲ μετὰ τῆς ἀρετῆς, ἀγαθὸν ἄσυλον ἀειθμῶ. σὺ μὲν οὖν ἀεὶ καὶ δύνῃ, καὶ δύναιο κάλλιστα χρωμένη τῷ δύνασθαι. Νίκαιος δὲ καὶ Φιλόλαος, οἱ καλοὶ κἀγαθοὶ νεανίαι καὶ συγγενεῖς, ὅπως ἐπανέλθοιεν τῶν ἰδίων γενόμενοι κύριοι, πᾶσι μελέτω τοῖς τὰ σὰ τιμῶσι, καὶ ἰδιώταις καὶ ἄρχουσι.

Τῷ αὐτῷ.

Ἐπιστολὴν ἐπέθηκα τῷ θαυμαστῷ Γεροντίῳ πρὸς τὴν ἱερὰν σου καὶ τριπόθητον κεφαλὴν τῆς πρώτης ἐντεύξεως παρέξουσαν πρόφασιν. τότε μὲν γὰρ αὐτὸν ἴσως διʼ ἐμὲ, τιμήσεις. μετὰ δὲ τὴν πεῖραν, ἑτέρον τινα διʼ αὐτόν.

Τῷ Ἀδελφῷ.

Τέως μὲν ἐπράττομεν εὖ· εἶθ᾽ ὥσπερ ῥεύματος ἀνθυπενεχθέντος, καὶ τὰ κοινὰ λυπεῖ, καὶ τὰ ἴδια. ζῶτε γὰρ οὐκ ἰδιώτης ἐν χώρᾳ πολεμουμένῃ. κἀμὲ δὲ δεῖ κλάειν ἀεὶ τὴν ἑκάστου συμφορὰν, καὶ τοῦ μηνὸς πολλάκις ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις πηδᾶν ὡς ἐφ᾽ ᾧ συστρατεύσομαι, μεμισθωμένον, οὐκ ἐφ᾽ ᾧ προσεύξομαι. τριῶν ἀῤῥένων, ἓν ἔτι μοι λείπεται. σὺ δὲ ἐὰν ἐξ ὑγείας πλέῃς καὶ ζῇς ἡδέως, οὐ πάντα ἡμᾶς ὁ δαίμων λυπεῖ.

Ὀλυμπίῳ.

Τὴν ἐπιστολὴν ἀναγινώσκων, ἐν ᾗ διηγήσω περὶ τῆς ἀῤῥωστίας, καὶ ἐφοβήθην ἀρχόμενος, καὶ παυόμενος ἀνεθάῤῥησα. ἀπειλήσας γὰρ κίνδυνον, εὐηγγελίσω τὰ λῷονα. περὶ ὧν δὲ ᾔτησας πεμφθῆναι παρ᾽ ἡμῶν ἢ κομισθῆναι, τὰ δυνατὰ πάντα πάντως ἢ πεμφθήσεται, ἢ κομισθήσεται. τίνα δὲ αὐτῶν τὰ δυνατὰ, καὶ τὰ μὴ δυνατὰ, περιττὸν γράφειν. αὐτὴ γὰρ ἡ δόσις ἐπιδείξει. ἐῤῥωμένος καὶ εὐδαίμων διαβιῴης θεῷ κεχαρισμένε ἑταῖρε τριπόθητε. γένοιτο ἡμᾶς καὶ συμμίξαντας, ἀλλήλων αὖθις ἀπολαῦσαι. καὶ μὴ προεξέλθοις πρὶν ἂν ἀλλήλοις ἐντύχωμεν. εἰ δὲ θεὸς ἄλλῃ πῃ βεβούλευται, σὺ δὲ καὶ ἀπόντων ἡμῶν μέμνησο. βελτίοσι μὲν γὰρ Συνεσίου ἐντεύξῃ πολλοῖς. φιλοῦσι δὲ μᾶλλον, οὐκ ἂν ἄλλοις ἐντύχοις.

Τῷ

Τῷ αὐτῷ

Πῶς οἴει με διψῶντα ταῖς ἡδίσαις ἐπισολαῖς ἐντετυχηκέναι; περὶ ποῖα δὲ μέρη τῶν ἐπισολῶν, οὐχὶ πάσῃ διακεχύσθαι τῇ ψυχῇ; ἀφ' ὧν ἦλθον εἰς πολλαπλασίαν διάθεσιν. καὶ οὐκ εἰς μακρὰν προσδοκῶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ἔχουσαν ἔτι τὴν φίλην κεφαλὴν ὄψεσθαι. καὶ ἐφ' οἷς γὰρ Σεκοῦνδον εὖ ἐποίησας, ἡμᾶς ἐτίμησας· καὶ ἐφ' οἷς οὕτω γράφων τιμᾶς, ἐξηρτήσω σαυτοῦ, καὶ ἐποίησας εἶναι σούς. παρόσον τῶν χαμαὶ ἐρχομένων ὄντες, οὐκ ἐπιγινώσκομεν τὴν ἀξίαν, διπλῇ τιμώμενοι, καὶ τῷ μεγέθει τῶν γραφομένων, καὶ τῇ σπουδῇ τῶν γενομένων. τῷ δεσπότῃ μου τῷ κόμητι γέγραφα μὲν ἤδη πολλάκις. ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς διὰ τοῦ παιδὸς ἐπισολαῖς αἰτιᾷ μὴ γεγραφότα πρὸς αὐτὸν, ἐπέθηκα καὶ τῷ δεσπότῃ μου τῷ ἀδελφῷ πρὸς αὐτὸν γράμματα. ἐρρωμένος καὶ εὐδαίμων διατελεῖ φιλοσοφίας ἔχων φροντίδα, ὅση προσήκει τῷ μετὰ θείων ἐρώτων ἠργμένῳ ταύτης. ἀπὸ τῆς κλίνης σοι γέγραφα, μόλις ἀνεχόμενος εἰς διασκευὴν τῶν γραμμάτων. εὔξαι τὰ ἄρισα ἡμῖν, ἅπερ ἂν ὁ θεὸς ἄρισα δοκιμάσοι. ἐὰν ἀνασφήλω, ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν εὐθὺς ἵεμαι.

Πυλαιμένει.

Συνίσημι τῇ φιλίᾳ καὶ τῇ προσασίᾳ τῇ σῇ, τὸν θαυμάσιον Σωσιανόν. ᾧ τὴν διὰ λόγων τραφέντι καὶ αὐξηθέντι, τὰ παρὰ τῆς τύχης οὐκ ἀπαντᾷ κατὰ λόγον. αἰτιᾶται δὴ τὴν τῆς πατρίδος ἀκληρίαν. καὶ πείθει τὶς αὐτὸν λόγος, ὡς ἔσι συμμεταβαλεῖν τῷ χωρίῳ τὴν τύχην. ἀφίξεται δὲ παρὰ τὴν ἔχουσαν τὸν βασιλέα πόλιν, ὡς ὅπου βασιλεὺς, ἐκεῖ καὶ πάνυ τῆς τύχης οὔσης, καὶ τυχὸν ἐπιγνωσομένης αὐτόν. εἰ δή τις σοὶ δύναμις, συντέλεσον αὐτῷ πρὸς ὅ, τι βούλεται. σοῦ γὰρ ἄξιον τὸ καὶ δύνασθαι, καὶ τοὺς δεομένους συνισάναι τῇ ἀγαθῇ τύχῃ. ἐὰν δέηται φίλων, τοῖς σοῖς φίλοις αὐτὸς προσοίσεις αὐτόν.

Ἀδελφῷ

Πυνθάνῃ περὶ Διοσκορίου πόσους ἀπαγγέλλει σίχους ἑκάσης ἡμέρας; πεντήκοντα. τούτους ἀποδίδωσιν, οὐ προσπταίων οὐ διοσολογῶν, οὐκ ἐφισάμενος ἐφ' ᾧ ἀνάμνησιν ἀθροῖσαι σὺν χρόνῳ. ἀλλ' ἐπειδὰν ἄρξηται λέγειν, κατατείνει συνεχῶς. καὶ ἡ σιωπὴ τέλος ἐσὶ τῆς ἀπαγγελίας.

Τῷ

Τῷ αὐτῷ.

Εἶτα θαυμάζεις τοὺς αὐχμώδεις Φυκοῦντας οἰκῶν, εἰ ῥίγοις καὶ τὸ αἷμα ἐξεπονήρευσας; τοὐναντίον μέντοι θαυμάζειν ἐχρῆν, εἴ σοι τὸ σῶμα κρεῖττον ἦν τῆς αὐτόθι φλογός. ἀλλ' ἔστι σοι παρ' ἡμᾶς ἐλθόντι σὺν τῷ θεῷ, ῥᾶον γενέσθαι, ἀπαλλαγέντι μὲν ἀέρος διεφθορότος ἐκ τῆς ἑλώδους ἀτμίδος, ἀπαλλαγέντι δὲ ὕδατος ἁλυκοῦ. καὶ χλιαροῦ, καὶ τὸ ὅλον ἐσώτος, ὡς ταυτὸν εἰπεῖν, καὶ νεκροῦ. τί δὲ καὶ καλὸν ἐπὶ τὴν ψάμμον τὴν αἰγιαλῖτιν ἀναπεσεῖν, ἣν μόνην ἔχετε διατριβήν; ποῦ γὰρ δὴ καὶ τραπήσεσθε; ἐνθαδὶ δὲ, οἷον μέν ἐστιν ὑπελθεῖν δένδρους σκιάν. κἂν δυσαρεστήσῃς, ἔστιν ἀμεῖψαι δένδρον ἐκ δένδρου, καὶ ὅλον ἄλσος ἐξ ἄλσους. οἷον δὲ τὸ διαβῆναι παραῤῥέον ὑδάτιον· ὡς ἡδὺ δὲ ὁ ζέφυρος ὑποκινῶν ἠρέμα τοὺς κλάδους. ποικίλαι δὲ καὶ ὀρνίθων ᾠδαὶ, καὶ ἀνθέων χροιαὶ, καὶ λειμῶνος θάμνοι, τὰ μὲν, γεωργίας ἔργα. τὰ δὲ, φύσεως δῶρα πάντα εὐώδη, γῆς ὑγιαινούσης χυμοί. τὸ δὲ τῶν νυμφῶν ἄντρον, οὐκ ἐπαινέσομαι. Θεοκρίτου γὰρ δεῖ· ἔστι δέ τι καὶ παρὰ ταῦτα.

Ἡλιοδώρῳ.

Ἡ φήμη λέγει δύνασθαί σε πολλὰ παρὰ τῷ νῦν ἔχοντι τὴν αἰγυπτίων ἀρχὴν. καὶ ἀληθῆ λέγει. δικαιότατος γὰρ εἶ, καλῶς τῷ δύνασθαι χρώμενος. ὅπως οὖν ὄναιο τῆς σῆς φύσεως καὶ δυνάμεως, ὑπὲρ ὧν ὁ ἐμὸς Εὐσέβιος δεῖται, λέγοντος ἄκουσον, ἵν' εἰδῇς ὅτι καὶ ῥήτορα συνεστησάμην.

Τρωΐλῳ.

Εἰ δὲ θανόντων περ καταλήθοντ' εἰν' ἀΐδαο, Αὐτὰρ ἐγὼ κἀκεῖθι φίλου μεμνήσομ' ἑταίρου, Ὁμήρῳ μὲν ἐποίησαν οἱ στίχοι. οὐδὲ νῦν αὐτῶν, οὐκ οἶδα εἰ Ἀχιλλεῖ περὶ Πατρόκλου μᾶλλον ἄξιον εἰρῆσθαι, ἢ ἐμοὶ περὶ σοῦ, τῆς φιλτάτης τε καὶ εὐεργέτιδος κεφαλῆς. ὡς ἐγὼ μάρτυρα ποιοῦμαι θεὸν, ὃν φιλοσοφία πρεσβεύει, τῆς ἱερᾶς σου καὶ γλυκείας ψυχῆς ἐπὶ μέσης καρδίας ἄγαλμα περιφέρω. καὶ ἐμβομβεῖ μου ταῖς ἀκοαῖς ἡ θαυμασία σου τῶν σοφῶν λόγων ἠχώ. τῇ πατρίδι δὲ ἐπιδημήσας ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου, καὶ δυοῖν ἐνιαυτῶν ἐπιστολὰς ἅμα ἀνεγνωκὼς, πλῆθος ὅσον δακρύων κατέσπεισα τῶν γραμμάτων. οὐ γὰρ οἷς ἀπέλαυόν σου διὰ τῶν γεγραμμένων ἡδόμην, ἀλλ' ἠνιώμην ἀναφέρων ἀπὸ τῶν γεγραμμένων τὴν ἔμψυχόν

σου

σε συνουσίαν, οἵου φίλε τε ἅμα καὶ πατρὸς ὄντως ζῶντος στερoίμην. δεξαίμην οὖν ἂν βαρυτέρους ἀγῶνας ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐθελοντὴς, ἵνα μοι γένοιτο πάλιν πρόφασις ἀποδημίας. ἆρά σε ποτὲ ὄψομαι, πάτερ ἀληθῶς γνησιώτατε; ἆρά ποτε, τὴν ἱερὰν σου κεφαλὴν περιπτύξομαι; ἆρα μεθέξω τοῦ συνεδρίου τοῦ διὰ σὲ μακαρίου; εἰ γὰρ γένοιτό μοι τούτων τυχεῖν, ἀποδείξω μηκέτι μῦθον ὄντα τὸν ἐπὶ Αἴσονι τῷ θετταλῷ λόγον. ὅν φασιν αἱ ποιήσεις δὶς ἀνηβῆσαι νέον ἐκ πρεσβύτου γενόμενον.

Ἐρασιλαιανῷ.

Ἡ οὐσία τε τῶν δεινῶν λέγειν ἀνδρὸς ἐπαινοῦντος χρείαν ἐπιστολῆς· καὶ τοῦτ' αὐτὸ τῶν πολλῶν καὶ θαυμαστῶν λόγων σοφιστὴς ὑπόθεσιν ἐπεποίητο. ἐχορήγητο δὲ αὐτῆς τὸ ἐγκώμιον πολλαχῇ μὲν καὶ ἄλλῃ· μάλιστα δὲ ἀπὸ τοῦ δύνασθαι τὴν ἐπιστολὴν ἐρώντων οὐκ εὐτυχούντων εἶναι παραμυθίαν, παρεχομένην ἀπουσίᾳ σωμάτων φαντασίαν τῆς παρουσίας, καὶ τῷ δοκεῖν προσδιαλέγεσθαι ψυχῆς ἐκπιμπλᾶσαν τὸ ἐφιέμενον. ταῦτα δὴ ὑμνεῖν τὸν εὑρετὴν τῶν γραμμάτων· καὶ ἀνθρώπου μὲν οὐδενὸς ἠξίου, θεοῦ δὲ εἰς ἀνθρώπους εἶναι τὴν δόσιν. ἐγὼ μὲν δὴ ἀπολαύω τῆς ἱερᾶς τῆσδε τοῦ θεοῦ χάριτος. καὶ πρὸς ὃν ἔδει λαλεῖν, εἰ μὴ δύναμαι λαλεῖν, ἀλλ' ἐπειδὴ γράφειν δύναμαι, θαμὰ τοῦτο ποιῶ, καὶ κατὰ τὸ ἐνδεχόμενον σύνειμι, καὶ ἀπολαύω τῶν ἐμῶν παιδικῶν. αὐτὸς δὲ, εἰ μὴ πικρὸν εἰπεῖν, συνδιέσησας τῷ τόπῳ τὴν γνώμην. κἂν μὴ παύσῃ σαυτὸν ἀφέλκων τῶν ἀσυλώτατα καὶ ἀσκέπως ἠγαπηκότων, ἐμιμήσω τὰς χελιδόνας, αἳ ταῖς τῶν ἀνθρώπων οἷον φιλίαις ἐνοικίζονται μὲν μετὰ τοῦ φθέγγεσθαι, σιωπῶσαι δὲ ἐξοικίζονται. ταῦτα πρὸς ἄνθρωπον ἔτι, καὶ ἀνθρωπικὰ τὰ ἐγκλήματα. εἰ δὲ λύσας διὰ φιλοσοφίας τὰ δεῦρο διεσῶπα, ᾗ φίλον μὲν τὸ καλὸν, καλὸν δὲ τὸ αὐτὸ, τοῦτο δὲ ἐν ὃν τοῦ νοῦ λέγοντος ἤκουσας, οὐκέτι κείνομεν ὑπεροψίαν τὴν πρὸς ἡμᾶς σιωπήν. ἀλλὰ συνηδόμεθα φιλοσοφοῦντι καὶ παραιτουμένῳ μὲν τὸ μικροπρεπεύεσθαι, συνόντι δὲ τῷ παρὰ σοὶ κρείττονι, τοῖς ἐν ἡμῖν κρείττοσιν. εἴης τοιοῦτος ἀνδρῶν ἄριστε καὶ ἐμοὶ τριπόθητε ὄντως ἀδελφέ.

Τῷ αὐτῷ.

Εἰ τοσοῦτόν ἐστι κέντρον πειθοῦς ἐν τοῖς γράμμασιν, εἰ τοσοῦτον αἱ τῶν ἠθῶν εἰκόνες τῆς ζώσης χρήσουσαι συμπαθείας καὶ χάριτος, θέλκτρον ἐνῶσι τοῖς ἀναγνώσκουσιν, ἧπου πρᾶγμα ἄμαχον ἂν εἴη, τὸ αὐτοπροσώπως αὐτῶν ἐπαφήσασθαι. ἐμὲ γέτοι καὶ παρὼν μὲν ἤρεις τῇ γλυκείᾳ σειρῆνι τῶν λόγων. οὐ μὴν αἰσχυνθείην ἀληθῆ λέγων, ὡς ἡδίων ἂν ἡ δευτέρα μοι πεῖρα γένοιτο. οὐ γὰρ ἂν γένοιτο ἀγαθοῦ παρόντος, ὥσπερ ἀπόντος τῷ πεπειραμένῳ συναίσθησις. τοῦ μὲν γὰρ, ἡ συνέχεια τῆς ἀπολαύσεως, κλέπτει τῆς εὐφροσύνης τὴν αἴσθησιν. ὁ δὲ κατὰ μικρὸν χωρισθεὶς, τῶν ἡδέων εὐθὺς ἔχει κεντοῦσαν ἐκ παραλλήλου τὴν μνήμην, οἵων ἄρα ὄντως στερίσκεται. ἔλθοις δὴ φιλτάτη κεφαλὴ, καὶ ἀλλήλοις ἐπὶ φιλοσοφίᾳ συγγενοίμεθα, τοῖς ἐνηργημένοις πρέποντα ἐποικοδομοῦντες, ἵν' ἐκ τελέων τέλεον ἐκφανῇ κάλλος, ἀλλὰ μὴ κολοβόν. εἰ δὲ, ὅπερ ἀπεύχεσθαι δίκαιον, ἀλλήλων διαμάρτοιμεν, δῆλον ὡς τοὐμόν ἐστι τὸ βλαπτόμενον. σοὶ μὲν γὰρ εὐτυχούσης ἐνθάδε πολυανδρείαν παιδείας συνέσονται πολλοὶ Συνεσίου καὶ βελτίους καὶ ὅμοιοι. ἡ δὲ πατρὶς, ὅτι μὲν πατρὶς, ἐμοὶ τίμιον. πρὸς δὲ φιλοσοφίαν, οὐκ οἶδ' ὅν τινα τρόπον ἀπεσκληκότως ἔχει. ἔστιν οὖν οὐκ ἀδεὲς ἀβοηθήτῳ μένειν, οὐκ ὄντος τοῦ συγκορυβαντιῶντος. εἰ δὲ δὴ καὶ δοίημεν εἶναί τινας, πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην, πρὸς ποῖον ἄλλο πυρεῖον παρατειβεὶς μετὰ τὴν ἱερὰν σου ψυχὴν, ἀποτέκοιμι τοῦ νοῦ φωτοειδὲς ἔγγονον; τίς οὕτως οἷος σφοδρῶς σπινθῆρα κεκρυμμένον καὶ ἀγαπῶντα λανθάνειν μηχαναῖς ἁπάσαις ἐκκαλέσασθαι, καὶ ὑφάψαι, καὶ πῦρ λαμπρὸν ἀναδεῖξαι; θεὸς δὴ ἀμφοῖν ἀποῦσι τε καὶ συνοῦσι παρείη· θεοῦ δὲ παρόντος, ἅπαν ἄπορον πόριμον. ἔῤῥωσο, καὶ φιλοσόφει, καὶ τὸ ἐν σαυτῷ θεῖον, ἄναγε ἐπὶ τὸ πρωτόγονον θεῖον. καλὸν ἀνὰ πᾶσαν ἐμὴν ἐπιστολὴν, τοῦτο παρ' ἐμοῦ τῇ τιμίᾳ σου διαθέσει λέγειν, ὅ φασι τὸν Πλωτῖνον εἰπεῖν τοῖς παραγενομένοις, ἀναλύοντα τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ σώματος.

Ἰωάννῃ.

Οἶμαί σε καὶ πρὸ εὐχῆς εὖ πράττειν, ὅς γε ἀφεὶς τοὺς ἀνθρώπους ἡμᾶς ἄτης ἐν λειμῶνι κατὰ σκότον ἠλάσκοντας,

τας, καὶ ταῖς χθονίαις ἐγκαλινδυμένης φροντίσιν, αὐτὸς ὑπὲρ ταύτας στήσας σαυτὸν, ἀνεχώρησας ἔτι δεῦρο ὢν, εἰς μακαρίας ὕψω ζωῆς· εἰ μὴ φίλος ὢν Γαίος ἐν τῷ λέγειν καὶ διαγγέλλειν τὰ σὰ πρὸς ἡμᾶς, οἴεται δεῖν τι καὶ ψεύδεσθαι. δεινὸν γὰρ ἡ εὔνοια, κλέψαι τὴν ἀλήθειαν. οὗτος οὖν ὁ Γαίος ἐπεφήμισέ σοι τὸν μονήρη βίον, καὶ πρόφασιν τῆς εἰς τὴν πόλιν εἰσόδου, βιβλία, καὶ νοῦν αὐτῶν ὅσος εἰς θεολογίαν τείνει. καὶ φαιὸν τριβώνιον ἀμπέχεσθαί σε φησίν. οὐδὲν μὲν ἦν μεῖον, εἰ καὶ λευκὸν ἦν. τῇ γὰρ φανωτάτῃ φύσει, μᾶλλον ἀνακείμενον εἴη τὸ ἐν τοῖς αἰσθητοῖς καθαρὸν καὶ φωτοειδέστερον. εἰ δὲ καὶ τὸ μέλαν ἐπήνεσας, ἐπειδὴ ζήλῳ τινῶν προλαβόντων ἐποίησας, ἐπαινῶ πᾶν τὸ ἐπὶ τῷ θείῳ γινόμενον. τὸ γὰρ οὗ χάριν γίνεται, δίδωσι κατορθοῦν τῷ ποιοῦντι. καὶ ἡ προαίρεσις ἔχει τὴν ἀρετήν. ἡμεῖς μὲν οὖν σοι συνηδόμεθα, σχεδιάσαντι τὸ τέλος, ὅπερ ἡμεῖς πάλαι σὺν πόνῳ μόλις θυρωκοποῦμεν. σὺ δὲ ἡμῖν συνεύξαι, φθάσαι ποτὲ καὶ αὐτοῖς καὶ εὑρέσθαι τι κέρδος ἀπὸ τῆς ἐν φιλοσοφίᾳ μελέτης, ἵνα μὴ τὴν ἄλλως ὦμεν κατατετριφότες πρὸς τοῖς βιβλίοις τὸν βίον. ἐρρωμένως, εὐδαιμονῶν, διαβιώης θαυμάσιε.

Τῷ αὐτῷ.

Ἡμῖν ἀεὶ καὶ ἀπὼν, ἐπιδημεῖς τῇ μνήμῃ. καὶ γὰρ οὐδ' ἂν εἰ πάνυ βουληθείημεν ἐπιλαθέσθαι, δυνάμεθα τῆς γλυκυτάτης σου ψυχῆς καὶ τῶν ἀδολωτάτων ἠθῶν, ἀδελφὲ διὰ πάντων θαυμάσιε, ὡς οὐδὲν ἂν ἐν ἡμῖν γένοιτο τῆς περὶ σὲ μνήμης ἱερώτερον, ἢ τὸ πάλιν περιπτύξασθαι τὴν σεβασμίαν σου κεφαλήν. ὃ δοίη ποτὲ θεὸς, καὶ ἴδοιμέν σε, καὶ ἀκούσαιμεν σου τῆς ἡδίστης τῶν λόγων ἠχοῦς. ἤσας δὲ ἡμᾶς καὶ οἷς ἀπέστειλας· ἅπαντα γὰρ ἐκομισάμεθα. ἔλθοι δήποτε καὶ συντυχίας καιρὸς, καὶ εὐτυχήσαιμι τοῦτο παρὰ θεοῦ.

Πυλαιμένει.

Οὐδὲ τὴν σὴν Ἡράκλειαν ἀνήκοον οἶμαι γεγονέναι τοῦ παρ' ἡμῖν φιλοσοφήσαντος Ἀλεξάνδρου, ἀνδρὸς ἁπανταχοῦ διαβάντος μετὰ δόξης. κωφὸς ἀνὴρ, ὃς Ἡρακλεῖ σῶμα μὴ περιβάλῃ. τούτου παῖς, ἐμὸς ἀνεψιὸς ἐπιδώσει σοι τὴν ἐπιστολὴν, τὸν πατρῷον ζῆλον ὑπεισελθὼν, οὐ διὰ τῆς στολῆς, ἀλλὰ διὰ τῆς γνώμης. στέλλεται οὖν ἐπὶ πονηροὺς ἄνδρας, τὸν Ἡράκλειον τρόπον ἐκκαθαίρων αὐτῶν τὴν πατρίδα. θεοῦ δὲ ἔδει δή που καὶ Ἡρακλέους, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ

Ἰόλεω συμμάχου καὶ παραστάτου, οὐκοῦν τὸν μὲν θεὸν ἑαυτῷ ποιεῖται τὸν ὄντα τρόπον, καὶ προσκλινεῖ, βίου τε ἀρετῇ καὶ γνώμης εὐσεβείᾳ. τὴν δὲ σὴν φιλίαν ἀντὶ τῆς Ἰόλεω μνησόμεθα ἡμεῖς αὐτῷ διὰ τῆς ἐπιστολῆς. συνέσῃ δὲ τοσαῦτα αὐτῷ, ὅσα ἡμῖν. κἂν χρήσῃ τῇ φιλίᾳ τοῦ νεανίσκου, πάντως ἐρεῖς οὐ φαῦλον ἐπαινέτην ἐμέ.

Τῷ αὐτῷ.

Ἆρά μοι μενεῖς φιλόσοφος; ἆρα ἐκεῖνος ὃν ἀπολέλοιπα, Πυλαιμένης, ἡ νεοτελὴς ψυχὴ, τὸ σπέρμα τὸ θεῖον; φοβοῦμαι τὸν χρόνον τὸν ἀπὸ γενέσεως. πλεῖον φοβοῦμαι τὴν ὁμιλίαν τῆς ἀγορᾶς, τὸ ἐνειλινδεῖσθαι συχναῖς ἤδη τύχαις καὶ πράξεσι, μὴ μολύνῃ τὸν ἁγιώτατον νεὼν, τὸν νοῦν σου τὸν ἱερόν; ὃν ἐγὼ μετ' ὀλίγων ἀξιώτατον ἡγοῦμαι δοχέα θεοῦ. καὶ οἶδα μέντοι συνοργιάσαι σοι τὰ φιλοσοφίας εὐχὴν ποτε ποιησάμενος. ἐπεὶ δ' οὖν κρείττων ὁ τῆς πατρίδος ἔρως ἐγένετο, εὐξάμην ὅπου ποτε γῆς εἴης, φιλοσοφίαν ἐργάζεσθαί σε κατὰ δύναμιν. τοιγαροῦν ἀσπάζομαι τὴν φίλην κεφαλὴν, καὶ πάνυ πολλάκις ἀσπάζομαι τὴν φίλην κεφαλὴν, καὶ σιγῶν, καὶ λέγων, καὶ γράφων, καὶ μὴ γράφων.

Τῷ αὐτῷ.

Δὶ ἔτους ἡμῖν ἀφικνεῖται παρὰ σοῦ γράμματα, ὥσπερ καὶ τοῦτο ὡρῶν φερουσῶν. ἐμοὶ μὲν οὖν ἴσως καρπὸς ἡδίων οὗτος, ἢ ὃν ἐκτρέφουσι μηνῶν κύκλοι καὶ γεωργοί. σὺ δὲ οὐκ ἂν εἰκότα ποιοίης, τῆς ἐπὶ τούτοις ἡμᾶς εὐφροσύνης ἀποστερῶν. ἀλλὰ μετάθου τὴν γνώμην, καὶ ποίησον ἡμῖν τὸ γοῦν τῆτες εὐετηρίαν ἐπιστολῶν.

Δομετιανῷ σχολαστικῷ.

Πάνυ σαφῶς δι' αὐτῶν μεμαθηκὼς τῶν ἔργων τὴν σὴν θαυμασίαν κεφαλὴν, χαίρουσάν τε φιλανθρωπίᾳ, καὶ τοῖς δεομένοις χεῖρα βοηθείας ὀρέγειν, ἐπ' αὐτὸ δὴ τοῦτο παρακαλῶ, ἵππον εἰς πεδίον, τοῦτο δὴ τὸ τοῦ λόγου, προτρέπειν ἡγούμενος. καί σοι πλέον ἢ πρότερον, ὦ φίλη κεφαλὴ, νῦν τὴν φιλανθρωπίαν ἐπιδεικτέον. ὅσῳ καὶ τὸ πρόσωπον ἐλεεινότερόν ἐστι νῦν τὸ εὖ πεισόμενον. γυνή τε γάρ ἐστιν αὕτη, καὶ γυνὴ δυστυχήσασα χηρείαν, εἶτα σὺν ὀρφανῷ παιδίῳ, παθοῦσα ἃ πεπόνθεν. ὅς τις δέ ἐστιν ὁ ταύτην ἀδικήσας, καὶ ὅτι, καὶ ὅπως, αὐτὴ διδάξει τὴν σὴν καλοκαγαθίαν. ὅρα τοίνυν ὦ θαυμάσιε, ὅπως ἐπαμύνῃς τῇ γυναικὶ, καὶ διὰ τὸ καλῶς ἔχον, καὶ διὰ τὸ σοὶ πρέπον,

πον, καὶ δι᾽ ἐμέ. μεθέξω γὰρ ἔτι σοι κἀγὼ τῆς εἰς αὐτὴν γινομένων, συγγενίδατε ὅσαν ἐμὴν, καὶ τεθραμμένην ὑπὸ μητρὶ κοσμία σωφρόνως παρ᾽ ἡμῖν.

Τῷ αὐτῷ.

Νὰ δίκαια χρίζει συμμάχων. καὶ γένοιτ᾽ ἂν οἱ βοηθοῦντες αὐτοῖς εὐδαίμονες, τοῖς ὀρθῶς ἔχουσι συμπονοῦντες. εἰλόμην δή σε τούτων πρόβολον, γνώμη τε ἀμύνοντα καὶ τέχνη τὸ μὲν ἐμὸν, ἅπασιν εὖ ποιεῖν οἷς ἂν δυνώμαι. δίδου δὲ αὐτὸς ἀφορμάς. αἰσθήση γὰρ φιλίας, ἣν οὔτε αὐτὸς μέμψη, γελάσει τε ἴσως οὐδείς.

Τοῖς πρεσβυτέροις,

Οὔτε πρότεροι ὑμῶν ἐγὼ πειθὴν, ἁπάση ῥώμη καὶ μηχαναῖς ἐκκλίνας ἱερωσύνην, οὔτε νῦν ὑμεῖς ἐμοῦ κεκρατήκατε· ἀλλὰ θεῖον ἄρα ἦν καὶ τὸ μήπω τότε, καὶ τὸ νῦν ἤδη. ἐγὼ δέ πολλοὺς ἂν θανάτους αὐτὶ τῆσδε τῆς λειτουργίας εἱλόμην. οὐ γὰρ κατ᾽ ἐμαυτὸν εἶναι τὸν κόσμον ἐλογιζόμην τοῦ πράγματος. τοῦ θεοῦ δὲ ἐπενεγκόντος οὐχ ὅπερ ᾔτουν, ἀλλ᾽ ὅπερ ἐβούλετο, εὔχομαι τὸν γενόμενον ταμίαν τοῦ βίου, γενέσθαι καὶ τοῦ νεμηθέντος προστάτην. ὁ γὰρ συνεθάσας τῇ κατὰ φιλοσοφίαν σχολῇ καὶ θεωρία τῶν ὄντων ἀπράγμονι, καὶ τοσοῦτον ὁμιλήσας φροντίσιν, ὅσον ἀφοσιώσασθαι τῷ μετὰ σώματος βίῳ, καὶ τῷ πολίτης γεγενῆσθαι πόλεως, πῶς ἀρκέσω μερίμναις ἐχούσαις συνέχειαν; ἢ πῶς ἐμαυτὸν ἐπιδοὺς ὄχλῳ πραγμάτων, ἔτι προσβαλῶ τοῖς νοῦ κάλλεσιν, ἃ μόνης ἐστὶ καρποῦσθαι τῆς μακαρίας σχολῆς; ἧς χωρὶς, ἐμοὶ καὶ τοῖς ὁμοίοις ἐμοὶ, ἅπας ὁ βίος ἀβίωτος. ἐγὼ μὲν οὐκ ἂν εἰδείην· τῷ θεῷ δέ φασι πάντα δυνατὰ καὶ τὰ ἀδύνατα. αὐτοί τε οὖν ὑπὲρ ἐμοῦ χεῖρας ἱκετίδας ἄρατε πρὸς θεόν. καὶ τῷ, τε ἐν ἄστει δήμῳ, καὶ ὅσοι κατ᾽ ἀγροὺς ἢ κωμητικὰς ἐκκλησίας συνίζονται, τὰς ὑπὲρ ἡμῶν εὐχὰς καὶ κοινῇ καὶ καθ᾽ ἕνα πᾶσι παρεγγυήσατε. εἰ γὰρ μὴ ἔρημος ἀπολειφθείην θεοῦ, τότε γνώσομαι τὴν ἱερωσύνην, οὐκ ἀπόβασιν οὖσαν φιλοσοφίας, ἀλλ᾽ ἐπανάβασιν.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ

Ἀποφθέγματα βασιλέων, καὶ στρατηγῶν.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΣ ΤΡΑΓΑΝΩ Αὐτοκράτορι εὖ πράττειν.

ΑΡταξέρξης ὁ Περσῶν βασιλεὺς, ὦ μέγιστε αὐτοκράτορ Καῖσαρ Τραϊανὲ, οὐχ ἧττον οἰόμενος βασιλικὸν καὶ φιλάνθρωπον εἶναι τοῦ μεγάλα διδόναι τὸ μικρὰ λαμβάνειν εὐμενῶς καὶ προθύμως, ἐπείπερ ἐλαύνοντος αὐτοῦ καθ' ὁδὸν, αὐτουργὸς ἄνθρωπος καὶ ἰδιώτης οὐδὲν ἔχων ἕτερον, ἐκ τοῦ ποταμοῦ ταῖς χερσὶν ἀμφοτέραις ὕδωρ ὑπολαβὼν προσήνεγκεν, ἡδέως ἐδέξατο, καὶ ἐμειδίασε, τῇ προθυμίᾳ τοῦ διδόντος, οὐ τῇ χρείᾳ τοῦ διδομένου τὴν χάριν μετρήσας. ὁ δὲ Λυκοῦργος εὐτελεστάτας ἐποίησεν ἐν Σπάρτῃ τὰς θυσίας, ἵνα ἀεὶ τοὺς θεοὺς τιμᾶν ἑτοίμως δύνωνται καὶ ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν παρόντων. Τοιαύτῃ δή τινι γνώμῃ κἀμοῦ λιτά σοι δῶρα καὶ ξένια καὶ κοινὰς ἀπαρχὰς προσφέροντος ἀπὸ φιλοσοφίας, ἅμα τῇ προθυμίᾳ καὶ τὴν χρείαν ἀπόδεξαι τῶν ἀπομνημονευμάτων. εἰ ὅρον ἔχει τινὰ πρὸς κατανόησιν ἠθῶν καὶ προαιρέσεων ἡγεμονικῶν, ἐμφαινομένων τοῖς λόγοις μᾶλλον ἢ ταῖς πράξεσιν αὐτῶν. καί τοι καὶ βίους ἔχει τὸ σύνταγμα τῶν ἐπιφανεστάτων παρά τε Ῥωμαίοις καὶ παρ' Ἕλλησιν ἡγεμόνων καὶ νομοθετῶν καὶ αὐτοκρατόρων· ἀλλὰ τῶν μὲν πράξεων αἱ πολλαὶ τύχην ἀναμεμιγμένην ἔχουσιν, αἱ δὲ γινόμεναι περὶ τὰ ἔργα καὶ τὰ πάθη, καὶ τὰς τύχας, ἀποφάσεις καὶ ἀναφωνήσεις, ὥσπερ ἐν κατόπτροις, καθαρῶς παρέχουσι τὴν ἑκάστου διάνοιαν ἀποθεωρεῖν. καὶ Σειράμνης δὲ ὁ Πέρσης πρὸς τοὺς θαυμάζοντας ὅτι τῶν λόγων αὐτοῦ νοῦν ἐχόντων, αἱ πράξεις οὐ κατορθοῦνται, τῶν μὲν λόγων ἔφη κύριος αὐτὸς εἶναι, τῶν δὲ πράξεων τὴν τύχην μετὰ τοῦ βασιλέως. ἐκεῖ μὲν οὖν ἅμα αἱ ἀποφάσεις τῶν ἀνδρῶν τὰς πράξεις παρακειμένας ἔχουσαι, σχολάζουσαν φιληκοΐαν περιμένουσιν· ἐνταῦθα δὲ καὶ τοὺς λόγους αὐτοὺς καθ'

αὐτοὺς, ὥσπερ δείγματα τῶν βίων καὶ σπέρματα συνειλεγμένους, οὐδὲν οἴομαί σοι τὸν καιρὸν ἐνοχλήσειν, ἐν βραχέσιν πολλῶν ἀναθεώρησιν ἀνδρῶν ἀξίων μνήμης γινομένων λαμβάνοντι.

Πέρσαι τῶν γρυπῶν ἐρῶσι, καὶ καλλίστους ὑπολαμβάνουσι, διὰ τὸ Κῦρον, ἀγαπηθέντα μάλιστα τῶν βασιλέων, γεγονέναι γρυπὸν τὸ εἶδος. Ἔλεγε δὲ Κῦρος ἑτέροις ἀναγκάζεσθαι τἀγαθὰ πείζειν τοὺς αὐτοῖς μὴ θέλοντας. ἄρχειν δὲ μηδενὶ προσήκειν ὃς οὐ κρείττων ἐστὶ τῶν ἀρχομένων. Βουλομένους δὲ τοὺς Πέρσας ἀντὶ τῆς ἑαυτῶν, οὔσης ὀρεινῆς καὶ τραχείας, πεδιάδα καὶ μαλακὴν χώραν λαβεῖν, οὐκ εἴασεν, εἰπὼν ὅτι καὶ τῶν φυτῶν τὰ σπέρματα καὶ τῶν ἀνθρώπων οἱ βίοι ταῖς χώραις συνεξομοιοῦνται.

Δαρεῖος ὁ Ξέρξου πατὴρ ἑαυτὸν ἐγκωμιάζων, ἔλεγεν ἐν ταῖς μάχαις καὶ τοῖς δεινοῖς τὰ δεινὰ γίγνεσθαι φρονιμώτερος. Τοὺς δὲ φόρους τοῖς ὑπηκόοις τάξας, μετεπέμψατο τοὺς πρώτους τῶν ἐπαρχιῶν, καὶ περὶ τῶν φόρων ἠρώτησε μὴ βαρεῖς εἰσι; φησάντων δὲ μετρίως ἔχειν, ἐκέλευσε τελεῖν τοὺς ἡμίσεις ἕκαστον. Ῥοιὰν δὲ μεγάλην ἀνοίξας, πυθομένου τινὸς τί ἂν ἔχειν βούλοιτο τοσοῦτον, ὅσον ἐστὶ τῶν κόκκων τὸ πλῆθος, εἶπε Ζωπύρους. ἦν δὲ ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ φίλος ὁ Ζώπυρος. Ἐπεὶ δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν αἰκισάμενος ὁ Ζώπυρος καὶ τὴν ῥῖνα καὶ τὰ ὦτα περικόψας, ἐξηπάτησε Βαβυλωνίους, καὶ πιστευθεὶς ὑπ' αὐτῶν παρέδωκε Δαρείῳ τὴν πόλιν, πολλάκις ὁ Δαρεῖος εἰπεῖν, οὐκ ἂν ἐθελῆσαι λαβεῖν ἑκατὸν Βαβυλῶνας, ἐπὶ τῷ μὴ Ζώπυρον ἔχειν ὁλόκληρον.

Σεμίραμις δὲ ἑαυτῇ κατασκευάσασα τάφον, ἐπέγραψεν, ὅς τις ἂν χρημάτων δεηθῇ βασιλεὺς, διελόντα τὸ μνημεῖον ὅσα βούλεται λαβεῖν. Δαρεῖος οὖν διελὼν, χρήματα μὲν οὐχ εὗρε, γράμμασι δὲ ἑτέροις ἐνέτυχε τάδε φράζουσιν. εἰ μὴ κακὸς ἦσθ' ἀνὴρ καὶ χρημάτων ἄπληστος, οὐκ ἂν νεκρῶν θήκας ἐκίνεις.

Ξέρξῃ τῷ Δαρείου περὶ τῆς βασιλείας ἀμφισβητῶν, ὁ ἀδελφὸς Ἀριμένης κατέβαινεν ἐκ τῆς Βακτριανῆς. ἔπεμψεν οὖν αὐτῷ δῶρα, φράσαι κελεύσας τοὺς διδόντας, τούτοις σε τιμᾷ νῦν Ξέρξης ὁ ἀδελφός, ἐὰν δὲ βασιλεὺς ἀναγορευθῇ, πάντων ἔσῃ παρ' αὐτῷ μέγιστος. ἀποδειχθέντος δὲ τοῦ Ξέρξου βασιλέως, ὁ μὲν Ἀριμένης εὐθὺς

προ-

προσεκύνησε καὶ τὸ διάδημα περιέθηκεν, ὁ δὲ Ξέρξης ἐκείνῳ τὴν δευτέραν μεθ' αὑτὸν ἔδωκε τάξιν. Ὀργισθεὶς δὲ Βαβυλωνίοις ἀποστᾶσι, καὶ κρατήσας προσέταξεν ὅπλα μὴ φέρειν, ἀλλὰ ψάλλειν καὶ αὐλεῖν καὶ πορνοβοσκεῖν καὶ καπηλεύειν, καὶ φορεῖν κολπώδεις τοὺς χιτῶνας. Ἀττικὰς δὲ ἰσχάδας οὐκ ἂν ἔφη φαγεῖν ὠνίους κομισθείσας, ἀλλ' ὅταν τὴν φέρουσαν κτήσηται χώραν. Ἕλληνας δὲ κατασκόπους ἐν τῷ στρατοπέδῳ λαβὼν, οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀλλὰ τὴν στρατιὰν ἀδεῶς ἐπιδεῖν κελεύσας διαφῆκεν.

Ἀρταξέρξης ὁ Ξέρξου ὁ μακρόχειρ προσαγορευθεὶς, διὰ τὸ τὴν ἑτέραν χεῖρα μακροτέραν ἔχειν, ἔλεγεν, ὅτι τὸ προσθεῖναι τοῦ ἀφελεῖν, βασιλικώτερόν ἐστι. πρῶτος δὲ προτοβολεῖν ἐκέλευσε τῶν συγκυνηγετούντων τοὺς δυναμένους καὶ βουλομένους. πρῶτος δὲ τοῖς ἁμαρτάνουσι τῶν ἡγεμονικῶν τιμωρίαν ἔταξεν, ἀντὶ τοῦ τὸ σῶμα μαστιγοῦν, μαστιγοῦσθαι μὲν ἀποδυσαμένων τὰ ἱμάτια, καὶ ἀντὶ τοῦ τὴν κεφαλὴν ἀποτίλλεσθαι, τὴν τιάραν ἀποθεμένων. Σατιβαρζάνην δὲ τὸν κατακοιμιστὴν αἰτούμενόν τι παρ' αὐτοῦ τῶν μὴ δικαίων, αἰσθόμενος ἐπὶ τρισμυρίοις δαρεικοῖς τοῦτο ποιοῦντα, προσέταξε τῷ ταμίᾳ τρισμυρίους δαρεικοὺς κομίσαι, καὶ διδοὺς αὐτῷ, λάβε, εἶπε, ὦ Σατιβαρζάνη, ταῦτα μὲν γὰρ δοὺς οὐκ ἔσομαι πενέστερος, ἐκεῖνα δὲ πράξας, ἀδικώτερος.

Κῦρος ὁ νεώτερος τοὺς Λακεδαιμονίους συμμαχεῖν αὐτῷ παρακαλῶν, ἔλεγε, τοῦ ἀδελφοῦ καρδίαν ἔχειν βαρυτέραν, καὶ πλείονα πίνειν ἄκρατον αὐτοῦ, καὶ φέρειν βέλτιον, ἐκεῖνον δὲ μόλις ἐν ταῖς θήραις ἐπὶ τῶν ἵππων μένειν, ἐν δὲ τοῖς δεινοῖς μηδὲ ἐπὶ τοῦ θρόνου. παρεκάλει δὲ ἀποστέλλειν ἄνδρας πρὸς αὐτὸν, ἐπαγγελλόμενος τοῖς μὲν πεζοῖς ἵππους δώσειν, τοῖς δὲ ἵππους ἔχουσιν ἅρματα τοῖς δὲ χωρία κεκτημένοις κώμας, τοὺς δὲ κώμας ἔχοντας, πόλεων κυρίους ποιήσειν, ἀργυρίου δὲ καὶ χρυσίου οὐκ ἀριθμὸν, ἀλλὰ σταθμὸν ἔσεσθαι.

Ἀρταξέρξης ὁ τούτου μὲν ἀδελφὸς, Μνήμων δὲ καλούμενος, οὐ μόνον τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἑαυτὸν ἀνέδην παρεῖχεν, ἀλλὰ καὶ τὴν γυναῖκα τὴν γνησίαν, ἐκέλευσε τῆς ἁρμαμάξης τὰς αὐλαίας περιελεῖν, ὅπως οἱ δεόμενοι κατὰ τὴν ὁδὸν ἐντυγχάνωσι. Πένητος δὲ ἀνθρώπου μῆλον ὑπερφυὲς μεγέθει προσενέγκαντος αὐτῷ, δεξάμενος ἡδέως νὴ τὸν Μίθραν εἶπεν, οὗτος μοι δοκεῖ καὶ πό-

λιν

λιν αὖ ἐκ μικρᾶς μεγάλην πισευθεὶς ἀπεργάσασθαι. Ἐν δὲ φυγῇ τινι τῆς ἀποσκευῆς αὐτοῦ διαρπαγείσης, ξηρὰ σῦκα φαγὼν καὶ κρίθινον ἄρτον, οἵας εἶπεν ἡδονῆς ἄπειρος ἤμην.

Παρύσατις ἡ Κύρου καὶ Ἀρτοξέρξου μήτηρ, ἐκέλευε τὸν βασιλέα μέλλοντα μετὰ παῤῥησίας διαλέγεσθαι, βυσσίνοις χρῆσθαι ῥήμασι. Ὀρόντης ὁ βασιλέως Ἀρτοξέρξου γαμβρὸς ἀτιμίᾳ περιπεσὼν διʼ ὀργὴν, καὶ καταγνωσθεὶς ἔφη, καθάπερ οἱ τῶν ἀριθμητικῶν δάκτυλοι νῦν μὲν μυριάδας, νῦν δὲ μονάδα τιθέναι δύνανται, τὸ αὐτὸ καὶ τοὺς τῶν βασιλέων φίλους, νῦν μὲν τὸ πᾶν δύνασθαι, νῦν δὲ τοὐλάχισον.

Μέμνων ὁ Ἀλεξάνδρῳ πολεμῶν ὑπὲρ Δαρείου τοῦ βασιλέως, μισθοφόρον τινὰ πολλὰ βλάσφημα καὶ ἀσελγῆ περὶ Ἀλεξάνδρου λέγοντα, τῇ λόγχῃ πατάξας, ἐγὼ σε εἶπε τρέφω μαχόμενον, ἀλλʼ οὐ λοιδορούμενον Ἀλεξάνδρῳ. Οἱ Αἰγυπτίων βασιλεῖς κατὰ νόμον ἑαυτῶν τοὺς δικαςὰς ἐξώρκιζον, ὅτι κἂν βασιλεὺς τι προστάξῃ κρίναι τῶν μὴ δικαίων, οὐ κρινοῦσι.

Πόλτυς ὁ θρακῶν βασιλεὺς ἐν τῷ τρωϊκῷ πολέμῳ πρεσβευσαμένων πρὸς αὐτὸν ἅμα τῶν τρώων καὶ τῶν ἀχαιῶν, ἐκέλευσε τὸν Ἀλέξανδρον ἀποδόντα τὴν Ἑλένην, δύο παρʼ αὐτοῦ λαβεῖν καλὰς γυναῖκας. Τήρης ὁ Σιτάλκου πατὴρ ἔλεγεν ὁπότε σχολάζοι καὶ μὴ σρατεύοιτο, τῶν ἱπποκόμων οἴεσθαι μηδὲν διαφέρειν. Κότυς τῷ δωρησαμένῳ πάρδαλιν, ἀντιδωρήσατο λέοντα. Φύσει δὲ ὢν ὀξὺς εἰς ὀργὴν, καὶ πικρὸς τῶν ἁμαρτανόντων ἐν ταῖς διακονίαις κολαςὴς, ἐπεὶ ποτὲ κεράμεα κομίσαντος ξένου εὔθραυστα καὶ λεπτὰ, πιθανῶς δὲ καὶ περιττῶς εἰργασμένα γλυφαῖς τισι καὶ τορείαις, τῷ μὲν ξένῳ ἔδωκε δῶρα, τὰ δὲ σκεύη πάντα συνέτριψεν, ὅπως εἶπε μὴ διʼ ὀργὴν πικρότερον κολάζω τοὺς συντρίβοντας.

Ἰδάθυρσος ὁ σκυθῶν βασιλεὺς ἐφʼ ὃν διέβη Δαρεῖος, ἔπειθε τοὺς Ἰώνων τυράννους τὸ τοῦ Ἴςρου ζεῦγμα λύσαντας ἀπαλλάττεσθαι, μὴ βεληθέντας δὲ διὰ τὴν πρὸς Δαρεῖον πίςιν, ἀνδράποδα χρηςὰ καὶ ἄδρασα ἐκάλει. Ἀτέας ἔγραφε πρὸς τὸν Φίλιππον, σὺ μὲν ἄρχεις μακεδόνων ἀνθρώπων μεμαθηκότων πολεμεῖν, ἐγὼ δὲ σκυθῶν, οἳ καὶ λιμῷ καὶ δίψει μάχεσθαι δύνανται. Τοὺς δὲ πρέσβεις τοῦ Φιλίππου ψήχων τὸν ἵππον ἠρώτησεν, εἰ τοῦτο

ποιεῖ Φίλιππος. Ἰσμηνίαν δὲ τὸν ἄριστον αὐλητὴν λαβὼν αἰχμάλωτον ἐκέλευσεν αὐλῆσαι, θαυμαζόντων δὲ τῶν ἄλλων, αὐτὸς ὤμοσεν ἴδιον ἀκούειν τοῦ ἵππου χρεμετίζοντος.

Σκίλουρος ὀγδοήκοντα παῖδας ἄρρενας ἀπολιπὼν, ἐπεὶ τελευτᾶν ἔμελλε, δέσμην ἀκοντίων ἑκάστῳ προτείνων, ἐκέλευσε καταθραῦσαι, πάντων δὲ ἀπαγορευσάντων, καθ' ἓν αὐτὸς ἐξελὼν ἀκόντιον ἅπαντα ῥᾳδίως συνέκλασε, διδάσκων ἐκείνους ὅτι συνεστῶτες, ἰσχυροὶ διαμενοῦσιν, ἀσθενεῖς δ' ἔσονται διαλυθέντες καὶ στασιάσαντες.

Γέλων ὁ τύραννος ὅτε Καρχηδονίους πρὸς Ἱμέραν κατεπολέμησεν, εἰρήνην ποιούμενος πρὸς αὐτοὺς, ἠνάγκασεν ἐγγράψαι ταῖς ὁμολογίαις ὅτι καὶ τὰ τέκνα παύσονται τῷ Κρόνῳ καταθύοντες. Ἐξῆγε δὲ πολλάκις τοὺς Συρακουσίους ὡς ἐπὶ στρατείαν καὶ φυτείαν, ὅπως ἥ τε χώρα βελτίων γένηται γεωργουμένη, καὶ μὴ χείρονες αὐτοὶ σχολάζοντες. Αἰτῶν δὲ χρήματα τοὺς πολίτας, ἐπεὶ ἐθορύβησαν, αἰτεῖν εἶπεν ὡς ἀποδώσων, καὶ ἀπέδωκε μετὰ τὸν πόλεμον. Ἐν δὲ συμποσίῳ λύρας περιφερομένης, ἁρμοζομένων τῶν ἄλλων ἐφεξῆς καὶ ᾀδόντων, αὐτὸς τὸν ἵππον εἰσαγαγεῖν κελεύσας, ἐλαφρῶς καὶ ῥᾳδίως ἀνεπήδησεν ἐπ' αὐτόν.

Ἱέρων ὁ μετὰ Γέλωνα τύραννος, ἔλεγε μηδένα τῶν παῤῥησιαζομένων πρὸς αὐτὸν ἄκαιρον εἶναι. τοὺς δὲ ἀπόῤῥητον λόγον ἐκφέροντας, ἀδικεῖν ᾤετο καὶ πρὸς οὓς ἐκφέρουσι. μισοῦμεν γὰρ οὐ μόνον τοὺς ἐκφέροντας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀκούσαντας ἃ μὴ βουλόμεθα. Λοιδορηθεὶς δὲ ὑπό τινος εἰς τὴν δυσωδίαν τοῦ στόματος, ᾐτιᾶτο τὴν αὑτοῦ γυναῖκα μηδέ ποτε περὶ τούτου φράσασαν. ἡ δὲ εἶπεν, ᾤμην γὰρ τοιοῦτον ἅπαντας τοὺς ἄνδρας ὄζειν. Πρὸς δὲ Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον εἰπόντα μόλις οἰκέτας δύο τρέφειν, ἀλλ' Ὅμηρος εἶπεν ὃν σὺ διασύρεις, πλείονας ἢ μυρίους τρέφει τεθνηκώς. Ἐπίχαρμον δὲ τὸν κωμῳδοποιὸν ὅτι τῆς γυναικὸς αὐτοῦ παρούσης εἶπέ τι τῶν ἀπρεπῶν, ἐζημίωσε.

Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος κληρουμένων κατὰ γράμμα τῶν δημηγορούντων, ὡς ἔλαχε τὸ μ, πρὸς τὸν εἰπόντα μωρολογεῖς Διονύσιε, μοναρχήσομεν οὖν εἶπε, καὶ δημηγορήσας εὐθὺς ᾑρέθη στρατηγὸς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων. Ἐπεὶ δ' ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος ἐπολιορκεῖτο, συστάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν πολιτῶν, οἱ μὲν φίλοι συνεβούλευον

ἀπαλ-

ἀπαλλαγῆναι τῆς ἀρχῆς, εἰ μὴ βέλεται κρατηθεὶς ἀποθανεῖν, ὁ δὲ βῦν ἰδὼν σφαττόμενον ὑπὸ μαγείρε καὶ πίπτοντα ταχέως, εἶτα ὐκ ἀηδές ἐστιν εἶπεν ὕτω βραχὺ ὄντα τὸν θάνατον φοβηθέντας ἡμᾶς ἀρχὴν ἐγκαταλιπεῖν τηλικαύτην; Τὸν δὲ υἱὸν αἰσθόμενος, ᾧ τὴν ἀρχὴν ἀπολιπεῖν ἔμελλεν, ἀνδρὸς ἐλευθέρε διαφθείραντα γυναῖκα, ἠρώτησε μετ᾽ ὀργῆς τί τοιῦτον αὐτῷ σύνοιδεν· εἰπόντος δὲ τῦ νεανίσκε, σὺ γὰρ ὐκ εἶχες πατέρα τύραννον, οὐδὲ σὺ εἶπεν υἱὸν ἕξεις, ἐὰν μὴ παύσῃ ταῦτα ποιῶν. Πάλιν δὲ πρὸς αὐτὸν εἰσελθὼν καὶ θεασάμενος ἐκπωμάτων χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν πλῆθος, ἀνεβόησεν, ὐκ ἔστιν σὺ σοὶ τύραννος, ὃς ἀφ᾽ ὧν λαμβάνεις ἀπ᾽ ἐμοῦ ποτηρίων τοσούτων φίλον οὐδένα σεαυτῷ πεποίηκας. Χρήματα δὲ εἰσπράσσων τοὺς συρακυσίυς, εἶτα ὁρῶν ὀδυρομένυς καὶ δεομένυς καὶ λέγοντας ὡς ὐκ ἔχυσιν, ἐκέλευσεν ἕτερα πράττειν, καὶ δὶς ἢ τρεὶς τῦτο ἐποίησεν, ἐπεὶ δὲ προστάξας πλείονα γελᾷν ἤκυσεν αὐτὺς καὶ σκώπτειν ἐν ἀγορᾷ περιιόντας, ἐκέλευσε παύσασθαι, νῦν γὰρ οὐδὲν ἔχουσιν εἶπεν ὅτε καταφρονοῦσιν ἡμῶν. Τῆς δὲ μητρὸς αὐτῦ παρήλικος μὲν οὔσης, δοθῆναι δὲ ἀνδρὶ βυλομένης, ἔφη τὺς μὲν τῆς πόλεως βιάσασθαι νόμους δύνασθαι, τοὺς δὲ τῆς φύσεως μὴ δύνασθαι. Πικρῶς δὲ τοὺς ἄλλους κακούργους κολάζων, ἐφείδετο τῶν λωποδυτῶν, ὅπως παύσωνται οἱ συρακούσιοι τοῦ δειπνεῖν καὶ μεθύσκεσθαι μετ᾽ ἀλλήλων. Ξένου δὲ τινος ἰδίᾳ φράσειν φάσκοντος αὐτῷ καὶ διδάξειν, ὅπως προειδῇ τοὺς ἐπιβουλεύοντας ἐκέλευσεν εἰπεῖν, ἐπεὶ δὲ προσελθὼν δός εἶπέ μοι τάλαντον ἵνα δόξῃς ἀκηκοέναι τὰ σημεῖα τῶν ἐπιβυλευόντων, ἔδωκε προσποιούμενος ἀκηκοέναι, καὶ ἐθαύμαζε τὴν μέθοδον τοῦ ἀνθρώπου. Πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον εἰ σχολάζοι, μηδέποτε εἶπεν ἐμοὶ τοῦτο συμβαίη. Δύο δὲ ἀκούσας νεανίσκους πολλὰ βλάσφημα περὶ αὐτοῦ καὶ τῆς τυραννίδος εἰρηκέναι παρὰ πότον, ἀμφοτέρυς ἐκάλεσεν ἐπὶ δεῖπνον, ὁρῶν δὲ τὸν μὲν παροινῦντα καὶ ληρῦντα πολλὰ, τὸν δὲ σπανίως καὶ μετ᾽ εὐλαβείας ταῖς πόσεσι χρώμενον, ἐκεῖνον μὲν ἀπέλυσεν ὡς φύσει παροινήσαντα καὶ διὰ μέθην κακολογήσαντα, τοῦτον δὲ ἀνεῖλεν ὡς δύσνυν καὶ πολέμιον ἐκ προαιρέσεως. Αἰτιωμένων δέ τινων ὅτι τιμᾷ καὶ προάγεται πονηρὸν ἄνθρωπον καὶ δυσχεραινόμενον ὑπὸ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ βύλομαι εἶπεν εἶναι τὸν ἐμῦ μᾶλλον μισέμενον. Ἐπεὶ δὲ κορινθίων

τοῖς πρέσβεσι δῶρα διδόντος αὐτῷ παρῃτεῖτο διὰ τὸν νόμον, ὃς οὐκ εἴα δῶρα λαμβάνειν παρὰ δυνάςου πρεσβεύοντας, δεινὸν ἔφη πρᾶγμα ποιεῖν αὐτοὺς, ὃ μόνον αἱ τυραννίδες ἀγαθὸν ἔχουσιν ἀναιροῦντας καὶ διδάσκοντας, ὅτι τὸ εὖ παθεῖν ὑπὸ τυράννου φοβερόν ἐςιν. Ἀκούσας δέ τινα τῶν πολιτῶν χρυσίον ἔχειν οἴκοι κατορωρυγμένον, ἐκέλευσεν ἀνενεγκεῖν πρὸς αὐτόν, ἐπεὶ δὲ παρακλέψας ὀλίγον ὁ ἄνθρωπος καὶ μεταςὰς εἰς ἑτέραν πόλιν, ἐωνήσατο χωρίον, μεταπεμψάμενος αὐτὸν ἐκέλευσε πᾶν ἀπολαβεῖν κεχρημένον τῷ πλούτῳ, καὶ μηκέτι ποιοῦντα τὸ χρήσιμον ἄχρηςον.

Ὁ δὲ νεώτερος Διονύσιος ἔλεγε πολλοὺς τρέφειν σοφιςὰς οὐ θαυμάζων ἐκείνους, ἀλλὰ δι᾽ ἐκείνων θαυμάζεσθαι βουλόμενος. Πολυξένου δὲ τοῦ διαλεκτικοῦ φήσαντος αὐτὸν ἐξελέγχειν, ἀμέλει τοῖς λόγοις εἶπεν, ἐγὼ δέ σε τοῖς ἔργοις ἐλέγχω, τὰ γὰρ σεαυτοῦ καταλιπὼν, ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ θεραπεύεις. Ἐκπεσὼν δὲ τῆς ἀρχῆς, πρὸς μὲν τὸν εἰπόντα τί σε Πλάτων καὶ φιλοσοφία ὠφέλησε, τὸ τηλικαύτην ἔφη τύχης μεταβολὴν ῥᾳδίως ὑπομένειν. Ἐρωτηθεὶς δὲ, πῶς ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ πένης ὢν καὶ ἰδιώτης ἐκτήσατο τὴν συρακουσίων ἀρχὴν, αὐτὸς δὲ ἔχων καὶ τυράννου παῖς ὢν πῶς ἀπέβαλεν, ὁ μὲν πατὴρ ἔφη μισουμένης δημοκρατίας ἐπέση τοῖς πράγμασιν, ἐγὼ δὲ φθονουμένης τυραννίδος. ὑπὸ ἄλλου δὲ τὸ αὐτὸ τοῦτο ἐρωτηθεὶς ὁ πατὴρ ἔφη μοι τὴν τυραννίδα τὴν ἑαυτοῦ κατέλιπεν, οὐ τὴν τύχην.

Ἀγαθοκλῆς υἱὸς ἦν κεραμέως, γενόμενος δὲ κύριος σικελίας καὶ βασιλεὺς ἀναγορευθεὶς εἰώθει κεράμεα ποτήρια τιθέναι παρὰ τὰ χρυσᾶ, καὶ τοῖς νέοις ἐπιδεικνύμενος λέγειν, ὅτι τοιαῦτα ποιῶν πρότερον, καὶ νῦν ταῦτα ποιεῖ διὰ τὴν ἐπιμέλειαν καὶ τὴν ἀνδρείαν. Πολιορκοῦντος δὲ πόλιν αὐτοῦ τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους τινὲς ἐλοιδοροῦντο λέγοντες, ὅτι ὦ κεραμεῦ, τὸν μισθὸν πόθεν ἀποδώσεις τοῖς ςρατιώταις, ὁ δὲ πρᾴως καὶ μειδιῶν εἶπεν, ἂν ταύτην ἕλω, λαβὼν δὲ κατακράτος ἐπίπρασκε τοὺς αἰχμαλώτους λέγων, ἐάν με πάλιν λοιδορῆτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν ἔςαι μοι ὁ λόγος. Ἐγκαλούντων δὲ τοῖς ναύταις αὐτοῦ τῶν Ἰθακησίων ὅτι τῇ νήσῳ προσβαλόντες, τῶν θρεμμάτων τινὰ ἀπέσπασαν, ὁ δὲ ὑμέτερος ἔφη βασιλεὺς ἐλθὼν πρὸς ἡμᾶς οὐ μόνον τὰ

πρόβατα λαβὼν, ἀλλὰ καὶ τὸν ποιμένα προσεκτυφλώσας ἀπῆλθε.

Δίων ὁ Διονύσιον ἐκβαλὼν ἐκ τῆς τυραννίδος, ἀκούσας ἐπιβουλεύειν αὐτῷ Κάλιππον, ᾧ μάλιστα τῶν φίλων καὶ ξένων ἐπίστευεν, οὐκ ὑπέμεινεν ἐλέγξαι, βέλτιον εἶναι φήσας ἀποθανεῖν ἢ ζῆν, μὴ μόνον τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ καὶ τοὺς φίλους φυλαττόμενον.

Ἀρχέλαος αἰτηθεὶς παρὰ πότον ποτήριον χρυσοῦν ὑπό τινος τῶν συνήθων οὐ μάλα ἐπιεικῶν, ἐκέλευσεν Εὐριπίδῃ τὸν παῖδα δοῦναι· θαυμάσαντος δὲ τοῦ ἀνθρώπου, σὺ μὲν γὰρ εἶπεν αἰτεῖν, οὗτος δὲ λαμβάνειν ἄξιός ἐστι καὶ μὴ αἰτῶν. ἀδολέσχου δὲ κουρέως ἐρωτήσαντος αὐτὸν πῶς σε κείρω, σιωπῶν ἔφη. Τοῦ δὲ Εὐριπίδου τὸν καλὸν Ἀγάθωνα περιλαμβάνοντος ἐν τῷ συμποσίῳ καὶ καταφιλοῦντος ἤδη γενειῶντα, πρὸς τοὺς φίλους εἶπε, μὴ θαυμάσητε, τῶν γὰρ καλῶν καὶ τὸ μετόπωρον καλόν ἐστιν. Ἐπεὶ δὲ Τιμόθεος ὁ κιθαρῳδὸς ἐλπίσας πλείονα, λαβὼν δὲ ἐλάττονα δῆλος ἦν ἐγκαλῶν αὐτῷ, καί ποτε ᾄδων τουτὶ τὸ κομμάτιον, σὺ δὲ τὸν γηγενέταν ἄργυρον αἰνεῖς, ἀπεσήμανεν εἰς ἐκεῖνον, ὑπέκρουσεν ὁ Ἀρχέλαος αὐτῷ, σὺ δέ γε αἰτεῖς. ὕδωρ δέ τινος αὐτοῦ καταχσκεδάσαντος, ὑπὸ τῶν φίλων παροξυνόμενος ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον, ἀλλ' οὐκ ἐμοῦ φησίν, ἀλλ' ἐκείνου κατεσκέδασεν, ὃν ἔδοξεν ἐμὲ εἶναι.

Φίλιππον τὸν Ἀλεξάνδρου πατέρα Θεόφραστος ἱστόρηκεν, οὐ μόνον μεταξὺ τῶν βασιλέων, ἀλλὰ καὶ τῇ τύχῃ καὶ τῷ τρόπῳ μείζονα γενέσθαι καὶ μετριώτερον. Ἀθηναίους μὲν οὖν μακαρίζων ἔλεγεν, εἰ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν αἱρεῖσθαι δέκα στρατηγοὺς εὑρίσκουσιν, αὐτὸς γὰρ ἐν πολλοῖς ἔτεσιν ἕνα μόνον στρατηγὸν εὑρηκέναι Παρμενίωνα. Πολλῶν δὲ κατορθωμάτων αὐτῷ καὶ καλῶν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ προσαγγελθέντων, ὦ τύχη εἶπε, μικρόν τί μοι κακὸν ἀντὶ τοσούτων καὶ τηλικούτων ἀγαθῶν ποίησον. Ἐπεὶ δὲ νικήσαντι τοὺς Ἕλληνας αὐτῷ συνεβούλευον ἔνιοι φρουραῖς τὰς πόλεις κατέχειν, ἔφη μᾶλλον πολὺν χρόνον ἐθέλειν χρηστὸς ἢ δεσπότης ὀλίγον καλεῖσθαι. Τὸν δὲ λοίδορον ἐξελάσαι τῶν φίλων κελευόντων, οὐκ ἔφη ποιήσειν, ἵνα μὴ περιιὼν ἐν πλείοσι κακῶς λέγῃ. Σμικύθου δὲ Νικάνορα διαβάλλοντος ὡς ἀεὶ κακῶς λέγοντα τὸν Φίλιππον, καὶ τῶν ἑταίρων οἰομένων δεῖν μεταπέμπεσθαι καὶ κολάζειν, ἀλλὰ μὴν ἔφη Νικάνωρ, οὐ φαυλότατός ἐστι Μακεδόνων,

ἐπισκεπτέον οὖν μή τι γένηται παρ' ἡμᾶς· ὡς οὖν ἔγνω τὸν Νικάνορα θλιβόμενον ἰσχυρῶς ὑπὸ πενίας, ἠμελημένον δὲ ὑπ' αὐτοῦ, προσέταξε δωρεάν τινα αὐτῷ δοθῆναι. Πάλιν οὖν τοῦ Σμικύθου λέγοντος, ὅτι θαυμαστὰ περὶ αὐτοῦ πρὸς ἅπαντας ἐγκώμια λέγων ὁ Νικάνωρ διατελεῖ, ὁρᾶτε οὖν εἶπεν ὅτι πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐστὶ καὶ τὸ καλῶς, καὶ τὸ κακῶς ἀκούειν; Τοῖς δὲ τῶν Ἀθηναίων δημαγωγοῖς ἔφη χάριν ἔχειν, ὅτι λοιδοροῦντες αὐτὸν βελτίονα ποιοῦσι, καὶ τῷ λόγῳ καὶ τῷ ἤθει. πειρῶμαι γὰρ αὐτοὺς ἅμα καὶ τοῖς λόγοις καὶ τοῖς ἔργοις ψευδομένους ἐλέγχειν. Τῶν δὲ Ἀθηναίων ὅσοι περὶ Χαιρώνειαν ἑάλωσαν, ἀφεθέντων ὑπ' αὐτοῦ δίχα λύτρων, τὰ δὲ ἱμάτια καὶ στρώματα προσαπαιτούντων, καὶ τοῖς μακεδόσιν ἐγκαλούντων, γελάσας ὁ Φίλιππος εἶπεν, οὐ δοκοῦσιν ὑμῖν Ἀθηναῖοι νομίζειν ἐν ἀστραγάλοις ὑφ' ἡμῶν νενικῆσθαι; Τῆς δὲ κλειδὸς αὐτῷ κατεαγείσης ἐν πολέμῳ, καὶ τοῦ θεραπεύοντος ἰατροῦ πάντως τι καθ' ἡμέραν αἰτοῦντος, λάμβανε ἔφη ὅσα βούλει, τὴν γὰρ κλεῖν ἔχεις. Δυεῖν δὲ ἀδελφοῖν Ἀμφοτέρου καὶ Ἑκατέρου, τὸν μὲν Ἑκατερὸν ἔμφρονα καὶ πρακτικὸν ὁρῶν τὸν δὲ Ἀμφοτερὸν εὐήθη καὶ ἀβέλτερον, ἔφη, τὸν μὲν Ἑκατερὸν, ἀμφότερον εἶναι, τὸν δὲ Ἀμφοτερὸν, οὐδέτερον. Τοὺς δὲ συμβουλεύοντας αὐτῷ πικρῶς χρῆσθαι τοῖς Ἀθηναίοις, ἀτόπους ἔλεγεν εἶναι, κελεύοντας ἄνθρωπον ὑπὲρ δόξης πάντα ποιοῦντα καὶ πάσχοντα, ἀποβαλεῖν τὸ τῆς δόξης θέατρον. Γενόμενος δὲ κριτὴς δυεῖν πονηροῖν, ἐκέλευσε τὸν μὲν φεύγειν ἐκ μακεδονίας, τὸν δὲ ἕτερον διώκειν. Μέλλων δὲ καταστρατοπεδεύειν ἐν χωρίῳ καλῷ, καὶ πυθόμενος ὅτι χόρτος οὐκ ἔστι τοῖς ὑποζυγίοις, οἷος εἶπεν ἡμῶν ὁ βίος ἐστὶν, εἰ καὶ πρὸς τὸν τῶν ὄνων καιρὸν ὀφείλομεν ζῆν. Φρούριον δέ τι βουλόμενος λαβεῖν ὀχυρὸν, ὡς ἀπήγγειλαν οἱ κατάσκοποι χαλεπὸν εἶναι παντάπασι καὶ ἀνάλωτον, ἠρώτησεν εἰ χαλεπὸν οὕτως ἐστὶν ὥς τε μὴ δὲ ὄνον προσελθεῖν χρυσίον κομίζοντα. Τῶν δὲ περὶ Λασθένην τὸν ὀλύνθιον ἐγκαλούντων καὶ ἀγανακτούντων, ὅτι προδότας αὐτοὺς ἔνιοι τῶν περὶ τὸν Φίλιππον ἀποκαλοῦσι, σκαιοὺς ἔφη φύσει καὶ ἀγροίκους εἶναι μακεδόνας, καὶ τὴν σκάφην σκάφην λέγοντας. τῷ δ' υἱῷ παρῄνει πρὸς χάριν ὁμιλεῖν τοῖς μακεδόσι κτώμενον ἑαυτῷ τὴν παρὰ τῶν πολλῶν δύναμιν, ἕως ἔξεστι, βασιλεύοντος ἄλλου, φιλανθρωπον εἶναι. συνεβούλευε δὲ τῶν ἐν

ταῖς πόλεσι δίωαιϑῇ, καὶ τὰς ἀγαθὰς φίλας κτᾶσθαι καὶ τὰς πονηρὰς, εἶτα οἷς μὲν χρῆσθαι, οἷς δ' ἀποχρῆσθαι. Πρὸς δὲ Φίλωνα τὸν Θηβαῖον εὐεργέτlω αὐτῷ γενόμϑυον ἐ ξένιον, ὁ πlωίκα διῆγεν ἐν Θήβαις ὁμηρδύων, ὕςερον δὲ μηδεμίαν παρ' αὐτοῦ δωρεὰν προσδεχόμενον, μή με εἶπεν ἀφαιροῦ τὸ ἀνίκητον εὐεργεσίας καὶ χάειτος ἡττώμενον. Αἰχμαλώτων δὲ πολλῶν αἰχμαλώτων ἐπίπρασκεν αὐτὸς ἀνεςαλμένῳ τῷ χιτῶνι καθήμενος οὐκ δὐπρεπῶς. εἷς ἐν τῇ πωλαμένων ἀνεβόησε, φεῖσαί μυ Φίλιππε, πατειχὸς γάρ εἰμί συ φίλος. ἐρωτήσαντος δὲ τοῦ Φιλίππυ πόθεν ὦ ἄνθρωπε γενόμενος καὶ πῶς, ἐγγὺς ἔφη φράσαι σοι βούλομαι προσελθών· ὡς οὖν προσήχθη, μικρὸν ἔφη κατωτέρω τlὼ χλαμύδα ποίησον, ἀχημονεῖς γὰρ οὕτω καθήμενος· καὶ ὁ Φίλιππος ἄφετε αὐτὸν εἶπεν, ἀληθῶς γὰρ εὔνυς ὢν καὶ φίλος, ἐλάνθανεν. Ἐπεὶ δὲ ὑπό τινος ξένου κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ἐν ὁδῷ πολλοὺς ἐπήγετο, καὶ τὸν ξένον ἑώρα θορυβούμενον (lὼ γὰρ ὐχ ἱκανὰ τὰ παρεσκδυασμένα) προπέμπων τῇ φίλων ἑκάςῳ πλακοῦντι χώραν ἐκέλδυεν ἀπολιπεῖν, οἱ δὲ πειθόμενοι ἐ προσδοκῶντες, ὐκ ἤσθιον πολλὰ, καὶ πᾶσιν οὕτως ἤρκεσεν. Ἱππάρχυ τοῦ δὐβοέως ἀποθανόντος, δῆλος lὼ βαρέως φέρων· εἰπόντος δέ τινος, ἀλλὰ μlὼ ὡραῖος ὢν ἐκεῖνος ἀποτέθνηκεν, ἑαυτῷγε εἶπεν, ἐμοὶ δὲ ταχέως, ἔφθη γὰρ τελδυτῆσαι πρὶν ἢ παρ' ἐμοῦ χάειν ἀξίαν τῆς φιλίας ἀπολαβεῖν. Πυθόμενος δ' ἐγκαλεῖν αὐτῷ τὸν Ἀλέξανδρον, ὅτι παῖδας ἐκ πλειόνων ποιεῖται γιωαικῶν, οὐκοῦ ἔφη πολλὰς ἔχων πεεὶ τῆς βασιλείας ἀνταγωνιςὰς, γενοῦ καλὸς κἀγαθὸς, ἵνα μὴ δι' ἐμὲ τῆς βασιλείας τύχῃς, ἀλλὰ διὰ σεαυτόν· ἐκέλδυε δ' αὐτὸν Ἀεισοτέλει προσέχειν καὶ φιλοσοφεῖν, ὅπως ἔφη μὴ πολλὰ τοιαῦτα πράξῃς, ἐφ' οἷς ἐγὼ πεπραγμένοις μεταμέλομαι. Τῶν δὲ Ἀντιπάτρυ φίλων τινὰ καταταξας εἰς τοὺς δικαςὰς, εἶτα τὸν πώγωνα βαπτόμενον αἰσθανόμενος καὶ τlὼ κεφαλlὼ, ἀνέςησεν εἰπὼν, τὸν ἄπιςον ἐν θειξὶ μὴ νομίζειν ἀξιόπιςον ἐν πράγμασι.

Μαχαίτα δέ τινι κείνων δίκlω καὶ ὑπονυςάζων, ὐ πάνυ προσεῖχε τοῖς δικαίοις, ἀλλὰ κατέκεινε, ἐκείνυ δὲ ἀναβοήσαντος ἐκκαλεῖσθαι τlὼ κείσιν, διοργισθεὶς, ἐπὶ τίνα εἶπε; ἐ ὁ Μαχαίτας ἐπὶ σὲ βασιλεῦ αὐτὸν, ἂν ἐγρηγόρως καὶ προσέχων ἀκούῃς· τότε μὲν οὖν ἀνέςη, γενόμϑυος

δὲ μᾶλλον ἐφ' ἑαυτὸν, καὶ γνοὺς ἀδικούμενον τὸν Μαχαίταν, τὴν μὲν κρίσιν οὐκ ἔλυσε, τὸ δὲ τίμημα τῆς δίκης αὐτὸς ὑπέτισεν. Ἐπεὶ δὲ Ἅρπαλος ὑπὲρ συγγενοῦς καὶ οἰκείου Κράτητος ἀδικημάτων δίκην ἔχοντος, ἠξίου τὴν ζημίαν εἰσενεγκεῖν, ἀφεθῆναι δὲ τῆς κρίσεως, ἵνα μὴ λοιδορηθῇ, βέλτιόν ἐστιν, εἶπε, τοῦτον αὐτὸν ἢ ἡμᾶς διὰ τοῦτον κακῶς ἀκούειν. Ἀγανακτούντων δὲ τῶν φίλων ὅτι συρίττουσιν αὐτὸν ἐν ὀλυμπίοις εὖ πεπονθότες οἱ Πελοποννήσιοι, τί οὖν εἶπεν ἐὰν κακῶς πάθωσι; Κοιμηθεὶς δὲ πλείονα χρόνον ἐπὶ στρατείας, εἶτα διαναστὰς, ἀσφαλῶς εἶπεν ἐκάθευδον, Ἀντίπατρος γὰρ ἐγρηγόρει. Πάλιν δὲ ἡμέρας καθεύδοντος αὐτοῦ καὶ τῶν ἠθροισμένων ἐπὶ θύραις ἑλλήνων ἀγανακτούντων καὶ ἐγκαλούντων, ὁ Παρμενίων μὴ θαυμάσητε, εἶπεν, καθεύδει νῦν Φίλιππος. ὅτε γὰρ ἐκαθεύδετε ὑμεῖς, οὗτος ἐγρηγόρει. Ψάλτην δέ τινα βουλομένου παρὰ δεῖπνον ἐπανορθοῦν αὐτοῦ καὶ λαλεῖν περὶ κρουμάτων, ὁ ψάλτης μὴ γένοιτό σοι εἶπεν κακῶς οὕτως ὦ βασιλεῦ, ἵνα ταῦτα ἐμοῦ βέλτιον εἰδῇς. Ἐπεὶ δὲ διενεχθέντας αὐτοῦ πρὸς Ὀλυμπιάδα τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν, ἧκε Δημάρατος ὁ κορίνθιος, ἐπυνθάνετο πῶς πρὸς ἀλλήλους ἔχουσιν οἱ ἕλληνες, καὶ ὁ Δημάρατος πάνυ γοῦν, ἔφη, σοὶ περὶ τῆς τῶν ἑλλήνων ὁμονοίας ὁ λόγος ἐστὶν, οὕτω πρὸς σὲ τῶν οἰκειοτάτων ἐχόντων. ὁ δὲ, συμφρονήσας, ἐπαύσατο τῆς ὀργῆς καὶ διηλλάγη πρὸς αὐτούς. Πρεσβύτιδος δὲ πενιχρᾶς ἀξιούσης ἐπ' αὐτοῦ κριθῆναι καὶ πολλάκις ἐνοχλούσης, ἔφη μὴ σχολάζειν, ἡ δὲ πρεσβῦτις ἐγκραγοῦσα, καὶ μὴ βασίλευε, εἶπεν. ὁ δὲ θαυμάσας τὸ ῥηθὲν, οὐ μόνον ἐκείνης, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων εὐθὺς διήκουσεν.

Ἀλέξανδρος ἔτι παῖς ὢν, πολλὰ τοῦ Φιλίππου κατορθοῦντος, οὐκ ἔχαιρεν, ἀλλὰ πρὸς τοὺς συντρεφομένους ἔλεγε παῖδας, ἐμοὶ δὲ ὁ πατὴρ οὐδὲν ἀπολείψει· τῶν δὲ παίδων λεγόντων ὅτι ταῦτα σοὶ κτᾶται, τί δὲ ὄφελος εἶπεν, ἐὰν ἔχω μὲν πολλὰ, πράξω δὲ οὐδέν; Ἐλαφρὸς δὲ ὢν καὶ ποδώκης καὶ παρακαλούμενος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ὀλύμπια δραμεῖν στάδιον, εἴγε ἔφη βασιλεῖς ἕξειν ἔμελλον ἀνταγωνιστάς. Ἀχθείσης δὲ παιδίσκης πρὸς αὐτὸν ὡς συναναπαυσομένης περὶ ἑσπέραν βαθεῖαν, ἠρώτησεν ὅτι τηνικαῦτα; τῆς δὲ εἰπούσης, περιεμένον γὰρ τὸν ἄνδρα κατακλῖναι, πικρῶς ἐπετίμησε τοῖς παισὶ, ὡς μικροῦ δι' αὐτοὺς μοιχὸς γενόμενος. Ἐπιθυμιῶντι δὲ τοῖς θεοῖς ἀφειδῶς

δῶς αὐτῷ καὶ πολλάκις ἐπιβραττομένῳ τοῦ λιβανωτοῦ, παρὼν Λεωνίδης ὁ παιδαγωγὸς, οὕτως εἶπεν, ὦ παῖ δαψιλῶς ἐπιθυμιάσεις, ὅταν τῆς λιβανωτοφόρου κρατήσῃς. ὡς οὖν ἐκράτησεν, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν, ἀπέσταλκά σοι τάλαντα ἑκατὸν λιβανωτοῦ καὶ κασίας, ἵνα μηκέτι μικρολογῇ πρὸς τοὺς θεὺς, εἰδὼς ὅτε καὶ τῆς ἀρωματοφόρου κρατοῦμεν. Μέλλων δὲ τὴν ἐπὶ Γρανίκῳ μάχην μάχεσθαι, παρεκάλει τοὺς μακεδόνας ἀφθόνως δειπνεῖν, καὶ πάντα φέρειν εἰς μέσον, ὡς αὔριον δειπνήσοντας ἐκ τῶν πολεμίων. Περίλλου δέ τινος φίλων αἰτήσαντος προῖκα ταῖς θυγατράσι, ἐκέλευσε πεντήκοντα τάλαντα λαβεῖν, αὐτοῦ δὲ φήσαντος ἱκανὰ εἶναι δέκα, σοί γε ἔφη λαβεῖν, ἐμοὶ δ' οὐχ ἱκανὰ δοῦναι. Ἀναξάρχῳ δὲ τῷ φιλοσόφῳ δοῦναι τὸν διοικητὴν ἐκέλευσεν, ὅσον ἂν αἰτήσῃ, τοῦ δὲ διοικητοῦ φήσαντος ὡς ἑκατὸν αἰτεῖται τάλαντα, καλῶς ἔφη ποιεῖ, γινώσκων ὅτι φίλον ἔχει καὶ δυνάμενον τηλικαῦτα δωρεῖσθαι καὶ βουλόμενον. Ἐν δὲ τῇ Μιλήτῳ πολλοὺς ἀνδριάντας ἀθλητῶν θεασάμενος, ὀλύμπια καὶ πύθια νενικηκότων, καὶ ποῦ τὰ τηλικαῦτα ἦν σώματα ἔφη, ὅτε οἱ βάρβαροι ὑμῶν τὴν πόλιν ἐπολιόρκουν; Τῆς δὲ τῶν Καρῶν βασιλίσσης Ἄδας, ὄψα καὶ πέμματα παρεσκευασμένα περιττῶς διὰ δημιουργῶν καὶ μαγείρων φιλοτιμουμένης ἀεὶ πέμπειν πρὸς αὐτὸν, ἔφη κρείττονας ἔχειν αὐτὸς ὀψοποιοὺς, πρὸς μὲν ἄριστον, τὴν νυκτοπορίαν, πρὸς δὲ δεῖπνον, τὴν ὀλιγαριστίαν. Ἐπεὶ δὲ παρεσκευασμένων πάντων πρὸς μάχην, ἠρώτησαν οἱ στρατηγοὶ μή τι πρὸς τούτοις ἕτερον; οὐδὲν εἶπεν, ἢ ξυρᾶν τὰ γένεια τῶν μακεδόνων. θαυμάσαντος δὲ τοῦ Παρμενίωνος, οὐκ οἶδας εἶπεν ὅτι βελτίων οὐκ ἔστιν ἐν μάχῃ λαβὴ πώγωνος; Δαρείου διδόντος αὐτῷ μυρία τάλαντα καὶ τὴν Ἀσίαν νέμεσθαι πρὸς αὐτὸν ἐπίσης, καὶ Παρμενίωνος εἰπόντος, ἔλαβον ἂν εἰ Ἀλέξανδρος ἤμην, κἀγὼ νὴ δία εἶπεν, εἰ Παρμενίων ἤμην. ἀπεκρίνατο δὲ Δαρείῳ μήτε τὴν γῆν ἡλίους δύο, μήτε τὴν ἀσίαν δύο βασιλεῖς ὑπομένειν. Μέλλοντι δὲ αὐτῷ περὶ τῶν ὅλων ἐν Ἀρβήλοις κινδυνεύειν πρὸς ἑκατὸν μυριάδας ἀντιτεταγμένας, προσῆεσαν οἱ φίλοι τῶν στρατιωτῶν, κατηγοροῦντες ὡς ἐν ταῖς σκηναῖς διαλαλούντων καὶ συντιθεμένων, ὅπως μηδὲν τῶν λαφύρων εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνοίσουσιν ἀλλ' αὐτοὶ κερδανοῦσιν, ὁ δὲ μειδιάσας ἀγαθὰ φησὶν ἀγγέλλετε, νικᾶν γὰρ ἀνδρῶν φεύγειν παρεσκευασ-

ρεσκεδασμένων ἀκούω διαλογισμούς. καὶ προσιόντες αὐτῷ πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν ἔλεγον, ὦ βασιλεῦ, θάρρει καὶ μὴ φοβοῦ τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων, αὐτὸν γὰρ ἡμῶν τὸν γράσσον οὐχ ὑπομενοῦσι.

Παραταττομένου δὲ τοῦ στρατεύματος, ἰδὼν τινὰ τῶν στρατιωτῶν τὸ ἀκόντιον ἐναγκυλούμενον, ἐξέωσε τῆς φάλαγγος ὡς ἄχρηστον, ὃς παρασκευάζεται δὴ νῦν ὅτε δεῖ χρῆσθαι τοῖς ὅπλοις. Ἐπιστολὴν δὲ παρὰ τῆς μητρὸς ἀναγινώσκων ἀπορρήτους λόγους κατ' Ἀντιπάτρου καὶ διαβολὰς ἔχουσαν, ἅμα τοῦ Ἡφαιστίωνος ὥσπερ εἰώθει συναναγινώσκοντος, οὐκ ἐκώλυσεν, ὡς δὲ ἀνέγνω τὸν δακτύλιον ἀφελόμενος τὸν ἑαυτοῦ τῷ στόματι τῷ ἐκείνου τὴν σφραγῖδα ἀπέθηκεν. Ἐν δὲ Ἄμμωνος ὑπὸ τοῦ προφήτου παῖς Διὸς προσαγορευθεὶς, οὐδέν γε ἔφη θαυμαστὸν, πάντων μὲν γὰρ ὁ Ζεὺς φύσει πατήρ ἐστιν, ἑαυτοῦ δὲ ποιεῖται τοὺς ἀρίστους. Τοξεύματι δὲ πληγεὶς εἰς τὸ σκέλος, ὡς πολλοὶ συνέδραμον τῶν πολλάκις εἰωθότων αὐτὸν θεὸν προσαγορεύειν, διαχυθεὶς τῷ προσώπῳ, τουτὶ μὲν αἷμα εἶπεν, ὡς ὁρᾶτε καὶ οὐκ ἰχὼρ, οἷός πέρ τε ῥέει μακάρεσι θεοῖσιν. Ἐπαινούντων δὲ ἐνίων τοῦ Ἀντιπάτρου τὴν εὐτέλειαν ὡς ἀθρύπτως διαιτωμένου καὶ αὐστηρῶς, ἔξωθεν εἶπεν Ἀντίπατρος λευκοπάρυφός ἐστι, τὰ δὲ ἔνδον ὁλοπόρφυρος. Ἐν δὲ χειμῶνι καὶ ψύχει τῶν φίλων τινὸς ἑστιῶντος αὐτὸν, ἐσχάραν δὲ μικρὰν καὶ πῦρ ὀλίγον εἰσενέγκαντος, ἢ ξύλα ἢ λιβανωτὸν εἰσενεγκεῖν ἐκέλευσεν. Ἀντιπατρείδου δὲ καλὴν ψάλτριαν ἐπὶ τὸ δεῖπνον ἀγαγόντος, κινηθεὶς τῇ ὄψει πρὸς αὐτὴν ὁ Ἀλέξανδρος, ἠρώτησε τὸν Ἀντιπατρείδην μήτι τυγχάνει τῆς γυναικὸς ἐρῶν, ἐκείνου δὲ ὁμολογήσαντος, ὦ μιαρὲ εἶπεν, οὐκ ἀπάξεις εὐθὺς ἐκ τοῦ συμποσίου τὴν γυναῖκα; Πάλιν δὲ Πύθωνα τὸν Εὐίου τοῦ αὐλητοῦ ἐρώμενον Κάσανδρος ἐβιάζετο φιλῆσαι· τὸν οὖν Εὔιον ὁρῶν ἀχθόμενον, ἀνεπήδησε μετ' ὀργῆς ἐπὶ τὸν Κάσαδρον κεκραγὼς, ἀλλ' οὐδ' ἐρασθῆναί τινος ἔξεστιν δι' ἡμᾶς. Ἀποστέλλοντος δὲ αὐτοῦ τῶν μακεδόνων τοὺς νοσώδεις καὶ ἀναπήρους ἐπὶ θάλασσαν, ἐνεδείχθη τὶς εἰς τοὺς νοσοῦντας ἀπογεγραμμένος ἑαυτὸν οὐ νοσῶν· ἐπεὶ οὖν εἰς ὄψιν ἀχθεὶς καὶ ἀνακρινόμενος ὡμολόγησε προφασίζεσθαι δι' ἔρωτα Τελεσίππης ἀπιούσης ἐπὶ θάλασσαν, ἠρώτησεν ὁ Ἀλέξανδρος πρὸς τίνα δὴ περὶ τῆς Τελεσίππης διαλέγεσθαι, πυθόμενος δὲ ἐλευθέραν οὖσαν, οὐκοῦν ἔφη ὦ Ἀντιγένη

πεί-

πείθωμεν τὴν Τελεσίππαν ἵνα μείνῃ μεθ' ἡμῶν, βιάζεσθαι γὰρ ἐλευθέραν οὖσαν, οὐχ ἡμέτερον. Τῶν δὲ μισθοφορούντων Ἑλλήνων παρὰ τοῖς πολεμίοις ὑποχειρίων γενομένων, τοὺς μὲν Ἀθηναίους ἐκέλευσεν ἐν πέδαις φυλάττειν ὅτι τροφὴν ἔχοντες ἐκ δημοσίου μισθοφοροῦσι, καὶ τοὺς Θετταλοὺς ὅτι τὴν ἀρίστην κεκτημένοι οὐ γεωργοῦσι, τοὺς δὲ Θηβαίους ἀφῆκεν εἰπὼν, ὅτι μόνοις τούτοις οὔτε πόλις οὔτε χώρα δι' ἡμᾶς ἀπολέλειπται. Τῶν δὲ Ἰνδῶν τὸν ἄριστα τοξεύειν δοκοῦντα καὶ λεγόμενον διὰ δακτυλίου τὸν οἰστὸν ἀφιέναι, λαβὼν αἰχμάλωτον ἐκέλευσε ἐπιδείξασθαι, καὶ μὴ βουλόμενον ὀργισθεὶς ἀνελεῖν προσέταξε. ἐπεὶ δὲ ἀγόμενος ὁ ἄνθρωπος ἔλεγε πρὸς τοὺς ἄγοντας ὅτι πολλῶν ἡμερῶν οὐ μεμελέτηκε καὶ ἐφοβήθη διαπεσεῖν, ἀκούσας ὁ Ἀλέξανδρος ἐθαύμασε καὶ ἀπέλυσε μετὰ δώρων αὐτὸν, ὅτι μᾶλλον ἀποθανεῖν ὑπέμεινεν ἢ τῆς δόξης ἀνάξιος φανῆναι. Ἐπεὶ δὲ Ταξίλης εἷς τῶν Ἰνδῶν βασιλεὺς ὢν ἀπαντήσας προὐκαλεῖτο μὴ μάχεσθαι μὴ δὲ πολεμεῖν Ἀλέξανδρον, ἀλλ' εἰ μὲν ἐστιν ἥττων, εὖ πάσχειν, εἰ δὲ βελτίων, εὖ ποιεῖν, ἀπεκρίνατο περὶ αὐτοῦ τούτου μαχητέον εἶναι, πότερος εὖ ποιῶν περιγένηται. Περὶ δὲ τῆς λεγομένης ἀόρνου πέτρας ἐν Ἰνδοῖς ἀκούσας ὅτι τὸ μὲν χωρίον δυσάλωτόν ἐστιν, ὁ δὲ ἔχων αὐτὸ δειλός ἐστιν, νῦν ἔφη τὸ χωρίον εὐάλωτόν ἐστιν. Ἐπεὶ δὲ ἄλλος ἔχων πέτραν ἄληπτον δοκοῦσαν εἶναι ἐνεχείρισεν ἑαυτὸν μετὰ τῆς πέτρας τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῆς δυνάμεως ἐκέλευσεν ἄρχειν, καὶ προσέθηκε χώραν εἰπὼν, ὅτι φρονεῖν μοι δοκεῖ ὁ ἄνθρωπος αὐδεὶ μᾶλλον ἀγαθῷ πιστεύσας ἑαυτὸν, ἢ ὀχυρῷ τόπῳ. μετὰ δὲ τὴν τῆς πέτρας ἅλωσιν τῶν φίλων λεγόντων ὑπερβεβληκέναι τὸν Ἡρακλέα ταῖς πράξεσιν, ἀλλ' ἐγὼ εἶπε τὰς ἐμὰς πράξεις μετὰ τῆς ἡγεμονίας, ἑνὸς οὐ νομίζω ῥήματος ἀντάξιας εἶναι τοῦ Ἡρακλέους. Τῶν δὲ φίλων τινὰς αἰσθόμενος ἐν τῷ κυβεύειν οὐ παίζοντας ἐζημίωσε. Τῶν δὲ πρώτων φίλων καὶ κρατίστων, τιμᾶν μὲν ἐδόκει Κρατερὸν μάλιστα πάντων, φιλεῖν δὲ Ἡφαιστίωνα. Κρατερὸς μὲν γὰρ ἔφη φιλοβασιλεύς ἐστι, Ἡφαιστίων δὲ φιλαλέξανδρος. Ξενοκράτει δὲ τῷ φιλοσόφῳ πεντήκοντα τάλαντα πέμψας, ὡς οὐκ ἐδέξατο, μὴ δεῖσθαι φήσας, ἠρώτησεν εἰ μὴ δὲ φίλον ἔχει Ξενοκράτης, ἐμοὶ μὲν γὰρ ἔφη μόλις ὁ Δαρείου πλοῦτος εἰς τοὺς φίλους ἤρκεσεν. Ἐπεὶ δὲ Πῶρος ἐρωτηθεὶς ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τὴν μάχην,

πῶς σοι χρήσομαι, βασιλικῶς εἶπε, καὶ προσερωτηθεὶς καὶ μή τι ἄλλο, πάντα εἶπεν ἐν τῷ βασιλικῶς ἔνεστι, θαυμάσας καὶ τὴν σύνεσιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνδραγαθίαν, πλείονα χώραν ἧς πρότερον εἶχε προσέθηκε. Πυθόμενος δὲ ὑπό τινος λοιδορεῖσθαι, βασιλικὸν ἔφη ἐστὶν εὖ ποιοῦντα κακῶς ἀκούειν. Ἀποθνήσκων δὲ, πρὸς τοὺς ἑταίρους ἰδὼν ἔφη μέγαν ὁρῶ μου τὸν ἐπιτάφιον ἐσόμενον. Τελευτήσαντος δὲ αὐτοῦ, Δημάδης ὁ ῥήτωρ ὅμοιον ἔφη διὰ τὴν ἀναρχίαν ὁρᾶσθαι τὸ στρατόπεδον τῶν Μακεδόνων ἐκτετυφλωμένῳ τῷ Κύκλωπι.

Πτολεμαῖος ὁ Λάγου τὰ πολλὰ παρὰ τοῖς φίλοις ἐδείπνει καὶ ἐκάθευδεν, εἰ δέ ποτε δειπνίζοι τοῖς ἐκείνων ἐχρῆτο μεταπεμπόμενος ἐκπώματα καὶ στρώματα καὶ τραπέζας, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐκέκτητο πλείω τῶν ἀναγκαίων, ἀλλὰ τοῦ πλουτεῖν ἔλεγε τὸ πλουτίζειν εἶναι βασιλικώτερον.

Ἀντίγονος εἰσέπραττε χρήματα συντόνως, εἰπόντος δέ τινος, ἀλλ' οὐκ Ἀλέξανδρος ἦν τοιοῦτος, εἰκότως εἶπεν, ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἐθέριζε τὴν Ἀσίαν, ἐγὼ δὲ καλαμῶμαι. Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἰδών τινας ἐν τοῖς θώραξι καὶ τοῖς κράνεσι σφαιρίζοντας, ἥσθη, καὶ τοὺς ἡγεμόνας αὐτῶν μετεπέμπετο, ἐπαινέσαι βουλόμενος. ὡς δὲ ἤκουσεν ὅτι πίνουσιν, τὰς ἐκείνων ἡγεμονίας τοῖς στρατιώταις ἔδωκε. Θαυμαζόντων δὲ πάντων ὅτι γέρων γενόμενος ἠπίως ἐχρῆτο καὶ πράως τοῖς πράγμασι, πρότερον μὲν γὰρ εἶπε δυνάμεως ἐδεόμην, νῦν δὲ δόξης καὶ εὐνοίας. Πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Φίλιππον πυθόμενον πλειόνων παρόντων, πότε μέλλομεν ἀναζευγνύναι, τί δέδοικας εἶπε, μὴ μόνος τῆς σάλπιγγος οὐκ ἀκούσῃς; Σπουδάσαντος δὲ τοῦ νεανίσκου λαβεῖν κατάλυσιν παρὰ γυναικὶ χήρᾳ τρεῖς ἐχούσῃ θυγατέρας εὐπρεπεῖς, καλέσας τὸν ἐπὶ τῶν ξενίων εἶπεν οὐκ ἐξάξεις μου τὸν υἱὸν ἐκ τῆς στενοχωρείας; Νοσήσας δὲ μικρὰν νόσον, ὡς ἀνερρώσεν, οὐδὲν ἔφη χεῖρον, ὑπέμνησε γὰρ ἡμᾶς ἡ νόσος μὴ μεγαφρονεῖν ὡς ὄντας θνητούς.

Ἑρμοδότου δὲ αὐτὸν ἐν τοῖς ποιήμασιν ἡλίου παῖδα γράψαντος, οὐ ταῦτά μοι ἔφη συνοιδεν ὁ λασανοφόρος. Εἰπόντος δέ τινος ὅτι πάντα καλὰ καὶ δίκαια τοῖς βασιλεῦσι, ναὶ μὰ Δία εἶπεν, τοῖς τῶν βαρβάρων, ἡμῖν δὲ μόνα καλὰ, τὰ καλὰ, καὶ μόνα δίκαια τὰ δίκαια. Μαρσύου τοῦ ἀδελφοῦ δίκην ἔχοντος, ἀξιοῦντος δὲ τὴν κρίσιν αὐ-

τῷ

τῷ γίνεσθαι κατ' οἰκίαν, ἔσαι μὲν οὖν εἶπεν ἐν τῇ ἀγορᾷ, καὶ πάντων ἀκουόντων εἰ μηδὲν ἀδικοῦμεν. Ἐπεὶ δέ ποτε χειμῶνος ἐν τόποις σπανίζουσι τῶν ἐπιτηδείων ἠνάγκασε καταζεῦξαι, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινὲς ἐλοιδόρουν αὐτὸν, ἀγνοοῦντες ὅτι πλησίον ἐστὶν, τῇ βακτηρίᾳ τὴν σκηνὴν διαστείλας, οἰμώξετε εἶπεν, εἰ μὴ μακρότερον ἀποστάντες λοιδορήσετε ἡμᾶς. Ἀριστοδήμου δὲ τῶν φίλων τινὸς ἐκ μαγείρου γεγονέναι δοκοῦντος, συμβουλεύοντος δὲ αὐτῷ τῶν ἀναλωμάτων καὶ τῶν δωρεῶν ἀφαιρεῖν, οἱ λόγοι σου εἶπεν ὦ Ἀριστόδημε περιζώματος ὄζουσιν. Ἀθηναίων δὲ δῶρον αὐτοῦ τιμώμενον εἰς τὴν πολιτείαν ὡς ἐλεύθερον ἐγγραψάντων, οὐκ ἂν εἶπεν, ἐβουλόμην ἵνα Ἀθηναῖον ὑπ' ἐμοῦ μαστιγοῦσθαι. Νεανίσκου δέ τινος τῶν Ἀναξιμένους τοῦ ῥήτορος μαθητῶν, λόγον ἐσκεμμένον ἐκ παρασκευῆς εἰπόντος ἐπ' αὐτοῦ, βουλόμενός τι μαθεῖν, ἠρώτησεν, ἀποσιωπήσαντος δὲ τοῦ νεανίσκου, τί λέγεις, εἶπε; ταῦτ' ἐστὶν τὰ δέλτοισιν ἐγγεγραμμένα; Ἑτέρου δὲ ῥήτορος ἀκούων λέγοντος ὅτι χιονοβόλος ἡ ὥρα γενομένη λειποβοτανεῖν ἐποίησεν τὴν χώραν, οὐ παύσῃ μοι εἶπεν ὡς ὄχλῳ χρώμενος; Θρασύλλου δὲ τοῦ κυνικοῦ δραχμὴν αἰτήσαντος αὐτὸν, ἀλλ' οὐ βασιλικὸν εἶπε τὸ δόμα, τοῦ δὲ εἰπόντος οὐκοῦν τάλαντον δός μοι, ἀλλ' οὐ κυνικὸν ἔφη τὸ λῆμμα. Πέμπων δὲ Δημήτριον τὸν υἱὸν μετὰ νεῶν πολλῶν καὶ δυνάμεων ἐλευθερώσοντα τοὺς Ἕλληνας, ἔλεγε τὴν δόξαν ὥσπερ ἀπὸ σκοπῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν οἰκουμένην πυρσεύεσθαι. Ἀνταγόρου δὲ τοῦ ποιητοῦ γόγγρον ἕψοντος καὶ αὐτοῦ τὴν λοπάδα σείοντος, ἐπιστὰς ἐξόπισθεν οἴει φησὶ τὸν Ὅμηρον ὦ Ἀνταγόρα γόγγρον ἕψειν τὰς τοῦ Ἀγαμέμνονος γράφοντα πράξεις; καὶ ὁ Ἀνταγόρας. σὺ δὲ εἶπεν ὦ βασιλεῦ, τὸν Ἀγαμέμνονα νομίζεις πράττοντα τὰς πράξεις ἐκείνας πολυπραγμονεῖν, εἴτις ἐν τῷ στρατοπέδῳ γόγγρον ἕψει; Ἐπεὶ δὲ ὄναρ ἰδὼν χρυσοῦν θέρος ἐξαμῶντα Μιθριδάτην ἐβουλεύσατο κτεῖναι, καὶ Δημητρίῳ τῷ υἱῷ φράσας ὥρκωσε σιωπῆσαι, ὁ δὲ παραλαβὼν τὸν Μιθριδάτην ὁ Δημήτριος καὶ συμπεριπατῶν παρὰ θάλασσαν ἐν τῷ αἰγιαλῷ κατέγραψε τῷ σαυρωτῆρι τοῦ δόρατος, φεῦγε Μιθριδάτα· ἐκεῖνος δὲ νοήσας ἔφυγεν εἰς Πόντον, κἀκεῖ βασιλεύων διετέλεσε.

Ῥοδίους δὲ πολιορκῶν ὁ Δημήτριος, ἔλαβεν ἔν τινι προαστείῳ πίνακα Πρωτογένους τοῦ ζωγράφου τὸν Ἰάλυσον γρά-

φοντος; ἐπικηρυκευσαμένων δὲ τῶν Ῥοδίων, καὶ φείσασθαι τοῦ πίνακος παρακαλούντων, ἔφη μᾶλλον τὰς τοῦ πατρὸς εἰκόνας, ἢ τὴν γραφὴν ἐκείνην διαφθείρειν. Σπεισάμενος δὲ τοῖς ῥοδίοις, τὴν ἑλέπολιν ἀπέλιπε παρ᾽ αὐτοῖς ὑπόδειγμα τῆς αὐτοῦ μεγαλουργίας, ἐκείνων δὲ ἀνδρείας ἐσομένην. Ἀποστάντων δὲ τῶν ἀθηναίων, ἑλὼν τὴν πόλιν ἤδη κακῶς ὑπὸ σιτοδείας ἔχουσαν, εὐθὺς ἐκκλησίας αὐτῷ συναχθείσης, ἐπέδωκε δωρεὰν, σῖτον αὐτοῖς, δημηγορῶν δὲ περὶ τούτων ἐβαρβάεισε, τῶν δὲ καθημένων τινὸς ὡς ἔδει τὸ ῥῆμα λεχθῆναι ἀναφωνήσαντος, οὐκοῦν ἔφη καὶ τῆς ἐπανορθώσεως ταύτης ἄλλους ὑμῖν πεντακισχιλίους ἐπιδίδωμι μεδίμνους.

Ἀντίγονος ὁ δεύτερος, Δημητρίου τοῦ πατρὸς ἁλόντος, καὶ πέμψαντος τινὰ τῶν φίλων κελεύοντος μὴ προσέχειν ἄν τι γράφῃ βιασθεὶς ὑπὸ Σελεύκου, μηδὲ παραχωρεῖν τῶν πόλεων, αὐτὸς ἔγραψε πρὸς Σέλευκον ἐξιστάμενος αὐτῷ τῆς ἀρχῆς ἁπάσης καὶ παραδιδοὺς ὅμηρον ἑαυτὸν ἐπὶ τῷ τὸν πατέρα Δημήτριον ἀπολυθῆναι. Μέλλων δὲ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Πτολεμαίου στρατηγοὺς, εἰπόντος τοῦ κυβερνήτου πολὺ πλείονας εἶναι τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, ἐμὲ δὲ ἔφη αὐτὸν παρόντα πρὸς πόσας ἀντιτάττεις; Ὑποχωρῶν δέ ποτε τοῖς πολεμίοις ἐπερχομένοις, οὐκ ἔφη φεύγειν, ἀλλὰ διώκειν τὸ συμφέρον ὀπίσω κείμενον. Ἐπεὶ δὲ νεανίσκος ἀνδρείου πατρὸς, αὐτὸς δὲ μὴ πάνυ δοκῶν ἀγαθὸς εἶναι στρατιώτης, ἠξίου τὰς τοῦ πατρὸς λαμβάνειν ἀποφορὰς, ἀλλ᾽ ἐγὼ εἶπεν ὦ μειράκιον ἀνδραγαθίας οὐ πατραγαθίας μισθοὺς καὶ δωρεὰς δίδωμι. Ζήνωνος δὲ τοῦ Κιτιέως ἀποθανόντος, ὃν μάλιστα τῶν φιλοσόφων ἐθαύμασεν, ἔλεγε τὸ θέατρον αὐτοῦ τῶν πράξεων ἀνῃρῆσθαι.

Λυσίμαχος ἐν Θρᾴκῃ κρατηθεὶς ὑπὸ Δρομαχέτου, καὶ διὰ δίψαν ἑαυτὸν καὶ τὸ στράτευμα παραδοὺς, ὡς ἔπιεν αἰχμάλωτος γενόμενος, ὦ θεοὶ εἶπεν, ὡς μικρᾶς ἡδονῆς ἕνεκα, δοῦλον ἐμαυτὸν ἐκ βασιλέως πεποίηκα. Πρὸς δὲ Φιλιππίδην τὸν κωμῳδοποιὸν φίλον ὄντα καὶ συνήθη, τίνος σοι εἶπε τῶν ἐμῶν μεταδῶ; κἀκεῖνος οὗ βούλει, πλὴν τῶν ἀπορρήτων.

Ἀντίπατρος ἀκούσας τὴν Παρμενίωνος ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τελευτὴν, εἶπεν, εἰ μὲν ἐπεβούλευσε Παρμενίων Ἀλεξάνδρῳ, τίνι πιστευτέον; εἰ δὲ μὴ, τί πρακτέον;

κτέον; Δημάδε δὲ τῶ ῥήτορος ἤδη πρεσβύτε γεγονότος, ἔφη καθάπερ ἱερεὺς διαπεπραγμένε, καταλείπεσθαι μόνην τὴν γαστέρα καὶ τὴν γλῶτταν.

Ἀντίοχος ὁ τρίτος ἔγραψε ταῖς πόλεσιν, ἄν τι γράψῃ παρὰ τοὺς νόμους κελεύων γενέσθαι, μὴ προσέχειν ὡς ἠγνοηκότι. Τὴν δὲ τῆς ἀρτέμιδος ἱέρειαν ἰδὼν ὑπερβολῇ καλὴν φανεῖσαν, εὐθὺς ἀνέζευξεν ἐξ Ἐφέσου, φοβούμενος μὴ παρὰ γνώμην ἐκβιασθῇ πρᾶξαί τι τῶν οὐχ ὁσίων. Ἀντίοχος ὁ ἐπικληθεὶς ἱέραξ ἐπολέμει περὶ βασιλείας πρὸς τὸν ἀδελφὸν Σέλευκον· ἐπεὶ δὲ ὁ Σέλευκος ἡττηθεὶς ὑπὸ Γαλατῶν οὐδαμοῦ φανερὸς ἦν, ἀλλ' ἐδόκει κατακεκόφθαι, θεὶς τὴν πορφύραν ὁ Ἀντίοχος, φαιὸν ἱμάτιον ἀνέλαβε. μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν σώζεσθαι εὐαγγέλια τοῖς θεοῖς ἔθυσε, καὶ τὰς πόλεις τὰς ὑφ' ἑαυτὸν στεφανηφορεῖν ἐποίησεν.

Εὐμενὴς ἐπιβουλευθεὶς ὑπὸ Περσέως, ἔδοξε τεθνάναι. τῆς δὲ φήμης εἰς Πέργαμον κομισθείσης, Ἄτταλος ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ περιθέμενος τὸ διάδημα καὶ τὴν γυναῖκα γήμας ἐβασίλευσε· πυθόμενος δὲ προσιόντα ζῶντα τὸν ἀδελφὸν, ἀπήντησεν ὥσπερ εἰώθει μετὰ τῶν σωματοφυλάκων δοράτιον ἔχων. ὁ δὲ Εὐμενὴς φιλοφρόνως ἀσπασάμενος αὐτὸν καὶ πρὸς τὸ οὖς εἰπὼν μὴ σπεῦδε γῆμαι πρὶν τελευτήσαντ' ἴδῃς, οὐδὲν ἄλλο παρὰ πάντα τὸν βίον οὔτ' εἶπεν ὕποπτον, οὔτε ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ τελευτῶν ἐκείνῳ τὴν γυναῖκα καὶ τὴν βασιλείαν ἀπέλιπεν. ἀνθ' ὧν ἐκεῖνος οὐδὲν ἐξ ἑαυτοῦ τέκνον ἔθρεψε πολλῶν γενομένων, ἀλλὰ τοῦ Εὐμενοῦς υἱῷ τὴν βασιλείαν ἔτι ζῶν ἐνηλίκῳ γενομένῳ παρέδωκε.

Πύῤῥον οἱ υἱοὶ παῖδες ὄντες ἠρώτων τίνι καταλείψει τὴν βασιλείαν, καὶ ὁ Πύῤῥος εἶπεν, ὃς ἂν ὑμῶν ὀξυτέραν ἔχῃ τὴν μάχαιραν. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον Πύθων ἢ Καφείσιος αὐλητὴς ἀμείνων, Πολυπέρχης ἔφη ὁ στρατηγός. Ἐπεὶ δὲ συμβαλὼν Ῥωμαίοις δὶς ἐνίκησε, πολλοὺς τῶν φίλων καὶ τῶν ἡγεμόνων ἀπολέσας, ἂν ἔτι μίαν ἔφη μάχην ῥωμαίους νικήσωμεν, ἀπολώλαμεν. Ἐπεὶ δὲ σικελίας ἀποτυχὼν ἐξέπλει, μεταστραφεὶς ὀπίσω πρὸς τοὺς φίλους οἵαν ἔφη ῥωμαίοις καὶ καρχηδονίοις ἀπολείπομεν παλαίστραν. Τῶν δὲ στρατιωτῶν αἰετὸν αὐτὸν προσαγορευόντων, τί γὰρ εἶπεν, οὐ μέλλω τοῖς ἡμετέροις ὅπλοις ὥσπερ ὠκυπτέροις αἰρόμενος. Ἀκούσας δὲ ὅτι νεανίσκοι πολλὰ

βλα-

βλάσφημα περὶ αὐτοῦ πίνοντες εἰρήκασιν ἐκέλευσεν ἀχθῆναι μεθ' ἡμέραν πρὸς αὐτὸν ἅπαντας, ἀχθέντων δὲ τὸν πρῶτον ἠρώτησεν εἰ ταῦτα εἰρήκασι περὶ αὐτοῦ, καὶ ὁ νεανίσκος ταῦτα εἶπεν ὦ Βασιλεῦ, πλείονα δ' ἂν τούτων εἰρήκειμεν, εἰ πλείονα οἶνον εἴχομεν.

Ἀντίοχος ὁ στρατεύσας δεύτερον ἐπὶ Πάρθους, ἔν τινι κυνηγεσίῳ καὶ διωγμῷ τῶν φίλων καὶ θεραπόντων ἀποπλανηθεὶς, εἰς ἔπαυλιν πενήτων ἀνθρώπων ἀγνοούμενος εἰσῆλθε, καὶ παρὰ τὸ δεῖπνον ἐμβαλὼν λόγον περὶ τοῦ βασιλέως, ἤκουσεν ὅτι τἆλλα χρηστός ἐστιν, φίλοις δὲ μοχθηροῖς ἐπιτρέπων τὰ πλεῖστα παρορᾷ, καὶ πολλάκις ἀμελεῖ τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ λίαν φιλόθηρος εἶναι. τότε μὲν οὖν ἐσιώπησεν. ἅμα δὲ ἡμέρᾳ τῶν δορυφόρων παραγενομένων ἐπὶ τὴν ἔπαυλιν, φανερὸς γενόμενος, προσφερομένης τῆς πορφύρας αὐτῷ καὶ τοῦ διαδήματος, ἀλλὰ ἀφ' ἧς εἶπεν ἡμέρας ὑμᾶς ἀνείληφα, πρῶτον ἐχθὲς ἀληθινῶν λόγων ἤκουσα περὶ ἐμαυτοῦ. Τῶν δὲ Ἰουδαίων, πολιορκοῦντες αὐτοῦ τὰ Ἱεροσόλυμα πρὸς τὴν μεγίστην ἑορτὴν αἰτησαμένων ἑπτὰ ἡμερῶν ἀνοχὰς, οὐ μόνον ἔδωκε ταύτας, ἀλλὰ καὶ ταύρους χρυσόκερως παρασκευασάμενος καὶ θυμιαμάτων καὶ ἀρωμάτων πλῆθος, ἄχρι τῶν πυλῶν ἐπόμπευσε, καὶ παραδοὺς τοῖς ἐκείνων ἱερεῦσι τὴν θυσίαν, αὐτὸς ἐπανῆλθεν εἰς τὸ στρατόπεδον. οἱ δὲ Ἰουδαῖοι θαυμάσαντες, εὐθὺς ἑαυτοὺς μετὰ τὴν ἑορτὴν ἐνεχείρισαν.

Θεμιστοκλῆς ἔτι μειράκιον ὢν, ἐν πότοις ἐκυλινδεῖτο καὶ γυναιξίν. ἐπεὶ δὲ Μιλτιάδης στρατηγῶν ἐνίκησεν ἐν Μαραθῶνι τοὺς βαρβάρους, οὐκέτι ἦν ἐντυχεῖν ἀτακτοῦντι Θεμιστοκλεῖ. πρὸς δὲ τοὺς θαυμάζοντας τὴν μεταβολὴν, ἔλεγεν, ὡς οὐκ ἐᾷ με καθεύδειν οὐδὲ ῥαθυμεῖν τὸ Μιλτιάδου τρόπαιον. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον Ἀχιλλεὺς ἐβούλετ' ἂν ἢ Ὅμηρος εἶναι, σὺ δ' αὐτὸς ἔφη πότερον ἤθελες ὁ νικῶν ἐν ὀλυμπιάσιν ἢ ὁ κηρύσσων τοὺς νικῶντας εἶναι. Ξέρξου δὲ καταβαίνοντος ἐπὶ τὴν ἑλλάδα τῷ μεγάλῳ στόλῳ, φοβηθεὶς Ἐπικύδην τὸν δημαγωγὸν αἰσχροκερδῆ καὶ δειλὸν ὄντα, μὴ στρατηγὸς γενόμενος ἀπολέσῃ τὴν πόλιν, ἔπεισεν ἀργυρείῳ τῆς στρατηγίας ἀποστῆναι. Ἀδειμάντου δὲ ναυμαχεῖν μὴ τολμῶντος, εἰπόντος πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα τοὺς ἕλληνας παρακαλοῦντα καὶ προτρέποντα ὦ Θεμιστόκλεις, τοὺς ἐν τοῖς ἀγῶσι προεξισταμένους μαστιγοῦσιν

ἀεὶ,

ἀεὶ, καὶ εἶπεν ὦ Ἀδείμαντε, τοὺς δὲ λειπομένους οὐ στεφανοῦσιν. Ἐπαραμένου δὲ τοῦ Εὐρυβιάδου τὴν βακτηρίαν ὡς πατάξοντος, πάταξον μὲν οὖν εἶπεν, ἄκουσον δέ. μὴ πείθων δὲ τὸν Εὐρυβιάδην ἐν τοῖς στενοῖς ναυμαχῆσαι, κρύφα πρὸς τὸν βάρβαρον ἔπεμψε, παραινῶν μὴ δεδιέναι τοὺς ἕλληνας ἀποδιδράσκοντας, ἐπεὶ δὲ πεισθεὶς ἐκεῖνος ἡττήθη, ναυμαχήσας ὅπου συνέφερε τοῖς ἕλλησι, πάλιν ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν κελεύων φεύγειν ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον τὴν ταχίστην, ὡς τῶν ἑλλήνων διανοουμένων λύειν τὴν γέφυραν, ἵνα σώζων τοὺς ἕλληνας, ἐκεῖνον δοκῇ σώζειν. Τοῦ δὲ Σεριφίου πρὸς αὐτὸν εἰπόντος ὡς οὐ δι᾽ αὐτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν πόλιν ἔνδοξός ἐστιν, ἀληθῆ λέγεις εἶπεν, ἀλλ᾽ οὔτ᾽ ἂν ἐγὼ Σερίφιος ὢν ἐγενόμην ἔνδοξος, οὔτε σὺ ἀθηναῖος. Ἀντιφάτου δὲ τοῦ καλοῦ πρότερον μὲν ἐρῶντα τὸν Θεμιστοκλέα φεύγοντος καὶ καταφρονοῦντος, ἐπεὶ δὲ δόξαν ἔσχε μεγάλην καὶ δύναμιν, προσερχομένου καὶ κολακεύοντος, ὦ μειράκιον εἶπεν, ὀψὲ μὲν ἀμφότεροι, ἀλλὰ νοῦν ἐσχήκαμεν. Πρὸς δὲ Σιμωνίδην ἐξαιτούμενον τινὰ κρίσιν οὐ δικαίαν, ἔφη μήτ᾽ ἂν ἐκεῖνον γενέσθαι ποιητὴν ἀγαθὸν ᾄδοντα παρὰ μέλος, μήτ᾽ αὐτὸν ἄρχοντα χρηστὸν δικάζοντα παρὰ τὸν νόμον. τὸν δὲ υἱὸν ἐντρυφῶντα τῇ μητρὶ, πλεῖστον ἑλλήνων ἔλεγε δύνασθαι. τῶν γὰρ ἑλλήνων ἄρχειν ἀθηναίους, ἀθηναίων δὲ ἑαυτὸν, ἑαυτοῦ δὲ τὴν ἐκείνου μητέρα, τῆς δὲ μητρὸς ἐκεῖνον. Τῶν δὲ τὴν θυγατέρα μνωμένων αὐτοῦ, τὸν ἐπιεικῆ τοῦ πλουσίου προτιμήσας, ἄνδρα ἔφη ζητεῖν χρημάτων δεόμενον μᾶλλον, ἢ χρήματα ἀνδρός. Χωρίον δὲ πωλῶν, ἐκέλευσε κηρύττειν ὅτι καὶ γείτονα χρηστὸν ἔχει. Τῶν δὲ ἀθηναίων αὐτὸν προπηλακιζόντων, τί κοπιᾶτε εἶπεν ὑπὸ τῶν αὐτῶν πολλάκις εὐχρηστούμενοι; καὶ τοῖς πλατάνοις ἀπείκαζεν αὐτὸν, αἷς ὑποτρέχουσι χειμαζόμενοι, γενομένης δὲ εὐδίας τίλλουσι παρερχόμενοι καὶ λοιδοροῦσι. τοὺς δὲ Ἐρετριεῖς ἐπισκώπτων ἔλεγεν ὥσπερ τευθίδας μάχαιραν μὲν ἔχειν, καρδίαν δὲ μὴ ἔχειν. Ἐπεὶ δ᾽ ἐξέπεσε τῶν ἀθηναίων τοπρῶτον, εἶτα καὶ τῆς ἑλλάδος, ἀναβὰς πρὸς βασιλέα καὶ κελευόμενος λέγειν, ἔφη τὸν λόγον ἐοικέναι τοῖς ποικίλοις στρώμασιν. ὡς γὰρ ἐκεῖνα καὶ τοῦτον ἐκτεινόμενον μὲν ἐπιδεικνύναι τὰ εἴδη, συστελλόμενον δὲ κρύπτειν καὶ διαφθείρειν. ᾐτήσατο δὲ καὶ χρόνον ὅπως τὴν περσικὴν διάλεκτον καταμαθὼν ὡς βέλτιστα,

καὶ μὴ δι᾽ ἑτέρου ποιῆσαι τὴν πρὸς αὐτὸν ἔνδειξιν. πολλῶν δὲ δωρεῶν ἀξιωθεὶς καὶ πολυπλάσιος γενόμενος πρὸς τοὺς παῖδας εἶπεν, ὦ παῖδες ἀπωλόμεθ᾽ ἂν εἰ μὴ ἀπολώλειμεν.

Μυρωνίδης παρήγγειλεν ἔξοδον Ἀθηναίοις ἐπὶ Βοιωτοὺς στρατεύων, ἐνστάσης δὲ τῆς ὥρας, καὶ τῶν λοχαγῶν λεγόντων μηδέπω πάντας παρεῖναι, πάρεισιν εἶπεν οἱ μέλλοντες μάχεσθαι, καὶ χρησάμενος αὐτοῖς προθύμοις, ἐνίκησε τοὺς πολεμίους. Ἀριστείδης δὲ ὁ δίκαιος, ἀεὶ καθ᾽ αὑτὸν ἐπολιτεύετο, καὶ τὰς ἑταιρείας ἔφευγεν ὡς τῆς ἀπὸ τῶν φίλων δυνάμεως ἀδικεῖν ἐπαιρούσης. Ἐπεὶ δὲ τῶν Ἀθηναίων ὡρμημένων ἐπὶ τὸν ὀστρακισμὸν, ἄνθρωπος ἀγράμματος καὶ ἄγροικος ὄστρακον ἔχων προσῆλθεν αὐτῷ κελεύων ἐγγράψαι τὸ ὄνομα τοῦ Ἀριστείδου, γινώσκεις δὲ ἔφη τὸν ἀριστείδην; τοῦ δὲ ἀνθρώπου γινώσκειν μὲν οὔ φήσαντος, ἄχθεσθαι δὲ τῇ τοῦ δικαίου προσηγορίᾳ, σιωπήσας ἐνέγραψε τὸ ὄνομα τῷ ὀστράκῳ καὶ ἀπέδωκεν. Ἐχθρὸς δὲ ὢν τοῦ Θεμιστοκλέους, καὶ πρεσβευτὴς ἐκπεμφθεὶς σὺν αὐτῷ, βούλει φησὶν ὦ Θεμιστόκλεις ἐπὶ τῶν ὅρων τὴν ἔχθραν ἀπολίπωμεν; ἂν γὰρ δοκῇ πάλιν αὐτὴν ἐπανιόντες ληψόμεθα. Τάξας δὲ τοὺς φόρους τοῖς ἕλλησι, τοσοῦτον πτωχότερος ἐπανῆλθεν, ὅσον εἰς τὴν ἀποδημίαν ἀνήλωσεν. Αἰσχύλου δὲ ποιήσαντος εἰς Ἀμφιάραον, οὐ γὰρ δοκεῖν ἄριστος ἀλλ᾽ εἶναι θέλει βαθεῖαν ἄλοκα διὰ φρενὸς καρπούμενος, ἀφ᾽ ἧς τὰ κεδνὰ βλαστάνει βουλεύματα, καὶ λεγομένων τούτων, πάντες εἰς Ἀριστείδην ἀπέβλεψαν.

Περικλῆς ὁπότε μέλλοι στρατηγεῖν, ἀναλαμβάνων τὴν χλαμύδα πρὸς ἑαυτὸν ἔλεγεν, πρόσεχε Περίκλεις ἐλευθέρων μέλλεις ἄρχειν, ἑλλήνων, καὶ ἀθηναίων. Ἐκέλευσε δὲ τοὺς ἀθηναίους τὴν Αἴγιναν ὥσπερ λήμην ἀφελεῖν τοῦ Πειραιῶς. Πρὸς δὲ φίλον τινὰ μαρτυρίαν ψευδοῦς δεόμενον, οὗ προσῆν καὶ ὅρκος, ἔφησε μέχρι τοῦ βωμοῦ φίλος εἶναι. Μέλλων δὲ ἀποθνήσκειν, αὐτὸς ἑαυτὸν ἐμακάριζεν, ὅτι μηδεὶς ἀθηναίων μέλαν ἱμάτιον δι᾽ αὐτὸν ἐνεδύσατο.

Ἀλκιβιάδης ἔτι παῖς ὢν ἐλήφθη λαβὴν ἐν παλαίστρᾳ, καὶ μὴ δυνάμενος διαφυγεῖν, ἔδακε τὴν χεῖρα τοῦ καταπαλαίοντος εἰπόντος δὲ ἐκείνου δάκνεις, ὡς αἱ γυναῖκες; οὐμενοῦν εἶπεν, ἀλλ᾽ ὡς οἱ λέοντες. Ἔχων δὲ κύνα παγ-

κα-

καλον ἐωνημένων ἐπτακισχιλίων δραχμῶν, ἀπέκοψεν αὐτοῦ τὴν οὐρὰν, ὅπως ἔφη τοῦτο λέγωσιν ἀθηναῖοι περὶ ἐμοῦ, καὶ μηδὲν ἄλλο πολυπραγμονῶσι. Προσελθὼν δὲ διδασκαλείῳ, ῥαψῳδίαν Ἰλιάδος ᾔτει, τοῦ δὲ διδασκάλου μηδὲν ἔχειν Ὁμήρου φήσαντος, ἐντείψας αὐτῷ κόνδυλον παρῆλθεν. Ἐλθὼν δὲ ἐπὶ θύρας τοῦ Περικλέους, καὶ πυθόμενος αὐτὸν μὴ σχολάζειν, ἀλλὰ σκοπεῖν ὅπως ἀποδώσει λόγους ἀθηναίοις, οὐ βέλτιον ἔφη σκοπεῖν ἦν, ὅπως μὴ οὐκ ἀποδώσει; Καλούμενος δὲ ἐπὶ κρίσιν θανατικὴν ὑπὸ τῶν ἀθηναίων ἀπὸ Σικελίας ἔκρυψεν ἑαυτὸν, εἰπὼν εὐήθη εἶναι τὸν δίκην ἔχοντα, ζητεῖν ἀποφυγὴν, ἐξὸν φυγεῖν. Εἰπόντος δέ τινος οὐ πιστεύεις τῇ πατρίδι τὴν περὶ σεαυτοῦ κρίσιν; ἐγὼ μὲν ἔφη οὐδὲ τῇ μητρὶ, μή πως ἀγνοήσασα τὴν μέλαιναν βάλῃ ψῆφον ἀντὶ τῆς λευκῆς. Ἀκούσας δὲ ὅτι θάνατος αὐτοῦ καὶ τῶν σὺν αὐτῷ κατέγνωσαι, δείξομεν οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ζῶμεν, καὶ πρὸς λακεδαιμονίους τρεψάμενος, τὸν Δεκελικὸν ἤγειρεν ἐπὶ τοὺς ἀθηναίους πόλεμον.

Λάμαχος ἐπετίμα τινὶ τῶν λοχαγῶν ἁμαρτόντι, τοῦ δὲ φήσαντος μηκέτι τοῦτο ποιήσειν, οὐκ ἔστιν εἶπεν ἐν πολέμῳ δὶς ἁμαρτεῖν.

Ἰφικράτης δοκῶν υἱὸς εἶναι σκυτοτόμου, κατεφρονεῖτο· δόξαν δὲ τότε πρῶτον ἔσχεν, ὅτε τραυματίαν πολέμιον ἄνδρα μετὰ τῶν ὅπλων ζῶντα συναρπάσας, εἰς τὴν ἑαυτοῦ τριήρη μετήνεγκεν. Ἐν δὲ φιλίᾳ καὶ συμμάχῳ χώρᾳ στρατοπεδεύων καὶ χάρακα βαλλόμενος καὶ τάφρον ὀρύττων ἐπιμελῶς, πρὸς τὸν εἰπόντα τί γὰρ φοβούμεθα, χειρίστην ἔφησε στρατηγοῦ φωνὴν εἶναι, τὴν οὐκ ἂν προσεδόκησα. Παραταττόμενος δὲ τοῖς βαρβάροις, ἔφη δεδιέναι μὴ τὸν Ἰφικράτην οὐκ ἴσασιν, ᾧ καταπλήττεται τοὺς ἄλλους πολεμίους. κρινόμενος δὲ θανάτου, πρὸς τὸν συκοφάντην οἷα ποιεῖς ὦ ἄνθρωπε εἶπε, πολέμου περιεστῶτος, τὴν πόλιν περὶ ἐμοῦ πείθων βουλεύεσθαι καὶ μὴ μετ' ἐμοῦ. Πρὸς δὲ Ἁρμόδιον τὸν τοῦ παλαιοῦ Ἁρμοδίου ἀπόγονον, εἰς δυσγένειαν αὐτῷ λοιδορούμενον, ἔφη, τὸ μὲν ἐμὸν ἀπ' ἐμοῦ γένος ἄρχεται, τὸ δὲ σὸν, ἐν σοὶ παύεται. Ῥήτορος δέ τινος ἐπερωτῶντος αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ τίς ὢν μέγα φρονεῖς; πότερον ἱππεὺς, ἢ τοξότης, ἢ πελταστὴς, ἢ πεζός; οὐδεὶς ἔφη τούτων, ἀλλ' ὁ πᾶσι τούτοις ἐπιστάμενος ἐπιτάττειν.

Τι-

Τιμόθεος εὐτυχὴς ἐνομίζετο στρατηγὸς εἶναι, καὶ φθονοῦντες αὐτῷ τινὲς, ἐζωγράφουν τὰς πόλεις εἰς κύρτον αὐτομάτως ἐκείνου καθεύδοντος ἐνδυομένας. ἔλεγεν οὖν ὁ Τιμόθεος, εἰ τηλικαύτας πόλεις λαμβάνω καθεύδων, τί με οἴεσθε ποιήσειν ἐγρηγορότα; Τῶν δὲ τολμηρῶν στρατηγῶν τινὸς τραῦμα τοῖς Ἀθηναίοις δεικνύοντος, ἐγὼ δὲ εἶπεν ᾐσχύνθην, ὅτι μου στρατηγοῦντος ὑμῶν ἐν Σάμῳ καταπελτικὸν βέλος ἐγγὺς ἔπεσε. Τῶν δὲ ῥητόρων τὸν Χάρητα προσαγόντων καὶ τοιοῦτον ἀξιούντων εἶναι τὸν Ἀθηναίων στρατηγὸν, οὐ τὸν στρατηγὸν εἶπεν ὁ Τιμόθεος, ἀλλὰ τὸν τοῦ στρατηγοῦ τὰ στρώματα κομίζοντα.

Χαβρίας ἔλεγε κάλλιστα στρατηγεῖν τοὺς μάλιστα γινώσκοντας τὰ τῶν πολεμίων. δίκην δὲ φεύγων προδοσίας μετὰ Ἰφικράτους, ἐπιτιμῶντος αὐτῷ τοῦ Ἰφικράτους, ὅτι κινδυνεύων εἰς τὸ γυμνάσιον βαδίζει καὶ τὴν εἰωθυῖαν ὥραν ἀειστᾷ, τοιγαροῦν εἶπεν, ἂν ἄλλο τι γνῶσι περὶ ἡμῶν Ἀθηναῖοι, σὲ μὲν αὐχμῶντα καὶ ἄσιτον, ἐμὲ δὲ ἠριστηκότα καὶ ἀληλιμμένον ἀποκτενοῦσιν. εἰώθει δὲ λέγειν ὅτι φοβερώτερόν ἐστιν ἐλάφων στρατόπεδον, ἡγουμένου λέοντος, ἢ λεόντων, ἐλάφου.

Ἡγησίππου, τοῦ Κρωβύλου προσαγορευομένου, παροξύνοντος τοὺς ἀθηναίους ἐπὶ Φίλιππον, ὑπεφώνησέ τις ἐκ τῆς ἐκκλησίας πόλεμον εἰσηγῇ; ναὶ μὰ δία εἶπε καὶ μέλανα ἱμάτια, καὶ δημοσίας ἐκφορὰς καὶ λόγους ἐπιταφίους, εἰ μέλλομεν ἐλεύθεροι, βιώσεσθαι, καὶ μὴ ποιήσειν τὸ προσταττόμενον μακεδόσι.

Πυθέας ἔτι μειράκιον ὢν παρῆλθεν ἀντερῶν τοῖς περὶ Ἀλεξάνδρου γραφομένοις ψηφίσμασιν. εἰπόντος δέ τινος σὺ νέος ὢν τολμᾷς λέγειν περὶ τηλικούτων; καὶ μὴν Ἀλέξανδρος εἶπεν, ὃν ψηφίζεσθε θεὸν, ἐμοῦ νεώτερός ἐστιν.

Φωκίων ὁ Ἀθηναῖος ὑπ' οὐδενὸς οὔτε γελῶν ὤφθη, οὔτε δακρύων. ἐκκλησίας δὲ γινομένης πρὸς τὸν εἰπόντα, σκεπτομένῳ ὦ Φωκίων ἔοικας, ὀρθῶς ἔφη τοπάζεις, σκέπτομαι γὰρ εἴ τι δύναμαι περιελεῖν ὧν μέλλω λέγειν πρὸς Ἀθηναίους. Μαντείας δὲ γενομένης ἀθηναίοις ὡς εἷς ἐστιν ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει ταῖς πάντων ἐναντιούμενος γνώμαις, καὶ τῶν ἀθηναίων ζητεῖν κελευόντων ὅς τις ἐστὶ, καὶ βοώντων, Φωκίων ἑαυτὸν ἔφησε τοῦτον εἶναι, μόνῳ γὰρ ἑαυτῷ μηδὲν ἀρέσκειν, ὧν οἱ πολλοὶ πράττουσι καὶ λέγουσιν. Ἐπεὶ δὲ λέγων ποτὲ γνώμην πρὸς τὸν δῆμον εὐδοκί-

μει,

μει, καὶ πάντας ὁμαλῶς ἑώρα τὸν λόγον ἀποδεχομένους, ἐπιστραφεὶς πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν, ἤδη που κακόν τι λέγων ἐμαυτὸν λέληθα; Πρὸς δὲ θυσίαν τινὰ τῶν ἀθηναίων αἰτούντων ἐπιδόσεις, καὶ τῶν ἄλλων ἐπιδιδόντων, κληθεὶς πολλάκις, αἰσχυνοίμην ἂν εἶπεν ὑμῖν ἐπιδιδοὺς, τούτῳ δὲ μὴ ἀποδιδοὺς, ἅμα δεικνύων τὸν δανειστήν. Δημοσθένους δὲ τοῦ ῥήτορος εἰπόντος, ἀποκτενοῦσί σε ἀθηναῖοι ἐὰν μανῶσι. καὶ εἶπεν, ἐμὲ μὲν, ἂν μανῶσι, σὲ δὲ ἂν σωφρονῶσιν. Ἀρισογείτονος δὲ τοῦ συκοφάντου μέλλοντος ἀποθνήσκειν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατακεῖσθαι γεγονότος καὶ δεομένου τὸν Φωκίωνα πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν, τῶν δὲ φίλων οὐκ ἐώντων πρὸς ἄνθρωπον πονηρὸν βαδίζειν, καὶ ποῦ τίς ἂν εἶπεν ἥδιον ἀρισογείτονι λαλήσειεν; Ὀργιζομένων δὲ τοῖς Βυζαντίοις τῶν ἀθηναίων, μὴ δεξαμένοις τῇ πόλει Χάρητα πεμφθέντα μετὰ δυνάμεως βοηθὸν αὐτοῖς πρὸς Φίλιππον, εἰπὼν ὁ Φωκίων, ὅτι δεῖ μὴ τοῖς ἀπιστοῦσι τῶν συμμάχων, ἀλλὰ τοῖς ἀπιστουμένοις τῶν στρατηγῶν ὀργίζεσθαι, αὐτὸς ᾑρέθη στρατηγὸς, καὶ πιστευθεὶς ὑπὸ τῶν βυζαντίων, ἐποίησε τὸν Φίλιππον ἀπελθεῖν ἄπρακτον. Ἀλεξάνδρου δὲ τοῦ βασιλέως ἑκατὸν τάλαντα δωρεὰν αὐτῷ πέμψαντος, ἠρώτησε τοὺς κομίζοντας, τί δή ποτε πολλῶν ὄντων ἀθηναίων, αὐτῷ μόνῳ ταῦτα δίδωσιν Ἀλέξανδρος; εἰπόντων δ᾽ ἐκείνων ὡς μόνον αὐτὸν ἡγεῖται καλὸν κἀγαθὸν εἶναι, οὐκοῦν ἔφη ἐασάτω με, καὶ δοκεῖν καὶ εἶναι τοιοῦτον. Αἰτοῦντος δὲ Ἀλεξάνδρου τριήρεις, καὶ τοῦ δήμου κελεύοντος ὀνομαστὶ παριέναι τὸν Φωκίωνα καὶ συμβουλεύειν, ἀναστὰς ἔφη συμβουλεύω τοίνυν ὑμῖν ἢ κρατεῖν τοῖς ὅπλοις αὐτοὺς, ἢ φίλους εἶναι τῶν κρατούντων. Λόγου δὲ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς ἐμπεσόντος ἀδεσπότου, καὶ τῶν ῥητόρων ἀναπηδώντων εὐθὺς ἐπὶ τὸ βῆμα, καὶ μὴ μέλλειν ἀλλὰ πολεμεῖν ἤδη κελευόντων, ὁ Φωκίων ἠξίου περιμεῖναι καὶ γνῶναι βεβαίως, εἰ γὰρ τήμερον ἔφη τέθνηκε, καὶ αὔριον ἔσται καὶ εἰσέτι τεθνηκώς. Τοῦ δὲ Λεωσθένους εἰς τὸν πόλεμον ἐμβαλόντος τὴν πόλιν ἐλπίσι λαμπραῖς πρὸς τὸ τῆς ἐλευθερίας ὄνομα καὶ τῆς ἡγεμονίας ἐπαιρομένην, τοὺς λόγους αὐτοῦ ταῖς κυπαρίττοις ἀπείκαζε, καλοὶ γὰρ ὄντες ἔφη καὶ ὑψηλοὶ, καρπὸν οὐκ ἔχουσι. Κατορθωμένων δὲ τῶν πρώτων, καὶ τῆς πόλεως εὐαγγέλια θυούσης, ἐρωτηθεὶς εἰ ταῦτα ἤθελεν αὐτῷ πεπρᾶχθαι. πεπρᾶχθαι μὲν οὖν ἔφη ταῦτα, βεβουλεῦσθαι

θαι δὲ ἐκεῖνα. Τῇ δὲ ἀττικῇ τῶν Μακεδόνων προσβαλόντων καὶ πορθούντων τὴν παραλίαν, ἐξήγαγε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ, πολλῶν δὲ συντρεχόντων πρὸς αὐτὸν καὶ παρεγκελευομένων ἐκεῖνον τὸν λόφον καταλαβεῖν, ἐνταῦθα τάξαι τὴν δύναμιν, ὦ Ἡράκλεις εἶπεν, ὡς πολλοὺς ὁρῶ στρατηγοὺς, στρατιώτας δὲ ὀλίγους. οὐ μὴν ἀλλὰ συμβαλὼν ἐκράτησε καὶ διέφθειρε Νικίωνα τὸν ἄρχοντα τῶν Μακεδόνων. Μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον οἱ μὲν ἀθηναῖοι τῷ πολέμῳ κρατηθέντες ἐδέξαντο φρουρὰν ὑπ' Ἀντιπάτρου, Μενύλλου δὲ τοῦ τῆς φρουρᾶς ἄρχοντος χρήματα τῷ Φωκίωνι διδόντος, ἀγανακτήσας εἶπε, μήτε ἐκεῖνον Ἀλεξάνδρου βελτίονα εἶναι, καὶ χείρονα τὴν αἰτίαν ἐφ' ᾗ λήψεται νῦν, τότε μὴ δεξάμενος. Ἀντίπατρος δὲ ἔφη ὡς δυεῖν αὐτῷ φίλων ἀθήνησιν ὄντων, οὔτε Φωκίωνα λαβεῖν πέπεικεν, οὔτε Δημάδην διδοὺς ἐμπέπληκεν. Ἀξιοῦντος δὲ Ἀντιπάτρου ποιῆσαι τι τῶν μὴ δικαίων αὐτὸν, οὐ δύνασαι εἶπεν Ἀντίπατρε καὶ φίλῳ Φωκίωνι χρῆσθαι καὶ κόλακι. Μετὰ δὲ τὴν Ἀντιπάτρου τελευτὴν δημοκρατίας Ἀθηναίοις γινομένης, κατεγνώσθη θάνατος τοῦ Φωκίωνος ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν φίλων. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι κλαίοντες ἤγοντο, τῷ δὲ Φωκίωνι σιωπῇ βαδίζοντι τῶν ἐχθρῶν τὶς ἐνέπτυσεν ἀπαντήσας εἰς τὸ πρόσωπον· ὁ δὲ πρὸς τοὺς ἄρχοντας ἀποβλέψας, οὐ παύσει τὶς εἶπε τοῦτον ἀσχημονοῦντα, Τῶν δὲ μελλόντων συναποθνήσκειν ἑνὸς ὀδυρομένου, καὶ ἀγανακτοῦντος, οὐκ ἀγαπᾷς εἶπεν ὦ Εὔιππε μετὰ Φωκίωνος ἀποθανούμενος; ἤδη δὲ τῆς κύλικος αὐτῷ προσφερομένης ἐρωτηθεὶς εἴτι λέγει πρὸς τὸν υἱὸν, ἐγώ σοι εἶπεν ἐντέλλομαι καὶ παρακαλῶ μηδὲν ἀθηναίοις μνησικακεῖν.

Πεισίστρατος ὁ ἀθηναίων τύραννος, ἐπεὶ τῶν φίλων τινὲς ἀποστάντες αὐτοῦ φυλὴν κατέλαβον, ἦλθε πρὸς αὐτοὺς στρωματόδεσμον αὐτὸς κομίζων· πυνθανομένων δὲ ἐκείνων τί βούλεται, πείσας ὑμᾶς εἶπεν ἀπαγαγεῖν, ἢ μὴ πείσας, μένειν μεθ' ὑμῶν, καὶ διὰ τοῦτο ἀφῖγμαι συνεσκευασμένος. Διαβληθείσης δὲ τῆς μητρὸς πρὸς αὐτὸν, ὡς ἐρᾷ τινὸς νεανίσκου καὶ κρύφα σύνεσι φοβουμένῳ καὶ παραιτουμένῳ τὰ πολλὰ, καλέσας ἐπὶ δεῖπνον τὸν νεανίσκον, ἠρώτησε δειπνήσαντα πῶς γέγονεν, ἡδέως δὲ φήσαντος, ταῦτά σοι ἔφη καθ' ἡμέραν ἔσαι, ἐὰν τῇ μητρί μου ἀρέσκῃς. Ἐπεὶ δὲ Θρασύβουλος ἐρῶν αὐτοῦ τῆς θυ-

θυγατρὸς ἐφίλησεν ἀπαντήσας, παροξυνόμενος ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς γυναικὸς, αὖ τοὺς φιλοῦντας εἶπε μισῶμεν, τί ποιήσομεν τοὺς μισοῦντας; καὶ ἔδωκεν γυναῖκα τῷ Θρασυβούλῳ τὴν παρθένον. Κωμαστῶν δέ τινων περιτυχόντων αὐτοῦ τῇ γυναικὶ καὶ πολλὰ πραξάντων ἀσελγῆ, καὶ εἰπόντων, μεθ' ἡμέραν δὲ τῷ Πεισιστράτῳ δεομένων καὶ δακρυόντων, ὑμεῖς μὲν ἔφη πειρᾶσθε σωφρονεῖν τολοιπὸν, ἡ δ' ἐμὴ γυνὴ παντάπασιν ἐχθὲς οὐδαμῇ προῆλθε. Τῶν παίδων αὐτοῦ γαμεῖν ἑτέραν γυναῖκα μέλλοντος διαπυνθανομένων, μή τι μεμφόμενος αὐτοὺς εἴη, ἥκιστα εἶπεν, ἀλλ' ἐπαινῶν καὶ βουλόμενος ἑτέρους μοι παῖδας τοιούτους γίνεσθαι.

Δημήτριος ὁ φαληρεὺς, Πτολεμαίῳ τῷ βασιλεῖ παρῄνει, τὰ περὶ βασιλείας καὶ ἡγεμονίας βιβλία κτᾶσθαι καὶ ἀναγινώσκειν, ἃ γὰρ οἱ φίλοι τοῖς βασιλεῦσιν οὐ θαῤῥοῦσι παραινεῖν, ταῦτα ἐν τοῖς βιβλίοις γέγραπται.

Λυκοῦργος ὁ Λακεδαιμόνιος εἴθισε τοὺς πολίτας κομᾷν, λέγων ὅτι τοὺς μὲν καλοὺς ἡ κόμη εὐπρεπεστέρους ποιεῖ, τοὺς δὲ αἰσχροὺς φοβερωτέρους. Πρὸς δὲ τὸν κελεύοντα ποιεῖν ἐν τῇ πόλει δημοκρατίαν, σὺ πρῶτος εἶπεν ἐν τῇ οἰκίᾳ σου ποίησον δημοκρατίαν. Ἐκέλευε δὲ τὰς οἰκίας ποιεῖν ἀπὸ πελέκεως καὶ πρίονος μόνον, αἰσχυνέσθαι γὰρ εἰς οἰκίας λιτὰς ἐκπώματα καὶ στρώματα καὶ τραπέζας πολυτελεῖς εἰσφέροντας. Πυγμὴν δὲ καὶ παγκράτιον ἀγωνίζεσθαι ἐκώλυσεν, ἵνα μὴ δὲ παίζοντες ἀπαυδᾶν ἐθίζωνται.

Στρατεύειν δὲ πολλάκις ἐπὶ τοὺς αὐτοὺς ἐκώλυσεν, ὅπως μὴ ποιῶσι μαχιμωτέρους. ὕστερον οὖν τοῦ Ἀγησιλάου τρωθέντος, ὁ Ἀνταλκίδας εἶπεν καλὰ διδασκάλια παρὰ Θηβαίων λαμβάνειν αὐτὸν ἐθίσαντα καὶ διδάξαντα πολεμεῖν ἄκοντας.

Χάριλλος ὁ βασιλεὺς ἐρωτηθεὶς διατί νόμους ὀλίγους οὕτω Λυκοῦργος ἔθηκεν, ἀπεκρίνατο, τοὺς χρωμένους ὀλίγοις λόγοις μὴ δεῖσθαι νόμων πολλῶν. Τῶν δὲ εἱλώτων τινὸς θρασύτερον αὐτῷ προσφερομένου, νὴ τὼ σιὼ εἶπε κατέκτανον τεῦ, εἰ μὴ ὀργιζόμαν. πρὸς δὲ τὸν πυθόμενον διατί κομῶσιν, εἶπεν ὅτι τῶν κόσμων ἀδαπανώτατος οὗτός ἐστι.

Τήλεκλος ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν ἀδελφὸν ἐγκαλοῦντα τοῖς πολίταις ὡς ἀγνωμονέστερον αὐτῷ προσφερομένοις ἢ ἐκείνῳ, σὺ γὰρ εἶπεν οὐκ οἶδας ἀδικεῖσθαι.

Θεό.

Θεόπομπος ἔν τινι πόλει πρὸς τὸν ἐπιδεικνύμενον τὸ τεῖχος αὐτῷ καὶ πυνθανόμενον εἰ δοκεῖ καλὸν καὶ ὑψηλὸν εἶναι, οὐ δὲ γυναικῶν, εἶπεν.

Ἀρχίδαμος ἐν τῷ πελοποννησιακῷ πολέμῳ τῶν συμμάχων ἀξιούντων ὁρίσαι τοὺς φόρους αὐτοῖς, εἶπεν, ὁ πόλεμος οὐ τεταγμένα σιτεῖται.

Βρασίδας ἐν ἰσχάσι συλλαβὼν μῦν καὶ δηχθεὶς ἀφῆκεν, εἶτα πρὸς τοὺς παρόντας οὐδὲν οὕτως ἔφη μικρόν ἐστιν, ὃ μὴ σώζεται τολμῶν ἀμύνεσθαι τοὺς ἐπιχειροῦντας. Ἐν δὲ μάχῃ διὰ τῆς ἀσπίδος ἀκοντισθεὶς καὶ τὸ δόρυ τοῦ τραύματος ἑλκύσας αὐτῷ τούτῳ τὸν πολέμιον ἀπέκτεινεν, ἐπερωτηθεὶς δὲ πῶς ἐτρώθη, προδούσης με τῆς ἀσπίδος εἶπεν. Ἐπεὶ δὲ συνέβη πεσεῖν αὐτὸν ἐλευθεροῦντα τοὺς ἐπὶ θράκης ἕλληνας, οἱ δὲ πεμφθέντες εἰς Λακεδαίμονα πρέσβεις, τῇ μητρὶ προσῆλθον αὐτοῦ, πρῶτον μὲν ἠρώτησεν εἰ καλῶς ὁ βρασίδας ἀπέθανεν, ἐγκωμιαζόντων δὲ τῶν θρακῶν αὐτὸν καὶ λεγόντων, ὡς οὐδεὶς ἄλλος ἔσται τοιοῦτος, ἀγνοεῖτε εἶπεν ὦ ξένοι. βρασίδας μὲν γὰρ ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ἀλλὰ Λακεδαίμων πολλοὺς ἔχει τούτου κάῤῥονας.

Ἆγις ὁ βασιλεὺς οὐκ ἔφη τοὺς Λακεδαιμονίους ἐρωτᾷν πόσοι εἰσὶν ἀλλὰ ποῦ εἰσιν οἱ πολέμιοι. Ἐν δὲ Μαντινέᾳ κωλυόμενος διαμάχεσθαι τοῖς πολεμίοις πλείοσιν οὖσιν, εἶπεν, ἀνάγκη πολλοῖς μάχεσθαι τὸν ἄρχειν πολλῶν βουλόμενον. Ἐπαινουμένων δὲ τῶν Ἠλείων ἐπὶ τῷ τὰ ὀλύμπια καλῶς ἄγειν, τί δὲ εἶπε ποιοῦσι θαυμαστὸν, εἰ δι' ἐτῶν τεσσάρων, μιᾷ ἡμέρᾳ χρῶνται τῇ δικαιοσύνῃ. ἐπιμενόντων δὲ τοῖς ἐπαίνοις, ἔφη, τί θαυμαστὸν εἰ πράγματι καλῷ καλῶς χρῶνται τῇ δικαιοσύνῃ. Πρὸς δὲ ἄνθρωπον πονηρὸν ἐρωτῶντα πολλάκις τίς ἄριστος εἴη σπαρτιατῶν, εἶπεν ὁ σοῦ ἀνομοιότατος. Ἑτέρου δὲ πυνθανομένου πόσοι εἰσὶ Λακεδαιμόνιοι, ὅσοι εἶπεν ἱκανοὶ τοὺς κακοὺς ἀπείργειν. καὶ τὸ αὐτὸ ἑτέρου πυνθανομένου, πολλοί σοι ἔφη δόξουσιν εἶναι ἐὰν αὐτοὺς ἴδῃς μαχομένους.

Λύσανδρος Διονυσίου τοῦ τυράννου πέμψαντος ἱμάτια ταῖς θυγατράσιν αὐτοῦ τῶν πολυτελῶν, οὐκ ἔλαβεν, εἰπὼν δεδιέναι, μὴ διὰ ταῦτα μᾶλλον αἰσχραὶ φανῶσι. Πρὸς δὲ τοὺς ψέγοντας αὐτὸν ἐπὶ τῷ δι' ἀπάτης τὰ πολλὰ πράσσειν, ὡς ἀνάξιον τοῦ Ἡρακλέους, ἔλεγεν ὅπου μὴ ἐφικνεῖται ἡ λεοντῆ, προσραπτέον εἶναι ἐκεῖ τὴν ἀλωπεκῆν. Πρὸς δὲ Ἀργείους δικαιότερα τῶν λακεδαιμονίων λέγειν

περὶ

περὶ τῆς ἀμφισβητουμένης χώρας δοκούντων, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ὁ ταύτης ἔφη κρατῶν, βέλτιστα περὶ γῆς ὅρων διαλέγεται. Τοὺς δὲ λακεδαιμονίους ὁρῶν ὀκνοῦντας προσμάχεσθαι τοῖς τείχεσι τῶν κορινθίων, ὡς εἶδε λαγὼν ἐξαλόμενον ἐκ τῆς τάφρου, τοιούτους ἔφη φοβεῖσθε πολεμίους, ὧν οἱ λαγοὶ δι' ἀργίαν ἐν τοῖς τείχεσιν ἐγκαθεύδουσιν. Μεγαρέως δὲ ἀνδρὸς ἐν κοινῷ συλλόγῳ παῤῥησίᾳ χρησαμένου πρὸς αὐτὸν, οἱ λόγοι σου εἶπε πόλεως δέονται.

Ἀγησίλαος ἔλεγε τοὺς τὴν Ἀσίαν κατοικοῦντας ἐλευθέρους μὲν, κακοὺς εἶναι. δούλους δὲ, ἀγαθούς. Εἰθισμένων δὲ αὐτῶν τὸν περσῶν βασιλέα μέγαν προσαγορεύειν, τί δὲ ἐκεῖνος εἶπεν ἐμοῦ μείζων, εἰ μὴ δικαιότερος καὶ σωφρονέστερος; Περὶ ἀνδρείας καὶ δικαιοσύνης ἐρωτηθεὶς πότερα βελτίων, οὐδὲν ἀνδρείας ἔφη χρήζομεν, ἐὰν πάντες ὦμεν δίκαιοι. Νυκτὸς δὲ μέλλων κατὰ τάχος ἀναζευγνύειν ἐκ τῆς πολεμίας, καὶ τὸν ἐρώμενον ὁρῶν ἀπολειπόμενον δι' ἀσθένειαν, καὶ δακρύοντα, χαλεπὸν εἶπεν ἅμα ἐλεεῖν καὶ φρονεῖν. Μενεκράτους δὲ τοῦ ἰατροῦ διὸς προσαγορευομένου, γράψαντος ἐπιστολὴν πρὸς αὐτὸν, Μενεκράτης Ζεὺς βασιλεῖ Ἀγησιλάῳ χαίρειν, ἀντέγραψεν, βασιλεὺς Ἀγησίλαος, Μενεκράτει ὑγιαίνειν. Λακεδαιμονίων δὲ νικησάντων ἀθηναίους, καὶ τοὺς συμμάχους ἐν Κορίνθῳ, πυθόμενος τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων νεκρῶν, φεῦ τᾶς Ἑλλάδος εἶπεν, ἃ τοσούτους ὑφ' ἑαυτᾶς ἀπολώλεκεν, ὅσοις ἀρκεῖ τοὺς βαρβάρους νικῆν ἅπαντας. Χρησμὸν δὲ λαβὼν ἐν ὀλυμπίᾳ παρὰ τοὺς διὸς ὃν ἤθελεν, εἶτα τῶν ἐφόρων κελευόντων καὶ τὸν πύθιον ἐρωτῆσαι περὶ τῶν αὐτῶν, εἰς Δελφοὺς παραγενόμενος, ἠρώτησε τὸν θεὸν, εἰ ἅπερ τῷ πατρὶ, δοκεῖ καὶ αὐτῷ. Παραιτούμενος δέ τινα τῶν φίλων παρὰ τοῦ Καρὸς Ἱδριέως, ἔγραψε πρὸς αὐτὸν Νικίας, εἰ μὲν οὐκ ἀδικεῖ, ἄφες, εἰ δὲ ἀδικεῖ, ἡμῖν ἄφες, πάντως δὲ ἄφες. Τοῦ δὲ μιμουμένου τὴν τῆς ἀηδόνος φωνὴν ἀκοῦσαι παρακαλούμενος, αὐτᾶς εἶπεν ἄκουκα πολλάκις. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην πάντας τοὺς φεύγοντας ἀτίμους εἶναι τοῦ νόμου κελεύοντος, ὁρῶντες οἱ ἔφοροι τὴν πόλιν ἀνδρῶν ἔρημον οὖσαν, ἐβούλοντο τὴν ἀτιμίαν λῦσαι, καὶ νομοθέτην ἀπέδειξαν τὸν Ἀγησίλαον, ὁ δὲ προελθὼν εἰς τὸ μέσον, ἐκέλευσε τοὺς νόμους ἀπὸ τῆς αὔριον κυρίους εἶναι. Ἐπεὶ δὲ πεμφθεὶς

τῷ

τῷ βασιλεῖ τῶν αἰγυπτίων σύμμαχος, ἐπολιορκεῖτο μετ' αὐτῆς πολλαπλασιόνων ὄντων τῶν πολεμίων, καὶ περιπαφρονούντων τὸ στρατόπεδον, κελεύσαντος ἐπεξιέναι καὶ διαμάχεσθαι τοῦ βασιλέως, οὐκ ἔφη διακωλύσειν τοὺς πολεμίους ἴσους αὐτοῖς γίνεσθαι βουλομένους. ἔτι δὲ μικρὸν ἀπολειπούσης τῆς τάφρου συνάψαι κατὰ τοῦτο παρατάξας τὸ διαλεῖπον, καὶ πρὸς ἴσους ἴσοι ἀγωνισάμενοι ἐνίκησαν. Ἀποθνήσκων δὲ τοὺς φίλους ἐκέλευσε μηδεμίαν πλασὰν μηδὲ μιμηλὰν ποιήσασθαι, τὰς εἰκόνας οὕτω προσαγορεύων. εἰ γάρ τι καλὸν ἔργον πεποίηκα, τοῦτό μου μνημεῖόν ἐστιν. εἰ δὲ μηδὲν, οὐδ' οἱ πάντες ἀνδριάντες.

Ἀρχίδαμος ὁ Ἀγησιλάου, καταπελτικὸν ἰδὼν βέλος τότε πρῶτον ἐκ Σικελίας κομισθὲν, ἀνεβόησεν, ὦ Ἡράκλεις, ἀπόλωλεν ἀνδρὸς ἀρετά.

Ὁ δὲ νεώτερος Ἆγις, Δημάδου λέγοντος ὅτι τὰ Λακωνικὰ ξίφη διὰ μικρότητα καταπίνουσιν οἱ θαυματοποιοὶ. καὶ μὴν, ἔφη, μάλιστα οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμίων τοῖς ξίφεσιν ἐφικνοῦνται. Τῷ δὲ προδότῃ παραδοῦναι στρατιώτας τῶν ἐφόρων κελευόντων, οὐκ ἔφη πιστεύειν τοὺς ἀλλοτρίους τῷ προδόντι τοὺς ἰδίους.

Κλεομένης πρὸς τὸν ὑπισχνούμενον αὐτῷ δώσειν ἀλεκτρυόνας ἀποθνήσκοντας ἐν τῷ μάχεσθαι, μὴ σύγε, εἶπεν. ἀλλὰ δός μοι τοὺς κατακτείνοντας ἐν τῷ μάχεσθαι.

Παιδάρετος οὐκ ἐγκριθεὶς εἰς τοὺς τριακοσίους, ἣ τις ἦν ἐν τῇ πόλει πρωτεύουσα τιμὴ τῇ τάξει, ἱλαρὸς καὶ μειδιῶν ἀπῄει. χαίρειν λέγων, εἰ τριακοσίους ἡ πόλις ἔχει πολίτας ἑαυτοῦ βελτίονας.

Δαμονίδας δὲ ταχθεὶς εἰς τὴν τελευταίαν τοῦ χοροῦ τάξιν ὑπὸ τοῦ τὸν χορὸν ἱστάντος, εὖγε, εἶπεν, ἐξεῦρες πῶς καὶ αὐτὸς ἔντιμος γένηται.

Νικόστρατος ὁ τῶν Ἀργείων στρατηγὸς ὑπὸ Ἀρχιδάμου χωρίον τι προδοῦναι παρακαλούμενος ἐπὶ χρήμασι πολλοῖς, καὶ γάμῳ Λακαίνης ἣν βούλεται, δίχα τῶν βασιλικῶν, ἀπεκρίνατο μὴ εἶναι τὸν Ἀρχίδαμον ἀφ' Ἡρακλέους· τὸν μὲν γὰρ Ἡρακλέα, περιιόντα τοὺς κακοὺς κολάζειν, Ἀρχίδαμον δὲ τοὺς ἀγαθοὺς κακοὺς ποιεῖν.

Εὐδαμίδας ἰδὼν ἐν ἀκαδημίᾳ Ξενοκράτην πρεσβύτερον ἤδη μετὰ τῶν μαθητῶν φιλοσοφοῦντα, καὶ πυθόμενος ὅτι τὴν ἀρετὴν ζητεῖ, Πότε οὖν, εἶπεν, αὐτῇ χρήσεται; Πάλιν ἀκούσας φιλοσόφου διαλεχθέντος ὅτι μό-

νος

νος ἀγαθὸς ὁ σοφός ἐςιν, ὁ μὲν λόγος, ἔφη, θαυμαςὸς, ὁ δὲ λέγων οὐ πεισεσάλπιςαι.

Ἀντίοχος ἐφορεύων, ὡς ἤκουσεν ὅτι Μεσσηνίοις Φίλιππος τὴν χώραν ἔδωκεν, ἠρώτησεν εἰ καὶ τὸ κρατεῖν αὐτοῖς μαχομένοις περὶ τῆς χώρας ἔδωκεν.

Ἀνταλκίδας πρὸς τὸν Ἀθηναῖον ἀμαθεῖς ἀποκαλοῦντα τὰς Λακεδαιμονίους, μόνοι γοῦν, εἶπεν, ἡμεῖς ἐδὲν μεμαθήκαμεν κακὸν παρ' ὑμῶν. Ἑτέρε δὲ Ἀθηναίε πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ἀλλὰ μὴν ἡμεῖς ἀπὸ τῦ Κηφισοῦ πολλάκις ὑμᾶς ἐδιώξαμεν, ἡμεῖς δὲ ἐδέποτε, εἶπεν, ὑμᾶς ἀπὸ τῦ Εὐρώτα. Σοφιςῦ δὲ μέλλοντος ἀναγινώσκειν ἐγκώμιον Ἡρακλέες, ἔφη, τίς γὰρ αὐτὸν ψέγει;

Ἐπαμινώνδυ τῦ Θηβαίε ςρατηγοῦντος, οὐδέ ποτε πανικὸς θόρυβος ἐνέπεσεν εἰς τὸ ςρατόπεδον. ἔλεγε δὲ τὸν ἐν πολέμῳ θάνατον εἶναι κάλλιςον. τῶν δὲ ὁπλιτῶν δεῖν ἀπέφαινεν εἶναι τὸ σῶμα γεγυμνασμένον, οὐχ ἀθλητικῶς μόνον ἀλλὰ καὶ ςρατιωτικῶς. Διὸ καὶ τοῖς πολυσάρκοις ἐπολέμει, καί τινα τοιοῦτον ἀπήλασε τῆς ςρατιᾶς, εἰπὼν ὅτι μόλις αὐτῦ σκέπυσι τὴν γαςέρα ἀσπίδες τρεῖς ἢ τέσσαρες, δι' ἣν οὐχ ἑώρακεν αὐτῦ τὸ αἰδοῖον. οὕτω δ' ἦν εὐτελὴς περὶ τὴν δίαιταν, ὥς τε κληθεὶς ἐπὶ δεῖπνον ὑπὸ γείτονος εὑρὼν πεμμάτων καὶ ὄψων καὶ μύρων παρασκευὴν ἀπῆλθεν εὐθὺς, εἰπὼν ἐγώ σε θύειν ᾤμην, ὀχ ὑβρίζειν. Τοῦ δὲ μαγείρε τοῖς συνάρχουσιν ἡμερῶν τινῶν δαπάνην ἀπολογιζομένε, πρὸς μόνον ἠγανάκτησε τὸ πλῆθος τῦ ἐλαίε, θαυμασάντων δὲ τῶν συναρχόντων, οὐ τὸ τῆς δαπάνης ἔφη λυπεῖν αὐτὸν, ἀλλ' εἰ τοσοῦτον ἔλαιον ἐντὸς παραδέδεκται τῦ σώματος. Ἑορτὴν δὲ τῆς πόλεως ἀγούσης, καὶ πάντων ἐν πότοις καὶ συνουσίαις ὄντων, ἀπήντησέ τινι τῶν συνήθων αὐχμηρὸς καὶ σύννυς βαδίζων, θαυμάζοντος δὲ καὶ πυνθανομένου τί δὴ μόνος οὕτως ἔχων περίεισιν, ὅπως εἶπεν ἐξῇ πᾶσιν ὑμῖν μεθύειν καὶ ῥαθυμεῖν. Ἄνθρωπον δὲ φαῦλον ἐξημαρτηκότα τι τῶν μετρίων, τῦ μὲν Πελοπίδου παρακαλοῦντος, οὐκ ἀφῆκε, τῆς δ' ἐρωμένης δεηθείσης, ἀφῆκεν, εἰπὼν ὅτι τοιαῦτα πρέπει λαμβάνειν ἑταιριδίοις ἀλλὰ μὴ ςρατηγοῖς. Ἐπεὶ δὲ Λακεδαιμονίων ἐπιςρατευομένων ἀνεφέροντο χρησμοὶ τοῖς Θηβαίοις, οἱ μὲν, ἧτταν, οἱ δὲ νίκην φράζοντες, ἐκέλευσε τὰς μὲν ἐπὶ δεξιᾷ τῦ βήματος θεῖναι, τὰς δὲ ἐπ' ἀριςερᾷ. τεθέντων

δὲ πάντων, ἀναστὰς εἶπεν, ἐὰν μὲν ἐθελήσητε τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι καὶ τοῖς πολεμίοις ὁμόσε χωρεῖν, οὗτοι ὑμῖν εἰσὶν οἱ χρησμοὶ, δείξας τοὺς βελτίονας. ἐὰν δὲ ἀποδειλιάσητε πρὸς τὸν κίνδυνον, ἐκεῖνοι, πρὸς τοὺς χείρονας εἰπών. Πάλιν δὲ προσάγων τοῖς πολεμίοις, βροντῆς γενομένης καὶ τῶν περὶ αὐτὸν πυνθανομένων, τί σημαίνειν οἴεται τὸν θεὸν, ἐμβεβροντῆσθαι τοὺς πολεμίους εἶπεν, ὅτι τοιούτων χωρίων ἐγγὺς ὄντων, ἐν τοιούτοις στρατοπεδεύουσιν. ἥδιστον δὲ πάντων αὐτῷ τῶν γεγονότων καλῶν καὶ ἀγαθῶν εἶναι ἔλεγε, τὸ τῶν γεννησαμένων αὐτὸν τοῦ πατρὸς ζῶντος ἔτι καὶ τῆς μητρὸς, ἐν Λεύκτροις νικῆσαι Λακεδαιμονίους. Εἰωθὼς δὲ φαίνεσθαι τὸν ἄλλον χρόνον ἀληλιμμένος τὸ σῶμα, καὶ φαιδρὸς τῷ προσώπῳ, μετὰ τὴν μάχην ἐκείνην τῇ ὑστεραίᾳ προῆλθεν αὐχμηρὸς καὶ ταπεινός· τῶν δὲ φίλων ἐρωτώντων μή τι λυπηρὸν αὐτῷ συμπέπτωκεν, οὐδὲν εἶπεν, ἀλλ' ἐχθὲς ᾐσθόμην ἐμαυτοῦ μεῖζον ἢ καλῶς ἔχει φρονήσαντος, διὸ σήμερον κολάζω τὴν ἀμετρίαν τῆς χαρᾶς. Εἰδὼς δὲ τοὺς σπαρτιάτας ἐπικρυπτομένους τὰ τοιαῦτα συμπτώματα, καὶ βουλόμενος ἐξελέγξαι τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς αὐτῶν, οὐχ ὁμοῦ πᾶσι νεκρῶν ἀναίρεσιν, ἀλλ' ἑκάστοις κατὰ πόλιν ἔδωκεν ὥστε πλείονας ἢ χιλίους ὄντας ὀφθῆναι τοὺς Λακεδαιμονίων. Ἰάσονος δὲ τοῦ Θεσσαλῶν μονάρχου συμμάχου μὲν εἰς Θήβας παραγενομένου δισχιλίους δὲ χρυσοῦς τῷ Ἐπαμινώνδᾳ πέμψαντος ἰσχυρῶς πενομένῳ, τὸ μὲν χρυσίον οὐκ ἔλαβε, τὸν δὲ Ἰάσονα θεασάμενος, ἀδίκων ἔφη χειρῶν ἄρχεις· αὐτὸς δὲ πεντήκοντα δραχμὰς δανεισάμενος παρά τινος τῶν πολιτῶν, ἐφόδιον τῆς στρατιᾶς ἐνέβαλεν εἰς Πελοπόννησον. Αὖθις δὲ τοῦ Περσῶν βασιλέως τρισμυρίους δαρεικοὺς ἀποστείλαντος αὐτῷ, καθήψατο πικρῶς Διομέδοντος, εἰ τοσοῦτον πλοῦν πέπλευκε διαφθερῶν Ἐπαμινώνδαν, πρὸς δὲ τὸν βασιλέα λέγειν ἐκέλευσεν, ὅτι τὰ συμφέροντα Θηβαίοις φρονῶν, ἕξει προῖκα φίλον Ἐπαμινώνδαν, τὰ δὲ μὴ συμφέροντα, πολέμιον. Ἐπεὶ δὲ Ἀργεῖοι μὲν ἐγένοντο σύμμαχοι Θηβαίων, Ἀθηναίων δὲ πρέσβεις εἰς Ἀρκαδίαν παραγενόμενοι κατηγόρουν ἀμφοτέρων, καὶ Καλλίστρατος ὁ ῥήτωρ ὠνείδισε τὸν Ὀρέστην καὶ τὸν Οἰδίποδα ταῖς πόλεσιν, ἐπαναστὰς ὁ Ἐπαμινώνδας, ὁμολογοῦμεν ἔφη καὶ παρ' ἡμῖν πατροκτόνον γενέσθαι, καὶ

παρ' ἀργείοις μητροκτόνον, ἀλλὰ τοὺς ταῦτα δράσαντας, ἡμεῖς μὲν ἐξεβάλομεν, ἀθηναῖοι δὲ ὑπεδέξαντο. Πρὸς δὲ τοὺς σπαρτιάτας, πολλὰ καὶ μεγάλα τῶν θηβαίων κατηγορήσαντας, οὗτοι μέν τοι εἶπεν, ὑμᾶς βραχυλογοῦντας ἔπαυσαν. Ἐπεὶ δὲ Ἀλέξανδρον τὸν Φεραίων τύραννον πολέμιον ὄντα θηβαίων, ἀθηναῖοι φίλον ἐποιήσαντο καὶ σύμμαχον, ὑπισχόμενον αὐτοῖς ἡμιωβολίου τὴν μνᾶν κρεῶν ὤνιον παρέξειν, ἡμεῖς δὲ ἔφη ὁ Ἐπαμινώνδας ξύλα προῖκα παρέξομεν ἀθηναίοις ἐπὶ τὰ κρέα ταῦτα, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν τεμνοῦμεν, ἂν πολυπραγμονῶσι. Τοὺς δὲ βοιωτοὺς ὑπὸ σχολῆς ἐκλυομένους ἀεὶ βουλόμενος ἐν τοῖς ὅπλοις συνέχειν, ὁπότε βοιωτάρχης αἱρεθείη παραινῶν ἔλεγε, ἔτι βουλεύσασθε ἄνδρες. ἐὰν γὰρ ἐγὼ στρατηγῶ, στρατευτέον ἐστὶν ὑμῖν. καὶ τὴν χώραν ὑπτίαν οὖσαν καὶ ἀναπεπταμένην, πολέμου ὀρχήστραν προσηγόρευεν, ὡς μὴ δυναμένους κρατεῖν αὐτῆς, ἂν μὴ τὴν χεῖρα διὰ πόρπακος ἔχωσι. Τοῦ δὲ Χαβρίου περὶ κόρινθον ὀλίγους τινὰς τῶν θηβαίων ὑπὸ τὰ τείχη φιλομαχοῦντας καταβαλόντος καὶ στήσαντος τρόπαιον, ὁ Ἐπαμινώνδας καταγελῶν ἔφη, ἐνταῦθα δὴ οὐ τρόπαιον, ἀλλὰ ἑκατήσιον ἑστάναι. τὴν γὰρ ἑκάτην ἐπιεικῶς ἐν ταῖς πρὸ τῶν πυλῶν ἱδρύοντο τριόδοις. Ἀπαγγείλαντος δέ τινος ὡς ἀθηναῖοι στράτευμα καινοῖς κεκοσμημένον ὅπλοις εἰς Πελοπόννησον ἀπεστάλκασι, τί οὖν εἶπεν; Ἀντιγενίδας στένει, καινοὺς Τέλλινος αὐλοὺς ἔχοντος; ἦν δὲ αὐλητὴς ὁ μὲν Τέλλις κάκιστος, ὁ δὲ Ἀντιγενίδας, κάλλιστος. τὸν δὲ ὑπασπιστὴν αἰσθόμενος εἰληφότα χρήματα πολλὰ παρ' ἀνδρὸς αἰχμαλώτου γεγονότος, ἐμοὶ μὲν εἶπεν ἀπόδος τὴν ἀσπίδα, σεαυτῷ δὲ πρίω καπηλεῖον ἐν ᾧ καταζήσεις, οὐκ ἔτι γὰρ ἐθέλεις κινδυνεύειν ὁμοίως εἷς τῶν πλουσίων γεγονὼς καὶ μακαρίων. Ἐρωτηθεὶς δὲ πότερον ἑαυτὸν ἡγεῖται βελτίονα στρατηγὸν, ἢ Χαβρίαν, ἢ Ἰφικράτην, δύσκριτον εἶπεν ἕως ζῶμεν. Ἐπεὶ δ' ἐκ τῆς λακωνικῆς ὑποστρέψας, ἔφευγε θανάτου δίκην μετὰ τῶν συστρατήγων ὡς ἐπιβαλὼν τῇ βοιωταρχίᾳ παρὰ τὸν νόμον τέσσαρας μῆνας, τοὺς μὲν οὖν ἄρχοντας ἐκέλευσεν εἰς ἑαυτὸν ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν ὡς ἐκβιασθέντας, αὐτὸς δὲ οὐκ ἔφη βελτίονας ἔχειν τῶν ἔργων λόγους, εἰ δὲ δεῖ πάντως εἰπεῖν πρὸς τοὺς δικαστὰς, ἀξιοῦν, ἂν ἀποκτείνωσιν αὐτὸν, ἐπιγράψαι τῇ στήλῃ τὴν κα-

καταδίκην, ὅπως οἱ Ἕλληνες εἰδῶσιν ὅτι μὴ βουλομένους Θηβαίους, Ἐπαμινώνδας ἠνάγκασε τὴν Λακωνικὴν πυρπολῆσαι, πεντακοσίοις ἐνιαυτοῖς ἀδῄωτον οὖσαν, οἰκίσαι δὲ Μεσσήνην δι' ἐτῶν τριάκοντα καὶ διακοσίων, συντάξαι δὲ καὶ συναγαγεῖν εἰς ταυτὸν Ἀρκάδας, ἀποδοῦναι δὲ τοῖς Ἕλλησι τὴν αὐτονομίαν, ταῦτα γὰρ ἐπράχθη κατ' ἐκείνην τὴν στρατείαν. ἐξῆλθον οὖν οἱ δικασταὶ σὺν πολλῷ γέλωτι, μηδὲ τὰς ψήφους ἐπ' αὐτὸν ἀναλαβόντες. Ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ μάχῃ τρωθεὶς καὶ κομισθεὶς ἐπὶ σκηνὴν, ἐκάλει Δαΐφαντον, εἶτα μετ' ἐκεῖνον Ἰολλίδαν, τεθνάναι δὲ τοὺς ἄνδρας πυθόμενος, ἐκέλευε διαλύεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους, ὡς οὐκ ὄντος αὐτοῖς στρατηγοῦ, καὶ τῷ λόγῳ τὸ ἔργον ἐμαρτύρησεν, ὡς εἰδότος ἄριστα τοὺς πολίτας.

Πελοπίδας ὁ συστράτηγος Ἐπαμινώνδου, τῶν φίλων αὐτὸν ἀμελεῖν λεγόντων πράγματος ἀναγκαίου χρημάτων συναγωγῆς, ἀναγκαῖα τὰ χρήματα νὴ Δία εἶπε τούτῳ Νικομήδει, δείξας χωλὸν καὶ ἀνάπηρον ἄνθρωπον. Τῆς δὲ γυναικὸς ἐπὶ μάχην ἐξιόντος αὐτοῦ δεομένης σώζειν ἑαυτὸν, ἄλλοις ἔφη δεῖν τοῦτο παραινεῖν, ἄρχοντι δὲ καὶ στρατηγῷ, σώζειν τοὺς πολίτας. Εἰπόντος δέ τινος τῶν στρατιωτῶν, ἐμπεπτώκαμεν εἰς τοὺς πολεμίους, τί μᾶλλον εἶπεν, ἢ εἰς ἡμᾶς ἐκεῖνοι; Ἐπεὶ δὲ παρασπονδηθεὶς ὑπὸ Ἀλεξάνδρου τοῦ Φεραίων τυράννου, καὶ δεθεὶς, κακῶς αὐτὸν ἔλεγεν, εἰπόντος ἐκείνου σπεύδεις ἀποθανεῖν; πάνυ μὲν οὖν εἶπεν, ἵνα μᾶλλον ἐπὶ σὲ παροξυνθῶσι Θηβαῖοι, καὶ σὺ δίκην δῷς τάχιον. Θήβης δὲ τῆς τοῦ τυράννου γυναικὸς ἐλθούσης πρὸς Πελοπίδαν, καὶ λεγούσης θαυμάζειν, ὅτι οὕτως ἱλαρός ἐστι δεδεμένος, αὐτὸς ἔφη μᾶλλον θαυμάζειν ἐκείνην, ὅτι μὴ δεδεμένη ὑπομένει Ἀλέξανδρον. Κομισαμένου δ' αὐτὸν τοῦ Ἐπαμινώνδου, χάριν εἶπεν ἔχειν Ἀλεξάνδρῳ. πεπειρᾶσθαι γὰρ ἑαυτοῦ νῦν μάλιστα οὐ πρὸς πόλεμον ἀλλὰ καὶ πρὸς θάνατον εὐθαρσῶς ἔχοντος.

Μάνιος Κούριος, ἐγκαλούντων αὐτῷ τινῶν, ὅτι τῆς αἰχμαλώτου χώρας ὀλίγον ἑκάστῳ μέρος διένειμε, τὴν δὲ πολλὴν ἐποίησε δημοσίαν, ἐπηύξατο μηδένα γενέσθαι Ῥωμαίων ὃς ὀλίγην ἡγήσεται γῆν τὴν τρέφουσαν. Σαυνιτῶν δὲ μετὰ τὴν ἧτταν ἀφικομένων πρὸς αὐτὸν, καὶ χρυσίον διδόντων, ἔτυχεν ἐν χύτραις ἕψων γογγυλίδας, ἀπεκεί-

νατο δὲ τοῖς σαυνίταις μηδὲν χρυσίου δεῖσθαι τοιούτον δειπνῶν, αὐτῷ δὲ βέλτιον εἶναι τοῦ χρυσίον ἔχειν, τὸ κρατεῖν τῶν ἐχόντων. Γάϊος Φαβρίκιος τὴν ὑπὸ Πύῤῥου Ῥωμαίων ἧτταν πυθόμενος, Λαβηΐνῳ εἶπε, Πύῤῥος, οὐχ Ἠπειρῶται Ῥωμαίους νενικήκασιν. Ἐλθὼν δὲ πρὸς Πύῤῥον περὶ λύσεως αἰχμαλώτων, χρυσίον μὲν πολὺ διδόντος, οὐκ ἔλαβε, τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὸν μέγιστον ἐλέφαντα τοῦ Πύῤῥου παρακελεύσαντος ἐξόπισθεν ἀγνοοῦντι τῷ Φαβρικίῳ ῥήξαντα φωνὴν ἐπιφανῆναι, καὶ τούτου γενομένου, ἐπιστραφεὶς ὁ Φαβρίκιος καὶ μειδιάσας, ἐμὲ εἶπεν οὔτε τὸ χρυσίον ἐχθὲς, οὔτε σήμερον τὸ θηρίον ἐξέπληξε. Τοῦ δὲ Πύῤῥου παρακαλοῦντος αὐτὸν εἶναι σὺν αὐτῷ καὶ τὴν μετ' αὐτὸν ἔχειν ἡγεμονίαν, οὐ δέ σοι ἔφη τοῦτο λυσιτελές ἐστιν, Ἠπειρῶται γὰρ ἐὰν ἀμφοτέρους γνῶσιν ἡμᾶς, ὑπ' ἐμοῦ βασιλεύεσθαι μᾶλλον, ἢ σοῦ ἐθελήσουσιν. Ὑπατεύοντι δὲ τῷ Φαβρικίῳ προσέπεμψεν ἐπιστολὴν ὁ τοῦ Πύῤῥου ἰατρὸς ἐπαγγελλόμενος ἐὰν κελεύῃ φαρμάκοις τὸν Πύῤῥον ἀποκτενεῖν, ὁ δὲ Φαβρίκιος τὴν ἐπιστολὴν πρὸς Πύῤῥον ἔπεμψεν αἰσθέσθαι κελεύσας, διότι καὶ φίλων κάκιστός ἐστι κριτὴς καὶ πολεμίων. ἐπεὶ δὲ φωράσας τὴν ἐπιβουλὴν ὁ Πύῤῥος, τὸν μὲν ἰατρὸν ἐκρέμασε, τῷ δὲ Φαβρικίῳ τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων ἀπέδωκεν, οὐκ ἐδέξατο δωρεὰν, ἀλλ' ἴσους ἀντέδωκε, μὴ δόξῃ λαμβάνειν μισθὸν, οὐδὲ γὰρ χάριτι Πύῤῥου μεμηνυκέναι τὴν ἐπιβουλὴν, ἀλλ' ὅπως μὴ δοκῶσι Ῥωμαῖοι δόλῳ κτείνειν ὡς φανερῶς νικᾶν οὐ δυνάμενοι.

Φάβιος Μάξιμος Ἀννίβᾳ μάχεσθαι μὴ βουλόμενος, ἀλλὰ τρίβειν χρόνῳ τὴν δύναμιν αὐτοῦ, καὶ χρημάτων ἐνδεᾶ καὶ σιτίων οὖσαν ἐπηκολούθει διὰ τῶν τραχέων καὶ ὀρεινῶν ἀντιπαρεξιὼν. καταγελώντων δὲ τῶν πολλῶν, καὶ παιδαγωγὸν Ἀννίβα καλούντων, μικρὰ φροντίζων ἐχρῆτο τοῖς αὐτοῦ λογισμοῖς, καὶ πρὸς τοὺς φίλους ἔλεγεν ὅτι τὸν σκώμματα φοβούμενον καὶ λοιδορίας, δειλότερον ἡγεῖται τοῦ φεύγοντος τοὺς πολεμίους. Ἐπεὶ δὲ τοῦ συνάρχοντος Μινουκίου καταβαλόντος τινὰς τῶν πολεμίων, πολὺς ἦν λόγος ὡς ἀνδρὸς ἀξίου τῆς Ῥώμης, μᾶλλον ἔφη τὴν εὐτυχίαν ἢ τὴν ἀτυχίαν τοῦ Μινουκίου φοβεῖσθαι. καὶ μετὰ μικρὸν ἐνέδρᾳ περιπεσόντος, κινδυνεύοντος ἀπολεῖσθαι μετὰ τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως, ἐπιβοηθήσας τῶν τε πολεμίων πολλοὺς διέφθειρε, κἀκεῖνον ἔσωσεν. Ὁ μὲν οὖν Ἀννί-

βας, εἶπε πρὸς τοὺς φίλους οὐ πολλάκις ὑμῖν προὔλεγον ἐγὼ τὴν ἀπὸ τῶν ὀρῶν νεφέλην. ὅτι χειμάσει ποτὲ ἐφ' ἡμᾶς; Μετὰ δὲ τὴν ἐν Καννάις ἀτυχίαν τῆς πόλεως, ἄρχων καταςαθεὶς μετὰ Κλαυδίου Μαρκέλλου τόλμαν ἔχοντος ἀνδρὸς, καὶ φιλομαχοῦντος ἀεὶ πρὸς τὸν Ἀννίβαν αὐτὸς ἤλπιζεν εἰ μηδεὶς μάχοιτο ταχὺ τὴν δύναμιν τοῦ Ἀννίβα παρατεινομένην ἀπαγορεύσειν. ἔλεγεν οὖν ὁ Ἀννίβας ὅτι μᾶλλον φοβεῖται Μαρκέλλου μαχομένου, Φάβιον μὴ μαχόμενον. Στρατιώτου δέ τινος Λευκανοῦ κατηγορηθέντος πρὸς αὐτὸν ὡς νύκτωρ ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου πλανῶτο πολλάκις ἐρῶν γυναικὸς, τὰ δὲ ἄλλα θαυμαστὸν ἐν τοῖς ὅπλοις πυνθανόμενος εἶναι τὸν ἄνδρα, συλλαβεῖν ἐκέλευσε τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ κρύφα καὶ πρὸς αὐτὸν ἀγαγεῖν. ὡς δὲ ἤχθη, μεταπεμψάμενος τὸν ἄνθρωπον, οὐ λέληθας ἔφη παρὰ τὸν νόμον ἀπονυκτερεύων, ἀλλ' οὐδὲ χρηστὸς ὢν πρότερον ἐλελήθεις· τὰ μὲν οὖν ἡμαρτημένα λελύσθω τοῖς ἠνδραγαθημένοις, τὰ δὲ λοιπὸν ἔσῃ μεθ' ἡμῶν, ἔχω γὰρ ἐγγυητὴν, καὶ προαγαγὼν συνέστησεν αὐτῷ τὸ γύναιον. Ταραντίνους δὲ κατέχοντα φρουρᾷ τὸν Ἀννίβαν πλὴν τῆς ἀκροπόλεως, ἀπαγαγὼν πορρωτάτω δι' ἀπάτης, καὶ τὴν πόλιν ἑλὼν καὶ διαρπάσας τοῦ γραμματέως ἐπερωτήσαντος τί περὶ τῶν ἱερῶν ἔγνωκεν ἀγαλμάτων, ἀπολείπωμεν ἔφη Ταραντίνοις τοὺς θεοὺς κεχολωμένους. Μάρκου δὲ Λιβίου τοῦ τὴν ἀκρόπολιν φρουροῦντος δι' ἑαυτὸν ἑαλωκέναι τὴν πόλιν λέγοντος, οἱ μὲν ἄλλοι κατεγέλων, ὁ δὲ Φάβιος εἶπεν, ἀληθῆ λέγεις, εἰ γὰρ μὴ σὺ τὴν πόλιν ἀπέβαλες, οὐκ ἂν ἐγὼ ἀνέλαβον. Ἤδη δὲ πρεσβύτερος ὢν ὑπατεύοντος τοῦ υἱοῦ, καὶ χρηματίζοντος ἐν δημοσίῳ πολλῶν παρόντων, ἀναβὰς ἐφ' ἵππου προσῄει, πέμψαντος δὲ τοῦ νεανίσκου ῥαβδοῦχον καὶ καταβῆναι κελεύσαντος, οἱ μὲν ἄλλοι διεταράχθησαν, αὐτὸς δὲ ὁ Φάβιος ἀποπηδήσας τοῦ ἵππου προσέδραμε παρ' ἡλικίαν, καὶ περιβαλὼν τὸν υἱὸν, εὖγε εἶπεν ὦ παῖ φρονεῖς, αἰσθόμενος τίνων ἄρχεις, καὶ πηλίκης ἀρχῆς μέγεθος παρείληφας.

Σκιπίων δὲ ὁ πρεσβύτερος, τὴν ἀπὸ τῶν στρατηγιῶν καὶ τῆς πολιτείας σχολὴν ἐν γράμμασι διατριβὴν ποιούμενος, ἔλεγεν ὁπότε σχολάζοι πλείονα πράττειν. Ἐπεὶ δὲ Καρχηδόνα κατακράτος εἷλε, καί τῶν στρατιωτῶν τινὲς αἰχμάλωτον λαβόντες εὐπρεπῆ παρθένον, ἧκον κο-

μίζοντες, αὐτῷ τε ἐδίδοσαν, ἡδέως ἂν ἔφη ἔλαβον, εἴπερ ἦν ἰδιώτης καὶ μὴ ἄρχων. Πολιορκῶν δὲ πόλιν Βαθεῖαν ἧς ὑπερεφαίνετο ναὸς ἀφροδίτης, ἐκέλευσεν ἐκεῖ τὰς ἐγγύας ὁμολογεῖν, ὡς εἰς τρίτην ἐν τῷ ἱερῷ τῆς ἀφροδίτης ἀκουσόμενος τῶν διαδικούντων, καὶ τοῦτ᾽ ἐποίησεν ὡς προεῖπε, τῆς πόλεως ἁλούσης. Πυνθανομένου δέ τινος ἐν σικελίᾳ τίνι πεποιθὼς ἐπὶ καρχηδόνα μέλλει τὸν στόλον περαιοῦν, δείξας αὐτῷ ἐνόπλους ἄνδρας τριακοσίους γυμναζομένους, καὶ πύργον ὑψηλὸν ὑπὲρ θαλάττης, οὐδεὶς τούτων ἔφη ἐστὶν, ὅς τις ἐπὶ τὸν πύργον ἀναβὰς τοῦτον οὐκ ἂν ἑαυτὸν ῥίψειεν ἐπὶ κεφαλὴν, ἐμοῦ κελεύσαντος. Ἐπεὶ δὲ διαβὰς τῆς τε γῆς ἐκράτει, καὶ τὰ στρατόπεδα τῶν πολεμίων κατέκαυσεν, οἱ δὲ καρχηδόνιοι πέμψαντες ἐποιοῦντο συνθήκας, τά τε θηρία καὶ τὰς ναῦς καὶ τὰ χρήματα δώσειν ὁμολογήσαντες· Ἀννίβου δὲ καταπλεύσαντος ἐξ Ἰταλίας, μετεμέλοντο ταῖς ὁμολογίαις διὰ τὸ θαρρεῖν, πυθόμενος δὲ ὁ Σκιπίων ἔφη, μὴ δὲ βουλομένοις αὐτοῖς ἔτι τὰς σπονδὰς φυλάξειν, ἂν μὴ τάλαντα πεντακισχίλια προσεκτίσωσιν, ὅτι μετεπέμψαντο τὸν Ἀννίβαν. Ἐπεὶ δὲ νικηθέντες οἱ καρχηδόνιοι κατακράτος, περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν, ἐκέλευσεν εὐθὺς ἀπεῖναι τοὺς ἥκοντας ὡς οὐκ ἀκουσόμενος πρότερον αὐτῶν, ἢ λεύκιον Τερέντιον ἀγάγωσιν· ἦν δὲ ῥωμαῖος ὁ Τερέντιος ἐπιεικὴς ἀνὴρ, γεγονὼς αἰχμάλωτος ὑπὸ καρχηδονίων· ἐπεὶ δὲ ἧκον ἄγοντες τὸν ἄνδρα, καθίσας ἐν τῷ συμβουλίῳ παρ᾽ αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, οὕτως ἐχρημάτισε τοῖς καρχηδονίοις, καὶ κατέλυσε τὸν πόλεμον. ὁ δὲ Τερέντιος ἐπηκολούθησεν αὐτῷ θριαμβεύοντι πῖλον ἔχων, ὥσπερ ἀπελεύθερος. ἀποθανόντος δὲ τοῖς ἐπὶ τὴν ἐκφορὰν παραγινομένοις ἐνέχει πίνειν οἰνόμελι, καὶ τὰ ἄλλα περὶ τὴν ταφὴν ἐφιλοτιμήθη. ταῦτα μὲν οὖν ὕστερον. Ἀντιόχου δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ τὸ διαβῆναι ῥωμαίους ἐπ᾽ αὐτὸν εἰς ἀσίαν πέμψαντος πρὸς Σκιπίωνα περὶ διαλύσεως, ἔδει πρότερον εἶπεν, ἀλλὰ μὴ νῦν ὁπότε καὶ τὸν χαλινὸν καὶ τὸν ἀναβάτην προσδέδεξαι. Χρήματα δὲ τῆς συγκλήτου λαβεῖν αὐτὸν ἐκ τοῦ ταμείου ψηφισαμένης, τῶν δὲ ταμιῶν οὐ βουλομένων ἀνοῖξαι τῆς ἡμέρας ἐκείνης, αὐτὸς ἀνοίξειν ἔφη, καὶ γὰρ κλείεσθαι δι᾽ αὐτὸν πλήσαντα χρημάτων τοσούτων τὸ ταμιεῖον. Πετιλίου δὲ καὶ Κοΐντου πολλὰ πρὸς τὸν δῆμον αὐτοῦ κατη-

γορησάντων, εἰπὼν ὅτι τῇ σήμερον ἡμέρᾳ καρχηδονίους καὶ Ἀννίβαν ἐνίκησεν, αὐτὸς μὲν ἔφη στεφανωσάμενος ἀναβαίνειν εἰς τὸ Καπετώλιον θύσων, τὸν δὲ βουλόμενον τὴν ψῆφον, ἐκέλευσε φέρειν περὶ αὐτοῦ· καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀνέβαινεν, ὁ δὲ δῆμος ἐπηκολούθησεν τοὺς κατηγόρους ἀπολιπὼν λέγοντας.

Τίτος Κοΐντος οὕτως ἦν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπιφανὴς ὥστε πρὸ δημαρχίας καὶ στρατηγίας καὶ ἀγορανομίας, ὕπατος αἱρεθῆναι· πεμφθεὶς δὲ στρατηγὸς ἐπὶ Φίλιππον, εἰς λόγους ἐπείσθη συνελθεῖν αὐτῷ, τοῦ δὲ Φιλίππου λαβεῖν ὁμήρους ἀξιοῦντος, ἐκεῖνον μὲν γὰρ εἶναι μετὰ πολλῶν ῥωμαίων, ἑαυτὸν δὲ μόνον μακεδόσι, σὺ γὰρ μόνον ὁ Κοΐντος ἔφη ἑαυτὸν ἐποίησας, ἀποκτείνας τοὺς φίλους καὶ συγγενεῖς. Νικήσας δὲ μάχῃ τὸν Φίλιππον, ἐκήρυξεν ἐν ἰσθμίοις ὅτι τοὺς ἕλληνας ἐλευθέρους καὶ αὐτονόμους ἀφίησιν. ὅσοι δὲ ῥωμαίων αἰχμάλωτοι γενόμενοι ἐν τοῖς κατ' Ἀννίβαν χρόνοις ἐδούλευον παρὰ τοῖς ἕλλησι, τούτων ἕκαστον οἱ ἕλληνες ἐξωνησάμενοι δραχμῶν πεντακοσίων, δωρεὰν ἔδωκαν αὐτῷ, κἀκεῖνοι θριαμβεύοντι συνηκολούθησαν ἐν ῥώμῃ πίλια περὶ ταῖς κεφαλαῖς ἔχοντες, ὥσπερ ἔθος ἐστὶν τοῖς ἐλευθερωθεῖσι. Τοὺς δ' Ἀχαίους ἐπὶ τὴν Ζακυνθίων νῆσον διανοουμένους στρατεύειν ἐκέλευε φυλάττεσθαι, μὴ καθάπερ αἱ χελῶναι τὴν κεφαλὴν προτείναντες ἔξω τῆς Πελοποννήσου κινδυνεύσωσιν. Ἀντιόχου δὲ τοῦ βασιλέως μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἥκοντος εἰς τὴν ἑλλάδα, καὶ πάντων ἐκπεπληγμένων τὰ πλήθη καὶ τοὺς ὁπλισμοὺς, λόγον εἶπε τοιοῦτον πρὸς τοὺς ἀχαιοὺς, ἔφη γὰρ ἐν Χαλκίδι παρὰ τῷ ξένῳ δείπνῳ θαυμάζειν τὸ τῶν κρεῶν πλῆθος, εἰπεῖν δὲ τὸν ξένον ὅτι ταῦτα πάντα χοίρειά ἐστιν ἡδύσμασι καὶ σκευασίαις διαφέροντα· μὴ τοίνυν μὴ δὲ ὑμεῖς ἔφη θαυμάζετε τὴν βασιλικὴν δύναμιν, λογχοφόρους καὶ καταφράκτους καὶ πεζεταίρους, καὶ ἀμφιπποτοξότας ἀκούοντες, πάντες γάρ εἰσιν οὗτοι Σύροι ὁπλαείοις, ἀλλήλων διαφέροντες. Φιλοποίμενι δὲ τῷ στρατηγῷ τῶν ἀχαιῶν, ἱππεῖς μὲν πολλοὺς καὶ ὁπλίτας ἔχοντι, χρημάτων δὲ οὐκ εὐποροῦντι, προσπαίζων ἔλεγεν ὅτι χεῖρας ἔχει Φιλοποίμην καὶ σκέλη, γαστέρα δὲ οὐκ ἔχει. καὶ γὰρ καὶ τῇ φύσει τοῦ σώματος ἦν ὁ φιλοποίμην τοιοῦτος.

Γαΐος Δομίτιος, ὃν Σκιπίων ὁ μέγας ἀνθ' ἑαυτοῦ τῷ

ἀδελ-

ἀδελφῷ Λευκίῳ διαπολεμήσειν ἐν τῷ πρὸς Ἀντίοχον πολέμῳ, κατασκεψάμενος τὴν τῶν πολεμίων φάλαγγα καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἡγεμονικῶν εὐθὺς ἐπιχειρεῖν κελευόντων, ἔφη τὴν ὥραν οὐκ ἐπαρκεῖν ἵνα τοσαύτας μυριάδας κατακόψαντες καὶ διαρπάσαντες τὴν παρασκευὴν ἐπανελθόντες εἰς τὸ στρατόπεδον, ἑαυτῶν ἐπιμεληθῶσι, τὸ δὲ αὐτὸ ποιήσειν αὔριον καθ' ὥραν· καὶ συμβαλὼν τῇ ὑστεραίᾳ, πεντακισμυρίους τῶν πολεμίων ἀνεῖλεν.

Πόπλιος Λικίνιος ὕπατος στρατηγὸς ἡττηθεὶς ὑπὸ Περσέως τοῦ μακεδόνων βασιλέως ἱππομαχίᾳ δισχιλίους ὀκτακοσίους ἀπέβαλε, τοὺς μὲν πεσόντας, τοὺς δὲ ἁλόντας. ἐπεὶ δὲ μετὰ τὴν μάχην ἔπεμψεν ὁ Περσεὺς πρέσβεις περὶ σπονδῶν καὶ εἰρήνης, ἐκέλευεν ὁ νενικημένος τὸν νενικηκότα Ῥωμαίοις ἐπιτρέπειν τὰ καθ' αὑτόν.

Παῦλος Αἰμίλιος δευτέραν ὑπατίαν μετελθὼν, ἀπέτυχεν. ἐπεὶ δὲ τοῦ πρὸς Περσέα καὶ μακεδόνας πολέμου μῆκος λαμβάνοντος ἀπειρίᾳ καὶ μαλακίᾳ τῶν στρατηγῶν, ἐκεῖνον ὕπατον ἀπέδειξαν, οὐκ ἔφη χάριν ἔχειν αὐτοῖς, οὐ γὰρ αὐτὸς ἀρχῆς δεόμενος ὡς ἐκεῖνοι ἄρχοντος ᾑρῆσθαι στρατηγός. Ἐλθὼν δὲ εἰς οἶκον ἐξ ἀγορᾶς καὶ τὴν Τερτίαν τὸ θυγάτριον εὑρὼν δεδακρυμένον, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν· εἰπούσης δὲ ὅτι Περσεὺς τέθνηκεν ἡμῖν (κυνίδιον δ' ἦν οὕτως ὀνομαζόμενον) ἀγαθῇ τύχῃ εἶπεν ὦ θύγατερ, καὶ δέχομαι τὸν οἰωνόν. Εὑρὼν δὲ ἐπὶ στρατοπέδου πολλὴν θρασύτητα καὶ λαλιὰν, παραστρατηγούντων καὶ πολυπραγμονούντων, ἐκέλευεν ἡσυχίαν ἔχειν καὶ ποιεῖν ὀξείας τὰς μαχαίρας μόνον, αὐτῷ δὲ τῶν ἄλλων μελήσειν. Τὰς δὲ νυκτερινὰς φυλακὰς ἐκέλευεν φυλάσσειν ἄνευ λόγχης καὶ ξίφους, ὅπως ἀμύνασθαι τοὺς πολεμίους ἀπεγνωκότες, μᾶλλον διαμαχοῦνται πρὸς τὸν ὕπνον. Ἐμβαλὼν δὲ διὰ τῶν ἄκρων εἰς μακεδονίαν, καὶ συντεταγμένους ἰδὼν τοὺς πολεμίους, τοῦ Νασικᾶ παρακαλοῦντος αὐτὸν εὐθὺς ἐπιχειρεῖν, εἴγε τὴν σὴν εἶπεν ἡλικίαν εἶχον, αἱ δὲ πολλαί με πεῖραι κωλύουσιν ἐκ πορείας πρὸς φάλαγγα συντεταγμένην μάχεσθαι. Νικήσας δὲ τὸν Περσέα καὶ τὰς ἐπινικίους ποιούμενος ἑστιάσεις, ἔλεγε τῆς ἐμπειρίας εἶναι στράτευμα φοβερώτερον πολεμίοις, καὶ συμπόσιον ἥδιστον φίλοις παρασχεῖν. Τοῦ δὲ Περσέως αἰχμαλώτου γινομένου καὶ παρακρουομένου τὸν θρίαμβον,

ἐπὶ σοὶ εἶπε, τουτέστιν ἐξουσίαν διδοὺς αὐτῷ ἑαυτὸν ἀνελεῖν. Χρημάτων δὲ ἀπείρων εὑρεθέντων, αὐτὸς μὲν οὐκ ἔλαβε, τῷ δὲ γαμβρῷ Τουβέρωνι φιάλην ἀργυρᾶν ὁλκῆς πέντε λιτρῶν ἀριστεῖον ἔδωκε· καὶ τοῦτό φασι πρῶτον εἰς τὸν Αἰμιλίων οἶκον εἰσελθεῖν κειμήλιον ἀργυροῦν. Τεσσάρων δὲ παίδων ἀρρένων αὐτῷ γεγονότων, δύο μὲν πρότερον ἐτύγχανεν ἐκδεδωκὼς ἑτέροις θέσθαι, δυοῖν δὲ ὄντων ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὁ μὲν ἡμέραις πέντε πρὸ τοῦ θριάμβου τεσσαρεσκαίδεκα γεγονὼς ἔτη ἀπέθανεν, ὁ δὲ ὕστερον πέντε τοῦ θριάμβου δωδεκαετής. προελθὼν δὲ τοῦ δήμου συναλγοῦντος αὐτῷ καὶ συμπενθοῦντος, νῦν ἔφη περὶ τῆς πατρίδος ἀδεὴς γεγονέναι καὶ ἀκίνδυνος, ὁπότε τῶν εὐτυχημάτων τὴν νέμεσιν εἰς τὸν οἶκον ἀπηρεισαμένης τῆς τύχης, ὑπὲρ πάντων αὐτὸς ἀναδέδεκται.

Κάτων ὁ πρεσβύτερος ἐν τῷ δήμῳ τῆς ἀσωτίας καὶ πολυτελείας καθαπτόμενος εἶπεν, ὡς χαλεπόν ἐστι λέγειν πρὸς γαστέρα ὦτα μὴ ἔχουσαν. θαυμάζειν δὲ πῶς σώζεται πόλις, ἐν ᾗ πωλεῖται πλείονος ἰχθὺς ἢ βοῦς. Λοιδορῶν δέ ποτε τὴν ἐπιπολάζουσαν γυναικοκρατίαν, πάντες εἶπεν ἄνθρωποι τῶν γυναικῶν ἄρχουσιν, ἡμεῖς δὲ πάντων ἀνθρώπων, ἡμῶν δὲ αἱ γυναῖκες. Ἔφη δὲ βούλεσθαι μᾶλλον εὐεργετήσας μὴ κομίσασθαι χάριν, ἢ μὴ ὑποσχεῖν κόλασιν ἀδικήσας, καὶ πᾶσιν ἀεὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν χωρὶς ἑαυτοῦ δοῦναι συγγνώμην. Παρορμῶν δὲ τοὺς ἄρχοντας ἐπιτιμᾶν τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ἔλεγε τοὺς δυναμένους κωλύειν τοὺς κακῶς ποιοῦντας, ἐὰν μὴ κωλύωσι, κατακελεύειν. Τῶν δὲ νέων ἔφη χαίρειν τοῖς ἐρυθριῶσι μᾶλλον ἢ τοῖς ὠχριῶσι. Στρατιώτην δὲ μισεῖν, ὃς ἐν τῷ περιπατεῖν τὰς χεῖρας, ἐν δὲ τῷ μάχεσθαι τοὺς πόδας κινεῖ· ῥέγχει δὲ μεῖζον ἢ ἀλαλάζει. Κάκιστον δὲ, ἔλεγεν ἄρχοντα εἶναι, τὸν ἄρχειν ἑαυτοῦ μὴ δυνάμενον. μάλιστα δὲ ἐνόμιζε δεῖν ἕκαστον ἑαυτὸν αἰδεῖσθαι, μηδένα γὰρ ἑαυτοῦ μηδέποτε χωρὶς εἶναι. Πολλῶν δὲ ὁρῶν ἀνισταμένους ἀνδριάντας, ἐμοῦ δὲ ἔφη ἐρωτᾶν βούλομαι μᾶλλον τοὺς ἀνθρώπους, διατί ἀνδριὰς οὐ κεῖται Κάτωνος, ἢ διατί κεῖται. φείδεσθαι δὲ τῆς ἐξουσίας παρεκάλει τοὺς δυναμένους, ὅπως ἀεὶ παραμένῃ τὸ ἐξεῖναι. τοὺς δὲ τῆς ἀρετῆς τὴν τιμὴν ἀφαιροῦντας, ἔλεγε τὴν ἀρετὴν ἀφαιρεῖν τῆς νεότητος. τὸν δὲ ἄρχοντα ἢ κριτὴν ἔλεγε δεῖν μήτε ὑπὲρ τῶν δικαίων λιπαρεῖσθαι,

μὴ

μὴ δὲ ὑπὲρ τῶν ἀδίκων ἐκλιπαρεῖσθαι. τὴν δὲ ἀδικίαν ἔλεγε τοῖς ἀδικοῦσι, κἂν μὴ φέρῃ κίνδυνον, ἅπασι φέρειν. τῷ δὲ γήρᾳ πολλῶν παρόντων, ἠξίου μὴ προστιθέναι τὴν ἀπὸ τῆς κακίας αἰσχύνην. τὸν δὲ ὀργιζόμενον ἐνόμιζε τοῦ μαινομένου χρόνῳ διαφέρειν. ἥκιστα δὲ φθονεῖσθαι τοὺς τῇ τύχῃ χρωμένους ἐπιεικῶς καὶ μετρίως. οὐ γὰρ ἡμῖν, ἀλλὰ τοῖς περὶ ἡμᾶς φθονοῦσι. τοὺς δὲ σπουδάζοντας ἐν τοῖς γελοίοις, ἔλεγεν ἐν τοῖς σπουδαίοις ἔσεσθαι καταγελάστους. Τὰς καλὰς πράξεις ἔλεγε δεῖν καταλαμβάνειν λόγους καλοὺς ἵνα μὴ τῆς δόξης ἀπορρέωσιν. Ἐπετίμα δὲ τοῖς πολίταις ἀεὶ τοὺς αὐτοὺς αἱρουμένοις ἄρχοντας, δόξετε γὰρ εἶπε μὴ πολλοῦ τὸ ἄρχειν ἄξιον, ἢ μὴ πολλοὺς τοὺς ἄρχειν ἀξίους ἡγεῖσθαι. Τὸν δὲ τοὺς παραλίους ἀγροὺς πεπρακότα, προσεποιεῖτο θαυμάζειν ὡς ἰσχυρότερον τῆς θαλάσσης, ἃ γὰρ ἐκείνη μόλις ἐπικλύζει, οὗτος ῥᾳδίως καταπέπωκε. Τιμητείαν δὲ μετιὼν καὶ τοὺς ἄλλους ὁρῶν δεομένους τῶν πολλῶν καὶ κολακεύοντας, αὐτὸς ἐβόα τὸν δῆμον ἀποτόμου χρείαν ἔχειν ἰατροῦ καὶ μεγάλου καθαρμοῦ, δεῖν οὖν μὴ τὸν ἥδιστον ἀλλὰ τὸν ἀπαραίτητον αἱρεῖσθαι. καὶ ταῦτα λέγων, ᾑρέθη πρὸ πάντων. Διδάσκων δὲ τοὺς νέους εὐθαρσῶς μάχεσθαι, πολλάκις ἔλεγε τοῦ ξίφους τὸν λόγον μᾶλλον, καὶ τὴν φωνὴν τῆς χειρὸς τρέπειν καὶ καταπλήττειν τοὺς πολεμίους. ἐπεὶ δὲ πολεμῶν τοῖς περὶ τὸν Βαῖτιν ποταμὸν οἰκοῦσιν, εἰς κίνδυνον ὑπὸ πλήθους τῶν πολεμίων κατέστη, τῶν μὲν Κελτιβήρων ἐπὶ διακοσίοις ταλάντοις βουλομένων βοηθεῖν, τῶν δὲ ῥωμαίων οὐκ ἐώντων ὁμολογεῖν μισθὸν ἀνθρώποις βαρβάροις, ἁμαρτάνειν ἔφησεν αὐτούς, νικῶντας μὲν γὰρ ἀποδώσειν οὐ παρ' αὐτῶν, ἀλλὰ παρὰ τῶν πολεμίων, ἡττωμένων δὲ μήτε τοὺς ἀπῃτημένους μήτε τοὺς ἀπαιτοῦντας ἔσεσθαι. Πλείονας δὲ πόλεις ἑλὼν ὥς φησι τῶν ἡμερῶν ἃς διέτρεψεν ἐν τοῖς πολεμίοις, οὐδὲν αὐτὸς πλέον λαβεῖν ὧν ἔπιε καὶ ἔφαγεν ἐκ τῆς πολεμίας. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἑκάστῳ λίτραν ἀργύρου διανείμας, φησὶ βέλτιον εἶναι πολλοὺς ἔχοντας ἀργύρεον, ἢ ὀλίγους χρυσίον, ἀπὸ τῆς στρατείας ἐπανελθεῖν, τῶν γὰρ ἀρχόντων οὐδὲν ἄλλο δεῖν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις, ἢ τὴν δόξαν αὐξάνεσθαι. πέντε δὲ οἰκέτας εἶχεν ἐπὶ τῆς στρατείας, ὧν εἷς αἰχμάλωτα τρία σώματα πριάμενος, ὡς οὐκ ἔλαθε τὸν Κάτωνα, πρὶν εἰς ὄψιν ἐλθεῖν, ἀπήγξατο. Παρακληθεὶς δὲ ὑπὸ Σκι-

πίωνος Ἀφρικανοῦ τοῖς ἀχαιῶν συλλαβέσθαι φυγάσιν, ὅπως εἰς τὰς πατρίδας κατέλθωσι, προσεποιεῖτο μηδὲν αὐτῷ μέλειν τοῦ πράγματος· ἐν δὲ τῇ συγκλήτῳ πολλῶν γινομένων λόγων, ἀναστὰς, ὥσπερ οὐκ ἔχοντες εἰπεῖν, ὃ πράττοιμεν, καθήμεθα περὶ γραικῶν γεροντίων ζητοῦντες πότερον ὑπὸ τῶν παρ' ἡμῖν ἢ ὑπὸ τῶν ἐκεῖ νεκροφόρων ἐξενεχθῶσι. Ποσθμίου δὲ Λαβίνου γράψαντος ἱστορίας ἑλληνιστὶ, καὶ συγγνώμην παρὰ τῶν ἀκροωμένων αἰτοῦντος, εἰρωνευόμενος ὁ Κάτων ἔφη, δοτέον εἶναι συγγνώμην, εἰ τῶν Ἀμφικτυόνων ψηφισαμένων ἀναγκασθεὶς ἔγραψε.

Σκιπίωνα τὸν νεώτερον λέγουσιν ἔτεσι πεντήκοντα καὶ τεσσάρσιν οἷς ἐβίωσε, μηδὲν πρίασθαι, μηδὲν ἀποδόσθαι, μηδὲν οἰκοδομῆσαι, λίτρας δὲ ἀργύρου τρεῖς καὶ τριάκοντα μόνας ἐν οὐσίᾳ μεγάλῃ, δύο δὲ χρυσίου καταλιπεῖν, καὶ ταῦτα καρχηδόνος κυρίον ὄντα, καὶ μάλιστα τῶν στρατηγῶν πλουτίσαντα τοὺς στρατιώτας. Τὸ δὲ Πολυβίου παράγγελμα διαφυλάττων ἐπειρᾶτο μὴ πρότερον ἐξ ἀγορᾶς ἀπελθεῖν, ἢ ποιήσασθαί τινα συνήθη καὶ φίλον ἁμωσγέπως τῶν ἐντυγχανόντων. Ἔτι δὲ νέος ὢν, τοσαύτην εἶχε δόξαν ἀνδρείας καὶ συνέσεως, ὥστε Κάτωνα μὲν τὸν πρεσβύτερον εἰπεῖν ἐρωτηθέντα περὶ τῶν ἐν καρχηδόνι στρατευομένων, ἐν οἷς καὶ Σκιπίων ἦν, οἷος τοι πέπνυται, τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν. Εἰς δὲ τὴν Ῥώμην ἐλθόντος ἀπὸ στρατείας, ἐκάλουν αὐτὸν, οὐκ ἐκείνῳ χαριζόμενοι, ἀλλ' ὡς καρχηδόνα δι' ἐκείνου ταχὺ καὶ ῥᾳδίως ληψόμενοι. Ἐπεὶ δὲ παρελθὼν εἰς τὸ τεῖχος, τῶν καρχηδονίων ἐκ τῆς ἄκρας ἀμυνομένων, τὴν δὲ διὰ μέσου θάλασσαν οὐ πάνυ βαθεῖαν οὖσαν, τοῦ Πολυβίου συμβουλεύοντος αὐτῷ καταστεῖραι τριβόλους σιδηροὺς ἢ σανίδας ἐμβάλλειν κεντρωτὰς, ὅπως μὴ διαβαίνοντες οἱ πολέμιοι προσμάχωνται τοῖς χώμασιν, ἔφη γελοῖον εἶναι κατειληφότας τὰ τείχη, καὶ τῆς πόλεως ἐντὸς ὄντας, εἶτα πράττειν ὅπως οὐ μαχοῦνται τοῖς πολεμίοις. Εὑρὼν δὲ τὴν πόλιν ἀνδριάντων ἑλληνικῶν καὶ ἀναθημάτων ἀπὸ σικελίας μεστὴν οὖσαν, ἐκήρυξε τοὺς ἀπὸ τῶν πόλεων παρόντας, ἐπιγινώσκειν καὶ νομίζεσθαι. τῶν δὲ χρημάτων οὔτε δοῦλον οὔτε ἀπελεύθερον εἴα λαβεῖν οὐδένα, ἀλλ' οὐδὲ πρίασθαι, πάντων ἀγόντων καὶ φερόντων. Γαΐῳ δὲ Λαιλίῳ τῷ φιλτάτῳ τῶν ἑταίρων ὑπατείαν μετιόντι συμπράττων

των ἐπηρώτησε Πομπήϊον εἰ καὶ αὐτὸς ὑπατείαν μέτεισιν, ἐδόκει δὲ ὁ Πομπήϊος υἱὸς αὐλητοῦ γεγονέναι, τοῦ δὲ φήσαντος μὴ μετιέναι, ἀλλὰ καὶ τὸν Λαίλιον ἐπαγγελλόμενος συμπεριάξειν καὶ συναρχαιρεσιάσειν, πιστεύσαντες καὶ περιμένοντες ἐκεῖνον, ἐξηπατήθησαν, ἀπηγγέλλετο γὰρ αὐτὸς ἐν ἀγορᾷ περιιὼν καὶ δεξιούμενος τοὺς πολίτας· ἀγανακτούντων δὲ τῶν ἄλλων, ὁ Σκιπίων γελάσας, ἀβελτηρίᾳ δὲ εἶπεν ἡμῶν, καθάπερ οὐκ ἀνθρώπους μέλλοντες, ἀλλὰ θεοὺς παρακαλεῖν πάλαι διατρίβομεν αὐλητὴν ἀναμένοντες. Ἄππιος δὲ Κλαυδίου περὶ τῆς τιμητικῆς ἀρχῆς ἁμιλλωμένου πρὸς αὐτὸν καὶ λέγοντος, ὅτι πάντας ὀνομαστὶ Ῥωμαίους αὐτὸς ἀσπάζεται, Σκιπίωνος ὀλίγου δεῖν ἀγνοοῦντος ἅπαντας, ἀληθῆ λέγεις εἶπεν, ἐμοὶ γὰρ οὐκ εἰδέναι πολλούς, ἀλλ' ὑπὸ μηδενὸς ἀγνοεῖσθαι μεμέληκεν. Ἐκέλευε δὲ τοὺς πολίτας ἐπειδὴ ἐτύγχανον πολεμοῦντες Κελτίβηρσιν ἀμφοτέρους ἐπὶ τὴν στρατείαν ἐκπέμψαντας, ἢ πρεσβευτὰς, ἢ χιλιάρχους μάρτυρας λαμβάνειν καὶ κριτὰς τῆς ἑκάστου ἀρετῆς τοὺς πολεμοῦντας. Ἀποδειχθεὶς δὲ τιμητὴς, νεανίσκου μὲν ἀφείλετο τὸν ἵππον, ὅτι δειπνῶν πολυτελῶς ἐν ᾧ χρόνῳ Καρχηδὼν ἐπολεμεῖτο, μελίπηκτον εἰς σχῆμα τῆς πόλεως διαπλάσας, καὶ τοῦτο καρχηδόνα προσειπὼν, προὔθηκε διαρπάσαι τοῖς παροῦσι, καὶ πυνθανομένου τοῦ νεανίσκου τὴν αἰτίαν δι' ἣν ἀφῄρηται τὴν ἵππον, ἐμοῦ γὰρ ἔφη πρότερος καρχηδόνα διήρπασας. Γάϊον δὲ Λικίνιον ἰδὼν παρερχόμενον, οἶδα ἔφη τοῦτον ἐπιωρκηκότα τὸν ἄνδρα, μηδενὸς δὲ κατηγοροῦντος, οὐ δύναμαι κατήγορος αὐτὸς εἶναι καὶ δικαστής. Ἐκπεμφθέντα δ' αὐτὸν ὑπὸ τῆς βουλῆς τρίτον ὥς φησι κλειτόμαχος, ἀνθρώπων πόλεών τε καὶ εὐνομίαν ἐφορῶντα πόλεων, ἐθνῶν, βασιλέων ἐπίσκοπον, ὡς εἰς Ἀλεξάνδρειαν ἧκε, καὶ τῆς νεὼς ἀποβὰς, ἐβάδιζε κατὰ τῆς κεφαλῆς ἔχων τὸ ἱμάτιον, ἠξίουν ἀποκαλύψασθαι, περιθέοντες οἱ Ἀλεξανδρεῖς, καὶ δεῖξαι ποθοῦσιν αὐτοῖς τὸ πρόσωπον· ἀποκαλυψαμένου δὲ, κραυγὴν καὶ κρότον ἐποίησαν, τοῦ δὲ βασιλέως μόλις ἁμιλλωμένου βαδίζουσιν αὐτοῖς δι' ἀργίαν καὶ τρυφὴν τοῦ σώματος, ὁ Σκιπίων ἀτρέμα πρὸς τὸν Παναίτιον ψιθυρίσας εἶπεν, ἤδη τῆς ἐπιδημίας ἡμῶν Ἀλεξανδρεῖς ἀπολελαύκασι, δι' ἡμᾶς γὰρ ἑωράκασι τὸν βασιλέα περιπατοῦντα. Συναπεδήμει δὲ αὐτῷ, φίλος μὲν εἷς φιλόσο-

φος

φος Παναίτιος, οἰκέται δὲ πέντε· καὶ τοῦ ἑνὸς ἀποθανόντος ἐπὶ τῆς ξένης, ἄλλον μὴ βουλόμενος πρίασθαι, ἀπὸ τῆς Ῥώμης μετεπέμψατο. Τῶν δὲ Νομαντίνων ἀμάχων εἶναι δοκούντων καὶ πολλοὺς νενικηκότων στρατηγούς, ὕπατον ἀπέδειξαν Σκιπίωνα τὸ δεύτερον ὁ δῆμος ἐπὶ τὸν πόλεμον· ὡρμημένων δὲ πολλῶν ἐπὶ τὴν στρατείαν, καὶ τοῦτο διεκώλυσεν ἡ σύγκλητος ὡς ἐρήμου τῆς Ἰταλίας ἐσομένης καὶ χρήματα λαβεῖν τῶν ἑτοίμων οὐκ εἴασαν, ἀλλὰ τὰς τελωνικὰς προσόδους ἀπέταξαν οὔπω χρόνον ἐχούσας· ὁ δὲ Σκιπίων χρημάτων μὲν οὐκ ἔφη δεῖσθαι, τὰ γὰρ ἑαυτοῦ καὶ τῶν φίλων ἐξαρκέσειν, περὶ δὲ τῶν στρατιωτῶν, ἐμέμψατο, χαλεπὸν γὰρ εἶναι τὸν πόλεμον, εἰ μὲν δι' ἀνδρείαν τῶν πολεμίων ἥττηνται τοσαυτάκις ὅτι πρὸς τοιούτους, εἰ δὲ δι' ἀνανδρείαν τῶν πολιτῶν, ὅτι μετὰ τοιούτων. Ἐπεὶ δὲ ἐλθὼν εἰς τὸ στρατόπεδον, πολλὴν ἀταξίαν καὶ ἀκολασίαν καὶ δεισιδαιμονίαν καὶ τρυφὴν κατέλαβε, μάντεις μὲν εὐθὺς ἐξήλασε καὶ θύτας καὶ πορνοβοσκούς, σκεύη δὲ προσέταξεν ἀποπέμπειν ἅπαντα πλὴν χύτρας ὀβελίσκου καὶ ποτηρίου κεραμέου. τῶν δὲ ἀργυρέων ἔκπωμα οὐ μεῖζον δύο λιτρῶν συνεχώρησε τοῖς βουλομένοις ἔχειν, λούεσθαι, δὲ ἀπεῖπε, τῶν δὲ ἀλειφομένων τρίβειν ἕκαστον ἑαυτόν, τὰ γὰρ ὑποζύγια χεῖρας οὐκ ἔχοντα, ἑτέρου τρίψαντος δεῖσθαι. προσέταξε δὲ ἀριστᾶν μὲν ἑστῶτας ἄπορον ὄψον, δειπνεῖν δὲ κατακειμένους ἄρτον ἢ πολτὸν ἁπλῶς καὶ κρέας ὀπτὸν ἢ ἑφθόν, αὐτὸς δὲ σάγον ἐμπεπορπημένος μέλανα περιῄει πενθεῖν τὴν τοῦ στρατεύματος αἰσχύνην λέγων. Μεμμίου δέ τινος χιλιάρχου λαβὼν ὑποζύγια, ψυκτῆρας διαλίθους παρακομίζοντα καὶ Θηρικλείους, ἐμοὶ μὲν εἶπεν ἡμέρας τριάκοντα καὶ τῇ πατρίδι, σαυτῷ δὲ τὸν βίον ἅπαντα τοιοῦτος ὢν ἄχρηστον πεποίηκας σεαυτόν. Ἑτέρου δὲ θυρεὸν ἐπιδείξαντος εὖ κεκοσμημένον, ὁ μὲν θυρεὸς εἶπεν ὦ νεανία καλός, πρέπει δὲ ῥωμαῖον ἄνδρα μᾶλλον ἐν τῇ δεξιᾷ τὰς ἐλπίδας ἔχειν, ἢ τῇ ἀριστερᾷ. Τοῦ δὲ τὸν χάρακα ἄραντος, σφόδρα πιέζεσθαι φάσκοντος, εἰκότως ἔφη, τῷ γὰρ ξύλῳ τούτῳ μᾶλλον ἢ τῇ μαχαίρᾳ πιστεύεις. Ὁρῶν δὲ τὴν ἀπόνοιαν τῶν πολεμίων, ἔλεγεν ὠνεῖσθαι τοῦ χρόνου τὴν ἀσφάλειαν. τὸν γὰρ ἀγαθὸν στρατηγόν, ὥσπερ ἰατρὸν ἐσχάτης δεῖσθαι τῆς διὰ τοῦ σιδήρου θεραπείας, οὐ μὴν ἀλλ' ἐπιθέμενος ἐν καιρῷ τοὺς Νομαντίνους ἐτρέψατο. Τῶν

δὲ

δὲ πρεσβυτέρων τοὺς ἡττημένους κακιζόντων, τί πεφεύγασιν, οὓς τοσαυτάκις ἐδίωξαν, εἰπεῖν τινα λέγεται τῶν νομαντίνων, ὡς τὰ πρόβατα ταυτὰ καὶ νῦν ἐστιν, ὁ δὲ ποιμὴν ἄλλος. Ἐπεὶ δὲ τὴν Νομαντίαν ἑλὼν καὶ θριαμβεύσας τὸ δεύτερον πρὸς Γάϊον Γράκχον, ὑπέρ τε τῆς βουλῆς, καὶ τῶν συμμάχων κατέστη διαφορᾷ, καὶ λυπούμενος ὁ δῆμος ἐθορύβησεν αὐτὸν ἐπὶ τοῦ βήματος, ἐμὲ εἶπεν οὐδέ ποτε στρατοπέδων ἀλαλαγμὸς ἐθορύβησεν οὔτι γε συγκλύδων ἀνθρώπων, ὧν οὐ μητέρα τὴν Ἰταλίαν, ἀλλὰ μητρυιὰν οὖσαν ἐπίσταμαι. τῶν δὲ περὶ τὸν Γάϊον βοώντων κτεῖναι τὸν τύραννον, εἰκότως εἶπεν οἱ τῇ πατρίδι πολεμοῦντες, ἐμὲ βούλονται προανελεῖν. οὐ γὰρ οἷόν τε τὴν Ῥώμην πεσεῖν, Σκιπίωνος ἑστῶτος, οὐδὲ ζῆν Σκιπίωνα τῆς Ῥώμης πεσούσης.

Καικίλιος Μέτελλος ὀχυρῷ χωρίῳ βουλόμενος προσαγαγεῖν, εἰπόντος ἑκατοντάρχου πρὸς αὐτόν, ὡς ἐὰν δέκα μόνους ἀποβάλῃ, λήψεται τὸ χωρίον, ἠρώτησεν αὐτὸν εἰ βούλοιτο εἷς τῶν δέκα γενέσθαι. τῶν δὲ νεωτέρων τινὸς χιλιάρχου πυνθανομένου τί μέλλει ποιεῖν, εἰ τοῦτον ἔφη συνειδέναι μοι τὸν χιτωνίσκον ἐνόμιζον, ἀποδυσάμενος ἂν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πῦρ ἐπέθηκα. Σκιπίωνι δὲ ζῶντι πολεμῶν, ἀποθανόντος ἤχθέσθη, καὶ τοὺς μὲν υἱοὺς ἐκέλευσεν ὑποδύντας ἄρασθαι τὸ λέχος, τοῖς δὲ θεοῖς ἔφη χάριν ἔχειν ὑπὲρ τῆς Ῥώμης ὅτι παρ᾽ ἄλλοις οὐκ ἐγένετο Σκιπίων.

Γάϊος Μάριος ἐκ γένους ἀδόξου προϊὼν εἰς πολιτείαν διὰ τῶν στρατιῶν ἀγορανομίαν τὴν μείζονα παρήγγειλεν. αἰσθόμενος δὲ ὅτι λείπεται τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τὴν ἐλάττονα μετῆλθε, κἀκείνης ἀποτυχὼν, ὅμως οὐκ ἀπέγνω τοῦ πρωτεύσειν ῥωμαίων. Ἰξίας δὲ ἔχων ἐν ἀμφοτέροις τοῖς σκέλεσι, παρέσχεν ἄδετος ἐκτεμεῖν τῷ ἰατρῷ, καὶ μὴ στενάξας μὴ δὲ τὰς ὀφρῦς συναγαγὼν ἐνεκαρτέρησεν τῇ χειρουργίᾳ. τοῦ δὲ ἰατροῦ μεταβαίνοντος ἐπὶ θάτερον, οὐκ ἠθέλησεν, εἰπὼν οὐκ εἶναι τὸ θεράπευμα τῆς ἀλγηδόνος ἄξιον. Ἐπεὶ δὲ Λούσιος ὁ ἀδελφιδοῦς, αὐτοῦ τὸ δεύτερον ὑπατεύοντος, ἐβιάζετο τῶν ἐν ὥρᾳ στρατευομένων τινὰ ὀνόματι Τρεβώνιον. ὁ δὲ ἀπέκτεινεν αὐτὸν, καὶ πολλῶν κατηγορούντων οὐκ ἠρνήσατο κτεῖναι τὸν ἄρχοντα, τὴν δὲ αἰτίαν εἶπε καὶ ἀπέδειξε· κελεύσας οὖν ὁ Μάριος τὸν ἐπὶ ταῖς ἀριστείαις διδόμενον στέφανον κομισθῆναι,

ναι, τῷ Τρεβωνίῳ περιέθηκε. Τοῖς δὲ Τεύτοσι παρεστρατοπεδεύσας ἐν χωρίῳ ὀλίγον ὕδωρ ἔχοντι, τῶν στρατιωτῶν δίψην λεγόντων, δείξας αὐτοῖς ποταμὸν ἐγγὺς παραρρέοντα τῷ χάρακι τῶν πολεμίων, ἐκεῖθεν ὑμῖν ἐστιν, εἶπε, ποτὸν ὤνιον αἵματος. οἱ δὲ ἄγειν παρεκάλουν ἕως ὑγρὸν ἔχουσι τὸ αἷμα, καὶ μήπω πᾶν ὑπὸ τῆς δίψης ἐκπέπηγος. Ἐν δὲ τοῖς Κιμβρικοῖς πολέμοις Καμερίνων χιλίους ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους, ὁμοῦ Ῥωμαίους ἐποίησε, κατ' οὐδένα νόμον· πρὸς δὲ τοὺς ἐγκαλοῦντας ἔλεγε τῶν νόμων οὐκ ἐξακοῦσαι διὰ τὸν τῶν ὅπλων ψόφον. Ἐν δὲ τῷ ἐμφυλίῳ πολέμῳ περιταφρευόμενος καὶ πολιορκούμενος ἐκαρτέρει, τὸν οἰκεῖον ἀναμένων καιρόν. εἰπόντος δὲ τοῦ Ποπεδίου Σίλωνος πρὸς αὐτὸν, εἰ μέγας εἶ στρατηγὸς ὦ Μάριε, καταβὰς διαγώνισαι, σὺ μὲν οὖν, εἶπεν, εἰ μέγας εἶ στρατηγὸς ἀνάγκασόν με διαγωνίσασθαι καὶ μὴ βουλόμενον.

Κάτλος Λουτάτιος ἐν τῷ Κιμβρικῷ πολέμῳ παρὰ τὸν Ἀτίσωνα ποταμὸν στρατοπεδεύων, ἐπεὶ τοὺς βαρβάρους ὁρῶντες οἱ Ῥωμαῖοι διαβαίνειν ἐπιχειροῦντας, ἀνεχώρουν, μὴ δυνάμενος αὐτοὺς κατασχεῖν, ὥρμησεν εἰς τοὺς πρώτους τῶν ἀποτρεχόντων, ὅπως δοκῶσι μὴ φεύγειν τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ τῷ στρατηγῷ κατακολουθεῖν.

Σύλλας ὁ εὐτυχὴς ἀναγορευθεὶς, τῶν μεγίστων εὐτυχιῶν ἐποιεῖτο δύο, τὴν Πίου Μετέλλου φιλίαν, καὶ τὸ μὴ κατασκάψαι τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ φείσασθαι τῆς πόλεως.

Γαΐος Ποπίλλιος ἐπέμφθη πρὸς Ἀντίοχον ἐπιστολὴν παρὰ τῆς συγκλήτου κομίζων κελεύουσαν ἀπάγειν ἐξ Αἰγύπτου τὸ στράτευμα, καὶ μὴ σφετερίζεσθαι τῶν Πτολεμαίου τέκνων ὀρφανῶν ὄντων τὴν βασιλείαν. προσιόντα δ' αὐτὸν διὰ τοῦ στρατοπέδου πόρρωθεν ἀσπασαμένου τοῦ Ἀντιόχου φιλοφρόνως, οὐκ ἀντασπασάμενος τὸ γραμματεῖον ἐπέδωκεν· ἐπεὶ δὲ ἀναγνοὺς, ἔφη βουλεύσεσθαι καὶ δώσειν τὴν ἀπόκρισιν, τῷ κλήματι γῦρον περὶ αὐτὸν ὁ Ποπίλλιος περιέγραψεν, εἰπὼν, ἐνταῦθα τοίνυν ἑστὼς βούλευσαι καὶ ἀπόκριναι. πάντων δὲ τὸ φρόνημα τοῦ ἀνδρὸς καταπλαγέντων, τότε Ἀντιόχου ποιήσειν ὁμολογοῦντος τὰ δοκοῦντα Ῥωμαίοις, οὕτως ἠσπάσατο καὶ περιέπτυξεν αὐτὸν ὁ Ποπίλλιος.

Λεύκολλος ἐν Ἀρμενίᾳ μετὰ μυρίων ὁπλιτῶν καὶ χιλίων ἱππέων, ἐπὶ Τιγράνην ἐχώρει πεντεκαίδεκα μυριά-

ειάδας στρατιᾶς ἔχοντα τῇ πρὸ μιᾶς νώνων ὀκτωβρίων ἐν ᾗ πρότερον ὑπὸ Κίμβρων ἡ μετὰ Σκιπίωνος διεφθάρη δύναμις. εἰπόντος δέ τινος ὅτι ῥωμαῖοι τὴν ἡμέραν ἀφοσιοῦνται καὶ δεδοίκασιν, οὐκοῦν ἔφη σήμερον ἀγωνισώμεθα προθύμως, ἵνα καὶ ταύτην ἐξ ἀποφράδος καὶ σκυθρωπῆς ποιήσωμεν ἱλαρὰν καὶ προσφιλῆ ῥωμαίοις. Τοὺς δὲ καταφράκτους μάλιστα φοβουμένων τῶν στρατιωτῶν, ἐκέλευε θαρρεῖν, πλεῖον γὰρ ἔργον εἶναι τοῦ νικῆσαι τὸ τούτους σκυλεῦσαι. Προσβὰς δὲ τῷ λόφῳ πρῶτος, καὶ τὸ κίνημα τῶν βαρβάρων θεασάμενος ἀνεβόησε, νενικήκαμεν ὦ συστρατιῶται, καὶ μηδενὸς ὑποστάντος διώκων πέντε ῥωμαίων ἀπέβαλε πεσόντος, τῶν δὲ πολεμίων ὑπὲρ δέκα μυριάδας ἀπέκτεινε.

Γναῖος Πομπήϊος ὑπὸ ῥωμαίων ἠγαπήθη τοσοῦτον, ὅσον ὁ πατὴρ ἐμισήθη, νέος δὲ ὢν παντάπασι τῇ Σύλλα μερίδι προσέθηκεν αὑτόν, καὶ μή τε ἄρχων μή τε βουλεύων, πολλοὺς ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐστρατολόγησε, καὶ Σύλλα καλοῦντος, οὐκ ἔφη δίχα λαφύρων οὐδὲ ἀναίμακτον ἐπιδεῖξαι τῷ αὐτοκράτορι τὴν δύναμιν, οὐδ' ἦλθε πρότερον πρὶν ἢ πολλαῖς μάχαις νικῆσαι τοὺς στρατηγοὺς τῶν πολεμίων. ἐπεὶ δὲ πεμφθεὶς εἰς Σικελίαν ὑπὸ Σύλλα στρατηγὸς, ἐπυνθάνετο τοὺς στρατιώτας ἐν ταῖς ὁδοιποείαις ἐκτρεπομένους βιάζεσθαι καὶ ἁρπάζειν, τοὺς μὲν ἄλλως πλανωμένους καὶ πειθέοντας ἐκόλασε, τῶν δὲ πεμπομένων ὑπ' αὐτοῦ, σφραγῖδας ἐπέβαλε ταῖς μαχαίραις. Μαμερτίνους δὲ τῆς ἐναντίας γενομένους μερίδος, οἷός τε ἦν ἀποσφάττειν ἅπαντας. Σθεννὶς δὲ τοῦ δημαγωγοῦ φήσαντος, οὐ δίκαια ποιεῖν αὐτὸν ἀνθ' ἑνὸς αἰτίου πολλοὺς ἀναιτίους κολάζοντα, τοῦτον δὲ αὐτὸν εἶναι τοὺς μὲν φίλους πείσαντα τοὺς δὲ ἐχθροὺς βιασάμενον ἑλέσθαι τὰ Μαρίου, θαυμάσας ὁ Πομπήϊος, ἔφη συγγνώμην ἔχειν Μαμερτίνοις ὑπὸ τοιούτου πεισθεῖσιν ἀνδρὸς, ὃς τὴν πατρίδα τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς προτιμᾷ καὶ τήν τε πόλιν καὶ τὸν Σθέννιον ἀπέλυσεν. Εἰς δὲ Λιβύην διαβὰς ἐπὶ Δομίτιον, καὶ μάχῃ μεγάλῃ κρατήσας, ἀσπασαμένων αὐτὸν αὐτοκράτορα τῶν στρατιωτῶν, ἔφη μὴ δέχεσθαι τὴν τιμὴν, ἕως ὀρθὸς ἕστηκεν ὁ χάραξ τῶν πολεμίων· οἱ δὲ, καίπερ ὄμβρου πολλοῦ κατέχοντος, ὁρμήσαντες διεπόρθησαν τὸ στρατόπεδον. Ἐπανελθόντα δὲ αὐτὸν ὁ Σύλλας ταῖς μὲν ἄλλαις τιμαῖς ἐδέξατο φιλοφρόνως καὶ μάγνον προσηγόρευ-

σε πρῶτος αὐτόν. Θριαμβεῦσαι δὲ βουλόμενον οὐκ εἴα μηδέ πω μετέχοντα βουλῆς· εἰπόντος δὲ τοῦ Πομπηΐου πρὸς τοὺς παρόντας ἀγνοεῖν τὸν Σύλλαν ὅτι καὶ τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα πλείονες ἢ δύοντα προσκυνοῦσιν, ὁ μὲν Σύλλας ἀνεβόησε, θριαμβευέτω. Σερουΐλιος δὲ ἀνὴρ ἀριστοκρατικὸς, ἠγανάκτει, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐνίσταντο πολλοὶ τῷ θριάμβῳ δωρεάς τινας ἀπαιτοῦντες. ἐπεὶ δὲ ὁ Πομπήϊος ἔφη μᾶλλον ἀφήσειν τὸν θρίαμβον ἢ κολακεύσειν ἐκείνους, νῦν ἔφη καὶ μέγαν ἀληθῶς ὁρᾶν, καὶ ἄξιον τοῦ θριάμβου τὸν Πομπήϊον. Ἔθους δὲ ὄντος ἐν Ῥώμῃ τοῖς ἱππεῦσιν ὅταν στρατεύσωνται τὸν νόμιμον χρόνον, ἄγειν τὸν ἵππον εἰς ἀγορὰν ἐπὶ τοὺς δύο ἄνδρας οὓς τιμητὰς καλοῦσι, καὶ καταριθμησαμένοις τὰς στρατείας καὶ τοὺς στρατηγοὺς, ὑφ' οὓς ἐστρατεύσαντο τυγχάνειν ἐπαίνων, ἢ ψόγων τῶν προσηκόντων, ὑπατεύων ὁ Πομπήϊος κατήγαγεν αὐτὸς τὸν ἵππον ἐπὶ τοὺς τιμητὰς Στέλλιον καὶ Λέντλον· ἐκείνων δὲ, ὥσπερ ἔθος ἐστὶ, πυθομένων εἰ πάσας ἐστράτευται τὰς στρατείας, πάσας εἶπεν ὑπ' ἐμαυτῷ αὐτοκράτορι. Τῶν δὲ Σερτωρίου γραμμάτων κρατήσας ἐν Ἰβηρίᾳ, ἐν οἷς ἦσαν ἐπιστολαὶ πολλῶν ἡγεμόνων ἐπὶ νεωτερισμῷ καὶ μεταβολῇ τῆς πολιτείας, τὸν Σερτώριον εἰς Ῥώμην καλούντων, κατέκαυσε πάσας, διδοὺς μετανοῆσαι καὶ βελτίονας γενέσθαι τοὺς πονηρούς. Ἐπεὶ δὲ Φραάτης ὁ Πάρθων βασιλεὺς ἔπεμψε πρὸς αὐτὸν ἀξιῶν ὅρῳ χρῆσθαι τῷ Εὐφράτῃ, μᾶλλον ἔφη χρῆσθαι ῥωμαίους ὅρῳ πρὸς Πάρθους τῷ δικαίῳ. Λευκίου δὲ Λευκούλλου μετὰ τὰς στρατείας ἀφεικότος αὑτὸν εἰς ἡδονὰς καὶ πολυτελῶς ζῶντος, τὸν δὲ Πομπήϊον ὡς παρ' ἡλικίαν τοῦ πολλὰ πράσσειν ὀρεγόμενον ψέγοντος, μᾶλλον ἔφη γέροντι τὸ τρυφᾶν, ἢ τὸ ἄρχειν εἶναι παρ' ἡλικίαν. Νοσοῦντι δὲ αὐτῷ, κίχλην ὁ ἰατρὸς λαβεῖν προσέταξεν, οἱ δὲ ζητοῦντες οὐχ εὗρον, ἦν γὰρ παρ' ὥραν· ἔφη δέ τις εὑρεθήσεσθαι παρὰ Λευκούλλῳ δι' ἔτους τρεφομένας, εἶτα ἔφη, εἰ μὴ Λεύκουλλος ἐτρύφα, Πομπήϊος οὐκ ἂν ἔζησε; καὶ χαίρειν ἐάσας τὸν ἰατρὸν, ἔλαβε τῶν εὐπορίστων. Ἰσχυρᾶς δὲ σιτοδείας ἐν Ῥώμῃ γενομένης ἀποδειχθεὶς λόγῳ μὲν ἀγορᾶς ἐπιμελητὴς, ἔργῳ δὲ γῆς καὶ θαλάσσης κύριος, ἔπλευσεν εἰς Λιβύην καὶ Σαρδόνα καὶ Σικελίαν, καὶ πολὺν ἀθροίσας σῖτον, ἔσπευδεν εἰς τὴν Ῥώμην. μεγάλου δὲ τοῦ χειμῶνος γενομένου,

καὶ

καὶ τὴν κυβερνήτην ὀκνοιῶντων, πρῶτος ἐμβὰς, καὶ τὴν ἄγκυραν ἄρας κελδύσας, ἀνεβόησε πλεῖν ἀναγκάζῃ, ζῆν ἐκ ἀναγκάζῃ. Τῆς δὲ πρὸς τὸν Καίσαρα διαφορᾶς ἀποκαλυπτομένης, καὶ Μαρκελλίνε τινὸς τὴν ὑπὸ Πομπηΐε προῆχθαι δοκοιῶντων, μεταβεβλημένε δὲ πρὸς Καίσαρα πολλὰ πρὸς αὐτὸν ἐν συγκλήτῳ λέγοντος, ἐκ αἰχιώη Μαρκελλῖνε εἶπεν ἐμοὶ λοιδορέμενος, δι' ὃν ἐξ ἀφώνε λόγιος, ἐκ δὲ πεινατικε ἐμετικὸς γέγονας; Πρὸς δὲ Κάτωνα πικρῶς καθαψάμενον, ὅτι πολλάκις αὐτε προαγορεύοντος τὴν Καίσαρος δύναμιν καὶ αὔξησιν, ἐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῆς δημοκρατίας γινομένην ἠμέλει, ἀπεκέινατο, τὰ μὲν σὰ μαντικώτερα, τὰ δ' ἐμὰ φιλικώτερα. Περὶ δὲ αὐτε παῤῥησιαζόμενος εἶπεν, ὡς πᾶσαν ἀρχὴν καὶ ἔλαβε θᾶσσον ἢ προσεδόκησε, καὶ κατέθοιτο θᾶσσον, ἢ προσεδοκήθη. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχην φεύγων εἰς Αἴγυπτον, ὡς ἔμελλε διαβαίνειν ἐκ τῆς τειήρες εἰς ἁλιευτικὸν πλοῖον, ἀποσείλαντος τε βασιλέως, ἐπισραφεὶς πρὸς τὴν γυναῖκα καὶ τὸν υἱὸν ἐδὲν ἕτερον, ἢ τὸ τε Σοφοκλέους εἶπεν, ὅς τις δὲ πρὸς τύραννον ἐμπορεύεται, κείνε ἐςι δοῦλος κἂν ἐλεύθερος μολῇ. μεταβὰς δὲ ὡς πληγεὶς ξίφει καὶ σενάξας ἅπαξ, εἰπὼν δὲ μηδὲν, ἀλλ' ἐγκαλυψάμενος παρέδωκεν ἑαυτόν.

Κικέρων ὁ ῥήτωρ εἰς τοὔνομα σκωπτόμενος, καὶ τῶν φίλων μεταθέσθαι κελδύόντων, ἔφη, τὸν Κικέρωνα ποιήσειν τῶν Κατώνων καὶ τῶν Κάτλων καὶ τῶν Σκαύρων ἐνδοξότερον. Ἔκπωμα δὲ ἀργυροῦν τοῖς θεοῖς ἀνατιθεὶς, τὰ μὲν πρῶτα τῶν ὀνομάτων γράμμασιν ἐσήμανεν, ἀντὶ δὲ τε Κικέρωνος, ἐρέβινθον ἐτόρευσε. Τῶν δὲ ῥητόρων τοὺς μέγα βοῶντας ἔλεγε δι' ἀσθένειαν ἐπὶ τὴν κραυγὴν ὡς χωλὲς ἀναβαίνειν ἐφ' ἵππον. Οὐέρε δὲ υἱὸν ἔχοντος ἐκ εὖ κεχρημένον ἐφ' ὥρᾳ τῷ σώματι, τὸν δὲ Κικέρωνα λοιδορῦντος εἰς μαλακίαν, καὶ κίναιδον ἀποκαλοῦντος, ἀγνοεῖς εἶπεν, ὅτι προσήκει τοῖς τέκνοις ἐντὸς θυρῶν λοιδορεῖσθαι. Μετέλλε δὲ Νέπωτος εἰπόντος πρὸς αὐτὸν ὅτι πλείονας μαρτυρῶν ἀπέκτονας, ἢ σωηγορῶν σέσωκας, καὶ γάρ ἐςιν ἔφη πλεῖον, ἐμοὶ πίσεως ἢ λογιότητος. Ἐρωτῶντος δὲ τε Μετέλλε, τίς αὐτε πατήρ ἐςι, ταύτην ἔφη τὴν ἀπόκρισιν χαλεπωτέραν ἡ σὴ μήτηρ πεποίηκεν. ἦν γὰρ ἡ τε Μετέλλε ἀκόλαςος, ὁ δὲ Μέτελλος αὐτὸς ὑπόκεφος καὶ ἀβέβαιος καὶ φερόμενος ταῖς ὁρμαῖς.

μαις. Διοδότῳ δὲ τῷ διδασκάλῳ τῶν ῥητορικῶν ἀποθανόντι κόρακα λίθινον ἐπιςήσαντος αὐτοῦ, δικαίαν ἔφη τὴν ἀμοιβὴν γεγονέναι, πέτεσθαι γὰρ τοῦτον οὐ λέγειν ἐδίδαξεν. Βατίνιον δὲ ἄνθρωπον ἑαυτοῦ διάφορον καὶ μοχθηρὸν ἄλλως ἀκούσας ὅτι τέθνηκεν, εἶτα γνοὺς ὕςερον ὅτι ζῇ, κακῶς εἶπεν ἀπόλοιτο ὁ κακῶς ψευσάμενος. Πρὸς δὲ τὸν δοκοῦντα Λίβυν ἀπὸ γῆς εἶναι, φήσαντα δὲ αὐτοῦ μὴ ἀκούειν λέγοντος, καὶ μὴν οὐκ ἄξύπητον ἔχεις τὸ οὖς εἶπε. Κάςον δὲ Ποπίλλιον νομικὸν εἶναι βουλόμενον, ὄντα δὲ ἀμαθῆ καὶ ἀφυῆ, προσεκαλεῖτο μάρτυρα πρός τινα δίκην· εἰπόντος δὲ ἐκείνου μηδὲν γινώσκειν, οἴει γὰρ ἴσως εἶπε περὶ τῶν νομίμων ἐπερωτᾶσθαι; Ὁρτησίου δὲ τοῦ ῥήτορος λαβόντος μισθὸν ἀργυρᾶν σφίγγα παρὰ τοῦ Βέρου, καὶ πρὸς τὸν Κικέρωνα πλαγίως τὶ εἰπόντα φήσαντος αἰνιγμάτων λύσεως ἀπείρως ἔχειν, Καὶ μὴν ἡ σφίγξ, ἔφη, παρὰ σοί ἐςιν. Βοκωνίῳ δὲ ἀπαντήσας μετὰ τριῶν θυγατέρων ἀμορφοτάτων τὴν ὄψιν, ἄζεμα πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν, Φοίβου ποτ' οὐκ ἐῶντος ἔσπειρεν τέκνα. Φαύςου δὲ τοῦ Σύλλα παιδὸς διὰ πλῆθος δανείων ἀπάρτιον προγεάψαντος, ταύτην μᾶλλον, ἔφη, τὴν προγραφὴν ἀσπάζομαι ἢ τὴν πατρῴαν αὐτοῦ. Πομπηΐου δὲ καὶ Καίσαρος διαςάντων, ἔφη, Γινώσκω ὃν φύγω, μὴ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω. καὶ Πομπήϊον ἐμέμψατο τὴν πόλιν ἐκλιπόντα, καὶ Θεμιςοκλέα μᾶλλον ἢ Περικλέα μιμησάμενον, οὐκ ἐκείνοις τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ τούτοις ὁμοίων ὄντων. Γενόμενοι δ' οὖν παρὰ Πομπηΐῳ, καὶ πάλιν μετανοῶν, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Πομπηΐου ποῦ Πίσωνα τὸν γαμβρὸν ἀπολέλοιπεν, ἔφη, παρὰ τῷ σῷ πενθερῷ. μεταβαλλομένου δέ τινος ἀπὸ Καίσαρος πρὸς τὸν Πομπήϊον, λέγοντος ὑπὸ σπουδῆς καὶ προθυμίας ἀπολελοιπέναι τὸν ἵππον, βέλτιον ἔφη αὐτὸν περὶ τοῦ ἵππου βεβουλεῦσθαι. Πρὸς δὲ τὸν ἀπαγγέλλοντα τοὺς Καίσαρος φίλους σκυθρωποὺς εἶναι, λέγεις, ἔφη, δυσνοεῖν αὐτοὺς Καίσαρι. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Φαρσάλῳ μάχην Πομπηΐου μὲν φυγόντος, Νονίου δέ τινος ἔτι παρ' αὐτοῖς ἀετοὺς ἑπτὰ φήσαντος εἶναι, καὶ διὰ τοῦτο θαῤῥεῖν παρακαλοῦντος, καλῶς ἂν παρῄνεις, εἶπεν, εἰ κολοιοῖς ἐπολεμοῦμεν. Ἐπεὶ δὲ Καῖσαρ κρατήσας τὰς Πομπηΐου καταβεβλημένας εἰκόνας ἀνέςησε μετὰ τιμῆς, ἔφη περὶ αὐτοῦ λέγων ὁ Κικέρων, ὅτι τοὺς Πομπηΐου Καῖσαρ ἱςὰς ἀνδριάντας, τοὺς

ἰδίου-

ἑαυτῷ πήγνυσιν. Οὕτω δὲ πολλῷ τὸ καλῶς λέγειν ἐτίμα τε καὶ περὶ τοῦτο μάλιστα ἠγωνία, ὥς τι προκειμένης δίκης ἐπὶ τῶν ἑκατὸν ἀνδρῶν, ὡς ἐπικειμένης τῆς ἡμέρας Ἔρωτα ἀπαγγείλαντα αὐτῷ οἰκέτην εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ὑπερτεθῆναι τὴν δίκην, ἠλευθέρωσε.

Γάϊος Καῖσαρ ὅτε Σύλλαν ἔφυγεν ἔτι μειράκιον ὢν, περιέπεσε πειραταῖς· καὶ πρῶτον μὲν αἰτηθεὶς ἀργυρίου πλῆθος κατεγέλασε τῶν λῃστῶν ὡς ἀγνοούντων ὃν ἔχουσι, καὶ διπλάσιον ὡμολόγησε δώσειν, ἔπειτα φρουρούμενος, ὡς συνῆγε τὰ χρήματα προσέταττεν ἡσυχίαν αὐτῷ παρέχειν κοιμωμένῳ καὶ σιωπᾶν· λόγους δὲ καὶ ποιήματα γράφων ἀνεγίνωσκεν αὐτοῖς, καὶ τοὺς μὴ λίαν ἐπαινοῦντας, ἀναισθήτους καὶ βαρβάρους ἀπεκάλει. καὶ μετὰ γέλωτος ἠπείλει κρεμᾶν αὐτοὺς, ὃ καὶ μετ' ὀλίγον ἐποίησεν· τῶν γὰρ λύτρων κομισθέντων ἀπολυθεὶς καὶ συναγαγὼν ἄνδρας ἐξ Ἀσίας καὶ πλοῖα, συνήρπασε τοὺς λῃστὰς καὶ προσήλωσεν. Ἐν δὲ Ῥώμῃ, πρὸς Κάτλον πρωτεύοντα Ῥωμαίων εἰς ἅμιλλαν ὑπὲρ τῆς ἀρχιερωσύνης καταστὰς, καὶ προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς μητρὸς ἐπὶ τὰς θύρας, σήμερον εἶπεν ὦ μῆτερ, ἀρχιερέα τὸν υἱὸν, ἢ φυγάδα ἕξεις. Πομπηΐαν δὲ τὴν γυναῖκα κακῶς ἀκούσασαν ἐπὶ Κλωδίῳ διαπεμψάμενος, εἶτα τοῦ Κλωδίου φεύγοντος ἐπὶ τούτῳ δίκην, μάρτυς εἰσαχθεὶς, οὐδὲν εἶπε φαῦλον περὶ τῆς γυναικός· ἐρομένου δὲ τοῦ κατηγόρου διατί τοίνυν ἐξέβαλες αὐτὴν, ὅτι τὴν Καίσαρος ἔφη γυναῖκα καὶ διαβολῆς δεῖ καθαρὰν εἶναι. Τὰς δὲ Ἀλεξάνδρου πράξεις ἀναγινώσκων ἐδάκρυσε, καὶ πρὸς τοὺς φίλους εἶπεν, ὅτι ταύτην τὴν ἡλικίαν ἔχων ἐνίκησε Δαρεῖον, ἐμοὶ δὲ μέχρι νῦν οὐδὲν πέπρακται. Πολίχνιον δὲ ἀπὸ λυπρὸν ἐν ταῖς Ἄλπεσι παρερχομένου, καὶ τῶν φίλων διαπορούντων εἰ καὶ ἐνταῦθα τινες στάσεις εἰσὶ καὶ ἅμιλλαι περὶ πρωτείων, ἐπιστὰς καὶ συννοὺς γενόμενος, μᾶλλον ἂν ἔφη ἐβουλόμην πρῶτος ἐνταῦθα εἶναι ἢ δεύτερος ἐν Ῥώμῃ. Τῶν δὲ τολμημάτων τὰ παράβολα καὶ μεγάλα πράττειν ἔφη δεῖν, ἀλλὰ μὴ βουλεύεσθαι. καὶ διέβη τὸν Ρουβίκωνα ποταμὸν ἐκ τῆς Γαλατικῆς ἐπαρχίας, ἐπὶ Πομπήϊον εἰπὼν, πᾶς ἀνερρίφθω κύβος. Ἐπεὶ δὲ Πομπηΐου φεύγοντος ἐπὶ θάλασσαν ἐκ τῆς ῥώμης, καὶ Μέτελλος ἔπαρχος ὢν τοῦ ταμείου, βουλόμενον αὐτὸν χρήματα λαβεῖν ἐκώλυε, καὶ τὸ ταμιεῖον ἀπέκλειεν, ἠπεί-

λησεν

λησεν ἀποκτεινεῖν αὐτόν· καταπλαγέντος δὲ τοῦ Μετέλλου, τοῦτο εἶπεν ὦ νεανίσκε φῆσαι μοι χαλεπώτερον ἦν ἢ ποιῆσαι. Τῶν δὲ στρατιωτῶν αὐτοῦ βραδέως εἰς Δυῤῥάχιον ἐκ Βρεντεσίου κομιζομένων, λαθὼν ἅπαντας εἰς πλοῖον μικρὸν ἐμβὰς ἐπεχείρησε διαπλεῖν τὸ πέλαγος. συγκλυζομένου δὲ τοῦ πλοίου, ποιήσας τοῦ κυβερνήτη φανερὸν ἑαυτὸν, ἀνεβόησε, πίστευε τῇ τύχῃ, γνοὺς ὅτι Καίσαρα κομίζεις. Τότε μὲν οὐκ ἐκωλύθη, τοῦ χειμῶνος ἰσχυροῦ γενομένου, καὶ τῶν στρατιωτῶν συνδραμόντων καὶ περιπαθέντων εἰ περιμένει δύναμιν ἄλλην ὡς ἀπιστῶν αὐτοῖς. Ἐπεὶ δὲ μάχης γενομένης νικῶν ὁ Πομπήϊος, οὐκ ἐπεξῆλθεν, ἀλλ' ἀνεχώρησεν εἰς τὸ στρατόπεδον, τήμερον εἶπεν ἡ νίκη παρὰ τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ τὸν εἰδότα νικᾷν οὐκ ἔχουσιν. ἐν δὲ Φαρσάλῳ Πομπηΐου παρατεταγμένην τὴν φάλαγγα κατὰ χώραν ἑστάναι καὶ προσδέχεσθαι τοὺς πολεμίους παρεγγυήσαντος, ἁμαρτεῖν αὐτὸν ἔλεγε τὸν ἐξ ἐπιδρομῆς μετ' ἐνθουσιασμοῦ τόνον καὶ ῥοῖζον ἐκλύσαντα τῶν στρατιωτῶν. Φαρνάκην νικήσας τὸν Ποντικὸν ἐξ ἐφόδου, πρὸς τοὺς φίλους ἔγραψεν, ἦλθον, εἶδον, ἐνίκησα. Μετὰ δὲ τὴν ἐν Λιβύῃ τῶν περὶ τὸν Σκιπίωνα φυγὴν καὶ ἧτταν, Κάτωνος αὐτὸν ἀνελόντος, φθονῶ σοι Κάτων εἶπε τοῦ θανάτου, καὶ γὰρ σὺ ἐμοὶ τῆς σωτηρείας ἐφθόνησας. Ἀντώνιον δὲ καὶ Δολοβέλλαν ὑφορωμένων ἐνίων καὶ φυλάττεσθαι κελευόντων, οὐ τούτους ἔφη δεδιέναι τοὺς βαναύσους καὶ λιπῶντας, ἀλλὰ τοὺς ἰσχνοὺς καὶ ὠχροὺς ἐκείνους, δείξας Βροῦτον καὶ Κάσσιον. Λόγου δὲ παρὰ δεῖπνον ἐμπεσόντος περὶ θανάτου ποῖος ἄριστος, ὁ ἀπροσδόκητος εἶπε.

Καῖσαρ ὁ πρῶτος ἐπικληθεὶς σεβαστὸς ἔτι μειράκιον ὢν, Ἀντώνιον ἀπήτει δισχιλίας πεντακοσίας λυριάδας τοῦ πρώτου Καίσαρος ἀναιρεθέντος ἐκ τῆς οἰκίας ἃς πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀντώνιος μετήνεγκεν, ἀποδοῦναι ῥωμαίοις βουλόμενος τὸ καταλειφθὲν ὑπὸ Καίσαρος ἑκάστῳ δραχμὰς ἑβδομήκοντα πέντε. τοῦ δὲ Ἀντωνίου τὰ μὲν χρήματα κατέχοντος, ἐκεῖνον δὲ τῆς ἀπαιτήσεως ἀμελεῖν, εἰ σωφρονεῖ, κελεύοντος, ἐκήρυττε τὰ πατρῷα καὶ ἐπίπρασκε. καὶ τὴν δωρεὰν ἀποδοὺς, εὔνοιαν μὲν αὐτῷ, μῖσος δὲ ἐκείνῳ παρὰ τῶν πολιτῶν περιεποίησεν. Ἐπεὶ δὲ Ῥυμητάλκης ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς ἀπὸ Ἀντωνίου μεταβαλλόμενος πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐμετρίαζεν παρὰ τοὺς πότους, ἀλλ' ἦν ἐπαχθὴς ὀνειδίζων τὴν συμμαχίαν, προπιών τινι τῶν

ἄλλων βασιλέων, ὁ Καῖσαρ εἶπεν, ἐγὼ προδοσίαν φιλῶ, προδότας δ' οὐκ ἐπαινῶ. Τῶν δὲ Ἀλεξανδρέων μετὰ τὴν ἅλωσιν τὰ δεινότατα πείσεσθαι προσδοκώντων, ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα καὶ παραστησάμενος Ἄρειον τὸν Ἀλεξανδρέα, φείδεσθαι μὲν τῆς πόλεως ἔφη, πρῶτον διὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ κάλλος, ἔπειτα διὰ τὸν κτίστην Ἀλέξανδρον, τρίτον δὲ Ἄρειον τὸν φίλον. Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἔρως ὁ τὰ ἐν Αἰγύπτῳ διοικῶν, ὄρτυγα τὸν κρατοῦντα πάντων ἐν τῷ μάχεσθαι καὶ ἀήττητον ὄντα πριάμενος ὀπτήσας κατέφαγε, μετεπέμψατο αὐτὸν καὶ ἀνέκρινεν· ὁμολογήσαντα δὲ ἐκέλευσεν ἱστῷ νηὸς προσηλωθῆναι. Ἐν δὲ Σικελίᾳ Ἄρειον ἀντὶ Θεοδώρου κατέστησε διοικητήν· ἐπιδόντος δέ τινος αὐτῷ βιβλίον ἐν ᾧ γεγραμμένον ἦν φαλακρὸς ἢ κλέπτης Θεόδωρος ὁ Ταρσεύς, τί σοι δοκεῖ; ἀναγνοὺς Καῖσαρ ὑπέγραψε, δοκεῖ. Παρὰ δὲ Μαικήνα τοῦ συμβιωτοῦ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐν τοῖς γενεθλίοις δῶρον ἐλάμβανε φιάλην. Ἀθηνοδώρῳ δὲ τῷ φιλοσόφῳ διὰ γῆρας εἰς οἶκον ἀφεθῆναι δεηθέντι συνεχώρησεν. ἐπεὶ δὲ ἀσπασάμενος αὐτὸν ὁ Ἀθηνόδωρος, εἶπεν ὅταν ὀργισθῇς Καῖσαρ, μηδὲν εἴπῃς μὴ δὲ ποιήσῃς πρότερον, ἢ τὰ εἴκοσι καὶ τέτταρα γράμματα διελθεῖν πρὸς ἑαυτόν, ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ τῆς χειρὸς ἔτι σου παρόντος ἔφη χρείαν ἔχω, καὶ κατέσχεν αὐτὸν ὅλον ἐνιαυτὸν εἰπὼν, ὅτι ἔστι καὶ σιγῆς ἀκίνδυνον γέρας. Ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀλέξανδρος δύο καὶ τριάκοντα γεγονὼς ἔτη κατεστραμμένος τὰ πλεῖστα διηπόρει τί ποιήσει τὸν λοιπὸν χρόνον, ἐθαύμαζεν εἰ μὴ μεῖζον Ἀλέξανδρος ἔργον ἡγεῖτο τοῦ κτήσασθαι μεγάλην ἡγεμονίαν, τὸ διατάξαι τὴν ὑπάρχουσαν. Γράψας τὸν περὶ τῶν μοιχῶν νόμον, ἐν ᾧ διώρισται, πῶς δεῖ κρίνεσθαι τοὺς ἐν αἰτίαις γενομένους, καὶ πῶς δεῖ κολάζεσθαι τοὺς ἁλόντας, εἶτα προσπεσὼν ὑπ' ὀργῆς τὸν ἐπὶ Ἰουλίᾳ τῇ θυγατρὶ διαβεβλημένον νεανίσκον, ἔτυπτε ταῖς χερσίν. ἐκείνου δὲ ἀναβοῶντος, νόμον ἔθηκας ὦ Καῖσαρ, οὕτω μετενόησεν, ὥστε τὴν ἡμέραν ἐκείνην παραιτήσασθαι τὸ δεῖπνον. Γάϊον δὲ τὸν θυγατριδοῦν εἰς Ἀρμενίαν ἀποστέλλων, ᾐτεῖτο παρὰ τῶν θεῶν εὔνοιαν αὐτῷ τὴν Πομπηΐου, τόλμαν δὲ τὴν Ἀλεξάνδρου, τύχην δὲ τὴν ἑαυτοῦ παρακολουθῆσαι. Ῥωμαίοις δὲ τῆς ἀρχῆς ἔλεγεν ἀπολείψειν διάδοχον, ὃς οὐδέ ποτε περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος δὶς ἐβουλεύσατο, Τιβέριον λέγων. Θορυβοῦντας δὲ τοὺς ἐν ἀξιώ-

μασι

μασι νέυς καταςῆλαι βυλόμενος, ὡς ὐ προσεῖχον ἀλλ' ἐθορύβουν, ἀκύσατε εἶπε νέοι γέροντος, ὃ νέυ γέροντες ἤκουον. Τῦ δὲ Ἀθηναίων δήμυ ἐξημαρτηκέναι τί δόξαντος, ἔγραψεν ἀπ' Αἰγίνης οἴεσθαι μὴ λανθάνειν αὐτὺς ὀργιζόμενος. οὐ γὰρ ἂν ἐν Αἰγίνῃ διαχειμάσειν, ἄλλο δὲ οὐδὲν οὔτε εἶπεν αὐτὺς, οὔτε ἐποίσε. Τῶν δὲ Εὐρυκλέους κατηγόρων ἑνὸς ἀφειδῶς καὶ κατακόρως παῤῥησιαζομένυ καὶ προαχθέντος, εἰπεῖν τι τοιῦτον, εἰ ταῦτά σοι Καῖσαρ ὐ φαίνεται μεγάλα, κέλευσον αὐτὸν ἀποδοῦναι μοι Θουκυδίδου τὴν ἑβδόμην, διὸ ὀργισθεὶς ἀπάγειν ἐκέλευσε. πυθόμενος δὲ ὅτι τῶν ἀπὸ Βρασίδου γεγονότων ὑπόλοιπος ἔτος ἐςι, μετεπέμψατο καὶ μέτρια νυθετήσας, ἀπέλυσε. Πείσωνος δὲ τὴν οἰκίαν ἐκ θεμελίων ἄχρι πάσης ςέγης ἐπιμελῶς οἰκοδομοῦντος, εὔθυμον ἔφη με ποιεῖς οὕτως οἰκοδομῶν, ὡς ἀϊδίους τῆς Ῥώμης ἐσομένης.

ἈΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ.

Ἐκ Διογένυς Λαερτίυ συλλεχθέντα.

ΘΑ'λητος Μιλησίυ. Οὐδὲν, ἔφη, τὸν θάνατον διαφέρειν τῦ ζῆν. σὺ οὖν, ἔφη τὶς διατὶ ἐκ ἀποθνήσκεις; ὅτι, ἔφη, ὐδὲν διαφέρει. Ἐρωτηθεὶς τί δύσκολο; ἔφη, τὸ ἑαυτὸν γνῶναι. τί εὔκολον; τὸ ἄλλῳ ὑποτίθεσθαι. τί δὲ ἥδιστον; τὸ ἐπιτυγχάνειν. τί δὲ πρεσβύτατον; ὁ θεός. τί δὲ σοφώτατον; χρόνος, ἀνευρίσκει γὰρ πάντα. τί δὲ ἰσχυρότατον; ἀνάγκη, κρατεῖ γὰρ πάντων. τί δὲ μέγιστον; τόπος· ἅπαντα γὰρ χωρεῖ. τί δὲ τάχιςον; νῦς, διὰ παντὸς γὰρ τρέχει. τί δὲ κάλλιςον; κόσμος, ποίημα γὰρ θεῦ. Ἐρωτηθεὶς τί ἐςὶ τὸ θεῖον; τὸ μήτε ἀρχὴν, φησι, μήτε τέλος ἔχον. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν ἄριστα καὶ δικαιότατα βιώσαιμεν; ἐὰν, ἔφη, ἃ τοῖς πολλοῖς ἐπιτιμῶμεν, αὐτοὶ μὴ δρῶμεν. Ἐρωτηθεὶς τίς εὐδαίμων; ὁ τὸ μὲν σῶμα ὑγιὴς, ἔφη, τὴν δὲ ψυχὴν εὐπαίδευτος. Οἵυς ἂν ἐράνυς εἰσενέγκῃς, ἔφασκε, τοῖς γονεῦσι, τὺς αὐτὺς προσδέχυ καὶ παρὰ τῶν τέκνων. Ἐρωτηθεὶς τί κοινότατον; ἐλπὶς, ἀπεκρίνατο· καὶ γὰρ οἷς ἄλλο μηδὲν ἐστι, αὕτη πάρεστιν. Πρὸς τὸν πυθόμενον, τί δύσκολον εἴη τεθεαμένος, γέροντα, ἔφη,

ἔφη, τύραννον. Τριῶν τούτων εἵνεκα χάριν, ἔλεγεν, ἔχω τῇ τύχῃ· πρῶτον μὲν ὅτι ἄνθρωπος ἐγενόμην καὶ οὐ θηρίον. εἶτα, ὅτι ἀνὴρ, καὶ οὐ γυνή· τρίτον, ὅτι Ἕλλην, καὶ οὐ βάρβαρος. Τούτου ἔτι εἰσὶ, τὸ, καιρὸν γνῶθι· τὸ, φίλους δοκίμαζε. τὸ, τοῖς ἐπιτηδείοις χρῶ· τὸ, φίλων παρόντων, καὶ ἀπόντων μέμνησο. τὸ, ψιθυρὸν ἄνδρα τῆς σῆς οἰκίας ἔκβαλλε. τὸ, ἐπάγγελλε μηδενί.

Σόλωνος Ἀθηναίου. Ἐρωτηθεὶς, πῶς ἂν μὴ γίγνοιτο ἀδίκημα ἐν τῇ πόλει, εἰ ὁμοίως, ἔφη, ἀγανακτοῖεν τοῖς ἀδικουμένοις οἱ μὴ ἀδικούμενοι. Πρὸς τὸν πυθόμενον, πῶς ἂν ἄριστα αἱ πόλεις οἰκοῖντο; εἶπεν, ἐὰν οἱ μὲν πολῖται τοῖς ἄρχουσι πείθωνται, οἱ δὲ ἄρχοντες τοῖς νόμοις. Ὁμοίως ἐκείνη ἡ πόλις ἄριστα, ἔλεγεν, οἰκεῖται, ἐν ᾗ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας συμβαίνει τιμᾶσθαι καὶ κάκιστα δὲ, ἐν ᾗ τοὺς κακούς. Τοὺς νόμους τοῖς ἀραχνίοις ὁμοίους ἔλεγε· καὶ γὰρ ἐκεῖνα, ἐὰν μὲν ἐμπέσῃ τι κοῦφον καὶ ἀσθενὲς, στέγειν· ἐὰν δὲ μεῖζον, διακόψαν οἴχεσθαι. Τοσούτῳ διαφέρει ἡ φρόνησις τῶν ἀρετῶν, ἔφασκεν, ὅσῳ ὅρασις τῶν ἄλλων αἰσθήσεων. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Περιάνδρου παρὰ πότον, ἐπεὶ σιωπῶν ἐτύγχανε, πότερα διὰ λόγων σπάνιν, ἢ διὰ μωρίαν σιωπᾷ, ἀλλ' οὐδεὶς ἂν, εἶπε, μωρὸς σιωπᾶν ἐν συμποσίῳ δύναιτο. Ὀνειδιζόμενός ποτε, ὅτι δίκην ἔχων ἐμισθώσατο ῥήτορα; καὶ γὰρ, ἔφη, ὅταν δεῖπνον ἔχω, μάγειρον μισθοῦμαι. Ἔλεγε δὲ τοὺς παρὰ τοῖς τυράννοις δυναμένους παραπλησίους εἶναι ταῖς ψήφοις ταῖς ἐπὶ τῶν λογισμῶν· καὶ γὰρ ἐκείνων ἑκάστην, ποτὲ μὲν πλείω σημαίνειν, ποτὲ δὲ ἥττω· καὶ τούτων τοὺς τυράννους ποτὲ μὲν ἕκαστον μέγαν ἄγειν καὶ λαμπρὸν, ποτὲ δὲ ἄτιμον. Ἐρωτηθεὶς παρὰ τοῦ Κροίσου δείξαντος αὐτῷ τοὺς ἑαυτοῦ θησαυροὺς, τίς σοι δοκεῖ εὐδαίμων; οὐδεὶς, ἔφη, πρὸ τοῦ θανάτου. Φασὶ δέ τινες, ὅτι κοσμήσας ἑαυτὸν ὁ Κροῖσος παντοδαπῶς, καὶ καθίσας εἰς τὸν θρόνον, ἤρετο αὐτὸν εἴ τι θέαμα κάλλιον τεθέαται. ὁ δὲ ἀλεκτρυόνας, ἔφη, φασιανοὺς, καὶ ταώς· φυσικῷ γὰρ ἄνθει κεκόσμηνται καὶ μυρίῳ καλλίονι. Τούτου ἔτι εἰσὶ τὸ, ὅρκῳ μὴ χρῶ. τὸ εἰδὼς σίγα· τὸ, ἀλήθειαν ἄνεχε· τὸ, ἡδονὴν φεῦγε, αὕτη γὰρ λύπην τίκτει. τὸ, τὸ ἴσον πόλεμον οὐ ποιεῖ. τὸ, φίλους μὴ ταχὺ κτῶ, οὓς δ' ἂν κτήσῃ, μὴ ταχὺ ἀποδοκίμαζε.

Χίλωνος λακεδαιμονίου. Ἐρωτηθεὶς τί χαλεπώτατον, τὸ γνώσκειν ἑαυτὸν, ἔφη· πολλὰ γὰρ ὑπὸ φιλαυτίας ἕκαστον ἑαυτῷ προστίθεναι. Ἐρωτηθεὶς τί ὁ θεὸς εἴη ποιῶν, τὰ μὲν ὑψηλὰ ταπεινοῖ, τὰ δὲ ταπεινὰ ὑψοῖ, ἔφη. Λυπουμένου τινὸς ἐπὶ τοῖς αὐτοῦ κακοῖς, εἶπεν, εἰ τὰ πάντων κατανοήσεις, ἧττον ἐπὶ τοῖς σεαυτοῦ δυσφορήσεις. Μὴ κακολόγει, ἔλεγε, τοὺς πλησίον, εἰδὲ μὴ ἀκούσῃ ἐφ᾽ οἷς λυπηθήσῃ. Ταχύτερον, ἔφασκεν, ἐπὶ τὰς ἀτυχίας τῶν φίλων, ἢ ἐπὶ τὰς εὐτυχίας πορεύου. Πρὸς τὸν ἀδελφὸν δυσφοροῦντα, ὅτι μὴ ἔφορος ἐγένετο, αὐτοῦ ὄντος, ἐγὼ μὲν γὰρ, ἔφη, ἐπίσαμαι ἀδικεῖσθαι, σὺ δὲ οὔ. Ἐρωτηθεὶς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, ἐλπίσιν ἀγαθαῖς. Ἐρωτηθεὶς τί δύσκολον; τὰ ἀπόρρητα, σιωπῆσαι, καὶ σχολὴν εὖ διαθέσθαι, καὶ ἀδικούμενον δύνασθαι φέρειν. Τούτου εἰσὶν ἔτι, τὸ, χρόνου φείδου. τὸ, ἐρημίᾳ χρῶ. τὸ, πλήθει ἄρεσκε. τὸ, μὴ ἧς ἐπαχθής. τὸ, γάμους ἰσοτίμους ποίει. τὸ, θυμοῦ κράτει. τὸ, ἐγκράτειαν ἄσκει. τὸ, γνῶθι σεαυτόν. τὸ, νόμοις πείθου. τὸ, πρεσβύτερον σέβου, καὶ τὸ γῆρας τίμα. τὸ, ὑφορῶ μηδένα. τὸ, διαβολὰς μίσει. τὸ, ἡ γλῶσσα μὴ προτρεχέτω τοῦ νοῦ. τὸ, γλώττης κράτει, καὶ μάλιστα ἐν συμποσίῳ· τὸ, τὸν τὰ ἀλλότρια περιεργαζόμενον μίσει. τὸ, ἀτυχοῦντι μὴ ἐπιγέλα, κοινὸν γὰρ ἡ τύχη. τὸ, δαπανώμενος ἐφ᾽ ἃ μὴ δεῖ, ὀλίγος ἔσῃ ἐφ᾽ ἃ δεῖ.

Πιττακοῦ Μιτυληναίου. Ἐρωτηθεὶς ποτὲ τί ἄριστον, τὸ παρὸν, ἔφη, εὖ ποιεῖν. Καὶ ὑπὸ Κροίσου ἐρωτηθεὶς, τίς ἀρχὴ μεγίστη; ἡ τοῦ ποικίλου, ἔφη, ξύλου, σημαίνων τὸν νόμον. Πρὸς δὲ τὸν Φωκαϊκὸν φάσκοντα δεῖν ζητεῖν ἄνθρωπον σπουδαῖον, ἂν λίαν, ἔφη, ζητῇς, οὐχ εὑρήσεις. Πρὸς τοὺς πυνθανομένους τί εὐχάριστον; χρόνος, ἔφη. τί ἀφανές; τὸ μέλλον· τί πιστόν; γῆ. τί ἄπιστον; θάλασσα. Ἔλεγέ τε, συνετῶν ἀνδρῶν, πρὶν γενέσθαι τὰ δυσχερῆ, προνοῆσαι, ὅπως μὴ γένηται· ἀνδρείων δὲ, γενόμενα εὖ θέσθαι. Ὃ μέλλεις, ἔφη, πράττειν, μὴ πρόλεγε· ἀποτυχὼν γὰρ γελασθήσῃ. Ἀλκαῖον τὸν φονέα τοῦ υἱοῦ, ὑποχείριον λαβὼν, καὶ ἔχων ἐξουσίαν τοῦ κολάσαι αὐτὸν ἀφῆκεν, εἰπὼν, ὅτι συγγνώμη τιμωρίας ἄμεινον· τὸ μὲν γὰρ θηριώδους, τὸ δὲ ἡμέρου φύσεώς ἐστι σημεῖον. Τούτου ἔτι εἰσὶ, τὸ, μηδὲν ἄγαν.

τὸ,

τὸ, χαλεπὸν, ἐθλὸν εἶναι. τὸ, χαλεπὸν, γνῶναι. τὸ, πρὸ πάντων σέβου τὸ θεῖον. τὸ, γονέας αἰδοῦ. τὸ, μὴ ἔειξε γονεῦσι, κἂν δίκαια λέγης. τὸ, μὴ πᾶσι πίστευε· τὸ, ἐγγύα, πάρα δ' ἄτη. τὸ, ἀργὸς μὴ ἴσθι. τὸ γυναικὸς ἄρχε. τὸ, ἀτυχίαν μὴ ὀνείδιζε, νέμεσιν αἰδούμενος. τὸ, φίλων κριτὴς μὴ γίνου. τὸ, ἀρχὴ ἄνδρα δεικνύει.

Βίαντος Πριηνέως. Ἐρωτηθεὶς τί δυσχερὲς, τὴν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἔφη, μεταβολὴν εὐγενῶς ἐνεγκεῖν. Συμπλέων ποτὲ ἀσεβέσι, χειμαζομένης τῆς νεὼς, κἀκείνων τοὺς θεοὺς ἐπικαλουμένων, σιγᾶτε, ἔφη, μὴ αἴσθωνται ὑμᾶς ἐνθάδε πλέοντας. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ ἀσεβοῦς ἀνθρώπου τίποτέ ἐστιν εὐσέβεια, ἐσίγα· τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν τῆς σιγῆς πυνθανομένου, σιωπῶ, ἔφη, ὅτι περὶ τῶν οὐδέν σοι προσηκόντων πυνθάνῃ. Ἐρωτηθεὶς τί γλυκὺ ἀνθρώποις, ἐλπὶς, ἔφη. Ἥδιον, ἔλεγε, δικάζειν μεταξὺ ἐχθρῶν, ἢ φίλων. τῶν μὲν γὰρ φίλων πάντως ἐχθρὸν ἔσεσθαι τὸν ἕτερον, τῶν δὲ ἐχθρῶν τὸν ἕτερον, φίλον. Ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν ἄνθρωπος τέρπεται, ἔφη, κερδαίνων. Ἀτυχὴς, ἔφη, ἐστὶν, ὁ μὴ ἀτυχίαν φέρων. Τὸν βίον, ἔλεγεν, οὕτω μετρεῖν, ὡς καὶ πολὺν καὶ ὀλίγον χρόνον βιωσόμενος. Ἐρωτηθεὶς τί ἂν εἴη τῶν κατὰ τὸν βίον ἄφοβον, ὀρθὴ συνείδησις ἔφη. Τῷ νέῳ πρὸς Αἰγυπτίους ἀπαίροντι, καὶ πυνθανομένῳ, τί ἂν ποιῶν μάλιστα κεχαρισμένα αὐτῷ πράττοι, ἐφόδιον, ἔφη, πρὸς γῆρας κτησάμενος, τὴν ἀρετὴν δηλαδὴ ἐφόδιον λέγων. Θανάτῳ μέλλων καταδικάζειν ἐδάκρυσεν. εἰπόντος δέ τινος, τί παθὼν αὐτὸς καταδικάζεις καὶ κλαίεις; ὅτι ἀναγκαῖόν ἐστιν, εἶπε, τῇ μὲν φύσει τὸ συμπαθὲς ἀποδοῦναι, τῷ δὲ νόμῳ τὴν ψῆφον. ἐρωτηθεὶς ποῖος τῶν θανάτων κακὸς, ὁ ἀπὸ τῶν νόμων ἐπαγόμενος ἔφη. Τούτου ἔτι εἰσὶ, τὸ, ἄκουε πολλὰ, λάλει ὀλίγα· τὸ, νόει, καὶ τότε πράττε. τὸ, ὅτι ἂν ἀγαθὸν πράττῃς, εἰς θεὸν ἀνάπεμπε· τὸ, φίλει ὡς μισήσων. τὸ, ἀνάξιον ἄνδρα μὴ ἐπαίνει· τὸ, μὴ εὐήθης ἔσο, μήτε κακοήθης.

Περιάνδρου Κορινθίου. Ἐρωτηθεὶς τί μέγιστον ἐν ἐλαχίστῳ, φρένες, εἶπεν, ἀγαθαὶ ἐν σώματι ἀνθρώπου. Ὁ αὐτὸς τί ἐστιν ἐλευθερία ἐρωτηθεὶς, ἀγαθὴ συνείδησις, ἔφη. Τοὺς μέλλοντας ἀσφαλῶς τυραννήσειν ἔλεγε δεῖν τῇ

εὔνοια δορυφορεῖσθαι, ἢ μὴ τοῖς ὅπλοις· ἐρωτηθεὶς, διατί οὐκ ἀποτίθεται τὴν ἀρχὴν, εἶπεν, ὅτι τῷ κατ' ἀνάγκην ἄρχοντι καὶ τὸ ἑκουσίως ἀποστῆναι κίνδυνον φέρει. Τούτου ὁμοίως εἰσὶ, τὸ μελέτη τὸ πᾶν. τὸ, θνητὰ φρόνει· τὸ, μυστήριον κρύπτε. τὸ, ἀληθείας ἔχου. τὸ, χάριν ἀπόδος· τὸ, εὐπροσήγορος γίνου. τὸ, ὀφθαλμῶν κράτει. τὸ, μὴ πίστευε χρόνῳ. τὸ, εἶκε μεγάλοις· τὸ, ἔλπιζε ὡς θνητὸς, φείδου ὡς ἀθάνατος. τὸ, ἁμαρτὼν μεταβούλευε· τὸ, ἀτυχίαν κρύπτε, ἵνα μὴ τοὺς ἐχθροὺς εὐφραίνῃς.

Κλεοβούλου Λινδίου. Τὸν φίλον, ἔλεγε, δεῖ εὐεργετεῖν, ὅπως ᾖ μᾶλλον φίλος· τὸν δὲ ἐχθρὸν φίλον ποιεῖν. φυλάσσεσθαι γὰρ χρὴ τῶν μὲν φίλων τὸν ψόγον, τῶν δὲ ἐχθρῶν τὴν ἐπιβουλήν. Μάλιστα σωφρονεῖ ὁ δῆμος, ἔλεγεν, ὅπου τὸν ψόγον μᾶλλον οἱ πολιτευόμενοι δεδοίκασιν, ἢ τὸν νόμον. Ὅταν τὶς ἐξίῃ τῆς οἰκίας, ζητείτω, ἔφασκε, πρότερον τί μέλλει πράσσειν. καὶ ὅταν εἰσέλθῃ, πάλιν ζητείτω τί ἔπραξε. τούτῳ εἰσὶν ἔτι, τὸ, πάντων μέτρον ἄριστον. τὸ, ἡδονῆς κράτει. τὸ, φρόνει τὶ κεδνόν. τὸ, βίᾳ μηδὲν πράττε· τὸ, γλῶσσαν εὔφημον κτῶ. τὸ, ὑπονοίας ἄπεχε· τὸ, οἰκίας ἐπιμελοῦ. τὸ, φιλήκοος ἔσω μᾶλλον, ἢ φιλόλαλος· τὸ, μὴ ῥιψοκίνδυνος ἔσο.

Ἀναχάρσιδος Σκύθου. Κρεῖττον ἕνα φίλον ἔχειν ἔλεγε πολλοῦ ἄξιον ἢ πολλοὺς μηδενὸς ἀξίους. Ἐρωτηθεὶς τί ἐστιν ἐν ἀνθρώποις ἀγαθόν τε καὶ φαῦλον, ἔφη, γλῶσσα. Κιρναμένου κρατῆρος ἐφεστίου, ὁ μὲν πρῶτος, ἔφη, ὑγείας πίνεται, ὁ δὲ δεύτερος ἡδονῆς, ὁ δὲ τρίτος ὕβρεως, ὁ δὲ τελευταῖος μανίας. Ἡ ἄμπελος, ἔλεγε, τρεῖς φέρει βότρυς, τὸν μὲν πρῶτον ἡδονῆς, τὸν δὲ δεύτερον μέθης, τὸν δὲ τρίτον ἀηδίας. Ἐρωτηθεὶς, πῶς ἄν τις μὴ μεθύσκοιτο, εἰ ὁρῴη, ἔφη, τοὺς μεθύοντας οἷα ποιοῦσιν. Ὀνειδιζόμενος ὑπὸ Ἀττικοῦ ὅτι Σκύθης ἐστὶν, ἔφη, ἀλλ' ἐμοὶ μὲν ὄνειδος πατρὶς, σὺ δὲ τῇ πατρίδι. Πάλιν ὀνειδιζόμενος, ὅτι Σκύθης ἐστὶ, τῷ γένει, εἶπεν, ἀλλ' οὐ τῷ τρόπῳ. Ἐρωτηθεὶς τίνα τῶν πλοίων ἐστὶν ἀσφαλέστερα, τὰ νενεωλκημένα, ἔφη. Ἡ ἀγορὰ, ἔλεγεν, ὡρισμένος τόπος ἐστὶν εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν καὶ πλεονεκτεῖν. Παραγενόμενος εἰς Σκυθίαν, καὶ νομίζων τὰ νόμιμα παραλύειν τῆς πατρίδος, πολὺς ὢν ἐν τῷ ἑλληνίζειν, τοξευθεὶς ἐν κυνηγεσίῳ

σίῳ ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ, ἐτελεύτα εἰπὼν, διὰ μὲν τὸν λόγον ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἐσώθην, διὰ δὲ τὸν φθόνον ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀπωλόμην.

Ἀναξαγόρου Κλαζομενίου. πρὸς τὸν εἰπόντα, οὐδέν σοι μέλει τῆς πατρίδος, εὐφήμει, ἔφη· ἐμοὶ γὰρ καὶ σφόδρα μέλει τῆς πατρίδος, δείξας τὸν οὐρανόν. Ἐρωτηθεὶς εἰς τί γεγέννηται, εἰς θεωρίαν, ἔφη, ἡλίου καὶ σελήνης καὶ οὐρανοῦ. Πρὸς τὸν εἰπόντα ἐστερήθης Ἀθηναίων, οὐ μὲν οὖν, ἔφη, ἀλλ' ἐκεῖνοι ἐμοῦ. Πρὸς τὸν δυσφοροῦντα ὅτι ἐπὶ ξένης τελευτᾷ, πανταχόθεν, ἔφη, ὁμοία ἐστὶν ἡ εἰς ᾅδου κατάβασις.

Σωκράτους. Λακτισθεὶς ἐπειδὴ ἠνείχετο, τινὸς θαυμάζοντος, εἶπεν, εἰ δέ με ὄνος ἐλάκτισε, δίκην ἂν αὐτῷ ἐλάγχανον; Ἀναγνοὺς τὸ σύγγραμμα τοῦ Ἡρακλείτου, ἔφη, ἃ μὲν συνῆκα, γενναῖα, οἶμαι δὲ καὶ ἃ μὴ συνῆκα, πλὴν Δηλίου γέ τινος δεῖται κολυμβητοῦ. Πολλάκις δ' ἀφορῶν εἰς τὰ πλήθη τῶν πιπρασκομένων, ἔλεγε πρὸς αὐτὸν, πόσων ἐγὼ χρείαν οὐκ ἔχω. Ἐρωτηθεὶς πότερον γῆμαι, ἢ μὴ, ἔφη, ὃ ἂν αὐτῶν ποιήσῃς, μεταγνώσῃ. Καλέσας ἐπὶ δεῖπνον πλουσίους, καὶ τῆς Ξανθίππης γυναικὸς αἰδουμένης, ἔφη, θάρρει. εἰ μὲν γὰρ εἶεν μέτριοι, συμπεριενεχθεῖεν ἄν· εἰ δὲ φαῦλοι, ἡμῖν αὐτῶν οὐδὲν μελήσει. Ἔλεγε τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους ζῆν ἵν' ἐσθίοιεν, αὐτὸν δὲ ἐσθίειν ἵνα ζώῃ. Πρὸς τὸν εἰπόντα, θάνατόν σου κατέγνωσαν οἱ Ἀθηναῖοι, κἀκείνων, ἔφη, ἡ φύσις. Τῆς γυναικὸς εἰπούσης, ἀδίκως ἀποθνήσκεις, σὺ δὲ, ἔφη, δικαίως ἐβούλου; Πρὸς τὸν εἰπόντα, κακῶς ὁ δεῖνα σὲ λέγει, καλῶς γὰρ, ἔφη, λέγειν οὐκ ἔμαθε. Στρέψαντος Ἀντισθένους τὸ διερρωγὸς τοῦ τρίβωνος εἰς τοὐμφανὲς, ὁρῶ σου, ἔφη, διὰ τοῦ τρίβωνος τὴν κενοδοξίαν. Πρὸς τὸν εἰπόντα, οὔ σοι λοιδορεῖται ὁ δεῖνα; οὐχὶ, ἔφη, ἐμοὶ γὰρ οὐ πρόσεστι ταῦτα. πρὸς Ξανθίππην πρότερον μὲν λοιδοροῦσαν, ὕστερον δὲ περιχέουσαν αὐτῷ, οὐκ ἔλεγον, εἶπεν, ὅτι Ξανθίππη βροντῶσα καὶ ὕδωρ ποιήσει; Πρὸς Ἀλκιβιάδην εἰπόντα, οὐκ ἀνεκτὴ Ξανθίππη λοιδοροῦσα, ἀλλ' ἔγωγε, ἔφη, συνείθισμαι, καθαπερεὶ καὶ τροχιλέας ἀκούων συνεχές· καὶ σὺ μὲν, εἶπε, χηνῶν βοώντων ἀνέχῃ. τοῦ δὲ εἰπόντος ἀλλά μοι ὠὰ καὶ νεοττοὺς τίκτουσι, κἀμοὶ, ἔφη, Ξανθίππη παιδία γεννᾷ. Ἔλεγε συνεῖναι τραχείᾳ γυναικὶ καθάπερ

οἱ ἱππικοὶ θυμοειδέσιν ἵπποις. ἀλλ' ὡς ἐκεῖνοι τούτων κρατήσαντες ῥᾳδίως τῶν ἄλλων περιγίνονται, οὕτω κἀγὼ Ξανθίππῃ χρώμενος, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις συμπεριενεχθήσομαι. Τιμωμένων τῶν δικαστῶν τί χρὴ παθεῖν αὐτὸν ἢ ἀποτίσαι, ἕνεκα μὲν, εἶπε, τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων τιμῶμαι τὴν δίκην τῆς ἐν Πρυτανείῳ σιτήσεως.

Ξενοφῶντος. Ἔθυεν ὁ Ξενοφῶν ἐστεμμένος. ἀπαγγελέντος δ' αὐτῷ τῷ θανάτῳ τῷ υἱῷ αὐτῷ, ἀποστεφανώσασθαι αὐτὸν φασὶν, ἔπειτα μαθόντα ὅτι γενναίως, πάλιν ἐπιθέσθαι τὸν στέφανον. Ἔνιοι δὲ οὐδὲ δακρῦσαι φασὶν αὐτὸν, ἀλλ' εἰπεῖν. ᾔδειν θνητὸν γεγεννηκώς.

Ἀριστίππου Κυρηναίου. Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ Φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ δύνασθαι πᾶσι θαρρούντως ὁμιλεῖν. Παριόντα ποτὲ αὐτὸν λάχανα πλύνων Διογένης ἔσκωπτε, λέγων, εἰ ταῦτα ἔμαθες προσφέρεσθαι, οὐκ ἂν τυράννων αὐλὰς ἐθεράπευες. οὐδὲ, καὶ σὺ, εἴπερ, εἴπερ ᾔδεις ἀνθρώποις ὁμιλεῖν, οὐκ ἂν λάχανα ἔπλυνες. Ἐρωτηθεὶς ποτὲ τί πλέον ἔχουσιν οἱ φιλόσοφοι, ἔφη, ἐὰν πάντες οἱ νόμοι ἀναιρεθῶσιν, ὁμοίως βιώσομεν. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ Διονυσίου διατί οἱ μὲν φιλόσοφοι ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας ἔρχονται, οἱ δὲ πλούσιοι ἐπὶ τὰς τῶν φιλοσόφων οὐκέτι, ἔφη, ὅτι οἱ μὲν ἴσασιν ὧν δέονται, οἱ δὲ οὐκ ἴσασι. Πρὸς τὸν πυθόμενον τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ἔφη, ὥσπερ οἱ δεδαμασμένοι ἵπποι τῶν ἀδαμάστων. Αἴνιγμα τινὸς αὐτῷ προτείναντος καὶ εἰπόντος, λῦσον, τί ὦ μάταιε, ἔφη, λῦσαι θέλεις, ὃ καὶ δεδεμένον ἡμῖν πράγματα παρέχει; Ἄμεινον, ἔφη, ἐπαίτην ἢ ἀπαίδευτον εἶναι. ὁ μὲν γὰρ χρημάτων, ὁ δὲ ἀνθρωπισμοῦ δεῖται. Λοιδορούμενός ποτε ἀνεχώρει. τοῦ δὲ ἐπιδιώκοντος εἰπόντος, τί φεύγεις; ὅτι φησὶ, τῷ μὲν κακῶς λέγειν σὺ τὴν ἐξουσίαν ἔχεις, τοῦ δὲ μὴ ἀκούειν ἐγώ. Εἰς Κόρινθον αὐτῷ πλέοντι, καὶ χειμαζομένῳ συνέβη ταραχθῆναι. πρὸς οὖν τὸν εἰπόντα, ἡμεῖς μὲν ἰδιῶται οὐ δεδοίκαμεν, ὑμεῖς δὲ φιλόσοφοι δειλιᾶτε; οὐ γὰρ περὶ ὁμοίας, ἔφη, ψυχῆς ἀγωνιῶμεν ἕκαστοι. Πρὸς τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ λογογράφον δίκην εἰπόντα καὶ νικήσαντα, ἔπειτα φάσκοντα πρὸς αὐτὸν τί σε ὤνησε Σωκράτης, ἔφη, τοῦτο, τοὺς λόγους οὓς εἶπας ὑπὲρ ἐμοῦ ἀληθεῖς εἶναι.

εἶναι. Ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος τί αὐτοῦ ὁ υἱὸς ἄμεινον ἔσται παιδευθεὶς, εἰ μηδὲν ἄλλο, εἶπεν, ἐν γοῦν τῷ θεάτρῳ οὐ καθεδήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ. Συνιστάντος τινὸς αὐτῷ τὸν υἱὸν, ᾔτησε πεντακοσίας δραχμάς. τοῦ δὲ εἰπόντος τοσούτου δύναμαι ἀνδράποδον ὠνήσασθαι, πρίω, ἔφη, καὶ ἕξεις δύο. Αὐχοῦντός τινος ἐπὶ τῷ κολυμβᾶν, οὐκ αἰσχύνῃ, εἶπεν, ἐπὶ δελφῖνος ἔργοις ἀλαζονευόμενος; Ἐρωτηθεὶς ποτέ τίνι διαφέρει ὁ σοφὸς τοῦ μὴ σοφοῦ, ἔφη, εἰς ἀγνῶτας τοὺς δύο γυμνοὺς ἀπόστειλον, καὶ εἴσῃ. Σίμου ποτὲ τοῦ Διονυσίου ταμίου πολυτελεῖς οἴκους αὐτῷ καὶ λιθοστρώτους δεικνύντος (ἦν δὲ Φρὺξ καὶ ὄλεθρος) ἀναχρεμψάμενος προσέπτυσε τῇ ὄψει. τοῦ δὲ ἀγανακτήσαντος, οὐκ εἶχον εἶπε, τόπον ἐπιτηδειότερον. Ἐρωτώμενος πῶς ἀπέθανε Σωκράτης, ἔφη, ὡς ἂν ἐγὼ εὐξαίμην. Δεόμενός ποτε Διονυσίου περὶ φίλου, καὶ μὴ ἐπιτυγχάνων, εἰς πόδας αὐτοῦ ἔπεσε. πρὸς οὖν τὸν ἐπισκώψαντα, οὐκ ἐγώ φησιν, αἴτιος, ἀλλ' ὁ Διονύσιος, ὁ ἐν τοῖς ποσὶ τὰς ἀκοὰς ἔχων. Ἐρωτηθεὶς τίνα ἐστὶν, ἃ δεῖ τοὺς καλοὺς παῖδας μανθάνειν, ἔφη, οἷς ἄνδρες γενόμενοι χρήσονται. Ἤτει Διονύσιον ἀργύριον. καὶ ὃς, ἀλλὰ μὴν ἔφης οὐκ ἀπορήσειν τὸν σοφόν. ὁ δὲ ὑπολαβὼν δὸς, εἶπε, καὶ περὶ τούτου ζητῶμεν. δόντος δὲ, ὁρᾷς, ἔφη, ὅτι οὐκ ἠπόρηκα;

Στίλπωνος Μεγαρέως. Δημήτριος ὁ Ἀντιγόνου καταλαβὼν τὰ Μέγαρα, τήν τε οἰκίαν αὐτῷ φυλαχθῆναι καὶ πάντα τὰ ἁρπασθέντα προυνόησεν ἀποδοθῆναι. ὅτε καὶ βουλομένῳ παρ' αὐτοῦ τῶν ἀπολωλότων ἀναγραφὴν λαβεῖν, ἔφη, μηδὲν τῶν οἰκείων ἀπολωλέναι. πόλεμος γὰρ οὐ λαφυραγωγεῖ ἀρετήν. Ἰδὼν τὸν Κράτητα χειμῶνι συγκαιόμενον, ὦ Κράτης, εἶπε, δοκεῖς μοι χρείαν ἔχειν ἱματίου καινοῦ, τουτέστιν ἱματίου καὶ νοῦ. Λέγεται δ' οὕτως Ἀθήνησιν ἐπιστρέψαι πρὸς αὐτὸν τοὺς ἀνθρώπους ὥστ' ἀπὸ τῶν ἐργαστηρίων συνθεῖν, ἵνα αὐτὸν θεάσαιντο. καί τινος εἰπόντος, Στίλπων, θαυμάζουσί σε ὡς θηρίον, οὐμενοῦν, εἰπεῖν, ἀλλ' ὡς ἄνθρωπον ἀληθινόν.

Μενεδήμου Ἐρετριέως. Ἀντιγόνου συμβουλευομένου, εἰ ἐπὶ κῶμον ἀφίκοιτο, σιωπήσας τ' ἄλλα, μόνον ἐκέλευσεν, ἀπαγγεῖλαι, ὅτι βασιλέως υἱός ἐστι. Πρὸς τὸν πυνθόμενον εἰ γήμοι ὁ σπουδαῖος, ἔφη, πότερον, ἐγώ σοι σπουδαῖος

δαῖος δοκῶ, ἢ οὒ; φήσαντος δὲ εἶναι, ἐγὼ τοίνυν, εἶπε, γεγάμηκα. Ἀκούσας τινὸς ὡς μέγιστον ἀγαθὸν εἴη τὸ πάντων ἐπιτυγχάνειν ὧν τις ἐπιθυμεῖ, ἔφη, πολὺ δὲ μεῖζον τὸ ἐπιθυμεῖν ὧν δεῖ.

Πλάτωνος. Διονύσιος ἐπέστειλε Πλάτωνι, μὴ κακῶς ἀγορεύειν αὐτόν· καὶ ὃς ἀντεπέστειλε μὴ τοσαύτην αὐτῷ σχολὴν εἶναι, ὥστε Διονυσίου μεμνῆσθαι. Ἀνιόντι αὐτῷ εἰς τὴν ἀκρόπολιν σὺν τῷ Χαβρίᾳ ὄντι ὑποδίκῳ, Κρώβυλος ὁ συκοφάντης ἀπαντήσας, ἔφη, ἄλλῳ συναγορεύσων ἥκεις, ἀγνοῶν ὅτι καὶ σὲ τὸ Σωκράτους κώνειον ἀναμένει· ὁ δὲ, ἔφη καὶ ὅτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἐστρατευόμην ὑπέμενον τοὺς κινδύνους, καὶ νῦν ὑπὲρ τοῦ καθήκοντος διὰ φίλον ὑπομενῶ. Θεασάμενος κυβεύοντα ἠτιάσατο, τοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς ἐπὶ μικροῖς, ἀλλὰ τό γε ἔθος, εἶπεν, οὐ μικρόν. Ἐρωτηθεὶς, εἰ ἀπομνημόνευμά τι αὐτοῦ ἔσται, ὥσπερ τῶν προτέρων, ἀπεκρίνατο, ὀνόματος δεῖ τυχεῖν πρῶτον, εἶτα πολλὰ ἔσται. Εἰσελθόντος ποτὲ Ξενοκράτους, εἶπεν αὐτῷ μαστιγῶσαι τὸν παῖδα. αὐτὸν γὰρ μὴ δύνασθαι διὰ τὸ ὀργίζεσθαι. Ἀλλὰ καὶ πρός τινα τῶν παίδων, μεμαστίγωσο ἄν, ἔφη, εἰ μὴ ὠργιζόμην. Ἐφ' ἵππου καθίσας, εὐθέως κατέβη, φήσας εὐλαβεῖσθαι, μὴ ἱπποτυφίᾳ ληφθῇ. Εἰσήκει ποτὲ κατακρουνιζόμενος ὁ Διογένης· τῶν δὲ περιεστώτων ἐλεούντων, παρὼν Πλάτων ἔφη, εἰ βούλεσθε αὐτὸν ἐλεῆσαι, ἀπόστητε, ἐνδεικνύμενος τὴν φιλοδοξίαν αὐτοῦ. Πλάτωνος περὶ ἰδεῶν διαλεγομένου καὶ ὀνομάζοντος τραπεζότητα καὶ κυαθότητα, ἐγὼ ἔφη ὁ Διογένης, τράπεζαν μὲν, ὦ Πλάτων, καὶ κύαθον ὁρῶ, τραπεζότητα δὲ καὶ κυαθότητα οὐδαμῶς· καὶ ὅς, κατὰ λόγον ἔφη· οἷς μὲν γὰρ κύαθος καὶ τράπεζα θεωρεῖται, ὀφθαλμοὺς ἔχεις· ᾧ δὲ τραπεζότης καὶ κυαθότης βλέπεται, νοῦν οὐκ ἔχεις.

Ξενοκράτους Καλχηδονίου. Στρουθίου ποτὲ διωκομένου ὑπὸ ἱέρακος καὶ εἰσπηδήσαντος εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ, καταψήσας μεθῆκεν, εἰπὼν τὸν ἱκέτην δεῖν μὴ ἐκδιδόναι. Εἰπόντος δὲ Διονυσίου τοῦ τυράννου πρὸς Πλάτωνα, ὡς ἀφαιρήσει τις αὐτοῦ τὸν τράχηλον, παρὼν οὗτος καὶ δείξας τὸν ἴδιον, οὐκ ἄν γε ἔφη τις πρότερον τούτου. ἐκ νέου γὰρ τοῦ Πλάτωνος ἤκουσε. Φασὶ Φρύνην τὴν ἑταίραν ἐθελῆσαι πειράσαι αὐτὸν, καὶ δῆθεν ὡς διωκομένην ὑπό τινων καταφυγεῖν

γεῖν εἰς τὸ οἰκίδιον αὐτοῦ. τοῦ δὲ ἕνεκα τοῦ ἀνθρωπίνου εἰσδέξασθαι, καὶ οὕτως ὄντος κλινιδίου δεομένη μεταδοῦναι τῆς κατακλίσεως· καὶ τέλος πολλὰ ἐκλιπαροῦσαν, ἄπρακτον ἀναστῆναι· λέγειντε πρὸς τοὺς πυνθανομένους, ὡς οὐκ ἀπ' ἀνδρὸς, ἀλλ' ἀπ' ἀνδρείαντος ἀνασταίη.

Ἀριστοτέλους. Ἐρωτηθεὶς τί περιγίνεται κέρδος τοῖς ψευδομένοις, ὅταν ἔφη λέγωσιν ἀλήθειαν, μὴ πιστεύεσθαι. Ὀνειδιζόμενός ποτε, ὅτι πονηρῷ ἀνθρώπῳ ἐλεημοσύνην δέδωκεν, οὐ τὸν τρόπον, εἶπεν, ἀλλὰ τὸν ἄνθρωπον ἠλέησα. Συνεχὲς εἰώθει λέγειν πρός τε τοὺς φίλους καὶ τοὺς φοιτῶντας αὐτῷ, ἔνθα ἂν καὶ ὅπου διατρίβων ἐτύγχανεν, ὡς ἡ μὲν ὅρασις ἀπὸ τοῦ περιέχοντος ἀέρος λαμβάνει τὸ φῶς, ἡ δὲ ψυχὴ ἀπὸ τῶν μαθημάτων. Τῆς παιδείας ἔλεγε τὰς μὲν ῥίζας εἶναι πικρὰς, γλυκὺν δὲ τὸν καρπόν. Ἐρωτηθεὶς τί γηράσκει ταχὺ, χάρις ἔφη. Ἐρωτηθεὶς τί ἐστιν ἐλπὶς, ἐγρηγορότος, εἶπεν, ἐνύπνιον. Τριῶν ἔφη δεῖν παιδείᾳ, φύσεως, μαθήσεως, ἀσκήσεως. Ἀκούσας ὑπό τινος λοιδορεῖσθαι, ἀπόντα με ἔφη καὶ μαστιγούτω. Ἐρωτηθεὶς τίνι διαφέρουσιν οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων, ὅσῳ εἶπεν οἱ ζῶντες τῶν τεθνηκότων. Τὴν παιδείαν ἔλεγεν ἐν μὲν ταῖς εὐτυχίαις εἶναι κόσμον, ἐν δὲ ταῖς ἀτυχίαις καταφυγήν. Τῶν γονέων τοὺς παιδεύσαντας ἐντιμοτέρους εἶναι ἔλεγε τῶν μόνον γεννησάντων. τοὺς μὲν γὰρ τὸ ζῆν, τοὺς δὲ τὸ καλῶς ζῆν παρασχέσθαι. Πρὸς τὸν καυχώμενον ὡς ἀπὸ μεγάλης πόλεως εἴη, οὐ τοῦτο ἔφη, σκόπει, ἀλλ' ὅστις μεγάλης πατρίδος ἄξιός ἐστιν. Ἐρωτηθεὶς τί ἐστι φίλος ἔφη, μία ψυχὴ δύο σώμασιν ἐνοικοῦσα. Τῶν ἀνθρώπων ἔλεγε τοὺς μὲν οὕτω φείδεσθαι ὡς ἀεὶ ζησομένους, τοὺς δὲ οὕτως ἀναλίσκειν ὡς αὐτίκα τεθνηξομένους. Ἐρωτηθεὶς τίποτε αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ ἀνεπιτάκτως ποιεῖν ἅ τινες διὰ τὸν ἀπὸ τῶν νόμων φόβον ποιοῦσιν. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν προκόπτοιεν οἱ μαθηταὶ, ἔφη, ἐὰν τοὺς προέχοντας διώκοντες, τοὺς ὑστεροῦντας μὴ ἀναμένωσι. Πρὸς τὸν εἰπόντα ἀδολέσχην, ἐπειδὴ πολλὰ αὐτοῦ κατήντλησε, μήτι σου κατεφλυάρησα; μὰ Δία, εἶπεν, οὐ γάρ σοι προσεῖχον. Πρὸς τὸν αἰτιασάμενον ὡς εἴη μὴ ἀγαθῷ ἔρανον δεδωκὼς, οὐ τῷ ἀνθρώπῳ ἔφη, ἔδωκα, ἀλλὰ τῷ ἀνθρωπίνῳ.

Θεοφράστου. Θᾶττον ἔφη πιστεύειν δεῖν ἵππῳ ἀχαλίνῳ,

ἢ λόγῳ ἀσυντάκτῳ. Πρὸς δὲ τὸν ἐν τῷ συμποσίῳ σιωπῶντα τὸ ὅλον ἔφη, εἰ μὲν ἀμαθὴς εἶ, φρονίμως ποιεῖς· εἰ δὲ πεπαίδευσαι, ἀφρόνως. Συνεχές τε ἔλεγε πολυτελὲς ἀνάλωμα εἶναι τὸν χρόνον· καὶ τότε τοὺς ἀνθρώπους ἀποθνήσκειν, ὁπότε ἄρχονται ζῆν. Ἐρωτηθεὶς δὲ τί ἐστιν ἔρως, πάθος ἔφη ψυχῆς σχολαζούσης.

Δημητρίου Φαληρέως. Ἀκούσας ὅτι τὰς εἰκόνας αὐτοῦ κατέστρεψαν οἱ Ἀθηναῖοι, ἀλλ' οὐ τὴν ἀρετὴν, ἔφη, δι' ἣν ἐκείνας ἀνέστησαν. Ὅσον ἐν πολέμῳ δύναται σίδηρον, τοσοῦτον ἔλεγεν ἐν πολιτείαις ἰσχύειν λόγον. Τῶν τετυφωμένων ἀνδρῶν ἔφη τὸ μὲν ὕψος δεῖν περιαιρεῖν, τὸ δὲ φρόνημα καταλιπεῖν. Τοὺς νέους ἔφη δεῖν ἐπὶ μὲν ταῖς οἰκίαις τοὺς γονεῖς αἰδεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς ὁδοῖς τοὺς ἀπαντῶντας, ἐν δὲ ταῖς ἐρημίαις ἑαυτούς. Τοὺς φίλους ἔφασκεν δεῖν ἐπὶ μὲν τὰ ἀγαθὰ παρακαλουμένους ἀπιέναι, ἐπὶ δὲ τὰς συμφορὰς αὐτομάτους.

Ἀντισθένους Ἀθηναίου. Πρὸς τὸ Ποντικὸν μειράκιον μέλλον φοιτᾷν αὐτῷ, καὶ πυθόμενον τίνων αὐτῷ δεῖ, ἔφη, βιβλιαρίου καινοῦ, καὶ γραφείου καινοῦ, καὶ πινακιδίου καινοῦ, τὸν νοῦν παρεμφαίνων. Ἐρωτηθεὶς διατί πικρῶς τοῖς μαθηταῖς ἐπιπλήττει, καὶ οἱ ἰατροὶ ἔφη, τοῖς κάμνουσι. Κρεῖττον ἔλεγεν εἰς κόρακας, ἢ εἰς κόλακας ἐμπεσεῖν· οἱ μὲν γὰρ νεκροὺς, οἱ δὲ ζῶντας ἐσθίουσιν. Ἐρωτηθεὶς τί μακαριώτερον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, εὐτυχοῦντα ἀποθανεῖν. Τοὺς βουλομένους ἀθανάτους εἶναι ἔφη δεῖν ζῆν εὐσεβῶς καὶ δικαίως. Τότ' ἔφη τὰς πόλεις ἀπόλλυσθαι, ὅταν μὴ δύνωνται τοὺς φαύλους ἀπὸ τῶν σπουδαίων διακρίνειν. Ἐπαινούμενος ὑπὸ πονηρῶν, ἔφη, ἀγωνιῶ μή τι κακὸν εἴργασμαι. Τοιαῦτα δεῖν ἔλεγεν ἰδιοποιεῖσθαι ἐφόδια, ἃ καὶ ναυαγήσαντι συγκολυμβήσει. Ὀνειδιζόμενος ἐπὶ τῷ πονηροῖς συγγίνεσθαι, καὶ οἱ ἰατροὶ, ἔφη, μετὰ τῶν ἀσθενούντων εἰσίν, ἀλλ' οὐ πυρέττουσιν. Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, τὸ δύνασθαι ἑαυτῷ ὁμιλεῖν. Ἐρωτηθεὶς τί τῶν μαθημάτων ἀναγκαιότατον, ἔφη, τὸ κακὰ ἀπομαθεῖν. Τοῖς μέλλουσι σώζεσθαι φίλων ἔλεγε δεῖν γνησίων, ἢ διαπύρων ἐχθρῶν· οἱ μὲν γὰρ νουθετοῦντες τοὺς ἁμαρτάνοντας, οἱ δὲ λοιδοροῦντες ἀποτρέπουσι.

Διογένους Σινωπέως. Πατῶν ποτε τὰ στρώματα τοῦ Πλάτωνος, ἔφη, πατῶ τὴν Πλάτωνος κενοσπουδίαν, πρὸς ὃν

ὁ Πλά-

δ Πλάτων, ὅσον ὦ Διόγενες τῦ τύφου διαφαίνεις δοκῶν μὴ τετυφῶσθαι· οἱ δέ φασι τὸν Διογένη εἰπεῖν, πατῶ τὸν Πλάτωνος τῦφον, τὸν δὲ φάναι ἑτέρῳγε τύφῳ, Διόγενες. Σπουδαιολογουμένῳ ποτὲ ὡς οὐδεὶς προσῄει, ἤρξατο τερετίζειν. ἀθροισθέντων δὲ, ὠνείδισεν ὡς ἐπὶ τοὺς φλυάρους ἀφικνουμένους σπουδαίως, ἐπὶ δὲ τὰ σπουδαῖα βραδύνοντας ὀλιγώρως. Τοὺς μαθηματικοὺς ἐθαύμαζε ἀποβλέπειν μὲν πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην, τὰ δὲ ἐν ποσὶ πράγματα παρορᾶν. τοὺς ῥήτορας τὰ δίκαια μὲν ἐσπουδακέναι λέγειν, πράττειν δὲ οὐδαμῶς· τοὺς φιλαργύρους ψέγειν μὲν τὸ ἀργύριον, ὑπεραγαπᾶν δέ. Ἀλοὺς καὶ πωλούμενος ἠρωτήθη τί οἶδε ποιεῖν, ἀπεκρίνατο ἀνδρῶν ἄρχειν. Εἰσαγαγόντος τινὸς αὐτὸν εἰς οἶκον πολυτελῆ, καὶ κωλύοντος πτύσαι, ἐπειδὴ ἐχρέμψατο, εἰς τὴν ὄψιν αὐτῦ ἔπτυσεν, εἰπὼν χείρονα τόπον μὴ εὑρηκέναι. Φασὶ δὲ καὶ τὸν Ἀλέξανδρον εἰπεῖν, ὡς εἴπερ Ἀλέξανδρος μὴ ἐγεγόνει, ἐθελῆσαι ἂν Διογένης γενέσθαι. Πρὸς τοὺς εἰπόντας γέρων εἶ, καὶ λοιπὸν ἄνες, τί δὲ ἔφη εἰ δόλιχον ἔδραμον, πρὸς τῷ τέλει ἔδει με ἀνεῖναι, ἢ μὴ μᾶλλον ἐπιτείνειν; Ἔφασκε δὲ ἀντιτιθέναι τύχῃ μὲν θάρσος, νόμῳ δὲ φύσιν, πάθει δὲ λόγον. Ἐν τῷ Κρανείῳ ἡλιουμένῳ αὐτῷ Ἀλέξανδρος ἐπιστὰς ἔφη, αἴτησόν με ὃ θέλεις· καὶ ὃς ἀποσκότησόν μου, ἀπεκρίθη. Μακρά τινος ἀναγινώσκοντος, καὶ πρὸς τῷ τέλει τοῦ βιβλίου ἄγραφον παραδείξαντος, θαρρεῖτε ἔφη, ἄνδρες, γῆν ὁρῶ. Πρὸς τὸν εἰπόντα ὅτι κίνησις οὐκ ἔστιν ἀναστὰς περιεπάτει. Πρὸς τὸν λέγοντα περὶ τῶν μετεώρων ποσταῖος ἔφη πάρει ἀπὸ τοῦ Οὐρανοῦ; Εὐνούχου μοχθηροῦ ἐπιγράψαντος ἐπὶ τὴν οἰκίαν, μηδὲν εἰσίτω κακόν, ὁ οὖν κύριος ἔφη τῆς οἰκίας πῶς ἂν εἰσέλθοι; τῷ μύρῳ τοὺς πόδας ἀλειψάμενος ἔφη, ἀπὸ μὲν τῆς κεφαλῆς εἰς τὸν ἀέρα ἀπιέναι τὸ μύρον, ἀπὸ δὲ τῶν ποδῶν εἰς τὴν ὄσφρησιν. Ἐκ τοῦ βαλανείου ἐξιὼν τῷ μὲν πυθομένῳ εἰ πολλοὶ ἄνθρωποι λοῦνται, ἠρνήσατο. τῷ δὲ, εἰ πολὺς ὄχλος, ὡμολόγησε. Πρὸς τὸν πυθόμενον ποίᾳ ὥρᾳ δεῖ ἀριστᾶν, εἰ μὲν πλούσιος, ἔφη, ὅταν θέλῃ, εἰ δὲ πένης, ὅταν ἔχῃ. Ἐν Μεγαρεῦσιν ἰδὼν τὰ μὲν πρόβατα τοῖς δέρμασιν ἐσκεπασμένα, τοὺς δὲ παῖδας αὐτῶν γυμνοὺς, ἔφη, λυσιτελέστερόν ἐστι Μεγαρέως εἶναι κριὸν ἢ υἱόν. Λύχνον μεθ' ἡμέραν ἅψας, ἄνθρωπον, ἔλεγε, ζητῶ. Μετὰ τὴν ἐν Χαι-

ρωνεία μάχλω συλληφθεὶς, ἀπήχθη πρὸς Φίλιππον, καὶ ἐρωτηθεὶς τίς εἴη, κατάσκοπος, ἔφη, τῆς σῆς ἀπληςίας. ὅθεν θαυμασθεὶς ἀφείθη. Ἀλεξάνδρου ποτὲ πέμψαντος ἐπιςολὴν πρὸς Ἀντίπατρον εἰς Ἀθήνας διά τινος Ἀθλία, παρὼν ἔφη, Ἀθλίας παρ' ἀθλίου δι' ἀθλίου πρὸς ἄθλιον. Περδίκκου ἀπειλήσαντος, εἰ μὴ ἔλθοι πρὸς αὐτὸν, ἀποκτενεῖν, ἔφη, οὐδὲν μέγα· καὶ κάνθαρος καὶ φαλάγγιον τοῦτ' ἂν πράξοιεν. Θεασάμενος μειράκιον λίθους βάλλον ἐπὶ ςαυρὸν, εὖγε, εἶπε, τεύξῃ γὰρ τοῦ σκοποῦ. Τὸν πλούσιον ἀμαθῆ πρόβατον εἶπε χρυσόμαλλον. Ἐν δείπνῳ προσερρίπτουν αὐτῷ τινὲς ὀςάρια ὡς κυνί, καὶ ὃς ἀπαλλαττόμενος προσεούρησεν αὐτοῖς ὡς κύων. Τὸν κιθαρῳδὸν ἀεὶ καταλειπόμενον ὑπὸ τῶν ἀκροατῶν ἠσπάσατο, χαῖρε ἀλέκτωρ· τοῦ δὲ εἰπόντος διατί; ὅτι ἔφη ᾄδων πάντας ἐγείρεις. Εἰπόντος τινὸς Σινωπεῖς σοῦ φυγὴν κατέγνωσαν, ἐγὼ δέ γε εἶπεν, ἐκείνων μονήν. Ἰδὼν Ὀλυμπιονίκην πρόβατα νέμοντα, ταχέως εἶπεν, ὦ βέλτιςε, μετέβης ἀπὸ τῶν Ὀλυμπίων ἐπὶ τὰ Νέμεα. Δείξαντος αὐτῷ παιδαρίου μάχαιραν, ἣν εἰλήφει παρὰ ἐραςοῦ, ἡ μὲν μάχαιρα, ἔφη, καλή, ἡ δὲ λαβὴ αἰσχρά. Ἤτει ποτὲ ἀνδριάντα· ἐρωτηθεὶς δὲ διατί τοῦτο ποιεῖ, μελετῶ, εἶπεν, ἀποτυγχάνειν. Αἰτῶν τινὰ, ἔφη, εἰ μὲν καὶ ἄλλῳ δέδωκας, δὸς κἀμοί· εἰ δὲ μηδενὶ, ἀπ' ἐμοῦ ἄρξαι. Ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τυράννου, ποῖος ἂν εἴη ἀμείνων χαλκὸς εἰς ἀνδριάντα, ἔφη, ἀφ' οὗ Ἁρμόδιος καὶ Ἀριςογείτων ἐχαλκεύθησαν. Ἄσωτον θεασάμενος ἐν πανδοχείῳ ἐλάας ἐσθίοντα, ἔφη, εἰ οὕτως ἠρίςας, οὐκ ἂν οὕτως ἐδείπνεις. Ἐρωτηθεὶς τί ἄθλιον ἐν βίῳ, γέρων ἔφη ἄπορος. Ἐρωτηθεὶς τί τῶν θηρίων κάκιςα δάκνει, ἔφη, τῶν μὲν ἀγρίων συκοφάντης, τῶν δὲ ἡμέρων κόλαξ. Ἰδών ποτε δύο κενταύρους κάκιςα ἐζωγραφημένους, ἔφη, πότερος τούτων Χείρων ἐςί. Τὸν πρὸς χάριν λόγον ἔφη μελιτίνην ἀγχόνην εἶναι. τὴν γαςέρα χάρυβδιν ἔλεγε τοῦ βίου. Ἀκούσας ποτὲ ὅτι Διδύμων ὁ μοιχὸς συνελήφθη, ἄξιος ἔφη ἐκ τοῦ ὀνόματος κρεμασθῆναι. Ἐρωτηθεὶς διατὶ τὸ χρυσίον χλωρόν ἐςιν, ἔφη, ὅτι πολλοὺς ἔχει τοὺς ἐπιβουλεύοντας. Ἰδὼν Ἱματιοκλέπτην εἰς τὸ βαλανεῖον ἐρχόμενον, ἔφη ἐπ' ἀλειμμάτιον, ἢ ἐπ' ἄλλο ἱμάτιον. Ἰδὼν γυναῖκας ἀπ' ἐλαίας ἀπηγχονισμένας, εἴθε, ἔφη, πάντα τὰ δένδρα τοιοῦτον καρπὸν ἤνεγκεν. Ἐρωτηθεὶς ἢ παιδισκάριον, ἢ παιδάριον ἔχοι, ἔφη οὔ. τοῦ δὲ εἰπόντος, ἐὰν οὖν

ἀπο-

ἀποθάνῃς, τίς σε ἐξοίσει; ἔφη ὁ χρήζων τῆς οἰκίας. Ἰδὼν μειράκιον ἐρυθριῶν, θάῤῥει ἔφη, τοιοῦτόν ἐστι τῆς ἀρετῆς τὸ χρῶμα. Ἐρωτηθεὶς ποῖον οἶνον ἡδέως πίνει, τὸν ἀλλότριον, ἔφη. Ἐρωτηθεὶς ποταπὸς εἴη κύων, ἔφη, πεινῶν Μελιταῖος, χορτασθεὶς δὲ Μολοττός. Ἐρωτηθεὶς διατί προσαίταις μὲν ἐπιδιδόασι, φιλοσόφοις δὲ οὔ, ἔφη, ὅτι χωλοὶ μὲν καὶ τυφλοὶ γενέσθαι ἐλπίζουσι, φιλοσοφῆσαι δὲ οὐδαμῶς. Εἰς Μύνδον ἐλθὼν, καὶ θεασάμενος μεγάλας τὰς πύλας, μικρὰν δὲ τὴν πόλιν, ἄνδρες Μύνδιοι, ἔφη, κλείσατε τὰς πύλας, μὴ ἡ πόλις ὑμῶν ἐξέλθῃ. Ὀνειδιζόμενος, ὅτι ἐν ἀγορᾷ ἔφαγεν, ἐν ἀγορᾷ γὰρ ἔφη καὶ ἐπείνασα. Δύσκολον ἤτει· τοῦ δὲ εἰπόντος ἐὰν με πείσῃς, ἔφη, εἴσε ἐδυνάμην πεῖσαι, ἔπεισά σε ἂν ἀπάγξασθαι. Ἀλεξάνδρου ἐπιστάντος αὐτῷ καὶ εἰπόντος. ἐγώ εἰμι Ἀλέξανδρος ὁ μέγας βασιλεὺς, κἀγὼ ἔφη Διογένης ὁ Κύων. Ἐρωτηθεὶς τί ποιῶν κύων καλεῖται, ἔφη, τοὺς μὲν διδόντας σαίνων, τοὺς δὲ μὴ διδόντας ὑλακτῶν, τοὺς δὲ πονηροὺς δάκνων. Ἀπὸ συκῆς ὠπώειζε, τοῦ δὲ φυλάττοντος εἰπόντος, αὐτόθεν πρώην ἄνθρωπος ἀπήγξατο, ἐγὼ οὖν, ἔφη, αὐτὴν καθαρῶ. Ἀειςῶντι αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ οἱ περιεςῶτες συνεχὲς ἔλεγον, κύον· ὁ δὲ ὑμεῖς, εἶπεν, ἐςὲ κύνες, οἵ με αειςῶντα περιεςήκατε. Ἀφυῆ παλαιςὴν θεασάμενος ἰατρεύοντα, ἔφη, τί τοῦτο; ἢ ἵνα τοὺς ποτέ σε νικήσαντας νῦν καταβάλῃς; Θεασάμενος υἱὸν ἑταίρας λίθους εἰς τοὺς παριόντας βάλλοντα, πρόσεχε ἔφη, μὴ τὸν πατέρα πλήξῃς. Ἐπαινούντων τινῶν τὸν ἐπιδόντα αὐτῷ, ἔφη, ἐμὲ δὲ οὐκ ἐπαινεῖτε τὸν ἄξιον λαβεῖν; Ἀπαιτούμενος ὑπό τινος τρίβωνα, ἔφη, εἰ μὲν ἐχαρίσω, ἔχω· εἰ δὲ ἔχρησας, χρῶμαι· Ἐρωτηθεὶς τί αὐτῷ περιγέγονεν ἐκ φιλοσοφίας, ἔφη, καὶ εἰ μηδὲν ἄλλο, τὸ γοῦν πρὸς πᾶσαν τύχην παρεσκευάσθαι. Ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, κοσμοπολίτης, ἔφη. Ὀνειδιζόμενος ὅτι εἰς τόπους ἀκαθάρτους εἰσίοι, ἐ ὁ ἥλιος ἔφη εἰς τοὺς ἀποπάτους, ἀλλ' οὐ μιαίνεται. Πρὸς τὸν συνιςάντα τὸν παῖδα, καὶ λέγοντα, ὡς εὐφυέςατός ἐςι καὶ τὰ ἤθη κράτιςος, τί οὖν εἶπεν, ἐμοῦ χρῄζει; Τοὺς λέγοντας μὲν τὰ σπουδαῖα, μὴ ποιοῦντας δὲ, ἔλεγε μηδὲν διαφέρειν κιθάρας. καὶ γὰρ ταύτην μήτε ἀκούειν μήτε αἰσθάνεσθαι. Εἰς θέατρον εἰσῄει ἐναντίος τοῖς ἐξιοῦσιν· ἐρωτηθεὶς δὲ διατί, τοῦτο

ἔφη

ἔφη παντὶ τῷ βίῳ ἐπιτήδευ ποιεῖν. Πρὸς τὸν εἰπόντα ἀνεπιτήδειός εἰμι πρὸς φιλοσοφίαν, τί οὖν ἔφη ζῇς, εἰ τοῦ καλῶς ζῆν μὴ μέλει σοι; Πρὸς τὸν καταφρονοῦντα τοῦ πατρὸς, οὐκ αἰσχύνῃ, ἔφη, καταφρονῶν τούτου, δι' ὃν μέγα φρονεῖς; Ὀνειδιζόμενος ὅτι ἐν καπηλείῳ πίνει, καὶ ἐν κουρείῳ ἔφη, κείρομαι. Πρὸς τὸν ἐνσείσαντα αὐτῷ δοκὸν, εἶτα εἰπόντα, φύλαξαι, πλήξας αὐτὸν τῇ βακτηρίᾳ, ἔφη. Ἄσωτον ᾔτει μνᾶν· πυθομένου δὲ, διατὶ τοὺς μὲν ἄλλους ὀβολὸν ζητεῖ, αὐτὸν δὲ μνᾶν, ὅτι εἶπε παρὰ μὲν τῶν ἄλλων πάλιν ἐλπίζω λαβεῖν, παρὰ δὲ σοῦ θεῶν ἐν γούνασι κεῖται εἰ πάλιν λήψομαι. Ἰδὼν τοξότην ἀφυῆ, παρὰ τὸν σκοπὸν ἐκάθισεν, εἰπὼν, ἵνα μὴ πληγῶ. Ἐρωτηθεὶς εἰ κακὸς ὁ θάνατος, πῶς εἶπε, κακὸς, οὗ παρόντος οὐκ αἰσθανόμεθα; Πρὸς Ἀλέξανδρον εἰπόντα, οὐ φοβῇ με; τί γὰρ, εἶπεν, εἶ; ἀγαθὸν, ἢ κακόν; τοῦ δὲ εἰπόντος ἀγαθὸν, τίς οὖν εἶπε τὸ ἀγαθὸν φοβεῖται; Τὴν παιδείαν εἶπε τοῖς μὲν νέοις σωφροσύνην, τοῖς δὲ πρεσβυτέροις παραμυθίαν, τοῖς δὲ πένησι πλοῦτον, τοῖς δὲ πλουσίοις κόσμον εἶναι. Πρὸς Διδύμωνα τὸν μοιχὸν ἰατρεύοντά ποτε κόρης ὀφθαλμὸν, ὅρα ἔφη, μὴ τὸν ὀφθαλμὸν τοῖς παρθένου ἰατρεύων τὴν κόρην φθείρῃς. Ἐρωτηθεὶς τί κάλλιστον ἐν ἀνθρώποις, ἔφη, παῤῥησία. Εἰσελθὼν εἰς διδασκάλου, καὶ μούσας μὲν ἰδὼν πολλὰς, μαθητὰς δὲ ὀλίγους, σὺν θεοῖς, ἔφη διδάσκαλε, πολλοὺς μαθητὰς ἔχεις.

Κράτητος τοῦ Θηβαίου, Τραπεζίτῃ τινὶ παρακατέθετο ἀργύριον, συνθέμενος, εἰ μὲν οἱ παῖδες αὐτοῦ ἰδιῶται γενηθεῖεν, αὐτοῖς ἀποδοῦναι, εἰ δὲ φιλόσοφοι, τῷ δήμῳ διανεῖμαι· μηδενὸς γὰρ ἐκείνους δεήσεσθαι φιλοσοφοῦντας. Νικόδρομον ἐξερεθίσας τὸν κιθαρῳδὸν ὑπωπιάσθη, προσθεὶς οὖν πιττάκιον τῷ μετώπῳ ἐπέγραψε, Νικόδρομος ἐποίει. Δημήτριον τὸν Φαληρέα πέμψαντα αὐτῷ ἄρτους καὶ οἶνον ὠνείδισεν, εἰπὼν, εἴθε γὰρ αἱ κρῆναι καὶ ἄρτους ἔφερον. Ἐρήμους ἔλεγε τοὺς μετὰ τῶν κολάκων ὄντας, ὥσπερ τοὺς μόσχους, ἐπειδὰν μετὰ λύκων ὦσιν. οὔτε γὰρ ἐκείνοις τοὺς προσήκοντας, οὔτε τούτοις συνεῖναι, ἀλλὰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας· πρὸς Ἀλέξανδρον πυθόμενον εἰ βούλεται αὐτοῦ τὴν πατρίδα ἀνορθωθῆναι, ἔφη, καὶ τί δεῖ; πάλιν γὰρ ἴσως Ἀλέξανδρος ἄλλος αὐτὴν κατασκάψει.

Ζήνωνος τοῦ Κιττιέως, Χρηστηριαζομένου αὐτοῦ τί πράττων ἄριστα βιώσεται, ἀπεκρίνατο ὁ θεὸς, εἰ συγχρωτίζοιτο τοῖς νεκροῖς. ὅθεν ξυνεὶς, τὰ τῶν ἀρχαίων ἀνέγνω. Πορφύραν ἐμπεπορευμένος ἀπὸ τῆς Φοινίκης πρὸς τῷ Πειραιεῖ ἐναυάγησεν. Εὐθύμως δὲ εἶπε, νῦν εὐπλόηκα ὅτε νεναυάγηκα. ἄλλοι δὲ εἰπεῖν αὐτὸν λέγουσιν, εὖγε ποιεῖ ἡ τύχη προσελαύνουσα ἡμᾶς φιλοσοφίᾳ. Αρίστωνος τοῦ μαθητοῦ πολλὰ διαλεγομένου οὐκ εὐφυῶς, ἔνια δὲ καὶ προπετῶς καὶ θρασέως, ἀδύνατον εἶπεν. εἰ μή σε ὁ πατὴρ μεθύων ἐγέννησεν. Εἰπόντος τινὸς ὅτι μικρὰ αὐτῷ δοκεῖ τὰ λογάρια τῶν φιλοσόφων, λέγεις, εἶπε, τ' ἀληθῆ. δεῖ μέντοι καὶ τὰς συλλαβὰς αὐτῶν βραχείας εἶναι, εἰ δυνατόν. Ἔλεγε δὲ μηδενὸς ἡμᾶς οὕτως εἶναι ἐνδεεῖς ὡς χρόνου. Ἐρωτηθεὶς τί ἐστι φίλος, ἄλλος ἐγὼ, ἔφη. Δοῦλον ἐπὶ κλοπῇ ἐμαστίγου. τοῦ δὲ εἰπόντος εἵμαρτό μοι κλέψαι, καὶ δαρῆναι, ἔφη. Πρὸς τὸ φλυαροῦν μειράκιον διὰ τοῦτο εἶπε δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἕν, ἵνα πλείω μὲν ἀκούωμεν, ἧττον δὲ λέγωμεν. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἔχει πρὸς λοιδορίαν, καθάπερ εἶπεν εἰ πρεσβευτὴς ἀναποκρίτος ἀποστέλλοιτο. Ἑλκοντος αὐτὸν Κράτητος τοῦ ἱματίου ἀπὸ Στίλπωνος, εἶπεν, ὦ Κράτης, λαβὴ φιλοσόφων ἐστὶν ἐπιδέξιος ἡ διὰ τῶν ὤτων· πείσας οὖν ἕλκε τούτων· εἰ δέ με βιάζῃ, τὸ μὲν σῶμα παρὰ σοὶ ἔσται, ἡ δὲ ψυχὴ παρὰ Στίλπωνι.

Κλεάνθους Ἀσσίου. Σκωπτόμενος ὑπὸ τῶν συμμαθητῶν ἠνείχετο, καὶ ὄνος ἀκούων προσεδέχετο, λέγων αὐτὸς μόνος δύνασθαι βαστάζειν τὸ Ζήνωνος φορτίον. Ὀνειδιζόμενός ποτε ὡς δειλὸς, διὰ τοῦτο εἶπεν ὀλίγα ἁμαρτάνω. Πολλάκις καὶ ἑαυτῷ ἐπέπληττεν· ὃν ἀκούσας Ἀρίστων, τίνι ἔφη ἐπιπλήττεις; καὶ ὃς γελάσας, πρεσβύτῃ, ἔφη, πολιὰς μὲν ἔχοντι, νοῦν δὲ μή. Μειρακίῳ τινὶ διαλεγόμενος, ἐπύθετο, εἰ αἰσθάνεται· τοῦ δὲ ἐπινεύσαντος, διατί οὖν εἶπεν, ἐγὼ οὐκ αἰσθάνομαι ὅτι αἰσθάνῃ; Σωσιθέου τοῦ ποιητοῦ ἐν θεάτρῳ εἰπόντος πρὸς αὐτὸν παρόντα, οὓς ἡ Κλεάνθους μωρία βοηλατεῖ, ἔμεινεν ἐπὶ ταὐτοῦ σχήματος· ἐφ' ᾧ ἀγασθέντες οἱ ἀκροαταὶ τὸν μὲν ἐκρότησαν, τὸν δὲ Σωσίθεον ἐξέβαλον. μεταγινώσκοντα δὲ αὐτὸν ἐπὶ τῇ λοιδορίᾳ αὐτοῦ, προσήκατο, εἰπὼν ἄτοπον εἶναι, τὸν μὲν Διόνυσον καὶ τὸν Ἡρακλέα φλυαρουμένους ὑπὸ τῶν ποιητῶν μὴ ὀργίζεσθαι, αὐτὸν δὲ

ἐπὶ

ἐπὶ τῇ τυχούσῃ βλασφημίᾳ δυσχεραίνειν. Πρὸς τὸν πονηρὸν καὶ ἑαυτῷ λαλοῦντα, οὐ φαύλῳ ἔφη ἀνθρώπῳ λαλεῖς.

Βίωνος Βορυσθενίτου. Ἐρωτηθεὶς ποτέ τίς μᾶλλον ἀγωνιᾷ, ἔφη, ὁ τὰ μέγιστα βουλόμενος εὐημερεῖν. Τὴν δόξαν ἔλεγεν ἐτῶν μητέρα εἶναι, τὸ κάλλος ἀλλότριον ἀγαθὸν, τὸν πλοῦτον νεῦρα πραγμάτων. Πρὸς τὸν τὰ χωρία κατεδηδοκότα, τὸν μὲν Ἀμφιάραον, ἔφη, ἡ γῆ κατέπιε, σὺ δὲ τὴν γῆν. Ἔλεγε μέγα κακὸν εἶναι τὸ μὴ δύνασθαι φέρειν κακόν. πρὸς τὸν ἀδολέσχην λιπαροῦντα συλλαβέσθαι αὐτῷ, τὸ ἱκανόν σοι ποιήσω, ἔφη, ἐὰν παρακλήτους πέμψῃς, καὶ αὐτὸς μὴ ἔλθῃς. Πλέων μετὰ πονηρῶν λῃσταῖς περιέπεσε. τῶν δὲ συνεπιβατῶν ἀπολώλαμεν εἰπόντων, ἐὰν γνωσθῶμεν, ἐγὼ δὲ, ἔφη, ἐὰν μὴ γνωσθῶμεν. Πρὸς πλούσιον μικρολόγον, οὐχ οὗτος, ἔφη, τὴν οὐσίαν κέκτηται, ἀλλ' ἡ οὐσία τοῦτον. Ἔλεγε τοὺς μικρολόγους τῶν μὲν ὑπαρχόντων ὡς ἰδίων ἐπιμελεῖσθαι, ὡς δὲ ἐξ ἀλλοτρίων μηδὲν ὠφελεῖσθαι. Πρὸς τὸν βάσκανον ἐσκυθρωπακότα οὐκ οἶδα ἔφη πότερον σοὶ κακὸν γέγονεν, ἢ ἄλλῳ ἀγαθόν. Τοὺς φίλους ὁποῖοι ἂν ὦσι συντηρεῖν συνεβούλευεν, ἵνα μὴ δοκῶμεν πονηροῖς κεχρῆσθαι, ἢ χρηστοὺς παρῃτῆσθαι.

Δημώνακτος. Τῶν ἄλλων ἐξεταζόντων, εἰ ὁ κόσμος ἔμψυχος, καὶ αὖθις εἰ σφαιροειδής, ὑμεῖς, εἶπε, περὶ τοῦ κόσμου πολυπραγμονεῖτε, περὶ δὲ τῆς αὐτῶν ἀκοσμίας οὐ φροντίζετε. Τοσοῦτον ἔλεγεν εἰς ἀρετὴν προσθήσεις, ὅσον ἂν ἀφέλῃς τῶν ἡδονῶν. Ὁ αὐτὸς ὠνείδιζε τοὺς τῶν σωμάτων ἐπιμελουμένους, ἑαυτῶν δὲ ἀμελοῦντας, ὡς τῶν μὲν οἴκων ἐπιμελουμένους, τῶν δὲ ἐνοίκων ἀμελοῦντας. Καταιτιωμένου τινὸς τῶν ἑταίρων αὐτῷ, καὶ φήσαντος, οὐκ ἐχρῆν σε τῷ ἐχθρῷ μου φίλον εἶναι, σὲ μὲν οὖν ἔφη, οὐκ ἐχρῆν τῷ φίλῳ μου ἐχθρὸν εἶναι.

Δημοκρίτου. Ἀνδρεῖος (ἔλεγεν) οὐ μόνον ὁ τῶν πολεμίων κρατῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ τῶν ἡδονῶν κρείσσων. Αἱ μικραὶ χάριτες, ἔφασκεν, ἐν καιρῷ μέγισται εἰσὶ τοῖς λαμβάνουσι ταύτας ἐν περιστάσει. Μικρὰ διδόναι βούλου μᾶλλον, ἢ μεγάλα ἐγγυᾶν· ὃ, τε γὰρ κίνδυνος ἄπεστι, καὶ ὁ λαβὼν ἔργου οὐ λόγου χρείαν ἔχει. Ὦ τινι τὴν χάριν κατατίθῃς, θᾶττον τὴν χάριν δίδου· ἡ γὰρ βραδύτης λυμαίνεται τὴν δόσιν. Ἰδών

τινα

τινὰ προχείρως πᾶσι χαριζόμενον, καὶ ἀνεξετάσως ὑπηρετούμενον, κακῶς ἀπόλοιο, ἔφη· τὰς χάριτας παρθένους οὔσας πόρνας ἐποίησας. πονηρὰ φύσις (ἔλεγεν) ἐξουσίας ἐπιλαμβανομένη δημοσίας ἀπεργάζεται συμφοράς. Ὁ αὐτὸς εἶπε. διηνεκὴς ἐπὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἡ τοῦ πλούτου ἐπιθυμία. μὴ κτηθεῖσα μὲν γὰρ τρύχει, κτηθεῖσα δὲ βασανίζει ταῖς φροντίσιν, ἀποκτηθεῖσα δὲ ταῖς λύπαις. Οὐχ ὁ πλοῦτον, ἔλεγεν, ἀλλ' ὁ μὴ χρήζων πλούτου, μακάριος. Ἐρωτηθεὶς πῶς ἂν τις γένοιτο πλούσιος, ἔφη, ἐὰν τῶν ἐπιθυμιῶν ἔσται πένης. Ἐν μὲν τοῖς ἐσόπτροις ἔλεγχον ὁ τῆς ὄψεως, ἐν δὲ ταῖς ὁμιλίαις ὁ τῆς ψυχῆς χαρακτὴρ βλέπεται. Τῆς παιδείας ὥσπερ χρυσοῦ, τὸ καλὸν ἐν παντὶ τόπῳ τίμιον· Παῖδας μὲν ὄντας ἡμᾶς, ἔλεγον, οἱ γονεῖς παιδαγωγῷ παρέδοσαν ἐπιβλέποντι πανταχῇ πρὸς τὸ μὴ βλάπτεσθαι· ἄνδρας δὲ γενομένους ὁ θεὸς παραδίδωσι τῇ ἐμφύτῳ συνειδήσει φυλάττειν· ταύτης οὖν τῆς φυλακῆς μηδαμῶς καταφρονητέον, ἐπεὶ καὶ τῷ θεῷ ἀπαρέσκει, καὶ τῷ ἰδίῳ συνειδότι ὑπεύθυνοι καθιστάμεθα.

Ἀνάξαρχος Αὐδηρίτης ἐχθρὸν εἶχε Νικοκρέοντα τὸν Κύπρου τύραννον. Καί ποτε ἐν συμποσίῳ τοῦ Ἀλεξάνδρου τοῦ μεγάλου ἐρωτήσαντος αὐτὸν τί ἄρα δοκεῖ τὸ δεῖπνον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, πάντα πολυτελῶς. ἔδει δὲ λοιπὸν κεφαλὴν σατράπου τινὸς παρατεθεῖσθαι, ἀπορρίπτων πρὸς τὸν Νικοκρέοντα. ὁ δὲ μνησικακήσας, μετὰ τὴν τελευτὴν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ὅτε πλέων ἀκουσίως προσηνέχθη τῇ Κύπρῳ ὁ Ἀνάξαρχος, συλλαβὼν αὐτὸν καὶ εἰς ὅλμον βαλὼν, ἐκέλευσε σιδηροῖς ὑπέροις τύπτεσθαι. ὁ δὲ οὐ φροντίσας τῆς τιμωρίας εἶπεν ἐκεῖνο δὴ τὸ περιφερόμενον, πτίσσε, πτίσσε τὸν Ἀναξάρχου θύλακον· Ἀνάξαρχον γὰρ οὐ πτίξεις.

Αἴσωπος ὁ μυθοποιὸς δύο πήρας ἕκαστον ἡμῶν ἔχειν ἔλεγε, τὴν μὲν ἔμπροσθεν, τὴν δὲ ὄπισθεν· καὶ εἰς μὲν τὴν ἔμπροσθεν ἀποτιθέναι τὰ τῶν ἄλλων ἁμαρτήματα, εἰς δὲ τὴν ὄπισθεν τὰ ἑαυτῶν. Ὀνειδιζόμενος ὅτι χαλεπὴν ἔχει τὴν ὄψιν, ἔφη, μὴ μοῦ εἰς τὸ εἶδος, ἀλλ' εἰς τὸν νοῦν δεῖ προσέχειν.

Ἀνακρέων ὁ μελοποιὸς λαβὼν τάλαντον χρυσίου παρὰ Πολυκράτους τοῦ τυράννου, τῇ ὑστεραίᾳ ἀπέδωκεν, εἰπὼν, μισῶ δωρεὰν, ἥτις ἀναγκάζει ἀγρυπνεῖν.

Σιμω-

Σιμωνίδε. Ἔλεγε τὴν μὲν ζωγραφίαν ποίησιν σιωπῶσαν, τὴν δὲ ποίησιν ζωγραφίαν λαλοῦσαν. Ἔλεγε μηδέποτε αὐτῷ μεταμεληθῆσαι σιγήσαντι, φθεγξαμένῳ δὲ πολλάκις. Ἐρωτηθεὶς πότερον αἱρετώτερον, πλοῦτος, ἢ σοφία, οὐκ οἶδα, ἔφη· ὁρῶ γὰρ τοὺς σοφοὺς ἐπὶ τὰς τῶν πλουσίων θύρας φοιτῶντας. Ἐρωτηθεὶς διατὶ ἐσχάτου γήρως ὢν φιλάργυρος εἴη, ὅτι εἶπε βουλοίμην ἂν ἀποθανὼν τοῖς ἐχθροῖς μᾶλλον ἀπολιπεῖν, ἢ ζῶν δεῖσθαι τῶν φίλων.

Γοργίας Ἐρωτηθεὶς ποίᾳ διαίτῃ χρώμενος εἰς μακρὸν γῆρας ἦλθεν, οὐδὲν οὐδέποτε ἔφη πρὸς ἡδονὴν οὔτε φαγὼν, οὔτε δράσας. Ἐμπεδοκλῆς ἐρωτηθεὶς διατί σφόδρα ἀγανακτεῖ κακῶς ἀκούων, ἔφη, ὅτι οὐδὲ ἐπαινούμενος αἰσθήσομαι, εἰ μὴ κακῶς ἀκούων ἀχθήσομαι. Οἰνοπίδης ὁρῶν μειράκιον πολλὰ βιβλία κτώμενον, ἔφη, μὴ τῇ κιβωτῷ, ἀλλὰ τῷ στήθει.

Ἰσοκράτης· Οὗτος κάκιστον ἄρχοντα ἔλεγεν εἶναι, τὸν ἄρχειν ἑαυτοῦ μὴ δυνάμενον. Ἐρωτηθεὶς διὰ ποίαν αἰτίαν τοὺς ἄλλους διδάσκων λέγειν, αὐτὸς σιωπᾷ, ἔφη, καὶ γὰρ ἡ ἀκόνη αὐτὴ μὲν οὐ τέμνει, τὰ δὲ ξίφη ὀξέα ποιεῖ. Ἰδὼν νεανίαν φιλοπονοῦντα, ἔφη, κάλλιστον ὄψον τῷ γήρατι ἀρτύεις.

Καρέωνος ὄντος λάλου καὶ σχολάζειν παρ' αὐτῷ βουλομένου, διττοὺς ᾔτησε μισθούς. τοῦ δὲ τὴν αἰτίαν πυθομένου, ἕνα μὲν ἔφη, ἵνα λαλεῖ μάθῃς, τὸν δὲ ἕτερον, ἵνα σιγᾶν. Ἐρομένου τινὸς αὐτὸν τί ἐστὶ ῥητορικὴ, εἶπε τὰ μὲν μικρὰ μεγάλα, τὰ δὲ μεγάλα μικρὰ ποιεῖν. Ἑστιώμενος δέ ποτε παρὰ Νικοκρέον. τί τῶν Κύπρου τυράννῳ, προτρεπομένων αὐτὸν τῶν παρόντων διαλεχθῆναι, ἔφη, οἷς μὲν ἐγὼ δεινὸς οὐχ ὁ νῦν καιρός· οἷς δὲ ὁ νῦν καιρὸς, οὐκ ἐγὼ δεινός. Σοφοκλέα δὲ θεασάμενος ἑπόμενον ἐρωτικῶς παιδὶ εἶπεν, οὐ μόνον δεῖ, Σοφόκλεις, τὰς χεῖρας ἔχειν παρ' αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀφθαλμούς.

Δημοσθένους. Ἐν συμποσίῳ πρὸς τὸν λαλοῦντα πολλὰ, εἰ τοσαῦτα ἔφη ἐφρόνεις, οὐκ ἂν τοσαῦτα ἐλάλεις. Ἐρωτηθεὶς τί ἄνθρωπος ἔχει ὅμοιον θεῷ, ἔφη, τὸ εὐεργετεῖν καὶ ἀληθεύειν. Θεασάμενός τινα ἐκφερόμενον φιλάργυρον, ἔφη, οὗτος βίον ἀβίωτον βιώσας ἑτέροις βίον κατέλιπε. Θεασάμενος τινὰ δημαγωγὸ ἀφυῆ

μέγα.

μέγα βοῶντα, ἔφη, ἀλλ' οὐ τὸ μέγα εὖ ἐςὶ, τὸ δὲ εὖ μέγα. Πρὸς Πυθέα σκώπτοντα αὐτὸν, καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ λύχνιον ἀπόζειν λέγοντα, ἀςείως ἅμα καὶ πικρῶς οἶδα εἶπεν, ὅτι σὲ λυπῶ λύχνον καίων. διαβέβλητο γὰρ ὁ Πυθέας ὡς λωποδύτης νύκτωρ. Ο' αὐτὸς ἔφη· δεῖ τὸν εὖ φρονοῦντα τὸν λογισμὸν ἀεὶ τῶν ἐπιθυμιῶν κρείττω πειρᾶσθαι ποιεῖν· Δίκαιον εἶναι ἔλεγεν ἐλεεῖν οὐ τοὺς ἀδίκους τῶν ἀνθρώπων, ἀλλὰ τοὺς παρὰ λόγον δυστυχοῦντας. Ο' αὐτὸς ἔλεγεν, ἡ μάχαιρα μὲν τέμνει, ἡ δὲ διαβολὴ χωρίζει φίλους. Ο' αὐτὸς λέγοντος αὐτῷ τινὸς, ὅτι τοῦ ἀγροῦ ἀμελεῖς, ἑαυτῷ δὲ σχολάζεις, εἶπε, τούτου ἐπιμελοῦμαι, δι' οὗ καὶ τὸν ἀγρὸν ἐκτησάμην. Πρεσβεύοντος ποτὲ ὑπὸ Α'θηναίων πρὸς Φίλιππον καὶ παῤῥησίᾳ διαλεγομένου, ὁ Φίλιππος οὐ φοβῇ, μὴ τὴν κεφαλήν σου ἔφη προστάξω ἀφαιρεθῆναι; οὐκ ἔφη· ἐὰν γὰρ σύ μου ταύτην ἀφέλῃς, ἡ Πατρὶς μοι αὐτὴν ἀθάνατον ἀναθήσει. Πόλεως ψυχὴν τοὺς νόμους ὠνόμαζεν· ὥσπερ γὰρ τὸ σῶμα στερηθὲν ψυχῆς πίπτει, οὕτω ἡ πόλις μὴ ὄντων νόμων καταλύεται. Λαΐδος δὲ τῆς ἑταίρας χιλίας δραχμὰς ἀπαιτούσης αὐτὸν, εἰ βούλοιτο συγγενέσθαι αὐτῇ, οὐ πρίαμαι ἔφη τὸ μεταμέλεσθαι χιλίων δραχμῶν.

ΝΙΚΗΦΟ'ΡΟΥ

ΤΟΥ' ΒΑΣΙΛΑ'ΚΗ

Μῦθοι, Διηγήματα, & Η'θοποιΐαι.

ΜΥ'ΘΟΙ.

Λέοντος, καὶ Ταύρου.

ΛΕ'ων ποτὲ Ταῦρον ὁρᾷ. καὶ τροφῆς μὲν ἐρᾷ, τὰς δὲ τῶν κεράτων δεδείττεται προσβολάς· καὶ τὸ φάρμακον εὑρὼν, οὐ θεραπεύει τὸ πάθος. νικᾷ μὲν αὐτὸν ὁ λιμὸς, καὶ τῷ Ταύρῳ κελεύει συμπλέκεσθαι, ἀλλ' ἐκφοβεῖ τῶν κεράτων τὸ μέγεθος· τέλος πείθεται τῷ λι-

τῷ λιμῷ, καὶ φιλίαν πλασάμενος, εἰς ἀπάτην τὸν Ταῦρον ὑπέρχεται. ὅπου γὰρ τὸ κακὸν πρόχειρον, καὶ τὸ ἀνδρεῖον πεφόβηται· κἂν ἴδοι τὸ βία κρατεῖν οὐκ ἀκίνδυνον, τὸ λάθρα σοφίζεται. ἐγὼ γοῦν φησὶν, ἐπαινῶσου τὸ καρτερὸν, ὑπεράγαμαι τὸ κάλλος. ὁποίοις μὲν εἶ τὴν κεφαλήν. ὁποῖος δὲ τὴν μορφήν. ὅσος δὲ τοὺς πόδας. ὅσος δὲ τὰς ὁπλάς. ἀλλ' ὅσον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς φέρεις τὸ ἄχθος. ἀφεῖλε γοῦν οὕτω ματαίαν ἐπιπλοκήν. καίτοι καὶ κόσμος ἔσται τῆς κεφαλῆς, ἡ βάρους ἀπαλλαγὴ, ἡ πρὸς τὸ κρεῖττον μεταβολή. τί δὲ καὶ δεῖ σοι κεράτων, εἰρήνης οὔσης πρὸς Λέοντα. πείθεται τούτοις ὁ Ταῦρος. καὶ τὴν ἐκ τῶν ὅπλων ἰσχὺν ἀποβαλὼν, τῷ Λέοντι λοιπὸν ἀχείρωτος ἦν, καὶ δεῖπνον ἀκίνδυνον.

Οὕτω τὸ πείθεσθαι τοῖς ἐχθροῖς μετὰ τῆς ἀπάτης φέρει ἡ κίνδυνον.

Ι'ππου, ϗ Ε'λάφου β.

Η'ν ὅτε καὶ ὁ Ι'ππος ἀχείρωτος ἦν. καὶ πεινὴ τοῖς ἀνθρώποις εἰς χεῖρας ἐλθεῖν, κατὰ λειμῶνος ἐκρόαινε, καὶ ζυφλὴν ἐποιεῖτο τὸ ἐλεύθερον. καλὸν μὲν ἦν αὐτῷ καὶ τὸ ἄνετον, οὐ σμικρὸν εἰς διμοιρίαν, καὶ τὸ χαλινοῦ ἄγειν ἔξω, καὶ μύωπος. ἀλλ' ἦν ἄρα καὶ τοῦτο τῆς τύχης οὐδὲν ἧττον τὸ φιλοτίμημα. ἄλσος αὐχμηρὸν ἐπὶ πεδιάδος ἐφηπλωμένον. καὶ χλοήτις εἴς τε ποδῶν ἀγωνίαν, καὶ πάχους φιλοτιμίαν οὐκ ἄχαρις, ἡ πρὸς ζοφὴν οὐκ ἀνέρασος. κατέρρει τὸ ἄλσος καὶ πηγή τις, ὡς μὲν ὀφθῆναι καλή, ὡς δὲ ἡδεῖα πιεῖν. ἡ δὲ καὶ τὸ χλοάζον ἐχορήγει τοῖς ἄνθεσι, καὶ τῷ ἵππῳ τὴν κόμην ἐκάθαιρεν. ἐπὶ τούτοις ὢν τοῖς καλοῖς ὁ Ι'ππος ἔχαιρεν, οὐδὲ γὰρ ἐνέδει τῶν, ὁπόσα καὶ ζυφᾶν ἵπποι νομίζονται, ἀλλ' εἶδε ταῦτα Ε'λαφος, καὶ τοῖς τοῦ Ι'ππου καλοῖς ὀφθαλμὸν ἐπέβαλε βάσκανον, καὶ ξένοις ἀγαθοῖς ἐφυβρίζειν οὐκ ἐπησχύνετο. τί μὲν τῆς λόχμης τοῖς κέρασιν οὐκ ἀνώρυττε; τί δὲ τῶν ἀνθέων τοῖς ποσὶν οὐ κατέκλα; τί δὲ μὴ ξυνεθόλου τῆς πηγῆς, ὡς ἐφ' ὕβρει, ϗ φθόνῳ τῶν Ι'ππου καλῶν ἀφειδῶς ἐπιβρέχουσα; ἐντεῦθεν ἀλγεῖ μὲν ὁ Ι'ππος, ἡ περισκοπεῖται τὴν ἄμυναν. ἀλλ' οὐκ εἶχεν ὅ, τι ϗ χρήσαιτο. ὡς οὖν ἐπέγνω κρείττον τῆς αὐτοῦ σοφίας τὸ κακὸν, ὁρᾷ τινα παριόντα τὸ ἄλσος. διηγεῖται τῆς ἐλάφου τὸ βάσκανον, καὶ ὅπως ἀμυνεῖται, πυνθάνεται. ὁ δὲ ἄνθρω-

ἄνθρωπος γὰρ ὤν, ἀπάτῃ, καὶ δόλῳ τὸν Ἵππον μέτεισι, καὶ τὸν χαλινὸν ἐπιδείξας, Εἶγε, φησὶν, ὦ Ἵππε, τοῦτον μὲν ἐπὶ στόματος, ἐμὲ δὲ ἐπὶ νώτου φέρειν ἀνέξῃ μικρὸν, ἐγώ σοι δι' ὀλίγου τὴν ἔχθραν ἀμυνοῦμαι, ἤκουσεν ὁ Ἵππος ταῦτα, καὶ πείθεται. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ἡ μὲν Ἔλαφος ἀπηλαύνετο τοῦ ἄλσους, ὁ δὲ Ἵππος ἐπὶ φάτνης εἱστήκει, μετὰ χλόης, καὶ τῆς πηγῆς προσαφαιρεθεὶς καὶ τὸ ἄνετον. Φυλακτέον ἄρα καὶ τὸ ἐλεύθερον, καὶ παῤῥησίαν οὐ προδοτέον φρονήματος, εἴγε μέλλοι τις δουλεύειν οὐδὲν ἧττον ἤπερ Ἵππος χαλιναγωγούμενος.

Ὁ μῦθος οὗτος ἐστὶ μὲν Αἰσώπειος, τὴν δὲ μελέτην ἐκ τῶν Ἑρμογένους προγυμνασματικῶν μεθόδων ἠρανίσατο, πλατύτερον ἐξειργασμένος, ὡς ἐκεῖνος μεθοδεύει ἐν τοῖς περὶ Μύθου.

Λέοντος καὶ Κόρης γ'.

Αλίσκεται ποτὲ καὶ Λέων ὑπὸ κάλλους, καὶ Κόρης ἐρᾷ. καὶ δὴ πρόσεισι τῷ πατρὶ, καὶ λόγους πρὸς γάμον ξυνάπτει Θηρῶν μὲν ἄρχω, φησίν. ἄνδρας δὲ οὐδ' ἂν τὴν ἀρχὴν ζέσαιμι. ἐγὼ καὶ λαγωὸν ὑπὸ τάχους εἷλον, καὶ κύνας ἐφόβησα. ἐγὼ καὶ ταῦρον ἐπέσχον μηκώμενον, καὶ Ἵππον κατέσχον μικροῦ τοῖς ποσὶν ἱπτάμενον. ἔχεις ἔδνα τῆς Κόρης, τὴν ῥώμην, τὸ κάλλος, τὸ τάχος, τὰς ὁσημέραι θήρας. ταῦτα πλουτήσεις, ταῦτα εὐδαιμονήσεις, εἰ μόνον κηδεστὴς ἐθελήσεις ἀκοῦσαι Λέοντος. ὁ δὲ, οἷς μὲν ἐδεδίττετο, τοὺς λόγους προσίεται, καὶ τὸν γάμον οὐκ ἀνεβάλλετο μὲν, ἐνεβάλλετο δέ. οἷς δ' ἀπηχθάνετο, τοῦ θηρὸς περιελεῖν τὰ ὅπλα σοφίζεται. Ἀλλ' ἐγὼ μὲν, φησὶν ὁ πατὴρ, καὶ τοῦ κάλλους ἄγαμαι, καὶ τῆς ῥώμης ὑποθαυμάζω, καὶ ὡς ἕδνα ταῦτα δέχομαι, καὶ τὸν νυμφίον εἰς οὐδὲν ὅτι καὶ μέμφομαι. ἀλλ' ἡ Κόρη παῖς ἐστὶν ἁπαλὴ, καὶ τὸ ὅλον γυνὴ, καὶ πεφόβηται. ἂν ἴδῃ τὰς τῶν ὀδόντων ἀκμὰς, πέφρικεν. ἂν ἴδῃ τοὺς ὄνυχας, οὐκ ἀνέχεται. ὀξεῖς γάρ εἰσι. συνεχεῖς εἰσι. φοβοῦσι καὶ μόνον φαινόμενοι. καὶ ταῦτα καὶ τὸ σὸν χαροπὸν ἀγριαίνουσι. ταῦτα καὶ τὴν Κόρην δειλαίνουσι, καὶ τὸν γάμον ἀπείργουσιν ἂν σὺ τοὺς ὄνυχας ἐξέλῃς, καὶ ἡ Κόρη συνεξελεῖ τῆς ψυχῆς τὸ φοβούμενον. ἂν καὶ σὺ τοὺς ὀδόντας ἐκκόψῃς, κἀκείνη συγκόψει τὸ δέος. αὐτός μοι μόνον τὸ δέος ἀφεῖλε, καὶ προσ-

σαζε

σώζε τὸ χαροπὸν ἀκραιφνές, καὶ τάχα σε καὶ ἡ Κόρη οὐκ ἐκφεύξεται. Ταῦτα ὁ μὲν εἰς ἐπιβουλὴν, καὶ δόλον ἔλεγχον. ὁ δ' ἀβασανίσως ἐδέχετο. τυφλὸς γὰρ ἅπας ἐρῶν, καὶ ἀπροβούλευτος. ἐντεῦθεν ὁ μὲν τὴν τῆς φύσεως πανοπλίαν ἀποδύεται. ὁ δὲ τῆς Κόρης πατὴρ ἐπιπηδᾷ τῷ δῆθεν νυμφίῳ θρασύτερον, καταγελῶν τῆς ἀσθενείας ἅμα, καὶ τῆς ἀνοίας, ὃν οὐδὲ προσβλέπειν ἐθάρρει τὸ πρότερον. Μὴ πείθου πᾶν τοῖς ἐχθροῖς ἑτοιμότερον, μὴ καὶ γένῃ τούτοις εὐάλωτος, οἷς τὸ πρὶν ἐδόκεις ἀνάλωτος.

Λύκου καὶ Ποιμένος δ'.

Ὁ ἐπείσακτος κόσμος ἐπικίνδυνος τοῖς χρωμένοις ἐστίν.

Ἔδοξέ ποτε τῷ Λύκῳ τὴν φύσιν τῷ σχήματι μεταλλάξασθαι, ὡς ἂν οὕτως ἀφθονίαν ἕξει τροφῆς. καὶ δορὰν οἷος περιβεβλημένος μετὰ τῆς ποίμνης ἐνέμετο, τὸν Ποιμένα φενακίσας τῷ μηχανήματι. νυκτὸς δὲ γενομένης συναπεκλείσθη καὶ ὁ θὴρ παρὰ τοῦ Ποιμένος τῇ μάνδρᾳ, καὶ φραγμὸς τῇ εἰσόδῳ περιετέθη, καὶ ἀτεχνῶς ὁ περίβολος κατησφάλιστο. ὡς δὲ ὁ Ποιμὴν ἠράσθη τροφῆς, μαχαίρᾳ τὸν Λύκον ἀπέκτεινεν. Οὕτως ἄρα ὁ τὸν ἐπείσακτον κόσμον ὑποκειθεὶς, τῆς ζωῆς πολλάκις ἐστέρηται. καὶ τὴν σκευὴν εὗρε παραιτίαν μεγάλου συμπτώματος.

Κολοιοῦ καὶ Ὀρνίθων ε'.

Ἔδοξέ ποτε τοῖς Ὄρνισιν ἄρχεσθαι, ἵν' ὅπως ἀσφαλεστέραν ἔξουσι τὴν ζωὴν, καὶ ἀνεπιβούλευτον, καὶ βασιλέα ἑλέσθαι τῶν ἄλλων Ὀρνίθων τῷ κάλλει προέχοντα. ὡς δὲ καὶ ἡ ψῆφος ἐπεκυρώθη, καὶ ἐνεζητεῖτο, τίς ἄρα καὶ εἴη ὁ τὸ κράτος τῆς βασιλείας ἀναδησόμενος, ὑποκειθῆναι κάλλος ἀλλότριον τὸ εἰδεχθέστατον ζῶον, καὶ ἀκαλλὲς, καὶ φαυλότατον ὁ Κολοιὸς ἐτεχνάσατο. καὶ συναγαγὼν Ὀρνίθων πτερὰ, οἷς τὸ φαιδρὸν ἐπῆνθει, καὶ τὸ διαυγὲς ἐναπέστιλβε, περιεβάλλετο ταῦτα, καὶ περικαλλὴς ἐντεῦθεν ἐδόκει, καὶ κατασράπτων τῇ ὡραιότητι. μέσον δὲ τῶν Ὀρνίθων περιϊπτάμενος, καὶ ταῖς ποικίλαις χροιαῖς, καὶ λαμπραῖς κάλλος ἔχων ἀμήχανον, εἰς θάμβος τοὺς θεωμένους Ὄρνιθας παρεκίνησεν: ὅθεν βασιλεὺς ἀνηγόρευται. καὶ πάντες τούτῳ κατεδουλώθησαν. ὡς δὲ περιεργότερον τὰς ὄψεις τούτῳ προσέβαλον,

τον, ϗ τὸ οἰκεῖον ἕκαστος ἀνεγνώρισεν, τὸν Κολοιὸν ἀπεγύμνωσαν. ϗ καταδρύψαντες τοῦτον τοῖς ὄνυξι διεσπάραξαν, ϗ ἐλεεινὸν πτῶμα κεῖσθαι τὸν πρὶν μακάριον παρεσκεύασαν. Τὸν αὐτὸν ἄρα τρόπον ϗ ὅσοι περιάπτοις κόσμοις ὑπεκείθησαν τὸ ἐξαίρετον ἔχειν, ϗ τὸ μακάριον, τῆς σκευῆς φωραθείσης, μετὰ γέλωτος, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτὴν προσαπώλεσαν.

Δ Ι Η Γ Η' Μ Α Τ Α.

Τὸ κατὰ τὸν Ἀχιλλέα α΄.

ΑΠόλεμον ἐποίει Πηλέα τὸ γῆρας, ϗ τὸν Ἀχιλλέα νεότης ἀνθώπλιζε. ϗ ἡ Ἑλλὰς ἀφέντες τὸν πατέρα, ἐπὶ συμμαχίαν ἐκάλουν τὸν παῖδα. ἀλλ' ἡ μήτηρ ἐδεδίει τὸ Ἴλιον, ϗ τὸ μήτηρ εἶναι τοῖς Ἀπόλλωνος βέλεσιν ἀποβαλεῖν ἐμαντεύετο. οὐκοῦν ἐπινοεῖται τὶ σοφώτερον, ϗ τοὺς Ἕλληνας παρακρούεται. ἁρπάζει τῆς Φθίας τὸν παῖδα. ἐξάγει τοῦ Πηλέως, ϗ πρὸς τὸν Λυκομήδους παρθενῶνα μετάγει. συνήρατο τῷ Θεῷ τοῦ σοφίσματος, ϗ τὸ τῆς μορφῆς τοῦ παιδὸς ἐπαφρόδιτον, ὅλους ἀπαστράπτον ἔρωτας, ϗ καλαῖς κόραις ἁμιλλᾶσθαι δυνάμενον. μεταλλάττει ϗ τὸ τῆς στολῆς ἀνδρεῖον, ϗ ὅσον τοῦ κάλλους ἀρρενωπότερον εἰς ὥραν ἁπαλὴν μεθηρμόσατο. οὕτω τὸν μέγαν Ἥρωα τοῦτον ϗ βραχὺς περικρύπτει θάλαμος. ϗ ὃν ἰσύστερον ὅλον πεδίον οὐκ ἐχώρει, τὸ μέγα τῆς Εὐρώπης, ϗ Ἀσίας μεταίχμιον, ὁ τοῦ Λυκομήδους τηνικαῦτα παρθενὼν ὑποδέχεται. ἀλλ' Ὀδυσσεὺς, ϗ πρὶν ἥκειν εἰς Τροίαν, τοῖς Ἕλλησι τὸ σοφὸν ὑπεδείξατο. ϗ δόλιος ὢν τοῦ Θείου τὸν δόλον οὐκ ἠγνόησεν, ὅπλα, ϗ κερκίδας λαβὼν πείπυ τὸν παρθενῶνα τίθησιν, ἑκατέρῳ γένει δέλεαρ ἐπιτεχνώμενος οὐκ ἀλλότριον, ἵνα ϗ ταῖς κερκίσι τὰς κόρας ὑπάγοιτο, ϗ τοῖς ὅπλοις τὸν ἄνδρα θηρεύσαιτο. ὁρᾷ τὴν Ὀδυσσέως μηχανὴν Ἀχιλλεὺς, οὐ μὴν ὅ, τι ϗ βούλεται ξυνορᾷ. ἅμα ἐπὶ τὴν πανοπλίαν ἀνέβλεψε, ϗ τὴν ἐκεῖθεν ἐξαλλομένην ἀστραπὴν, ϗ ὅλος ὑπεκκαίεται τῷ πυρὶ τοῦ θυμοῦ. ἀναμιμνήσκεται τοῦ πολέμου. τοῦ παρθενῶνος ἐπιλανθάνεται. εἰς νοῦν λαμβάνει τὴν φύσιν. ἀναλαμβάνει τὸ ἀνδρεῖον. αἰσχύνεται

τὴν

τὴν παρθενικὴν στολήν. ἀποτίθεται τὸ δρᾶμα, καὶ τὴν σκηνήν. καὶ τὸ τῆς παρθένου προσωπεῖον ἀποδυσάμενος, ἁρπάζει τὰ ὅπλα, καὶ γίγνεται θήραμα καλὸν Ὀδυσσεῖ, καὶ τὴν ἐπὶ τὸ Ἴλιον στέλλεται, μέγας μὲν τοῖς Ἕλλησι ξύμμαχος, δεινὸς δὲ τοῖς πολεμίοις ἀντίμαχος. οὕτω τὸν Πηλέως γυναικείαν φύσιν πλαττόμενον ἀπήλεγξεν Ὀδυσσεὺς, ὡς ἐκεῖνον Παλαμήδης πρότερον μανίαν σχηματιζόμενον. καὶ τότε πρῶτον Ἕλληνες τῆς Ὀδυσσέως σοφίας ἀπώναντο, οὐχ ἧττον δὲ ἢ ὅτε τὸ Παλλάδιον ἐκ μέσης Τροίας ἀφείλετο.

Διήγημα, ὃ καὶ Πλούταρχος ἐν Παραλλήλοις διηγεῖται. β'.

Ἀλλ' οὐ δὲ γυναικὸς ἐπίνοια τὰς πάλαι διέλαθεν, ἀλλ', οἷς εἶχέ τι σοφὸν, εἰκότως θαυμάζουσι, καὶ τὸ θῆλυ τοῦ γένους φθόνον οὐ ποιοῦνται τοῦ θαύματος. ἦν γάρ τις ποτὲ Βασιλεὺς τὴν κλῆσιν μὲν ἕτερος, τὴν δὲ ψυχὴν Μίδας, καὶ τὴν γνώμην φιλόχρυσος. πολλῶν μὲν ἦρχε πόλεων, ἀλλ' οὐχὶ καὶ φιλοχρηματίας ἄρχειν ἠπίστατο. ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων ἐκράτει τῷ μεγέθει τῆς τύχης, μόνῳ δὲ τῷ πρὸς χρυσὸν ἐδούλευεν ἔρωτι, καὶ τ' ἄλλα σωφρονῶν, τοῦτο μόνον, ὡς οὐκ ἔδει, νοσῶν ἠπηλέγχετο. πάντως χρυσὸς ἦν αὐτῷ τὰ ἐνύπνια. χρυσοῦ καὶ νήφων ἤρα, καὶ μὴ νήφων. χρυσὸν νυκτὸς ἐφαντάζετο. ἐντεῦθεν τί μὲν οὐκ ἔδρα τῶν ὁπόσα τὸ χρῆμα τοῦτο ποείζουσιν; ποῖος δὲ τρόπος εἰς ποεισμὸν οὐκ ἐπενοεῖτο τοῦ χρήματος; φόροι δύσφοροι τοῖς ὑπηκόοις ἐπεφορτίζοντο. καὶ τὰ μὲν οἷς εἶχον ἐπέφερον, τὰ δὲ προσετίθουν ἐκ γῆς μεταλλεύοντες. τὰ μὲν τὴν πενεισσίαν ἐξήντλουν, τὰ δὲ τὸ σῶμα κατέτρυχον. καὶ μυρίον εἶδος χρηματισμοῦ προσεπινοοῦντες οὐκ ἔληγον. ἀλλ' ἦν καὶ ἡ πᾶσα σπουδὴ τοῦ κρατοῦντος ἀποπλῆσαι τὸν ἔρωτα. ὁ δὲ εἶχεν ἄρχ μετὰ τοῦ φιλοχρύσου, καὶ τὸ φιλόθηρον. καί ποτε, καὶ περὶ τὴν ὕλην ἔξεισι, καὶ τοὺς κύνας ἐπισυρόμενος. ἐνταῦθα ὁ μὲν ἐλάφοις ἐπέτρεχεν. καὶ λαγωοῖς ἐφιππάζετο, καὶ τὸ κυνηγετικὸν ἐπεθώυζεν. ἡ δὲ βασιλὶς ἑτέραν εἶχε σπουδὴν, ὅπως ὑφέλῃ τὸν ἄνδρα τῆς ἐς τὸ χρηματίσασθαι πανταχόθεν ὁρμῆς. καί πως ἐπιὸν οὕτω κατὰ δαίμονα, εἰς νοῦν λαμβάνει καὶ μάλα σοφῶς τι ἐνθύμιον, ὡς εἰ μηδὲν εἰς τὸ ζῆν ἐκεῖνος γνοίη τὸν φίλον χρυσὸν συμβαλλόμενον, τοῦ πάθους ἂν παν-

πάντως ἀπόσχοιτο. τὸ δὲ λοιπὸν, ὡς ἥξει μὲν αὐτὸς μετὰ κόρον τῆς θήρας, καὶ τὴν γαστέρα κορέσων. εὑρήσει δὲ τὸ δεῖπνον ἅπαν χρυσὸν, καὶ μικρόν τι λιμώξας ἐντεῦθεν τὸ τοῦ χρυσοῦ περιττὸν καταγνώσεται. ἐδόκει δὴ ταῦτα. καὶ τὸ δοκοῦν αὐτίκα ἐπράττετο. χρυσὸς μὲν ἦν μυρίος τοῖς χρυσοχόοις ἐπὶ μέρος ἀναμετρούμενος. χεῖρες δὲ πολλαὶ διετεχνῶντο τὸ καινὸν ἐκεῖνο, καὶ χρυσοῦν ἄριστον. ἦν ἐκεῖσε καὶ χρυσήλατος τράπεζα, καὶ κρατῆρες, καὶ οἰνοχόαι, καὶ τὰ πάντα χρύσεα. καὶ ἦν ὁρᾶν ὅλον τὸ δεῖπνον χρυσὸν ἐπὶ χρυσῷ κείμενον. χρυσὸς μὲν ἦν ἡ τράπεζα, χρυσῷ δὲ καὶ τὰ καινᾶ διεσκεύαστο. ἐπὶ δὲ χρυσοῖς τούτοις χρυσᾶ καὶ τὰ ὄψα ἐτίθεντο. πέρδικες ἐκ χρυσοῦ τοὺς ἀπὸ τῆς ὕλης μιμούμενοι, λαγωοὶ, ὄρνεις, καὶ πάντα ὡς ἀπὸ χρυσοῦ διελάμπετο. εἶχέ τι καὶ τοῖς ἐκ πυρὸς ὀπτωμένοις παρόμοιον. οἷς τὸ τοῦ χρυσοῦ ἄνθος εἰς τὸ πυρωπότερον δίκην ἀνθράκων ἐπέχρωζεν. ἐπεὶ δὲ καιρὸς ἦν, ὡς εἰς ἄριστον ἧκεν ὁ βασιλεὺς, πολλοὺς τοὺς ἐκ τῆς θήρας ἀποστάζων ἱδρῶτας. καὶ δὴ παρῆσαν οἱ θεράποντες χρυσῆν κομίζοντες τράπεζαν, καὶ ὑπόσα ὡς ἐπὶ τῆς τοιαύτης τραπέζης ἔμελλον κείσεσθαι. ὁ δὲ τὴν μὲν ὑπερεώρα, ἕτερα δὲ τὰ πρὸς τροφὴν ἐζητεῖτο. τί οὖν ἡ βασιλὶς ἅμα, καὶ ξυνοικος; ἔσθιε φησὶν ἀπὸ χρυσοῦ βασιλεῦ. ἐπειδή σοι καὶ χρυσὸν τὸ φιλούμενον, χρυσὸς ἅπαν ἐστί σοι τὸ σπουδαζόμενον. ἀπὸ χρυσοῦ τοιγαροῦν καὶ κορέννυσο, ἵνα σοι καὶ ὑπὸ γαστέρα χρυσὸς θησαυρίζοιτο, καί σοι καὶ τὸ σῶμα εἴη ὅλον ἐπίχρυσον. εἰδ' οὐδὲν ὁ χρυσὸς εἰς τὸ σῶμα σου χρήσιμον, ἀλλὰ θᾶττον ἀπὸ μόνου χρυσοῦ τις λιμώξεται, ἐς τί ἄρα σοι τὸ πολὺ τῆς σπουδῆς καταβάλλεται; ἤκουσε ταῦτα ὁ βασιλεὺς. καὶ τὸ τῆς γυναικὸς σοφὸν μετὰ τοῦ δικαίου προσαιδεσθεὶς ἀνῆκε ταῖς πόλεσι μὲν τὸ πολὺ τοῦ φόρου, ἑαυτῷ δὲ τὸ ἐσάγειν χρυσομανές.

Τὸ κατὰ τὸν Ὀδυσσέα γ'.

Εἶχεν Ἑλένην ἡ Τροία, καὶ ἡ Ἑλλὰς ἐκεκίνητο, καὶ Ὀδυσσεὺς εἰς ξυμμαχίαν καλούμενος μανίαν ἐπλάττετο. καί ποτε δήσας οὕτως ἱππάσασθαι, βοῦν ἵππῳ συμπονεῖν ἐβιάζετο, καὶ πρὸς ἓν ξυνῆγε ζυγὸν, ἃ μήτε φύσις συνῆψε, καὶ τέχνη διέστησε. καὶ δῆλος εἶναι λαθεῖν πειρώμενος εἰς μανίαν ὑπεξέπιπτεν, ἀκουσίῳ δὴ-

δῆθεν κακῷ, κακίαν ἐπικρύπτων αὐθαίρετον. ὁρᾷ τὸ πλάσμα ὁ Παλαμήδης. εἰς νοῦν βάλλεται τὸ μηχάνημα, καὶ γνοὺς ὅ, τι καὶ βούλεται τὰ τοῦ δράματος, ἀντιμηχανᾶται σοφώτερον. ἁρπάζει τὸν παῖδα Τηλέμαχον, εἰς μέσον ἄγει τῆς ἱππηλατίας, καὶ δοκιμάζει τὸν πατέρα ἐλαύνοντα, ὡς εἰ τῷ παιδὶ πάντως ἐπαφήσει τὸ ἄρμα, οὐκ ἐστὶν Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος καὶ μέμηνεν. εἰ δὲ γνωρίσει τὴν φύσιν, καὶ φείσεται τοῦ παιδὸς, ἐστὶν ἄρα Ὀδυσσεὺς ἐκεῖνος ὁ δόλιος, καὶ τὸν εἰς Τροίαν ἀπόπλουν ὀκνεῖ, καὶ παραιτεῖν ἐσχηματίσατο, καὶ δὴ ξύμμαχον ἐπαγόμενος τὸ φιλότεκνον, ἀναρριπίζει τὸ τῆς φύσεως πῦρ, ὑπεκκαίει τὰ σπλάγχνα, πολυορκεῖ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸν νοῦν αὐτόμολον ὡς ἀπὸ τείχους ἐξάγει τοῦ πλάσματος. οὕτω Παλαμήδης Ὀδυσσέα κατεστρατήγησεν. οὕτω σοφῶς ἀργυρογνωμονήσας τὸν νοῦν ἐθηράσατο, καὶ καθαρὸν εἶναι μαθὼν ὡς ὑπὸ γνώμονι τῷ καιρῷ τούτῳ τοῖς λοιποῖς ἀρίστοις τῆς Ἑλλάδος ἐγκρίνει. οὐ γὰρ ἤνεγκε τὸ θέαμα Ὀδυσσεὺς. ἀλλ᾽ ᾤκτειρε τὸν παῖδα, καὶ τὸν ἔλεγχον οὐ διέδρα, τὸ πατὴρ εἶναι τῶν ἐπὶ Τροίας πόνων ἀνταλλαξάμενος. καὶ ξυνεμάχει τοῖς Ἕλλησι τοῦ λοιποῦ, καὶ ψυχῇ πολυμηχάνῳ τοῖς Τρωσὶν ἐπεβούλευε, καὶ κατὰ Παλαμήδους ἤσκει τὸ δόλιον.

Τὸ κατὰ τὸν Ἴκαρον δ΄.

Ἐνόσει Πασιφάη παράλογον ἔρωτα, καὶ παστάδα παραλογωτέραν ἐπήξατο Δαίδαλος. ἐπὶ τούτοις ὀργίζεται Μίνως, καὶ σπεύδει τὸν Πασιφάης, καὶ Ταύρου νυμφοστόλον αἱρεῖν, ἀλλ᾽ ἦν ἄρα ἐκεῖνος, καὶ πῦρ ἀφροδίσιον ἀποσβέσαι σοφὸς, καὶ βασιλέως ἀναφθέντα θυμὸν ἀποδράσαι σοφώτερος. οὐ γὰρ οὐκ ἠπόρει μηχανῆς καὶ πάλιν ὁ Δαίδαλος. ἀλλὰ κἀνταῦθα τέχνη τὴν φύσιν ὑπερεβάλλετο, καὶ ἃ φύσις οὐκ ἴσχυσε, Δαίδαλος ἐτεχνάσατο. καὶ τὴν φύσιν ἄνθρωπος ὢν, τὸν ὄρνιν ἐμηχανήσατο. ἐπτέρωσε τῇ σοφίᾳ καὶ τὸν παῖδα Ἴκαρον, ἵν᾽ ὡς ἐκ μιᾶς μηχανῆς, καὶ τὸ πατὴρ εἶναι μὴ ζημιωθῇ, καὶ τὸ περιεῖναι κερδάνῃ. Φιλόστοργον γὰρ ὁ πατὴρ, καὶ τὸ παράπαν ἀπολιπέσθαι τοῦ παιδὸς οὐκ ἀνέχεται. ἵπταντο μὲν οὖν ἄμφω, καὶ τὸν Μίνω συναπεδίδρασκον. ἀλλ᾽ ὁ μὲν ἅτε σοφὸς, καὶ τὴν μηχανὴν εἰδὼς, ἐφ᾽ ὅσον αὖ καὶ πτερύξαιτο, σύμμετρον τῷ σοφίσματι ποιεῖται τὴν

πτη-

πτῆσιν. ὁ δ' ὑπὲρ τὰ πτίλα, καὶ τὸν κηρὸν, καὶ τὴν τέχνην πτερύσσεται. καὶ περιφρονεῖ μὲν τὸν Ἥλιον, πιστεύει δὲ ταῖς ἀκτῖσι τὸν κηρὸν, καὶ τρυφᾶν ἐθέλει μᾶλλον, ἢ πρὸς ἀσφάλειαν ἵπτασθαι. τοιοῦτον γάρ τι χρῆμα νεότης, πρὸς ἡδονὰς ἀλόγιστα φέρεται, καὶ τῆς χρείας ἐκφέρεται. οὐ φέρει περιφρονούμενος Ἥλιος. ἐπιβάλλει τῷ κηρῷ τὰς ἀκτῖνας. ἀπελέγχει τὸν σοφιστήν. λύει τὸ σόφισμα, καὶ ῥίπτει κατὰ πελάγους τὸν Ἴκαρον. καὶ τοῦτο μιμεῖται Δαίδαλον Ἥλιος. ἐκ τῆς Ἡλίου παιδὸς Πασιφάης Μινώταυρον ἐκαινοτόμησε Δαίδαλος, καὶ Ἥλιος ἐξ Ἰκάρου τοῦ Δαιδάλου παιδὸς Ἰκάριον πέλαγος ἀνθρώποις ἐγνώρισεν.

Τὸ κατὰ τὸν Θάμυριν ε'.

Θάμυρις καλὸς μὲν ἦν καὶ τὴν ὄψιν, σοφὸς δὲ καὶ τὰ μουσικά. κάλλος μὲν οὖν εἶχε, καὶ πρὸς λύραν ᾄδειν ἠπίστατο, σωφρονεῖν δὲ ἄρα πρὸς Θεοὺς οὐκ ἐγίνωσκεν. ᾀδούσας βλέπει τὰς Μούσας, καὶ τὸ εὔμουσον εἰς ἀσέβειαν προσβάλλεται καὶ ὕβριν Μουσῶν. προκαλεῖται καὶ πρὸς ἀγῶνα τὰς Θεάς. καὶ, Ὦ Μοῦσαι, φησὶν, οὐκ ἄρα Διὸς θυγατέρες ὑμεῖς, οὐδὲ τὴν μουσικὴν Ἀπόλλων ὑμᾶς ἐδιδάξατο, ὅτι μηδὲν μελιχρὸν ὑπηχεῖτε τοῖς ᾄσμασιν. ὡς ἔτι ἔγωγε θνητὸς μὲν εἰμί. νικῶ δὲ καὶ τὰς Μούσας ὑμᾶς, καὶ οὔτε μοι Ζεὺς πατὴρ, οὐδὲ μουσικῆς Ἀπόλλων διδάσκαλος. καὶ, εἰ βούλεσθε, ἀγωνιζώμεθα. μόνον ἆθλον ἔσω μοι τῆς νίκης, τὸ βούλημα. ἔσω καὶ ὑμῖν ἆθλον, ὅ, τι καὶ βούλεσθε. καὶ νικῶσαι μὴ φείδεσθε τοῦ Θαμύριδος. ἀλγοῦσιν ἐπὶ τούτοις αἱ Μοῦσαι, καὶ τὴν πρόκλησιν δέχονται. καὶ λοιπὸν περὶ μουσικῆς ἔρις ἦν Μουσῶν, καὶ Θαμύριδος. μεταχειρίζεται τὴν κιθάραν ὁ Θάμυρις. καὶ μέλος ᾄδει τερπνὸν μὲν, καὶ οἷον ᾄδουσιν ἄνθρωποι. παύεται τῆς ἀγωνίας. καὶ τὴν νικῶσαν ἤδη θαρρεῖ. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ λοιπὸς ἀγὼν ἦν τῶν Μουσῶν. αἱ δὲ ᾄδουσιν, οἷον νικῆσαι μὲν Θάμυριν, ἐμφῆναι δὲ, ὡς μουσικῆς αὐταῖς Ἀπόλλων διδάσκαλος. κἀντεῦθεν ἐδυστύχησε Θάμυρις, καὶ μουσικῆς ἀποβολὴν, καὶ στέρησιν ὄψεως.

Τὸ καθ' Ἡρακλέα ς'.

Καὶ πρὸς Ὕδραν ἀγωνιούμενος Ἡρακλῆς ὑπ' Εὐρυσθέως ἐστέλλετο. ὁ δὲ ἅμα τε ἧκεν ἐπὶ τὴν θρεψαμένην τὸ θηρίον τοῦτο πηγὴν, καὶ τὸ ξίφος, ἐκβαλὼν ἔρ-

γου ἔχετο. ἀλλ' ἦν ἀνίκητον τὸ κακὸν, καὶ ὁ ἆθλος ἀτέλεστος· ἡ μὲν τῶν κεφαλῶν ἐξετέμνετο. ἡδ' ἀνεφύετο. ἡ μὲν ὑπὸ τοῦ ξίφους ἔπιπτεν. ἡ δ' ὑπὸ τῆς τομῆς ἀνεδίδοτο. ἔμενε τὸ θηρίον καὶ πρὸ τῆς τομῆς, καὶ μετὰ τὴν τομὴν πολυκέφαλον. μίαν ἀφῃρεῖτο κεφαλὴν, καὶ πλείους ἐλάμβανε, καὶ μιᾶς κεφαλῆς ἐκτομὴ πολλῶν ἐγένετο γένεσις. ὁ μὲν ἐξεθέριζε τὸ φυόμενον, αἱ δ' οὐκ ἔληγον ἐκτεμνόμεναι. ὅλον κεφαλῶν ἀνεφύετο λήϊον, τοσούτῳ δὲ μᾶλλον εἰς τομὴν ἀπορώτερον, ὅσῳ μᾶλλον ἐτέμνετο. ἐπὶ τούτοις διαπορεῖται μὲν Ἡρακλῆς, προσκαλεῖται δὲ σύμμαχον ἑαυτῷ τὸν Ἰόλεων, τῷ δὲ ξίφει τὸ πῦρ. καὶ ὁ μὲν τὸ ξίφος ἐπέβαλλεν, ὁ δὲ ἐπετίθει τὸ πῦρ. οὕτως οὔτε τὸ ξίφος εἴα μένειν τῶν κεφαλῶν τὸ φαινόμενον, οὔθ' ὁ καυτὴρ ἀναδίδοσθαι τὸ φυόμενον. καὶ τὸ ἐντεῦθεν ὁ ἆθλος ἠνύετο.

Τὸ κατὰ τὸν Νάρκισσον ζ'.

Νάρκισσος, ὁ νῦν διαπρέπων ἐν ἄνθεσιν, ἐν μειρακίοις πάλαι διέλαμπεν. ἐξανθὴς ἦν τὸν τοῦ προσώπου λειμῶνα, καλὸς τὴν μορφὴν, ἄμαχος τὴν θέαν, τὸ κάλλος ἀνίκητος. ἐφείλκετο καὶ τοὺς τῶν ἄλλων ὀφθαλμοὺς, ἀλλ' εἶχεν αὐτὸς ἕτερον ἔρωτα, κύνας ἐπισύρεσθαι, καὶ πρὸς θήρας ἱππάζεσθαι, καί ποτε πολλοὺς τοὺς ἐκ τῆς θήρας ἀποστάζων ἱδρῶτας, περιΐσταταί τινα πηγὴν, διαφανῆ μὲν ἰδεῖν, ποτιμωτάτην δὲ πιεῖν. ἡ δὲ τὴν μὲν τῆς δίψης φλόγα μαραίνει τῷ μειρακίῳ, ἕτερον δὲ πῦρ ἀνάπτει τὸν ἔρωτα. καὶ διψῶντα μὲν ὕδατος, παύει, κάλλους δὲ διψᾷν αὖθις βιάζεται. γίνεται τῆς ὥρας κάτοπτρον. ὡς ἐν πίνακι τῷ ῥεύματι γράφει τὸν Νάρκισσον. καὶ τοῖς αὐτοῦ κάλλεσι βάλλεται Νάρκισσος. καὶ ὁ πολλοὺς πρότερον ἔδρασε, τοῦτο τηνικαῦτα παθὼν αὐτὸς ἔλαθε. Νάρκισσος ἐκ πηγῆς τὸ κάλλος ἀνέβλυζε, καὶ Νάρκισσος διψῶν οὐκ ἐμπίπλαται. Νάρκισσος ὑπερίσταται τῶν ναμάτων, καὶ Νάρκισσος ἕτερος ὑπὸ τὴν πηγὴν διεφαίνετο. ἐμειδία Νάρκισσος ἄνωθεν, καὶ κάτωθεν αὖθις ἀντεμειδία τὸ κάλλος. ταῦτα ἦν ἀμφοῖν πάντα ὡς ἐν κατόπτρῳ διαφανεῖ τῇ πηγῇ. ἀλλ' εἶχέ τι καὶ θαύματος, οἷς διήλλαττε τὸ φαινόμενον. ὀφθαλμοὶ πρὸς τὴν ὄψιν ἐπεπήγεσαν, καὶ τὸ κάλλος ἐναπέσαζε τῇ πηγῇ. ἡ τῶν ὑδάτων φύσις θᾶττον ἀπέῤῥει, καὶ τὸ ῥεῦσαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἐν οὐκ εἴδεσι μένειν ἐπεπήγει

τοῖς

τοῖς ὕδασιν. ἐντεῦθεν ὁ ἔρως θερμότερον ἐπέζεσε τῷ Ναρκίσσῳ. ὁ δὲ μὴ φέρων τὸ πῦρ, ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν τοῖς ῥεύμασιν, ὡς αὖ ἐ τὸν δοκοῦντα περιπτύξαιτο Νάρκισσον, ἐ τὴν ἔρωτος πυρκαϊὰν ἀποσβέσειεν. ἀλλ' ἡ τῶν ὑδάτων φύσις αὐτῷ κάλλει τὸν ἔρωτα ξυναπέσβεσε, τῷ ζῶντι Ναρκίσσῳ ϗ τὸν δοκοῦντα συναποκρύψασα. οὐ μιμεῖται τὴν πηγὴν ἡ γῆ, ἀλλ' οἰκτείρει τὴν συμφορὰν, ϗ σοφίζεται τὴν μνήμην τοῦ πάθους, ϗ τοῦ καλοῦ μειρακίου καλὸν ἄνθος ἀντιχαρίζεται Ναρκίσσῳ, ϗ ἔρωτι. οὕτω ϗ μετὰ τελευτὴν περιέσι Νάρκισσος, ϗ αὖθις οὐδὲν ἧττον ἢ πρότερον εἰς κάλλος ἀνθεῖ.

Τὸ κατὰ τὸν Πολύδωρον ή.

Δέος εἶχε ποτὲ ϗ τὴν Τροίαν πεσεῖν, ϗ Πρίαμος τὴν ἅλωσιν ἐμαντεύετο, ϗ τὴν συμφορὰν ἐπιγνοὺς προνοεῖται τοῦ γένους, προμυθεῖται τῆς πόλεως. σωτηρίαν παιδὸς, ϗ χρυσοῦ φυλακὴν, ϗ φιλίαν Θρᾳκὸς πρὸς τὴν τύχην ὥσπερ ἀντισοφίζεται. ὁρᾷ τὸν τῶν παίδων χορόν. ϗ τῶν μὲν τὴν ἀκμὴν τοῖς Ἕλλησιν ἀνθιστᾷ, ϗ πρὸς τὴν παροῦσαν τύχην μερίζεται. Πολυδώρου δὲ τὸ τῆς ἡλικίας ἀπόμαχον ἀποσπᾷ μὲν τοῦ πολέμου, ἐγχειρίζει δὲ Πολυμήστορι, ϗ πρὸς τὴν ἐπιοῦσαν τύχην παῖδα, ϗ χρυσὸν ταμιεύεται, ἵν' ὕστερον ϗ Ἴλιον ἔχῃ τὸν ἀνορθώσοντα, ϗ τὸ λοιπὸν τοῦ γένους τὸν ζωπυρήσοντα. δέχεται τὸν παῖδα ὁ Θρᾷξ. ὑποδέχεται ἐ τὸν χρυσὸν, ϗ τὸ τῆς μάχης ἀσάθμητον ὑφορώμενος ἀπέχει τέως τῆς γνώμης τὸ βάρβαρον. ὑποκρύπτεται τὸ φιλόχρυσον. σχηματίζεται τὸ φιλόφιλον. τοιοῦτον γάρ τοι χρῆμα βάρβαρος, ϗ τὴν δειλίαν οἰκονομῶν, ἔνθα πεφόβηται, ϗ τὸν φίλον πλαττόμενος, ἔνθα τὸ φανερῶς λυπεῖν οὐκ ηὐπόρησεν. ὡς γοῦν ἡ τύχη μετὰ ϗ τῶν Ἑλλήνων τῷ Πριάμῳ ἐπέθετο, ϗ ὁ Πολυμήστωρ αὐτῷ ξυνεπιτίθεται. ϗ κτείνει μὲν τὸν Πολύδωρον, ϗ τὸ σῶμα νεκρὸν ἐπαφῆκε πελάγιον. προσαφαιρεῖται δὲ τὸν χρυσὸν, ϗ παραινομεῖ τῆς φιλίας τριπλάσια, μήτε περιόντα τὸν παῖδα οἰκτείρας, ϗ μετὰ τὴν τελευτὴν οὐ φεισάμενος, ϗ χρυσοῦ μελετήσας ἀφαίρεσιν, οὗ τὴν φυλακὴν ἐπιστεύετο. ἀλλ' ὅθεν ἠδίκει τὸν Φίλιον, ἐκεῖθεν αὖθις τὴν δίκην ἀπέτισε. χρυσὸς ἐκεῖνον ἀδικεῖν ἐδελέασε, χρυσὸς ϗ πάλιν εἰς τὸ παθεῖν ὑπηγάγετο. ἔγνω τὸν τοῦ Θρᾳκὸς δόλον ἡ μήτηρ. ἐπέγνω τὸν τοῦ παιδὸς φόνον, ϗ μηχανᾶται τὴν ἄμυναν. χρυσὸν ϗ

πάλιν προβάλλεται. καὶ πισοῦει δῆθεν, ὢ πάλαι καὶ χρυσὸν, καὶ παῖδα ἐπισώσειν. πείθεται τούτοις ὁ Θρᾶξ, οὐχ ὑποπτεύει τὴν ἐπιβουλήν. θαῤῥεῖ τὴν Ἑκάβην. εἴσεισι τὴν σκηνὴν, καὶ θήραμα γίνεται γυναικῶν, ἐκ χρημάτων ἐλπίσιν ἁλώσιμος. οἷς μὲν γὰρ ἀδίκοις ὀφθαλμοῖς εἶδε χρυσὸν, τούτοις δικαίως τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτὸς ἐξορύττεται. οἷς δὲ τοῦ παιδὸς ἀπανθρώπως Ἑκάβην ἐςέρησε, τούτοις εἰκότως ἡ παίδων πρὸς Ἑκάβης αὐτὸς ἀπεςέρητο.

Η' ΘΟΗΟΙΓ' ΑΙ.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσὴφ ὑπὸ τῆς Αἰγυπτίας γυναικὸς κατηγορηθεὶς, ἡ εἰς εἱρκτὴν ἐμβληθεὶς α.

ΩΣ ἐπὶ δυςυχίᾳ γεγένημαι. καὶ μηδὲν ἀδικῶν, δοῦλος γίνομαι, καὶ σωφρονῶν παρὰ τοῦτο κολάζομαι. ἐπ' ἐμοὶ καὶ χορὸς ἀδελφῶν τὴν φύσιν ἐψεύσατο, καὶ δεσπότις γυνὴ τὰ σωφρόνων γυναικῶν οὐκ ἐτήρησε. καὶ φθόνος με καθεῖλεν ἀδελφῶν τὰ πρῶτα, καὶ νῦν αὖθις ἔρως κατεςρατήγησεν. ἀπόλωλα καὶ φόνῳ, καὶ ἔρωτι. ὢ δυςυχὴς ἐγὼ, καὶ μισούμενος, καὶ φιλούμενος. ἦν μοι πατὴρ εὐδαίμων, καὶ πλῆθος ἀδελφῶν, καὶ πάντα λαμπρά. ἐμοὶ παρὰ τοὺς ἄλλους προσεῖχε τὸν νοῦν ὁ πατήρ. ἐμοὶ καὶ τὰς χρηςοτέρας τῶν ἐλπίδων ἐσάλπιζεν. ἐπὶ τούτοις μέγας ἐγὼ τὰ ἐνύπνια. καὶ γίνομαι λαμπρὸς ὄναρ, ὃ ὕπαρ εἰς δουλείαν φθόνος κατήνεγκατο. ἔχαιρον ὑφ' ἡλίῳ, καὶ σελήνη προσκυνούμενος. ἤκουσα καὶ τῶν λοιπῶν ἀςέρων δεσπότης. θέρους αὖθις ἐδόκει καιρὸς, καὶ τοὐμὸν δράγμα πάνθ' ὁπόσα καὶ δεσπότης πρὸς δούλων τοῖς τῶν ἀδελφῶν εἶχε δράγμασι. ταῦτα τοὺς ἀδελφοὺς εἰς φθόνον ἐξέκαυσεν. ἀπὸ τούτων τὸ τοῦ γένους ἐλεύθερον ἐγὼ περιῄρημαι. ἐντεῦθεν ἔπιον τοῦ Νείλου. εἶδον τὴν Αἴγυπτον. ἐπέγνων τὰ δούλων ἔργα, καὶ τὸ δυςύχημα ἔφερον. ἀλλ' ὢ τῆς μετέπειτα ἐπηρείας. ὢ τοῦ δευτέρου κλύδωνος, ὅν μοι τὸ κάλλος ἐπήγειρεν. ἐλάνθανον ἐπὶ τοῦ προσώπου φέρων τοῦ κακοῦ τὴν ἀρχήν. ἠγνόουν ὡς καὶ σωφρονῶν τις κολάζεται. δεσπότιν ἔλαχον ἀκόλασον γυναῖον. ἔδοξα τὴν ὄψιν καλός. ἐθαυμαζόμην τὴν ὥραν. ἡ δὲ ἀλλ' εἶδεν.

ἐθαυ-

ἐθαύμασεν, καὶ τὴν θέαν οὐ μέχρι θαύματος ἔστησεν, ἀλλ' ἔπαθε πρὸς ἔρωτα, καὶ τῇ γνώμῃ δουλεύειν οὐκ ᾐσχύνετο, δεσπότις οὖσα τῷ σώματι. εἰς πειθὼ τὸ πρῶτον ἔβλεψεν, ἐγὼ δ' οὐκ ἐπείθον. ὁπλίζεται λοιπὸν εἰς ἀναίδειαν. ἐφείλκετό μου τοῦ χιτωνίου, ἐγὼ δ' ἀντέτεινον. καὶ ἦν ἀγὼν ἔρωτος ἀκολάστου, καὶ γνώμης σώφρονος. ἡ μὲν ἤρα τῆς τοῦ σώματος ὥρας, ἐγὼ δὲ τοῦ τῆς ψυχῆς κάλλους, ἀλλὰ τό γε μὲν ἐκράτησεν ἔρως οὐμός. καὶ τὸ χιτώνιον ἀποδὺς εὐθὺς ἀπεπήδησα. ὁ δὲ λοιπὸς ἐκεῖνος ἔρως ἀγανακτεῖ τὴν ἧτταν. ἐπιστρατεύει τὸ δεύτερον, καὶ τῆς βίας λάφυρον ἐπαγόμενος τὸ χιτώνιον, συγκροτεῖ πρὸς ἐπιβουλὴν πόλεμον ἕτερον. ἀναστρέφει τὰ πεπραγμένα, καὶ βίαν ἐπεγκαλεῖ, καὶ γνώμην ἀκόλαστον, τῷ σωφρονοῦντι, τῷ βεβιασμένῳ, τῷ πεπονθότι. προσεπιδείκνυσι καὶ σύμβολον, ὅπερ ἐγὼ πρὸς σωφροσύνην ἀπέλιπον. ἐπὶ τούτοις δεσμώτης γίνομαι. καὶ νῦν τὰ τῶν κακούργων ὑπέχω, μηδὲν κακουργίας μετειληφώς, καὶ δίκας, ὧν οὐ πεπονήρευμαι, δίδωμι. Ὦ φθόνε, καὶ δουλεία, καὶ ἔρως καὶ εἱρκτὴ, καὶ πάντα παράλογα. ἔρως ἐπ' ἐμοὶ ταυτὰ φθόνῳ δεδίωκται. καὶ πάνθ' ὁπόσα φθονούμενος πρότερον, ταῦτα καὶ νῦν ἐρώμενος δεδυστύχηκα. καὶ φθόνος ἀδελφῶν ἀφείλετό μου τὴν ἐσθῆτα τὸ τότε, καὶ νῦν γυναικὸς ἔρως ἐγύμνωσε. λάκκος εἶχε τότε τὸν μηδὲν ἀδικήσαντα, καὶ νῦν εἱρκτὴ καὶ δεσμὸς τὸν μηδὲν κακουργήσαντα. νικῶ σε πάτερ ταῖς συμφοραῖς, καὶ τοῦτο μόνον εὐτυχὴς ἐγώ. φθόνον ἔπαθον συγγενῶν. καὶ τοῦτο μόνον ἔχω τῷ κεκόντι παρόμοιον. μᾶλλον μὲν οὖν ὑπερβαίνω καὶ τοῦτο τὸ μέρος. ὁ γὰρ ὑφ' ἑνὸς ἐκεῖνος ἁπλοῦν ἐδυστύχησε, τοῦτο πρὸς πολλῶν ἐγὼ πολλαπλάσιον. Ὦ λαμπροτάτων ἐνυπνίων ἐκείνων. ὦ προσκυνῶν ἥλιε, καὶ ἀστέρες ὑποκλινόμενοι, καὶ δουλεύοντα δράγματα, ὕπνος ἄρ' ἦτε σαφὴς, καὶ τῶν εἰσέπειτα κακῶν τούτων κατάγελως.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Ἰωσὴφ τῆς εἱρκτῆς ἐκβληθεὶς, καὶ κρίνας τῷ βασιλεῖ τοὺς ὀνείρους, καὶ τὴν ὅλην Αἴγυπτον οἰκονομεῖν ἐγχειρισθείς. β.

Οὐκ ἦν ἄρα τὴν δίκην ἀπολιπεῖν, οὐδ' εἰς τὸ παντελὲς κατηγορεῖν ἰσχῦσαι, καὶ φθόνον ἄδικον. φθόνος με τὰ πρῶτα ξενηλατεῖ. γένους ὑπερορίζει καὶ τῆς ἑστίας, γένους

ἀπέχθεια, μῖσος ἐφέσιον. ἔπειτα πάλιν ἔρως ἐπιστρατεύει, καὶ δεσμώτην εἷλεν ἐπιβουλὴ γυναικὸς, ὃν ἔρως ἑλεῖν οὐκ ἴσχυσε δέσμιον. οὕτως ἐδυστύχουν ἐγὼ τὰ ἀνέλπιστα. ἐπὶ τούτοις ἔμενον τὴν δίκην. προὐκαλούμην σύμμαχον τὴν ἀλήθειαν. Θεὸν ἐπευχώμην τὸν πάτριον. ὁ δ' οὐκ ἐμέλλησεν, ἀλλ' ἧκεν, ἐπήμυνε, καὶ τῆς σωφροσύνης ἠμείψατο. καὶ νῦν οὐκέτι δοῦλος ἐγὼ, καὶ τὰ κακούργων ἐκπέφευγα. ὢ πάντα μοι φανέντα παράλογα, καὶ φθόνος πρῶτον οὐκ ἐλπιζόμενος, καὶ δεσμὸς, οἷς ἐσωφρόνουν, μὴ προσδοκώμενος, καὶ νῦν φῶς ἐλεύθερον, καὶ κακῶν ἀπαλλαγὴ, καὶ λύσις δεσμῶν. ὡς καλὸν καὶ τὸ τῆς σωφροσύνης φυτὸν, καὶ καλοὺς τοῖς δρεπομένοις ἀποδίδωσι τοὺς καρπούς. οὐκ ᾔσχυνε τὸν ἑαυτῆς ἐραστὴν ἐμέ. οὐ προὔδωκεν. οὐδ' ἡ ταύτης ἀδελφὴ Δίκη τὸν οὕτω παθόντα τὰ ἀδικώτατα. ἀλλ' ἧκεν ὀψὲ μὲν, καὶ μετὰ πολλοὺς τοὺς κινδύνους ἀλλ' ἀπέδωκε πάντα σὺν τόκῳ, καὶ τὰς ἐλπίδας ὁ πολὺς οὐκ ἀπήγαγε χρόνος. ἐξείλετο δεσμῶν. συνεξείλετο δουλείας. σοφίας ἐνέπλησε. βασιλεῦσιν ἐπέδειξε. καὶ τὸ δὴ μεῖζον, ὅλην Αἴγυπτον ἐχαρίσατο. τοῦτο νῦν ἔχω τοῦ φθόνου τόκον, καὶ τῆς εἱρκτῆς. καὶ τὴν δίκην τῆς μακρᾶς ἀναβολῆς ἐκείνης οὐ μέμφομαι. τίς εἶδέ ποτε τηλικαύτην τύχης καινοτομίαν; τίς ἤκουσεν ἐπιπλοκὴν πραγμάτων οὕτως ἀνέλπιστον; οὐκ ᾔδειν ἐξ ἐναντίων τἀναντία καρπούμενος. ὅτε καλῶς ἔχειν ἐδόκουν, τὰ δεινότατα ἔπασχον. καὶ φαινομένων κακῶν κερδαίνων ἐλάνθανον, καὶ ῥόδα μέλλων τρυγᾶν ἐξ ἀκανθῶν οὐκ ἐγίνωσκον. κατεκρινόμην δουλείαν, ὅτε βιοῦν ἐδόκουν τὰ ἐλευθέρια. καὶ νῦν ὅτε μηδ' ἐλπὶς ἐλευθέρας τροφῆς ὑπελείπετο, τὴν φίλην ἐλευθερίαν αὖθις ἀπέλαβον. Ἐδυστύχουν τὰ κακούργων, ὅτε μηδὲν ἠδίκουν. καὶ νῦν ὅτε κακουργεῖν ἐκρινόμην, τῆς εἱρκτῆς. καὶ τῶν δεσμῶν ἠλευθέρωμαι. Ὢ σὺ τότε συνδεσμῶτα, καὶ ταυτὰ δυστυχῶν, καὶ νῦν τὰ μεγάλα συνευτυχῶν, ἱκανῶς με τῆς σοφίας ἠμείψω. πρέπουσαν τὴν χάριν ἀπέδωκας. ἔλυσας δεσμῶν τὸν πρὸ τοῦ σοὶ τὴν λύσιν ἐπαγγειλάμενον. ἄμφω τῆς εἱρκτῆς συμμετείχομεν. ἄμφω καὶ νῦν τῶν βασιλείων συμμετεσχήκαμεν. ἀλλ' ὢ τῶν ἐνυπνίων ἐκείνων, ἃ σὺ μὲν προὔτεινες, ἐγὼ δ' ὑπέλυον. ὢ τῶν ἐπὶ τούτοις λαμπροτέρων, ἃ βασιλεὺς μὲν προὐβάλλετο, ἐγὼ δὲ ταῦτα σαφὲς ἀνέπτυσσον. ὡς ἦν ἄρα καὶ πάλιν ἐνυπνίοις τὴν

ἐλευ-

ἐλεύθερίαν κομίσαϑαι, τὸν χάειν ἐνυπνίων ὑπὸ φϑόνου δουλαγωγηθέντα. ἐξ ὀνειράτων δοῦλον εἶδον τὴν Αἴγυπτον, ἐξ ὀνειράτων καὶ νῦν Αἰγυπτίων ἐκράτησα. ἤκουσιν οἱ τῶν βοῶν πίονες. οἱ τῶν ἐνιαυτῶν εὐφορώτατοι. τοῦτον ἐγὼ τὸν χρόνον καλῶς διαθήσομαι. ὅλον ἀποταμιεύσω τὸν σῖτον. εἰς μάτην οὐδὲν ἀναλώσομαι. ἤκουσι μετ' οὐ πολὺ καὶ βόες ἰσχνοὶ τὰ σώματα. χρόνος ἕτερος, παρ' ᾧ λιμὸν ἐπαπειλεῖ τὰ ἐνύπνια. καὶ σιτοδοτήσω, καὶ θρέψω τὴν Αἴγυπτον εἰς καλὸν ταῖς προτέραις εὐφορίαις ἀποχρησάμενος. μᾶλλον μὲν οὖν κοινὸν ἔσαι πρὸς πᾶσαν γῆν τὸ κακὸν, καὶ τὰ τῆς σιτοδείας κοινώσομαι. τοῦτο ἦν ἄρα τὰ δράγματα. τοῦτο προσκυνῶν ἥλιος, καὶ ἀςέρες ὑποκλινόμενοι, ὅτι πᾶσαν δεῖμε θρέψαι τὴν ὑφήλιον, καὶ πάντες ἐφ' ὅσοις τὸ τῶν ἀςέρων, προσπεσοῦνται σιτοδοτοῦντι, καὶ τῆς ἐμῆς οἰκονομίας δεήσονται. οἶμαι δὲ ὅτι καὶ αὐτοὺς ὄψομαι ἀδελφοὺς προσπίπτοντας ἐπὶ δράγμασι. καὶ θεάσονται δεσπότην, ὃν δουλεύειν ἐνόμισαν. τούτους ἀςέρας ἐγὼ τίθεμαι τοὺς ἀπὸ Σάῤῥας, τοὺς ἐξ Ἀβραάμ. τούτων γὰρ καὶ Θεὸς ὑπὲρ τοὺς ἀςέρας πληθῦναι τὴν γονὴν ἐπηγγείλατο. καὶ γένοιτό μοι τοὺς ἀςέρας τούτους ἰδεῖν, καὶ προσεπόψοι μὴν τὸν πατέρα τὸν ἥλιον.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαυὶδ διωκόμενος ὑπὸ τοῦ Σαοὺλ, καὶ κρατηθεὶς ὑπὸ τῶν ἀλλοφύλων, καὶ μέλλων ἀποσφαγῆναι. γ'.

Εὖγε τῆς τῶν ὁμοφύλων ἀνοίας. εὖγε τῆς περὶ τὸν ἀρεςέα προθέσεως. ὡς καλήν γε τῆς ἀρεςείας ἀντιλαμβάνω δωρεάν. μετὰ τρόπαιον δραπετεύω. μετὰ νίκην ἐλαύνομαι. καὶ γίνεταί μοι πολέμου τελευτὴ μάχης δευτέρας ἀρχή. καὶ τὰ τῆς ἀρεςείας εἰς φυγὴν ἀποτελευτᾷ. Γολιὰθ μὲν ἐκεῖνος Θεοῦ ζῶντος ἐξονειδίζων παράταξιν, πέπτωκε μετὰ καὶ τῶν αὐτοῦ θεῶν· καὶ τὸ δὴ μεῖζον, οἷς ὥπλιςο καθ' ἡμῶν, τούτοις παρ' ἡμῶν ἀπεσφάττετο· καὶ γέγονεν ἔργον μαχαίρας μὲν τῆς αὐτοῦ, δεξιᾶς δὲ ταυτησὶ τῆς ἐμῆς. τὸ δ' ἄλλο πᾶν ὅσον ἀπερείτμητον ᾤχετο. τίνα γοῦν μοι τὰ γέρα; τίνες αἱ τῶν τροπαίων ἀμοιβαί; ὁμόφυλος μάχη μετὰ μάχην ἀλλόφυλον, οἰκείων φυγὴ μετὰ φυγὴν δυσμενῶν. πόλεμον ἐκράτησα γνωριζόμενον, καὶ φεύγω πόλεμον ἄλλον ἀνέλπιςον, ὃν οὔτε κρατεῖν εὐσεβῶς, τὸ γὰρ δυσμεναῖνον ὁμόφυλον, οὔτ' αὖθις ἁλίσκεσθαι

 δίκαι-

δίκαιον· τὸ γὰρ ἐξ ὁμοφύλων πεσεῖν ἐ καλόν. τί ταῦτα Σαὺλ; διώκεις, ὃν ἐν ὅπλοις ἐθαύμαζες; ὃν εἰς γένος σωῦπτες, τοῦτον τοῦ γένους ἀποδείξας; ἀπελαύνεις, ὑφ' οὗ τὸ πολέμιον ἀπηλαύνετο πρότερον; μανίας ἔργα ταῦτα, καὶ πνεύματος πονηροῦ ἧττε καὶ πάλιν μέμηνας; ἄγχει καὶ πάλιν τάραξε τὸ δαιμόνιον; ἀπελήλαται μεθ' ἡμῶν καὶ τὰ κρούματα, ὑφ' ὧν σοι τῆς ψυχῆς τὸ μαινόμενον ἐξεκρούετο. ἐν νυῦ ἐπανασῆσα σοι σφοδρότερον. ἐκείνου τοῦ πονηροῦ πνεύματος τοῦτον ἐγὼ κείνω τὸν πόλεμον. ἐκεῖθεν εἶναι ταῦτα νομίζω τὰ θαύματα. ἐπλήττετο παρ' ἡμῶν τοῖς τῆς κιθάρας κρούμασιν. ἔφυγεν, ἐδραπέτευεν. ἤλγει τῆς σῆς ψυχῆς ὥσπερ τινὸς οἰκίας ἀπελαυνόμενον. εἶτ' αὖθις παλινοσεῖ, καὶ χεῖρα μανικὴν πρὸς μουσικὴν ἀνθώπλισε δεξιάν. ἵν' ἢ πεσοῦμαι φεύγων, καὶ δίκην λήψομαι τῶν κρουμάτων, ἢ καὶ κρατήσω μαχόμενος, καὶ τὰ τῆς νίκης μεταπεσεῖται μοι πρὸς ἀσέβειαν. ὡς ἔμοιγε κρεῖττον πεσεῖν, ἢ πρὸς ὁμοφύλους βάψαι τὸ δόρυ, καὶ ῥοπὴν ἐξ ἀσεβείας λαχεῖν. ἀλλ' οἴμοι. τίνα τοῦτον ὁρῶ πόλεμον ἕτερον; ἐχθροὺς ὁμοφύλους ἐκπέφευγα, ἐν δυσμενέσιν ἀλλοφύλοις ἐμπέπτωκα. πόλεμος ἐπ' ἐμοὶ τίκτειν οἶδε πόλεμον, καὶ πόλεμον δυσμενῶν, ὁμοφύλων διαδέχεται πόλεμος, καὶ δυσμενεῖς ὁμοφύλους αὖθις ἄνδρες πολέμιοι. ἐγὼ καὶ νικῶν ἐλαύνομαι, καὶ φεύγων ἁλίσκομαι. τί δράσω; τί χρήσομαι; τοῖς παροῦσι μέσος πολεμίων ἕστηκα. ἤδη με τὴν μορφὴν ὑποπτεύουσιν. ἤδη με περιεργάζονται τὴν δεξιάν. ἀμήχανον τὸ κακόν. βάρβαρος ὄχλος Γολιὰθ τοῦ πεσόντος ὑφ' ἡμῶν ὁπλίζεται, γένος ὅλον ὑπ' ἐμοῦ τὸν στρατηγὸν ἀφῃρημένοι, τηλικαύτην ἐν πολέμοις περικεκοσμημένοι δεξιάν. ἆρα δακρύσω; ἆρα τὴν συμφορὰν ἀποκλαύσομαι; προβαλοῦμαι νόμον πολέμου, καὶ συγγνώσονται; ὡς ἐν ἐν ὅπλοις ἀγών, καὶ δυσμενῆ βάλλειν ἐπὶ μάχῃ ἀφεῖται. νῦν δ' ἀλλ' ἱκέτης ἥκω, καὶ πέφηνα ξύμμαχος. ἀλλ' οὐκ οἶδε τὸ βάρβαρον αἰσχύνεσθαι. ἀλλ' οὐκ οἶδεν ἱκεσίας αἰδῶ. οὐ πρὸς οἶκτον μαλάσσεται. εἰς οὐδέν μοι τοιγαροῦν πεσεῖται τὰ δάκρυα. γυναῖος εἶ, φήσουσι. δίκας ἡμῖν ὀφείλεις. πέπτωκεν ὑπὸ σοῦ Γολιάθ. πίπτε καὶ σὺ παρ' ἡμῶν. ἀλλ' εὖγε τῆς ἐπινοίας. ὀψὲ μὲν, σωῦκα δ' οὖν. μανίας προσωπεῖον ὑποδύσομαι, καὶ φρενῶν ὑποκεινοῦμαι διαφοράν, καὶ σκηνοβατήσω τὰ μανικά. οὕτως οἶμαι τὸ τοῦ πάθους ὑπερβάλλον, καὶ τὸ

βάρ-

βάρβαρον καταιδέσει, καὶ Σαοὺλ εἰς οἶκτον ἴσως ἐφέξεται. αἰδεσθήσεται γὰρ, εἰ δι' ἐκεῖνον αὐτὸς μέμηνα, δι' ὃν μενόμενος πέπαυται.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαυὶδ ὑπὸ τοῦ Ἀβεσσαλὼμ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ διωκόμενος. δʹ.

Οὐκ ἐπιλείπω ἐν βασιλείοις φυγαδευόμενος. καὶ πρὸς τῆς ἀρχῆς ἐδραπέτευον, καὶ μετὰ τὴν ἀρχὴν αὖθις ἐλαύνομαι. Ὢ χρῆμα φθόνου μεστὸν, καὶ πρὶν ἥκειν ὑποπτευόμενον, καὶ προσιὸν αὖθις ζηλοτυπούμενον. ὢ πάντα παθὼν ἐγὼ, καὶ πρὸς τοῦ γένους βαλλόμενος. οὐχ ἵσταταί μοι τὰ τῆς ἐπιβουλῆς, ἀλλ' οἴκοθεν ἔχω τὸν πόλεμον. ἀφ' ἑστίας βάλλομαι, καὶ φθόνον Σαοὺλ ὕβρεις παιδὸς διαδέχεται. ἔφυγον κηδεστὴν ἐπίβουλον, καὶ πρὸς παῖδα τύραννον αὖθις ἐμπέπτωκα. ἀλλὰ τίς οὗτος ὁ πόλεμος; πόθεν τὰ τῆς καινῆς ταύτης πείρας; αἰσθάνομαι τοῦ κακοῦ. προβάλλει μοι τὸ δεινόν. εἰς νοῦν λαμβάνω πόθεν μοι τὰ τῆς φυγῆς ἐπεψήφισαι. αὐτὸν ἐμαυτῷ τὸν παῖδα ἐφώπλισα. δίκης ἔργα ταῦτα, καὶ θεόθεν ἐλαύνομαι. κατετρύφησα τῆς ἀρχῆς, καὶ πρὸς ἡδονὴν ἀπήχθην παράλογον. εἶδον ἀδίκοις ὀφθαλμοῖς. ἔπαθον εἰς ἔρωτα. παρέβην γάμων θεσμούς. ὑφελόμην εὐνὴν μὴ προσήκουσαν. ἐπέθηκα τούτοις καὶ φόνον. ταῦτά με νῦν βάλλουσι. τοῖς ἐμοῖς ἁπλῶς ἁλίσκομαι. Ὢ δίκης βαρείας μὲν, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ πεπονθότος ἐχούσης τὴν ἀρχήν. γάμον ὕβρεισα, καὶ πρὸς γάμου κολάζομαι. ὅθεν ἠδίκουν, ἐκεῖθεν καὶ πέπληγμαι. εἰς παιδὸς ἡμάρτανον γένεσιν, καὶ παῖδα νῦν ἔχω τὸν δήμιον. καὶ πατὴρ εἰς παίδων γονὰς ἀδικῶν, ὑπὸ παιδὸς σωφρονίζομαι. παρέβην ὦ παῖ τὴν φύσιν ἐγώ. καὶ γίνῃ παρὰ τὴν φύσιν αὐτὸς ἀδικώτερος. πότερον ἐμαυτὸν τῆς ἀτοπίας, ἢ τὸν παῖδα τῆς παρανομίας ἀποκλαύσομαι; ἐμιμήσω τὸν τεκόντα ὦ παῖ τὰ μὴ προσήκοντα. καὶ πατέρα ἁμαρτόντα τιμωρῶν, ἁμαρτάνεις διπλάσια, καὶ μὴ προσήκουσαν ἀρχὴν ὑφαιρούμενος, καὶ τὸν εἶναι σοι δόντα μηκέτ' εἶναι βουλόμενος. ἆρ' οὖν εἰς τὰ ὅπλα βλέψω; καὶ πολέμῳ διακρινοῦμαι περὶ τῆς ἀρχῆς; καὶ πῶς ἂν ὑπεξέλθω τοῖς ἐμοῖς σπλάγχνοις; οὐκ ἔχω πῶς ἂν ἐπανατείνω τὸ ξίφος κατὰ παιδός. αἰσχύνομαι πατὴρ καλεῖσθαι πολέμιος. φεύγων οἰχήσομαι. τῆς ἐρημίας καὶ νῦν ἐπιλήψομαι.

οὕτως ἐγὼ περιεῖναι πειράσομαι. οὕτω τῷ παιδὶ πατροκτονίας ἀφορμὴν ὑφελοῦμαι, καὶ παιδοκτονίας αὐτὸς οὐ δέξομαι τρόπαια. εἰ δέ πη δεήσει καὶ μάχεσθαι, ἔχω τὸν στρατηγήσαντα. τοῦτον ἐπαφήσω τοῖς ὅπλοις, πρότερον παρασκευασάμενος ὡς παῖδα ζωγρεῖν, καὶ μὴ κτείνειν ὡς τύραννον. οὕτω καὶ Σαοὺλ ἐκεῖνον ὑπνοῦντα λαβὼν, ἐφεισάμην, οὐχ ὡς ἐχθρὸν ἀναιρῶν, ἀλλ' ὡς κηδεστὴν περιποιούμενος.

Τίνας ἂν εἴποι λόγους ὁ Δαυὶδ ἐν σπηλαίῳ καταλαβὼν ἀφύλακτον ὑπνοῦντα τὸν Σαοὺλ, ὅτε ὑπ' αὐτοῦ ἐδιώκετο. ε.

Ἔχω σε τὸν διώκτην ὁ δραπέτης ἐγώ. ἔχω σε τὸν εἰς ἀναίρεσιν ἕτοιμον, εἰς τὸ παθεῖν ἑτοιμότερον. ὢ τῆς ἐκ Θεοῦ τῶν πραγμάτων ἐπιφορᾶς, ἀντέστραπταί σου τὸ βούλημα, καὶ ὃ δρᾶν ἠπείλεις, τοῦτο νῦν αὐτὸς πρόκεισαι. καὶ ὃν λάκκον ὤρυξας, εἰς τοῦτον ἐμπέπτωκας. διώκων ἑάλως, καὶ φεύγων κεκράτησαι ὕπνῳ βέβλησαι, καὶ τὸ σῶμα μετὰ καὶ τῆς φυλακῆς καταβέβληται. κἂν εἰ βούλοιτό τις, ἄπονον τὸ θήραμα. εὐάλωτος ὁ πολέμιος. κεῖται μὲν ὁ φυγαδεύων, ἄφρακτος τὴν δεξιὰν, ἀφύλακτος τὸ σῶμα. ὡς τάγε τῶν δορυφόρων ὕπνος ἐτρέψατο, καὶ τὴν πολλὴν φυγὴν ἐκείνην διέλυσεν. ἐφέστηκα δὲ ὁ φυγὰς, καὶ τὸ ξίφος ἐγγὺς, καὶ ἡ χεὶρ οὐκ ἄνοπλος. τί φὴς ὁ γενναῖος; διώκεις, ὃν ἐν σπηλαίῳ καθεῖρξας; ζητεῖς, ὃν ἔχεις ξυνέστιον; σὺ μὲν ἠπείλεις, ἐγὼ δὲ ἐπυνθανόμην τῆς ἀπειλῆς. σὺ μὲν ἐσκαιώρεις τὴν ἐπιβουλὴν, ἐμὲ δ' οὐκ ἐλάνθανε τὸ μηχάνημα. ἐμελέτας τὴν δίωξιν. καὶ ὁρῶν ἐφαντάζου τὰς κορυφὰς, καὶ τοὺς ὑψηλοτέρους περιεσκόπεις τῶν λόφων. ὁ δ' ἐγγύς που παρεδυόμην αὐτός. Ὦ Θεὲ πάτριε, εἰς χεῖρας ἔχων, ὃν ἐσπούδαζε λαβεῖν οὐκ ἐγίνωσκεν. ἀλλ' ἤμην ἐφ' ἑνὸς τοῦ σπηλαίου, καὶ μία πετραφυγάδα, καὶ διώκτην ἐδέχετο. εἶθ' ὁ μὲν ὑπνώττει, καὶ πέπτωκε, καὶ φροῦδοι μὲν οἱ φύλακες, φροῦδα δὲ τὰ τῆς ἐπιβουλῆς. καὶ μικροῦ δεῖν ὡς ἐκ πολιορκίας ἁλόντες, τὸ παθεῖν οὐ δεδοίκαμεν. τίνες ἄρα σοι νῦν, ὦ Βασιλεῦ, προβάλλουσιν ὄνειροι; ἆρα δοκεῖς ἔχειν ἐχόμενος; ἆρα νομίζεις ἁλίσκειν, αὐτὸς ἁλισκόμενος; τάχα που διώκεις καὶ κείμενος; ἐπισπεύδεις ἴσως τὴν καταδρομὴν, καὶ δεσμώτης ὕπνου γενόμενος; ἀλλ' ὦ κακοὶ φύλακες. ὦ δορυφόροι πρὸς ὕπνον διωκόμενοι. εἴ μοι παρῆν, ἡδέως ἂν ὑμᾶς ἐκόλασα. τὸ γὰρ ἐφ' ὑμῖν, ἀφύλακ-

τος

τος ὁ Βασιλεὺς, καὶ προδέδοται. οὕτως ἐγὼ προδότας ὑμᾶς τίθημι. ἀλλ' ἔγωγε καὶ ὡς βασιλέα φυλάξω, καὶ ὡς μισοῦντα φυλάξομαι. κἂν γὰρ ὡς ἐλαιώοντα νομίζω πολέμιον, ἀλλ' ὡς χειρὸν Κυρίου σεβάζομαι, κἂν ὡς δυσμενὴν μαίνοντα μὴ στέργειν βιάζομαι, ἀλλ' ὡς κηδέσου περιέχομαι. φείδεσθέ μοι καὶ ὑμεῖς, ὦ συστρατιῶται, τοῦ βασιλέως, ὃ πολλάκις ἐδορυφορήσαμεν. μὴ νῦν τοῦτον ἀνέλωμεν. οὐ βούλομαι τυραννίδα συναναμίξαι μου τοῖς ἀριστεύμασι. μή μοι τὰ τρόπαια φόνῳ παρανόμῳ συγκρύψητε, μηδὲ μετὰ Γολιὰθ καὶ χειρὸς Κυρίου τὴν ἐμὴν δεξιὰν αἰτιάσθω. Μωϋσῆν οἶδα νομοθέτην, καὶ νομοθετοῦντα Θεὸν, ὑφ' οὗ νῦν σέσωσμαι, ᾧ καὶ βασιλέα πολέμιον χαρισώμεθα. φόνος ἅπας νόμοις ἀπείρηται. τὸ δὲ τῆς βασιλείας σεμνότερον καὶ τὸν φόνον ποιεῖται δεινότερον. ἀφαιρετέον μικρὸν ἢ τῆς χλαμύδος. περιαιρετέον τι καὶ τοῦ δόρατος, ὡς ἐγὼ τῆς πέτρας ἐξιόντι ταυτησὶ τὰ σύμβολα ἐπιδείξωμαι. καὶ κακίσω μὲν τοῦ ὕπνου τοὺς φύλακας, διηγήσομαι δὲ ἢ ὡς ἡμῖν εἴληπται, ἢ ὡς ἐφεισάμεθα δυσμεναίνοντος

Τίνας ἂν εἴποι λόγους Κηπωρὸς ἐπιμελούμενος κήπου, καὶ μεταφυτεύσάμενος καὶ Κυπάριττον ἐπ' ἐλπίδι καρπῶν, ἐκ τῶν ἐλπίδων ἀστοχήσας. ϛ'.

Ω̃ Κενῶν ἐκείνων πολλῶν ἐλπίδων, αἷς ἐνδραπόδισμαι. ὦ πόνων πολλῶν ἐκείνων ἀκαίρων, οὓς ἐκπεπόνηκα. τὸν Ἀλκινόου κῆπον ἐκηπεύσάμην αὐτός. ἢ ἦν μοι παρὰ τῷ κήπῳ καὶ φυτὰ, καὶ δένδρα, καὶ ἄνθεα. καὶ χάριτες ἠρέμα πως ὑπέτρεχον τὰ φυτὰ, ἢ τοῖς ἄνθεσιν ὑπεχόρευον, καὶ ἐπὶ πᾶσι κερδῷος Ἑρμῆς, πόνους ἀμειβόμενος φυτουργοῦ. ἦν ἐκεῖ παρὰ τῷ λειμῶνι Μηλέα πολύκαρπος. εἶπεν ἂν Ὅμηρος ταύτην ἰδὼν Ἀγλαόκαρπον. καὶ ἥρπαζέ μου τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτι καλὸν τὸ μῆλον. εὐπρόσωπον τὸ μῆλον. ἡδὺ τὸ μῆλον ἰδεῖν. ἡδὺ τὸ μῆλον φαγεῖν. ἡδὺ τὸ μῆλον ὀσφρήσασθαι. πάντα καλὸν τὸ μῆλον, καὶ ἡδὺ, καὶ φαγεῖν, καὶ ὀσφρήσασθαι. χάριεν ὑποπνέει, ἢ ὅλον ἐρωτικόν. τὸν φυτουργὸν ὄλβιοι, πολλοῦ ζητηθὲν, καὶ πειρώμενον. εἴποις ἂν ἰδὼν ἐν εἰκόνι γεγραμμένην Μηλέαν ὁρᾶν, καὶ παρὰ τοῖς κλάδοις γεγράφθαι τοὺς Ἔρωτας, μῆλα τρυγῶντας, καὶ παίζοντας. οὕτω καλὸν τὸ μῆλον, ὡς καὶ τρυγητὰς ἔχειν Ἔρωτας. ἐκείνην Μηλέαν ἰδὼν, εἶδες ἂν καὶ Πάριν κειτὴν, καὶ Θεὰς πε-

εἰ κάλλους φιλονεικήσας, καὶ μῆλον Ἀφροδίτῃ διδόμενον, καὶ τῷ δικαστῇ τὰς ἀμοιβὰς φιλοτίμως ἀντιμετρούμενον. Συκαῖ περὶ τὸν κῆπον ἦσαν γλυκύκαρποι, καὶ τοὺς καρποὺς μελισσῶνας εἶχον. τὸ γάρ τοι σῦκον κεχηνὸς ἀπέρρει τοῦ μέλιτος, καὶ μονονοὺ προσεμειδία τὸν θεατήν. ὁ δέ τις ὠνούμενος τὰς ὀπώρας εἶδε τὸ σῦκον, ὠνήσατο, τῆς εὐτυχίας μακαρίσας τὸν φυτουργόν. καὶ Μῆλον περσικὸν ἐκηπευσάμην παρὰ τῷ κήπῳ μου. καὶ ἦν τὸ μῆλον ὑπόχλοον, καὶ ὅλην τὴν παρειὰν κατὰ παρθένον ἐρυθραινόμενον, καὶ παρὰ μέρει τὸ μῆλον ὑπόκιρρον. κἂν τὸν καιρὸν προδράμῃ, καὶ προφοιτήσῃ τῶν ὀπωρῶν, ζητητέον τὸ μῆλον, οὐκ ὀλίγου τὸν φυτουργὸν ἀμειβόμενον. κἂν μετὰ τὴν ὀπώραν βραδυπορήσῃ, ἀργυρείων ἐπεπράμην τὸ μῆλον, καὶ τῶν πόνων ἀπονάμην τὰς ἀμοιβὰς πολυχεύμονας, ἤνθει τὸ Ῥόδον, καὶ συνὼν αὐτῷ δὴ τοῦ χρηματισμοῦ καθηδυνόμην καὶ ὄψιν, καὶ ὄσφρησιν. οὐ διακενῆς μοι τὰ τῶν ἱδρώτων, κἂν περὶ Κρίνα τούτους κεκένωκα, κἂν περὶ δὴ τὴν Ἰωνιάν, κἂν περὶ δὴ τὴν Ἀναδενδράδα, κἂν περὶ Νάρκισσον. εἰ καὶ Μαλάχην ἐφυτηκόμησα, ἣν Ἀσφόδελον ἐκηπευσάμην, κἂν Θριδακίνην, καὶ εἴτι τούτων ἐλάχιστον, ἀπωνάμην τῶν ἱδρώτων ἀργυρολογούμενος. δίκελλαν εἶχον, καὶ τὴν ἀμάραν ἀνώρυττον, καὶ ὕδατος μεταδιδοὺς τοῖς φυτοῖς, χρυσᾶς τινας ἀντεφιλοτιμούμην τὰς ἀμοιβάς, καὶ Πακτωλὸν ἐδόκουν μετοχετεύειν τῷ κήπῳ μου, ὅτι μοι τὰ τῶν πόνων ἐπικερδέστατα. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν ὀφθαλμῶν περιλιχνεύεται τὰ πολλά, καὶ φιλοκερδεστέρα προαίρεσις τὰ μὴ παρόντα ζητεῖ, καὶ τῶν ὄντων ἡγεῖται κρείττω τὰ προσδοκώμενα, εἶδον καὶ Κυπάριττον εὐθαλῆ, καὶ μετεκηπευσάμην ταύτην τῷ κήπῳ μου. καὶ περὶ μίαν ἀμάραν τὸ ὕδωρ συναγαγὼν παρὰ τὴν Κυπάριττον, μεταφυτευσάμενος τὸ φυτὸν παρὰ τῇ διεξόδῳ τοῦ ὕδατος, καὶ χοῦν ἐπέβαλλον τῷ φυτῷ, καὶ πασσάλοις περιεκύκλωσα, καὶ λύγοις τοὺς πασσάλους ἐστεφάνωσα, ἐπιμελούμενος τοῦ φυτοῦ καὶ φυλακῇ, καὶ ὕδατι, καὶ χοΐ, ὅλους ὀφθαλμούς, ὅλην καρδίαν, ὅλην αὐτὴν μου ψυχὴν περὶ μόνην ταύτην μεταγαγὼν τὴν Κυπάριττον, κενάς τινας ἐλπίδας τῶν ἐν χερσὶ προτιμώμενος. Ζέφυρος ἡδὺς ἠρέμα πως ὑποπνέει τῷ ἔαρι, καὶ ἡ Κυπάριττος ἐδόκει βλακεύεσθαι κατά τινα παρθένον σεσοβημένην ἐξ ἔρωτος. ἑώρων τοῦ φυτοῦ τὴν ἀναβολήν. κεχηνὼς εἰσῄειν ὁρῶν ἀτενῶς, καὶ ἦν ἐραστὴς ὁ γηπόνος, καὶ ὁ φυτουργὸς αἰχμά-

χμά-

χμάλωτος τοῦ φυτοῦ. ἔαρος καιρός, καὶ διηρεθίζετο τὰ φυτὰ, καὶ κατηνθίζετο καὶ Κυπάειττος. παρῆλθεν ἔαρ, καὶ εἰς καρποὺς ἐτράφη τὰ ἄνθη· καὶ τὸ ἄλλο μὲν ἐκαρποφόρησε τῶν φυτῶν. ἡ δὲ καλὴ Κυπάειττος ἀπηνθίσατο. χειμῶνος καιρός, καὶ φυλλοροεῖ τὰ φυτὰ, καὶ τὸν κόσμον ὅλον παντελῶς ἀποβάλλεται, καὶ κατὰ κόμην τὸν ἐκ τῶν φύλλων ἀποκείρεται βόστρυχον. ἀλλ' ἡ Κυπάειττος βοστρυχοῦσα καὶ μέσῳ δὴ χειμῶνι τέθηλεν ἀμετάβλητα. κἂν ἔαρ, ἡ Κυπάειττος εὐθαλής. κἂν θέρος, ἡ Κυπάειττος τέθηλε. χειμὼν, καὶ φθίνουσι τὰ φυτὰ, καὶ οἷον νεκροῦται τῷ ψύχει βαλλόμενα. ἡ δὲ Κυπάειττος, πάλιν Κυπάειττος, καὶ ὅλον ἔαρ εὐζωγραφεῖ τοῖς φύλλοις, καὶ τοῖς ἄλλοις ἀναβλαστήμασιν. ἔχαιρον ὁρῶν τὸ φυτόν. ὁρῶν ὑψίκομον τὸ φυτόν. ὁρῶν ἀνατρέχον εἰς οὐρανὸν, καὶ τὸν καρπὸν ἐκαραδόκουν τὸν ὑπὸ πολλῶν χαρίτων ἐπάξιον. τὰ δὲ ἦσαν ἐλπίδες κεναὶ, καὶ ἄντικρυς ὄνειροι, καὶ νῦν κατὰ τὴν παροιμίαν ἄνθρακας εὑρίσκω τοὺς θησαυρούς, καὶ τῶν περὶ τὴν Κυπάειττον μόχθων καρποὺς καρποῦμαι τὰ δάκρυα, καὶ τῷ Προμηθεῖ μὴ σπεισάμενος, νῦν ὅλῳ συνανακέκραμαι τῷ Ἐπιμηθεῖ. ὅλον τὸ ὕδωρ διεποτίζετο τὴν Κυπάειττον. τὰ δ' ἄλλα τῶν φυτῶν ἀπέψυγη τῷ δίψει καὶ τέτηκε, μονονουχὶ καὶ ἀδικίας ἐπεγκαλοῦντα τὸν φυτουργὸν, ὅτι μὴ φυτουργεῖται κατὰ τὴν ἄκαρπον ταύτην Κυπάειττον. ἐγὼ δὲ ἄρα τῷ εὐθαλεῖ πεπλάνημαι τοῦ φυτοῦ. τῷ εὐσταλεῖ τὴν ὄψιν σεσύλημαι. τῷ οὕτως ἰθυτενεῖ κενὰς ἐλπίδας ἀπεθησαύρισα. καὶ νῦν ἐκτέτηκα τοῖς ὀφθαλμοῖς χαρισάμενος νῦν γοῦν κατὰ τοὺς εὐηθεστέρους τῶν ἁλιέων καὶ φυτουργὸς φρονήσει πληγείς. μετοχετεύσω τὸ ὕδωρ ἐπὶ τὰ λάχανα. ἐπιμελήσομαι τῶν φυτῶν. ἀνακαθάρω τοὺς ὀχετούς. δενδροκομήσω τὰ νοσήσαντα τῶν φυτῶν, χαίρειν εἰπὼν τῇ Κυπαείττῳ, καὶ ταῖς ταύτης ἀναβολαῖς. κἂν τὸ ἰθυτενὲς προβάλληται, κἂν τὸ εὐσταλὲς, ἀντιπαραθήσω ταύτης τὸ ἄκαρπον, γνωμολογούμενος προσφορώτατα, ὡς οὐδενὸς λόγου πριαίμην βροτὸν, ὅστις κεναῖς ἐλπίσι θερμαίνεται.

ΣΕΒΗ-

ΣΕΒΗ'ΡΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ ΑʼΛΕΞΑΝΡΕ'ΩΣ

Ἠθοποιΐαι.

Τίνας ἂν εἴπε λόγους, ἀκέσας Ἀχιλλεὺς τὸν Πύῤῥον πορθήσαντα τὴν Τροίαν. α΄.

Εὖγε τῆς φύσεως. οὐ γὰρ ἤμβλυνε Πύῤῥος τοῦ τεκόντος τὴν εὔκλειαν, μᾶλλον δὲ καὶ ταύτην παρέδραμε. τὴν ἐμὴν γονὴν διὰ τῶν πράξεων ἐπεσφράγισεν. ἠρνήσατο δὲ τάχα, παῖδα τοῖς ἔργοις ἀποδείξας τὸν φύσαντα. ἐμαχόμην καλῶς, καὶ βαρβάρων πλῆθος ἀπώλεσα. μετέβαλλον Ξάνθου τὰ ῥεύματα, καὶ διὰ τὸν φόνον ἐρυθρὸν παρεσκεύαζον. δραπέτας τοὺς ἐχθροὺς ἐποίουν ἑκάστοτε, καὶ τοῖς τείχεσιν ἐναπέκλειον. ἀλλ᾽ ἕως τούτων ὑπῆρχεν ἡ δύναμις. μετὰ γὰρ τὸ τεῖχος ἡσύχαζον, καὶ περαιτέρω τὶ πράττειν οὐκ ἴσχυον. ὁ δέ γε παῖς ἐμὸς, καὶ τειχῶν κατεφρόνησε, καὶ τὴν πόλιν ἔχει εἰς τρόπαιον. ἀνῃρέθημεν ὑπ᾽ ἐχθρῶν, καὶ πάλιν τοὺς ἐχθροὺς διὰ τοῦ παιδὸς ἀνῃρήκαμεν. οὐκέτι Πύῤῥε δακρύω τὸν θάνατον, ἔκδικόν σε τὸν αὐτὸν, καὶ παῖδα κτησάμενος. εἰ γὰρ καὶ παρὰ τὸν ᾅδην ἐγεγόνειν ἐγὼ, ἀλλὰ καὶ παρὰ σοὶ μετὰ τῶν βαρβάρων τὸ Ἴλιον.

Τίνας ἂν εἴπε λόγους Μενέλαος, τοῦ Ἀλεξάνδρου τὴν Ἑλένην ἁρπάσαντος. β΄.

Οἴμοι τῶν συμφορῶν. ἠτυχήσαμεν εὐσεβήσαντες, καὶ ξένον ἀποδεξάμενοι, ξένοι τῶν οἰκείων γεγόναμεν. βαρβαρικὸν μετὰ πάθος τρόπον μεμάθηκα, ὧν γὰρ πάσχοντες τοὺς εὖ ποιοῦντας ἀμείβονται, συμφορὰς μᾶλλον αὐτοῖς ἀποδιδόντες, οὐ χάριτας. Ἀλέξανδρος ἧκε πεπλανημένος. ἠλέουν τοῦτον ὡς ξένον, τὸ, πόῤῥω τῆς πατρίδος εἶναι τινὰ, μεγίστην συμφορὰν λογιζόμενος. ἔνδον ἐν τοῖς οἴκοις ἐλάμβανον, ἐπικουφίζειν ἐθέλων τοῦ δυστυχήματος. ὁ δὲ ὥσπερ τοὐναντίον παρ᾽ ὑμῶν ἀδικούμενος, μισθὸν τῆς φιλοξενίας ἀποδέδωκε δάκρυα. κενὰ μὲν γὰρ χρημάτων τὰ οἴκαδε. χηρεύειν δὲ τὴν συνοίκου τὸν εὐεργετήσαντα παρεσκεύασε. καὶ ὡς ἔοικεν μνηστὴρ ὑπῆρχεν, οὐ ξένος ὁ βάρβαρος. κἀγὼ τῇ συνοίκῳ μοιχὸν ἔτρεφον ἀγνοούμενον. οὐχ ἡμᾶς μόνον ἠδίκησας ἄνθρωπε, πάντας δὲ μᾶλλον, ὅσοι τῆς αὐτῆς πατρίδος στερήσονται. τίς γὰρ μεθ᾽ ἡμᾶς

μᾶς ὑποδέξεται ξένον; τίς ἐλεεῖν δυςυχοῦντας ἀνέξεται; πρόδηλον ἔχων ἐκ τῆς ἀσεβείας τὸν κίνδυνον; τίς οἰκτείρειν ἐθελήσει πενόμενον, ἵνα πένης αὐτὸς παρ' ἐκείνου γενήσεται; τί οὖν; στρατεύειν κατ' ἐκείνου καιρὸς, καὶ ἢ τοῖς ἐμοῖς συναπόλλυσθαι, ἢ τιμωρεῖσθαι τὸν ἀδικήσαντα.

Τίνας ἂν εἴπε λόγους Ἕκτωρ ἀκούσας ἐν ᾅδου Πρίαμον συγγνῶσασθαι Ἀχιλλεῖ. γ'.

Μόνος πρεόντων πατὴρ ὑπῆρχεν ὁ Πρίαμος μόνος τοὺς παῖδας ἀληθῶς ὀρωμένους ἠσπάζετο. ἐν βίῳ πατὴρ, μετὰ βίον ἐστὶ πολέμιος. φονεὺς ἡμέτερος ὁ πατὴρ μᾶλλον ἐστὶ τοῦ Θέτιδος. ἐχθρὸς ὁ τεκὼν ὑπὲρ τὸν ἀνελόντα γεγένηται. τῷ μὲν γὰρ τὸ ἀντίπαλον ἐστὶν εὐαπολόγητον. ὁ δὲ προαγαγὼν πρὸς τὸν αὐτόχειρα ἀπενδεῖται. καὶ οὔτε τοῦτο δεινὸν, καί περ ὑπάρχον δεινόν. ἀλλ' ἤδη καὶ γέγονεν ὁμοτράπεζος, καὶ συνευωχεῖται πανηγυρίζοντι, κατὰ τοῦ παιδὸς ἄγων τὰ νικητήρια. οὗ τί ἂν γένοιτο μιαρώτερον; ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, ἀγριώτερον; οὐ δὲ Πηλεὺς ὡς εἰπεῖν εὐθὺς μιαιφονοῦντι τῷ παιδὶ συνῆθε, Πρίαμε οὐκ οἶδα πατὴρ γεγεννημένος; ἢ μέχρι τοῦ τεκεῖν ὑπάρχειν ἐνόμιζες; κρεῖττον ἦν πρεόντος πρεορᾶν, ἢ πεπτωκότος ἐπιλανθάνεσθαι. ἅπτῃ χειρὸς συνεσθίων, ὦ Πρίαμε, δι' ἧς ἀπόλωλέ σοι τὰ τιμιώτατα; οὐχ ὁρᾷς φονεὺς τοῦ παιδὸς αἱματωμένην τούτου τὴν δεξιὰν, καὶ ὡς εἰπεῖν ἔτι κατὰ τῆς τραπέζης ἐναποστάζουσαν; ἀλλ' ὡς ἔοικε νόμον ἀγαπᾷς οὐκ ἀνθρώπινον, λήθῃ παραδιδοὺς μετὰ θάνατον τὰ ποθούμενα.

ΛΙΒΑΝΙΟΥ ΣΟΦΙΣΤΟΥ͂ ἘΚΦΡΑΣΙΣ.

Πανηγύρεως

ΠΑνηγύρεων δὲ, μελλουσῶν μὲν πόθος ἀνθρώποις, παρουσῶν δὲ ἡδονὴ, πεπαυμένων δὲ μνήμη. καὶ γὰρ αὖ τὸ μεμνῆσθαι καθίστησι τοὺς ἀνθρώπους ἐγγὺς τῶν ἔργων αὐτῶν. ἔχει δέ τινα καὶ ὠφέλειαν ἡ μνήμη. περὶ γὰρ Πανηγύρεως λέγοντα, καὶ περὶ Θεῶν ἀνάγκη λέγειν, οἷς αὐτὰς ποιεῖσθαι κατεδείχθησαν. Ὧν προσιουσῶν, παρασκευάζονται μὲν μετ' εὐθυμίας ἄνθρωποι. παρασκευάζονται δὲ οἱ μὲν πολλοὶ ταῦτα, ἀφ' ὧν ἑστιάσονται λαμπρῶς. οἱ δὲ δὴ ἀξιώτεροι ταῦτά τε, καὶ οἷς θεραπεύουσι τοὺς Θεούς. καὶ ἀγρόθεν ἄγεται βοσκήματα, καὶ οἶνος, καὶ τ' ἄλλα

σκηναῖς ἐπέκεινα. Καὶ ἡ τρίτη δὲ οὐ πολὺ τούτων λείπεται. καὶ συνεκτείνονται τῷ χρόνῳ τῆς ἑορτῆς αἵ τε θυμηδίαι, καὶ τὸ τῆς γνώμης φαιδρόν. ληγούσης δὲ πανηγύρεως εὐχὴ περὶ τοῦ μέλλοντος, ἰδεῖν αὖθις τὴν πανήγυριν αὐτοὺς, καὶ παῖδας, καὶ ἐπιτηδείους. καὶ ἀπίασιν οἱ ξένοι, καὶ πολῖται παραπέμπουσιν.

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΧΡΕΙΑ.

Θεόφραστος ἐρωτηθεὶς, Τί ἐστιν Ἔρως; ἔφησε, Πάθος ψυχῆς σχολαζούσης. α.

ἘΜοὶ δοκεῖ καὶ Θεόφραστον ἐπαινεῖν, ὃς ἐπὶ φιλοσοφίᾳ λαμπρὰν ἐκτήσατο δόξαν, ζηλωτὴς Ἀριστοτέλους τοῦ διδασκάλου γενόμενος, καὶ τοὺς ἐκείνου πόνους, καὶ τὰς ἐκείνου διδασκαλίας δείξας τοῖς ἑαυτοῦ συγγράμμασιν. ᾧ καὶ τοὔνομα διὰ τὴν περὶ τὸ λέγειν ὑπάρξιν ἀρετὴν, τῶν τὸν ἐκείνου λόγον τεθαυμακότων, προσηγορίαν θεμένων αὐτῷ τὸν Θεόφραστον. τούτοι, ἤρετό τις προσελθὼν, ἀξιώσας παρ' αὐτοῦ μανθάνειν, Τί ποτε ἄρα χρὴ νομίζειν τὸν Ἔρωτα, καὶ περὶ τί φύεται τῶν ὄντων. ὁ δὲ πρὸς αὐτὸν ἔφη. Τὴν ἀφειμένην τῶν φροντίδων ψυχὴν, ταύτην τοῖς ἐρωτικοῖς κατέχεσθαι πάθεσι. καὶ ταύταις ἐνοχλεῖν τὸν Ἔρωτα ἔγνωμεν, ὁπόσας ἐστὶν εὑρεῖν τῶν ἄλλων πραγμάτων κεχωρισμένας. Εὖγε τοῦ λόγου Θεόφραστε. καλῶς ἐμοὶ κατανενοηκέναι δοκεῖς τοῦ πάθους τὰς ἀφορμάς. μαρτύριον δὲ τῶν εἰρημένων ἐναργὲς τὸ τοὺς ὀρθῶς ἔχοντας λογισμοὺς, τούτῳ τῷ λόγῳ συμβαίνειν. ὅτι δὲ τοῦτο τῶν μετεχόντων ἀληθείας ἐστὶ τὸ διὰ τοῦ Θεοφράστου ῥηθὲν γνῶναι ῥᾴδιον. θῶμεν γὰρ οὑτωσὶ, καὶ λογισώμεθα ψυχὴν εἶναί τινα, μήτε παιδείας ὀρεγομένην, δι' ἧς ἢ ῥητορεύειν ἐστὶν, ἢ φιλοσοφεῖν. μήτ' αὖ μετιοῦσαν τὴν τῶν χειρῶν ἐργασίαν, οἷον χαλκευτικὴν, ἢ τεκτονικὴν, ἢ τὸ ναυπηγεῖσθαι ναῦς, ἢ τὴν τῶν οἰκοδομούντων, ἢ τὴν ὑφαντικὴν, ἢ τινὰ τοιαύτην ἑτέραν, ἧς τὸ ἔργον ἐν ταῖς χερσίν. εἰ τοίνυν τοιαύτην εὑρίσκοιμεν φύσιν ἀργίᾳ χαίρουσαν, ὄκνοις ἡδομένην, ἀτεχνίᾳ συνοῦσαν, ἆρα τὴν τοιαύτην οὐκ αὖ ἀποφαινοίμεθα τῶν αὐτῶν σπουδασμάτων, ἢ τινὰ χείρω νοσεῖν; ἐπεὶ καὶ τὸν ἀντὶ τοῦ γεωργεῖν οἴκοι καθήμενον, καὶ καταῤῥαθυμοῦντα τῆς γῆς, καὶ τὸν ἀντὶ τοῦ πλεῖν, ἐν τῇ γῇ με-

μένοντα μάτην, ὁ πεπισευκαμὲν τῇ διανοίᾳ παρέχειν σχολὴν, ὥστε τῶν ἀτόπων ἐρᾷν; καὶ γὰρ οὕτως ἔχει. καὶ τὸ πρᾶγμα φύσει τοιοῦτόν ἐστιν. ὁ περὶ μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων πεφροντικὼς, μὴ δέ γε τῇ ψυχῇ μεμεριμνήσας, μὴ δὲ ἐπί τινων ἐπιτηδευμάτων ἑλκόμενος, οὗτος ἀντὶ τοῦ τῶν βελτιόνων ἐρᾷν, ἃ τῆς ἀργίας ἐστὶν, ὑπομένει, τῆς τοῦ σώματος ἐπιθυμίας ἡττώμενος, καὶ ταύτῃ δουλεύων, καὶ ταύτην αἱρούμενος, οὐκ ἐπιτιθεὶς τοῖς ἔρωσι χαλινὸν, τὴν ἐν τοῖς ἔργοις σχολήν. καὶ εἰκότως. ὁ γὰρ μήτε δικάζων, μήτε νομοθετῶν, μήτε δημηγορῶν, μήτε ψηφίσματα γράφων, μήτε συνηγορῶν, μήτε πρεσβεύων, μήτε σρατηγῶν, μήτε πολεμῶν, μήτε περὶ τὴν γῆν πονῶν, μὴ περὶ τὸ πλεῖν ἀσχολούμενος, μὴ λόγων ἐρῶν, ὅλως δὲ μηδὲν τῶν ἐν ἀνθρώποις μετιὼν, ἐξ ὧν ἐστιν, ἢ πόλιν ὠφελεῖν, ἢ καὶ ὑπὲρ βίον οἰκονομεῖν, οὗτος τίνος οὐκ ἂν ἐρασθείη τῶν πονηρῶν ἐπιθυμιῶν, αἷς τὸ σῶμα διδοὺς, ἥκιστα τῇ ψυχῇ σωφρονεῖ; καὶ τοὺς τοιούτους ἂν εὕροις μεθύοντας, κωμάζοντας, γάμοις ἐπιβουλεύοντας, κόρας ἁρπάζοντας, διασπῶντας τὴν σωφροσύνην ἁπλῶς εἰπεῖν, μόνον ἐρᾷν, ἀντὶ τοῦ σπουδάζειν εἰδότας κατενοήσαμεν τὴν ψυχὴν ἀπὸ σπουδαίαν σχολάζουσαν. ἴδωμεν δὲ καὶ τὴν ἑτέραν, ἣ τοὐναντίον διακειμένη φιλοπόνῳ τῇ φύσει κέχρηται. γνῶναι δὲ ῥᾴδιον οὑτωσί. πονείτω τὶς ἐν λόγοις, καὶ τούτων μόνον ἐράτω, ὁ τοιοῦτος οὐκ ἂν εἰς ἑτέρους ἔρωτας ὀλισθαίνει, τῶν βελτίονι κατεχόμενος. ἄλλος ἐργαζέσθω τὴν γῆν, ἕτερος πλείτω τὴν θάλατταν, ὁ μὲν χαλκευέτω, τῶν δὲ μελέτω τεκτονικῆς, ἑτέρῳ δὲ σρατηγεῖν, τῶν δὲ πρεσβεύειν, καὶ τῶν μὲν νομοθετεῖν, τῶν δὲ ψηφίσματα γράφειν, καὶ τῶν μὲν πολεμεῖν, τῶν δὲ διατιθέναι τὰς πανηγύρεις. τίς οὖν ἅψαιτό ποτε τῶν οὕτως ἐχόντων ἄτοπος ἔρως; οὐκ ἔστι. τοῦ γὰρ τὴν ψυχὴν ἀνθέλκοντος ὄντος, πᾶσα ἀνάγκη καὶ τὸ σῶμα ταῖς σπουδαῖς ὑπουργεῖν καὶ τοὺς τοιούτους καλοῦμέν τε, καὶ νομίζομεν σώφρονας, οἷς ἐπιβέβληται τῇ ψυχῇ χαλινὸς, ὁ μακροῦ πρόσθεν ἔφην, τὰ μάταια τῆς ψυχῆς κατείργων κινήματα. καὶ ποιῶν αὐτὴν ἐν τῷ φιλοπονεῖν μὴ τοῖς σώμασιν εἴκειν ἀργοῦσιν, μή δέγε πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν ὀξίσασθαι, μὴ δὲ τῇ τοιαύτῃ δουλεύειν φύσει. ἀλλ' εἶναι πάντων ἀμείνονα τῶν πεφυκότων ἐπὶ τὰ τοιαῦτα καθέλκειν. ἂν ἄγοις ἵππον ἄνευ πόνων, καὶ τοῦτον ἀφεὶς παραδιδόναι τοῖς πω-

λοδάμνας, ἄγων τῇ φάτνῃ προσδήσῃς ζυφᾶν γε μόνον, οὐκέτι δὲ καὶ πρὸς δρόμον ἐξάγων, ἆρα οὐκ ἂν ἴδοις αὐτὸν ἐπιτρέποντα τῇ ῥύμῃ τῆς φύσεως, καὶ κεχρῆσθαι τῷ κεκτημένῳ γινόμενον ἐνεπιτήδειον; τὸν δέ γε προσομιλοῦντα τοῖς πόνοις, καὶ σιωπῶντα τοῖς δρόμοις, καὶ μὴ κατεχόμενον ὄκνοις, ἆρ' οὐκ ἤδη καὶ τὴν ἐνοῦσαν εὑρήσομεν ἀποβαλόντα θρασύτητα, καὶ πείθεσθαι τὸν ἐπιστάτην ἄγειν εὐκόλως ἐπιστάμενον; ταῦτα δὴ συμβαίνειν οἴου καὶ περὶ τοὺς ἀνθρώπους. αἱ φύσεις ἐν τῷ πονεῖν σωφρονοῦσιν, ἐν τῷ ῥαθυμεῖν ἀκολασταίνουσιν, καὶ τὸ κατέχον οὐκ ἔστι τὸν οὐκ ἐθέλοντα κατέχεσθαι τοῖς πόνοις. ὁ Δημοσθένης πόνων ἐπιθυμῶν, καὶ τοὺς ἀτόπους ἔφευγεν ἔρωτας. τῶν Ἡρώων ὁ Διομήδης σωφρονέστατος ἦν, ὅτι καὶ πονεῖν ἐπιτήδειος. τῶν φιλοσόφων ὁ Πυθαγόρας, στρατηγῶν ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ μὲν ἔργον ἔχων τὸ φιλοσοφεῖν, καὶ τοῖς Θεοῖς ὁμιλεῖν. οἱ δ' ὁτιοῦν ἐχρῶντο καλῶς, καὶ βουλῇ, καὶ χειρὶ τὴν ἐνεγκοῦσαν ἐκσώζοντες. ἐπεὶ πότ' ἂν ἔρως εἰσῆλθε Θεμιστοκλέα τοιοῦτος κατὰ Μήδων παραταττόμενον, καὶ περὶ τῆς πρὸς ἐκεῖνον βουλευόμενον μάχης, περὶ τῶν λογίων ἐνθυμούμενον, καὶ τὸ ξύλινον εὑρίσκοντα τεῖχος, τὰς ναῦς. πότε τὸν Περικλέα τὸν πάνυ, τὸν Ὀλύμπιον, ᾧ τὴν προσηγορίαν ἐφύτευσαν οἱ πόνοι καὶ μὴν ἔμοιγε δοκεῖ καὶ τὸ Ἀριστείδην δικαιοσύνης ἐπιθυμεῖν, καὶ περὶ τοῦτον ἐσπουδακέναι τὸν βίον ἁπάσης ἀμείνω πεποιηκέναι χείρονος ἐπιθυμίας, καὶ δικαιότερον εἰ δέ μοι λέγεις Καλλίαν τὸν δημόσιον, ἢ Πιττακὸν, ἢ Μίμους γελοιών τε Παιτὰς ἐπονειδίστων ἀσμάτων, ὅτι τοιούτοις ἐδούλευον ἔρωσιν, οὐκ ἂν θαυμάσαιμι πρὸς τὴν ἐν τῷ βίῳ ῥαθυμίαν ὁρῶν, καὶ ὡς οὐδὲν ἦν τῶν ἀξίων ἐπαίνου πράττοντας ἐκείνους ἰδεῖν, καὶ τῇ διανοίᾳ παρεχόντων σχολήν. Ταῦτα καὶ Ποιητῶν οὐκ ὀλίγοι, καὶ Φιλοσόφων, καὶ τῶν ἐπὶ ῥητορικῇ μέγα δεδυνημένων, εἰ καὶ μὴ μνημονεύειν ἔχω τῶν ὀνομάτων, ἐπῄνεσαν, ἐθαύμασαν, ἐν τῷ λέγειν ἐπαίδευσαν. Εἴ τις οὖν ἐπιθυμεῖ κακὴν ἐπιθυμίαν ἐκφεύγειν, ἐράτω τῶν βελτιόνων, ἵνα μὴ τῶν χειρόνων, καὶ σχολαζέτω τοῖς κρείττοσιν, ἵνα μὴ τοῖς βλάπτουσι, ταῦτα δὲ ἂν εἴη καθάπερ ἔδειξα τοῖς λογισμοῖς οἱ πονηροὶ τῶν σωμάτων ἔρωτες.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ
ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩΝ.

Τίς; πόθεν ἐς βίον ἦλθον; ἐπεὶ δέ με γαῖα καθέξει,
Τίς πάλιν ἐκ κόνιος ἔσομ' ἀνιστάμενος;
Πῆ δὲ φέρων στήσει με Θεὸς μέγας; ἦρα σαώσει
Ἔνθεν ἀναστήσας εὔδιον ἐς λιμένα;
Πολλαὶ μὲν βιότοιο πολυτλήτοιο κέλευθοι.
Ἄλλος δ' ἀλλοίοις πήμασι συμφέρεται.
Κοὐδὲν ἐν ἀνθρώποισι καλὸν, κακότητος ἄμικτον.
Εἴθε δὲ μὴ τὰ λυγρὰ πλείονα μοῖραν ἔχειν.
Ὁ πλοῦτος μὲν ἄπιστος, ὁ δὲ θρόνος, ὀφρὺς ὀνείρων.
Ἄρχεσθαι δὲ μόγος, ἡ πενίη δὲ πέδη.
Κάλλος δ' ἀστεροπῆς, τυτθὴ χάρις. ἡ νεότης δὲ,
Βράσμα χρόνου. πολιὴ, λυγρὰ δύσις βιότου.
Οἱ δὲ λόγοι, πτερόεντες. ἀὴρ, κλέος. αἷμα παλαιὸν,
Εὐγένεια. ῥώμη, καὶ συὸς ἀγροτέρου.
Ὕβρεις δὲ, κόρος. δεσμὸς, γάμος. ἀτεκνίη δὲ,
Φροντὶς ἀναγκαίη. δυσεκνίη δὲ, νόσος.
Αἱ δ' ἀγοραὶ, κακίης μελεδήματα. ἠρεμίη δὲ,
Ἀδρανίη. τέχναι, τῶν χαμαὶ ἐρχομένων.
Στεινὴ δ' ἀλλοτρίη μάζα. τὸ δὲ γαῖαν ἀρόσσειν,
Μόχθος. ποντοπόρων τὸ πλέον εἰν ἀΐδῃ.
Ἡ πάτρη δὲ, βέρεθρον ἐόν. ξενίη δέ τ' ὄνειδος.
Πάντα μόγος θνητοῖς. τἀνθάδε πάντα, γέλως,
Χνοῦς, σκιὰ, φάσμα, δρόσος, πτερὸν, ἀτμὶς, ὄνειρος,
Οἶδμα, ῥόος, νηὸς ἴχνιον, αὖρα, κόνις.
Κύκλος ἀειδίνητος ὁμοῖα πάντα κυλίνδων,
Ἑστὼς, ζοχάων, λυόμενος, πάγιος.
Ὥραις, ἤμασι, νυξὶ, πόνοις, θανάτοισιν, ἀνίαις,
Τ ρπωλῇσι, νόσοις, πτώμασιν, εὐδρομίαις.
Καὶ τόδε σῆς γενέτορ σοφίης, Λόγε, ἀστατέοντα
Πάντα πέλειν, στασίμων ὥς κεν ἔχοιμεν ἔρον.
Πάντα νόῳ πτερύγεσσιν ἐπέδραμον, ὅσσα παλαιὰ,
Ὅσσα νέα. θνητῶν δ' οὐδὲν ἀκιδνότερον.

Ἐν

Ἒν μόνον ἀνθρώποισι καλὸν ἢ ἔμπεδόν ἐστιν,
Ἔνθεν ἀφορμᾶσθαι, σαυρὸν ἀειρομένους.
Δάκρυά τε, σοναχαί τε, νόος θείοισι μεμηλώς,
Ἐλπὶς, ἢ Τειάδος λάμψις ἐπερανίης
Μιγνυμένης καθαροῖσι, χοὸς λύσις ἀφραδέοντος.
Εἰκόνος ἀφθοείη, τὴν λάχομεν θεόθεν,
Ζώειν τ' ἀλλότριον ζωῆς βίον, ἀντὶ δὲ κόσμε
Κόσμον ἀμειβομένους, ἄχθεα πάντα φέρειν.

Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸν Μέγαν Βασίλειν Ἐπικήδεια, εἴτε ἐπιτάφια.

Σῶμα δίχα ψυχῆς ζώειν πάρος, ἢ ἐμὲ σεῖο,
Βασίλιε χριστοῦ λάτει φίλ' ᾤόμην.
Ἀλλ' ἔτλην, ἢ ἔμεινα. τί μέλλομεν; ὄ μ' ἀναείρας,
Θήσεις ἐς μακάρων σὴν τε χοροστασίην;
Μή με λίπῃς, μὴ τύμβον ἐπόμνυμι, ὄποτε σεῖο
Λήσομαι, ὐδ' ἐθέλων. Γρηγορίοιο λόγος.
Ἡνίκα Βασιλίοιο θεόφρονος ἥρπασε πνεῦμα
Ἡ Τριὰς, ἀσπασίως ἔνθεν ἐπειγομένου;
Πᾶσα μὲν ὐρανίη στρατιὴ γήθησεν ἰόντι,
Πᾶσα δὲ Καππαδοκῶν ἐστονάχησε πόλις.
Οὐκ οἶον, κόσμος δὲ μέγ' ἴαχεν, ὤλετο κήρυξ,
Ὤλετο εἰρήνης δεσμὸς ἀειπρεπίος.
Κόσμος ὅλος μύθοισιν ὑπ' ἀντιπάλοισιν ἀεικῶς
Σείεται, ὁ Τειάδος κλῆρος ὁμοθενέος.
Αἲ αἲ, Βασιλὶς δὲ μεμυκότα χείλεα σιγᾷ.
Ἔγρεο, ἢ σῆσο σοῖσι λόγοισι σάλος,
Σαῖς τε θυηπολίῃσι. σὺ γὰρ μόνος ἴσον ἔφηνας,
Καὶ βίοτον μύθῳ, ἢ βιοτῆτι λόγον.
Εἷς θεὸς ὑψιμέδων, ἕνα δ' ἄξιον ἀρχιερῆα
Ἡμετέρη γενεὴ εἶδέ σε Βασίλιε,
Ἄγγελον ἀτρεκίης ἐριηχέα, ὄμμα φαεινὸν
Χειστιανοῖς, ψυχῆς κάλλεσι λαμπόμενον.
Πόντου Καππαδοκῶν τε μέγα κλέος εἰσέτι ἢ νῦν,
Λίσσομ', ὑπὲρ κόσμου ἵστασο δῶρ' ἀνάγων.
Ἐνθάδε Βασιλίου Βασίλειον ἀρχιερῆα
Θεῦτο με Καισαρέες, Γρηγορίοιο φίλον.
Ὃν περὶ κῆρι φίλησα. θεὸς δὲ οἱ ὄλβια δοίη,
Ἄλλά τε, ἢ ζωῆς ὡς τάχος ἀντιάσαι
Ἡμετέρης. τί δ' ὄνειαρ ἐπὶ χθονὶ δηθυνόντα
Τηκεσθ', ὐρανίης μνωόμενον φιλίης.

Τυτθὸν ἔτι πνείεσκες ἐπὶ χθονὶ, πάντα δὲ Χειςῷ
Δῶκας ἄγων, ψυχὴν, σῶμα, λόγον, παλάμας.
Βασίλιε Χειςοῖο μέγα κλέος, ἕρμ᾽ ἱερήων,
Ἕρμα πολυχίςτε νῦν πλέον ἀζεκίης.
Ὦ Λόγοι, ὦ ξυνὸς φιλίης δύμος, ὦ φίλ᾽ Ἀθῆναι,
Ὦ θείε βιότε τηλόθι συνθεσίαι.
Ἴσε τόδ᾽, ὡς Βασίλειος ἐς οὐρανὸν, ὡς ποθέεσκε,
Γρηγόειος δ᾽ ἐπὶ γῆς χείλεσι δεσμὰ φέρων.
Καισαρέων μέγ᾽ ἄεισμα φαάντατε ὦ Βασίλειε,
Βροντὴ σεῖο λόγος, ἀςεροπὴ δὲ βίος.
Ἀλλὰ ἢ ὡς ἕδρην ἱερὴν λίπες, ἤθελεν ἔτω
Χειςὸς, ὅπως μίξῃ σ᾽ ὡς τάχος ἐρανίοις.
Βένθεα πάντ᾽ ἔδὺς τὰ πνεύματος, ὅσα τ᾽ ἔασι
Τῆς χθονίης σοφίης, ἔμπνοον ἱερὸν ἔης.
Οὐκέτι ἢ λαοῖο θεόφρονος ἡνία τείνας.
Τῦτο μόνον τῶν σῶν ὦ Βασίλεϊ ὀλίγον.
Χαίροις ὦ Βασίλειε, ἢ εἰ λίπες ἡμέας ἔμπης.
Γρηγοείε τόδε σοι γράμμ᾽ ἐπιτυμβίδιον,
Μῦθος ὅδ᾽, ὃν φιλέεσκες. ἔχεις χρέος ὦ Βασίλειε
Τῆς φιλίης, καί σοι δῶρον ἀπεχθέστατον.
Γρηγόειος Βασίλειε τεῇ κονίῃ ἀνέθηκα
Τῶν ἐπιγραμματίων τὴν δὲ δυωδεκάδα.

Τῦ αὐτῦ Γνωμικὰ Δίστιχα.

Ἀρχῆς καλῆς κάλλιστον εἶναι ἢ τέλος,
Ὀρθῶς δοκοῦσιν οἱ ὅροι τῶν πραγμάτων.
Ἀρχὴ καλὸν τίκτουσα τοῖς βροτοῖς πέρας,
Βίυ κάθαρσις εὐθέως ἀσκουμένη.
Λόγοις πτερωθεὶς, μὴ πτερῶν ἔξω πέτυ,
Πτερῶν γὰρ οὐ δὲ πτηνὸν ἵπταται δίχα.
Γνῶσις βροτῶν μέγιςον ἐν βίῳ κλέος,
Κακὸν δὲ αὕτη τοῖς κακῶς κεχρημένοις.
Κενή σε δόξα μηδόλως συναρπάσῃ,
Καὶ γὰρ πανοῦργον τοῦτο τοῖς ἁπλουςέροις.
Εὖ δρᾶν φύλαττε σαυτὸν ἐν τούτῳ μένειν.
Ταχὺς γάρ ἐςι πρὸς τὸ χεῖρον ὁ δρόμος.
Γέλως κρατείσθω, ἢ θυμὸς λαβέτω πέρας.
Ἀργὸς δὲ παντάπασιν εἰργίσθω λόγος.
Θεὸν φοβῦ πρώτιστα, ἢ γονεῖς τίμα,
Ἱερεῖς ἐπαίνει, πρεσβύτας σεπτῶς ἔχε.
Υἱὸν δίκαια πατεὶ μηδόλως λέγειν,

Θεῷ

Θεσμὸς δ' ὀρείζει, καὶ πρὸ δεσμῶν ἡ φύσις.
Οἷα πρὸς ἄλλου μὴ παθεῖν ὅλως θέλεις,
Τοιαῦτα καὶ σὺ μὴ δὲ δρᾶν ἄλλῳ θέλε.
Οὐ δεινὸν ὀργὴ δεινὰ τοῖς εἰργασμένοις,
Καὶ γὰρ δικάζει τοῖς ὁμοίοις ἡ δίκη.
Χείλη σοφὰ στάζουσιν ἡδίστους λόγους,
Φάρυγξ δὲ πικρὸς ἐξερεύγεται μάχας.
Ῥεῖθρα γλυκασμοῦ γλῶσσα βλύζει σομύλη,
Ῥήσεις δὲ φαύλας ἄκεστον γεννᾷ στόμα.
Φίλοι φιλοῦσι καὶ ἃ τοῖς φίλοις φίλα,
Ἐχθροὶ δὲ φαυλίζουσιν αἰσχρῶς τοὺς φίλους.
Πτωχοὺς φίλους λάθωσι πλουσίων θύραι,
Λαμπραὶ δὲ αὐλαὶ, πλουσίοις ἀεὶ φίλαι.
Ὕδωρ, ποτὸν φέριστον, εὖ κρατεῖ φρενας.
Θολοῖ δὲ τὸν νοῦν συλλαβοῦσα κραιπάλη.
Οὐκ οἶδεν οἶνος σωφρονίζειν τὴν φύσιν,
Κινεῖ δὲ μᾶλλον ἡδονὰς παροξυνῶν.
Νοῦς λεπτὸς ὄγκον ἐκδιώκει γαστέρος.
Τἀναντία γὰρ τοῖς ἐναντίοις μάχη.
Κρεῖσσον τροφὴ σύμμετρος εὐπορουμένη,
Ἢ δεῖπνος ἁβρὸς, ὃν ἔπλασέ τις τὄναρ.
Πλουτοῦσι μωροὶ τοῖς ὀνείρασι πλέον,
Ἢ χρημάτων ἄβυσσον οἱ κεκτημένοι.
Κρείσσων ἄπαις, ἢ μωρὰ κύειν ἔκγονα.
Ὁ μὲν γὰρ ἄπαις, οἱ δὲ πολλοὶ καὶ κακοί.
Παντὶ βροτῷ θνήσκοντι πᾶσα γῆ τάφος.
Πᾶν γὰρ τὸ ἐκ γῆς, γῆ τε, καὶ εἰς γῆν πάλιν.
Ποιμὴν ἀμέλγει, εἰ θέλει, καὶ τοὺς τράγους,
Ἀλλ' ἀντὶ γάλακτος, αἱμάτων πηγὰς ὕσει.
Ἡ σῦς ἐποπτεύουσα δειπνοποιΐαν,
Οἶδε τραπέζης τοὺς ὅρους μὴ συγχέειν.
Βίαζε καὶ σὺ τοὺς ἀτάκτους μὴ λύειν,
Τάξιν πρεπώδη καὶ νόμοις ἡρμοσμένην.
Νόμον φυλάττων, τοὺς φόβους ἔξω βάλῃς.
Φόβων γὰρ ἔξω πᾶς ὁ τῶν νόμων φύλαξ.
Κυβερνος ἴδμων φεύξεται τρικυμίας,
Καὶ δεινὰ πάντα νοῦς σοφὰς φέρων φρενας.
Ζωῆς ἀρίστης μὴ φρόνει τἀναντία,
Καὶ γὰρ πρόδηλος τῆς κακίας ἡ πλάνη.
Μέγιστος ἄκμων οὐ πτοεῖται τοὺς ψόφους,

Καὶ νοῦς ἐχέφρων πᾶσαν ἐκκρύει βλάβην.
Φύλλων λαγωὺς ἐκφοβοῦσιν οἱ κτύποι,
Ἄνδρας δ' ἀνάνδρους αἱ σκιαὶ τῶν πραγμάτων.
Μισῶ πένητα πλουσίῳ δωρούμενον,
Ὡς τῷ λέγοντι τοῦ τρέφειν λελησμένῳ.
Ῥήτωρ πονηρὸς τοὺς νόμους λυμαίνεται,
Ἁγνὸς δὲ ῥήτωρ, εὔκρατος ἁρμονία.
Γελῶσιν οἱ πλουτοῦντες ὀρφανῶν ψόγους,
Αὐτὴν γελῶσι τὴν θεοῦ τιμωρίαν.
Νόμοις περιδραμεῖται πρὸς ὄλεθρείαν
Ὁ μὴ νόμου φύλαξιν εὐνόμως φέρων.
Πέφυκε τοῖς πένησι μὴ φρονεῖν μέγα,
Τοῖς πλουσίοις γὰρ οὐδὲ φροντὶς τοῦ βίου.
Παίδευε μωρούς, ὡς ἐφικτὸν τῇ φύσει,
Ἔξουσι γάρ που καὶ φρενὰς παρ' ἐλπίδα.
Πλήττων σίδηρος ἐκπυροῖ καὶ τοὺς λίθους.
Σκληρὰ δὲ μάστιξ παιδαγωγεῖ καρδίαν.
Ὅρκους κάκιστον διδόναι καὶ λαμβάνειν,
Ἴσως γὰρ ἄμφω προσκέκρουκας τῇ δίκῃ.
Εἰς αἰῶνα θησαύριζε τὸν ἔξω τέλους,
Οὗτος γὰρ ἐκλέλοιπε καὶ πρὸ τοῦ τέλους.
Μὴ δὴ φίλει τὸν ὄλβον, ὃν λύει χρόνος,
Ἃ γὰρ χρόνος δόμησε, καὶ λύσει χρόνος.
Αἰσχρὸν γυναίοις ἄρσεν ἦθος ἐκφέρειν.
Ταῖς κοσμίαις γὰρ πάξις, ἡ αἰδὼς ξένη.
Κάταντές ἐστιν ἡδονὴ τοῖς χρωμένοις,
Καὶ ὡς πρόσεισιν, οἴχεται λίθου δίκην.
Οὐδεὶς ὑγείας πλοῦτος ἀλγοῦσι πλέον,
Σοφῶς καὶ ταύτην ἡ φύσις ἀεὶ θέλει.
Ἦχοι θαλάσσης, ἀνδρὸς ἄφρονος λόγοι.
Βείθοντες ἀκτάς, οὐ πιαίνουσι χρόας.
Πείθουσι δῶρα καὶ σοφοὺς παραβλέπειν.
Βροτοῖς δὲ θήρα χρυσός, ὡς πτηνοῖς πάγη.
Γῆρας λύπαι τίκτουσι καὶ πρὸ τῶν χρόνων.
Ἃ γὰρ τρόπος καθεῖλεν, οὐ στήσει χρόνος.
Πλοῦτος τάχιστος τῶν κακῶν ὑπηρέτης,
Καὶ λὰρ πρόχειρον εἰς κακουργίαν κράτος.
Οὐκ ἔστιν οὐδὲν βέλτιον κτῆμα φίλου.
Πονηρὸν ἄνδρα μηδέποτε κτήσῃ φίλον.
Τάξις τιμάσθω, καὶ προηγείσθω κράτους.

Κρά-

Κράτος γὰρ αὕτη, ϗ κράτȣς ἀεὶ φύλαξ.
Νȣ͂ς ἐμμέειμνος, σῆς βιβρώσκων ὀςέα.
Θάλλει δὲ σῶμα, φροντίδας ἀπωτείχοι.
Οὐδεὶς κόρος πέφυκε σωφρόνως ἔχειν,
Καὶ γὰρ τὸ πῦρ εἴωθε ταῖς ὕλαις θέειν.
Οἶνος, πάθȣς ἔγερσις ἐκλελοιπότος,
Ὕλη γὰρ εἰσρέȣσα ῥώννυσι φλόγα.
Φεύγȣσιν ὀργὰς οἱ δίκας δεδοικότες,
Θυμὸν γὰρ ςκάπτȣσι πολλάκις δίκαι.
Δεινὸν, πόνοις κάμνοντι προσθεῖναι πόνȣς.
Ἀλλ᾽ οὐ πόνȣς ἔπαυσε πολλάκις πόνος.
Ἄλλοι μὲν ἄλλων τȣ̀ς πόνȣς δεδοικότες,
Ἄλλοις ὁρῶνται κινδυνεύοντες πόνοις.
Δόξης ἀεὶ φρόντιζε τῆς αἰωνίȣ,
Ἡ γὰρ παρȣ͂σα ψεύδεται καθημέραν.
Οὐδεὶς μετ᾽ ὀργῆς ἀσφαλῶς βȣλεύεται.
Τὰ γὰρ μετ᾽ ὀργῆς ȣ̓δέπω βȣλὴν ἔχει.
Δεινὸν δράκοντες, ϗ κακȣ͂ργον ἀσπίδες,
Διπλῆ γυναικὸς δεινότης ἐν θηρίοις,
Πείθȣσι γυμνὰ τȣ̀ς ὁρῶντας ὀςέα,
Ὡς ȣ̓δὲν ἡμῖν προσφυὲς τῶν ἐνθάδε.
Εἰ λοξὰ βαίνȣσι καρκίνων γόνοι,
Πεῖραν λάβωσι μητρικῶν βαδισμάτων.
Δώσεις προδήλως ἐκβιάζων τὴν φύσιν,
Καλȣ̀ς μαθητὰς ἐκ κακῶν διδασκάλων.
Κόσμει σεαυτὸν τοῖς καλοῖς τεκμηρίοις.
Καὶ μὴ πένητος ὀρφανȣ͂ καταφρόνει.
Θεȣ͂ διδόντος, ȣ̓δὲν ἰσχύει φθόνος,
Καὶ μὴ διδόντος, ȣ̓δὲν ἰσχύει κόπος.
Τίκτεις ἔχιδνα, μὴ φοβȣ͂ τὰς ὠδίνας,
Ἔχεις λαβȣ͂σα μητρικȣ͂ πεῖραν τόκȣ.
Οὐδεὶς ἀειςεὺς ἐκ προδήλȣ δειλίας.
Νίκαι γὰρ εἰσπράττȣσι τὰς εὐφημίας.
Ἀνὴρ ὑπνώδης, εὑρετὴς ὀνειράτων,
Μύσης γὰρ ὕπνος φασμάτων, ȣ̓ πραγμάτων.
Εἴωθε πείθειν μὴ θέλοντας ἡ βία,
Ἄγχει γὰρ αὕτη ϗ γίγαντας πολλάκις.
Δήμȣ σφαλέντος, πᾶς ἀγύρτης ἄρχεται.
Δῆμος δὲ παύτη τῶν καλῶν ἀπαξία.
Ἔργον πάρεργον οὐδαμῶς ἔργον λέγω,

Τῶν γὰρ παρέργων καὶ καταφρονητέον.
Ἡ πρὸς τὰ νεκρὰ τῶν χαμαιειφῶν μέλη
Τάξις τιμᾶται, τῶν κυνῶν ἠθροισμένων.
Χρυσοῦ λαλοῦντος, ἅπας ἄπρακτος λόγος,
Πείθειν γὰρ οἶδε, κἂν μὴ πέφυκε λέγειν.
Ἔξεσι καὶ νῦν τὰ πρὸς εἰρήνην φέρειν
Οἱ πρὸς τὰ ῥεῦστα τοῦ βίου μεμηνότες.
Τροχός ἐστιν ἀστάτως πεπηγμένος
Ὁ μικρὸς οὗτος καὶ πολύτροπος βίος.
Ἄνω κινεῖται, καὶ περισπᾶται κάτω,
Οὐχ ἵσταται γὰρ, κἂν δοκῇ πεπηγέναι.
Φεύγων κρατεῖται, καὶ μένων ἀποτρέχει,
Σκιρτᾷ δὲ πολλὰ, καὶ τὸ φεύγειν οὐκ ἔχει.
Ἕλκει καθέλκει τῇ κινήσει τὴν στάσιν,
Ὡς οὐδὲν εἶναι τὸν βίον διαγράφων,
Ἢ καπνὸν, ἢ ὄνειρον, ἢ ἄνθος χλόης.
Ἔφησε τίς που τῶν φιλοχρύσων τάδε,
Θέλω τύχης σταλαγμὸν, ἢ φρενῶν πίθον:
Πρὸς ὃν τις ἀντέφησε τῶν φιλοφρόνων,
Ῥανὶς φρενῶν μοι μᾶλλον, ἢ βυθὸς τύχης.

ΤΟΥ̃ ΑΥ'ΤΟΥ̃ ΤΕΤΡΑ'ΣΤΙΧΑ.

Γρηγορίου πόνος εἰμί. τετρασιχίην δὲ φυλάσσω
Γνώμαις πνευματικαῖς, μνημόσυνον σοφίης.

Πρᾶξιν προτιμήσειας, ἢ θεωρίαν;
Ὄψις τελείων ἔργον. ἡδὲ, πλειόνων.
Ἄμφω μέν εἰσι δεξιαί τε, καὶ φίλαι.
Σὺ δὲ, πρὸς ἣν πέφυκας, ἐκτείνου πλέον.
Ἤρετό με τὶς πρόβλημα τῶν ἐκ πνεύματος.
Ἦν ἐκρυπτωδῆς, εἶπον. ἀλλὰ σωφρονῶ.
Ἦν ἐκρυπτωδῆς. νῦν δὲ δεῖ καθαρσίων.
Μῦρον δοχεῖον σαπρὸν οὐ πιστεύεται.
Μήτ' ἀντίτεινε πᾶσι. μήθ' ἕπου λόγοις.
Ἀλλ' οἷς ἐπίσῃ, καὶ ὅσον, καὶ πηνίκα.
Θεοῦ δὲ πλεῖον οὐδὲν ἔξεχε, ἢ προσάτει.
Λόγῳ παλαίει πᾶς λόγος, βίῳ δὲ τίς;
Μὴ διδάσκειν, ἢ διδάσκειν τῷ τρόπῳ.
Μὴ τῇ μὲν ἕλκειν, τῇ δ' ἀπωθεῖσθαι χεροῖν.

Ἤτοι

Ἧττον δείσῃ τοῦ λέγειν, πράττων ἃ δεῖ.
Γραφεὺς διδάσκει τὸ πλέον τοῖς ἐκτύποις.
Ὑμῖν λέγω μάλιστα τοῖς τοῦ βήματος,
Ὀφθαλμὸν εἶναι μὴ σκότους πεπλησμένον,
Μὴ καὶ πρόεδροι τοῦ κακοῦ φαινώμεθα.
Εἰ γὰρ τὸ φῶς τοιοῦτον, τὸ σκότος πόσον;
Ἄφωνον ἔργον, κρεῖσσον ἀπράκτου λόγου.
Βίου μὲν οὐδεὶς πώποθ' ὑψώθη δίχα.
Λόγου δὲ πολλοί, τοῦ καλῶς προφημένου.
Οὐ γὰρ λαλούντων, εὖ βιούντων δ' ἡ χάρις.
Δῶρον θεῷ κάλλιστόν ἐστιν ὁ τρόπος.
Κἂν πάντ' ἐνέγκῃς, οὐδὲν οἴσεις ἄξιον.
Ὃ καὶ πένης δίδωσι, τοῦτο πρόσφερε.
Μίσθωμα πόρνης, ἁγνὸς οὐ μερίζεται.
Μηδέν ποτ' εὔξῃ μὴ δὲ τῶν μικρῶν θεῷ.
Θεοῦ γάρ ἐστι πρὶν λαβεῖν. τί οὖν λέγω,
Κλέπτεις τὰ σαυτοῦ μὴ δοὺς; καινοῦ χρέους.
Ἀνανίας σε πειθέτω, Σάπφειρά τε.
Πανήγυριν νόμιζε τόνδε τὸν βίον.
Ἣν πραγματεύσῃ, κέρδος. ἀντάλλαγμα γὰρ
Μικρῶν τὰ μείζω, καὶ ῥέοντ' ἀϊδίων.
Ἣν δ' αὖ παρέλθῃ, καιρὸν ἄλλον οὐκ ἔχεις.
Πολὺς μέν ἐστιν ὁ προκείμενος δρόμος.
Πλείων δ' ὁ μισθός. μὴ βλέπων τὸ πᾶν ἅμα,
Τοῦ παντὸς ἀρθῇς, καὶ πλέεις οὐ πᾶν ἅμα.
Καὶ τοῦτο πεῖρα πολλάκις τοῦ δυσμενοῦς.
Μὴ σφόδρα θαρρεῖν, μήδ' ἀπελπίζειν ἄγαν.
Τὸ μὲν γάρ, ἐκλύει σε. τὸ δ' ἀνατρέπει.
Τὸ μέν, κατορθοῦ. τοῦ δ' ἔχου. τοῦ δ' οὐ φθόνος.
Οὐχ ὡς ὁδοῦ τὸ λεῖπον ἀχρειοῖ πόνον.
Μὴ θερμὸν ἄττειν, ἐμμένειν δ' οἷς ἂν κείνῃς.
Κρεῖσσον προκόπτειν, ἢ τί κόπτειν τοῦ καλοῦ.
Καὶ γὰρ κακοὺς καλοῦμεν, οὐχὶ τοὺς κάτω,
Τοὺς δ' ἡνίχ' ὑψωθῶσι, πίπτοντας μέγα.
Σπινθὴρ ἀνάπτει καὶ βραχὺς πολλὴν φλόγα,
Καὶ σπέρμ' ἐχίδνης πολλάκις διώλεσε.
Τοῦτ' οὖν ὁρῶν, ἔκκλινε καὶ μικρὸν βλάβος.
Μικρὸν μέν ἐστιν, εἰς δὲ μεῖζον ἔρχεται.
Ἐρεύνα σαυτὸν πλεῖον, ἢ τὰ τῶν πέλας.
Τὸ μὲν γάρ, αὐτὸς κερδανεῖς, τὸ δ' οἱ πέλας.

Κρεῖσσων λογισμὸς πράξεων, ἢ χρημάτων.
Τὰ μὲν γὰρ ἐστι τῆς φθορᾶς, τὰ δ' ἵσταται.
Ὁ νοῦς ἀεί σοι καμνέτω τυπούμενος
Θείοις νοήμασί τε, καὶ βίου λόγοις.
Γλώσσης δὲ φείδου. καὶ γὰρ εὐκολωτέρα
Βλάπτειν, τὸ κέρδος δ' ἧσσον εὖ κινουμένης.
Ὄψις σιώπησέ με. πλὴν ἀλλ' ἐσχέθη.
Εἴδωλον οὐκ ἔστησα τῆς ἁμαρτίας.
Εἴδωλον ἔστη πεῖραν. πρᾶξιν ἐκπεφεύγαμεν.
Βαθμοὶ τάδ' εἰσὶ τῆς πλάνης τοῦ δυσμενοῦς.
Κηρῷ τὰ ὦτα φράσσε πρὸς φαύλους λόγους,
Ὠδῶν τε τερπνῶν ἐκμελῆ λιγυσμάτων.
Τοῖς δ' αὖ καλοῖς τε, κἀγαθοῖς ἀεὶ δίδου
Εἰπεῖν, ἀκοῦσαι, καὶ δράσαι μικρὸν μέσον.
Μὴ σφόδρα δ' ὀσμῶν ἐκλύου θηλύσμασιν,
Ἁφῆς τε λειότησι, μὴ δὲ γεύσεσιν.
Τί ἂν ποτ' αἰδέσαιο τῶν δ' ἡττώμενος;
Χοεὶς γυναικῶν, καὶ ῥεῖων ἡδύσματα.
Δὸς, εἶπε γαστήρ. τὴν λαβοῦσα σωφρονῆς,
Δώσω προθύμως. τὴν δὲ τοῖς κάτω δίδως,
Κόπρον λάβοις μὲν, ἀλλ' ὅμως μὴ πλουσίαν.
Εἰ δ' οὖν κατίσχοις, δώσομεν καὶ πλουσίαν.
Γέλως γέλωτος εὖ φρονοῦσιν, ἄξιος.
Μάλιστα μὲν, πᾶς. τὸ πλέον δ', ὁ πορνικός.
Γέλως ἄτακτος, ἐκφέρει καὶ δάκρυον.
Κρεῖσσον κατηφὲς ἦθος, ἢ τεθρυμμένον.
Κάλλος νόμιζε τὴν φρενῶν εὐκοσμίαν,
Οὐχ ἣν γράφουσι χεῖρες, ἢ λύει χρόνος,
Ὄψει δ' ὅπερ νοῦ σώφρονος γνωρίζεται,
Αἶσχος δ' ὁμοίως τῇ φρενῶν ἀκοσμία.
Λῦπαι προῆλθον, ἡδοναὶ, θάῤῥη, φόβοι,
Πλοῦτος, πενία, δόξα, δύσκλεια, θρόνοι.
Ῥείτωσαν ὡς θέλουσιν. οὐδὲν ἅπτεται
Τῶν οὐ μενόντων, ἀνδρὸς εὖ βεβηκότος.
Ὕψου βίῳ τὸ πλεῖον, ἢ φρονήματι.
Ὁ μὲν θεοῖ σε, τῷ δὲ καὶ πίπτεις μέγα.
Τόξευε δὲ τοῦτο, μὴ μικροῖς μετρούμενος.
Κἂν πλεῖστον ἀρθῇς, κάτω τῆς ἐντολῆς.
Δόξαν δίωκε, μήτε πᾶσαν, μήτ' ἄγαν.
Κρεῖσσον γὰρ εἶναι, τοῦ δοκεῖν. εἰδ' ἄμετρος εἶ,

Μὴ τὴν κενὴν θήρευε, μήτε τὴν νέαν.
Τί γὰρ πιθήκῳ κέρδος, εἰ δοκεῖ λέων;
Αἴνει μὲν ἄλλον, μὴ φρόνει δ᾽ αἰνούμενος.
Καὶ γὰρ δέος σε τῶν ἐπαίνων ὑστερεῖν.
Μηδ᾽ ἄλλον εὐθὺς, πεῖνγε τῇ πείρᾳ μάθῃς,
Μήπως, κακοῦ φανέντος, αἰσχύνην ὄφλῃς.
Κακῶς ἀκούειν κρεῖσσον, ἢ λέγειν κακῶς.
Ὅταν προθῇ τις ἄλλον εἰς κωμῳδίαν,
Ὡς εὐφρανῶν σε, σαυτὸν ἐγκεῖσθαι δόκει.
Ὧ δ᾽ αὖ μάλιστα δυσχεράνοις τῷ λόγῳ.
Μηδὲν μέγ᾽ εἴπῃς εὐπλοῶν πρὸ πεισμάτων.
Πολλοῖς πρὸς ὅρμον εὐπλοοῦν ἔδυ σκάφος.
Πολλοὶ προσωρμίσθησαν ἐκ τρικυμίας.
Μί᾽ ἀσφάλεια, μὴ ὀνειδίζειν τύχας.
Κρεῖσσον καλῶς βιοῦντα, καὶ πονούμενον,
Παῤῥησιάζεσθαί τι πρὸς τὸν δεσπότην,
Ἢ μὴ καλοῖς θάλλοντ᾽ ἀπαιτεῖσθαι δίκην,
Εἰ καὶ τὰ πάντα σὺν λόγῳ προσδέεται.
Πρὸ τὰ πάντα, καὶ θεὸν κτῆσαι μόνον.
Εἶ γὰρ μερίστης χρημάτων ἀλλοτρίων.
Εἰ δ᾽ οὐ θέλεις τὰ πάντα, δὸς τὰ πλείονα.
Εἰ δ᾽ οὐδὲ τοῦτο, τοῖς περιττοῖς εὐσέβει.
Καλόν τι, σπεῖσαι ἁρπάσαι, καὶ τοῦ φθόνου.
Χεῖρον χρεώστην μᾶλλον, ἢ τὰ πάντ᾽ ἔχειν.
Ὃς καὶ βασιλείαν κλάσματος χαρίζεται.
Χεῖρον σκέπεις, τρέφεις τε τὸν πτωχὸν τρέφων.
Πένης προσῆλθεν. εἶτ᾽ ἀπῆλθε μὴ τυχών.
Δέδοικα Χειρὶ, μὴ κἀγὼ τῆς σῆς χερὸς
Χρήζων, ἀπέλθοιμ᾽ οὐδὲν ἐμοῖς νόμοις.
Ὃ γάρ τις οὐκ ἔδωκε, μηδ᾽ ἐλπιζέτω.
Πένητος ἀνδρὸς, οὐδὲν ἀσφαλέστερον.
Πρὸς τὸν θεὸν νένευκε, καὶ μόνον βλέπει.
Σὺ δ᾽ ἀγκαλίζου. ἀετὸς γὰρ, ὡς λόγος
Πολὺς, καλιᾷ λεπτὸν ὄρνιν ἀμφέπει.
Κρεῖσσον πενία μὴ δικαίας κτήσεως.
Καὶ γὰρ νόσος γε τῆς κακῆς εὐεξίας.
Λιμῷ μὲν, οὔτις ῥᾳδίως διεφθάρη.
Τοῖς δ᾽ αὖ κακίστοις, πότμος ἡ μοχθηρία.
Τί δεσπότης, ἢ δοῦλος, ἢ φαύλη τομή;
Εἷς πᾶσι πλάστης, εἷς νόμος, κρίσις μία.

Ὑπηρετῦ μὲν, ὡς δὲ σιώδουλον βλέπε.
Ὅταν ᾗ λυθῇς, τιμιώτερος φανεῖς.
Οἶδ' οἴκεται τί, καὶ μάλιστα οἱ θεοῦ;
Μὴ φοβγέτωσαν εὐνοεῖν τοῖς δεσπόταις.
Ἐλεύθερον σε δοῦλον ὁ τρόπος γράφει.
Καὶ Χειςὸς ὤφθη δοῦλος, ἀλλ' ἠλεύθερε.
Κακῶς δ' ἀκούων αἰχμύε, μὴ δυσγενής.
Γένος γάρ εἰσιν οἱ πάλαι σεσηπότες.
Γένους προάρχειν κρεῖσσον, ἢ λύειν γένος,
Ὡς καλὸν εἶναι, ἢ καλῶν πεφυκέναι.
Θεοῦ μόνου, θείων τε ἀπλήστως ἔχειν.
Ὅς τοῖς λαβοῦσι καὶ πλέον χαρίζεται.
Διψῶν τὸ διψᾶσθ', ἀφθόνως ἀεὶ ῥέων.
Ἐν τοῖς δὲ λοιποῖς, καὶ φέρειν ἡσσώμενος.
Μὴ πάντα νικᾶν, μηδ' ἀεὶ πλεῖον ἔχε.
Καλῶς κρατεῖσθαι κρεῖσσον, ἢ νικᾶν κακῶς.
Καὶ γὰρ παλαιςὴς οὐχ ὁ κείμενος κάτω,
Πάντως κρατεῖται, πολλάκις δ' ὑπέρτερος.
Καὶ ζημιοῦ τί. τοῦτο κέρδος πολλάκις,
Ὥσπερ καθαίρειν φυτὸν εἰς εὐκαρπίαν.
Εἰδ' οὐ καλῶς τι προσιθεὶς, οἷς νῦν ἔχεις,
Ὕλη φέρεις πῦρ, ἢ νόσον τῷ σώματι.
Εἰ μηδὲν ὄφλεις τῷ θεῷ τιμωρίας.
Μὴ δ' αὐτὸς ἴσθι τοῖς ὄφλουσι συμπαθής.
Εἰδ' οἶδας ὄφλων, καὶ πρόχρησον τὸ πρᾶον.
Οἴκτῳ γὰρ οἶκτος τῷ θεῷ σταθμίζεται.
Ὅταν ποθ' ὕβρεις ἐκκάῃ τὴν σὴν φρένα,
Μνήσθητι Χειςοῦ, τῶν ἐκείνου τραυμάτων,
Πόση τε μοῖρα ταῦτα, τῶν τοῦ δεσπότου.
Ὡς δ' αὖ τὸ λυποῦν ὥσπερ ὕδατι σβέσαις.
Ἔρως, μέθη, ζῆλός τε, καὶ δαίμων, ἴσα.
Οἷς ἂν προσέλθῃ, τὸ φρονεῖν ἐπέκλυσε.
Τῆξις, προσευχὴ, δάκρυον, τὰ φάρμακα.
Ἡ δ' ἰατρεία τῶν ἐμῶν νοσημάτων.
Ὅρκον ᾗ φεῦγε πάντα. πῶς οὖν πείσομεν;
Λόγῳ τρόπῳ τε τὸν λόγον πιςούμενῳ;
Ἄρνησίς ἐςι τοῦ θεοῦ ψευδορκία.
Τί δεῖ θεοῦ σοι; τὸν τρόπον μέσον τίθει.
Τί χρηςότητος δόγμα συντομώτερον;
Τοιοῦτος ἴσθι τοῖς φίλοις καὶ τοῖς πέλας,

Οἷυς σεαυτῷ τὺς δὲ τυγχάνειν θέλεις.
Καὶ συντομώτερόν τι τὰ Χειςῦ πάθη.
Πιςῦ φίλυ νόμιζε μηδὲν ἄξιον,
Ὃν ὐ κρατὴρ ἔδειξε, καιρῦ δ᾽ ζάλη·
Ὅς οὐ χαρίζετ᾽, ἢ μόνον τὸ συμφέρον.
Ἔχθρας ὅρυς γίνωσκε, φιλίας δὲ μή.
Τἆλλα βλέπων ὀφθαλμὸς, αὐτὸν ὐ βλέπει.
Ἀλλ᾽ οὐδὲ πάλλα, ἣν ἄγαν λημμῶν τύχῃ.
Τύτυ χάριν, σύμβολον εἰς ἅπαντ᾽ ἔχειν,
Καὶ γὰρ χερὸς, καὶ ποδὸς πῦς ἐνδεής.
Εἰ τοῖς καλοῖς ἕποιο νυθετύμενος,
Οὐκ ἐντραπήσῃ τοῖς κακοῖς γελώμενος.
Ὅταν ποτ᾽ αἰσχρὸν ἐννοῇς, νόμιζέ σοι
Πολλὺς παρεῖναι, καὶ σεαυτὸν ἐντρέπυ.
Ἀεὶ προτίμα τὺς καλὺς τῶν μὴ καλῶν.
Κακοῖς δ᾽ ὁμιλῶν, καὶ κακὺς πάντως ἔσῃ.
Κακῦ παρ᾽ ἀνδρὸς μήποτε χρηςὸν πάθῃς.
Ζητεῖ γὰρ, ὧν βίωκε συγγνώμην ἔχειν.
Ἐγώ τι κέρδος ἐκλέγω καὶ δυσμενῦς.
Τὰς γὰρ λαβὰς φεύγοντας, ἀσφαλεςέρυς
Εἶναι νομίζω, ὡς τὸ πικρὸν φάρμακον.
Ὅμως δέδοικα, καὶ τὸ ἡδὺ μέμφομαι.
Καλὺς ἀμείβυ, τὺς κακὺς πειρῶ φρονεῖν.
Κἂν τοῖσδε κείσθω τῦ παθεῖν μηδὲν, χάρις,
Ὡς αὖ καλὺς καὶ τὺς δὲ ποιήσῃς χρόνῳ.
Τῷ μακροθύμῳ χρηςότης, καλὴ δύσις.
Πᾶσι μὲν ἴσθι χρηςὸς, εἰ τῦτο σθένος,
Πλέον δὲ τοῖς ἔγγιςα. τῦ χάριν λέγω;
Τίς ἄν σε πιςεύσειε τοῖς ξένοις καλὸν
Εἶναι, τὸν ὐ δίκαιον, οἷς ὀφείλεται;
Τί πάντα τὸν δύςηνον αἰτιώμεθα
Ἐχθρὸν, διδόντες τῷ βιοῦν ἐξυσίαν,
Μέμφυ σεαυτὸν, ἢ τὸ πᾶν ἢ τὸ πλέον.
Τὸ πῦρ ἡμῶν, ἡ δὲ φλὸξ τῦ πνεύματος.
Μὴ σφόδρ᾽ ἕπεσθαι παιγνίοις ἐνυπνίων.
Μηδ᾽ ἐκπτόητον εἰς ἅπαντ᾽ ἔχειν φρένα.
Μὴ δὲ πτερῦ μοι δεξιοῖς φαντάσμασι.
Λόχος τάδ᾽ ἐςὶ πολλάκις τῦ δυσμενῦς.
Ἐλπὶς προκείσθω δεξιῦ παντὸς τέλυς.
Εἰ γὰρ συνεργός ἐςι τὶς τῦ χείρονος,

Πῶς ἐ καλοῦ δίκαιον εἶναι καὶ πλέον;
Οὐ γὰρ φέρωγε τῷ κακῷ νικώμενος.
Ἡγοῦ τύχης φρόνησιν ἀσφαλεςέραν.
Ἡ μὲν γάρ ἐςι πραγμάτων κέφη φορά,
Ἡ δ' οἰακισμός. μὴ δὲ ἐν παιδεύσεως
Νόμιζε κρεῖσσον, ἢ μόνη κεκτημένων.
Τὸ δραςικὸν δείκνυε, μὴ τῷ δρᾷν κακῶς,
Τῷ δ' εὖ τι ποιεῖν, εἰ θέλεις εἶναι θεός.
Τόδ' ἐςὶν ἀνδρὸς εἰδότος τὸ συγγενές.
Κτείνει δὲ ῥᾷςα καὶ ζυγὼν καὶ σκορπίος.
Αἰσχρὸν, νέον γέροντος ἀσθενέςερον
Εἶναι, γέροντα δ' ἀφρονέςερον νέου.
Ὅμως ὁ μὲν, καθ' ὥραν ἔςω πάνσοφος.
Τὸν δὲ, κράτιςον, καὶ πρὸς ὥραν σωφρονεῖν.
Ἀεὶ μὲν ἐργάζοιο τὴν σωτηρίαν.
Καιρὸς δὲ δὴ μάλιςα, ἡ βίου λύσις.
Τῷ γῆρας ἦλθεν· ἔξοδον κῆρυξ βοᾷ.
Πᾶς εὐτρέπιζε, πλησίον γὰρ ἡ κρίσις.
Πέρας λόγου, διοσῆτις ἄρνησις θεοῦ
Ἔργῳ, λόγῳ τέ. μὴ κλαπῇς, περισκόπει.
Ἀεὶ διώκει λαθρίοις παλαίσμασι,
Μήπως δεηθῇς ἐσχάτων καθαρσίων.

ΙΛΙΑΔΟΣ

ΟΜΗΡΟΥ

ΡΑΨΩΔΙΑΣ.

Ὑπόθεσις τῆς Ζ'. Ἰλιάδος τοῦ Ὁμήρου Ῥαψῳδίας.

Τῶν θεῶν ἀποςάντων τῆς μάχης, οἱ Ἕλληνες πολλοὺς ἀναιροῦσι τῶν Τρώων. Ἑλένου δὲ συμβουλεύσαντος, Ἕκτωρ εἰς πόλιν ἄνεισι, καὶ τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ κελεύει εὔξασθαι τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ὑποσχέσθαι αὐτῇ δώδεκα βοῶν θυσίαν, ὅπως τὸν Διομήδην ἀποςήσειε τῆς μάχης. Τέως δὲ ὄντων αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, Γλαῦκος καὶ Διο-

Διομήδης ἀναγνωρίσαντες φιλίαν πατρικὴν, διαλλάσσουσι τὰ ὅπλα ἀλλήλοις. Ἕκτωρ δὲ διαλεχθεὶς τῇ μητρὶ Ἑκάβῃ, καὶ τῇ γυναικὶ Ἀνδρομάχῃ, σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν πόλεμον ἔξεισιν.

Ζῆτα δ' ἄρ' Ἀνδρομάχης καὶ Ἕκτορος ἔς' ὀαρισύς.

Τρώων δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.
Πολλὰ δ' ἄρ' ἔνθα καὶ ἔνθ' ἴθυσε μάχη πεδίοιο,
Ἀλλήλων ἰθυνομένων χαλκήρεα δοῦρα,
Μεσσηγὺς Σιμόεντος ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.
Αἴας δὲ πρῶτος Τελαμώνιος, ἕρκος Ἀχαιῶν,
Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, φόως δ' ἑτάροισιν ἔθηκεν,
Ἄνδρα βαλὼν, ὃς ἄριστος ἐνὶ Θρήκεσσι τέτυκτο,
Υἱὸν Εὐσσώρου, Ἀκάμαντ', ἠΰν τε μέγαν τε.
Τόν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἱπποδασείης·
Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὀστέον εἴσω
Αἰχμὴ χαλκείη· τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψεν.
Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης,
Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐϋκτιμένῃ ἐν Ἀρίσβῃ,
Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλος δ' ἦν ἀνθρώποισι·
Πάντας γὰρ φιλέεσκεν, ὁδῷ ἔπι οἰκία ναίων.
Ἀλλά οἱ οὔτις τῶν γε τότ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Πρόσθεν ὑπαντιάσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπηύρα,
Αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὅς ῥα τόθ' ἵππων
Ἔσκεν ὑφηνίοχος· τὼ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτην.
Δρῆσον δ' Εὐρύαλος καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξε·
Βῆ δὲ μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, οὕς ποτε νύμφη
Νηῒς Ἀβαρβαρέη τέκ' ἀμύμονι Βουκολίωνι.
Βουκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυοῦ Λαομέδοντος,
Πρεσβύτατος γενεῇ, σκότιον δέ ἑ γείνατο μήτηρ·
Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὄεσσι μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ·
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε·
Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσε μένος καὶ φαίδιμα γυῖα
Μηκιστηϊάδης, καὶ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἐσύλα.
Ἀστύαλον δ' ἄρ' ἔπεφνε μενεπτόλεμος Πολυποίτης.
Πιδύτην δ' Ὀδυσσεὺς Περκώσιον ἐξενάριξεν
Ἔγχεϊ χαλκείῳ· Τεῦκρος δ' Ἀρετάονα δῖον.
Ἀντίλοχος δ' Ἄβληρον ἐνήρατο δουρὶ φαεινῷ
Νεστορίδης· Ἔλατον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

Ναῖε δὲ Σατνιόεντος ἐϋρρείταο παρ' ὄχθας,
Πήδασον αἰπεινήν. Φύλακον δ' ἕλε Λήϊτος ἥρως
Φεύγοντ'· Εὐρύπυλος δὲ Μελάνθιον ἐξενάριξεν·
Ἄδρηστον δ' ἄρ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Ζωὸν ἕλ'· ἵππω γάρ οἱ ἀτυζομένω πεδίοιο,
Ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρικίνῳ, ἀγκύλον ἅρμα
Ἄξαντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὼ μὲν ἐβήτην
Πρὸς πόλιν, ᾗπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·
Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο παρὰ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
Πρηνὴς ἐν κονίῃσιν ἐπὶ στόμα· πὰρ δέ οἱ ἔστη
Ἀτρείδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἄδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσετο γούνων·
Ζώγρει, Ἀτρέος υἱὲ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται,
Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος·
Τῶν κέν τοι χαρίσαιτο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
Αἴκεν ἐμὲ ζωὸν πεπύθοιτ' ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθε.
Καὶ δή μιν τάχ' ἔμελλε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν
Δώσειν ᾧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
Ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας, ἔπος ηὔδα·
Ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη δὲ σὺ κήδεαι αὔτως
Ἀνδρῶν; ἦ σοὶ ἄριστα πεποίηται κατὰ οἶκον,
Πρὸς Τρώων· τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Χεῖράς θ' ἡμετέρας· μηδ' ὅντινα γαστέρι μήτηρ
Κοῦρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὃς φύγοι· ἀλλ' ἅμα πάντες
Ἰλίου ἐξαπολοίατ', ἀκήδεστοι καὶ ἄφαντοι.
Ὣς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφειοῦ φρένας ἥρως,
Αἴσιμα παρειπών· ὁ δ' ἀπὸ ἕθεν ὤσατο χειρὶ
Ἥρω' Ἄδρηστον. τὸν δὲ κρείων Ἀγαμέμνων
Οὖτα κατὰ λαπάρην· ὁ δ' ἀνετράπετ'. Ἀτρείδης δὲ
Λὰξ ἐν στήθεσι βὰς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.
Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος,
Μήτις νῦν ἐνάρων ἐπιβαλλόμενος, μετόπισθε
Μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ἐπὶ νῆας ἵκηται·
Ἀλλ' ἄνδρας κτείνωμεν· ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἕκηλοι
Νεκροὺς ἂμ πεδίον συλήσετε τεθνειῶτας.
Ὣς εἰπὼν, ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἑκάστου.
Ἔνθα κεν αὖτε Τρῶες ἀρηϊφίλων ὑπ' Ἀχαιῶν

Ἴλιον

Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείῃσι δαμέντες,
Εἰ μὴ ἄρ' Αἰνείᾳ τε καὶ Ἕκτορι εἶπε παρασὰς
Πριαμίδης Ἕλενος, οἰωνοπόλων ὄχ' ἄρισος·
Αἰνεία τε, καὶ Ἕκτορ, ἐπεὶ πόνος ὔμμι μάλισα
Τρώων καὶ Λυκίων ἐγκέκλιται, οὕνεκ' ἄρισοι
Πᾶσαν ἐπ' ἰθὺν ἐςὲ, μάχεσθαί τε φρονέειν τε·
Στῆτ' αὐτοῦ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων,
Πάντῃ ἐποιχόμενοι, πρὶν αὖτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
Φεύγοντας πεσέειν, δηΐοισι δὲ χάρμα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεί κε φάλαγγας ἐποτρύνητον ἁπάσας,
Ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὖθι μένοντες,
Καὶ μάλα τειρόμενοί περ· ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Ἕκτορ, ἀτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπὲ δ' ἔπειτα
Μητέρι σῇ καὶ ἐμῇ· ἡ δὲ ξυνάγουσα γεραιὰς
Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκώπιδος, ἐν πόλει ἄκρῃ,
Οἴξασα κληῗδι θύρας ἱεροῖο δόμοιο
Πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαριέστατος ἠδὲ μέγισος
Εἶναι ἐνὶ μεγάροις, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Θεῖναι Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ,
Ἤνις, ἠκέσας ἱερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ
Ἄσυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·
Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήσωρα φόβοιο.
Ὃν δὴ ἐγὼ κάρτισον Ἀχαιῶν φημὶ γενέσθαι.
Οὐδ' Ἀχιλῆά ποθ' ὧδέ γ' ἐδείδιμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅνπερ φασὶ θεᾶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην
Μαίνεται, οὐδέ τίς οἱ δύναται μένος ἰσοφαρίζειν.
Ὣς ἔφαθ'. Ἕκτωρ δ' οὔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν·
Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἆλτο χαμᾶζε·
Πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα, κατὰ σρατὸν ᾤχετο πάντῃ,
Ὀτρύνων μαχέσασθαι· ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνήν.
Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσαν Ἀχαιῶν.
Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν δὲ φόνοιο·
Φὰν δέ τιν' ἀθανάτων ἐξ οὐρανοῦ ἀσερόεντος
Τρωσὶν ἀλεξήσοντα κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
Ἕκτωρ δὲ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν ἀΰσας·
Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Ἀνέρες ἐςὲ, φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς,
Ὄφρ' ἂν ἐγὼ βείω προτὶ Ἴλιον, ἠδὲ γέρουσιν

Εἴπω

Εἴπω βουλευτῇσι, καὶ ἡμετέρῃς ἀλόχοισι,
Δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποσχέσθαι δ' ἑκατόμβας.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινὸν,
Ἄντυξ, ἣ πυμάτη θέεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
Γλαῦκος δ' Ἱππολόχοιο πάϊς καὶ Τυδέος υἱὸς
Ἐς μέσον ἀμφοτέρων συνίτην μεμαῶτε μάχεσθαι.
Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
Τὸν πρότερος προσέειπε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Τίς δὲ σύ ἐσσι, φέριστε, καταθνητῶν ἀνθρώπων;
Οὐ μὲν γάρ ποτ' ὄπωπα μάχῃ ἔνι κυδιανείρῃ
Τὸ πρίν. ἀτὰρ μὲν νῦν γε πολὺ προβέβηκας ἁπάντων
Σῷ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
Δυστήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανοῦ εἰλήλουθας,
Οὐκ ἂν ἔγωγε θεοῖσιν ἐπουρανίοισι μαχοίμην.
Οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱὸς κρατερὸς Λυκόοργος
Δὴν ἦν, ὅς ῥα θεοῖσιν ἐπουρανίοισιν ἔριζεν·
Ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθήνας,
Σεῦε κατ' ἠγάθεον Νυσήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
Θύσθλα χαμαὶ κατέχευαν, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκούργου
Θεινόμεναι βουπλῆγι· Διώνυσος, δὲ φοβηθεὶς
Δύσεθ' ἁλὸς κατὰ κῦμα. Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
Δειδιότα· κρατερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλῇ.
Τῷ μὲν ἔπειτ' ὀδύσαντο θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Καί μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνου πάϊς· οὐδ' ἄρ' ἔτι δὴν
Ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσι θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
Εἰ δέ τις ἐσσὶ βροτῶν, οἳ ἀρούρης καρπὸν ἔδουσιν
Ἆσσον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἵκηαι.
Τὸν δ' αὖθ' Ἱππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·
Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γενεὴν ἐρεείνεις;
Οἵη περ φύλλων γενεὴ, τοιήδε, καὶ ἀνδρῶν.
Φύλλα τὰ μέν τ' ἄνεμος χαμάδις χέει. ἄλλα δὲ θ' ὕλη
Τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ἐπιγίγνεται ὥρη·
Ὣς ἀνδρῶν γενεὴ, ἡ μὲν φύει, ἡ δ' ἀπολήγει.
Εἰ δ' ἐθέλεις καὶ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρ' εὖ εἰδῇς
Ἡμετέρην γενεὴν, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν·
Ἔστι πόλις Ἐφύρη, μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο·
Ἔνθαδε Σίσυφος ἔσκεν, ὃ κέρδιστος γένετ' ἀνδρῶν,

Σίσυφος Αἰολίδης· ὁ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν.
Αὐτὰρ Γλαῦκος ἔτικτεν ἀμύμονα Βελλεροφόντην·
Τῷ δὲ θεοὶ κάλλος τε καὶ ἠνορέην ἐρατεινὴν
Ὤπασαν· αὐτάρ οἱ Προῖτος κακὰ μήσατο θυμῷ.
Ὅς ῥ' ἐκ δήμου ἔλασσεν, (ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν
Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ὑπὸ σκήπτρῳ ἐδάμασσε.)
Τῷ δὲ γυνὴ Προίτου ἐπεμήνατο, δῖ' Ἄντεια,
Κρυπταδίῃ φιλότητι μιγήμεναι· ἀλλὰ τὸν οὔτι
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαΐφρονα Βελλεροφόντην.
Ἡ δὲ ψευσαμένη Προῖτον βασιλῆα προσηύδα·
Τεθναίης, ὦ Προῖτ', ἢ κάκτανε Βελλεροφόντην,
Ὅς μ' ἔθελεν φιλότητι μιγήμεναι οὐκ ἐθελούσῃ.
Ὣς φάτο· τὸν δὲ ἄνακτα χόλος λάβεν, οἷον ἄκουσε.
Κτεῖναι μέν ῥ' ἀλέεινε, σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ,
Πέμπε δέ μιν Λυκίηνδε, πόρεν δ' ὅγε σήματα λυγρά,
Γράψας ἐν πίνακι πτυκτῷ θυμοφθόρα πολλά·
Δεῖξαι δ' ἠνώγει ᾧ πενθερῷ, ὄφρ' ἀπόλοιτο.
Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίηνδε θεῶν ἀμύμονι πομπῇ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίην ἷξε, Ξάνθον τε ῥέοντα,
Προφρονέως μιν τῖεν ἄναξ Λυκίης εὐρείης·
Ἐννῆμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βοῦς ἱέρευσεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτη ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ᾔτεε σῆμα ἰδέσθαι,
Ὅ, τι ῥά οἱ γαμβροῖο παρὰ Προίτοιο φέροιτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβροῦ.
Πρῶτον μέν ῥα Χίμαιραν ἀμαιμακέτην ἐκέλευσε
Πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔην θεῖον γένος, οὐδ' ἀνθρώπων,
Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα,
Δεινὸν ἀποπνείουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.
Καὶ τὴν μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
Δεύτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσσατο κυδαλίμοισι·
Καρτίστην δὴ τήν γε μάχην φάτο δύμεναι ἀνδρῶν.
Τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνεν Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε.
Κρίνας ἐκ Λυκίης εὐρείης φῶτας ἀρίστους,
Εἷσε λόχον· τοὶ δ' οὔτι πάλιν οἶκόνδε νέοντο·
Πάντας γὰρ κατέπεφνεν ἀμύμων Βελλεροφόντης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεοῦ γόνον ἠῢν ἐόντα,
Αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὅγε θυγατέρα ἥν·
Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληΐδος ἥμισυ πάσης.

Καὶ

Καὶ μέν οἱ Λύκιοι τέμενος τάμον ἔξοχον ἄλλων,
Καλὸν φυταλιῆς καὶ ἀρούρης, ὄφρα νέμοιτο.
Ἡ δ' ἔτεκε τρία τέκνα δαΐφρονι Βελλεροφόντῃ,
Ἴσανδρόν τε, καὶ Ἱππόλοχον, καὶ Λαοδάμειαν,
(Λαοδαμείῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεύς.
Ἡ δ' ἔτεκ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κἀκεῖνος ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
Ἤτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο,
Ὃν θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων ἀλεείνων·
Ἴσανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἄρης, ἆτος πολέμοιο,
Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
Τὴν δὲ χολωσαμένη χρυσήνιος Ἄρτεμις ἔκτα.
Ἱππόλοχος δέ μ' ἔτικτε, καὶ ἐκ τοῦ φημὶ γενέσθαι·
Πέμπε δέ μ' ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ' ἐπέτελλεν,
Αἰὲν ἀριστεύειν, καὶ ὑπείροχον ἔμμεναι ἄλλων·
Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν· οἳ μέγ' ἄριστοι
Ἔν τ' Ἐφύρῃ ἐγένοντο καὶ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.
Ταύτης τοι γενεῆς τε καὶ αἵματος εὔχομαι εἶναι.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
Ἔγχος μὲν κατέπηξεν ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ,
Αὐτὰρ ὁ μειλιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
Ἦ ῥά νύ μοι ξεῖνος πατρώϊος ἐσσὶ παλαιός·
Οἰνεὺς γάρ ποτε δῖος ἀμύμονα Βελλεροφόντην
Ξείνισ' ἐνὶ μεγάροισιν, ἐείκοσιν ἤματ' ἐρύξας·
Οἱ δὲ καὶ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
Οἰνεὺς μὲν ζωστῆρα δίδου φοίνικι φαεινόν,
Βελλεροφόντης δὲ χρύσεον δέπας ἀμφικύπελλον·
Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν, ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
Τυδέα δ' οὐ μέμνημαι· ἐπεί μ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα
Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβῃσιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖνος φίλος Ἄργεϊ μέσσῳ
Εἰμί· σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἵκωμαι.
Ἔγχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα καὶ δι' ὁμίλου·
Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες, κλειτοί τ' ἐπίκουροι,
Κτείνειν, ὅν κε θεός γε πόρῃ καὶ ποσσὶ κιχείω·
Πολλοὶ δ' αὖ σοὶ Ἀχαιοὶ, ἐναιρέμεν ὅν κε δύνηαι·
Τεύχεα δ' ἀλλήλοις ἐπαμείψομεν· ὄφρα καὶ οἵδε
Γνῶσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώϊοι εὐχόμεθ' εἶναι.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἵππων ἀΐξαντε,
Χεῖράς τ' ἀλλήλων λαβέτην, καὶ πιστώσαντο·

Ἔνθ' αὖτε Γλαύκῳ Κρονίδης φρένας ἐξέλετο Ζεύς,
Ὃς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε,
Χρύσεα χαλκείων, ἑκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Ἕκτωρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας καὶ φηγὸν ἵκανεν,
Ἀμφ' ἄρα μιν Τρώων ἄλοχοι θέον, ἠδὲ θύγατρες,
Εἰρόμεναι παῖδάς τε, κασιγνήτους τε, ἔτας τε,
Καὶ πόσιας· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὔχεσθαι ἀνώγει
Πάσας ἑξείης· πολλῇσι δὲ κήδε' ἐφῆπτο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο δόμον περικαλλέ' ἵκανε,
Ξεστῇς αἰθούσῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἐνθάδε παῖδες
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρὰ μνηστῇς ἀλόχοισι·
Κουράων δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἔνδοθεν αὐλῆς
Δώδεκ' ἔσαν τέγεοι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι. ἐνθάδε γαμβροὶ
Κοιμῶντο Πριάμοιο παρ' αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
Ἔνθα οἱ ἠπιόδωρος ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
Λαοδίκην ἐσάγουσα, θυγατρῶν εἶδος ἀρίστην,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρί, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασὺν εἰλήλουθας;
Ἦ μάλα δὴ τείρουσι δυσώνυμοι υἷες Ἀχαιῶν,
Μαρνάμενοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
Ἐλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιος Διῒ χεῖρας ἀνασχεῖν.
Ἀλλὰ μέν', ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
Ὡς σπείσῃς Διῒ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Πρῶτον· ἔπειτα δὲ κ' αὐτὸς ὀνήσεαι, αἴ κε πίῃσθα.
Ἀνδρὶ δὲ κεκμηῶτι μένος μέγας οἶνος ἀέξει,
Ὡς τύνη κέκμηκας, ἀμύνων σοῖσιν ἔτῃσι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Μή μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μήτηρ,
Μή μ' ἀπογυιώσῃς, μένεος δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.
Χερσὶ δ' ἀνίπτοισιν Διῒ λείβειν αἴθοπα οἶνον
Ἅζομαι· οὐδέ πῃ ἐστὶ κελαινεφέϊ Κρονίωνι
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον εὐχετάασθαι.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχεο σὺν θυέεσσιν, ἀολλίσσασα γεραιάς·
Πέπλον δ', ὅστις τοι χαριέστατος ἠδὲ μέγιστος
Ἔστιν ἐνὶ μεγάρῳ, καί τοι πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
Τὸν θὲς Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο,

Καί οἱ ὑποσχέσθαι δυοκαίδεκα βῦς ἐνὶ νηῷ,
Ἤνις, ἠκέστας ἱερευσέμεν, αἴκ' ἐλεήσῃ
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·
Αἴκεν Τυδέος υἱὸν ἀπόσχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
Ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μήστωρα φόβοιο,
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης
Ἔρχευ. ἐγὼ δὲ Πάριν μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσσω,
Αἴκ' ἐθέλῃσ' εἰπόντος ἀκουέμεν· ὥς κεν οἱ αὖθι
Γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπιος ἔτρεφε πῆμα
Τρωσί τε, καὶ Πριάμῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παισίν·
Εἰ κεῖνόν γε ἴδοιμι κατελθόντ' ἄϊδος εἴσω,
Φαίην κεν φρέν' ἀτέρπου ὀϊζύος ἐκλελαθέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'· ἡ δὲ μολοῦσα ποτὶ μέγαρ', ἀμφιπόλοισι
Κέκλετο· ταὶ δ' ἄρ' ἀόλλισσαν κατὰ ἄστυ γεραιάς.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
Ἔνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ἔργα γυναικῶν
Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
Ἤγαγε Σιδονίηθεν, ἐπιπλὼς εὐρέα πόντον,
Τὴν ὁδὸν, ἣν Ἑλένην περ ἀνήγαγεν εὐπατέρειαν.
Τῶν ἕν' ἀειραμένη Ἑκάβη φέρε δῶρον Ἀθήνῃ,
Ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος·
Ἀστὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων·
Βῆ δ' ἰέναι, πολλαὶ δὲ μετεσσεύοντο γεραιαί.
Αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθήνης, ἐν πόλει ἄκρῃ,
Τῇσι θύρας ὤϊξε Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Κισσηῒς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο·
Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθηναίης ἱέρειαν.
Αἱ δ' ὀλολυγῇ πᾶσαι Ἀθήνῃ χεῖρας ἀνέσχον·
Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἑλοῦσα Θεανὼ καλλιπάρῃος,
Θῆκεν Ἀθηναίης ἐπὶ γούνασιν ἠϋκόμοιο·
Εὐχομένη δ' ἠρᾶτο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Πότνι' Ἀθηναίη, ἐρυσίπτολι, δῖα θεάων,
Ἆξον δὴ ἔγχος Διομήδεος, ἠδὲ καὶ αὐτὸν
Πρηνέα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάροιθε πυλάων·
Ὄφρα τοι αὐτίκα νῦν δυοκαίδεκα βοῦς ἐνὶ νηῷ
Ἤνις, ἠκέστας ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃς
Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα.
Ὣς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένευε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὣς αἱ μέν ῥ' εὔχοντο Διὸς κούρῃ μεγάλοιο·
Ἕκτωρ δὲ πρὸς δώματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει

Καλὰ, τά ῥ' αὐτὸς ἔτευξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότ' ἄριστοι
Ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβώλακι, τέκτονες ἄνδρες,
Οἵ οἱ ἐποίησαν θάλαμον, καὶ δῶμα, καὶ αὐλὴν,
Ἐγγύθι τε Πριάμοιο καὶ Ἕκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
Ἔνθ' Ἕκτωρ εἰσῆλθε Διῒ φίλος· ἐν δ' ἄρα χειρὶ
Ἔγχος ἔχ' ἑνδεκάπηχυ· πάροιθε δὲ λάμπετο δουρὸς
Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δὲ χρύσεος θέε πόρκης.
Τὸν δ' εὗρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τεύχε' ἕποντα,
Ἀσπίδα, καὶ θώρηκα, καὶ ἀγκύλα τόξ' ἁφόωντα·
Ἀργείη δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμῳῇσι γυναιξὶν
Ἧστο, καὶ ἀμφιπόλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλευε.
Τὸν δ' Ἕκτωρ νείκεσσεν ἰδὼν αἰσχροῖς ἐπέεσσι·
Δαιμόνι', οὐ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ·
Λαοὶ μὲν φθινύθουσι περὶ πτόλιν, αἰπύ τε τεῖχος,
Μαρνάμενοι· σέο δ' εἵνεκ' ἀϋτή τε, πτόλεμός τε,
Ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδηε· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο καὶ ἄλλῳ,
Εἴ τινά που μεθιέντα ἴδοις στυγεροῦ πολέμοιο·
Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηΐοιο θέρηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
Ἕκτορ, ἐπεί με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, οὐδ' ὑπὲρ αἶσαν,
Τοὔνεκά τοι ἐρέω. σὺ δὲ σύνθεο, καί μευ ἄκουσον·
Οὔτι ἐγὼ Τρώων τόσσον χόλῳ, οὐδὲ νεμέσσι,
Ἥμην ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχεϊ προτραπέσθαι.
Νῦν δέ με παρειποῦσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν,
Ὥρμησ' ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὧδε καὶ αὐτῷ
Λώϊον ἔσσεσθαι· νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμεινον, ἀρήϊα τεύχεα δύω·
Ἢ ἴθ', ἐγὼ δὲ μέτειμι· κιχήσεσθαι δέ σ' ὀΐω.
Ὣς φάτο· τὸν δ' οὔτι προσέφη κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσηύδα μειλιχίοισι·
Δᾶερ ἐμεῖο, κυνὸς κακομηχάνου, ὀκρυοέσσης,
Ὥς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,
Οἴχεσθαι προφέρουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
Ἔνθα με κῦμ' ἀπόερσε, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε γ' ὧδε θεοὶ κακὰ τεκμήραντο,
Ἀνδρὸς ἔπειτ' ὤφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
Ὃς ῥ' ᾔδη νέμεσίν τε καὶ αἴσχεα πόλλ' ἀνθρώπων.
Τούτῳ δ' οὔτ' ἂρ νῦν φρένες ἔμπεδοι, οὔτ' ἄρ ὀπίσσω
Ἔσσονται· τῷ καί μιν ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω.

Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε, καὶ ἕζεο τῷδ' ἐπὶ δίφρῳ,
Δᾶερ, ἐπεί σε μάλιστα πόνος φρένας ἀμφιβέβηκεν,
Εἵνεκ' ἐμεῖο κυνὸς, καὶ Ἀλεξάνδρου ἕνεκ' ἄτης·
Οἷσιν ἐπὶ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὡς καὶ ὀπίσσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' ἀοίδιμοι ἐσσομένοισι.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Μή με κάθιζ', Ἑλένη, φιλέουσά περ, οὐδέ με πείσεις.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυται, ὄφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσ', οἳ μέγ' ἐμεῖο ποθὴν ἀπεόντος ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τοῦτον, ἐπειγέσθω δὲ καὶ αὐτὸς,
Ὥς κέν μ' ἔντοσθεν πόλιος καταμάρψῃ ἐόντα.
Καὶ γὰρ ἐγὼν οἶκόνδε ἐλεύσομαι, ὄφρ' ἂν ἴδωμαι
Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλην, καὶ νήπιον υἱόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἔτι σφιν ὑπότροπος ἵξομαι αὖτις,
Ἢ ἤδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαιόλος Ἕκτωρ·
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Οὐδ' εὗρ' Ἀνδρομάχην λευκώλενον ἐν μεγάροισιν,
Ἀλλ' ἥγε ξὺν παιδὶ καὶ ἀμφιπόλῳ ἐϋπέπλῳ
Πύργῳ ἐφεστήκει γοόωσά τε, μυρομένη τε.
Ἕκτωρ δ', ὡς οὐκ ἔνδον ἀμύμονα τέτμεν ἄκοιτιν,
Ἔστη ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, μετὰ δὲ δμωῇσιν ἔειπεν·
Εἰ δ' ἄγε μοι, δμωαὶ, νημερτέα μυθήσασθε·
Πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη λευκώλενος ἐκ μεγάροιο;
Ἠέ πη ἐς γαλόων, ἢ εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
Ἢ ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται;
Τὸν δ' αὖτ' ὀτρηρὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἕκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἄνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,
Οὔτε πη ἐς γαλόων, οὔτ' εἰνατέρων ἐϋπέπλων,
Οὔτ' ἐς Ἀθηναίης ἐξοίχεται, ἔνθα περ ἄλλαι
Τρωαὶ ἐϋπλόκαμοι δεινὴν θεὸν ἱλάσκονται.
Ἀλλ' ἐπὶ πύργον ἔβη μέγαν Ἰλίου, οὕνεκ' ἄκουσε
Τείρεσθαι Τρῶας, μέγα δὲ κράτος εἶναι Ἀχαιῶν.
Ἡ μὲν δὴ πρὸς τεῖχος ἐπειγομένη ἀφικάνει,
Μαινομένῃ εἰκυῖα· φέρει δ' ἅμα παῖδα τιθήνη.
Ἦ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέσσυτο δώματος Ἕκτωρ
Τὴν αὐτὴν ὁδὸν αὖτις, ἐϋκτιμένας κατ' ἀγυιάς.
Εὖτε πύλας ἵκανε, διερχόμενος μέγα ἄστυ,
Σκαιάς, τῇ γὰρ ἔμελλε διεξίμεναι πεδίονδε,

Ἔνθ'

Ἔνθ' ἄλοχος πολύδωρος ἐναντίη ἦλθε θέουσα,
Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἠετίωνος·
Ἠετίων, ὃς ἔναιεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἄνδρεσσιν ἀνάσσων·
Τοῦ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἕκτορι χαλκοκορυστῇ.
Ἥ οἱ ἔπειτ' ἤντησ', ἅμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
Παῖδ' ἐπὶ κόλπῳ ἔχουσ' ἀταλάφρονα, νήπιον αὔτως,
Ἑκτορίδην ἀγαπητὸν, ἀλίγκιον ἀστέρι καλῷ.
Τόν ῥ' Ἕκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Ἀστυάνακτ'· οἶος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἕκτωρ.
Ἤτοι ὁ μὲν μείδησεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ·
Ἀνδρομάχη δέ οἱ ἄγχι παρίστατο δακρυχέουσα,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, οὐδ' ἐλεαίρεις
Παῖδά τε νηπίαχον, καὶ ἔμ' ἄμμορον, ἣ τάχα χήρη
Σεῦ ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοὶ,
Πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Σεῦ ἀφαμαρτούσῃ χθόνα δύμεναι· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλη
Ἔσται θαλπωρὴ, ἐπεὶ ἂν σύγε πότμον ἐπίσπῃς,
Ἀλλ' ἄχε'· οὐδέ μοι ἐστὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἤτοι γὰρ πατέρ' ἁμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεὺς,
Ἐκ δὲ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάωσαν,
Θήβην ὑψίπυλον· κατὰ δ' ἔκτανεν Ἠετίωνα,
Οὐδέ μιν ἐξενάριξε· σεβάσσατο γὰρ τόγε θυμῷ·
Ἀλλ' ἄρα μιν κατέκηε σὺν ἔντεσι δαιδαλέοισιν,
Ἠδ' ἐπὶ σῆμ' ἔχεεν· περὶ δὲ πτελέας ἐφύτευσαν
Νύμφαι Ὀρεστιάδες, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.
Οἳ δέ μοι ἑπτὰ κασίγνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
Οἱ μὲν πάντες ἰῷ κίον ἤματι Ἄϊδος εἴσω·
Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεὺς,
Βουσὶν ἐπ' εἰλιπόδεσσι καὶ ἀργεννῇς ὀΐεσσι.
Μητέρα δ', ἣ βασίλευεν Ὑποπλάκῳ ὑληέσσῃ,
Τὴν ἐπεὶ ἂρ δεῦρ' ἤγαγ' ἅμ' ἄλλοισι κτεάτεσσιν,
Ἂψ ὅγε τὴν ἀπέλυσε, λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
Πατρὸς δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα.
Ἕκτορ, ἀτὰρ σύ μοι ἐσσὶ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Ἠδὲ κασίγνητος, σὺ δέ μοι θαλερὸς παρακοίτης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, καὶ αὐτοῦ μίμν' ἐπὶ πύργῳ,
Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείῃς, χήρην τε γυναῖκα·
Λαὸν δὲ στῆσον παρ' ἐρινεὸν, ἔνθα μάλιστα

Ἄμ.

Ἄμβατός ἐστι πόλις, καὶ ἐπίδρομον ἔπλετο τεῖχος.
Τρὶς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι,
Ἀμφ' Αἴαντε δύω, καὶ ἀγακλυτὸν Ἰδομενῆα,
Ἠδ' ἀμφ' Ἀτρείδας, καὶ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
Ἤπου τίς σφιν ἔνισπε θεοπροπίων εὖ εἰδώς,
Ἤ νυ καὶ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἕκτωρ·
Ἦ καὶ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γύναι· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
Αἰδέομαι Τρῶας καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
Αἴκε, κακὸς ὥς, νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγεν, ἐπεὶ μάθον ἔμμεναι ἐσθλός
Αἰεί, καὶ πρώτοισι μετὰ Τρώεσσι μάχεσθαι,
Ἀρνύμενος πατρός τε μέγα κλέος, ἠδ' ἐμὸν αὐτοῦ.
Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἔσσεται ἦμαρ, ὅτ' ἄν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή,
Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς ἐϋμμελίω Πριάμοιο·
Ἀλλ' οὔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὀπίσσω,
Οὔτ' αὐτῆς Ἑκάβης, οὔτε Πριάμοιο ἄνακτος,
Οὔτε κασιγνήτων, οἵ κεν πολέες τε καὶ ἐσθλοὶ
Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπ' ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Ὅσσον σεῖ', ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Δακρυόεσσαν ἄγηται, ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας·
Καί κεν ἐν Ἄργει ἐοῦσα, πρὸς ἄλλης ἱστὸν ὑφαίνοις·
Καί κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηΐδος, ἢ Ὑπερείης,
Πόλλ' ἀεκαζομένη· κρατερὴ δ' ἐπικείσετ' ἀνάγκη·
Καί ποτέ τις εἴπῃσιν, ἰδὼν κατὰ δάκρυ χέουσαν,
Ἕκτορος ἥδε γυνή, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι
Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
Ὥς ποτέ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔσσεται ἄλγος
Χήτεϊ τοιοῦδ' ἀνδρός, ἀμύνειν δούλιον ἦμαρ.
Ἀλλά με τεθνειῶτα χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτοι,
Πρίν γ' ἔτι σῆς τε βοῆς, σοῦ θ' ἑλκηθμοῖο πυθέσθαι.
Ὣς εἰπών, οὗ παιδὸς ὀρέξατο φαίδιμος Ἕκτωρ.
Ἂψ δ' ὁ παῖς πρὸς κόλπον ἐϋζώνοιο τιθήνης
Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλου ὄψιν ἀτυχθείς,
Ταρβήσας χαλκόν τε, ἰδὲ λόφον ἱππιοχαίτην,
Δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθος νεύοντα νοήσας·
Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατήρ τε φίλος, καὶ πότνια μήτηρ.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ,
Καὶ τὴν μὲν κατέθηκεν ἐπὶ χθονὶ παμφανόωσαν.

Αὐ-

Αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσὶν,
Εἶπεν ἐπευξάμενος Διΐ τ', ἄλλοισίν τε θεοῖσι·
Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γενέσθαι
Παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγώ περ, ἀριπρεπέα Τρώεσσιν,
Ὧδε βίην τ' ἀγαθὸν, καὶ Ἰλίου ἶφι ἀνάσσειν.
Καί ποτέ τις εἴπῃσι, Πατρὸς δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων,
Ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ' ἔναρα βροτόεντα,
Κτείνας δήϊον ἄνδρα, χαρείη δὲ φρένα μήτηρ.
Ὣς εἰπὼν, ἀλόχοιο φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
Παῖδ' ἑόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδεϊ δέξατο κόλπῳ,
Δακρυόεν γελάσασα. πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Δαιμονίη, μή μοί τι λίην ἀκαχίζεο θυμῷ·
Οὐ γάρ τίς μ' ὑπὲρ αἶσαν ἀνὴρ Ἄϊδι προϊάψει.
Μοῖραν δ' οὔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν.
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ', ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τοὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἵλετο φαίδιμος Ἕκτωρ
Ἵππουριν· ἄλοχος δὲ φίλη οἶκόνδε βεβήκει
Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσα.
Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
Ἕκτορος ἀνδροφόνοιο· κιχήσατο δ' ἔνδοθι πολλὰς
Ἀμφιπόλους, τῇσιν δὲ γόον πάσῃσιν ἐνῶρσεν.
Αἱ μὲν ἔτι ζωὸν γόον Ἕκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπότροπον ἐκ πολέμοιο
Ἵξεσθαι, προφυγόντα μένος καὶ χεῖρας Ἀχαιῶν.
Οὐδὲ Πάρις δήθυνεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
Ἀλλ' ὅγ', ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,
Σεύατ' ἔπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσὶ κραιπνοῖσι πεποιθώς.
Ὡς δ' ὅτε τις στατὸς ἵππος, ἀκοστήσας ἐπὶ φάτνῃ,
Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,
Εἰωθὼς λούεσθαι ἐϋρρεῖος ποταμοῖο,
Κυδιόων. ὑψοῦ δὲ κάρη ἔχει. ἀμφὶ δὲ χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται· ὁ δ' ἀγλαΐηφι πεποιθὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει μετά τ' ἤθεα καὶ νομὸν ἵππων·
Ὣς υἱὸς Πριάμοιο Πάρις κατὰ Περγάμου ἄκρης
Τεύχεσι παμφαίνων, ὥστ' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει

Καγ-

Καγχαλόων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
Ε῎κτορα δῖον ἔτετμεν ἀδελφεὸν, εὖτ' ἄρ' ἔμελλε
Στρέψεσθ' ἐκ χώρης, ὅθι ἧ ὀάριζε γυναικί.
Τὸν πρότερος προσέειπεν Α᾽λέξανδρος θεοειδής·
Η᾽θεῖ', ἦ μάλα δή σε καὶ ἐσσύμενον κατερύκω,
Δηθύνων, οὐδ' ἦλθον ἐναίσιμον, ὡς ἐκέλευες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ε῎κτωρ·
Δαιμόνι', οὐκ ἄν τίς τοι ἀνὴρ, ὃς ἐναίσιμος εἴη,
Ε῎ργον ἀτιμήσειε μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.
Α᾽λλὰ ἑκὼν μεθιεῖς τε, καὶ οὐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
Α῎χνυται ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἴσχε' ἀκούω
Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
Α᾽λλ' ἴομεν· τὰ δ' ὄπισθεν ἀρεσσόμεθ', αἴκε ποθι Ζεὺς
Δώῃ, ἐπουρανίοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσι
Κρητῆρα στήσασθαι ἐλεύθερον ἐν μεγάροισιν,
Ε᾽κ Τροίης ἐλάσαντες ἐϋκνήμιδας Α᾽χαιούς.

ΟΜΗ´ΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΤΗΣ Ι. ΡΑΨΩ-
δίας τῆς ὁμήρου ὀδυσσείας.

Α᾽ρχὴ τῶν ὀδυσσέως διηγημάτων, ἐν οἷς φησὶ πεπολεμηκέναι τοῖς κίκοσι, καὶ πρὸς τοὺς λωτοφάγους παραγενέσθαι. καὶ πρὸς τὸν κύκλωπα πολύφημον πορεύθῆναι· καὶ τοῦτον φαγόντα ἓξ ἤδη ἑταίρους ἐκτυφλῶσαι.

ΤΗ͂Σ ΟΜΗ´ΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ Η´.
Ιῶτα ῥαψῳδία.

Ιῶτα, λωτοφάγων, κικόνων σὺν κύκλωψ ἐστίν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις ὀδυσσεύς·
Α᾽λκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ηἴτοι μὲν τόδε καλὸν, ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ

Τοιοῦ

Τοιοῦδ' οἷος ὅδ' ἐστί, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τι φημὶ τέλος χαριέστερον εἶναι,
Ἤ ὅταν εὐφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζονται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν μέθυ δ' ἐκ κρητῆρος ἀφύσσων
Οἰνοχόος φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν·
Τοῦτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο στονόεντα
Εἴρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στοναχίζω.
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ'· ἐγὼ δ' ἂν ἔπειτα φυγὼν ὕπο νηλεὲς ἦμαρ,
Ὑμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἴμ' Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καί μευ κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Ναιετάω δ' Ἰθάκην εὐδείελον· ἐν δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀριπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ πανυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
Πρὸς ζόφον (αἱ δέ τ' ἄνευθε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος. οὔτι ἔγωγε
Ἧς γαίης δύναμαι γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἦ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι.
Ὣς δ' αὔτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὣς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ καί τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπάνευθε τοκήων.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Ἰλιόθεν με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν,
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼ πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς.
Ἐκ πόλιος δ' ἀλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φευγέμεν ἡμέας

Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι οὐκ ἐπίθοντο.
Ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνετο, πολλὰ δὲ μῆλα
Ἔσφαζον παρὰ θῖνα, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βοῦς.
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγόνευν,
Οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,
Ἤπειρον ναίοντες· ἐπιστάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὅθι χρὴ πεζὸν ἐόντα.
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ,
Ἠέριοι. τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
Ἡμῖν αἰνομόροισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχην παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξόμενοι μένομεν πλέονάς περ ἐόντας.
Ἦμος δ' ἠέλιος μετενίσσετο βουλυτόνδε,
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Ὤλονθ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Οὐδ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον ἀῦσαι,
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δῃωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεὺς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δέ σφιν
Τριχθά τε καὶ τετραχθὰ διέσχισεν ἲς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κάτθεμεν δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἐσσυμένως προερύσσαμεν ἤπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
Κείμεθ'. ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες,
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' Ἠώς,
Ἱστοὺς στησάμενοι ἀνά θ' ἱστία λεύκ' ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον,
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀλλά με κῦμα ῥόος τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
Καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντ'. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν

Γαίης

Γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηῦσιν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας,
(Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσσας)
Οἵτινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Οἱ δ' αἶψ' οἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἡμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπὸν,
Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι.
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ.
Νηυσὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἐρύσσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκειάων,
Μή πώς τις λωτοῖο φαγὼν, νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι καθῖζον·
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων ἀθεμίστων
Ἱκόμεθ', οἵ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν,
Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
Ἀλλὰ τάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φύονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
Οἶνον ἐριστάφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγοραὶ βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι· θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τετάνυσται
Γαίης Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποτηλοῦ,
Ὑλήεσσ'· ἐν δ' αἶγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγριαι. οὐ μὲν γὰρ πάτος ἀνθρώπων ἀπερύκει·
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵτε καθ' ὕλην
Ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐφέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνῃσιν καταΐσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἥγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤματα πάντα,

Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν ἔνι τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν
Νῆας ἐϋσσέλμους, αἵ κεν τελέοιεν ἕκαστα,
Ἄστε' ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμεναι· οἷά τε πολλὰ
Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλους νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
Οἵ κέ σφιν καὶ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
Οὐ μὲν γάρ τι κακή γε, φέροι δέ κεν ὥρια πάντα.
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
Ὑδρηλοὶ, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ' ἄροσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Εἰς ὥρας ἀμῷεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' οὖδας.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' οὐ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' εὐνὰς βαλέειν, οὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ, καὶ ἐπιπνεύσωσιν ἀῆται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
Κρήνη ὑπὸ σπείους· περὶ δ' αἴγειροι πεφύασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
Νύκτα δι' ὀρφναίην, οὐδὲ προὐφαίνετ' ἰδέσθαι·
Ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ' ἦν, οὐδὲ σελήνη
Οὐρανόθεν προὔφαινε· κατείχετο γὰρ νεφέεσσιν.
Ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν·
Οὔτ' οὖν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν πρὶν νῆας ἐϋσσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἱστία πάντα·
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Ἔνθα δ' ἀποβρίξαντες ἐμείναμεν Ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεόμεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ Νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Αἶγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
Αὐτίκα καμπύλα τόξα καὶ αἰγανέας δολιχαύλους
Εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν, αἶψα δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγες· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἴῳ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἶνος ἐρυθρὸς,

Α'λλ' ἐνέλω πολλὸν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἕκαστοι
Η'φύσαμεν Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἴων τε καὶ αἰγῶν.
Η'μος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Η'μος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Α'λλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηΐ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Ε'λθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι οἵ τινές εἰσιν,
Η' ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Ω'ς εἰπὼν, ἀνὰ νηὸς ἔβην ἐκέλευσα δ' ἑταίρους,
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ε'ξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Α'λλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
Ε'νθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἄγχι θαλάσσης,
Υ'ψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ' ὄϊές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Υ'ψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσσι λίθοισι,
Μακρῇσίν τε πίτυσσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ε'νθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
Οἶος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐῴκει
Α'νδρί γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ ῥίῳ ὑλήεντι
Υ'ψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νηΐ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κρίνας ἑτάρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
Βῆν, ἀτὰρ αἴγεον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
Η'δέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
Ι'ρεὺς Α'πόλλωνος, ὃς Ι'σμαρον ἀμφιβεβήκει.
Οὕνεκά μιν σὺν παισὶ περισχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
Α'ζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
Φοίβου Α'πόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' εὐεργέος ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα πανάργυρον· αὐτὰρ ἔπειτα

Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσσας,
Ἡδὺν ἀκηράσιον, θεῖον ποτόν· οὐδέ τις αὐτὸν
Ἠείδει δμώων οὐδ' ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ,
Ἀλλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, ταμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
Ἓν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος ἀνὰ εἴκοσι μέτρα
Χεῦ'· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
Θεσπεσίη· τότ' ἂν οὔτοι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τοῦ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, ἐν δὲ καὶ ἦια
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀΐσατο θυμὸς ἀγήνωρ
Ἄνδρ' ἐπελεύσεσθαι μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκὴν,
Ἄγριον, οὔτε δίκας εὖ εἰδότα οὔτε θέμιστας.
Καρπαλίμως δ' εἰς ἄντρον ἀφικόμεθ', οὐδέ μιν ἔνδον
Εὕρομεν, ἀλλ' ἐνόμευε νομὸν κάτα πίονα μῆλα.
Ἐλθόντες δ' εἰς ἄντρον ἐθηεύμεσθα ἕκαστα·
Ταρσοὶ μὲν τυρῶν βρῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμέναι δὲ ἕκασται.
Ἔρχατο, χωρὶς μὲν πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέτασσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· ναῖον δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐνάμελγεν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν πρώτισθ' ἕταροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
Τυρῶν αἰνυμένους ἰέναι πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίφους τε καὶ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ πιθόμην (ἦ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ὄφρ' αὐτόν τε ἴδοιμι, καὶ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑτάροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
Ἔνθα δὲ πῦρ κείαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Τυρῶν αἰνύμενοι φάγομεν· μένομέν τέ μιν ἔνδον,
Ἥμενοι ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Ὕλης ἀζαλέης, ἵνα οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Ἔκτοθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ' ὅσσ' ἤμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι,
Ἀρνειούς τε τράγους τε, βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Ὄβριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω καὶ εἴκοσ' ἅμαξαι
Ἐσθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' οὔδεος ὀχλίσσειαν·
Τόσσην ἠλίβατον πέτρην ἐπέθηκε θύρῃσιν.

Ἑζό-

Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν θρέψας λευκοῖο γάλακτος,
Πλεκτοῖς ἐν ταλάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔστησεν ἐν ἄγγεσιν, ὄφρα οἱ εἴη
Πίνειν αἰνυμένῳ, καί οἱ ποτιδόρπιον εἴη.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσιδεν, εἴρετο δ' ἡμέας,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἤ τι κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε;
Οἷά τε ληϊστῆρες ὑπεὶρ ἅλα, τοί τ' ἀλόωνται,
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δεισάντων φθόγγον τε βαρὺν, αὐτόν τε πέλωρον·
Ἀλλὰ καὶ ὥς μιν ἔπεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
Ἤλθομεν· οὕτω που Ζεὺς ἤθελε μητίσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος εὐχόμεθ' εἶναι,
Τοῦ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπουράνιον κλέος ἐστί·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
Πολλούς. ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήϊον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δοίης δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν.
Ἀλλ' αἰδεῖο φέριστε θεούς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιτιμήτωρ ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Νήπιός εἰς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δειδίμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰμεν.
Οὐδ' ἂν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος πεφιδοίμην,
Οὔτε σεῦ, οὔθ' ἑτάρων, εἰ μή θυμός με κελεύει.
Ἀλλά μοι εἴφ' ὅπῃ ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα;
Ἤ που ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδόν; ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἄψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσσι·
Νέα μέν μοι κατέαξε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,

Πρὸς πέτρησι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρασι γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἐπῆεν·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν τοῖσδε ὑπέκφυγον αἰπὺν ὄλεθρον.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ·
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε·
Σὺν δὲ δύω μάρψας, ὥστε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκέφαλος χαμάδις ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν.
Τοὺς δὲ διαμελεϊστὶ ταμὼν ὠπλίσατο δόρπον.
Ἤσθιε δ' ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεσχέθομεν Διῒ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλην ἐμπλήσατο νηδὺν,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρητον γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔντοσθ' ἄντροιο τανυσσάμενος διὰ μήλων·
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμὸν,
Ἆσσον ἰὼν, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτοῦ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αἰπὺν ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον, ὃν προσέθηκεν.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξήλασε πίονα μῆλα,
Ῥηϊδίως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἂψ ἐπέθηχ', ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωψ. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴ πως τισαίμην, δοίη δέ μοι εὖχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή.
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν, ἐλαΐνεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φοροίη
Αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες
Ὅσον θ' ἱστὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδος εὐρείης, ἥτ' ἐκπεράᾳ μέγα λαῖτμα·

Τόσον ἔην μῆκος, τόσον πάχος εἰσοράασθαι·
Τοῦ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παραστὰς,
Καὶ παρέθηκ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα.
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν. ἐγὼ δ' ἐθόωσα παραστὰς
Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ.
Ἥ ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρίψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε τὸν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Οἱ δ' ἔλαχον τοὺς ἄν κε καὶ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτος μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
Ἑσπέριος δ' ἦλθεν καλλίτριχα μῆλα νομεύων·
Αὐτίκα δ' εἰς εὐρὺ σπέος ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι ὀϊσάμενος, ἢ καὶ θεὸς ὣς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Ἑζόμενος δ' ἤμελγεν ὄϊς καὶ μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σπεῦσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σὺν δ' ὅγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὡπλίσσατο δόρπον·
Καὶ τότ' ἐγὼ κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παραστὰς,
Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ τῆ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν τόδε νηῦς ἐκεκεύθει
Ἡμετέρη. σοὶ δ' αὖ λοιβὴν φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς.
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε καὶ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνθρώπων πολέων. ἐπεὶ οὐ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἔπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων· καί μ' ᾔτεε δεύτερον αὖτις,
Δός μοι ἔτι πρόφρων, καί μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον ᾧ κε σὺ χαίροις.
Καὶ γὰρ κυκλώπεσσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐρισταφυλον, καί σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ τόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὣς ἔφατ'. αὐτάρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον·
Τρὶς μὲν ἔδωκα φέρων, τρὶς δ' ἔκπιεν ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κύκλωπα περὶ φρένας ἤλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσσι προσηύδων μειλιχίοισι,

Κύκλωψ, εἰρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν· αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ἐξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥς περ ὑπέστης·
Οὖτις ἔμοι γ' ὄνομ' ἔστ'· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλέϊ θυμῷ,
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήϊον ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· κὰδ δέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ. φάρυγος δ' ἐξέσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι. ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων.
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδοῦ ἤλασα πολλῆς,
Εἵως θερμαίνοιτο· ἔπεσσί τε πάντας ἑταίρους
Θάρσυνον, μή τις μοι ὑποδδείσας ἀναδύη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλάϊνος ἐν πυρὶ μέλλεν
Ἅψεσθαι χλωρός περ ἐὼν, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἆσσον φέρον ἐκ πυρὸς, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
Οἱ μὲν, μοχλὸν ἑλόντες ἐλάϊνον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ,
Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
Δίνεον. ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον ἀνὴρ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσσείουσιν ἱμάντι
Ἁψάμενοι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί.
Ὣς τοῦ ἐν ὀφθαλμῷ πυριήκεα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίρρεε θερμὸν ἐόντα.
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας εὗσεν ἀϋτμὴ,
Γλήνης καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα,
Φαρμάσσων (τὸ γὰρ αὖτε σιδήρου τε κράτος ἐστὶν)
Ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαϊνέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ᾤμωξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἵ ῥά μιν ἀμφὶς
Ὤκεον ἐν σπήεσσι δι' ἄκριας ἠνεμοέσσας.
Οἱ δὲ, βοῆς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος·
Ἱστάμενοι δ' εἴροντο περὶ σπέος ὅ, ττι ἑ κήδοι,
Τίπτε τόσον Πολύφημ' ἀρημένος ὧδ' ἐβόησας

Νύ-

Νύκτα δʼ ἀμβροσίην, καὶ ἀΰπνους ἄμμε τίθησθα;
Ηʼ μήτις σεῦ μῆλα βροτῶν ἀέκοντος ἐλαύνει;
Ηʼ μήτις σʼ αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφι;
Τοὺς δʼ αὖτʼ ἐξ ἄντρου προσέφη κρατερὸς πολύφημος,
Ωʼ φίλοι, οὔτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
Οἱ δʼ ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντʼ ἀγόρευον,
Εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἶον ἐόντα,
Νοῦσόν γʼ οὔπως ἐστὶ διὸς μεγάλου ἀλέασθαι·
Αʼλλὰ σύ γʼ εὔχεο πατρὶ ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ωʼς ἄρ ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δʼ ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Ωʼς ὄνομʼ ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδύνῃσι,
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἷλε θυράων.
Αὐτὸς δʼ εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πετάσσας,
Εἴτινά που μετʼ ὄεσσι λάβοι στείχοντα θύραζε.
Οὕτω γάρ πού μʼ ἤλπετʼ ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βούλευον ὅπως ὄχʼ ἄριστα γένοιτο,
Εἴτιν ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδʼ ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην. πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ωʼς τε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν.
Ηʼδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Αʼρσενες ὄϊες ἦσαν ἐϋτρεφέες δασύμαλλοι
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέεργον ἐϋστρεφέεσσι λύγοισι,
Τῇς ἔπι κύκλωψ εὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς.
Σύντρεις αἰνύμενος ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δʼ ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους.
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτʼ ὄϊες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(Αʼρνειὸς γὰρ ἔην μήλων ὄχʼ ἄριστος ἁπάντων.)
Τοῦ κατὰ νῶτα λαβὼν, λασίην ὑπὸ γαστέρʼ ἐλυσθεὶς
Κείμην· αὐτὰρ χερσὶν ἀώτου θεσπεσίοιο
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην τετληότι θυμῷ.
Ωʼς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ηʼμος δʼ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος, ἠώς,
Καὶ τότʼ ἔπειτα νομόνδʼ ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα.
Θήλειαι δʼ ἐμέμηκον ἀνήμελκτοι περὶ σηκοὺς
Οὔθατα γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δʼ ὀδύνῃσι κακῇσι
Τειρόμενος, πάντων ὀΐων ἐπεμαίετο νῶτα
Οʼρθῶν ἑσταότων. τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν
Ωʼς οἱ ὑπʼ εἰροπόκων ὀΐων στέρνοισι δέδεντο.

Ὕστατος ἀρνειὸς μήλων ἔστειχε θύραζε,
Λάχνῳ στεινόμενος, καὶ ἐμοὶ πυκινὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος,
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Ὕστατος; οὔτι πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν' ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβάς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις.
Πρῶτος δὲ σταθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε πανύστατος. ἦ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις, ὃν οὔπω φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον,
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
Εἰπεῖν ὅππῃ κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει·
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς οὔδεϊ· κὰδ δὲ ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν τά μοι οὐτιδανὸς πόρεν Οὖτις.
Ὣς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἔω πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπείους τε αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑταίρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα τανύποδα πίονα δημῷ
Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
Ἱκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θάνατον, τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καλλίτριχα μῆλα
Πόλλ' ἐν νηῒ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσον ἀπῆν, ὅσοντε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀνάλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
Ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῆφι βίηφι·
Καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,
Σχέτλι'· ἐπεὶ ξείνους οὐχ ἅζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ἐσθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς τίσατο καὶ θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Ἧκε δ' ἀπορρήξας κορυφὴν ὄρεος μεγάλοιο.
Κὰδ δ' ἔβαλε προπάροιθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.

Ἐκλύ-

Εκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δ' αἶψ' ἤπειρόν δε παλιρρόθιον φέρε κῦμα
Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσσι λαβὼν περιμήκεα κοντὸν
Ωσα παρέξ, ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας, ἐκέλευσα
Εμβαλέειν κώπης ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν,
Κρατὶ κατανεύων. οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Α'λλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος,
Σχέτλιε, τίπτ' ἐθέλεις ἐρεθιζέμεν ἄγριον ἄνδρα,
Ος ϗ νῦν πόντον δὲ βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
Αὖτις ἐς ἤπειρον; ϗ δὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δὲ φθεγξαμένε τεῦ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
Σύν κεν ἄραξ' ἡμέων κεφαλὰς ϗ νήϊα δοῦρα,
Μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλών· τόσσον γὰρ ἵησιν.
Ως φάσαν. ἀλλ' ὀ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμὸν,
Αλλά μιν ἄψορρον προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκεν τίς σε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οφθαλμοῦ εἴρηται ἀεικελίην ἀλαωτὺν,
Φάσθαι ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Υἱὸν λαέρτεω, ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ως ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Ω πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει.
Εσκέ τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐκέκασο,
Καὶ μαντευόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν·
Ος μοι ἔφη τάδε πάντα τελευτήσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ ὀδυσῆος ἁμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς.
Α'λλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν ϗ καλὸν ἐδέγμην
Ενθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλην ἐπιειμένον ἀλκήν·
Νῦν δέ μ', ἐὼν ὀλίγος τε ϗ οὐτιδανὸς ϗ ἄκικυς,
Οφθαλμοῦ ἀλάωσεν, ἐπεί μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.
Α'λλ' ἄγε δεῦρ' ὀδυσεῦ, ἵνα τοι πὰρ ξείνια θείω,
Πομπήν τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν ἐννοσίγαιον.
Τοῦ γὰρ ἐγὼ παῖς εἰμί, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεται εἶναι·
Αὐτὸς δ' αἴκ' ἐθέλῃσιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος,
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ως ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αἲ γὰρ δὴ ψυχῆς τε καὶ αἰῶνός σε δυναίμην

Εὖνιν

Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' ἐνοσίχθων.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο, χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δὸς μὴ Ὀδυσσῆα πτολιπόρθιον οἴκαδ' ἱκέσθαι
Υἱὸν Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ἀλλ' εἴ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, εὕροι δ' ἐν πήματα οἴκῳ.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος. τοῦ δ' ἔκλυε κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὅγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ' ἐπιδινήσας, ἐπέρεισε δὲ ἶν' ἀπέλεθρον.
Κὰδ δ' ἔβαλεν μετόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
Τυτθόν. ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης,
Τὴν δὲ πρόσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφικόμεθ' ἔνθα περ ἄλλαι
Νῆες ἐΰσσελμοι μένον ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τις μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἴῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥέξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες ἐΰσσελμοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Καὶ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα,
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.

Ἑξῆς

Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς,
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

ΑΝΑΚΡΕΟΝΤΟΣ

ΤΗΪΟΥ ΜΕΛΗ.

Συμποσιακὰ ἡμιΐαμβα.

Εἰς λύραν. α'.

Θέλω λέγειν Ἀτρείδας,
Θέλω δὲ Κάδμον ἄδειν·
Ἡ βάρβιτος δὲ χορδαῖς
Ἔρωτα μοῦνον ἠχεῖ.
Ἤμειψα νεῦρα πρώην,
Καὶ τὴν λύρην ἅπασαν.
Κἀγὼ μὲν ᾖδον ἄθλους
Ἡρακλέους· λύρη δὲ
Ἔρωτας ἀντεφώνει.
Χαίροιτε λοιπὸν ἡμῖν,
Ἥρωες· ἡ λύρη γὰρ
Μόνους ἔρωτας ᾄδει.

Εἰς γυναῖκας. β'.

Φύσις κέρατα ταύροις.
Ὁπλὰς δ' ἔδωκεν ἵπποις,
Ποδωκίην λαγωοῖς,
Λέουσι χάσμ' ὀδόντων,
Τοῖς ἰχθύσι τὸ νηκτὸν,
Τοῖς ὀρνέοις πέτασθαι,
Τοῖς ἀνδράσιν φρόνημα.
Γυναιξὶν οὐκ ἔτ' εἶχεν.
Τί οὖν δίδωσι; Κάλλος,
Ἀντ' ἀσπίδων ἁπασέων,
Ἀντ' ἐγχέων ἁπάντων·
Νικᾷ δὲ καὶ σίδηρον,
Καὶ πῦρ, Καλή τις οὖσα.

Εἰς Ἔρωτα. γ'.

Μεσονυκτίοις ποθ' ὥραις,
Στρέφεται, ὅτ' Ἄρκτος ἤδη
Κατὰ χεῖρα τὴν Βοώτεω,
Μερόπων δὲ φῦλα πάντα
Κέαται κόπῳ δαμέντα·
Τότ' Ἔρως ἐπισταθείς μου
Θυρέων ἔκοπτ' ὀχῆας.
Τίς, ἔφην, θύρας ἀράσσει;
Κατά μου σχίσεις ὀνείρους;
Ὁ δ' Ἔρως· Ἄνοιγε, φησί,
Βρέφος εἰμὶ, μὴ φόβησαι.
Βρέχομαι δὲ, κἀσέληνον
Κατὰ νύκτα πεπλάνημαι.
Ἐλέησα ταῦτ' ἀκούσας·
Ἀνὰ δ' εὐθὺ λύχνον ἅψας,
Ἀνέῳξα, καὶ βρέφος μὲν
Ἐσορῶ, γέροντα τόξον,
Πτέρυγάς τε καὶ φαρέτρην.
Παρὰ δ' ἱστίην καθίσας
Παλάμαισι χεῖρας αὐτοῦ
Ἀνέθαλπον, ἐκ δὲ χαίτης
Ἀπέθλιβον ὑγρὸν ὕδωρ.
Ὁ δ', ἐπεὶ κρύος μεθῆκε,
Φέρε, φησὶ, πειράσωμεν
Τόδε τόξον, εἴ τί μοι νῦν
Βλάβεται βραχεῖσα νευρή.
Τανύει δὲ, καί με τύπτει
Μέσον ἧπαρ, ὥσπερ οἶστρος,
Ἀνὰ δ' ἅλλεται καχάζων.
Ξεῖνε, δ' εἶπε, συγχάρηθι.
Κέρας ἀβλαβὲς μέν ἐστι,
Σὺ δὲ καρδίην πονήσεις.

Εἰς ἑαυτόν. δ'.

Ἐπὶ μυρσίναις τερείναις,
Ἐπὶ λωτίναις τε ποίαις
Στορέσας θέλω προπίνειν.
Ὁ δ' Ἔρως χιτῶνα δήσας
Ὑπὲρ αὐχένος παπύρῳ,
Μέθυ μοι διηκονείτω.

Τροχὸς ἅρματος γὰρ οἷα
Βίοτος τρέχει κυλισθείς,
Ὀλίγη δὲ κεισόμεσθα
Κόνις, ὀστέων λυθέντων.
Τί σε δεῖ λίθον μυρίζειν;
Τί δὲ γῇ χέειν μάταια;
Ἐμὲ μᾶλλον, ὡς ἔτι ζῶ,
Μύρισον, ῥόδοις δὲ κρᾶτα
Πύκασον. κάλει δ' ἑταίρην.
Πρὶν, Ἔρως, ἐκεῖ μ' ἀπελθεῖν
Ὑπὸ νερτέρων χορείας,
Σκεδάσαι θέλω μερίμνας.

Εἰς ῥόδον. ε.

Τὸ ῥόδον τὸ τῶν Ἐρώτων
Μίξωμεν Διονύσῳ·
Τὸ ῥόδον τὸ καλλίφυλλον
Κροτάφοισιν ἁρμόσαντες,
Πίνωμεν ἁβρὰ γελῶντες.
Ῥόδον, ὦ φέριστον ἄνθος,
Ῥόδον, ἔαρος μέλημα.
Ῥόδα καὶ θεοῖσι τερπνά.
Ῥόδα παῖς ὁ τῆς Κυθήρης
Στέφεται καλοῖς ἰούλοις,
Χαρίτεσσι συγχορεύων.
Στέψον οὖν με καὶ λυρίσω·
Παρὰ σοῖς, Διόνυσε, σηκοῖς
Μετὰ κούρης βαθυκόλπου
Ῥοδίνοισι στεφανίσκοις
Πεπυκασμένος χορεύσω.

Κῶμος. ς'.

Στεφάνους μὲν κροτάφοισι
Ῥοδίνους συναρμόσαντες
Μεθύομεν ἁβρὰ γελῶντες.
Ὑπὸ βαρβίτῳ δὲ κούρη,
Κατακίοσσι βρύοντας
Πλοκάμοις φέρουσα θύρσους
Χλιδανόσφυρος χορεύει.
Ἁβροχαίτης δ' ἅμα κοῦρος
Στομάτων ἡδὺ πνεόντων,
Κατὰ πηκτίδων ἀθύρει,

Προ-

Προχέων λίγειαν ὀμφήν.
Ὁ δ' Ἔρως ὁ χρυσοχαίτης
Μετὰ τοῦ καλοῦ Λυαίου,
Μετὰ τῆς καλῆς Κυθήρης,
Τὸν ἐπήρατον γεραιοῖς
Κῶμον μέτεισι χαίρων.

Εἰς Ἔρωτα. ζ'.

Ὑακινθίνῳ με ῥάβδῳ
Χαλεπῶς Ἔρως βαδίζοντ',
Ἐκέλευσε συντροχάζειν.
Διὰ δ' ὀξέων μ' ἀναύρων,
Ξυλόχων τε, καὶ φαράγγων
Τροχάοντα πεῖρεν ὕδρος.
Κραδίη δὲ ῥινὸς ἄχρις
Ἀνέβαινε, κἂν ἀπέσβη.
Ὁ δ' Ἔρως μέτωπα σείων
Ἁπαλοῖς πτεροῖσιν, εἶπε,
Σὺ γὰρ οὐ δύνῃ φιλῆσαι.

Εἰς τὸ ἑαυτοῦ ὄνειρον. η'.

Διὰ νυκτὸς ἐγκαθεύδων
Ἁλιπορφύροις τάπησι,
Γεγανυμένος Λυαίῳ,
Ἐδόκουν ἄκροισι ταρσοῖς
Δρόμον ὠκὺν ἐκτανύειν
Μετὰ παρθένων ἀθύρων·
Ἐπεκερτόμουν δὲ παῖδες
Ἁπαλώτεροι Λυαίου,
Δακέθυμά μοι λέγοντες,
Διὰ τὰς καλὰς ἐκείνας.
Ἐθέλοντα δ' αὖ φιλῆσαι
Φύγον ἐξ ὕπνου με πάντες.
Μεμονωμένος δ' ὁ τλήμων
Πάλιν ἤθελον καθεύδειν.

Εἰς περιστεράν. θ'.

Ἐρασμίη Πέλεια,
Πόθεν, πόθεν πέτασαι;
Πόθεν μύρων τοσούτων,
Ἐπ' ἠέρος θέουσα,
Πνέεις τε καὶ ψεκάζεις;
Τίς ἐστί σοι; Μέλει δέ.

Ἀνα.

Α'νακρέων μ' ἔπεμψε
Πρὸς παῖδα, πρὸς Βάθυλλον,
Τὸν ἄρτι τῶν ἁπάντων
Κρατοῦντα καὶ τύραννον.
Πέπρακέ μ' ἡ Κυθήρη
Λαβοῦσα μικρὸν ὕμνον·
Ε'γὼ δ' Α'νακρέοντι
Διηκονῶ τοσαῦτα.
Καὶ νῦν οἵας ἐκείνου
Ε'πιςολὰς κομίζω.
Καί φησιν εὐθέως με
Ε'λευθέρην ποιήσειν.
Ε'γὼ δὲ, κἢν ἀφῇ με,
Δούλη μενῶ παρ' αὐτῷ.
Τί γάρ με δεῖ πέτασθαι
Ο'ρη τε καὶ κατ' ἀγρούς,
Καὶ δένδρεσιν καθίζειν,
Φαγοῦσαν ἄγριόν τι;
Τανῦν ἔδω μὲν ἄρτον
Α'φαρπάσασα χειρῶν
Α'νακρέοντος αὐτοῦ.
Πιεῖν δέ μοι δίδωσι
Τὸν οἶνον, ὃν προπίνει.
Πιοῦσα δ' αὖ χορεύσω,
Καὶ δεσπότην ἐμοῖσι
Πτεροῖσι συγκαλύψω,
Κοιμωμένη δ' ἐπ' αὐτῷ
Τῷ βαρβίτῳ καθεύδω,
Ε'χεις ἅπαντ', ἄπελθε·
Λαλιςέραν μ' ἔθηκας,
Α'νθρωπε, καὶ Κορώνης.

Εἰς Ε'ρωτα κήρινον. ί.

Ε'ρωτα κήρινόν τις
Νεηνίης ἐπώλει.
Ε'γὼ δὲ οἱ παρςὰς;
Πόσου θέλεις, ἔφην, σοὶ
Τὸ τευχθὲν ἐκπρίωμαι;
Ο' δ' εἶπε δωριάζων,
Λάβ' αὐτὸν ὁπόσου λῇς.
Ο'μως δ' ἵν' ἐκμάθῃς πᾶν,

Οὐκ

Οὐκ εἰμὶ κηρὸ τέχνας,
Ἀλλ' οὐ θέλω συνοικεῖν
Ἔρωτι παντορέκτα.
Δὸς οὖν, δὸς αὐτὸν ἡμῖν
Δραχμῆς, καλὸν σύνευνον.
Ἔρως, σὺ δ' εὐθέως με
Πύρωσον· εἰ δὲ μὴ, σὺ
Κατὰ φλογὸς τακήσῃ.

Εἰς ἑαυτόν, ιά.

Λέγουσιν αἱ γυναῖκες,
Ἀνακρέων, Γέρων εἶ.
Λαβὼν ἔσοπτρον ἄθρει
Κόμας μὲν οὐκέτ' οὔσας,
Ψιλὸν δέ σου μέτωπον.
Ἐγὼ δὲ τὰς κόμας μὲν,
Εἴτ' εἰσὶν, εἴτ' ἀπῆλθον,
Οὐκ οἶδα· τοῦτο δ' οἶδα,
Ὡς τῷ γέροντι μᾶλλον
Πρέπει τὸ τερπνὰ παίζειν,
Ὅσῳ πέλας τὰ Μοίρης.

Εἰς χελιδόνα, ιβ'.

Τί σοι θέλεις ποιήσω,
Τί κωτίλη χελιδὼν;
Τὰ ταρσά σου τὰ κοῦφα,
Θέλεις, λαβὼν ψαλίξω;
Ἢ μᾶλλον ἔνδοθέν σευ
Τὴν γλῶσσαν, ὡς ὁ Τηρεὺς
Ἐκεῖνος, ἐκθερίξω;
Τί μου καλῶν ὀνείρων,
Ὑπορθρίαισι φωναῖς,
Ἀφήρπασας Βάθυλλον;

Εἰς Ἄττιν. ιγ'.

Οἱ μὲν, καλὴν Κυβήβην
Τὸν ἡμίθηλυν Ἄττιν
Ἐν οὔρεσιν βοῶντα,
Λέγουσιν ἐκμανῆναι.
Οἱ δὲ, Κλάρου παρ' ὄχθαις
Δαφνηφόροιο Φοίβου
Λάλον πιόντες ὕδωρ,
Μεμηνότες βοῶσιν.

Ἐγὼ

Ἐγὼ δὲ, τοῦ Λυαίου,
Καὶ τοῦ μύρου κορεσθεὶς,
Καὶ τῆς ἐμῆς ἑταίρης,
Θέλω, θέλω μανῆναι.

Εἰς Ἔρωτα. ιδʹ.

Θέλω, θέλω φιλῆσαι.
Ἔπειθ' Ἔρως φιλεῖν με.
Ἐγὼ δ' ἔχων νόημα
Ἄβουλον, οὐκ ἐπείσθην.
Ὁ δ' εὐθὺ τόξον ἄρας,
Καὶ χρυσέην φαρέτρην,
Μάχη με προὐκαλεῖτο.
Κἀγὼ λαβὼν ἐπ' ὤμων
Θώρηχ', ὅπως Ἀχιλλεὺς,
Καὶ δοῦρα, καὶ βοείην,
Ἐμαρνάμην Ἔρωτι.
Ἔβαλλ'. ἐγὼ δ' ἔφευγον.
Ὡς δ' οὐκ ἔτ' εἶχ' ὀϊστοὺς,
Ἤσχαλλεν, εἶθ' ἑαυτὸν
Ἀφῆκεν εἰς βέλεμνον.
Μέσος δὲ καρδίης μου
Ἔδυνε καί μ' ἔλυσε.
Μάτην δ' ἔχω βοείην.
Τί γὰρ βαλώμεθ' ἔξω,
Μάχης ἔσω μ' ἐχούσης;

Εἰς τὸ ἀφθόνως ζῆν. ιέ.

Οὔ μοι μέλει Γύγαο
Τοῦ Σάρδεων ἄνακτος
Οὐδ' αἱρέει με χρυσὸς,
Οὐδὲ φθονῶ τυράννοις.
Ἐμοὶ μέλει μύροισι
Καταβρέχειν ὑπήνην.
Ἐμοὶ μέλει ῥόδοισι
Καταστέφειν κάρηνα.
Τὸ σήμερον μέλει μοι·
Τὸ δ' αὔριον τίς οἶδεν;
Ἕως οὖν ἔτ' εὔδι' ἐστὶ,
Καὶ πῖνε, καὶ κύβευε,
Καὶ σπένδε τῷ Λυαίῳ.
Μὴ Νοῦσος, ἤν τις ἔλθῃ,

Λέ-

Λέγῃ, Σὲ μηδὲ πίνειν.

Εἰς ἑαυτόν. ιϛ'.

Σὺ μὲν λέγεις τὰ Θήβης,
Ο' δ' αὖ Φρυγῶν ἀϋτάς,
Ε'γὼ δ' ἐμας ἁλώσεις.
Οὐχ ἵππος ὤλεσεν με,
Οὐ πεζὸς, ὔτε νῆες.
Στρατὸς δὲ καινὸς ἄλλος,
Α'π' ὀμμάτων βαλών με.

Εἰς ποτήειον ἀργυρῦν. ιζ'.

Τὸν ἄργυρον τορεύσας,
Η'φαιστε, μοὶ ποίησον,
Πανοπλίαν μὲν ουχὶ.
Τί γὰρ μάχαισι κἀμοί;
Ποτήειον δὲ κοῖλον
Ο'σον δυνῇ, βάθυνον.
Ποίει δέ μοι κατ' αὐτὸ,
Μήτ' ἄστρα, μήθ' ἁμάξας,
Μὴ στυγνὸν Ω'ρίωνα·
Τί Πλειάδεσσι κἀμοί;
Τί δ' ἀστράσιν Βοώτεω;
Ποίησον ἀμπέλους μοι,
Καὶ βότρυας κατ' αὐτὸ,
Καὶ χρυσέους πατοῦντας,
Ο'μοῦ καλῷ Λυαίῳ,
Ε'ρωτα, καὶ Βάθυλλον.

Εἰς τὸ αὐτὸ. ιη'.

Καλλίτεχνα, μοι τόρευσον
Εἴαρος κύπελλον ἡδὺ.
Τὰ πρῶτα τερπνὸν ἡμῖν
Ρ'όδον φέρουσαν ὥρην·
Τὸν ἄργυρον δ' ἁπλώσας
Τερπνὸν πότον ποίει μοι·
Τῶν τελετῶν παραινῶ
Μή μοι ξένον τορεύσῃς,
Μὴ φευκτὸν ἱστόρημα.
Μᾶλλον ποίει Διὸς γόνον
Βάκχον Εὔϊον ἡμῖν.
Μύστιν νάματος, ἢ Κύπριν
Υ'μεναίοις κροτοῦσαν;

Χά-

Χάρασ' Ἔρωτ' ἄνοπλον,
Καὶ Χάριτας γελώσας
Ὑπ' ἄμπελον εὐπέταλον,
Εὐβότρυον, κομῶσαν.
Συνάπτε κούρους εὐπρεπεῖς,
Ἂν μὴ Φοῖβος ἀθύρῃ.

Εἰς τὸ δεῖν πίνειν. ιθ'.

Ἡ γῆ μέλαινα πίνει;
Πίνει δὲ δένδρε' αὐτήν.
Πίνει θάλασσα δ' αὔρας,
Ὁ δ' ἥλιος θάλασσαν,
Τὸν δ' ἥλιον σελήνη.
Τί μοι μάχεσθ', ἑταῖροι,
Κἀυτῷ θέλοντι πίνειν;

Ἐρωτικὸν ᾠδάριον εἰς κόρην. κ'.

Ἡ Ταντάλου ποτ' ἔστη
Λίθος Φρυγῶν ἐν ὄχθαις·
Καὶ παῖς ποτ' ὄρνις ἔπτη
Πανδίονος χελιδών.
Ἐγὼ δ' ἔσοπτρον εἴην,
Ὅπως ἀεὶ βλέπῃς με.
Ἐγὼ χιτὼν γενοίμην,
Ὅπως ἀεὶ φορῇς με.
Ὕδωρ θέλω γενέσθαι,
Ὅπως σὲ χρῶτα λούσω.
Μύρον, Γύναι, γενοίμην,
Ὅπως ἐγώ σ' ἀλείψω·
Καὶ ταινίη δὲ μαστῶν,
Καὶ μάργαρον τραχήλῳ,
Καὶ σάνδαλον γενοίμην,
Μόνον, ποσὶν πατεῖν με.

Εἰς ἑαυτόν. κα'.

Δότε μοι, δότ', ὦ γυναῖκες,
Βρομίου πιεῖν ἀμυστί.
Ὑπὸ καύματος γὰρ ἤδη
Προποθεὶς ἀναστενάζω
Δότε δ' ἀνθέων ἐκείνων·
Στεφάνους δ' οἵους πυκάζω,
Τὰ μέτωπά μου πικαίει.

Τὸ

Τὸ δὲ καῦμα τῶν Ἐρώτων,
Κραδίη, τίνι σκεπάσω;

Εἰς Βάθυλλον. κβ'.

Παρὰ τὴν σκιὴν, Βάθυλλε,
Κάθισον· καλὸν τὸ δένδρον,
Ἀπαλὰς σείει δὲ χαίτας
Μαλακωτάτῳ κλαδίσκῳ,
Παρὰ δ' αὐτῷ γ' ἐρεθίζει
Πηγὴ ῥέουσα Πειθοῦς.
Τίς αὖ ἂν ὁρῶν παρέλθοι,
Καταγώγιον τοιοῦτον;

Εἰς χρυσὸν. κγ'.

Ὁ Πλοῦτος εἴγε χρυσοῦ
Τὸ ζῆν παρῆγε θνητοῖς,
Ἐκαρτέρουν φυλάττων,
Ἵν' ἂν Θανεῖν ἐπέλθῃ,
Λάβῃ τὶ, καὶ παρέλθῃ.
Εἰ δ' οὐδὲ τὸ πείασθαι
Τὸ ζῆν ἔνεστι θνητοῖς,
Τί καὶ μάτην στενάζω;
Τί καὶ γόους προπέμπω;
Θανεῖν γάρ εἰ πέπρωται,
Τί χρυσὸς ὠφελεῖ με;
Ἐμοὶ γένοιτο πίνειν·
Πιόντι δ' οἶνον ἡδὺν,
Ἐμοῖς φίλοις συνεῖναι·
Ἐν δ' ἀπαλαῖσι κοίταις
Τελεῖν τὴν Ἀφροδίτην.

Εἰς ἑαυτόν. κδ'.

Ἐπειὴ βροτός γ' ἐτέχθην,
Βιότου τρίβον ὁδεύειν,
Χρόνον, ὃς παρῆλθεν, ἔγνων·
Ὃν ἔχω δραμεῖν, τίς οἶδε;
Μέθες οὖν με, Φροντὶ δεινή·
Οὐδέν ἐστί σοί τε κἀμοί.
Πρὶν ἐμὲ φθάσῃ τελευτὴ,
Παίξω, γελάσω, χορεύσω,
Μετὰ τοῦ καλοῦ Λυαίου.
(Μετὰ τῆς καλῆς Κυθήρης.)

Εἰς ἑαυτόν. κέ.

Ὅταν πίω τὸν οἶνον,
Εὕδουσιν αἱ μέριμναι.
Τί μοι γόων, τί μόχθων,
Τί μοι μέλει μεριμνῶν;
Θάνοιμι κἂν μελήσας.
Τί δὲ τὸν βίον πλανῶμαι;
Πίωμεν οὖν τὸν οἶνον
Τὸν τοῦ καλοῦ Λυαίου·
Σὺν τῷ πιεῖν γὰρ ἡμᾶς
Εὕδουσιν αἱ μέριμναι.

Εἰς ἑαυτόν. κϛ́.

Ὅτ' εἰς με Βάκχος ἔλθῃ,
Εὕδουσιν αἱ μέριμναι·
Δοκῶν δ' ἔχειν τὰ Κροίσου,
Θέλω καλῶς ἀείδειν.
Κισσοστεφὴς δὲ κεῖμαι,
Πατῶ δ' ἅπαντα θυμῷ.
Ὅπλιζ', ἐγὼ δὲ πίνω.
Φέρε μοι κύπελλον, ὦ παῖ.
Μεθύοντα γάρ με κεῖσθαι
Πολὺ κρεῖσσον, ἢ θανόντα.

Εἰς Διόνυσον, κζ́.

Τοῦ Διὸς ὁ παῖς ὁ Βάκχος,
Ὁ λυσίφρων, Λύαιος,
Ὅταν φρένας γ' ἐς ἀμὰς
Ἐσέλθῃ μεθυδότης,
Διδάσκει με χορεύειν.
Ἔχω δὲ καί τι τερπνὸν
Ὁ τῆς μέθης ἐραστής.
Μετὰ κρότων, μετ' ᾠδῆς,
Τέρπει με Κ'ἀφροδίτη,
Καὶ πάλι θέλω χορεύειν.

Πρὸς τὸν ζωγράφον, περὶ τῆς ἑαυτοῦ ἐρωμένης. κή.

Ἄγε, ζωγράφων ἄριστε,
Γράφε, ζωγράφων ἄριστε,
Ῥοδίης κοίρανε τέχνης,
Ἀπεοῦσαν, ὡς ἂν εἴπω,
Γράφε τὴν ἐμὴν ἑταίρην.

Γράφε μοι τρίχας τοπρῶτον
Ἁπαλάς τε καὶ μελαίνας·
Ὁ δὲ κηρὸς ἂν δύνηται,
Γράφε καὶ μύρε πνεύσας.
Γράφε δ' ἐξ ὅλης παρειῆς
Ὑπὸ πορφυραῖσι χαίταις
Ἐλεφάντινον μέτωπον.
Τὸ μεσόφρυον δὲ μή μοι
Διάκοπτε, μήτε μίσγε·
Ἐχέτω δ', ὅπως ἐκείνη,
Τὸ λεληθότως σύνοφρυ,
Βλεφάρων ἴτυν κελαινὴν.
Τὸ δὲ βλέμμα νῦν ἀληθῶς
Ἀπὸ τῦ πυρὸς ποίησον,
Ἅμα γλαυκὸν, ὡς Ἀθήνης,
Ἅμα δ' ὑγρὸν, ὡς Κυθήρης.
Γράφε ῥῖνα καὶ παρειὰς,
Ῥόδα τῷ γάλακτι μίξας.
Γράφε χεῖλος, οἷα Πειθοῦς,
Προκαλέμενον φίλημα.
Τρυφεροῦ δ' ἔσω γενείε
Περὶ λυγδίνῳ τραχήλῳ
Χάριτες πέτοιντο πᾶσαι.
Στόλισον τολοιπὸν αὐτὴν
Ὑποπορφύροισι πέπλοις.
Διαφαινέτω δὲ σαρκῶν
Ὀλίγον, τὸ σῶμ' ἐλέγχον.
Ἀπέχει. βλέπω γὰρ αὐτήν.
Τάχα, κηρὲ, καὶ λαλήσεις.

Ἔτι πρὸς τὸν ζωγράφον, περὶ τῦ ἐρωμένε ἑαυτῦ καὶ τῦ Βαθύλλε. κθ'.

Γράφε μοι Βάθυλλον ὅτω
Τὸν ἑταῖρον, ὡς διδάσκω.
Λιπαρὰς κόμας ποίησον,
Τὰ μὲν ἔνδοθεν, μελαίνας,
Τὰ δ' ἐς ἄκρον ἡλιώσας.
Ἕλικας δ' ἐλευθέρους μοι
Πλοκάμων, ἄτακτα σύνθεὶς,
Ἄφες, ὡς θέλουσι, κεῖσθαι.
Ἁπαλὸν δὲ καὶ δροσῶδες

Στε-

Στεφέτω μέτωπον ὀφρὺς
Κυανωτέρη δρακόντων.
Μέλαν ὄμμα γοργὸν ἔςω,
Κεκεκρασμένον γαλήνη.
Τὸ μὲν ὐξ Α'ρηος ἕλκον,
Τὸ δὲ τῆς καλῆς Κυθήρης.
Ι'να τὶς τὸ μὲν φοβῆται,
Τὸ δ' ἀπ' ἐλπίδος κρημᾶται.
Ρ'οδίνην δ', ὁποῖα μῆλον
Χνοΐην ποίει παρειήν.
Ε'ρύθημα δ', ὡς ἂν Αἰδοῦς
Δυνασαι βαλεῖν, ποίησον.
Τὸ δὲ χεῖλος ὐκέτ' οἶδα
Τίνι μοι τρόπῳ ποιήσεις.
Α'παλὸν, γέμον τε Πειθοῦς.
Τὸ δὲ πᾶν ὁ κυρὸς αὐτὸς
Ε'χέτω λαλῶν σιωπῇ.
Μετὰ δὲ πρόσωπον ἔςω,
Τὸν Α'δώνιδος παρελθὼν,
Ε'λεφάντινος τράχηλος.
Μεταμάζιον δὲ ποίει,
Διδύμας τε χεῖρας Ε'ρμέω,
Πολυδεύκεός τε μηρὲς,
Διονυσίην τε νηδύν.
Α'παλῶν δ' ὕπερθε μηρῶν,
Μηρῶν τὸ πῦρ ἐχόντων,
Α'φελῆ ποίησον αἰδῶ,
Παφίην θέλυσαν ἤδη.
Φθονερὴν ἔχεις δὲ τέχνην,
Ο'τι μὴ τὰ νῶτα δεῖξαι
Δυνασαι. τὰ δ' ἦν ἀμείνω.
Τί με δεῖ πόδας διδάσκειν;
Λάβε μισθὸν, ὅσον εἴπῃς.
Τὸν Α'πόλλωνα δὲ τῦτον
Καθελὼν, ποίει Βάθυλλον.
Η'ν δ' ἐς Σάμον ποτ' ἔλθῃς,
Γράφε Φοῖβον ἐκ Βαθύλλυ.

Εἰς Ε'ρωτα. λ'.

Αἱ Μοῦσαι τὸν Ε'ρωτα
Δήσασαι ςεφάνοισι

Τῷ Κάλλει παρέδωκαν.
Καὶ νῦν ἡ Κυθέρεια
Ζητεῖ λύτρα φέρουσα
Λύσασθαι τὸν Ἔρωτα.
Κἂν λύσῃ δέ τις αὐτὸν,
Οὐκ ἔξεισι, μενεῖ δὲ,
Δουλεύειν δεδίδακται.

Εἰς ἑαυτόν. λά.

Ἄφες με, τοὺς θεούς σοι,
Πιεῖν, πιεῖν ἀμυστί.
Θέλω, θέλω μανῆναι.
Ἐμαίνετ' Ἀλκμαίων τε
Χὠ λευκόπους Ὀρέστης,
Τὰς μητέρας κτανόντες.
Ἐγὼ δὲ μηδένα κτὰς,
Πιὼν δ' ἐρυθρὸν οἶνον,
Θέλω, θέλω μανῆναι.
Ἐμαίνεθ' Ἡρακλῆς πρὶν,
Δεινὴν κλονῶν φαρέτρην,
Καὶ τόξον Ἰφίτειον.
Ἐμαίνετο πρὶν Αἴας,
Μετ' ἀσπίδος κραδαίνων
Τὴν Ἕκτορος μάχαιραν.
Ἐγὼ δ' ἔχων κύπελλον,
Καὶ στέμμα τοῦτο χαίταις,
Οὐ τόξον, οὐ μάχαιραν,
Θέλω, θέλω μανῆναι.

Εἰς τοὺς ἑαυτοῦ ἔρωτας. λβ.

Εἰ φύλλα πάντα δένδρων
Ἐπίστασαι κατειπεῖν,
Εἰ κυματῶδες εὑρεῖν
Τὸ τῆς ὅλης θαλάσσης,
Σὲ τῶν ἐμῶν ἐρώτων
Μόνον ποιῶ λογιστήν.
Πρῶτον μὲν ἐξ Ἀθηνῶν
Ἔρωτας εἴκοσιν θὲς,
Καὶ πεντεκαίδεκ' ἄλλους.
Ἔπειτα δ' ἐκ Κορίνθου
Θὲς ὁρμαθοὺς ἐρώτων·
Ἀχαΐης γάρ ἐστιν,

Ὅπου

Ὅπου καλαὶ γυναῖκες.
Τίθει δὲ Λεσβίους μοι,
Καὶ μέχρι τῶν Ἰώνων,
Καὶ Καρίης, Ῥόδου τε,
Δισχιλίους ἔρωτας.
Τί φῄς; Ἀεὶ κ' ἔρωτες;
Οὔπω Σύρους ἔλεξα,
Οὔπω πόθους Κανώβου,
Οὐ τῆς ἅπαντ' ἐχούσης
Κρήτης, ὅπου πόλεσσιν
Ἔρως ἐποργιάζει.
Τί σοι θέλεις ἀριθμεῖν
Τοὺς ἐκτὸς αὖ Γαδείρων,
Τῶν Βακτρίων τε κ' Ἰνδῶν
Ψυχῆς ἐμῆς ἔρωτας;

Εἰς χελιδόνα. λγ'.

Σὺ μὲν, φίλη χελιδὼν,
Ἐτησίη μολοῦσα,
Θέρει πλέκεις καλιὴν,
Χειμῶνι δ' εἰς ἄφαντος,
Ἢ Νεῖλον, ἢ 'πὶ Μέμφιν·
Ἔρως δ' ἀεὶ πλέκει μοὺ
Ἐν καρδίῃ καλιήν.
Πόθος δ' ὁ μὲν πτεροῦται,
Ὁ δ' ᾠόν ἐστιν ἀκμὴν,
Ὁ δ' ἡμίλεπτος ἤδη.
Βοὴ δὲ γίνετ' αἰεὶ
Κεχηνότων νεοττῶν.
Ἐρωτιδεῖς δὲ μικροὺς
Οἱ μείζονες τρέφουσιν.
Οἱ δὲ τραφέντες εὐθὺς,
Πάλιν κύουσιν ἄλλους.
Τί μῆχος οὖν γένηται;
Οὐ γὰρ σθένω τοσούτους
Ἔρωτας ἐκβοῆσαι.

Εἰς κόρην. λδ'.

Μή με φύγῃς, ὁρῶσα
Τὴν πολιὴν ἔθειραν·
Μηδ', ὅτι σοι πάρεστιν
Ἄνθος ἀκμαῖον ὥρης,

Τἀμὰ φίλτα διώξης.
Ὅρα κἀν ςεφανοισιν
Ὅπως πρέπει τὰ λουκὰ,
Ῥόδοις κεῖνα πλακεῦντα.

Εἰς τὴν Εὐρώπην. λέ.

Ὁ ταῦρος οὗτος, ὦ παῖ,
Ζεύς μοι δοκεῖ τις εἶναι·
Φέρει γὰρ ἀμφὶ νώτοις
Σιδωνίην γυναῖκα,
Περᾷ δὲ πόντον εὐρύν,
Τέμνει δὲ κῦμα χηλαῖς.
Οὐκ ἂν δὲ ταῦρος ἄλλος
Ἐξ ἀγέλης ἐλαθείς·
Ἔπλευσε τὴν θάλασσαν,
Εἰ μὴ μόνος γ' ἐκεῖνος.

Εἰς τὸ ἀνειμένως ζῆν. λϛ'.

Τί με τοὺς νόμους διδάσκεις,
Καὶ ῥητόρων ἀνάγκας;
Τί δέ μοι λόγων τοσούτων
Τῶν μηδὲν ὠφελούντων;
Μᾶλλον δίδασκε πίνειν
Ἁπαλὸν πῶμα Λυαίου.
Μᾶλλον δίδασκε παίζειν
Μετὰ χρυσέης Ἀφροδίτης.
Πολιαὶ κάραν στέφουσι·
Δὸς ὕδωρ, βάλ' οἶνον, ὦ παῖ,
Ψυχήν δ' ἐμοὶ κάρωσον.
Βραχὺ μὴ ζῶντα καλύπτεις·
Ὁ θανὼν οὐκ ἐπιθυμεῖ.

Εἰς τὸ ἔαρ. λζ'.

Ἴδε, πῶς Ἔαρος φανέντος,
Χάριτες ῥόδα βρύουσιν·
Ἴδε, πῶς κῦμα θαλάσσης
Ἁπαλύνεται γαλήνῃ.
Ἴδε, πῶς νῆσσα κολυμβᾷ,
Ἴδε, πῶς γέρανος ὁδεύει.
Ἀφελῶς δ' ἔλαμψε Τιτάν·
Νεφελῶν σκιαὶ δονοῦνται·
Τὰ βροτῶν δ' ἔλαμψεν ἔργα·
Καρποῖσι γῆ προκύπτει,

Καρπὸς ἐλαίας προκύπτει,
Βρομίε σέφεται τὸ νᾶμα,
Κατὰ φύλλον, κατὰ κλῶνα
Καθελὼν ἤνθισε καρπός.

Εἰς ἑαυτόν. λή.

Ἐγὼ γέρων μέν εἰμι,
Νέων πλέων δὲ πίνω·
Κἂν δεήσῃ με χορεύειν,
Σκῆπτρον ἔχω τὸν ἀσκόν.
Νάρθηξ γὰρ ἐδέν ἐςιν.
Ὁ μὲν θέλων μάχεσθαι,
Πάρεςι γὰρ, μαχέσθω.
Ἐμοὶ κύπελλον, ὦ παῖ,
Μελιχρὸν οἶνον, ἡδὺν,
Ἐγκεράσας, φόρησον.
Ἐγὼ γέρων μέν εἰμι.
Σειληνὸν ἐν μέσοις δὲ
Μιμέμενος χορεύσω.

Εἰς ἑαυτόν. λθ'.

Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Τότε μοὶ ἦτορ ἰανθὲν
Μέσας ἄρχεται λιγαίνειν.
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Ἀποῤῥίπτεται μέριμνα.
Πολυφροντίδες τε βελαὶ,
Ἐς ἁλικτύπες ἀήτας.
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Φιλοπαίγμων τότε Βάκχος
Πολυανθέσιν μ' ἐν αὔραις
Δονέει μέθῃ γανώσας.
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Στεφάνες ἄνθεσι πλέξας,
Ἐπιθεὶς δὲ τῷ καρήνῳ,
Μέλπω βιότε γαλήνην·
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Μύρῳ εὐώδεϊ τέγξας
Δέμας, ἀγκάλαις δὲ κέρην
Κατέχων, Κύπριν ἀείδω.
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Ὑποκύρτοισι κυπέλλοις,

Τὸν ἐμὸν νόον γ' ἁπλώσας,
Θιάσῳ γένηται χύρων.
Ὅτ' ἐγὼ πίω τὸν οἶνον,
Τόδε μοι μόνῳ τὸ κέρδος.
Τόδ' ἐγὼ λαβὼν ἀποίσω.
Τὸ θανεῖν γὰρ μετὰ πάντων.

Εἰς Ἔρωτα. μ'.

Ἔρως ποτ' ἐν ῥόδοισι
Κοιμωμένην μέλιτταν
Οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐτρώθη.
Τὸν δάκτυλον δὲ δηχθεὶς
Τῆς χειρὸς, ὠλόλυξε.
Δραμὼν δὲ καὶ πεταθεὶς
Πρὸς τὴν καλὴν Κυθήρην,
Ὄλωλα, μᾶτερ, εἶπεν,
Ὄλωλα, κἀποθνήσκω.
Ὄφις μ' ἔτυψε μικρὸς,
Πτερωτὸς, ὃν καλοῦσι
Μέλιτταν οἱ γεωργοί.
Ἡ δ' εἶπεν, Εἰ τὸ κέντρον
Πονεῖ τὸ τῆς μελίττης,
Πόσον, δοκεῖς, πονοῦσιν,
Ἔρως ὅσους σὺ βάλλεις;

Εἰς συμπόσιον. μα'.

Ἱλαροὶ πίωμεν οἶνον,
Ἀναμέλψομεν δὲ Βάκχον,
Τὸν ἐφευρέτην χορείης,
Τὸν ὅλας ποθοῦντα μολπάς·
Τὸν ὁμόζοπον γ' Ἔρωτι,
Τὸν ἐρώμενον Κυθήρης.
Δι' ὃν ἡ Μέθη λοχεύθη,
Δι' ὃν ἡ Χάρις τ' ἐτέχθη,
Δι' ὃν ἀμπαύετο Λύπη,
Δι' ὃν εὐνάζετ' Ἀνίη.
Τὸ μὲν οὖν πῶμα κερασθὲν
Ἁπαλοὶ φέρουσι παῖδες,
Τὸ δ' ἄχος πέφευγε μιχθὲν
Ἀνεμοστρόφῳ θυέλλῃ.
Τὸ μὲν οὖν πῶμα λάβωμεν,
Τὰς δὲ φροντίδας μεθῶμεν.

Τί γὰρ ἐςί σοι τὸ κέρδος
Ὀ'δυνωμένῳ μεείμναις;
Πόθεν οἴδαμεν τὸ μέλλον;
Ὁ' βίος βροτοῖς ἄδηλος.
Μεθύων θέλω χορεύειν.
Μεμυρισμένος δὲ παίζειν,
(Μετὰ τῶν καλῶν ἐφήβων)
Μετὰ καὶ καλῶν γυναικῶν.
Μελέτω δὲ τοῖς θέλουσιν.
Ὅ'σον ἐςὶν ἐν μεείμναις.
Ἱ'λαροὶ πίωμεν οἶνον,
Ἀ'ναμέλψομεν δὲ Βάκχον.

Εἰς ἑαυτόν. μβ.

Ποθέω μὲν Διονύσου
Φιλοπαίγμονος χορείης,
Φιλέω δ', εὖτ' ἂν ἐφήβου
Μετὰ συμπότου λυρίζω.
Στεφανίσκους δ' ὑακίνθων
Κροτάφοισιν ἀμφιπλέξας,
Μετὰ παρθένων ἀθύρειν
Φιλέω μάλιςα πάντων.
Φθόνον οὐκ οἶδ' ἐμὸν ἦτορ,
Φθόνον οὐ δεῖδ᾽ α δίκτλω.
Φιλολοιδόροιο γλώττης
Φεύγω βέλεμνα κοῦφα·
Στυγέω μάχας παροίνους
Πολυκώμους κατὰ δαῖτας.
Νεοθήλοις δ' ἅμα κούραις
Ὑ'πὸ βαρβίτῳ χορεύων,
(Φέρε, φίλταται, λέγοιμι.)
Βίον ἥσυχον φέρωμεν.

Εἰς Τέττιγα. μγ'.

Μακαρίζομέν σε, Τέττιξ,
Ὅ'τι δενδρέων ἐπ' ἄκρων
Ὀ'λίγην δρόσον πεπωκὼς,
Βασιλεὺς ὅπως, ἀείδεις.
Σὰ γάρ ἐςι κεῖνα πάντα,
Ὁ'πόσα βλέπεις ἐν ἀγροῖς
Χὠπόσα φέρουσιν Ὧ'ραι.
Σὺ γὰρ εἶ φίλος γεωργῶν,

Ἀπὸ μηδενός τι βλάπτων·
Σὺ δὲ τίμιος βροτοῖσι,
Θέρεος γλυκὺς προφήτης.
Φιλέουσι μέν σε Μοῦσαι,
Φιλέει δὲ Φοῖβος αὐτὸς,
Λιγυρὴν δ' ἔδωκεν οἴμην.
Τὸ δὲ γῆρας οὔ σε τείρει.
Σοφὲ, γηγενὴς, φίλυμνε·
Ἀπαθὴς, ἄναιμ', ἄσαρκε,
Σχεδὸν εἶ θεοῖς ὅμοιος.

Εἰς τὸ ἑαυτοῦ ὄνειρον. μδ'.

Ἐδόκουν ὄναρ τροχάζειν,
Πτέρυγας φέρων ἐπ' ὤμων·
Ὁ δ' Ἔρως, ἔχων μόλυβδον
Περὶ τοῖς καλοῖς ποδίσκοις,
Ἐδίωκε καὶ κίχανε.
Τί θέλει γ' ὄναρ τόδ' εἶναι;
Δοκέω δ' ἔγωγε πολλοῖς
Ἐν ἔρωσί με πλακέντα,
Διολισθάνειν ἐν ἄλλοις,
Ἐνὶ τῷδε συνδεθῆναι.

Εἰς τὰ Ἔρωτος βέλη. με'.

Ὁ ἀνὴρ ὁ τῆς Κυθήρης·
Παρὰ Λημνίαις καμίνοις
Τὰ βέλη τὰ τῶν Ἐρώτων
Ἐποίει λαβὼν σίδηρον.
Ἀκίδας δ' ἔβαπτε Κύπρις,
Μέλι τὸ γλυκὺ λαβοῦσα,
Ὁ δ' Ἔρως χολὴν ἔμισγεν.
Ὁ δ' Ἄρης ποτ' ἐξ ἀϋτῆς
Στιβαρὸν δόρυ κραδαίνων,
Βέλος ηὐτέλιζ' Ἔρωτος.
Ὁ δ' Ἔρως, Τόδ' ἐστιν, εἶπε,
Βαρύ· πειράσας νοήσεις.
Ἔλαβεν βέλεμνον Ἄρης·
Ὑπεμειδίασε Κύπρις.
Ὁ δ' Ἄρης ἀναστενάξας,
Βαρὺ, φησὶν, ἆρον αὐτό.
Ὁ δ' Ἔρως, ἔχ' αὐτό, φησιν,

Εἰς Ἔρωτα φιλοκερδῆ. μς΄.

Χαλεπὸν τὸ μὴ φιλῆσαι,
Χαλεπὸν δὲ καὶ φιλῆσαι.
Χαλεπώτερον δὲ πάντων
Ἀποτυγχάνειν φιλοῦντα.
Γένος, οὐδὲν εἰς Ἔρωτα,
Σοφίη, τρόπος, πατεῖται.
Μόνον ἄργυρον βλέπουσιν.
Ἀπόλοιτο πρῶτος αὐτὸς
Ὁ τὸν ἄργυρον φιλήσας.
Διὰ τοῦτον οὐκ ἀδελφὸς,
Διὰ τοῦτον οὐ τοκῆες.
Πόλεμοι, φόνοι δι' αὐτόν.
Τὸ δὲ χεῖρον, Ὀλλύμεσθα
Διὰ τοῦτον οἱ φιλοῦντες.

Ὠδάριον εἰς γέροντα. μζ΄.

Φιλῶ γέροντα τερπνὸν,
Φιλῶ νέον χορευτήν.
Γέρων δ' ὅταν χορεύῃ,
Τρίχας γέρων μὲν ἐστι,
Τὰς δὲ φρένας νεάζει.

Ἄλλο ᾠδάριον. μη΄.

Δότε μοι λύρην Ὁμήρου,
Φονίης ἄνευθε χορδῆς·
Φέρε μοι κύπελλα θεσμῶν,
Φέρε μοι νόμους κεράσσω,
Μεθύων ὅπως χορεύσω.
Ὑπὸ σώφρονος δὲ λύσσης
Μετὰ βαρβίτων ἀείδων
Τὸ παροίνιον βοήσω.

Εἰς ζωγράφον μθ΄.

Ἄγε, ζωγράφων ἄριστε,
Λυρικῆς ἄκουε μούσης.
Γράφε τὰς πόλεις τὸ πρῶτον
Ἱλαράς τε καὶ γελώσας.
Φιλοπαίγμονάς τε Βάκχας,
Ἑτεροπνόοις ἐν αὐλοῖς.
Ὁ δὲ κηρὸς ἂν δύνηται,
Γράφε καὶ νόμους φιλούντων.

Εἰς Διόνυσον. ν΄

Ὁ τὸν ἐν πόνοις ἀτειρῆ,
Νέον ἐν πόθοις ἀταρβῆ,
Καλὸν ἐν πότοις χορευτὴν
Τελέων, θεὸς κατῆλθεν,
Ἁπαλὸν βροτοῖσι φίλτρον,
Πότον ἄσονον, κομίζων.
Γόνον ἀμπέλου τὸν οἶνον
Πεπεδημένον γ᾽ ὀπώραις
Ἐπὶ κλημάτων φυλάσσων.
Ἵν᾽, ὅταν τάμωσι βότρυν,
Ἄνοσοι μένωσι πάντες,
Ἄνοσοι δέμας θεητὸν,
Ἄνοσοι γλυκὺν τε θυμὸν,
Ἐς ἔτους φανέντος ἄλλου.

Εἰς Δίσκον ἔχοντα Ἀφροδίτην. να΄.

Ἆρα τὶς τόρευσε πόντον;
Ἆρα τὶς μανεῖσα τέχνη
Ἀνέχευε κῦμα Δίσκῳ
Ἐπὶ νῶτα τῆς θαλάσσης·
Ἆρα τὶς ὑπὲρ θάλασσαν
Ἁπαλὴν χάραξε Κύπριν,
Νόος ἐς θεοὺς ἀερθεὶς,
Μακάρων φύσιος ἀρχήν·
Ὁ δέ νιν ἔδειξε γυμνὴν,
Χ᾽ ὅσα μὴ θέμις ὁρᾶσθαι,
Μόνα κῦμα συγκαλύπτει.
Ἀλαλημένη δ᾽ ἐπ᾽ αὐτὴ,
Βρύον ὡς ὕπερθε λευκὸν
Ἁπαλόχροος γαλήνης,
Δέμας εἰς πλόον φέρουσα
Ῥόθιον πάροιθεν ἕλκει.
Ῥοδέων ὕπερθε μαζῶν,
Ἁπαλῆς ἔνερθε δειρῆς
Μέγα κῦμα πρῶτα τέμνει.
Μέσον αὔλακος δὲ Κύπρις,
Κρίνον ὣς ἴοις ἑλιχθὲν,
Διαφαίνεται γαλήνης.
Ὑπὲρ ἀργύρῳ δ᾽ ὀχοῦνται,
Ἐπὶ δελφῖσιν χορευταῖς,

Δε-

Δολεροὶ νέον μέτωπον,
Ε'ρος, Ι'μερος γελῶντες.
Χορὸς ἰχθύων δὲ κυρτὸς,
Ε'πὶ κυμάτων κυβιστῶν,
Παφίης ἐς ὄμμα παίζει·
Ι'να νήχεται γελῶσα.

Ε'πιλήνιος ὕμνος. νβ'.

Τὸν μελανόχρωτα βότρυν
Ταλάροις φέροντες ἄνδρες,
Μετὰ παρθένων, ἐπ' ὤμων·
Κατὰ λήνὸν δὲ βαλόντες.
Μόνοι ἄρσενες πατοῦσι
Σταφυλὴν, λύοντες οἶνον,
Μέγα τὸν θεὸν κροτοῦντες.
Ε'πιληνίοισιν ὕμνοις,
Ε'ρατὸν πίθοις ὁρῶντες
Νέον ἐς ζέοντα Βάκχον.
Ο'ν ὅταν πίῃ γεραιὸς,
Τρομεροῖς ποσὶν χορεύει,
Πολιὰς ξίχας τινάσσων.
Ο' δὲ, παρθένον λοχήσας,
Ε'ρατὸς νέος μεθυσθεὶς
Α'παλὸν δέμας χυθεῖσαν
Σκιερῶν ὕπερθε φύλλων
Βεβαρημένην ἐς ὕπνον
Ε's Ε'ρωτ' ἄωρα θέλγει
Προδότιν γάμων γενέσθαι.
Ο' δὲ μὴ λόγοισι πείθων,
Τότε μὴ θέλουσαν ἄγχει.
Μετὰ γὰρ νέων ὁ Βάκχος
Μεθύων ἄτακτα παίζει.

Εἰς ῥόδον. νγ'.

Στεφανηφόρου μετ' ἦρος
Μέλπομαι ῥόδον θέρειον·
Σὺ, ἑταῖρε, ἄεξε μολπήν.
Τόδε γὰρ θεῶν ἄημα,
Τόδε καὶ βροτῶν τὸ χάρμα,
Χάρισίν τ' ἄγαλμ', ἐν ὥραις
Πολυανθέων Ε'ρώτων·
Α'φροδίσιόν τ' ἄθυρμα.

Τόδε καὶ μέλημα μύθοις,
Χαρίεν φυτόν τε Μουσέων.
Γλυκὺ καὶ ποιοῦντι πεῖραν
Ἐν ἀκανθίναις ἀταρποῖς·
Γλυκὺ δ᾽ αὖ λαβόντι θάλπειν
Μαλακοῖσι χερσὶ, κούφως
Προσάγοντ᾽ Ἔρωτος ἄνθος.
Ὡς σοφῷ τόδ᾽ αὐτὸ τερπνόν,
Θαλίαις τε καὶ τραπέζαις,
Διονυσίαις θ᾽ ἑορταῖς.
Τί δ᾽ ἄνευ ῥόδου γένοιτ᾽ ἄν;
Ῥοδοδάκτυλος μὲν Ἠώς,
Ῥοδοπήχεες δὲ Νύμφαι,
Ῥοδόχρους δὲ Καφροδίτη
Παρὰ τῶν σοφῶν καλεῖται.
Τόδε καὶ νοσοῦσιν ἀρκεῖ.
Τόδε καὶ νεκροῖς ἀμύνει·
Τόδε καὶ χρόνον βιᾶται.
Χαρίεν ῥόδων δὲ γῆρας
Νεότητος ἔσχεν ὀδμήν.
Φέρε δὴ, φυὴν λέγωμεν.
Χαροπῆς ὅτ᾽ ἐκ θαλάττης
Δεδροσωμένην Κυθήρην
Ἐλόχευε πόντος ἀφρῷ,
Πολεμόκλονόν τ᾽ Ἀθήνην
Κορυφῆς ἐδείκνυε Ζεὺς,
Φοβερὰν θέαν Ὀλύμπῳ·
Τότε καὶ ῥόδων ἀγητὸν
Νέον ἔρνος ἤνθισε χθών,
Πολυδαίδαλον λόχευμα.
Μακάρων θεῶν δ᾽ ὅμιλος
Ῥόδον ὡς γένοιτο, νέκταρ
Ἐπιτέγξας, ἀνέτειλεν
Ἀγέρωχον ἐξ ἀκάνθης
Φυτὸν ἄμβροτον Λυαίου.

Εἰς ἑαυτόν. νδ΄.

Ὅτ᾽ ἐγὼ νέων ὅμιλον
Ἐσορῶ, πάρεστιν ἥβη·
Τότε δὴ, τότ᾽ ἐς χορείην
Ὁ γέρων ἐγὼ πτερῦμαι.

Πεείμενόν με, Κυβήβα,
Ρ'όδα δὺς, θέλω ςέφεσθαι.
Πολιὸν δὲ γῆρας ἥκας,
Νέος ἐν νέοις χορεύσω.
Διονυσίης δέ μοί τις
Φερέτω δῶρον ὀπώρης.
Γ'ν ἴδῃ γέροντας ἀλκὴν,
Δεδαηκότος μὲν εἰπεῖν,
Δεδαηκότος δὲ πίνειν,
Χαειέντως δὲ μαίνεσθαι.

Εἰς τὺς ἐρῶντας, ᾠδάειον. νέ.

Ε'ν ἰσχίοις μὲν ἵπποι
Πυρὸς χάραγμ' ἔχουσι·
Καὶ Παρθίυς τὶς ἄνδρας
Ε'γνώρισεν τιάραις.
Ε'γὼ δὲ τὺς ἐρῶντας
Ι'δὼν ἐπίςαμ' εὐθύς.
Ε"χουσι γάρ τι λεπτὸν
Ψυχῆς ἔσω χάραγμα.

Εἰς τὸ ἑαυτῦ γῆρας. νϛ'.

Πολιοὶ μὲν ἡμῖν ἤδη
Κρόταφοι, κάρα δὲ λευκόν.
Χαείεσσα δ' ὐκ ἔθ' ἥβη
Πάρα. γηραλέοι δ' ὀδόντες,
Γλυκερῦ δ' οὐκέτι πολλὸς
Βιότυ χρόνος λέλειπται.
Διὰ ταῦτα ἀνασαλύζω
Θαμὰ, Τάρταρον δεδοικώς.
Α'ΐδεω γάρ ἐςι δεινὸς
Μυχὸς, ἀργαλέη δ' ἐς αὐτὸν
Κάθοδος· καὶ γὰρ ἕτοιμον
Καταβάντι μὴ ἀναβῆναι.

ΤΕ'ΛΟΣ.

N. 351.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

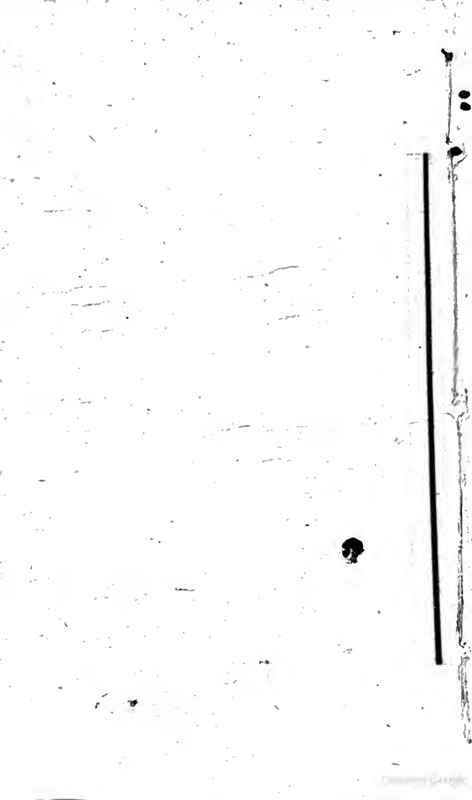
AVendo veduto per la Fede di Revisione, ed Approbazione del *P. F. Paolo Tommaso Manuelli Inquisitor di Venezia*, nel Libro intitolato *Enciclopedia*, *l' Anacreonte*, *il Libro sesto*, *e nono d' Omero Tometti due in Idioma Greco*, non v' esser cos' alcuna contro la Santa Fede Cattolica, e parimente per Attestato del Segretario Nostro, niente contro Prencipi, e buoni costumi, concedemo Licenza a *Francesco Pitteri Stampador di Venezia*, che possi esser stampato, osservando gl' ordini in materia di Stampe, e presentando le solite copie alle Pubbliche Librarie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 14. Luglio 1740.

(*Z. Pietro Pasqualigo Riformator.*
(
(*Lorenzo Tiepolo Kav. Proc. Riformator.*

Registrato in Libro a carte 57.

Agostino Bianchi Segr.

εα ἐλρῆγμα, turbatus d.s. medi: a ταράσσω.

[illegible]

